
42

Copiese la portada

M. S. 4.º perg.º con 355 hojas foliadas y la portada. bien tratado, completo.

P. de Viñone

D. N. S.or Castellanos

Est. 2. MS.
Tab. B.

M: B.

Ch. L. Ma:

~~[illegible]~~ Del P.e Fern.do de Aguilar y Olivero.

DISPUTATI-ONES DE VIS-SIONE ET NO-minibus Dei ad questiones 12 et 13 1æ partis S. Tho.

D.or Castellanos

PER R. P. PE-TRUM DE AVI-LES.

SACERDOTEM THEOLO-gum societa-tis Jesu.

In collegio Cordubensi S.tæ Chatarinæ M. S.

Anno dni 1625

DISPVTATIONES

de Visione et nominibus Dei ad quaestiones 12. et 13. 1ae partis S. Thomae.

Authore R. P. Petro de Auiles Sacerdote Theologo Societatis Jesu.

anno Domini 1624

Prologuutio

Egregius Doctor gentium Paulus qui alibi Deum invisibilem Lucemque inhabitare inaccessibilem tradiderat unicum videndi Deum in hac vita modum 1.a ad Cor. 13. nobis docuit. Videmus (inquit) nunc per speculum in aenigmate, tunc autem facie ad faciem. sane in aenigmate divina, attributa, operaque et reliquas perfectiones cognoscimus, dum per obscuram fidei et Theologicae argumentationis cognitionem eatenus attingimus; per speculum tamen nescio quo pacto melius Deum et divina omnia contemplabimur nisi speculo Deum repraesentante interposito inquam reflexe inspiciamus, quem non patitur Divinitatis splendor directe intueri. quamvis vero creata omnia speculum Deitatis censeantur nihil tamen aptius munus

speculi gerit quam visio beata quae Deum et omnia quae in Deo
formaliter existunt expresse repraesentat —

In hujus speculi contemplatione dum non licet Deum
facie ad faciem intueri libentissime meas disputationes
impendimus commentario quaestionis 12ae primae partis S. Tho.
in qua per 13 articulos de visione Dei ut est in se disseruit
cui adjiciam quaestionis 13ae de nominibus Dei commentarium
universam vero tractationem 9. disputationibus concludam. in 1a
an sit visio Dei in se vel de illius possibilitate et existentia
in 2a inquiram quid sit visio Dei in se. in 3a de aliquibus
affectionibus visionis Dei disputabo. in 4a de objecto ut movente
se in genere speciei. in 5a de objecto terminativo increato
visionis Dei, in 6a de objecto creato illius. in 7a de principio ef-
ficiente naturali visionis Dei. in 8a de principio efficiente supra-
naturali vel de lumine gloriae in 9a denique disseram de no-
minibus Dei. in qua dispositione bonum consulendum est ne ordi-
nem doctrinae S. Thomae aliquo modo invertamus ut quae
inter Recentiores praesertim volant in controversia
circa visionem Dei, cum claritate et perspicuitate tradan-
tur; servamus enim ordinem quem Arist. praescripsit, dum
prius an sit visio, deinde quid sit, postea qualis sit et tandem
inquirimus propter quid sit dum illius causas investigamus

2

QVESTIO 12a. S. THOMÆ quo-
modo Deus á nobis cognoscatur in 13 arti-
culos divisa

In 1o articulo docet S. Tho. intellectum creatum posse videre Deum per essentiam et ut est ipse, et ad hoc dari desiderium in natura; in 2o docet Deum non videri ipse per ullam similitudinem creatam ex parte obiecti, sed per similitudinem ex parte intellectus quae sit efficax ad videndum Deum. In 3o tradit non posse divinam essentiam videri oculis corporeis. in 4o idem denegat intellectui per vires naturales. in 5o indigentiam luminis supernaturalis ad videndum Deum statuit; in 6o docet unum beatum perfectius alio Deum videre. in 7o negat comprehendi Deum ab intuentibus illum ut est ipse. in 8o docet videntes Deum non omnia creata in ipso videre. in 9o docet ea que creata que videntur á beatis non nisi in divina essentia cognosci. in 10. statuit non successive sed simul videri á Beatis omnia creata que in divina essentia cognoscit. in 11o asserit ab homine puro non posse Deum videri ut est ipse nisi ab hac vita mortali separetur. in 12o docet per naturalem rationem haberi posse cognitionem Dei. et in 13. altiorem Dei cognitionem per gratiam obtineri posse.

DISP. 1a an sit visio Dei, in se

articulus 1us de nomine visionis beatæ.

Ordior ag. quod nomine. tribus modis solet accipi visio 1o improprie pro cognitione, quacumque vel obscura et clara et probabili tamen et certa. sic accipitur 1a ad Cor. 13. no 12 videmus nunc per speculum in enigmate. tunc autem &c.a ubi visio contradistinguitur ab Apostolo a cogn. clara Dei similiter prophetia solet dici visio proverb. 29. no 2. et c. 31. no 2. Esaiae 1o no 1. et c. 6. et alibi sapissime unde Prophetae dicuntur videntes et videre Esaiae 2o. no 3. c. 2 no 1. c. 6 &c.a cumque Prophetia soleat esse cogni. 2a obscura et enigmatica. tandem cognitio dei quae habetur ex creaturis dici solet visio Job. 36. omnes homines vident Deum unusquisque intuetur procul. Ad Romanos 1o. invisibilia Dei &c.a per ea quae facta sunt intellecta conspiciuntur.

2o accipitur visio proprie pro cognitione clara tamen vel sensitiva vel intellectiva nam licet haec verba visio et videre ad proprie visus actus primo acommodata sint et inde ad alios sensus externos ut recte S. Aug. tho. 2. epis. 112 c. 2. Ad jam usu sapientum et modum loquendi sacrae scripturae testatur idem S. Augustinus c. 22. ad spiritualem cognitionem claram et evidentem tantummodo proprie etiam acommodatur esse ita ut proprie non possit dici videri, quod tamen obscure cognoscitur ita idem S. Aug. c. 2. unde est illud celebre dictum ejusdem S. Doctoris tho. 9 tract. 40 in Joannes, quid est fides nisi credere quod non vides et similiter tract. [illegible] et S. Tho. 2. 2ae q. 1. art. 4 corpore manifestum est quod nec fides nec opinio potest esse de visis. de potentia visiva corporea

porea specie quoque affirmatur videat Deus innumera sunt testimonia in Scriptura, imo maxime quia in qq. Dei dicitur visio oculis et corporis videlicet in aliqua imagine et corpore assumpto, clare 6. . . . interius visus est Joan. 1. vidimus gloriam eius &c. de quibus alibi.

3° cum visio corporea non tendat nisi ad obiecta praesentia immediate et ut sunt in se, inde fit quod per intellectum proprissime solum dicantur videri quae intuitive immediate et evidenter ut praesentia cognoscuntur ita S. Aug. epist. citata cap. Propterea visio Dei in praesenti tract. proprissime accipitur pro intellectiva cognitione immediata quidditativa et intuitiva Dei ut est in se, in qua secundum sententiam dicitur consistere Angelorum et hominum beatitudo formalis vide Tabulam 1 p. q. 12 art. 1. in commentario.

4. Tandem sicut visio corporea oculorum non exercetur circa proprium obiectum absque ministerio luminis, ita neque clara Dei visio non habetur absque lumine supernaturali quod appellatur lumen gloriae et requiritur ex parte intellectus ad eius potentiam naturalem elevandam in ordine ad eliciendum visionem beatam eliciendam de quo disput. 3.

Art. 1.

An sit possibilis et detur visio Dei ut est in se.

Sect. 1. Veritas Catholica contra errorem Armenorum statuitur.

Frater(que) Ubo Armenij refert hos existimasse Deum videri non posse ut est in se, sed solum fulgorem quendam a Deo emanantem, in quo errore extitit Petrum Abaylardum et Arnoldum ejus discipulum refferunt Prateolus in illis hæreticis et Gualterius in chronologia ad annum 1140, quamquam S. Bernardus illis coetaneus expresse hunc errorem non adscribat in epist. 190 in qua aliquos errores eorum recenset, inde tamen non recte deducit P. Vasquez 1. p. disp. 37 c. 1. eos ab hoc errore fuisse immunes, cum præter errores ibi relatos affirmet S. Bernardus plures alios errores ab illis promulgatos — Sit 3a: possibilis est imo et re ipsa datur visio intellectualis Dei ut est in se in hominibus et Angelis beatis ita DD. cum Magistro 4. dist. 49 et cum S. Tho. 1. p. q. 12 ubi Cajetanus, Molina, Zumel, Vasquez, Arrubal, Herice, [illegible] et alij et 1. 2æ q. 3 art. 1 ubi Salas, Egidius, Lusitanus, Torres et Montesinus et 3. p. q. 9 art. [illegible] ubi Pater Suarez, Cabrera, Alvarez et [illegible] et alij passim in hac materia referendi, estque [illegible] de certa secundum fidem ita ut oppositum sit erroneum et hæreticum atque ita S. Tho. 1. p. q. 12 art. 4 in 3 arg. dicit esse erroneum et D. [illegible] lib. c. 54 n. 6. [illegible] q. de veritate art. 1 initio corporis dixit esse hæreticum —

Probatur et ex S. 11 Mathei 5. n. 8. beati mundo corde quoniam ipsi Deum videbunt de quo testo S. Aug. epist. 112 c. 24. Si quæris utrum possit Deus

vide

videri: respondeo posse; si quaeris unde sciam. Respondeo quia in veracissima scriptura beati mundo corde Dm. videre; item Mathei 18 nº 10 Angeli eorum semper vident faciem Patris. deinde 1ª ad chor. 13: nº 12 videmus nunc per speculum in enigmate tunc autem facie ad faciem. nunc cognosco ex parte tunc autem cognoscam sicut et cognitus sum, per quae verba visio denotatur clarissima et intuitiva, et beatifica quae non denotatur in aliis Sacrae Scripturae locis in quibus Deus dicitur visus facie ad faciem, genes. 32, exodi 33. nº 11 et Num. 12. in quibus familiaris communicatio Moysis aut aliorum cum Deo atque visione intuitiva per facialem cognitionem explicatur, quod probant S. Aug. epist. 112 c. 7 et S. Greg. lib. 18 moralium c. 78 ex exodi 33 cum dixisset Scriptura loquebatur Moysem Dominus facie ad faciem dicitur postulavit Moyses ostende mihi faciem tuam, quod dicitur illi pro statu hujus vitae denegatum.

Ad haec 1ª Joannis 3. nº 2 dicitur nondum apparuit quod erimus; scimus quoniam cum apparuerit similes ei erimus quia videbimus eum sicuti est. non solum visione corporea humanitatis Xpi Domini quam S. Joannes jam viderat et de qua non poterat affirmare nondum apparuit quod erimus. tandem Apocalip. 22 nº 4 servi ejus servient illi et videbunt faciem ejus &c. quae verba sic semper expositores de visione clara et intuitiva Dei interpretantur. Vide Recentiores expositores et P. Suarez 1. p. disp. 36. c. 1. et P. Vasquez q. 12 art. 1.

in commentarijs aliquot illorum expendentes. Observa autem circa ipsum Papam refferendum dicto ut a Pauli et Joannis de hac visione clare explicuisse.

Probatur 2° ex authoritate Conciliorum et Summorum Pontificum. hanc veritatem docuit S. Evaristus Papa in Epistola 2ª ad omnes Episcopos quae habetur tho. 1. Conciliorum. Praeterea Bened. 12. in quadam constitutione quae incipit Benedictus Deus et habetur in bullario tho. 1. in Benedicto undecimo ubi definit ante diem judicij animas justorum ad beatitudinem recipi et quae videre Divinam essentiam immediate se bene clare et aperte illis ostendentem. idem testatur Concilium Francofordiense epistola ad episcopos Hisp. et tandem Florentinum sess. ult. in literis unionis ubi definit beatorum animas clare intueri Deum trinum et unum ut est in se.

Probatur 3° ex authoritate SS PP. qui a primis ejus origine hanc veritatem docuerunt S. Dionysius c. 4 de caelesti hyerarchia S. Martialis epist. ad Tolosanos. S. Hyreneus lib. 2 c. 3 Origines in periarchon c. 1. et lib. 7 contra Celsum col. 11. S. Clemens Alexandrinus lib. 5 Stromatum in longa a fine S. Nazianzenus oratione 2 in fine et oratione 34 S. Nissenus oratione 6. de beatitudinibus ad medium et lib. de vita Moysis. S. Ambrosius lib. de bono mortis c. 11. S. Crysostomus homilia 3. ad Philipenses post medium et homilia 6 ad populum. S. Epiphanius haeresi 70. S. Aug. tho. 2. epist. 112 c. 8 et 14 et tho. 3. lib. 12 de genesi ad lit. c. 34 fine S. Cyrillus lib. in Joann. c. 1. S. Greg. 18 moral. c. 28 S. Isidorus lib. 2. de officijs c. 33. S. Beda ad ca. ultima 1. Joannis 3. videbimus eum sicuti. S. Damascenus

lib.

hist. de Barlaam c. 8 S. Bernardus serm. 31 in Cantica et hic. 9 de considerat. et omnes DD. scholastici nullo dempto qui non solum docent possibile esse Deum videri sicuti est sed etiam re ipsa videri a beatis —

Probatur 1ᵒ ratione 1ᵃ quod sit possibile Deum videre clare et immediate probatur quia in eo nulla apparet implicantia contradictionis et virtute divina potest id fieri. Antecedens istud habet ex solutione argumentorum et probatur nam ex parte Dei datur summa et perfectissima visibilitas quae plana ad dicitur ... est ad nitum deinde ex parte intellectus creati licet videntur res naturales datur tamen potentia obedientialis quia potest elevari et fortari per aliquod lumen quod adpertinet ad claram Dei visionem. Praeterea cum divina essentia continetur intra sphaeram et latitudinem obiecti intellectus scilicet entis —

Deinde quod re ipsa detur talis visio colligitur ex testimoniis S. Scripturae quorum revellatione nobis innotescit quod reipsa divina voluntas effecerit. Hanc vero existentiam visionis beatae et possibilitatem duabus aliis rationibus probat S. Thom. 1. p. q. 12 art. 1. quas art. seq. expenderemus, 2ᵃ desumpta ex appetitu, quod datur in hoc ad suam beatitudinem essentialem quae consistit in clara Dei visione id Deus non frustra indidit creaturis intellectualibus illum appetitum ergo possibile est illum ad actum reduci, imo et reipsa satiatus est in aliquibus saltem individuis —. 3ᵃ ratio quia inest etiam appetitus videndi Deum authorem naturae ut est in se ergo natura frustra si hic appetitus quod non perfectè satiatur per cognitionem quam habere ex creaturis, plane oportuit videre Deum ut est in se imo et ab aliquibus reipsa videtur —

Sectio 2.a evertuntur hæreticorum fundamenta ex authoritate

1.o objiciunt Hæretici aliquot S. scripturæ testimonia

1.o exodi 33 n.o 20 non poteris videre faciem meam non n. videbit me homo et vivet et n.o 23 videbis posteriora mea faciem autem meam videre non poteris. 2.o Ysaiæ 6. n.o 2. Seraphim aliis duabus velabant faciem ejus quia videlicet humanum vultum ejus ferre non poterant. 3.o Mathæi 11 n.o 27 nemo novit Patrem nisi filius et cui voluerit filius revelare. 4.o Joan. 1.o n.o 18. Deum nemo vidit unquam; unigenitus &c. ubi ut legunt S. Chrysostomus 6. et S. Athanasius lib. 3. de vita Trinitatis nisi unigenitus &c. 5.o Joann. 6. n.o 46 non quia Patrem vidit quisquam, nisi is qui est a Deo, qui vidit Patrem. 6.o epist. 1 ad Thimot. c. 1. n.o 17. Regi sæculorum immortali et invisibili et c. 6. n.o 16 qui lucem inhabitat inaccessibilem quem nullus homo vidit sed nec videre potest. 7.o epist. 1. Petri c. 1. n.o 12 Spiritu Sancto misso de cœlo in quem desiderant Angeli prospicere. ubi desiderant nullo modo intuentur

Ad 1.um Resp. ibi sermonem esse de visione corporea in specie et figura aliqua adeo lucida ex parte faciei ut aciem perstringeret videntium non a tergo. ita Cornelius et ex aliis qui si sermo sit de visione intellectuali, solum intenditur eam nulli in hac vita degenti secundum legem ordinariam dicari. ita S. Chrysostomus et S. August. epist. 112 c. 13. ad 2.um Resp. ideo vultum Dei velabant Seraphim cultum et reverentiam quam altitudinem

et

et magnitu mysteriorum et scilicet Dei recognoscebant et venerabantur, esto ea clare intuerentur. ad 3um mysterii trinitatis cognitionem nemini citra revelatum videri denotatur. Ad 4um ter. sermo est de visione Dei in hac vita, quam nulli nisi Xpo Domino ut hoc concessum fuit vel etiam nulli per vires naturales sed per lumen supernaturale tum id dicitur concessum. Inde patet ad 5. et 6. Ad 7um Respondeo Angelos non desiderare visionem ut bonum absens, sed ita sine fastidio visione Dei delectari ut eam amplius possidere desiderent ita expresse S. Greg. 18 mor. c. 28 refert in satietate fastidium satiati desiderant, ita etiam S. Isidor. l. 1 sententiarum c. 12 sententia 22. S. Beda tho. et lib. variarum quaest. q. S. Tho. et 1. p. q. 5 art. 1 ad 2um. Addo 8. Salmeron tho. 10 disp. 2. hic vera intelligere de visione Xpi Dni in eucharistia et vita ac participatione illius quam carent Angeli et propterea illa desiderant.

Obj. 2o. Plures ecclesiae Patres hanc visionem possibilem esse negantes teste S. Basil. lib. 5 contra Eunomium post medium. S. Nissenus orat. 6. de beatitudinibus ad illa beati mundo corde &a. S. Hyeron. lib. 4. in Esaiam ad illa verba c. 1. audite verbum et Esaiae 6. ad ea verba et vaque sub ipso erant ubi plane negat divinam naturam videri ut est in se, sed ut ipse Deus se voluerit manifestare. S. Ambr. lib. 1. in Lucam ad ea verba apparuit illi Angelus et lib. 5. de Spiritu Sancto c. 4 et sermone 25 S. Cyrillus Alex. lib. 1. in Joannem c. 22. et alter Cyrillus catecheses 6. post initium S. Epiphanius haeresi 70. Theodoretus dialogo immutabilis ante medium et 1a ad Chor. 13 ad ea verba facie ad faciem S. Isidorus expositione in exordium c. 39. et lib. 1. sententiarum c. 3. Primasius 1. ad Chor. 13. ad ea verba cognoscam

noscam sicut et cognitus sum Euthimius Joan. 1. ad ea: nemo vidit Theophilactus 1a Joan. 3. ad ea verba videbimus eum sicuti est, tandem istis est in hac visione negenda S. Crisostomus hom. 23 in gen. ad finem et hom. 14 in Joan. post initium et hom. 1. de incomprehensibili Dei natura post medium idque saepe repetit in aliis quinque homiliis.

Hos fere Patres refert P. Vasquez 1. p. disp. 37 a c. 2. et qui semper ardet veritatis amore ingenue fatetur ostendit S. Crisostomum et alios PP. re nondum in ecclesia satis explorata errorem hunc nos docuisse, cui subscribunt Pater Molina 1. p. q. 12 art. 1. circa finem et Pater Fernandez de visionibus veterum test. sect. 1. n. 3. in disp. 7. ea super P. Vasquez vehementer carpitur ab Egydio Lusitano Magistro Lorca et aliis Doctoribus, quos non omnino pietatis in S. PP.es zelo motos, indicant, nescia et verba aeulei qq non secundum religiosam pietatem Patrem Vasquez incessunt, quae iniuria et refellit et depellit P. Herica 1. p. disp. 36. a c. 2. ipsique existimat S. Crisostomum et aliquos PP. nulla via posse a praedicto errore excusari. Ego tamen ut sentiam dictos relatos PP. ab hoc errore alienos fuisse inducor 1o quia ita sentiunt ut plurimum omnes Theologi et S. Tho. 1. p. q. 12 art. 1. ad 1um S. Crisostomum excusat. Praeterea Bellarminus Valentia Suarez Maldonado Enriquez Arrubal et plures alii, quos refert et sequitur Lasdus et omnium horum Patrum mentem discutit 1. p. q. 12 art. 1.

dubio

dubio 3. Deinde quia vtra illorum PP. aliquam exigunt interpretationem. 3° quia incredibile est sapientissimos PP. hanc veritatem apertissime in sacra scriptura contentam et ab initio quoque traditam latere potuisse cum S. Augustinus ep. 112. c. 4 dicat hanc veritatem ita esse evidentem ut non solum eam credat sed etiam sciat contra illud quod Joannis 3. scimus quoniam similes ei erimus. Dico quia plures eorum PP. alibi catholicam doctrinam contra haereticos tradiderunt eos retuli in prima conclusione.

Dico igitur in aliquo ex his quatuor sensibus posse praedictos PP. explicari. 1°: vt solum ostendant Deum esse incomprehensibilem ab intellectu creato quantum non supernaturali lumine illustrato. disputabant enim contra Eunomium et Anomaeos, qui comprehensionem Dei intellectui creato concedebant. ita hoc dubio S. Basilius et S. Chrysostomus vt patet ex eius illis homiliis de incomprehensibili Dei natura. Ita etiam vterque S. Cyrillus, Isidorus, Primasius, Euthimius et Theophilact. praeterea S. Chrysostomus non visionem quamcumque negat, sed semper cum aliquo addito, quod denotet comprehensionem, et ita excludit comprehensionem cognitionem integram Dei totalem, exquisitam, summam, amplam, perfectissimam. Dico 2°. quod non aliquando tam ipse quam alii PP. contra illos haereticos disputantes visionem absolute excludunt mirandum non est, saepe enim PP. dum disputant contra aliquem errorem, vbi videntur ad extremum contrarium errorem declinare. ita S. Aug. extenuans liberum arbitrium contra Pelagium vt ipse testatur epist. 46. et lib. de gratia et libero arbitrio c. 1. Praeterea S. Hieronimus commendans virginitatem contra Jovinianum, putabatur nuptias

damnare ut apolog. ad Pamachium ipse testatur. Inde S. Hyeronimus S. Hilarius S. Crisostomus. S. Ambrosius et S. Aug. disputantes contra Manicheos pro libero arbitrio, sicut etiam nostri Theologi contra Luteranos existimati sunt Pelagiorum heresi favisse ut propterea necessarium fuerit ut S. Aug. se defenderet lib. 1. retract. c. 9. et lib. de nat. et gra. contra Pelagium c. 61. eodem pacto Sancti PP. disputantes contra Anomeos utpentis comprehensionem Dei, quam ipsi adstruebant excluderunt verbis saltem in extremum errorem declinabant.

Ad 2. de visione intuitiva intelectuali non comprehensiva loquimur, solum intendunt predicti PP. Deum pro statu hujus vite secundum legem ordinariam non posse videri ut est in se, ita S. Nissenus. 3º aliqui solum excludunt visionem habitam per vires naturales intellectus ita S. Hyeronimus citatus S. Basilius ac S. Crisost. contra Enumeos et S. Ambros. in c. 1. Luce. 4º denique aliqui eorum solum excludunt ut possibilem visionem Dei mediis oculis corporeis ita exponuntur S. Hieronimus ac S. Ambros. a S. Aug. 1º a epist. 111. et 112. c. 6. itaque quae se exponit S. E. Dif. loco citato.

Sect. 3. an glorificatorum visio deberet esse infinita

Obj. 1º Deus ut est in se est objectum infinite perfectum quod non potest videri ut est in se per visionem creatam et finitam. Conseqª probatur nam inter visionem et objectum debet dari proportio quod sicut objectum incretum est et infinitum ita quoque visio quae dictatiua ipsius. Resp. 1º nam quod perfectius est objectum eo perfectior est cognitio quae dictatiua illius

in

in genere cognitionis, et si obiecta sint perfectiora et perfectiora sine termino cognitiones quoque erunt perfectiores sine termino quod cognitio quidditativa obiecti infiniti erit infinite perfecta et quae superat perfectiones et perfectiones sine termino cognitionis obiectorum finitorum; et quae versatur circa obiectum infinite perfectum. Ergo probatur namque vis speciei perfectioris cognitionis determinato excessu superat inferiorem et sic in infinitum quod descendat ut potens infinitos excessus determinatos in se continens erit infinita, sicut qualitas quae continet in se infinitos gradus determinatos. Ergo 2o nam quantum distat perfectius obiectum ab obiecto minus perfecto, eadem proportione cognitio magis perfecti obiecti distat in perfectione a cognitione obiecti minus perfecti; sed perfectio Dei infinite distat a perfectione cuiuslibet obiecti creati, quod perfectio visionis beatae infinite distat in ratione cognitionis a cognitione cuiuscumque obiecti creati atque adeo est infinita perfecta. Ergo 3o quia secundum S. Thomam 1. p. q. 12 art. 8. et 3. p. q. 10 art. 2. et 3. visio, qua viderentur in Deo omnes creaturae possibiles esset infinita, imo et comprehensiva ex eo quod illam multitudinem infinitam vel in se obiectis immediate vel saltem in divina essentia attingeret; sed ea infinitudo visionis non proveniret ex infinito numero obiectorum possibilium secundum se, neque ex eorum additur ex parte obiecti non infinitis essentiis in quod cognoscuntur nam obiecta possibilia solum addunt extensionem supra obiectum increatum et infinitis modis ab obiecto increato exceduntur quod aut illam in essentia cognoscunt visione finita aut essentia non nisi visione infinita cognosceret

Hoc ferè modo proponit hoc argum P. He-
rice disp. 36 c. 4 a nº 57 et solvit a nº 65 et Bat-
fasdq 1. p. q. 12 art. 1. dubio 7; ad illud ergo respon-
det S. Tho. 1. p. q. 12 art. 1. ad 4. proportio singulariter
dicitur dupliciter, uno modo certa habitudo unius quan-
titatis ad alteram, secundum duplum triplum et equa-
le sunt species proportionis. alio modo quelibet habitudo
unius ad alteram proportio dicitur, et sic pt esse proportio cre-
aturae ad Deum inquantum se habet ad ipsum ut effectus ad cau-
sam et ut potentia ad objectum. hec S. Tho. que aliis terminis ex-
plicantur ab P. Araujo 1. p. q. 13. c. 5 nº 23. scilicet inter
cognitionem et objectum non esse proportionem arithmeticam, ita ut
quanta est perfectio cognitionis quanta objecti; neque etiam omni-
no geometricam, ita ut quantum crescit perfectio
objecti in uno genere, tantum perfectio cognitionis crescat in
alio inferiori genere; esset quodammodo geometricam
quatenus quo perfectius est objectum eo perfectior est cog-
nitio intra inferiorem lineam et genus finitum, et
propterea nunquam est infinita objectum infinitum
Hanc solutionem laudat P. Herice c. nº 68
et verissima est si recte explicetur, et ex ea patet ad
argumentum in quo exigitur aliqua proportio inter perfectionem visionis et
perfectionem objecti, concedimus quod eam proportionem debere existere
quod sicut objectum increatum excedit omnia objecta in perfectione
ita visio illius omnes visiones inferiorum objectorum; quod pt verum
esse absque infinitate visionis; quia semper hec manet
intra lineam et genus entium finitorum. ideo autem ma-
nere intra talem lineam finitam probat optime Pater
Ar-

Arriubal quia perf.º que in illam refundit ex obj.º limitata semper, et perf.º tam limitata proj. efficitur tis a quo visio producitur et in quo recipitur, qui perf.º proj. limitata manet quantumcumq. elevetur et perficiatur per lumen gloriae, q. etiam finitum est et limitatum. explicatur exemplo cognitionis connaturalis q. a ex objis sensibilibus in hac vita de Deo cognitus acquirimus. ea n. cognitio excedit quoque infinitas [illegible] minus perfectas et attingit objum infinitum, et ex eo habet perfectionem quandam perfectiorem et perfectiorem aliarum cognitionum infiniti Angeli perfectiores et perfectiores connaturalem cognoscerent, semper tamen cognitio Dei maneret intra latitudinem et sphaeram perf. finitae et perfectionis limitatae —

Pater Vasquez 1. p. q.ª 12 art. 2. dub. 7 nº
hanc solutionem impugnat dicit q. ea calculatur ad gloriam infinitam perf. in visione, [illegible] vincere si limitatur ad unitatem in generali, x.ª spiritus perfectionis obji exigere perfectionis cognitionis obji non tamen habet locum, nisi cognitio sit adaequata et comprehensiva, tunc n. sicut perfectio obji exigit et illius repraesentabilitas passiva ita et cognitio ejusdem obji si adaequate in repraesentando eum tali cognoscibilitate passiva exigit in perfectione. q. si cognitio non sit adaequata obji (sicut vere non adaequatur Deo visio beata) tunc poterit contingere ut cognitio inferioris obji ex eo q. sit adaequata sit perfectior quam cognitio superioris obji si inadaequata sit —

Sed contra hanc solutionem sic arguo. ea proportione q.ª cognitio adaequata superioris obji superat cognitionem adaequatam inferioris eadem cognitio inadaequata superioris supe

rat inadequatam inferioris, quae est eiusdem ordinis et
sicut Deus infinite excedit omnes species creatas, ita cog-
nitio quidditativa illius omnes quidditativas species creatas. et sicut
Deus infinito excessu superat omnes species creatas et quae
infinitis perfectionis, ita quoque visio beatorum, nisi revela-
ratio ad solutionem a nobis tradita, exsuperat quidditativam
cognitionem Dei non crescere usque ad perfectionem infinitam
per augmentum perfectionis cognitionis objecti debet esse
intra lineam finitam proportionis agentis finiti. [illegible] excess-
cum cognitionis eadem proportione vel simili qua crescunt
objecta probatur nam ceteris paribus scilicet stante aequali vir-
tute intellectus et aequali genere cognitionis, quod scilicet omnes sint
vel quidditative et connotative tantum vel naturales et super-
naturales et intra genus quidditativae cognitionis v.g. illa cog-
nitio quidditativa quae repraesentat perfectius objectum, ratione
objecti excellentis nobilior est quam cognitio inferioris objecti
quidditativa et aequalis in reliquis aliis; nam ratione objecti par-
ticipat cognitio aliquam perfectionem et perfectio cogniti-
onis crescet eadem proportione qua crescit perfectio objecti si in
ceteris sit paritas. Unde patet ad exemplum quod affert
[illegible] nam si comparetur inadequata cognitio superioris
objecti cum adequata inferioris, non servatur proportio, quae
affirmatur in ea calculatione, quia non sunt cetera paria neque
comparatur adequata cum adequata neque inadequata cum
inadequata cognitione, sed adequata cum inadequata; at vero
in calculatione ut a nobis instruitur, comparatur visio bea-
ta Dei quidditativa et supernaturalis cum visionibus quiddita-
tivis etiam et supernaturalibus aliorum inferiorum, in quorum comparatione
sicut debito ratione objecti debet excellere visio objecti increati.
Addimus confirmamus [illegible] intra latitu-
dinem

ne obiecta creatura ex eo quod intra genus quod v.g. dentur per-
fectiores species et perfectiores sine termino et ex
eo quod hic Deus superans agat sanctificante non sequitur quod
sit infinita perfectio; sicut Angelus non est infinite per-
fectus ex eo quod intra genus animalis reperiet species perfectio-
res et perfectiores sine termino; itaque nec ex eo quod visio
beata excedat infinitas cognitiones se excedentes in in-
finitum, sequitur namque excessus omnis respectu infinitarum
inferiorum ex eo detur perfectio indivisibilis finita supe-
rioris ordinis vel perfectionis et similiter in visione
beata. Ad probationem negatur quod superiorem speciem non
ita superare inferiorem ut huius perfectionem formalem
contineat et addat excessum determinatum (in quo distat ab
intensione graduali) et ita non dicitur excedere alteram
inferiorem excessu determinato ex eo quod duas saltem inade-
quatas perfectiones contineat, alteram quae sit aequalis inferio-
ri et alteram determinatam qua inferiorem excedat sed ea
solum dicitur superare quatenus continet perfectionem quandam
indivisibilem finitam et meliorem, in qua nullo modo possit
intelligi aut praescindi perfectio determinata quae inferiorem
excedat, idemque proportionaliter dicendum est de cognitione
v.g. existentia in nullo obiecto aut cognitione perfectio infinita ex-
peditur. — Ad 2am confirmationem Respondeo neg. consequentiam propter dicta
ad argumentum nam limitatio et finitudo prior est in causa
crescat perfectio cognitionis [illegible] eadem proportione quod crescunt obiecta
nisi tamen [illegible] et intra latitudinem perfectionis quam potest tra-
dere [illegible] existentia visio Dei non distat infinite a per-
fectione cognitionis obiecti finiti. —

Ad 3am non esset infinita cognitio omnium possi-
bilium in Deo ex eo quod versetur circa infinita possibilia in
se

de lido non posset fieri fortasse per cognitionem finitam, neque ex eo, quod verteretur ad illam et ad Deum simul, sed ex eo quod Deus cognosceretur infinito modo cognitionis in ipso ob perfectionibus formalibus, ob quae et infinitis extensionibus eadem ad ea objecta creata, quod forte arguerent infinitatem in visione de qua disp. 5. et 6. num. 8. Herice disp. 36 c. 4 nº 21. putat neque ex eo argui infinitatem perfectionis quae in contrarium afferatur —

Sectio 4ª argumentum ex eo quod Deus non continetur sub objecto naturali intellectus — // — //.

Dico 4º nulla potentia vitalis quantumcumque elevetur potest attingere vitaliter objectum, quod non continetur intra latitudinem sui objecti adaequati et connaturalis; sed Deus ut clare visus non continetur intra latitudinem objecti naturalis intellectus ergo non potuerit Deum ut est in se intueri neque per potentiam absolutam. minor patet 1º nam Deus ut est in se plus distat a ratione entis naturalis quam visio specie a ratione coloris, ergo sicut species non continetur intra latitudinem objecti oculorum. neque hi possunt elevari ad videndum spiritum (multo minus ad videndum divinum) ita neque noster intellectus ad videndum Deum. Probatur 2º nam Deus ut comprehensus est extra latitudinem objecti intellectus ergo et Deus ut visus. Probatur 3º nam ratio entis est sic tamen, est objectum formale nostri intellectus ergo non tale ens scilicet Deus. probatur 4º nam habitus nostri intellectus specificaretur non solum ab objectis naturalibus sed etiam a supernaturalibus ut a visione clara Dei ergo non esset potentia naturalis sed supernaturalis. consequentia probatur nam ordo potentiae ad objectum supernaturale non potest non esse supernaturalis

nalis quae pot. intellectiva et esset vim supernalis vel claude
ret duos ordines alterum naturalem et alterum supernaturalem
vel si posset versari circa Deum per claram visionem. Resp.
concessa majori. nam singulae pot. vitales sunt determinatae ad
extra quorum limites versari nequeunt ut in lib. 2. de ani
ma docui. quod si intra latitudinem objecti alicujus pot. praece
dat aliquid vel intensione praeternaturali et distantia supernaturali
ad illud poterit naturalis pot. extendi, ut confortata per
vires praeternaturales aut supernaturales, et sic pot. visiva corpo
rea poterit intueri colorem vel lucem supernaturalem vel
infinite intensam, et intellectus Deum, et alia entia super
naturalia vel infinita. quare neganda est minor —

Ad 1am ejus probationem Resp. si latitudo et univer
salitas objecti esset aequalis respectu suarum potentiarum recte
fieret argumentatio; et ex majori distantia Dei ab aliis
objectis creatis recte colligeretur illum non contineri intra la
titudinem objecti intellectus creati, sicut sonus non continetur in
tra objectum pot. visivae, sed cum detur maxima inaequalitas
inter pot. et universalitatem objecti ipsarum et objectum intel
lectus sit adeo universale ut claudat omne ens et verum
sicut intra collectionem entium Deus continetur ita etiam intra
latitudinem objecti intellectus, pot. vero visiva ut pote limita
ta habet objectum minus universale et nequit extendi ad sonum
quamvis adeo parum distet in perfectione a suo objecto scilicet
colore et luce —

Ad 2am probationem Resp. Deum ut apprehen
sum specificative non recte dici quod extra latitu
dinem objecti intellectus quamvis reduplicative ut talis
dicatur extra latitudinem objecti intellectus creati; qua
tenus

comprehensio Dei est actus repugnans naturæ intellectus et illius capacitatis superans quia in hoc actu tantummodo distinguitur increata cognitio Dei à cognitione creata ejusdem, et quia comprehensio Dei debet esse infinita ut potè adequata passivæ cognoscibilitati infinitæ, quorum neutrum reperitur in visione intuitiva Dei. neque novum est quod aliquando repugnat potentiæ aliquis actus circa proprium objectum nam potentiæ visivæ repugnat actus auditionis vel intellectionis circa objectum scilicet coloris vel lucis et intellectui humano intellectio Angelica comprehensiva Angelus —

Ad 3m probatus P. Arriaga disp. 36. c. 4. n° 56 exterminare contendit opinionem eorum qui potentias dicunt solum respicere ut objectum rationem aliquam objecti. v. g. intellectum rationem entis, potentiam visivam rationem coloris &c. quod falsum est quia respectus transcendentales potentiarum ad objecta non potest fieri per titulos unum solum sed versatur circa objecta materialia ut sunt a parte rei, atque adeo specificantur ex collectione eorum objectorum in individuo annuit quod non quia nemo intellectus inveniret in tali collectione unam rationem formalem in qua omnia illa objecta conveniunt —

Ego sic censeo verum esse quod potentiæ per suos respectus transcendentales præcisiones non faciant, sed versentur circa totas materiales entitates objectorum, nihilominus si inquiratur ratio, quare circa illas individuas entitates versetur, sine dubio respondendum est quia habent talem rationem in qua conveniunt non vero quia habent rationes individuas. v. g. si inquiratur quare potentia visiva versetur circa colorem viridem recte respondebis quia habet rationem coloris viridis non vero quia est qualitas neque quia ceteras quas habet rationes reperiuntur in aliis objectis. similiter si dicendum in intellectu respectu cujuscumque entis, quod ratio entis præcise est

est attingibile ab intellectu; et propterea intellectus attingit entia particularia et eorum differentias quia illae claudunt rationem entis. et similiter Deus ut est in se cum habeat rationem entis veri pertinebit ad objectum intellectus. Addo insuper omnino et differentiis specificis et singularibus objectorum accrescere perfectionem formalem ipsius potentiae, ita ut perfectior sit quae plura et perfectiora objecta attingat.

Ad 3am partem respondet Magister Alvelda 1. p. disp. 2 sect. 1. n° 15 non specificari nostrum intellectum a Deo ut claro visibili, sed ut intelligibili ut sic. Pater Arriaga disp. 3. c. 4 n° 19 docet Deum ut claro visibilem continere sub latitudine connaturali objecti intellectus. P. Herice disp. 36 c. 4 n° 21. ostendit intellectum specificari ab entibus naturalibus secundum rationem naturalem quam dicit, a supernaturalibus, vero secundum obedientialem et non repugnantiam ad elevationem et fundamentum positivum quod est in intellectu ad talem non repugnantiam. Tandem Pat. Fasolus 1. p. q. 12 art. 1. n° 6. docet Deum ut ens supernaturale esse objectum naturale intellectus, idest essentiale seu essentialiter respectum ab intellectu non tamen naturale idest per vires naturales respectum tanquam cognoscibile per tales vires —.

Ego sic censeo 1° falsum esse quod ait Alvelda intellectum specificari solum a ratione intelligibilis ut sic nam potentia specificatur a collectione adaequata sui objecti secundum totam eorum entitatem ut recte probat Herice. et propterea dicuntur potentiae specificari a collectione non solum objecti sed etiam actuum, qui objecta attingunt secundum particularem eorum entitatem, hinc quare intellectus recta via tendit in quae entia et intelligibilia sunt. — censeo 2° objecta supernaturalia dici connaturalia objecta potentiae naturalis, quae possunt attingi a tali

pon quia non possint attingi per instr.a et speciem, quae Deus ut auctor naturae et secundum leges naturae offert et offert ut velit D. Thomas. ex quo patet forte non valde apposite ratione his ea pon.

Censeo 3.o quod ait Heric. posse specificari ab objectis supernaturalibus idem secundum potentiam obedientialem non secundum naturalem, probandum non esse si obedientialis putet formalitates intrinsecas in potentia distinctam a natura his eadem. formalitas secundum intrinsecum naturalis est et obedientialis in ordine ad diversa connotata et talis formalitas specificabitur adaequate tam ab entibus naturalibus quam a supernaturalibus; ab his et speciem super naturalem non accipit quia ea respicit ut instrumentum elevatum ad ordinem supernaturalem. ex eo autem quod potentia ex elevatione ut instrumentum attingat objectum supernaturale non accrescit illi major et diversa perfectio, quam ex eo quod attingat ut causa principalis objecta naturalia imo et supernaturalia quod aliqua naturalis.

Art. 3.us

An Lumine naturali possit noster intellectus possibilitatem visionis Dei demonstrare.

Sect. 1. aliquot certa et Doctorum sensus

1.o certum est non posse lumine naturali demonstrari futuram esse de facto visionem Dei ipsam, valde quod possibilitatem id posse ostendi. ita observavit Arrub. disp. 25. c. 2. initio ex illo 1. ad Chor. 2 n.o 9. sicut scriptum est (scilicet Isaiae 64 n.o 4) quod oculus non vidit, nec auris audivit

ait

ut neque in cor hominis ascendit, quae praeparavit Deus diligentibus se. quod probat ex Apostolo, quia sicut humana occulta nemini nisi spiritui ejusdem hominis spiritualia innotescunt, aut aliis hominibus ex ejus revelatione, ita id quod Deus facturus est nullus potest scire nisi spiritus Dei qui ejus profunda scrutatur. probatur iterum autem id potest colligi ex appetitu et desiderio beatitudinis quae in visione Dei consistit et non speraretur nisi supernaturaliter futura. item ex eo quod expectet ad Dei providentiam maxime justorum remunerandi quae non competenter nisi visione Dei dispensantur, praesertim cum in hac vita non consistat hominis beatitudo. denique ex eo quod Deus obiectum sit objectum intellectus. difficultas est de possibilitate visionis —

2º certum est non posse evidenter cognosci ut possibilem visionem Dei qua videatur Deus trinus et unus probatur nam si esset possibilis cognitio evidens talis visionis evidenter etiam constaret possibilem esse trinitatem quod falsum esse docui disp. 1. de incarnatione art. ult. o. pro sicut in eo articulo docui posse possibilitatem cognosci lumine naturali possibile esse mysterium Trinitatis, ita quoque posteritas tenendi possibilem esse visionem Dei ut trini. difficultas est de visione Dei ut est in se praecisa notitia de visione Trinitatis —

3º certum est probabiliter colligi ex principiis naturalibus per humanum naturale intellectum possibilem esse visionem Dei in se. ita DD. qui probant ex rationibus quas pro prima sententia sect. 3. afferentur. unum superest declarandum et evidenti notitia, an possit haberi per vires naturales de possibilitate visionis Dei ut est in se —

1a sententia docet demonstrabilem esse

possibilitas visionis Dei per dictamen naturale . ut Herrera
Scotus 4. dist. 49 q. 8 ubi non dicit aperte rationes ab se
allatas pro hac possibilitate esse demonstrativas. Habetur
q. 1. prologi dum docet Deum clare visum esse finem
ad quem naturaliter creatura inclinatur. quod etiam docent Du-
randus ibi et Soto ibi q. 1. et lib. 1. de natura et gratia
c. 4. Hanc etiam 1am sententiam docent Vasquez 1. 2. disp. 10
c. 2. Arrubal 1. p. disp. 55. c. 1. Antonius Perez circa
tertium scholastico dubio 3o no 3. P. Vasquez hanc
sententiam illum defendit ut clara in eo quod lumine fidei
instructa et in aliis; cui modo dicendi videtur adhaerere
Cajet. 1. p. q. 12 art. 1. et P. Suarez disp. 30 methaph.
sect. 11. Magister Perez aliter distinguit, ait non de-
monstrabile esse et evidens possibilem esse visionem Dei
ut est ipse abstrahendo ab hoc quod sit naturalis vel super-
naturalis quod sit Dei ut unius vel ut trini, quemadmodum
demonstrabile est Deum esse non cognito Deo ut authore
supernaturali — 2a sententia docet non posse naturali lumine obtineri
cognitionem evidentem possibilitatis visionis Dei ut est ipse
neque supposito lumine fidei neque independenter ab illo
ita docent expresse Ocam 4. q. 14 art. 2 Gabriel in sup-
plemento 4o dist. 49 q. 1. art. 3. dubio 2. Ferrara 3.
contra gentes c. 51 § quod videtur Cajetanus et Molina 1. p. q.
12 art. 1. Fonseca tho. 1. lib. 4 methaphisi. c. 1. q. 2.
sect. 5. Suarez disp. 30 methaph. sect. 11. no 50 et 1. p. lib.
2. de attributis c. 7 a no 7. ubi Alvelda disp. 14 sect.
2. Arriaga disp. 14 sect. 2. Herice disp. 39 c. 2. Li-
chetus q. 1. prologi ubi Herrera disp. 2. q. 2. et Ruiz

1. p.

p. controversia 1. art. 2. Medina 1. 2æ q. 5. art. 2. Vaz
Salas, Albertinus 2. disp. 28. sect. 4. Ægidius Tho. 2. lib. 12. q. 2.
art. 1. § 2. Curiel dubio uno, Martines dubio 3. Lorca
disp. 20 et Montesinos disp. 7 q. 1. —

Sectio 2ª eligitur Ut verior 1ª senda

Sit 1º nulla huc usque demonstratio evi
dens inventa est possibilitatis visionis Dei in se neque viribus
naturæ haberi potest talis demonstratio, modo supponatur lumen
fidei modo non supponatur. ita DD. allegati n. 3 lenis, quæ Ut plurimum recentioribus placet. —

Probatur 1º ex ratione D. Herice, nam neque
potest demonstrari a priori neque a posteriori ergo nullo modo
aliquo probatur, nam a priori demonstrantur res per causas; causæ
ad visionis sunt Deus Ut causa principalis et objectum, lumen
gloriæ Ut principium formale proximum et elevans intellectum et
ipse intellectus Ut principium elevatum. Licet sit evidens Deum
esse omnipotentem atque adeo efficere posse quidquid non implicat
contradictionem et ad id creandum elevare intellectum creatum
non tamen evidenter constat visionem beatam non implicare contra
dictionem cum rationes oppositæ 1ª illam art. præcedenti non solvantur
evidenter, neque etiam constat evidenter intellectum nostrum
elevabilem esse ad talem visionem, cum obscurum sit, quæ na
sit principium elevans et an detur necne species impressa et
an natura Divina se ipsa hoc munus possit supplere. —

Neque etiam a posteriori id potest demonstrari
re quia nullus effectus habet visio per quos demonstretur posse
dari. 2º quia non dantur aliæ similes operationes lumine na
turali aut supernaturali notæ, quæ evidenter inferant pos

sibilitas visionis Dei ut est in se nam cognitiones dei natura les et Angelorum quibus se ipsos et omnia creata comprehendunt cum terminentur ad obiecta naturalia astringunt ad inferendam possibilitatem cognitionis circa obiectum supernaturale praesertim adeo excellens ac est deus in se ipso. Ergo nec cognitio fidei et alii actus aut habitus supernaturales non ... possibilitatem ejusmodi visionis cum haec sint longe diversae rationis et perfectionis —

Probatur 2º nam visio Dei ut est in se est secundum entitatem supernaturalis. Ut deus, quem sequendum ... non potest evidenter eius possibilitas cognosci. Sequela probatur tunc exemplo aliorum rerum supernaturalium secundum entitatem tunc mysterii Trinitatis, Unionis Hypostaticae, gratiae sanctificantis et aliorum similium quae non possunt evidenter lumine naturali cognosci et neque visio beata quae nobilem locum inter entia supernaturalia obtinet; tunc etiam ex eo quod desit exemplum aut principium in natura, quod manuducat intellectum ad cognoscendum evidenter possibilem esse visionem Dei in se neque huic ... satisfit ab Antonio Perez asserente saltem ratione naturali colligi possibilitatem visionis Dei ut est in se abstrahendo ab illius supernaturalitate. nam ex hac abstractione difficilior cognitu redditur possibilitas visionis cum non ... non possit versari circa Deum ut est in se nisi sit supernaturalis, ablata sit non intellecta supernaturalitate impossibilis est talis visio et incognoscibilis est evidenter illius possibilitas. —

Neque lumen fidei ut Pater Vasquez asse rebat quod quamvis conducit ad eam possibilitatem evidenter cognoscendam namque ex eorum fide divina constet visionem

natu

hanc possibilem esse et existere, facillius quicunque in- ... qq possibilitas visionis Dei probare et ad alias novas investigandas indigemur, id quod nondum sufficit ad eam possibilitatem evidenter colligendam.

Probatur 3. nam veteres philosophi ut Plato et Arist. summo studio et intentione laborarunt, ut investigarent singula ... ut creature rationalis beatitudo est, quam recte nossent illius virtutes authores et vim nostri intellectus ad illum cognoscendum, nulli tamen venit in mentem Deum visibilem esse ut est in se per vires naturae, aut alias extraordinarias neque in tali visione beatitudinem summam collocare.

Probatur 4º namque ex variis DD. afferuntur demonstrationes huius veritatis, hinc ... quae non convincunt evidenter, quod impossibilis est demonstratio evidens de possibilitate visionis Dei, aliis ostenderi ... leg.

Sectio 3. quae obiiciuntur ad probandam hanc evidentiam

Obj. quod plures modo ... adversarii credunt evidenter demonstrari possibilitatem visionis Dei ut est in se. 1. traditur a S. Tho. 1. p. q. 12. art. 1. nam homo assequi suum ultimum finem et beatitudinem, ad hoc consistit in visione Dei, ... quod post illam assequi ... illa est possibilis. Consequentia est evidens et major, alias frustra ordinatus esset homo ad beatitudinem. minor quae est evidens ex ... sententia DD. sed haec ratio ... non generatur scientia evidens, quia major de possibili

bilitate assequutionis beatitudinis supernalis lumini-
naturae est ignota ea vero possita nondum est evidens
lumine naturae eam beatitudinem consistere in visio-
ne supernali aut visionem praesupponere, hoc enim sup
possita revelatione ut certum non ut evidens ab scho
lasticis conceditur ~

2a demonstratio ejusdem S. Tho. ibidem quae
valde urget utraque. nam homo naturaliter desiderat
assequi summum bonum quod assequi mediante visione beata
ergo ea visio possibilis est. antecedens per se est evidens et expe
rientia compertum. consequentia probatur evidenter quia id quod sexto instinc-
tu naturali desideramus possibile est, alias illud non appe
teremus ut asseruit S. Aug. tom. 7. lib. 4 contra Juli. c. 3
» non esset naturali instinctu immortales esse vellemus nisi esse
possemus ~ id neque autem est per se notum ut art. 3. et
4. expendemus cum non sit appetitus innatus ad quodpiam
supernaturale ex quo tamen intulit S. Aug. possibilitatem sed
esto sit ellicitus, cum hic quandoque fundetur in errore
circa possibilitatem objecti desiderati ex tali appetitu non infe
retur evidenter possibilitas objecti, ergo neque ex appetitu
ellicito visionis possibilitas illius, quod vero attinet ad S.
Augustinum ille loquitur de animae immortalitate, quam
colligit ex propensione naturali ad illam, at immorta
litas animae non est supernaturalis sicut visio beata ~

3a demonstratio scoti. objectum adaequatum
omnis intellectus est ens. et quidquid sub ente continetur; sed noster
intellectus non quiescit donec cognitionem perfectam assequatur

omnia

tia ostenta subente non solum secundum suae esse sed etiam secundum particularem, quia non quiescet donec videat Deum ut est in se, quod id est possibile. Confirmatur 2° demonstratione quia uti Pater Arrubal quia Deus stinetur intra spheram nostri intellectus quod saltem media elevatione poterit cognoscere Deum ut est in se. Confirmatur 3° nam potentie sensitive attingere possunt immediate et intuitive quidquid est intra latitudinem adequatam sui obiecti quod etiam potentia intellectiva hac ratione ut etiam docet Vas. S.

Sed nulla ex his demonstrationibus evidenter convincit non enim precipua ratio quia intellectus quiescet dum modo attingat quamcumque suum obiectum etiam perfectissimum licet non intuitive neque quidditative illud attingat quia non constat possibilem esse illum modum operandi perfectissimum dicitur licet ex eo Deus stineatur intra spheram obiecti nostri intellectus non sequitur quod possit a nostro intellectu comprehendi quia hic modus cognoscendi superat limitatam capacitatem intellectus. unde patet ad 2am confirmationem.

Ad 3am sensus externi propter imperfectionem eorum non nisi intuitive possunt sua obiecta attingere. hec autem cognitio ~~intuit~~ sensitiva dicitur intuitiva non quia penetrat quidditative obiectum sensibile sed quia immediate illud attingit dependenter ab illius existentia. ex quo non colligitur intellectum posse intuitive et quidditative versari circa Deum tum quia est obiectum supernaturale et summe perfectum tum quia ille est modus operandi perfectissimus. ex eo autem quod intellectus nobilitate excedat sensus externos non sequitur quod modum operandi eorum debeat imitari circa

qcumq. objum ergo ille modus operandi arguit imper-
fectionem: ergo species creata superior n. debet perfec-
tas inferioris in se formaliter continere

4o demonstr. qa quod contradictionem n. implicat debet concedi ut possibile visio Dei n. implicat ergo &c. major est evidens minor patet qa haec neque implicat ex parte divinae operationis quae infinita est, neque ex parte intellectus qui intra latitudinem sui objecti saltem media elevatione potest operari praesertim cum visio Dei non sit operatio infinita

R. esse non esse evidens visionem Dei n. implicare ex parte intellectus, nam quamvis visio sit operatio finita potest ter illius excellentiam intelligi posset superare capacitas intellectus creati, sicut de comprehensione dicitur debet

Urges nam saltem Angelus qui comprehendit naturam intellectus creati posset quoque omnes illius operationes atque adeo visionem Dei in intellectu comprehensio evidenter cognoscere. Negatur esse falsum qa ex comprehensione entis debent solum evidenter cognosci effectus qui ab illa connaliter procedunt

Art. 4.

Sitne in natura rationali appetitus innatus ad visionem Dei

Sectio 1a Status controversiae et quaestionis terminorum

1o appetitus alter dividitur in appetitum innatum et elicitum; elicitus est actus vitalis, qui elicitur ab appetitu vitali & rationali & sensitivo. Appetitus in

innatus et congenitus est propensio et capacitas aut potentia
quae inest congenita et innata alicui naturae a sua ge-
neratione, quin opus sit ad talem appetitum habendum, quod
prius operari. Dubium ergo est, an utrumque appetitum in
sit creaturis rationali ad habendam visionem beatam, de
elicito autem agemus in praesenti de innato.

Nota hic appetitus innatus et congenitus solet dici na-
turalis et 1° quia est a natura congenitus et non ratione alicujus
operationis a natura procedentis et 2° quia constat integra-
les et comprincipia naturalia, per quae possit satiari nam
quoties aliqua potentia se sola non potest ad actum suum reduci
nisi aliis comprincipiis concurrentibus, denominatur naturalis ex eorum
concursu, per quae reducenda est ad actum connaturalia sunt
et illi debita, et hoc pacto materia prima dicitur habere potentiam
naturalem ad formas naturales non item ad supernaturales et prae-
ternaturales. 3° de hoc appetitu innato loquuntur autho-
res cum analogia ad appetitum elicitum. Unde sicut hic
non propendet nisi tantum ad formas sibi convenientes, ita quoque
appetitus innatus. Praeterea sicut appetitus elicitus proprie est
actus desiderii, qui non fertur nisi ad bonum absens quod non possidet,
imo et ad id quod melius sit quam bonum possessum,
ita appetitus innatus secundum hanc analogiam non tenditur
neque consideratur nisi respectu formae aut perfectionis
quae non possidetur, et quae melior sit ea quae possidetur.

His positis difficultas praesens est de natura ra-
tionali an in illa sit appetitus innatus et naturalis ad visio-
nem Dei ut est in se. 1a sententia celebris absolute talem
appetitum concedit. ita Scotus q. 1. prologi § ad 3um et
lib. 4 Sententiarum dist. 49 q. 9. [illegible] 10 § de illo appetitu

Durandus dist. 49 q. 8 n. 8. ubi Paludanus q. 7 art. 1 conclusione 2 et 3a. Major q. 6 et 7. Astorga qu. 1 art. 1 et lib. 1 de natura et gratia c. 4. Mendoza q. 3 scholastica dubio 2. Bellarminus lib. de gratia primi hominis c. 7 ad 13. Valencia 1 2 disp. 1 q. 5 puncto 1 § quo dist. Antonius Perez cart. 5 scholastico dub. 1 et 2. et consequenter hi DD. existimant Deum respicientem creaturam rationalem ut finem supernaturalem.

Inter hos vero DD. huius est distinctione nam Scotus existimat hunc appetitum naturalem proxime sedere tantum in voluntate qua secundum Scotum solus voluntatis actus est assequutio ultimi finis. Durandus ex opposito probat putat in solo intellectu dari hunc appetitum, Scotus censet tam in intellectu quam in voluntate, in illo tanquam in subiecto formalis beatitudinis; in voluntate tanquam in affectu universali in ordine ad perfectionem substantiae totius suppositi. eos tamen reprehendunt alii DD. P. Erice referendus facile ad concordiam adducit.

Secunda sententia opposita negat in natura rationali hujusmodi appetitum naturalem, et solum ait concedendum esse obedientialem respectu visionis Dei, haec sententia est in schola Sancti Thomae; eam tuentur ejus discipuli Cajetanus 1 p. q. 12 art. 1 et q. 13 art. 8. Pater Molina q. 12 art. 1 disput. 3. ubi etiam Zumel dub. 3 et 3a et Zumel quaestione 2. 3 et 2a. Arrubal disput. 19 c. 2. Naharrete controversia 33 § 2. Alvarado disp. 24 sect. 2 n. 20. Herice disp. 3 c. 2. Medina 1. 2 q. 5 art. 8. Pater Vasquez 6 disp. 22 c. 1 et 2. Lorca disp. 39 membro 1. Montesinos disp. 7 q. 2

2°. Salas tt° 2. disp. 12, sect. 2. Lusitanus tho. 3.
in appendice q. 3. art. 4. Vasquez disp. 1. Pat. Suar.
lib. 2. de attributis c. 8. n° 4. Becanus 1. p. a. 1. q. 20.
Ledesma de Divina perf. q. 8 art. 3. et Recen-
tiores ut plurimum.

Medium inter has sententias extremas varijs modis
tenere conantur DD. Recentiores. Singulariter magister
Ferr. 3. contra gentes c. 51. § Et in proposito ita medium sta-
tuit docens in nobis dari appetitum naturalem ad videndum
Deum ut est author naturalis, non vero ut est author superna-
turalis.

Sectio 2. Propriam controversiam proponit

Sit 1° in natura rationali et suo modo in eius
potentijs dari appetitum innatum ad videndum Deum etiam ut
authorem supernaturalem, inquantum appetitus innatus dicit capa-
citatem et potentiam intrinsecam et essentialem; sed non dari appetitum
non modo naturalis sed solum obedientialis. 2a pars q. in natura
rationali detur appetitus innatus ut dicit potentiam et capacitatem
intrinsecam et essentialem, procul dubio tradit ac ab ... DD. ...
Seminarij et expresse a S. Tho. 1. p. q. 12. art. 1. in
corpore et locis supra referendis.

Probatur quia natura rationalis habet capacitatem intrinse-
cam et essentialem ad efficiendum et recipiendum visio-
nem claram Dei et amorem beatificum, natura in qua
radicalem potentiam; intellectus et voluntas proximam respectu
visionis et amoris ut late in hac materia stabilito, q. habet
appetitum innatum secundum eam acceptionem. Sequela proba-
tur nam appetitus innatus et essentialis nihil aliud est quam
potestas intrinseca et essentialis ad aliquid. Sed adhi

dendum Deum congenita est, haec potestas a natura. Est
quae essentialis modo explicato naturae rationalis et ejus poten-
tiis, quia in illis est appetitus innatus [illegible]. atque hoc intelligen-
dum est non solum respectu visionis Dei ut authoris natura-
lis sed etiam ut supernaturalis, nam visio ut talis efficitur quoque
et recipitur a natura rationali —

2a pars conclusionis quod talis appetitus potentiae seu ca-
pacitas non sit naturalis defenditur expresse a DD. 2ae sententiae
et forte plures alii non contradicent, traditur expresse a
S. Thoma q. 27 de verit. art. 2. corpore ubi docet
dat homini appetitum naturalem ad finem naturalem, qui finis
inquit est aliqua contemplatio divinorum qualis est homini possibi-
lis secundum facultatem naturae [illegible] sed est aliquis finis ad quem
homo praeparatur naturae humanae proportionem excedens et ad hunc
non se dat in hoc appetitum naturalem. et 1a 2ae q. 5 art. 8.
ubi inclinatio ad beatitudinem in communi non in particulari —

Probatur et ex descriptione appetitus naturalis quam
tradit S. Tho. 1. p. q. 19 art. 1 et q. 78 art. 1. ad
3um et q. 80 art. 1. appetitus naturalis est inclinatio
ad bonum sibi connaturale. Unde 3a p. q. 9 art. 1. ait
potentiam passivam naturalem non se extendere ad id quod transcen-
dit ordinem naturae, sed visio beata non est bonum connaturale
rationali naturae, sed potius supernaturale et indebitum, ergo respectu
illius non habet natura rationalis appetitum naturalem. major probatur
etiam ratione nam unio hypostatica et reliqua dona quae valde
perficiunt naturam rationalem et nihilominus quia illi connatura-
lia non sunt sed potius supra naturam, ideo non dicitur respectu
eorum natura habere appetitum naturalem. Est nam in natura

lapsa

lapsæ n' datr appetitus naralis q n' daretr in pura na
ra nam q° ad naralia hij status n' differunt; sed in pu
ra nara n' inclinaretr nara rationalis ad visionem
claram Dei, ergo neque in nara lapsa.

Probatr 2° nam appetitus et inclinatio nara
lis nil aliud est, quam pota naralis; diximus n. 1. parte
1. 9clusionis ex eo dici appetitum innatum, qa nara ingenitus
est illi quæ essentialis et intrinseca pota, sed in creatura n'
datr pota naralis ad videndum Deum ergo neque appetitus
naralis. Minor probatr nam si daretr pota naralis ad vide
dum Deum in nara, tali naræ deberentr ea præ 9naliâ
quæ requirentr ad videndum Deum; at neque lumen gloriæ
neque concursus essentiæ Divinæ per modum speciei debentur
9naraliter naræ cum sint quid supernale ergo in ea
n' est pota naralis ad visionem.

Major hujus discursus probatr 1° authoritate
Phij. 2° de generatione animalium c. 1. Ubi ait nara simul
et facultatem cujus dare et instrumenta quæ eam exercere valeat
et 2° de coelo c. 8 et hic ergo ex eo probat astra n' here vim
motricem a nara sine naralem qa n' hent instra quæ mo
veantr. probatr 2° inductione, nam materia ea n' datr here
formam naralem atque adeo neque appetitum naralem ad re
cipiendas formas quas n' potest ab agente narali 9nara
liter recipere. nara substantialis n' het potentiam naralem
ad unionem hypostaticam. tandem aliæ potentiæ naralesque
adeo sibi 9narales hent instrumenta et species naraliter præ
parata. probatr 3° ex ratione nam frustra vitis naralem
inbibisset nara si eodem jure non dedisset quæ requirentr
ad hoc ut redicatr ad actum; at nara nihil facit frus
tra ergo neque indidit naralem potentiam ad perfectis sufi.

nalem quam per spem sibi debita h[abe]t assequi.

3a pars conclusionis q[uod] in natura rationali detur appetitus obedientialis ad visionem supernalis Dei docent alii Recentiores vide Patrem Herice ea disp. 3, c. 2 nº 22. probatur et nam constat ex Tridentino sess. 6. c. 5. et canone 3. nostrum liberum arbitrium (idem dicendum de aliis potentiis) active et passive ad actus supernales concurrere q[uod] per aliquam potentiam et appetitum non naturalem ut probatum est neque etiam supernalem quia in natura rationali praecisso quovis dono superaddito, nihil datur formaliter supernale q[uod] per potentiam obedientialem.

2º nam S. August. lib. de praedestinatione Sanctorum c. 5. docet posse habere fidem sicut posse habere charitatem naturae est hominum quia sicut talis potentia intrinseca est et essentialis naturae ut in 1a p. conclusionis docui habere autem fidem quemadmodum et habere charitatem quae est fidelium q[uod] potentia illa quam S. August. agnoscit cum non sit naturalis neque supernalis debet esse obedientialis.

Probatur 3º nam ut dixi 1a p. conclusionis natura rationalis habet appetitum et potentiam essentialem et intrinsecam ad efficiendum et recipiendum visionem beatam non naturalem neque supernalem q[uod] obedientialem. Sequela patet quia nulla alia superest potentia. minor probatur nam ut dictum est in 2a parte conclusionis non potest esse naturalis ad hoc enim deberet connotare terminum et formam naturalia at lumen gloriae et influxus essentiae per modum speciei et ipsa visio non sunt connaturalia sed supernalia naturae rationali neque etiam ille appetitus est quispiam supernalis cum debitus sit et congenitus naturae q[uod] est potentia obedientialis, quae realiter sit idem cum naturali potentia. imo et

quia ad

quoad formalitatem intrinsecam ab ea non differat, differt tamen per conceptum explicitum qui mutat terminum et species supernaturalia quae non connotantur a potentia naturali, ut monui disp. 13. de incarnatione —

Dices praeter potentiam naturalem aut supernaturalem dari in natura potentiam neutram, quam docuit Scotus q. 2. prologi § adversus et alii 2. sententiarum dist. 2. q. 1. docuit Deus dari potentias in rebus scilicet naturalem violentam et neutram quod non necessario ex eorum natura naturalis non habeat potentiam naturalem neque supernaturalem sed tantum habeat obedientialem, sed neutram et aliam. — Verum Cajet. 1. p. q. 1. art. 1. § ad eam denique et Tho. 3. opusculorum 3. q. 1. contra eam divisionem impugnat et docet potentiam neutram esse naturalem et praeterea illam reddendam esse obedientialem ad opera ordinis supernaturalis quam modo nos explicuimus; neque necessaria videtur illa potentia neutra distincta a naturali et obedientiali —

Ex doctrina tradita infertur 1º neque medium ad inditum a Ferrara sufficiens esse neque hereditati hominum naturalem non datur appetitus naturalis ad videndum Deum ut est in se et in quantum est author naturalis: nam ut sic Deus est quoque entitatis supernaturalis ut patet; sed ut videatur in se et quidditative ac proportionate entitas supernaturalis necessaria est visio supernaturalis a Deo immediate causata absque adjutorio creaturae quod respectu talis visionis non datur appetitus naturalis —

Infertur 2º visionem beatam non esse finem naturalem hominis sed supernaturalem. ita expresse S. Tho. 1 citatis alium finem naturalem hominis assignans et 1a 2ae q. 109 art. 5 in corpore, et ad 3um ait vitam aeternam non esse finem eorum naturalem sed supernaturalem hominis, illius vires excedentem. ita

etiam D. Thom. relati 1a parte ... probat, non si esset finis naturalis hominis naturaliter posset homo illum assequi —

Infertur 3o appetitum dictum existere in substantia creaturae rationalis radicaliter et remote, proxime vero in intellectu tanquam in potentia proximo effectivo et receptivo visionis, in voluntate autem tanquam in causa appetitus elliciti, cui incumbit ea appetere, quae creaturae rationali sunt convenientia, et etiam tanquam in facultate quae per bona opera iuvat ad hunc finem obtinendum. 4o etiam partibus reliquis facultatis habent appetitum ad visionem tanquam ad formalem et praecipuam beatitudinem, unde ad illas etiam refundenda est accidentalis beatitudo.

Sectio 3a. Adversariorum argumenta dissolvuntur

Obiicies 1o S. Thom. qui ubique hunc appetitum naturalem visionis agnoscit. Ut 1. p. q. 12. art. 1. et in concordantibus ex eo, quod homines habeant appetitum videndi Deum, colligit visionem Dei esse possibilem, quod non potest intelligi de appetitu ellicito, sed de innato naturali. 2o quia si de ellicito loqueretur, non bene ex eo possibilitas visionis inferretur, nam etiam respectu obiecti impossibilis dari solet appetitus ellicitus, sed nunquam innatus. 3o quia appetitus ellicitus non inest omnibus; at docuit S. Tho. illum appetitum omnibus inesse. 3o quia saltem potentia voluntatis ad hunc appetitum ellicitum est appetitus innatus, et sicut ellicitus naturalis est secundum S. Tho. ita etiam innatus. 5o quia 1a 2ae q. 5. art. 8. non concedit omnibus appetitum ellicitum respectu beatitudinis in particulari, at hic art. 1. concedit, ergo agit

hic de innato. 5° quia S. Tho. 3° contra gentes c. 50 docet appetitum Angeli non quiescere in cognitione Dei per effectus donec perveniat ad visionem Dei in se ipso. Ergo quia habet appetitum innatum ad talem visionem, qui inquietum reddit Angelum donec assequatur bonum sic inquietum, et quiescat in ejus assequutione et possessione. Hic quia facilius est S. Tho. asserere accidentia supernaturalia, ut gratia, visionem naturae, quam naturam animae naturalis, ergo quia ad illa habet appetitum innatum. Antecedens patet ex S. Tho. 1. 2. q. 110. art. 2. et 3. parte q. 9. art. 2. ad quartum et q. 10 de veritate art. 3. ad 2um. quod etiam est ad mentem S. Augustini libro de praedestinatione sanctorum c. 5 ubi ait naturae esse hominum posse habere fidem et charitatem. Respondeo

Respondeo S. Thomam solum concedere appetitum elicitum et propendentem naturalem beatitudinis non innatum naturalem, et ideo ratio eodem illum explicat per desiderium, quod non potest appetitui innato competere. Ad 2um impugnationem respondeo ex appetitu elicito existente in omnibus respectu beatitudinis, ut hic recte inferri a S. Tho. possibilitatem visionis, quia appetitus ille elicitus naturalis est et necessario omnibus inest, atque adeo instar proprietatis attributae naturae, quae non inferret omnibus aut ferre omnibus tale desiderium nisi beatitudo esset possibilis. Ad 2um appetitus elicitus beatitudinis omnibus inest necessario saltem necessitate quoad specificationem, nam circa beatitudinem non possunt nisi per amorem operari, quod licet non omnibus inest sufficit ad salvandam loquutionem S. Thomae, ut fere omnibus insit. Ad 3um appetitus innatus voluntatis ad illa beatitudinem appetitum elicitum circa beatitudinem ut hic

naturalis est. sicut et appetitus ellicitus ad quem inclinat
ex quo non sequitur quod detur appetitus innatus naturalis res
pectu visionis, nam sicut appetitus ellicitus, ab hoc aut fere
ab omnibus non fertur ad visionem expressé, ita neque inna
tus naturalis, qui inest voluntati. Ad 4um neque hic neque
in 2ª S. Tho. concedit ab omnibus appetitum beatitudinis in
particulari, sed beatitudinis ut sic et utrobique tantum
ellicitum. Ad 5um appetitus ellicitus Angeli non quiescit
in cognitione Dei perfectus quae fieri potest, licet non detur de illo
appetitus innatus naturalis visionis Dei. Ad 6um Respondeo
S. Augustinum et S. Tho. ea dona quae tenentur secun
dum naturam, mea quae ad illam habet natura rationalis poten
tiam essentialem obedientialem secundum quam est capax
illorum, cum tamen aliae naturae irrationales non sint, eorum capaces.

Obj. 7º creaturae rationales etiam si Deum per
fectissime ex creaturis cognoscant adhuc non quiescunt sed
potius magna anxietate aspirant ad visionem Dei
ex illud S. Augustini tho. 1. lib. 1. confes. c. 1. fe
cisti nos Domine ad te et inquietum est cor nostrum donec
requiescat in te, quod signum est dari in natura rationali
appetitum naturalem ad talem visionem, atque probatur
nam si si dum daretur appetitus naturalis alicuius contempla
tionis Dei (in qua sita est beatitudo naturalis) illa obtenta
quiesceret creatura rationalis. Ut pote suo fine naturali ob
tento; sed non satiatur donec visionem Dei compareat et ea
obtenta plané satiatur, etiam si per impossibile careret
beatitudine naturali, ergo ad visionem beatam datur in natura
appetitus naturalis.

Respondeo appetitum naturalem quiescere obtenta
bea

beatitudine naturali. inquietudo autem et anxietas quae manet in hoc propter obtinenda Visione Dei, provenit ex appetitu obedientiali et ex naturali elicito, quo creaturae rationales perspicatiores aspirant ad meliorem et meliorem Dei cognitionem, neque quiescunt, donec Deum ut est in se intueantur ex quo etiam appetitu elicito naturali provenire posset quod neque quiesceret in Visione Dei inferioris beatorum sed ad meliorem possibilem aspiraret. quando autem possibilis beata Visio quiesceret et plene satiabit tam obedientialem quam naturalis appetitus meliore Visione Dei, quae non solum eminenter sed etiam formaliter praestat quidquid praestat contemplatio naturalis satiativa appetitus naturalis. ita pater Mol. 6. Sr. Arrubal c. 5. et Lorca c. 5. q. id explicant exemplo humanitatis Christi Domini cujus totius appetitus naturalis satiatur per subsistentiam increatam et similiter satiatur ipsa naturalis ad existendum in loco ubi supernatura ut notavi in quo physicorum.

Obj. 5° natura rationalis habet suum ultimum finem naturalem ad quem ordinatur sicut terra ad centrum ergo sed ille finis non est alius nisi Visio Dei quia ad illam habet innatum appetitum naturalem aliàs deterioris esset conditionis, quam reliquae creaturae, quae ad suos fines inclinantur. minor probatur nam quaelibet cognitio naturalis non satiat appetitum naturalem, quaelibet non datur possibilis est naturaliter alia perfectior et perfectior sine termino, quia possunt plures et plures perfectiores ac perfectiores creaturae divina natura cognoscere quod visio beata per quam plene satiabitur creatura rationalis est finis naturalis ultimus quem respicit per appetitum naturalem.

Resp. neg. minorem nam ut rebus. Tho. 9.

3 S. Th. verit. art. 2 citato finis naturalis est contemplatio veri divini, et cognitio Dei qualis potest ex creaturis ha- beri. putat V. P. Herice disp. 3 c. 3 nº 3 In quavis natura rationali finem ultimum naturalem esse cognitionem Dei evidentem qualem potest habere ex sua ipsius summa cognitione, quod etiam procedit in nostra anima in statu separationis, quamvis hanc rem merito putet esse incertam. Ad probationem minoris dico cognitio Deo perfecte ea cognitione, quae ex apprehensione propriae naturae potest haberi tali creaturae rationali impossibilem esse meliorem intensive cognitionem Dei naturalem (esto possit me- lior aut extensive aut materialiter haberi) nam cognitio Dei in natura inferiora apprehensa et in pluribus, non esset melior intensive. cognitio vero Dei habita ex cognitione supe- rioris creaturae ut ea, quam anima nostra haberet ex cogni- tione Angeli, non esset melior specifice, quam ea quam habet ex apprehensione sui, hujus enim modum ut pote clarius et melius cognitum melius quoque Deum manifestabit quam cognitio naturae superioris, quae non erit apprehensiva. quare semper manebit satiatus appetitus naturalis creaturae ra- tionalis per cognitionem Dei ex ejusdem creaturae apprehensi- one, adhuc posset desiderare deum cognoscere, aliis modis quos caret, non tamen ideo satiata non erit substantia- liter et intensive licet accidentaliter et extensive satiata non sit. hoc enim etiam videre licet in beatis, qui visione Dei sa- tiati censentur substantialiter, licet adhuc illis sit possibilis visio materialiter melior cujus defectum solum arguit non satiatam accidentaliter aut extensive eorum natu- ram capacitatem.

Ob. 4

Obj. 4. Stare potest appetitus naturalis ad aliquem effectum, licet non possit viribus naturalibus causari; ergo licet visio non possit causari per agentia naturalia, dabitur tamen ad illam appetitus naturalis. Ant. pluribus exemplis ostenditur. 1° materia habet appetitum naturalem ad animam rationalem, ut potest infundi in 1a generatione et resurrectione, et ut infusa fuit primis hominibus, licet ad ejus infusionem in iis eventibus requiratur virtus agentis divini et supernaturalis; habet etiam appetitum naturalem ad formas quas amisit et ad plures simul cum tamen non nisi ministerio agentium supernaturalium possint introduci. 2° homo in statu naturae lapsae non potest scire omnes veritates naturales neque efficere omne suum bonum morale cum tamen ad hoc totum habeat appetitum naturalem. 3° omnis natura appetit naturaliter suam perpetuitatem secundum Arist. secundo de generatione c. 10 et 2° de anima c. 4 cum tamen non omnis natura possit naturaliter perpetuo conservari —

Respondeo neg. ant. ad 1am probationem respondeo materiam habere appetitum naturalem ad animam rationalem recipiendam per generationem naturalem quae inducitur a Deo ut authore naturali. et quamvis anima secundum se possit naturaliter introduci in materiam, haec tamen non dicitur habere appetitum naturalem, sed solum obedientialem ad hoc ut illi reuniatur in resurrectione, sive absque dispositione successiva, sicut in corpora primorum parentum. Similiter non habet appetitum naturalem ad formas amissas sive ad plures simul recipiendas, licet habeat appetitum innatum idest potentiam intrinsecam et essentialem quas non potest materia eo modo recipere nisi ab agente supernaturaliter aut praeternaturaliter operante; et idem dicendum de natura rationali respectu visionis — Ad 2um ad id habet [illegible] natura

appetitum naturalem, quo saltem divisive potest naturaliter singulas veritates scire et singula opera moralia efficere. imo et plura simul collective; at nullo modo habet vires naturales ad visionem Dei. ad 3um dico appetunt suam conservationem, eam scilicet quae sibi naturalis est, id quod tamen plus intendit. solum hoc vero animus aut Angelus perpetuam durationem sibi debitam naturaliter appetit —

Art. 5.

AN possit dari appetitus ellicitus naturalis visionis Dei.

Sectio 1a quaedam facilitora praemittuntur —

1o vulgare est quod per appetitum ellicitum intelligatur nempe actus vitalis prosecutionis quo appetitus sensitivus vel voluntas bonum aliquod prosequitur. quaerimus ergo an detur hujusmodi actus prosecutionis naturalis, efficax aut inefficax quo visionem Dei # vel ex simplex desiderium

2o naturale in praesenti duobus modis potest accipi 1o prout opponitur supernaturali. 2o prout opponitur libero; nam sicut voluntas dicitur producere actus necessarios non tanquam voluntas, neque tanquam liberum arbitrium sed tanquam natura ut loquitur S. Tho. 1. p. q. 83. art. 4. et lib. 3. dist. 27 art. 2. quaestiuncula 3. corpore et ad 2um ita quoque ex hoc actus necessarii dicuntur naturales. cum autem duplex sit necessitas, alia quoad specificationem, alia quoad exercitium actus utroque modo actus voluntatis et appetitus elliciti potest dici naturalis et necessarius

3° quamvis per se loquendo appetitus ellicitus beatitudinis tam in communi quam in particulari sit liberus ad exercitium esset tamen naturalis et necessarius quoad specificationem patet namque dum nobis proponitur beatitudo, nihil est quod illum necessitet quoad exercitium ad illam amore prosequendam, cum non proponatur nobis ut summum bonum summe et necessario diligendum; et propterea experientia constat nos non semper persistere in amore beatitudinis, quod licet praesertim sit verum de amore beatitudinis in particulari, verificatur tamen, etiam in amore et prosequutione beatitudinis in communi a casu, quod amore plerumque cessamus in exercitio; cum hoc tamen discrimine quod libere desiderarent saltem aliquando beatitudinem in communi et propterea hoc desiderium censetur naturale congenitum ut late docet S. Aug. tho. 3. lib. 13 de trinit. c. 3. et segg. ubi c. 8. docet ad volendam beatitudinem naturam rapitur et tho. 9. lib. 10 de trinit. c. 1. et tho. 7 lib. 3. contra Juli. c. 3. ubi ait naturali instinctu beati esse volumus, ceterum multi ut possent ignorari beatitudinis in particulari eam appetitu elicito nunquam desiderant —

Quod autem appetitus ellicitus beatitudinis sit naturalis et necessarius quoad specificationem facile probatur nam tunc amatur aliquid necessario quoad specificationem quando non potest odio haberi, et eius amor potest in exercitio omitti sic se habet appetitus ellicitus beatitudinis ergo etc. minor probatur, nam in primis si sermo sit de amore beatitudinis ut sic, in illa non potest ulla ratio mali repraesentari, propter quam odio possit haberi, beatitudo enim et felicitas in quantum talis semper per apprehenditur ut bona et conveniens dicitur. si vero sermo sit de beatitudine in particulari scilicet de visione Dei quamvis repraesentetur ut quiddam arduum et difficile

ulle vero in primo statu et talibus in ipsis assequitur, oc
curentibus possit ab aliquo iniquo estimatore odio haberi; con
sequentur probatur ut vere est bona nobis et summe
conveniens non poterit odio haberi, sed necessario necesse quo ad
specificationem et summa appreciatione amabitur.
4° difficultas devolvitur ad appetitum ellicitum
naturalem ut opponitur supernaturali, an possit dari circa visio
nem beatificam supernaturalem in qua difficultate multiplex
alia involvitur, 1ª an circa visionem supernaturalem possit
dari amor naturalis, ita ut supernaturalitas objecti sit objectum
materiale tantum respectu amoris — 2ª ita ut ea supernaturalitas
sit etiam objectum formale respectu actus naturalis appetitus ellici
ti. 3ª an iste amor seu appetitus ellicitus visionis beatae
possit esse amor absolutus et efficax illius, vel solum inef
ficax —;
Igitur D.D. cum S. Tho. 1. p. q. 12 art. 1.
concedunt appetitum naturalem ellicitum viribus naturae circa visio
nem Dei ut est in se. eos late referunt et sequuntur ex
positores S. Thomae in eo art. sed inter illos magna est
diversitas in hujus sententiae defensione pater Vasquez
qui desiderium beatitudinis naturale secundum entitatem concedat
putat tamen sua propria illud non concipi absque speciali auxilio
gratiae per Christum ita docet 1a 2ae q. 112. art. 4. Tho
mistae vero qui concedunt idem desiderium naturale censent quod ante
illud praerequiri revelationem qua quis noverit possibilem esse visio
nem beatam. ita Cajetanus 1. p. q. 12. art. 1. § ad evidentiam.
Ferrara 3. contra gentes c. 51 § item quod. Cano relect.
de poenitentia parte 3. § postremo. Medina 1. 2ae q. 3.
art. 8. Soto 2° de natura et gratia c. 4 Banez circa 2. 2.
q. 24

24. art. 2. —

Aliter distinguunt alii DD. scilicet circa visionem Dei ut supernaturalis est vel in quantum est obiectum formale supernaturale versari non posse naturale illius desiderium, recte tamen circa visionem supernaturalem ut circa obiectum materiale ex motivo naturali. ita Arrub. 1. p. disp. 24 n° 22. ubi Aversa disp. 24 sect. 4. quamvis alii etiam circa visionem etiam ut est obiectum formale supernaturale ferri posse actum naturalem doceant. ita Lorca 1. 2ae disp. 9. de gratia et quando de Salas to. 1. tract. 2. disp. 12 sect. 8. n° 23. et tho. 2. tract. 11. disp. 6. sect. 2. n° 36 et sect. 10. Pega disp. 2. 2ae q. 5. art. 4 disp. una concl. 4 Lerice i. p. disp. 38 c. 2. n° 9 et Hurt. disp. 5 Metaph. sect. 5. concl. 3. —

Tandem circa efficaciam huius appetitus putant aliqui viribus naturae non posse elicii appetitum et desiderium efficax et absolutum visionis Dei ut est in se. ita Vasq. 1. p. q. 12 art. 1. dubio 2. concl. 2. ubi Zumel q. 2 concl. 1. Arrub. disp. 24 c. 5. et 6. Albelda disp. 24 sect. 2. concl. 3. Medina 1. 2ae q. 3. art. 8 concl. 3. Lorca to. disp. 5 membro 2° concl. 1. Lusitanus tho. 3. in appendice 1ae 3. art. 3. § 4 Suarez lib. 2 de gratia c. 13. n° 9. —

Alii vero existimant hunc appetitum posse esse efficacem ita S. Vasquez 1. 2ae disp. 22 c. 4 Pater Salas tract. 2 disp. 12. sect. 3. concl. 3. Lerice disp. 38 c. 6. n° ~~4~~ 45. et Perez tract. 5. dubio 3 —

Sectio 2. Dari posse desiderium efficax naturale visionis Dei etiamque revellat —

1.ª Dico. Seclusa revelatione existentiae aut possibilitatis visionis Dei ut est in se potest viribus naturae elici appetitus aut desiderium naturale talis visionis. Hanc docent Religiosi DD. praeter Thomistas relatos et facile probatur. Nam lumine naturali potest assequi saltem probabiliter possibilem esse visionem Dei in se ut art. 3. probatum est; et cognita tali possibilitate, et hujus objecti convenientia respectu hominis poterit ad illud affectari per vires naturae. quamvis supposita elevatione hominis ad finem supernaturalem, hic actus causabitur a Deo ex intentione finis supernaturalis per actionem respicientem talem finem ut conditionate et absolute futurum, ut DD. disp. 5. de praedestinatione, q. 1. art. 7. sect. 6. et 7.

2.ª Dico. Seclusa revelatione potest hic appetitus naturalis esse absolutus et efficax, ita Salas et Suarez relati, quamvis Thomistae et alii DD reclament. Ut autem constet quo pacto hic appetitus elici possit cum efficacia absoluta seclusa revelatione possibilitatis visionis, observa hominem absque tali revelatione duobus modis existimare posse visionem Dei sibi esse possibilem. 1º credendo per errorem Pelagianorum sibi esse possibilem per vires naturae; 2º absque errore credendo pertinere ad perfectam providentiam Dei ut si possibilis sit homini visio possibilia sint media sibi a Deo oblata et infallibiliter conferenda ad talis visionis adeptionem.

Hoc posito nullus dubitat quin possit homo elicere hujusmodi appetitum naturalem qui absolutus sit, id est qui feratur ad visionem Dei non expectata neque attenta ulla conditione pendente sed simul absolute decernens non

nendo & adhibendo media quae sibi credit possibilia
& quae credit fore in sua potestate & infallibiliter a
Deo conferenda esse ad visionem obtinendam, nam in hoc
appetitu elicito naturali hoc modo absoluto nulla est repug-
nantia ~

Quod 2° talis appetitus possit esse efficax probatur
nam illa volitio est efficax, quae si reipsa immediate
non producat et ponat effectum in re, id non requiritur ad rationem
volitionis efficacis creatae secundum omnes, ejus enim est iner-
gia, ut quantum est ex se possit ponere in effectu media
necessaria, per quae et alia postea adhibita tandem obtineatur
finis efficaciter volitus; sed volitio naturalis visionis beatae
potest esse ejusmodi ergo &c. Probatur minor nam virtute illius
volitionis si perseveraret posset adhibere omnia media, si
ea adhibere solum esset in ejus potestate, donec finem
visionis Dei sequeretur; neque cum illa volitione potest in volun-
tate consistere actus contrarius de non exercendis illis mediis, et
de non procuranda visione, quod signum est quod ille appetitus
naturalis visionis est efficax ~

In casu hujus conclusionis si procederet error in
intellectu putat Pater Ferrice Disp. 3a c. 6. n° 53.
efficaciam in tali actu voluntatis esse illi extrinsecam
denominative extrinseca a sua apprehensione, quod credit sibi
esse possibilem visionem per vires naturae. neque putat dari
posse efficaciam intrinsecam nisi tantum in volitione quae fer-
tur ad objectum vere existimatum possibile ~

Sed existimo etiam in casu falsae existimationis pos-
sibilitatis visionis dari efficaciam intrinsecam in actu
volitionis; nam existimatio vera et falsa non tribuit

neque adimit efficaciam actui intrinsecam; nam quod actus sit efficax nihil aliud est quam quod ita serio tendat ad objectum, ut medio illo nos adigat et determinat ad ea omnia quae putet conducere ad talis objecti assequutionem et effectionem, sed hanc serietatem et energiam habet actus voluntatis modo praecedat existimatio falsa modo non circa possibilitatem objecti, ergo efficacia hujus actus non est denominatio extrinseca ab existimatione falsa. minor probatur nam licet apprehensio sit falsa nihilominus videmus homines determinatos ab ea voluntate aut intentione conari serio, ad assequutionem illius quod intendunt, et adhibere media directa eodem modo quo adhibet, quando existimatio est vera, ergo in actu voluntatis est energia intrinseca quod talis conatus causatur, quod causante aliqua media (saltem per applicationem potentiae executivae) et quod causaret reliqua media nisi essent impossibilia; praesertim cum existimatio illa falsa vel alia ratione ad eum conatum concurrat nisi determinando voluntatem, ut actum eliciat a quo excitetur ad procurandam assequutionem illius objecti quod possibile existimatur — Dices frustra dabitur energia intrinseca et efficacia in actu voluntatis, cum non possit reduci ad actum obtento fine, cujus dicitur intentio efficax. Respondeo non plus dari talem virtutem intrinsecam illi actui voluntatis, nam licet non assequatur finem neque aliqua media, quae vere impossibilia sunt, assequitur tamen aliqua media, per quae putat talem finem assequi —

Sect. 3. data revelatione ordinis supernaturalis possibilis dari efficax volitio naturalis visionis Dei —

3a

3a pro: neque quoque certa revelat, di
cet visionem beatam obtineri n posse nisi per media
quae non omnino sunt in naturae viribus sed pendent ab auxi
lio gratiae; posset nihil ominus appetitu naturali elicito actu
vero et efficaci talem visionem desiderari. ita expre
ssit P. Vazquez. et Herice neque existimo hanc
efficaciam denegare in hoc desiderio naturali P. Arrubal
disp. 49 c. 5. dum ait hoc desiderium esse imperfectum,
nam ut ipse explicat solum excludit ab eo perfectionem
non efficaciam praesertim cum alibi ipse disp. 3. c. 6. n.
22 ostendat posse aliquem vere desiderium efficax
finis quem n possit obtinere absque aliorum industria dum
modo talem industriam oblatam et paratam esse sibi
praecognoscat. Probatur 1o nam voluntas naturali potest hoc
decernere efficaciter et absolute assensum praebere fidei
mysteriis sibi declaratis a parocho, cum tamen talis actus
futurus sit supernaturalis ergo etiam desiderare visionem beatam.
Probatur 2o nam satis probabilis est opinio quae asserit posse hominem
per vires naturales et actum dilectionis naturalis efficaciter
Deum vel saltem tempore diligere, et propositum vere
efficax naturale totam legem perpetuo observandi, cum tamen
tales actus sint circa obiectum supernaturale. Probatur 3o nam
sacerdos saepe efficaciter decernit actu naturali missam cele
brare, eucharistiam verbis consecrationis efficere, et hominem
media absolutione a peccatis liberare et gratia donare et
homo saepe desiderat efficaciter media confessione justi
ficationem obtinere; et tamen hi omnes effectus supernaturales sunt et
non nisi viribus supernaturalibus perficiendi ergo potest homo de

siderio naturali efficaci et absoluto visionem beatam ap-
petere.

Dices 1° eos actus non naturales esse sed supernaturales secundum entitatem. Sed contra est 1a confirmatio, nam sine fundamento sufficienti asseritur eos actus aliquos desiderii supernaturales esse. 2° contra est 2a confirmatio nam licet fortasse contra dicenda, ob ipsa supernaturalia possint dari aliqui desiderii proportionati et supernaturales quoad entitatem reducibiles ad alios habitus infusos, qui a D. Thoma recipiuntur ut monet P. Salazar tom. [illegible] c. [illegible] disp. 12 sect. 3. n° 24 sine 3a Vasquez qui eam supernaturalitatem in his actibus putant impossibilem. Caeterum cum non sint facile et sine fundamento entia concedenda supernaturalia nulla est ratio quare illi actus desiderii supernaturales entitative re ipsa concedantur.

3° contra est 3a confirmatio nam possunt dari illi actus desiderii (imo re ipsa ita plerumque contingit) eliciti ex aliquo pravo fine et habere aliquam admixtionem pravitatis aut malitiam admixtam; sed non possunt esse supernaturales, nam qui tales sunt, utpote ordinis divini et a Deo vel a particulari causa nihil malitiae possunt habere, ergo sunt entitative naturales contra oppositum supernaturale. Sed eodem pacto posset quis desiderare visionem beatam ex pravo fine et affectu ut in aliquorum opinione aliqui praevii desideraverunt atque adeo per actum entitative naturalem.

Dices 2° eos actus naturales efficaces esse contra talia dona supernaturalia quae a Deo data sunt in potestate naturae instrumentali per [illegible] etiam supernaturalibus ad eos effectus supernaturales efficiendos ut sacerdos caractere sacerdotali, et saltem habent permissionem divinam praestandi vires super-

naturales

nales ad talem eff.tus at si homo neque instructus est viribus supernalibus ad visionem beatam obtinendam neque talium virium habet determinatam promissionem

Sed 3a est 2a confirmatio nam si hoc sit de fide est et infallibile Deum ad futurum et vires praestiturum ad omnia media fidei, spei, charitatis, justificationis et perseverantiae quae necessaria sunt ad consequendam visionem beatam, poterit tuto propter praestationem harum virium oblatarum et promissionem efficaciter appetere beatitudinem supernalem, consequentia patet nam inaequaliens, quae in nostra sunt potestate, moraliter censentur per inde ac si essent nostra, atque adeo recte eas possumus efficaciter finem per eas et intendere ut recte Arrubal eadem disp. 67 c. 6. sicut Pater efficaciter decernit ut filius vacet studijs, et quilibet ad dictum finem intentione efficaci emendi, quae ab alijs vendenda sunt. ang. 2o probatur nam Deus dat nobis auxilium sufficiens, quo libere utantur, paratus est alia uberiora et specialiora ferre. quibus et justificentur, et perseverarent in gratia et tandem beatitudinem consequantur

Sectio. 4. arg.a contra efficaciam hujus appetitus

Obj. et in concilio Arausicano can. 5. et apud S. Aug. saepissime praesertim tho. 2. epist. 105. 106. et 107. damnantur Semipelagiani, qui asserebant ex nobis esse initium fidei, vel affectum credulitatis quo falso diximus posse nos velle efficaciter credere dari

R. concilium et S. Augustinum non damnare appetitum elicitum efficacem naturalem credendi et ...

dicit Deum neque illum judicare impossibilem sed solum damnare asserentes illud desiderium natu- rale quod ex parte nostra adhibemus esse initium fidei super- naturalis, cum scilicet fides debeatur tanquam dispositio- ni tanquam merito saltem congruo ut monuimus disp. 5. de praedest. q. 1. art. 2. et 3. quod si neutro ex his modis illi desiderio naturali debeatur fides, id solum quod non contingit ante excitationem supernaturalem, quae frequenter nobis adest, et a Deo sine nobis libere occurrentibus non debet damnari neque judicari impossibile illud desiderium naturale beatitudinis.

Obj. 2o. Ut appetitus ellicitus naturalis visionis Dei seu desiderium sit efficax et absolutum opus est ut praesupponat in se efficaciam seu illam introducere habeat ad producendum actus supernaturales, quae praerequiruntur ad assequendum visionem scilicet fidei spei charitatis et visionis etc. sed neutrum est falsum ergo illud ex quo sequitur se- quela manifesta est nam qui vult efficaciter et absolute aliquem finem, virtualiter vult media, quae requiruntur ad talem finem ergo qui vult efficaciter visionem Dei virtualiter vult actus illos salutis. quod autem hoc sit falsum probatur 2o nam si illa efficacia esset physica seu moralis tamen non physica, nam incredibile et plane absurdum est quod actus natu- ralis possit in aliquo genere physice causare tot et tam nobiles actus supernaturales, neque etiam esset efficacia moralis nam alienum est a sana doctrina quod possit Deus moveri ab actu naturali ad tribuendos eos actus supernaturales ergo nullo modo datur efficacia in illo desiderio visionis beatae.

Si dicas neutro ex his modis habere efficaciam illud naturale desiderium, sed quatenus suppositum gratiae et actuali et habituali applicat potentias intellectum scilicet et voluntatem ad actus supernaturales. Contra est 2a confirmatio nam licet dispositio ex parte intellectus sit tamen applicatio obiectorum supernaturalium ut voluntas operetur supernaturaliter, nihilominus non intelligitur proportionata et sufficiens ea applicatio, quando fit per actum naturalem ergo ut hoc desiderium beatitudinis applicet potentias ad actus supernaturales efficiendos debet esse supernaturale nec potest esse naturale. Contra est 2a confirmatio nam si hoc desiderium applicaret intellectum ad credendum frustra exigeretur pia affectio supernaturalis ad actum fidei, et aliae conditiones ad alios actus supernaturales ergo desiderium naturale non habet efficaciam neque per modum applicationis —

Ad argumentum respondeo desiderium illud efficax naturale habere efficaciam ad omnia media etiam supernaturalia adhibendum ad consequutionem visionis, non in genere causae efficientis aut alterius principii (licet possit elevari a Deo ut instrumentum ad actus supernaturales efficiendos) neque in genere causae moralis meritoriae aut alterius moventis Deum ad illos actus infundendos, ut fuit assertum Magistralium sed in genere causae operativae principii applicantis potentias ad operandum, quod genus causalitatis dicitur etiam morale efficiens sicut qui dat consilium dicitur causa moralis efficiens. Hoc ergo modo concurrit tale desiderium visionis beatae quatenus excitat et adigit per imperium suum voluntatem reliquas potentias ad operandum et naturaliter et supernaturaliter

Quare ad utramque confirmationem respondeo propositionem

objecti supernaturalis debere esse supernaturale ut volun
tas possit supernaturaliter operari, naturale vero esse sim
pliciter inordinatam et insufficientem; ad hanc vero applicatur,
a nobis explicatam faciendam sufficit actus naturalis.
Disparitas est fundata in magna dependentia et
conexione actuum voluntatis supernaturalium cum propositione
intellectus, sine qua nullo modo potest voluntas circa suum
objectum operari, at vero hoc desiderium efficax naturale
non est quod ipsam requisitum essentialiter ut homo credat
speret aut diligat sicut oportet, nam sine tali deside
rio potest homo eos actus supernaturales ellicere, licet ex suppositione
quod illud desiderium exstat juvet maxime pias ad spe
randum media excitat, et applicat ad dictos actus quia
applicans a quo non pendet necessario effectus supernaturalis
non est necessario supernaturalis sed potest esse supernaturalis, sicut
consilium quo aliquis efficaciter moveret alterum ad ellicien
dum actum charitatis non necessario debet esse supernaturale
at vero supernaturalis debet esse actus applicans si non possit
sine illo actus supernaturalis ellici —

Ad 2um confirmationis Respondeo hunc appetitum ellici
tum, quantumvis efficacem praesupponere semper ne
cessario requisita ad actus supernaturales ad quos applicat
potentias atque adeo ad actum fidei praesupponere
non solum gratiam excitantem praevenientem sed etiam pias
affectus et reliqua quae ad fidem et alios actus super
naturales necessario requiruntur cum supponamus illum appetitum
ellicitum non esse necessario requisitum ad actus illos super
naturales —

Sect

Sect. 9. an hic appetitus ellicitus attingat objectum supernaturale in quantum supernaturale ?

Doctores qui dicunt in nobis possibilem esse appetitum ellicitum ~~super~~ naturalem visionis beatæ non distantem quod talis appetitus habet pro objecto saltem materiali visionem supernaturalem, et cum circa hoc objectum possibilis sit et fortasse detur de facto actus supernaturalis secundum entitatem ut actus spei, et alius aliud desiderium supernaturale, superest expendere in quo nam illi duo actus distinguantur cum versentur circa idem objectum supernaturale. Ipse circa P. Arrubal, Magister Aguena ... et Zapata 1. p. q. 12 art. 1. dub. 1. n° ... et alii existimant appetitum naturalem visionis beatæ solum respicere illam tanquam objectum materiale non tamen ut supernaturalis est quia hæc ratio formalis objectiva actibus supernaturalibus reservatur, eandem doctrinam in aliis actibus naturalibus respectu objecti supernaturalis, et in supernaturalibus respectu naturalis objecti docent non pauci neque ignobiles DD. Medina 1. 2. q. 62 art. 2. dubio 2. Zumel ... q. 109 art. 1. disp. 1. sect. 1. P. Vasquez tho. 2 disp. 195 c. 2. et 3. P. Suarez tho. 1. de gratia lib. 2 c. 11. et 3. p. tho. 4. disp. 3. sect. 6. n° 9. ... lib. 1. p. ... 2. c. 7 n° 9 Alvarez lib. 6. de auxiliis disp. 49 anc. 3. et 4. et disp. 51. sect. 3. Torres a. 2. ... p. 61. dubio 4. § dicendum est —

Sed ego nunquam dubitavi posse actum

nale, et improportionate versari circa objectum supernale
ut tale, quin ex parte objecti attingat quasi in actu
signato quippiam diversum, plus vel aut minus, quam
attingat actus supernalis ut objectum formale. Et neque
per medio appetitu elicito naturali potest attingi visio beata
ut supernalis, esto ut talis non sit specificativum forma
le actus naturalis, de quo in responsione ad 1am. Et 2a tamen per
credidi posse versari actum supernalis circa objectum natura
le ut tale quin ex parte objecti attingat quippiam superna
le aut aliquid diversum plus aut minus, quam in actu sig
nato attingat actus naturalis, esto objectum naturale ut tale
non sit specificativum formale ultimatum actus supernalis. Haec
doctrina ad plures difficultates theologicas valde necessaria
ex professo examinatur 1a 2ae materia de habitibus et virtu
tibus et in presenti accurate discutiatur a Herice
disp. 38 c. 4 et 5. Ante tamen veritas est attingenda estque
[illegible] dictis a me disp. 13 de poenitentia art. 2. et tra
[illegible] expresse a P. Legio disp. de auxiliis c. 10 n. 4. et
a Magistro Lorca. Salas. Hurtado et Herice
sect. 2. relatis.

Quod vero possit actu naturali attingi objectum sup
nale atque adeo visio beata secundum ultimam rationem su
pernalis probatur 1o a priori nam posita cognitione natura
li visionis Dei ut supernalis et judicata conveniente
secundum rationem supernalis nihil obstat quominus appeti possit
ut talis desiderio naturali. Et 2a ans probatur nam pro
posito naturalis objecti supernalis per intellectum sufficiens
est ad hoc ut elliciatur appetitus naturalis, et insufficiens
est ad actum supernalem. Deinde visio etiam in quantum

su

supernalis sufficit determinare actum naturalem volu
tatis sicut et naturalem intellectus et tandem ratione
perfectionis supernalis et superioris sicut potest causare
et specificare actum supernalem, ita etiam poterit causare
naturalem, virtus enim causativa in genere objecti, quae suf
ficit ad actum meliorem sufficit etiam ad imperfectiorem
et sicut potest mensurare et capere actum perfectio
rem potest etiam mensurare inferiorem, quod objectum supernale
ut tale potest attingi per actum naturalem; patet nam Deus
magis distat in ratione entis a visione creata, quam visio
beata in quantum supernalis ab appetitu entis naturali
sed distantia entis divini non obest quominus possit spe
cificare visionem adeo aeque distantem quod visio ipsa ut su
pernalis potest determinare appetitum naturalem sibi minus
distantem.

Patet 2° nam ex objecti supernalis excellentia
solum colligitur non tribuatur ab illo dicta perfectio
quam potest in genere objecti motivi actui voluntatis natura
li, sicut eam tribuit actui supernali quod licet actus naturalis
improportionatus et imperfectus evadat, poterit tamen ab objecto
supernali determinari. Atque probatur nam ex causae supra
naturalis efficientis infinita excellentia non colligitur quod non
possit causare effectus naturales, sed solum quod in istis causandis
Deus non impendat suam omnem perfectionem et virtutem
causativam. Sed tamen magis ad rem medium scilicet lumen
evidens vel supernale ipse effectu applicationis per cog
nitionem bonitatis Dei, sed alio modo non determinat ad actus
evidentem sed supernalem quod objectum formale supernale de
fectu proportionatae et supernalis applicationis, non de

terminabit ad actus supernales sed solum naturales.

2a ratio ex inductione, nam Heretici negantes alia mysteria fidei credunt mysterium Trinitatis, propter auctoritatem S. scripturae. item vana fiducia secundum Triden. sect. 6. c. 9. (quam ipsi putant spem veram et fidem) sibi promittunt remissionem peccatorum, Dei amicitiam et regnum. Praeterea Simon Magus desiderauit potestatem Apostolorum pecunia separare. tandem quis potest pro fine habere aliquod supernale illud quod intendere per media illicita; in his actus non dantur actus supernales sed naturales cum illorum aliqui prauissimi sint et peccata: ergo habent pro motiuo et determinatiuo ex parte obiecti aliquod supernale. Ad 2am minor negatur ab aduersarijs, contra ipsam experientiam, pro fundamento nihil aliud afferentes, nisi suam rationem: cum tamen negari non possit, quin illis nihil aliud veniat in mentem ex parte obiecti nisi motiuum supernale; cur enim non potuerunt pro habito propositis motiuis supernali et naturali expresse decernere se nolle operari propter naturale, sed propter motiuum supernale et non aliter operari. Finis supernalis in quantum talis determinat tamen ex parte obiecti ad illum actum naturalem.

3a ratio: nam in vera sententia non euertitur principium receptum in bona philosophia quod ab obiectis formalibus actus vitales specificentur. nam ut obiecta formalia specificent non debent ita solitarie accipi, ut non attendatur ratio diuersitatis alterius principij ad specificandum quod obiectum supernale ut connotans et ut aiunt ut attingibile per principium supernale sit obiectum formale specificans actus su-

per

supernaturales non tamen objectum supernaturale inde sumptum sed ut attingibile a potentia pure naturali poterit eos specificare actus naturales. atque negari non potest ab adversariis quod possit quae operantur cum actibus diversarum potentiarum in specie v.g. in ente aut vero respectu intellectus Angelici et humani illud d.n. quod sit idem formaliter quantum est ex se sine respectu ad varios intellectus, et ut est intelligibile ab Angelo diversum objectum formale esse censetur ac in quantum est intelligibile ab homine et ex eo posse specificare actus diversos specie et similiter respectu aliarum ejusdem potentiae hoc consequens negatur ab adversariis nullo discrimine fundamento allato, nam si operantur ideo eos actus esse diversos circa idem objectum ea habent diversitatem specificam potentiarum unde diversitatem accipiant et ex eadem potentia naturali instructa habitu supernaturali poterit actus specie diversos efficere circa objectum supernaturale diversos inquam ab illis quos potest efficere potentia naturalis sine tali habitu consequens probatur nam licet habitus supernaturalis cum potentia naturali est potentia specie diversa a potentia cum habitu naturali et viribus naturalibus et objectum supernaturale ut attingibile vel conjunctum cum habitu supernaturali poterit specificare actus supernaturales et cum sola potentia naturali actus naturales —

Sect. 6. Vindicatur haec ratio a calumnia ubi de intelligibilitate ut objecti intrinseca.

Dices in objecto haec attingibilitas a potentia non est aliquid intrinsecum, nam sicut in objecto quod intelligibile, sensibile, scibile et intelligibile est tantum denomi

natio extrinseca a potentijs ita est illa attingibilitas.
Quod autem sint denominationes extrinsecae constat 1° quia ita
docent quotquot speculo sua opera immiscuerunt. Pater
Suarez nescio quo in loco. P. Vazq. 1. p. tho. 1. disp. 77
c. 3. Pat. Molina q. 1. art. 3. disp. 2. § notan-
dum 3. Fonseca 4 methaph. c. 2. q. 6. sect. 2. quibus
adde Furtado disp. 7. methaph. sect. 1. § 10. 2°
quia [illegible] c. de relat. et alibi docet inter mensuram
et mensurabile non dari mutuam relationem atque
adeo neque inter scientiam et objectum quia non aliter dicitur
refferri ad scientiam nisi quatenus haec reffertur ad scibile.
3° quia chymaera et ens rationis vere est intelligibile
et non per intelligibilitatem intrinsecam. Et frustra po-
neretur intelligibilitas intrinseca cum possit salvari, quod
objectum sit aptum intelligi per non repugnantiam, vel
denominationem extrinsecam.

Sed dico haec duobus modis accipi possunt attingibi-
litas a potentia, intelligibilitas, scibilitas. Dico 1° pro aptitu-
dine qua est in objecto ad hoc ut moveat et determinet
potentiam ad intelligendum. 2° pro terminatione actuali, seu ter-
minatione aptitudinali quia objectum est terminus potentiae seu actuum
illius et nullo modo objectum motivum. Si 1° modo accipiatur
est aliquid intrinsecum intelligibilitas et scibilitas in objecto. Si
2° modo terminatio actualis est denominatio extrinseca
ab actu terminato ad objectum; terminabilitas vero pura
est denominatio extrinseca a potentia et possibilitate
actus; hoc 2um admittitur ab omnibus et solum intenditur ab

(Aris

Arist. et DD. relatus: illud vero primum negari non potest et facile probari nam quod aliquid sit objectum motivum et determinativum, nihil est aliud quam esse aliquomodo causa et specificativum actus, sed denominatio extrinseca ab actu et pro non potest esse causa actus et quod libet cujuscumque causa illi est extrinseca et quod denominatio extrinseca ab actu potius est effectus actus quam causa actus, quod illa intelligibilitas et scibilitas a objectum est motivum et determinativum intellectus est objecti aliquid intrinsecum.

Ne vero iterum veniat alicui in mentem hanc intelligibilitatem vel scibilitatem a nullo authore intrinsecam objecti existimatam, refferam non solum quia rem non ex professo tractaturus sed aliquos non ex gravitate plures quam adversarij retulerunt, primus S. Tho. qui agnoscit in objecto hanc virtutem motivam intrinsecam 3o dist. 24 q. 1. art. 1. quaestiuncula 1. et dist. 33. q. 1. art. 1. quaestiuncula 1.a quam imitatur S. Bonavent. dist 23. art. 1. q. 3. ad 2um et Vltimum. Scotus q. 3. prologi § contra istud vbi Bassolis et 1. dist. 3. q. 3. § ad rationes et 3o dist. 24. q. vnica ar. 2. et praeterea S. Thom. 1. p. q. 1. art. 1. ad 2um et 2a 2ae q. 94 art. 2. ad 2um q. 55 q. 55 art. 2. corp. 3. sententiarum dist. 24 art. 3. quaestiunc. 4 ad 2um dist. 33. q. 1. art. 1. quaestiunc. 1. corpore lib. 1. posteriorum lect. 41, 42, et 43 et opusc. 70 q. 5 art. 1. docet scientias specificari ex objectis sub ratione scibilium et cognoscibilium nam quod putat has esse denominationes extrinsecas. ex eodem principio docet S. Tho. scientiam nostram causari a rebus

1. p. q.e 14 art. 8. q.e 27 art. 1. quæst. 21. art. 2. q.e 22 art. 2. q.e 74 art. 3. ad 1.um q.e 9.e art. 3. corpore et 1. 2æ q.e 13. art. 2 ad 3.um q. 93 art. 2. corpore et alibi sæpissime et mag[is] d[icen]d[u]m (?) tradítam satis indicat 1. p. q.e 13. art. 7. ad 6.um scibile secundum modum sue significationis præexistit sc[ienti]æ (scilicet in quantum est quoddam motivum illius) sed si accipiatur scibile secundum actum sic est simul cum scientia secundum actum quia scilicet est denominatio extrinseca a scientia proveniens.

In eadem verite persistit S. D. 1. p. q.e 16. art. 1. et seqq. docens veritatem transcendentalem quæ idem est quod intelligibilitatem esse rebus aliquid intrinsecum ita DD. [illegible] Thomistæ Capreolus Ferrara Cano et Sylvester apud Recentiores refferendos Valencia 1. p. disp. 1. q.e 16. Vazquez eo quæst. 16. art. 1. Zumel 1. p. disp. 2. q.e 9. Nabarrete tho. 1. controversia 72 § 1. et seqq. Suarez tho. 1. methaph. disp. 8 sect. 7 n.o 24 [illegible] probat ex sententia S. Augustini S. Anselmi et S. Tho.e et n.o 27 explicat nostra distinctionem objecti motivi aut terminativi et n.o 29 sic ait, secundum apprehendere de ens natur[aliter] est vera verum sui æstimatione divina intelligens, quibet ens habet hanc relationem intelligibilitatis divinæ et 2.o p. lib. 2. de attributis c. 9 a n.o 7. et c. 12 n.o 9. et 10 et alibi sentit divinam essentiam ait per se esse intrinsecè intelligibilem ex idolo non indigere specie creata. optime lib. 2. de Angelis c. 12. n.o 14 negando illas diversas rationes seu attingibilitates, quæ in objectis videntur esse tantum denominationes extrinsecas divinæ. nam ante has denomina-

tiones

tiones consideranda est aptitudo ex parte obiecti dicta nam sicut ipsum ens supponitur esse intelligibile ante denominationem extrinsecam, ut in methaphisica diximus, ita etiam supponitur variis modis intelligibile, ita praeclare P. Suarez.

Praeterea P. Gilius 1. p. tho. 1. lib. 1. tr. 3. c. 2. a n.° 9 distinguit duas acceptiones obiecti scilicet per modum privii et per modum termini et n.° 10 fine quomodocumque scibile dicatur falsum est dicere prius ad ipsum actu terminari quam sit ut scibile. et plura concedit tanquam realiter esse perfectius intrinsecas modis ab absolutam et relativam de quo non curat. eodem modo discurrit P. Ildefonsus Lusitanus 1. p. tho. 2. lib. 6. q. 2. art. 4. § 7. n.° 68 et lib. 8 q. 1. art. 4. § 7. et q. 3. art. 2. § 4 n.° 22 eandem distinctionem usurpat n.° 44 et q. 4 art. 9. § 1. et pater Stagelius 1. p. q. 1. art. 7. dubio 3. n.° 24 et 25. ubi docet scibile, visibile, aut intelligibile, considerari ut denominationes extrinsecas, et ut habent intrinsece Alvel. motus moleriditas q. art. 2 dubio 4. n.° 77. ..... da 1. p. disp. 3. n.° 57 et Navarrete .... im ... ubi ait hanc esse ... doctrinam et distinctionem in scholasticis Thomistis —

Ad hoc Alvarez tho. 2. q. 4. de relatione n.° 4 ait scibile ut dicit intrinsecam entitatem et intelligibilitatem est ens reale. P. Arrubal. 1. p. tho. 1. disp. 26. c. 7 n.° 26. perfectio dei sit intrinseca esse aliud intelligibile, et posse movere et determinare per ... obiecti ... intelligi a creatura sola est extrinseca denominatio. sentit ... distinctius P. Hurtado in disp. 3. c. 3. n.° 6. P. Herice 1. p. disp. 2. c. 2. n.° 11. ait ex parte

obji semper sit impossibilis et disp. 90 c. 5. nº 51.
ps eodem accipit esse objum intelligibile proxime et mo
tive ac posse producere spem, et determinare instar
speciei per intrinsecum clarius adhuc esse intelligibile obji
dicit esse reale et ratione tm distingui in eadem disput.
c. 6. nº 61 et disp. 91. c. 3. nº 5 tandem intelligibi
litas intrinseca accedunt Lessius de perfectionibus Divinis.
lib. 6. c. 4. Granado controversia 1. tra. 3. disp. 7. nº 3.
Connimbr. lib. 1. periherm. c. 4. q. 3. art. 4. § 4º
2º et P. Rubius c. 2. q. 5. nº 82.
Ex qq patet ad opposita fundam.ta ad 1.um R.
ps doctoribus relatis ab adversarijs allatis nos plus quam
viginta reddidisse, qui ipsis non minus elegantibus nra sentia
edixere. Ad 2.um sensibile sensibile intelligibile dicta in
rios terminis non dicere mutuam relationem ad sensum intellectus
dicta secundum Arist. evidens tamen esse q. in ratione causae
specificativae formaliter dicat relationem realem ad sensum
et actum ut ad esse.
Ad 3.um chymera ante fictionem intellectus
negatio est cujus intelligibilitas est illi intrinseca, et
negativa sicut et ipsa negatio ens negativum est. Post
fictionem vero sicut datur ficta ratio entis in chimaera ita et
ficta intelligibilitas ac veritas intrinseca, qua re
re cognoscibilis est chymera ut quod fictum.
Ad 4.um stare negat ex non repugnantia ad
hoc ut intelligatur sine respectu intrinseco, hoc dis-
cursu invicte. implicat intelligi non repugnantiam ad
hoc ut objum intelligatur sine intellectione possibili sed
im

implicat intelligi obiectum sine hac non repugnantia quod implicat intelligi obiectum sine intellectu possibili, sine qua non potest intelligi non repugnantia quo ad illam dicit respectum realem transcendentalem intrinsecum

Sectio 7. solvuntur argumenta

Obj. 1. quod obiectum supernaturale posset attingi ut tale per actum naturalem, non recte diceret Apostolus 2 ad Cor. 3. n. 5. non quod sufficientes sumus cogitare aliquid ex nobis quasi ex nobis. quod praesertim intelligendum est circa obiecta supernaturalia. et in concilio Arausicano canone 7. dicitur, nihil idoneum ad vitam aeternam posse nos cogitare aut eligere quod pertineat; et similiter in concilio Trid. sess. 6. cap. 5. et can. 3. et S. August. praefat. in psalmum 31. et alibi docet fidem supernaturalem necessariam esse ad habendam in operibus rectam intentionem, per quam dirigamur in vitam aeternam quod per actus naturales non possumus attingere obiecta supernaturalia ut talia. probatur nam alias per tales actus ~~[illegible]~~ naturales possemus vitam aeternam promereri.

Resp. nam tantummodo denegari opera supernaturalia et aeternae vitae meritoria et de his intelliguntur Apostolus, concilia et S. Aug. et propterea adiutorium gratiae exigitur ad talia opera ut fiant sicut oportet, quam particulam addiderunt concilia Arausicanum et Tridentinum quae additione potius indicarunt circa eadem obiecta supernaturalia dari posse actus naturales, qui sint improportionati, distinctae rationis dignitatis separatione obiecti et beatitudinis supernaturalis, et ideo non sint sicut oportet ad meritum et ad attingendum obiecta supernaturalia in ordine ad meritum. Unde patet

ad 3

Obj. 2° si cc^a objum supernale Ut tale posset dici actg naturalis nullum daretur fundamentum ad scedendum cc^a idem objum actum et habitum supernale. sequens est falsum ergo Et 1^a. sequela probatur nam actus et habitus poni debent Ut possit attingi objum supernale quod si attingitur per naturale, frustra ponitur supernalis sed dicas poni actum supernale Ut proportionate attingatur objum supernale contra est nam explicari non poterit, quod sit hec proportio, nam 1° non consistit in hoc quod supernalis sit efficax non Vero naturalis. docui n. sect. 4 efficaciam competere etiam actui naturali; neque 2° in hoc quod supernalis solum fertur ad Deum cum summa appreciatione; id n. potest etiam competere actui naturali. neque 3° in hoc quod sit supernalis secundum substantiam sicut objum. hoc n. concedimus necessarium non esse si cc^a objum supernale ponimus actus naturales illud objum perfecte attingentes

Ad argumentum recte ibi respondetur. neque sufficienter resolutio impugnatur. nam Ultra illos modos quos explicatur proportio et necessitas actus et habitus supernalis superest alia ratio propter quam actus supernalis et habitus cc^a illud objum scedendus est, Ut scilicet supernalitas objectiva movens et specificans Virtutem suam motivam impendat, creat que effectum sibi proportionaliter equalem sicut Deus Ultra effectus naturales creat etiam supernaturales quia non solum est auctor naturalis sed etiam supernalis. igitur licet actus naturalis nihil novum attingat in objecto supernaturali quod non attigerit quasi in actu signato actus natura-

ralis attingit et illud meliori et meliori modo ejusdem ordinis cum obj.o et cum visione beata, ad quam disponit sicut oportet actus [illegible]

Obj. 3.o primum est receptum in philosophia actus in eadem specie distingui [illegible] penes obj.a formalia, ergo ut supernales a naturalibus distinguantur debent attingere diversa obj.a formalia, ergo non idem supernale. R. dicas 1.o non semper distingui penes obj.a sed quandoque penes modos tendendi. 2.a est ratio confirmatio, nam temere illud [illegible] rejicitur cum ab aliis admittatur, et nunquam falsificetur nisi tamen diversarum potentiarum respectu: praesertim cum in [illegible] detur [illegible] distinctionis actuum diversitas modorum tendendi quia hi modi non distinguuntur ab actibus. R. dicas 2.o diversum obj.um [illegible] formale illud supernale sicut attingibile per actus et principia naturalia ab eodem obj.o ut attingibili per actus et principia [illegible]. 2.a est ratio confirmatio nam ea attingibilitas non est aliquid intrinsecum in obj.o ut [illegible] probatum est, sed denominatio extrinseca ab actu et habitu, ergo si ab illa specificaretur, [illegible] ipso habitus et actus specificaretur.

Adversus R. non solum actus ejusdem, sed etiam diversarum potentiarum ab obj.is formalibus specificari et dicere fundare principium illud limitari ad actus ejusdem potentiae; cum sed veteres cum Aug. et S. Tho. universaliter id de [illegible] actibus affirment [illegible] difficultas consistit in explicando quid intelligatur per obj.um formale; neutra quae ex illis duabus solutionibus omnino ipso et [illegible] solut. veriora obj.a ro [illegible] indicat S. Theriae [illegible] c. 9 et 5. per obj.um

formale non solum intelligo id quod quasi in actu signato
obiicitur actui et per quod obiectum terminat actum, sed obiectum
et secundum cum tali ratione habitum et prius (idque
solum intendit ab illis DD. quod hoc assertionis principiorum
aliorum vulgo explicant illis terminis. Ut est attingibi-
le a tali et tali ratione, quam attingibilitatem ostendi salt.
6 esse intrinsecam obiecto) igitur obiectum sub ratione talis et
talis rationis et simul cum illo specificat actum et dicitur eius
obiectum formale. Et in hoc sensu actus naturales et supernaturales
semper habent obiecta formalia diversa, sed adhuc est
verum quod nihil sit ex parte obiecti supernaturalis quod attingatur
ab actu naturali etiam ut obiectum formale, quod quasi in
actu signato non attingatur ab actu naturali, idque pro
sextum [illegible], adversariorum esto et ex parte obiecti et
ex p. attingibilitatis et ex alio cap. indicat rationem obiecti
formalis diversi ab obiecto actus supernaturalis, atque adeo
obiectum formale supernaturale actus supernaturalis non sit obiectum
formale actus ~~supernaturalis~~ naturalis sed sub alia attingibilitate, quod
tamen intendunt DD. relati pro opposita sententia, cui in hac
parte adversarii non est animus.

Igitur ad rem nostram obiectum supernaturale sub
ratione propria supernaturalis et ut attingibile ab illo specifi-
cat actum naturalem tamen idem vero supernaturale sub ratione habi-
dus? naturalis et prius? naturaliter specificat actus naturales. eodem
modo obiectum naturale sub ratione propria supernaturalis est, ut
attingibile ab illo specificat actum naturales et sub ratione
propria naturalis tamen actus naturales. neque ineptum est hic modus
ex

explicandi specificatus actus cum n. illi non causent
solum neque accipiant perfectus a illo obiecto, sed ab
hoc et spon et habitu et aliis princ., mirum non est
q. ab eodem obiecto desumatur specificatio, et q. aliquis
talis et talis speciei et perfectionis desumatur tam
quam a digno ab actibus illis sicut ab [illegible] desumitur tam
quam a princ. in suo genere; et ex hoc c. actus diver
sarum potentiarum specie distinguuntur licet circa idem obiectum
et quamvis [illegible]. Et de poenitentia art. 1. monuerim
ad hec dici princ. attendendum esse ut desumatur spe
cificatio, id licet dixi claritatis gratia, et in idem reci
dit q. modo dixi desumi scilicet ab obiecto sub ratione illorum
[illegible] et ut attingibili ab illis princ. ut [illegible] rem mo
dum loquendi specificatus in obiectum efficiamus; assu
mitur autem obiectum; a di [illegible] sanguinem specificati
uumque est terminus magis notus et specialiter spectans
actibus vitalibus ~

Dices si non solum obiectum inde sumptum spe
cificaret, sed ut est sub ratione aliorum princ. habitus
scilicet et pot., sequeretur q. idem specificaret a seipso.
Sequens est falsum ergo et 1a. sequela probatur nam actus
specificarentur ab obiectis ut subsunt habitibus et pote
ntiis quodammodo specificarentur a potentiis et ha
bitibus. Sed habitus specificarentur ab obiectis et actibus
ergo tandem actus specificarentur a seipsis ~

R. non specificari idem a seipso. nam
actus specificantur ab obiectis sub ratione aliorum princ. v.
g. pot. et habitus. pot. v. non ab illis actibus [illegible]

jectus id a quo collective sive specificante et in collect.
semper clauditur aliquis actus et obiectum praeter obiectum
et actum, quo ab illo specificatur. habitus autem nonne
necessario debet ab obiecto actus specificari. atque adeo fal-
sum est quod supponitur ut certum ab adversariis scilicet ha-
bitum necessario ab obiecto specificari. Et vero hanc veram
doctrinam a S. Tho. 2. 2ae q. 54 art. 2. corpore
sive. ubi secundum quia habitus distinguuntur, uno quidem
modo secundum principia activa; alio vero modo secun-
dum naturam. 3o vero modo secundum obiecta specie differentia,
et q. 63 art. 4 recurrit ad alia principia specifica-
tiva praeter obiecta. Ergo falsum est quod semper ab obiectis spe-
cificentur semper. quare licet de actibus id soleat
affirmari, quod ab obiectis specificentur non tamen semper
de habitibus id affirmandum est, cum quia principia habi-
tuum naturalis et supernaturalis semper sint diversa quo-
ties obiecta diversa non sint ab illis principiis habitus spe-
cificabuntur et distinctionem accipient. Stat ergo quod in nostra
sententia neque idem specificetur a se ipso, neque ad-
mittatur circulus vitiosus quia actus ab obiectis et etiam ha-
bitibus, habitus vero neque necessario ab actibus neque ab
obiectis sed a principiis efficientibus specificantur.

Explicatur facta in distinctione in actibus tam
naturalibus quam supernaturalibus tam circa obiectum naturale quam
supernaturale nam actus supernaturalis circa obiectum supernaturale
specificatur ab obiecto supernaturali sub formali habitus super-
naturalis; hic vero habitus supernaturalis specificatur non a solo obiecto
sed a principio eius efficiente, quod est Deus per gratiam sancti-
ficans. Deinde actus naturalis circa hoc idem obiectum su-

per

pernali specificatur ab obiecto supernali, sub qua ratione principij naturalis et potentiae et habitus; ipsa autem naturalis non specificatur ab obiecto illo supernali, sed a naturali eatenus extenditur v. g. intellectus ab omni ente vero; Si autem sit habitus naturalis specificatur ab actu naturali a quo producitur est. Ad haec actus supernalis circa obiectum naturale specificatur ab obiecto naturali sub ratione principij et habitus [illegible] quia principium supernale non ab obiecto naturali sed aliunde a principio supernali, et a fine supernali, inservit specificatur. Denique actus naturalis circa obiectum naturale ab obiecto naturali et potentia naturali et habitu specificatur, habitus vero hic ab actibus a quibus producitur et ipsa ab adaequato obiecto modo explicato —

Instabis plures habitus sunt qui habent eundem met principium efficiens v. g. habitus [illegible] procedunt ab eodem principio supernali, a Deo scilicet et gratia sanctificante ergo illi non possunt specificari a principio efficiente, nam quod specificante per quod distinguuntur est faciendus est reperies [illegible] ad actus specificatos a talibus habitibus. Respondeo eiusmodi habitus specificari a principio efficiente, quia cum quamvis unum sit et sit unicum specie, virtute est multiplex specificans multiplices habitus; praesertim cum nunquam producat habitus diversos, nisi circa obiecta diversa, impossibilis n. est habitus ipse distinctus ab alio qui non habet diversum obiectum et qui diversum agens et obiectum et quodpiam simile. Itaque principium ut connotans diversum obiectum censetur ut principium diversum specificativum habitus diversi. ex eo vero recurramus hic in specificatione habitus ad obiectum

n' admittimus circulum vitiosum qa speciem illius obji n' desumpsimus ab habitu atque adeo xa doctrinam S. Thoe. poterit quandoque objum ad speciem habitus conducere

Sect. 8. Ultus argus. utri an actus superna les possint versari circa objum naturale

Obj. Uto. sufficiens est id, quod ipse supponimus scilicet circa objum naturale ut tale versari posse actus supernales 1o. qa S. Tho. 1.2. q. 63 art. 4 postulat semper ex parte obji aliquid supernale ad actus supernales. 2o. qa non est plus unde tunc adveniat actibus supernalitas nam si assignes habitum supernalem saltem n' assignabis cur unde habitui adveniat supernalitas. 3o. qa objum naturale n' pot tribuere actui speciem supernalem cum ad id sit improportionatum, et a nullo potest ad talem speciem dandam elevari, nam si elevaretur non daret speciem ut objum naturale sed ut obedientiale. 4o. nam xa hanc doctrinam non esset situm in potestate hominis operari et naturaliter et supernaliter cum circa idem objum indifferenter possit dari actus et naturalis et supernalis quod debet assignari aliquid supernale ex parte obji quod nos excitet ad operandum supernaliter. Resp. licet ex parte obji nihil reluceat supernale posse dari operationes supernales circa illud, ut docui disp. 13. de poenitentia art. 1. sect. 3. et docet P. Herice 1. p. disp. 18. c. 4 et sane in tractatibus moralibus id fortasse affirmandum erat

nam

nam eius obj. sunt honestates creatae eaedem, quae per virtutes morales attinguntur naturales; cum nulla alia sufficiens possit assignari. nam honestas formalis supernatur. istius actus non potest esse objectum formale quasi reflexum neque inadaequatum eorundem actuum, quia n. est intelligibile. Praeterea finis supernaturalis cui tales honestates deserviunt, non semper clauit in memoria neque attingitur consequenter ad actibus supernaturalibus quos operamur. Deinde tales honestates excludunt peccata opposita Deo etiam ut authori naturali, et ex hoc conducunt ad finem supernaturalem; neque apponit illi honestati gratiam supernaturalitatis; neque ostenditur illam honestatem excludere peccata formaliter ut opposita fini supernaturali et ex parte obj. actuum supernaturalium non semper relucet quod illam supernaturale. Nam scientia infusa perfecta animae Christi Domini supernaturalis est, ut docent P. Suarez 3. p. tho. 1. disp. 26. sect. 1. et Herice et cum eis per plures actus illius scientia non attinguntur nisi obj. naturalia. Ergo vera in hoc nulla apparet repugnantia.

Addit S. Tho. in obj. virtutum infusarum moralium nihil supernaturale agnoscit, sed in illis ut reguláris per regulas divinas et supernaturales v.g. per actum fidei et prudentiae supernaturalis, et sic quatenus haec ordinant ad finem supernaturalem; hoc autem necessum est necesse, ut apponatur ex parte obj. et quasi in ea assignata amatur. neque n. semper qui amat honestatem temperantiae per actum supernaturalem amat

et quasi in actu signato regulam aut finem super-
nalem, unde fieri potest quod ex parte obji nil attingat super-
naturale.

Ad 2um, actus accipiunt supernalitatem ab ha-
bitibus, q. v. a Deo in genere causae efficientis. Etiam
actus illi supernalitatem accipiunt ex eo quod fiant per
directionem et regulam cognitionis supernalis, et cum
ordine ad finem supernalem.

Ad 3um, sicut signum concurrit ad effectum super-
nalem non per potentiam naturalem connotantem, sed ut agens natu-
rale, sed per illam ut connotantem agens superna-
le; ita quoque objectum naturale ex coniunctione cum ha-
bitu supernali potest specificare actum supernaturalem;
hoc autem praestat objectum absque propria elevatione, quia su-
perare obji non est elevabile, cum non detur objectum per-
tingens a quo elevetur, sicut signum non est proprie ele-
vabile, et quamvis objectum indivisibiliter cum ha-
bitu concurrat ad speciem supernalem actus, nihilominus
per attributum quandam supernalitatem actus attribuitur
habitui supernali, quod vero sit tendentia talis ho-
nestatis attribuitur honestati obji.

Ad 4um, situm est in nostra potestate elice-
re actus supernales supposito auxilio sufficienti
Dei, licet hoc sit instructus habitu vel infusis
fidei theologicae, vel saltem sit illi praepara-
tum auxilium ad quorum exercere vero hanc potestatem,
quando formaliter explicite et implicite subiecti
cognitio proponit finem supernalem cui talis hones-
tas

dasinserat et honestatem naturalem ut se decenter tanquam filium Dei et personam elevatam ad finem supernaturalem ut explicat P. Suarez tho. 1. de gratia lib. 2. c. 16. a n.o 9.

Addit P. Herice disp. 38 c. 5 n.o 33. etiamsi ex parte obiecti nihil attingat neque vehiculat supernaturale quotiescumque vellet hoc fidelis operari per voluntatem circa honestatem temperantiae v. g. eque paratus erat sum heri a Deo et ad actum naturalem et ad supernaturalem. Unde ipse rumperet in actus duos actus simul efficeret alterum naturalem, qui amplectatur honestatem temperantiae supposita propositione per cognitionem naturalem et alterum supernaturalem qui amplectatur eandem honestatem supposita propositione per cognitionem supernaturalem. quovis modo id contingat nunquam possimus esse certi quod operemur per actus supernaturales quia dum hos exercemus non potest quispiam vitiosus et inhonestus tum admisceri ex parte obiecti, quod nisi n. inhonestum pugnat cum ratione actus supernaturalis; at nunquam possumus esse certi quod omnino pure et absque admixtione malitiae operemur —

Dices obiectum temperantiae tum naturalis quam supernaturalis est quispiam naturale secundum nos quod honestum primum. Unde specificentur actus temperantiae naturales et supernaturales et multo minus habitus naturalis habent inquo distinguatur ab habitu supernaturali temperantiae nisi circulum efficiamus.

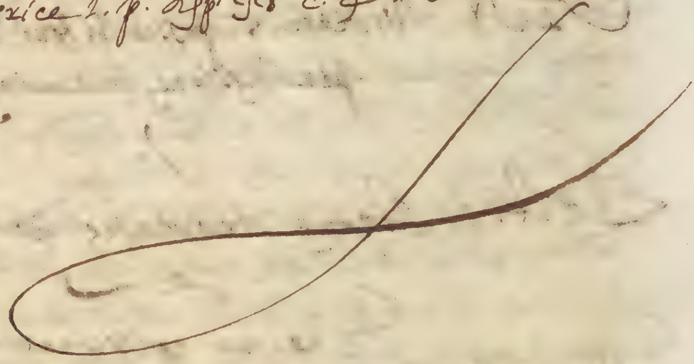
Respondetur ex dictis sect. praecedenti actus sufficienter distingui in hoc quod naturales respiciunt honestatem temperantiae ut attingibilem per habitum naturalem supernaturales vero eandem honestatem ut attingibilem per habitum supernaturalem. Veniamus ad habitus: iam habitus na-

ralis semper, quamvis ab aliis virtutibus differat ratione objecti, seu ab habitu tendenti in diversum ratione objecti praecise, neque in ordine ad illud actus distinguitur, sed in ordine eius ad principia activa aeque efficienter causa[n]tia, iuxta doctrinam traditam sect. praecedenti ex S. Thoma.

Illud postremo monuerim praestantius Theologorum Recentiorum esse sententiam, quoties circa idem objectum versantur plures actus specie diversi eos specificari a modo tendendi. ita Arriaga tho. 1. prol. 1. q. 10 Theologica nº 4. Salas 1. 2. tho. 2. tract. 2. disp. sect. 1. nº 5. Hurtado. 1. p. q. 12. art. 6. nº 10 dub. 2. ubi P. Granado tract. 5. de visione disp. 8. nº 6. et alii Recentiores. Quod duobus modis potest intelligi 1º quod intrinsece distinguatur per illum modum tendendi, et hoc verissimum est. 2º quod praeter illud intrinsecum non habeat aliquid extrinsecum in ordine ad quod actus distinguantur, et quo distinguantur; nam sicut in sententia Scoti admittuntur individua, quae omnino conveniant in circumstantiis extrinsecis et solum differant per haecceitates intrinsecas; ita non repugnat dari actus specie diversos, in quibus detur omnimoda convenientia ex parte principii et objecti et solum differant per modos tendendi intrinsecos. in hoc autem sensu existimo secundum legem ordinariam nullum actum specie diversum dari, cuius collectio objecti, principiorum, sit omnino eadem cum collectione alterius actus specie distincti, quod licet per potentiam absolutam dari possint duo actus ab eodem reali principio tam immediato quam mediato,

et

cc.a idem objectum adhuc in tali objecto dicente diversas attin-
gibilitates et diversas rationes formales objectivas, per quas
distinguerentur; nam tale objectum quatenus attingibile
est a diversa potentia et ab eodem realiter potentia aequivoco
virtualiter multiplici per diversas virtutes formaliter diversas
est formaliter a se ipso ut attingibile per aliam virtutem
[illegible] potentiam, et sic nunquam deerit diversitas ex
parte objecti ad colligendam aliquam diversitatem. ut bene
notant S. Henrice 1. p. disp. [illegible] c. 4 nº [illegible]

DISPUTATIO

2ª q^d sit vissio dei ut est in se

artic. 1.

AN, videatur et possit videri Deus á creatura per visionem increatam

Sect. 1. Status controversiæ et Doctorum placita

De hac re egi privatim cc^a Christum Dominum disp. 9. de incarnat^e art. 1. sect. 3. et 4. et de eadem dixerunt Theologi cum S. Tho. 1. 2^æ q^e 3. art. 1. agentes de actibus beatis et privatim de Christo homine in tertia p. q^e 9 art. 1. ad 2um. Ubi vocatur in controversiam an re ipsa intellectus creatus Christi Domini aut alterius hominis et Angeli beati videat Deum per scientiam et visionem qua Deus se ipsum intuetur et an saltem id fieri possit per potentiam absolutam. quod posset intelligi tribus modis. 1º absque ulla unione intercedente ex eo quod scientia et visio increata extrinsecé assistat intellectui creato denominans illum intelligentem sicut essentia divina dicitur determinare in genere speciei ex eo quod extrinsecé assistat — 2º vera unione media et mediatam eo

mod

mo. d. qo media substantia increata deitas eius que attributa et consequenter visio ac scientia increata unitur cum humanitate et intellectu xpi domini 42
3o media quoque unione reali et immediata qua immediate visio increata uniatur intellectui creato, illum que reddat formaliter intelligentem —

Aliquo ex his modis ab intellectu creato beatorum videri Deum reipsa per visionem increatam docuit Joannes de Ripa quem impugnat et refferunt Greg. Capreolus et alii (?) refferendi eamque quidam placuisse nullis expresso nomine tradit S. Bonavent. 3. dist. 14 art. 1. quaest. 2. et Parisiis publice impugnatam suo tempore testatur Greg. 2o dist. 9 q. 2. privatim id tradit animae xpi domini Hugo de S. Victore tho. 3. inttu. speciali de sapientia animae xpi dni, per totum fol. 3, lit. V. et in summa sententiarum ttu 1o c. 16. lit. m. et lib. 2. de sacramentis p. 1. c. 6. lit. L —

Hanc Hugonis sententiam rejeci loco citato de incarnatione eamque rejiciunt reliqui DD. inter quos satis exploratum est nullum creatum intellectum reipsa videre Deum media visione increata; posse tamen id fieri nullamque implicare tradidit testatur egregius Lusitanus 1. 2. tho. 1. lib. 9 de beat. q. 1. art. 2. § 3. vir sane doctus et natus ad opiniones antiquatas sepultas et a sapientium scholis exules revocandas. habet Mag. Curiel 1. 2. q. 3. ttu. Jesu beatitudinis dubio 4. § 6. quatenus dixit non implica

tiones quas a Capreolo afferunt, quamvis postea easdem impugnet.

Sect. 2. nullus beatus videt Deum per visionem increatam.

1.

Prima conclusio. Visio qua reipsa beati Deum intuentur non est completa increatum, ea scilicet visio qua Deus se ipsum comprehendit. ita DD. communiter nullo dempto cum S. Tho. 1. p. q. 12. art. 2. ubi Albelda disp. 27 sect. 4 concl. 1. item S. Tho. 1. 2ae q. 3. art. 2. ubi idem docent, Medina Conradus, Bezanus, Martinez, Montesinos. Valencia disp. 1. q. 3. puncto 1. Vazquez disp. 7. Salmanticenses disp. 2. sect. 1. Lorca disp. 15. Curiel et complures; item S. Tho. 3. p. q. 9. art. 1. ad 2um agens de Christo Domino ubi Cajetanus Alvarez et Cabrera Suarez disp. 29. sect. 2. et Ragusa disp. 9a. sect. 2. qui referunt alios antiquiores disp. n. praeter Hugonem et Rivam in hac veritate consentiunt. vide eos pro illa Leonardum lib. 2. de summo bono c. 2.

Consulto non affero pro hac conclusione aliquot auctoritates conciliorum, quas solent aliqui pro mea conclusione referre, 1. concilii Viennensis relati clementina, ad nostrum de haereticis, ubi statuitur lumen gloriae necessarium esse ut beati Deum intueantur. Unde colligitur per visionem beatam Deum videndum posset non respondere beatos visione increata videre Deum lumen vero gloriae requiri et ut intellectus ad unionem cum visione increata praeparetur, et ut simul cum increata efficiat visionem creatam.

2°

2° Concilij Basiliensis sect. 22. Ubi damnante propositiones cujusdam Augustini de Roma Archiepiscopi Nazareni quae asserebat animam Christi videre et amare Deum tam clare et intense, quam illum videt et amat ipse Deus. Potest n. responderi, quamvis anima Christi Domini bearetur visione increata defectu applicationis vel propter limitatam capacitatem animae et intellectus creati non videre Deum aeque bene ac se Deus intuetur; sicut subsistentia increata Verbi et deitas mediante illa unita propter limitationem naturae creatae non confert humanitati sanctitatem aut terminationem aeque infinitam ac ipsi Deo. —

3° Concilij Tridentini sect. 6. cano. 4. Ubi docet liberum arbitrium agere suam dispositionem, et eas agit suam visionem, quae propterea erit creata — sed ex eo non se disponat per liberum arbitrium active ad gloriam non sequitur quod active concurrat ad visionem Dei. Nam n. activitatem in visionem citra fidem injuriam doctores Chatolici docent. 4° ejusdem Concilij sect. 6. can. 11. Ubi docet non justificari justos per extrinsecam benevolentiam aut justitiam Dei, et neque beari extrinseca visione increata Dei. sed Respondere potest non excludi favorem Dei extrinsecum sed ultra illum requiri formam justificantem intrinsecam; unde sic recederet visionem beatam intrinsecam in beatis non convinceretur esse ad negandam visionem increatam —

5° Benedictus 12.us in extravagante Benedictus asserit in beatis visionem et fruitionem divinae essentiae fore aeternas et absque ulla interruptione, et disponit eas esse

qd creatum nã de increatis n̄ esset opus affirmareq̄
sunt æternæ – sed nihil affertur hc. illo nam etsi increa
ta visio possit interrumpi in beatis, si Deus actu non
diceret illam intellectui beati sicut in hac vita non
dicatur ~ 6º alioru Patrum q̄ dicunt visionem bea
torum esse participationem visionis increatæ Dei & ab
increata distinctam, sed increata visio diceret intel
lectui Beati, illa quoque diceretur participatio for
malis visionis increatæ ~

Melius ꝓbatur 2º & ex doctrina conciliorum
& SS. PP. in primis in 6.ª synodo act. 4 in epistola
S. Agatonis Papæ columna 22 & 23. cum sermo
esset privatim de actu volitionis, affert illud S. Augus
tini lib. 5. contra Julianum asserentis volitionem oriri ab
speciali natura cujus est volitio & inde Pontifex colli
git, qq illud claret unam quamque earum quas hic spi
ritualis Pater enumeravit naturæ propriam naturalemque
& unicuique assignavi debere voluntatem (sumit voluntatem
pro operatione voluntatis ut est evidens ex contextu) neque
n. poterit Angelica natura divinam habere voluntatem
aut humanam (operari scilicet per illa volitione increata
aut humana) neque humana natura voluntatem Dei & An
geli; sicut nec alterius, quam est quæquam naturalem habere
poterit motum, nisi q. est naturaliter aut creata est,
ubi generaliter de omni motu & operatione vitali statuit
Pontifex non posse unam naturam alterius motum & ope
rationem habere, aut per illum operari & inde concludit in
Christo Domino præter divinam concedendam esse humanam

operatione. Ut perillam naturae humanae operetur.

Deinde in eodem sessione act. 4 col. 5 ad idem dogma de duabus operationibus Christi Domini stabiliendum et definiendum, inducunt verba S. Leonis Papae epist. 10 ad Flavianum [illegible]. Agit utraque forma cum alterius communione quod proprium est, Verbo scilicet operante quod Verbi est, et carne exequente quod carnis est. neque enim in quoquam unquam distinguntur naturales operationes Dei et creaturae. Ut neque quod creatum est in divinam educamus essentiam; neque quod eximium est divinae naturae ad competentem creaturis locum deijciamus. Ubi Leo indignum et impossibile ducit divinas operationes desiciendi ad creaturam naturam. idem tradunt S. Ambrosius lib. 5 de fide ad Gratianum c. 4 post initium [illegible]. nam quemadmodum eadem operatio diversae esset potestatis? (scilicet duplicis diversae naturae) nunquid potest minor quemadmodum maior operari? aut una operatio potest esse ubi diversa substantia est? et S. Damascenus similiter 3o de fide c. 13. et seqq. quae etiam eodem modo conclusione ac verba S. Agatonis applicata dantur.

Itaque ex istis testimonijs solum concludi quod S. Agatone papa cum 6a synodo contra Monothelitas ostendit scilicet in anima Christi Domini operationes voluntatis et intellectus atque adeo visionem creatam recedendam esse ultra increatam quae vocatur divinam deitatem comprehendit non tamen nunc citare animam Christi non videre Deum etiam per visionem increatam Dei.

Secunda vero est confirmatio nam licet directe Pontifex concilium et SS. asserere contendunt ac definire inconfusas et distinctas esse operationes utriusque naturae divinae et humanae Christi Domini, caeterum ad id suadendum duas rationes usurpant. Prior quod non possit dari una operatio

operatio Theandrica quae indivisibiliter utrique naturae respondeat; 2° quia operatio unius naturae vel potest alteri naturae competere, ita ut una natura per alienae naturae operationem vivat et operetur. Consequenter decernunt quod natura humana Christi Domini et quaevis alia creata non videre potest Deum per visionem increatam, quae est operatio naturae increatae.

Probatur 2° ratione ex rationibus prioribus, nam quod natura creata per operationem increatam vitalem operetur, est omnino impossibile ut sectione sequenti ostendetur, quia re ipsa per tales operationes non operatur posterior ratio, nam supposita possibilitate visionis creatae magis naturale est ut media illa intellectus beati summum bonum assequatur, hac ut perfectissima operatione sua sit praemium et ut perfectio meritae operationum liberarum. tunc ut potentia obedientialis creati intellectus hac operatione creata sibi possibili perficiatur. Denique quia saltem est magis naturale quod operatio vitalis efficienter procedat a potentia vitali et in illo sit immanens per veram unionem, quod cum homini possit competere operationi increatae sed solum creatae, per hanc potius intellectus beati operabitur et Deum videbit —

Rogabis quae censura notari debeat ille qui asserat animam Christi Domini et beatos dispositive videre Deum per visionem increatam. Medina censet id esse fere hereticum. Salas ait oppositum esse de fide. Cabrera oppositum dicit esse temerarium et periculosum ac errori proximum. P. Suarez censet temerarium. Curiel et Aegydius etiam temerarium, sed absque periculo aut suspicione haeresis et erroris —

Ego ita censeo si asseratur animam Christi.

vel

vel aliorum beatorum absque visione creata sola incre-
ata beati, assertio esset non solum temeraria, quia com(mun)i
Doctorum sensui adversaretur, sed etiam errori proxima sed
nullo modo esset haeretica aut erronea. Quod sit temera-
ria patet, nam illa censetur temeraria quae communi doc-
torum torrenti adversatur, quod sit periculosa et errori pro-
xima patet, dum quia generaliter asseritur in sacra
scriptura et concilijs, duplex operatio creata et increata
tam intellectus quam voluntatis Christi Domini. atque adeo
supposita possibilitate visionis creatae ea quoque in intel-
lectu Christi Domini deberet admitti. Item etiam quia S. Agatho
Papa censet impossibile quod una natura alterius naturae
operationes habeat, quod sane intelligendum est de potentia ordinaria.

Non tamen esset assertio haeretica quia in sa-
cra scriptura nunquam affirmatur aut in Christo Domino da-
ri visionem creatam aut negatur ejus animam videre Deum
per increatam. neque esset erronea quia in nullo concilio
et a nullo Pontifice diserte et expresse affirmatur ani-
mam Christi inesse visionem creatam, aut abesse increatam
et in illo textu S. Agathonis non tam definire impossibile
esse quod una natura operetur per operationes alterius naturae
quam asserere ut medium ad probandum dogma fidei de
duplici operatione Christi Domini. illud autem quod incidenter ut ve-
rum sit alio modo pronunciatur a concilio sive summo Pon-
tifice, praeter illud dogma cujus intenditur definitio non
manet ita certum aut definitum ut oppositum error
censeatur —.

Sect. I. an per potentiam absolutam possit creaturae visionem in creatam Deum intueri

Neque per potentiam absolutam posse naturam creatam Angeli et hominis neque etiam animam Christi Domini Deum intueri per visionem increatam, qua Deus seipsum intuetur ita DD. citati num. 1. relati nullo dempto. nam Magister Curiel non aperte affirmat id esse possibile sed aliquas implicantias Capreolo impugnat, quem postea etiam a calumnia defendat, Aegidius affirmat se nullam implicationis rationem invenire cui non satisfiat quamvis § 5. n° 51. addat forte non implicare.

Sed mea sententia probatur 1° ex definitione S. Agathonis Papae S. Leonis et sextae Synodi generalis relata quam etiam confirmant S. Ambrosius et S. Damascenus num. 1. relati asserentes judicare impossibile operationem increatam elevari ad naturam creatam et operationem creatam extollere ad naturam increatam. Cujus testimonii vis non labefactatur 1° ex eo quod solum intenderet definire distinctionem operationum creatae et increatae in Christo Domino, nam in hunc finem tanquam ratio quae movit ad definitionem aperte affirmatur in generali operationem unius naturae non posse alienae naturae deservire, quae vis autem rationes et fundamenta quae veritates definitas sinon sunt etiam si refferantur a Pontifice et Concilio definientes se directe non definiantur, magnum tamen robur authoritatis accipiunt.

Neque vero ex eo quod possint illa testimonia explicari

de

de potentia ordinaria et connaturali non de absoluta neces-
naturali, nam sane maxime elevaretur et elluderetur a
Monotelitis vis argumentationis qua Synodus et Pontifi-
ces utebantur ex eo quod impossibile esset unam naturam
per alienam operationem operari; si n. id intelligeretur de
potentia ordinaria et connaturali dicerent Monotelitae per
potentiam absolutam miraculose et supernaliter factum fuisse
ut Xpus Dominus solum operaretur per operationes increatas
hocque miraculum sicut et alia unioni hypostaticae fuisse
de debito, quod ne haec illis evasio superesset, sed pe-
nitus occluderetur, amplius intendebant illi Patres scilicet
neque per potentiam absolutam posse operationem vitalem divinae
naturae praesertim divinae alienae deservire —

Probatur 2º ex virtute implicationis
quae praesertim ex duplici capite desumitur, quaevis n. operatio specialis
vitalis ut denominet vitaliter operantem Angelum et hominem
duo postulat. alterum ut sit immanens et recipiatur in
eo quod denominatur vivens per talem operationem. 2um ut pro-
cedat ab eo quod vivit per talem operationem, seque moveat et
agat per talem operationem, sed utrumque implicat in natura
creata respectu operationis vitalis divinae, quod etiam implicat
quod substantia creata intellectualis videat Deum per visionem
increatam. quod argumentum urget etiam in amore increato. ut haec
vis firma sit utraque propositio maior et minor probari debeat.

Maior quod utrumque illud requiratur probatur
et in primis quod debeat procedere operatio vitalis a principio vi-
tali etiam radicali ostendi ex his tamen lib. 1. de anima
disp. 3. et disp. 2. de Trinitate art. 3. sect. 3. agens
de generatione vitali Verbi Divini. et probatur ex defi-
nitione

vitæ radicalis quam ex Arist. probat S. Tho. 1. p. q.
18. art. 3. corpore, sive q. 77. art. 1. ad 3um et 1. 2
q. 3. art. 2. corpore et q. 3. de verit. art. 3 cor-
pore. cui consonat S. Augustinus lib. 11. de Trinit. c. 1.
in tho. 3. illa igitur est vita radicalis quæ se movet et
agit ab intrinseco; movet autem se et agit per operationes
vitales; unde Arist. lib. 1. de anima tex. 24 animam
dixit esse illam qua primo vivimus movemur et intelligimus. hoc
autem præstat vita radicalis. et per summam identitatem cum vita
actuali ut contingit in Deo, et per connaturalem influxum
activum ad operationes vitales; ut contingit in viventibus crea-
tis, quæ utrumque vivunt per operationes vitales ab se realiter
distinctas, hæc debet ab eo procedere —
Probatur 1o nam apostolus Lucæ 10 no 4 quidam in-
telligentes dicuntur a Xpo Dno aliquid facere. Probatur 2o.
nam ex eo Concilium Tridentinum sess. 6. can. 4. dicit
illum qui nihil agit sed mere passive se habet se gerere
veluti aliquid inanime. Probatur 3o nam qui intelligit vivit
actualiter per intellectionem. et agit aliquid dum intelli-
git. Sequela probatur nam principium nobilissimum, quale est
substantia vivens debet habere nobilissimum actum, et non
solum passionem suæ operationis. sed etiam actionem, alioquin
ab imperfecta substantia ignis vel aliis inanimatis su-
peraretur; illæ n. reducuntur ad actum 2um per actiones.
Probatur 4o nam actu vivit per intellectionem. et intelligit
vere attendit ad objectum, et aliquem conatum et appli-
cationem habet ad illud, et exercet actionem secundam
vitalem suam operationem —
Deinde

Deinde quod oportet vitalem ratio[nem] ... ut aliquo modo sit immanens et intima ... vitalis tradit, etsi a non sentire, et express[e] ... Tho. 1 p. q. ... 3. q. art. 3. ad 2. quae quaedam relatio est quae requirit actus non transeuntes in exteriore effectus sed manentem in agente ut scire velle ... et art. 1. ad 3. dixerat intelligere importat solam habitudinem intelligentis ad rem intellectam, in qua nulla ... importat, sed solum informatio quaedam ...

Probatur ... nam in hoc ... distinguitur operatio vitalis a non vitali (et saltem in hoc ...) quod operatio non vitalis non postulat manere ... identitate cum agente, quod competit operationi vitali. Unde operatio vitalis, quae minus habet immanentiae, ... imperfec... participare rationem vitalis ut ...

Probatur ... denominatio intelligentis ... videntis ... est denominatio intrinseca ... non est ... sine unione visionis et intellectionis cum intelligente et vidente, aliàs esset omnino extrinseca ... nam ut ... denominetur album ... requiritur ... denominatio ... ut denominetur videns et intelligens

Hypothesis facile ostenditur implicare contradictionem, quod visio increata possit cum ... creata ... talem visionem ... implicat ut ... per visionem increatam ... videat per

illam; Neg.° patet nam si talis subst.ª, neque se moberet neque se ageret per talem visione, neque eti viueret per illam x.ª doctrinam traditam atque adeo neque videret per illam nam q.d videt viuit per visione, aug. v.° phatur nam si subst.ª crea sa moberet se et ageret se media visione in creata, ad illam attenderet et q.d[illegible] cu[illegible] illa ageret per aliquem conatu actiuu, nec mere pas siue se haberet vt q.d[illegible] inanime; ed[illegible] aliquem motum et actione exercere ci.ª illa q.d increata, vt patet [illegible] nam creata videt Deum per visione increata ~

V.° multo minus visioni increatae potest [illegible] sere immanentia; et informatio et vnio respectu subst.ª creatae. nam si talis vnio realis [illegible] deret, inter visione increata et subst.ª creata im mediate et mediante intellectu; neutrum horu est possibile, n. illius [illegible] vnio operationis vitalis debet esse cum intellectu [illegible], alias [illegible] n. videbit in [illegible] sicut anima [illegible], vel minus mediate, [illegible] intellectione Diuina non redderis per illam intel ligens; itaque intellectus ex eo q.d n. miscet immediate se cum intellectu increato; praeterea cum ipsa subst.ª viuente n. possit vniri non n. vnire ad sui eandem vnione per se cum utraque subst.ª ipse sa sit, neque ad sui eandem vnione per accidens cum vtrumque extremu eo vno q.d substantiale [illegible]

ex-

Ex quo c. dixi disp. 6. de incarnat. non posse naturam creatam uniri cum aliquo predicato Dei absoluto, neque etiam cum personali Dei seclusa unione increata, uniendo esse immediate cum intellectu qui est accidens, sed etiam unio multo magis esse chymerica, nam cum intellectu non posset uniri per unionem substantialem ut patet quia alterum extremum est accidentale, atque nullo modo substantialis potest supponi pendere, neque etiam per accidentalem nulla enim hujusmodi est excogitabilis praeter inhaerentiam aut unionem terminativam quarum nulla potest competere visioni increatae quae substantialis est, siquidem non potest Dei terminata cum intellectu creato, neque illi inhaerens, neque intellectus ut visionem possit tali visioni inhaerere. ex quo c. receptissimam esse inter theologos doctrinam dicta disp. 6. de incarnatione nihil divinum posse uniri immediate cum aliquo accidente creato, quia non est excogitabile, qua unione possit absque imperfectione cum accidenti connecti.

Sectio 3. oppositiones a doctrina tradita ubi quem gradum certitudinis habeat

Obj. 1.º ut aliquis denominetur videns per operationem vitalem, non opus est ut haec ab illo procedat sed sufficit ut respectu illius mere passive se habeat; ergo etiam si visio beata non procedat ab intellectu beati, adhuc poterit illum denominare videntem. Antecedens est verum vel saltem est probabile, nam ita docent recipi et tangere in intellectu beati respectu visionis creatae, Durandus, Scotus, Olanus, Paludanus, Gabriel, Marsilius, Rubion et Almaynus, quos disp. 2. retulerant

Et in casu quo lumen gloriae poneret aliquid in intelectu mere pas-
sive teneat respectu visionis beatae. idem tenent Vazq.
Valencia, Vasquez, Suarez, Cajetanus, Albertinus, Curiel
Montesinos, Rubio, Hurtado et alii DD. referendi

Dico 3º quamvis illud absolute sit possibile in ordine ad
operationes vitales connaturales et proportionatas respectu intelectus
vel alterius potentiae vitalis, cuius oppositum est verum et asser-
tum ab aliis pluribus doctoribus et DD. referendis; nullam
tamen speciem possibilitatis habet in aliis operationibus, quae nullo pac-
to sunt proportionatae aut naturales, id est connaturaliter postu-
lantes tale principium vitale cum respectu illarum, neque per
illas tanquam per actiones grammaticales et operationes ipsius
non dicatur se movere aut vivere principium vitale. Et
ideo intelectus creatus non poterit vivere aut videre per
visionem increatam quamvis sit possibile quod possit videre
per visionem creatam a Deo sibi infusam et illi inhaerentem
et unitam, quia unio et inhaesio impossibilis est visionis increa-
tae respectu intelectus creati —

Dico 4º quamvis visio increata non informet intelec-
tum creatum adhuc propter eius eminentiam posset illum deno-
minare videntem. Probatur 1ª. Nam sicut essentia
divina licet non informet, sed solum assistat, dicitur uniri cum
intelectu creato per modum speciei intelligibilis, itaque
visio increata. Probatur 2º nam absque informatione
poterit uniri sicut unitur subsistentia increata. Probatur 3º na
poterit uniri cum intelectu creato per unionem nec substan-
tialem nec accidentalem, quae licet non sit in specie aut genere
aliarum, quae de facto dantur, non tamen id circo censenda
est impossibilis sicut non censetur impossibilis unio hypostati-
ca

ca. R. neg. ans. ad 2um pbat. R. essentiam divinam uniri posse per modum spei, qa id non prestatur media unione vera reali, sed per assistentiam et presentiam Divinę essentię, quę absque unione reali (et hęc secundum legem ordinariam in speciebus intentionalibus requiratur) potest determinare intellectum, qa id prestat in genere efficientis; at vero visio increata cum non alio modo reddat videntem nisi in genere quasi causę formalis intellectum intrinsece denominando postulat semper unionem realem ad denominandum videntem. Ad 3um pbatum R. esto non requireretur propria informatio, qd pertineat ad questionem de nomine saltem requiretur propria unio sicut requiritur ad hoc ut subsistentia increata reddat subsistentem. Ad 3um pbat. cum unio hypostatica intercedat inter substantias quarum una est incompleta et perficitur per subsistentiam increatam, non difficile intelligitur eam non implicare contradictionem; at vero unio inter substantiam completam et intellectum creatum videtur omnino impossibilis, cum ordinetur ad hoc ut ipsa accidentalis intellectus denominetur intrinsece per increatam visionem substantialem.

§. 3o plura diuntur de visione beatifica, quę non possunt spectare nisi visioni increatę (et Dr. ans.) pbatur 1o, nam ecclesiastici 1o dicitur omnis sapientia a Deo Dno est et cum eo fuit semper et erit. vero Joannis 17 dicitur hęc est vita ęterna ut cognoscant te &a. esse autem ęternum proprium est solius visionis increatę. 3o S. August. tho. 3o lib. 1. de Trinit. c. vlt. docet beatos videre Deum secundum illam visionem qua Deus

bonum est scilicet increata. 5. Idem docet visionem esse summum bonum quod non fuerit creatum. 5°. S. August. tho. 3° lib. 8. de genesi ad lit. c. 27 docet, Deum per suam substantiam proloqui loquutionem Angelis. at loquutio Angelorum cum Deo fit per visionem beatam. 6. S. Boetius lib. 3. de consolat. prosa 10. ait necesse est fateri Deum esse ipsam beatitudinem. 7° plures sunt implicationes in eo quod visio Dei sit aliquid creatum et est aliquid increatum.

Sed neg. ans. ad 1m probat. Respondeo ibi sermonem esse de sapientia ut abstrahit a creata et increata illa n. a Deo est participata et in Deo est Dta ad 2m visio creata dicitur eterna vita quia nobis confert immortalitatem. Ad 3. visio creata est id bonum quo Deus est nobis bonus et quo bonitatem suam in nos manifestat. Ad 4um visio beata est summum bonum ut quo id est id quo acquirimus summum bonum increatum. ad 5am Deus loquitur cum Angelis per suam substantiam idest nulla alia interposita persona relicta tamen media visione creata. Ad 6. Deus est nostra beatitudo objectiva scilicet non formalis, est visio creata. Ad 7am non repugnare visionem esse quid creatum art. 2. ostendetur.

59. Ut his fundamentis saltem efficaciter probabile quod non implicet videri Deum a beatis media visione increata quod dicunt aliqui contra nam Egydius et Curiel putant satis probabiliter implicantias, quae a nobis oppositae sunt. et Magister Cabrera putat hanc oppositionem non esse conclusionis sit falsam non tamen temerariam

et

et alii Recentiores id ut probabile defendunt.

Ac me nunquam adduci potuisse ut crederem sententiam quae asserit possibile esse per potentiam absolutam substantiam creatam videre per visionem increatam esse probabilem aut liberam a nota temeritatis, quare illam censeo temerariam, imo et periculosam in fide. 1um censeo quia dum seculis ab omnibus DD. id fuerit existimatum impossibile temerarius esset, qui primus sententiam id putaret possibile neque viget authoritas illorum Doctorum qui cum formidine conati sunt oppositas rationes implicationis dissolvere. Dixi vero id esse periculosum in fide, nam cum S. Leo et S. Agatho Pontifices adeo diserte testentur esse omnino impossibile quod una natura per alienam naturam, propriam videlicet divinis operationis increatae aliqualiter vivat et operetur periculo errandi se exponit, qui contra tantorum Pontificum sententiam (etsi non prolatam per modum definitionis) opinetur.

Art. 2us

An visio beata sit aliquid creatum et cujus praedicamenti.

Dico 1. visio beata est ens reale creatum ut DD. omnes scholastici neque potest absque periculo erroris negari colligitur evidenter ex DD. art. praecedenti, nam visio, qua beati Deum intuentur, non est visio increata qua Deus se ipsum comprehendit ut art. 1o probatum est neque est ullum aliud praedicatum divinum ut evidens est quod est ens creatum cum non sit medium inter ens creatum aut increatum.

Obj. impli[...] beati media visione increata beantur ergo illa non est aliquid creatum. Antecedens probatur 1°. nam beatitudo nostra est summum bonum nostrum at visio creata non potest esse summum bonum. 2°. nam daretur visio et esset finita et infinita, non 2um quia id repugnat rationi creatae visionis neque posset esse tamen finita ergo verssaretur circa obiectum infinitum; ergo est praemium meriti infiniti in Christo homine. 3°. nam si daretur visio homines aut Angelos bearet, idque quoque praestaret, si cogitarem Deum absentem, nam absente obiecto non est impossibile quod in potentia visio perseveret. illud autem est impossibile nam si non sit praesens summum bonum neque eum possidebit a beatis ergo visio creata perseverans non est illorum beatitudo.

Resp. neg. antecedens. Ad 1am probationem dico visionem creatam esse summum bonum ut quo idest operationem qua summum bonum Deum scilicet sequimur quod non pugnat cum ratione visionis creatae. Ad 2am probationem dico visionem dei esse quodam simpliciter finitam ex cuius finitudine nullum sequitur inconveniens. ad illud quod obiicitur meritum infinitum Christi Domini non re[...] praemio condigno et aequali dico nullum dari meritum infinitum nisi in Christo homine, quia medio illo non promeruit visionem beatam, quae illi absque meritis a 1° instanti conceptionis indita fuit; aliorum vero visiones meruit sicut et alia dona gratiae, quae si sint praemium finitum nullatenus injuria merito Christi Domini infinito illa[...] fuit, quia ipse ad praemium infinitum impetrandum

in

in actu 2°, meritaque non dixerit de quo disp. 2. et
3. de incarnat. Ad 3m [illegible] implicat ut absens
a Deo perseveraret illius visio, sicut est impossibile
quod Deus sit absens respectu beati illum videntis, cum
sit immensus et necessario existens ubique et per visionem
non sit talis repraesentetur; quare ex eo quod detur
visio creata Dei, non sequitur quod possit beare absque
a Deo. Dico 2°

Dico 2° visio beata est accidens reducibile
ad genus illius qualitatis in 2a et 3a illius specie. haec conclusio constat
ex dictis a me 3° physicorum disp. 5 art. 2. et disp. 3. de anima
art. 1. dum agerem universaliter de nostris actibus vitalibus
et 1° quod visio haec sit accidens et non quoddam substan-
tiale supponitur ab aliis doctoribus [illegible] recentioribus et
exprimitur ab Aegydio Lusitano q. 2 theol. [illegible] de
beatitudine q. 2 art. 1. probatur tamen praeterea quia
et forma nihil dat substantiale in composito nisi dico
aut tres modos substantiales scilicet unio subsistentia et
existentia si haec realiter distinguantur; sed visio Dei neque
est forma scilicet anima seu illius operatio neque est materia
ut patet, neque est ullus modus substantialis naturalis cum
sit quoddam supernaturale, denique non est quoddam substan-
tiale supernaturale nihil enim substantiale datur quod sit su-
pernaturale nisi modus unionis ex quo dicendus suppono et non est
excogitabilis modus substantialis, quod sit visio cum haec
sit operatio substantiae intellectualis, quae operatio secundum suam es-
sentiam est quoddam accidentale. neque etiam potest esse
unio substantialis intellectus cum Deo, cum beatus non
unitur cum Deo physice et realiter mediante visione

et sit impossibilis modus unionis inter Deum et creaturam, quod non sit hypostaticus, quod visio beata nihil substantiale est, ideoque solum accidentale. Deinde non est actio videns, quod distinguentibus cum repertiatur in substantiis spiritualibus quantitatis expertis, neque est ubi, neque quando, neque situs aut habitus, ut patet. Praeterea non est relatio, nam licet respectum transcendentale dicat ad obiectum visum, et ad potentiam videntem, ex quo tamen ipso non est essentialiter relatio praedicamentalis, quod illa fundet. nec non est accidens cuius totum esse est ad aliud esse, id est quod non habet aliud munus nisi terminum respicere, sed visio beata gerit aliud munus, scilicet repraesentandi obiectum increatum, et reddendi intellectum videntem Deum, quod non est relatio praedicamentalis.

Tandem non est actio neque passio, de passione id constat interolege, quod non consistat formaliter in sola actione docent expresse Scotus, Henricus, Durandus, Herbeus, Olamus, et plures eorum discipuli. Item Capreolus, Cajetanus, Soncinas, Ferrarius, Zabella et alii, quos late referunt et sequuntur P. Mol. 1. p. q. 12. art. 1. disp. 2. et 3. Suarez disp. 48 methaph. sect. 2. et lib. 2. de attributis c. 11. n.° 7. Vazquez 1. p. disp. 38. c. 2. n.° 5. Ubi Arrubal disp. 4. c. 3. et 4. Herice disp. 42. c. 5. n.° 34. Pater Aegidius q. 22. art. 2. dub. 3. et seq. Aegidius Lusitanus 1. 2. Tho. 1. lib. 4 de beatitudine q. 4. art. 4. Rub. lib. 3. de anima, sive de eius intellectu q. 3. assert. 2. Hurtado disp. 26. methaph. tota sect. 3. a 5 decimo, et Recentiores iuter quamdiu oppositum docuant Recentiores Thomistae ut P. Velda

2.

1. p. dis. 25 n.° 49 et alij.

Probatur 1. ex S. August.° S. Tho. et alijs quos immerito ij sibi semper vendicant Thomistae oppositae semper DD. S. August. tho. 3. lib. 9. de trinitate c. 12 docet in quolibet cognoscente dari notitiam obiecti factam ab intellectu. Ubi notitiam distinguit ab actione et actione illius. Deinde August. agens de actibus vitalibus 3. de anima text. 28 sic ait alia est iste species motus (loquitur de sensatione et alijs actibus) motus n. actus erat imperfecti (scilicet per modum actionis et tendentis ad terminum) simpliciter autem actus, qui perfecti est, alius est. Sentire igitur D.r docet actum vitalem esse quendam terminum perfectum in ratione actus distinctum ab actione et motu ut ex illo observant S. Thom. 1. p. q. 18 art. 1. corpore. Idem est in hac veritate S. Tho. opusc. 48 tr. 5. c. 2. ait scire ad scibile, et sensus ad sensibile est in 2.a specie qualitatis et c. 3. intelligere et sentire sunt actiones immanentes, haec autem actio immanens non est in praedicam.to actionis et 1.a p. q. 27 q. art. 1. ad 3.um intelligere importat solam habitudinem intelligentis ad rem intellectam in qua nulla ratio originis importatur.

Probatur 2.o ex verbis 2.a nam visio Dei ut est in se habet praedicata omnino diversa ab actione quae non pertinent ad praedicam.tum actionis. Antecedens probatur nam actionis munus est quodam modo per modum viae extendentis ad aliquem terminum productum, sed visio non est modus cum possit a diversis principijs fieri invariata manens. Deinde me[...] illa intellectus beati nihil aliud ea distinctum producat

tandem media illa formaliter intuetur, et cum o-
hoc illi repraesentatur quod receptio est omnino distincta a
repraesentatione et visio Dei non est actio.

Dices media hoc actu intellectum beatum age-
re et efficere nonque terminum distinctum sed ipsam
visionem ex quo sortitur rationem actionis. Sed contra est quia ratio-
nem ut aliquid dicatur actio collocanda in praedicamento
actionis, non sufficit quod identificetur cum actione; nam
passio identificatur cum actione et tamen non ponitur in ejus
praedicamento ergo repraesentatio Dei ut est in se iden-
tificaretur cum actu quo producitur, ut plures DD. censent
omnem actionem identificari cum termino et Pater
Henrice id docet specialiter de actione immanente
non tamen propterea in praedicamento actionis visio collocanda
foret; sed inquantum est fieri expectaret ad praedicamentum
actionis, et inquantum repraesentatio ad praedicamentum
qualitatis. Confirmatur 1o nam quod aliquid aliud datur in entitate
visionis praeter hoc quod est fieri et agere non pertinet ad prae-
dicamentum actionis pertinere sed ratio repraesentationis et
imaginis objecti est quid proprium superadditum ultra fieri et
influxum ut patet quod expectat ad aliud praedicamentum
scilicet qualitatis.

Confirmatur 2o nam si visio praeter rationem actio-
nis nihil aliud peculiare involveret, ultra illam debe-
ret aliquis terminus productus assignari sed hic neque datur
neque assignabilis est ergo visio non est sola actio major pa-
tet nam implicat intelligi actum et fieri nisi intelligatur
aliquid actum et factum ultra tale fieri et sicut impli-
cat dari via sine termino ita et actus sine termino quo

ducto

Dicto minor Vº probatur nam Deus non fit per talem actum neque datur aliquid aliud per illam productum nisi Vitam et qualitas vitalis Deum representans. Quare impossibile est id quod docet Vazquez 1. p. q. 12. art. 2. dubio 1. ad 1. sed actionem intellectus aliquando habere terminum aliquando terminum non habere; nam cum actio sit ex suo genere et essentia, sicut semper est via et fieri, ita semper postulat terminum et factum esse.

Probatur 3º nam etiam respectu representationis formalis obiecti increati, quae clauditur in visione debet intelligi actio quae sit opus intellectus a termino ut modus distinguatur, cuius oppositum docet Herice disp. 49 c. 5. probatur 1º quia distinctio reperitur in reliquis actionibus et etiam immanentibus probatur 2º nam stante eadem representatione vel potest variari diversa actio vel ut vitalis representatio conservetur a solo Deo, et absente actione sine lumine gloriae quod fieri posse cum non semia etiam patres Herice fatebitur; illa autem varietas actionis invariata visione signum est distinctionis realis.

Ex dictis constat 2º visionem dei ut est in se quamvis afferat actionem saltem de conatu formaliter et eundem vere representationis pertinere ad praedicamentum qualitatis quia nullum aliud superest in quo constituatur ut inductione constat. Dicimus autem pertinere ad praedicamentum qualitatis eo pacto quo entia supernaturalia ad praedicamenta reducuntur. pertinebit vero ad speciem dispositionis more aliorum actuum vitalium, vel habitus propter eius permanentiam et invariabilitatem. Constat 2º visionem sicut et alios actus vitales dici actiones grammaticales, id est nomine activo quia explicantur et significantur per nomina

similia illis quae significant actiones praedicamentales ut
sensatio intellectio etc. et eis quae terminantur ad obiec
to passo passionaliter quam actiones terminantur ad suos
terminos —

Obj. 1. Aristoteles 9 metaphys. text. 16 ubi ait
esse aliquas actiones per quas nihil ponitur praeter ipsas
eas quae dicit esse actiones immanentes quoniam [illegible] est
horum quidem ultimum usus et [illegible] visio visus et praeter
hanc nullum fit alterum a visu opus, aliquam autem
fit aliquid ut ab aedificatione fit domus praeter aedifi
cationem. Sed in praedicamentis c. de actione ubi dicit
dolorem et voluptatem esse actiones et lib. 9 ethicorum
9 et lib. 10 c. 8 dicit felicitatem non esse qualitatem
sed operationem quam [illegible] dicit esse [illegible] summum
ini bonum.

Et in eodem metaphys. textu explicare Philosophus
quem terminum neget actioni immanenti scilicet termi
num et effectum transeuntem qui ponitur extra potentiam
sicut domus ponitur extra aedificationem non tamen negat ter
minum per modum qualitatis qualis est immanens. Ita
D. Thomas ibi. In aliis locis actus vitales appellat actiones
quae non procedunt vitaliter sine actione; et quae qualita
tes vitales significantur actiones et ex eo dicuntur actio
nes grammaticales modo sic explicato. Ad illud etiam
ex 10 ethicorum c. 8 respondet Doctor Philosophus dato et
non concesso, felicitatem et voluptatem non esse qualitates ne
garet inde inferatur eas non esse ad bonum [illegible]
bene [illegible] cum possint esse bona quae qualitates
non sunt. 5. ut explicat S. Suarez negat esse qua

lita

litates ex genere illarum quae operationes non sunt. 53

Ob. 2o. S. Thomas vocat intellectionem et alias actiones immanentes appellat actiones ... q. ... art. 1. et ... ad 2 ... per art. 2. corp. ubi dicit verbum dicere ordinem ad intellectum, sicut terminus ad actionem, imo has actiones nec ex eo dicuntur immanentes, quia nihil per illas producitur. R. S. Thomas cum distinguit in illis locis vitales actiones ab objecto et termino per illas producto, solum sumere intellectionem et volitionem improprie pro actionibus, quae ab illis actibus vitalibus connotantur, quae dicuntur actiones immanentes, quia earum terminus et effectus sunt simpliciter vitales immanentes. Obstruimus enim eodem nomine eadem vox intellectio significat et actionem vitalem et qualitatem vitalem productam ab actione. Sed quod ... denominatio ... beatus videt Deum vitae actus dare verbum per actus terminus productus quem nos diximus esse qualitatem distinctam ab actione.

Art.

An visio beata sit actus intellectus et cujus operationis.

Nullus dubitare potest visionem beatam quam diximus esse operationem creatam vitalem pertinere ad praedicamentum qualitatis esse actum proprium potentiae intellectivae, cum sola visio corporea operatio non sufficiens ad videndum Deum ut disp. 1. explico. Cum autem in intellectu triplex genus operationis reperiatur in hoc

sicut apprehensio simplex, judicium et discursus; ad quam ex his pertineat visio beata dicitam.

Dico quod quamvis visio beata proprie et formaliter non sit apprehensio, neque judicativa neque discursiva eo modo quo hujusmodi operationes in nobis reperiuntur, habet tamen meliori et eminentiori modo harum trium operationum perfectiones, quae perfectionem involvunt; probatur quod non sit proprie illa ex tribus operationibus cum imperfectionibus quae in nobis reperiuntur, docet Granadus tract. 3. de visione disp. 2. et [illegible] referendo et facile probatur, nam simplex apprehensio nostra est cognitio valde imperfecta, quae nihil affirmat neque judicat. At visio beata, ut in 2a et 3a parte ostendetur, est judicativa. Deinde nostrum discursus requirit plures cognitiones, at visio beata simplicissima est et una cognitio, neque D. Thomas tradidit 3a p. q. 2 art. 3 ad 3um. Item beatis deest discursus. Requiritur n. de cognitione, quam habent extra statum beatificum.

Tandem judicium in nobis reperitur cum compositione et divisione, at visio beata simplici intuitu judicat et affirmat de Deo plures veritates, ex quo docent etiam 1a q. 14 art. 5 ad 2um et supplementum Gabrielis 4 dist. 49 q. 3 art. 3 dubio 2. Salazar ad Thomam 1. tract. disp. 3. sect. 3. et Granadus cognitione Dei esse incomplexa, quod intelligendum est nullam [illegible] neque ex [illegible] fuit [illegible] Salas docet Granado et est expressa sententia S. Bernardi lib. 5. de consideratione, illum-

na

na specul.ᵒ cum videbimus faciē ad faciem videlicet cum similis est negra .n. dicitur fragilis acies mentis nostræ quantumlibet vehementer intendens aliquatenus resilit deficit vel in ipsam pluralitatem. Exigit se magis adunatā formatā quæ unitati illius, ut una una facies respondeat faciei nempe similes ei erimus qa videbimus dicit ut est. Egydius et Lorca ibi referre dicit. —

2ª pars quod meliori modo contineat visio beata hanc operationum perfectiones docent Ricardus 4 dist. 49 art. 3. q.ᵉ 2. soto 6 q.ᵉ 3. art. 3. Molina 2. p. q.ᵉ 12, art. 6. disp. 6. dub. 2. Valencia disp. 1. q.ᵉ 13. puncto 4. dubio 3. Granado et Salas. quod asserunt visionem beatam simul esse apprehensivam et iudicativam et duo postremi addunt esse virtualiter discursivam. Probatur qa simplici tendentia representat divinam essentiam, ingo assimilatur apprehensioni. item iudicat de illo omnes veritates quas in illo cognoscit ut amplius est tendetur in 3. p. relationis. Tandem sicut deus et angeli cognoscunt in ratione formali conclusionis obiectiva simplici intuitu, quod nos in hac vita non nisi per discursum cognoscimus, ita visio beata quæ est perfecta participatio et imitatio visionis increatæ —

3ª pars quod præcipue assimiliter cognitioni perfecte iudicativæ docent S. Tho. q.ᵉ 8. de verit.ᵉ art. 2. ad decimum 3um. S. Bonaventura 3 dist. 14 art. 2. q.ᵉ 2 ut ad ultimum. Ricardus soto Molina valencia Salas, Granado et Suarez lib. 2. de atributis c. 8 n.º 8. Vasquez q.ᵉ 12 art. 8 dub. 2 n.º 24 ex

ca disp. 18 de beatit., dubio 2 Ægydius tho. 2 lib. 12 q. 5 art. 3. § 1. et 2. Probatur quia nulli alteri operationi magis assimilatur; nam visione beata vere judicat beatus quae nam praedicata Deo conveniant scit Deum esse trinum et unum etc., hoc non est sola apprehensio ut patet, neque etiam fit per discursum principiorum cognitionum, ergo per judicium neque adversatur S. Augustinus tho. 2. lib. de vera et falsa religione c. 31. ubi ait Deum a nemine judicari; intendit n. divinas rationes et actiones a nullo posse damnari —

Art. 5.

An haec qualitas et operatio sit verbum mentis et similitudo expressa objecti ~.

Sect. 1. aliquot praemittuntur et dubium solvitur

De verbo mentali jam olim verba non pauca feci lib. 3. de anima disp. 10 q. 2. art. 1. et disp. 2 de Trin. art. 1. inde revocanda huc non nulla 1º ad rationem verbi mentalis requiri tria a Sanctis PP. et aliis tenui. 1º ut sit imago expressa objecti exprimens illud et repraesentans. 2º ut effective procedat ab eo cujus est verbum, mediante prolatione dictione aut loquutione — 3º ut principium proximum a quo procedit, et in quo manet ut opere effectum immanens sit operatio intellectiva; nam sensationes externae et internae verba non

sunt

sunt qq mediis hoc sermonem serat aut alium al loquatur ~

2° stat ex dd. disp. 2. de Trinit., art. 1. sect. 2. ad 2üm Veri n. regni. q. sit aliq. ipsum mediu, q. immediate cognoscatur tanquam obiectum immediatum aliq. directi intelligendi. q. cognito cognoscatur obiectum principaler. ita Durandus 1. dist. 27 q. 2. a n° 29. Torres 1. p. q. 27 art. 1. disp. 5. p. 2. dub. 5 assert. 1. ad 2üm Fonseca tho. 7 methaph. lib. 8. c. 8 q. 3. sect. 5. ad 3üm Alb. 1. p. q. 12 art. 2. disp. 1. re 1. et q. 27 art. 1. disp. 3. membro 2. Valencia 1. p. disp. 2. q. 7. puncto 3. Vasquez disp. 39 c. 2. et disp. 12 c. 3. et 4 et disp. 141. c. 4. Arrubal disp. 7 c. 4 n° 15 Herice disp. 40 c. 1. a n° 13. Kaspt q. 12 art. 2. dub. 6. Granado ttu 5. de visione disp. 1. sect. 3. a n° 26. Becanus ttu 1. c. 9 q. 2. n° 7. Pater Suarez lib. 2. de attributis c. 11. n° 10 et c. 13. n° 5. et 6. et lib. 1. de Trinit. c. 6. et Salas 1. 2. ttu 2. disp. 5. sect. 2 n° 26. Vasquez 4 tho. 1. lib. 5. de visione q. 24 5. n° 38 et Conimbr. 3. de anima c. 8. art. 2. q. aliosque antiquiores refferunt ~

Hoc est expresse sentia S. Thomae q. 1. dist. 27 q. 2 art. 1. ad 4üm docet Verbum esse, quo intelligitur, sed id quo intelligitur sic est ratio Verbi. et art. 2. post medium corporis ait esse id quo aliquid formaliter intelligitur, non solo est quod tanquam obiectum intelligitur

Pluribus rationibus et optimis id probat Du-
randus 1a ab experientia quia nullus quantumvis perspicax
unquam advertit se quidquam aliud ex parte obiecti
cognoscere, praeter ipsum obiectum; at si daretur tale obiec-
tivum idolum multo melius deprehenderetur experientia
quam ipsum obiectum quia vere adverterent se cognoscere
nam illud idolum cognosceretur magis immediate, ut eo
cognito tanquam signo instrumentali obiectum ipsum
cognosceretur; sicut melius cognoscimus et advertimus
nos cognoscere Caesaris statuam quam ipsum Caesa-
rem qui in statua et per statuam cognoscitur. 2a ratio
ab incommodo quia sequeretur nos solum intuitive cognos-
cere illud idolum, abstractive vero obiectum illius sicut
qui reflexe cognoscit suam cognitionem solum abstractive
cognoscit obiectum cognitionis at constat plane nos
obiecta cognoscere intuitive. 3o nam hoc idolum vere
est expresse et immediate repraesentatur per
intellectum ergo eodem pacto potest obiectum ipsum repraese-
ntari absque mediatione illius idoli, quod verum appel-
latur —. Oppositam sententiam defendunt moderni Tho-
mistae recentiores quos supra referemus et easdem quas
negat beatus formari verbum dum Deum intuentur
obiiciunt Aristoteles et S. Thom. ille 1. lib. de
somnis c. ult. et lib. de memoria c. 2 docet per cog-
nitionem formari intra cognoscentem imaginem quandam vel idolum
in quo obiectum cognoscatur. S. Thom. vero id satis indicat q. 4.
de verit. art. 2. verbum est quod dicitur quod est spiritum intel-
lectum et 1o contra gentes c. 53. verbum appellat intellectum
intra

intellectus, et lib. 4. c. 11. aut Verbum internus est species
intellectus et 1. p. q. 34 art. 1. ad 2. aut cum dicitur
q. Verbum est [illegible] accipitur [illegible] aliter intellectus
cognoscens, id [illegible] intellectus [illegible] cognoscendo.

[illegible] cognitione formaliter reddi-
mur cognoscentes, quae in mente semper est Verbum appellari
ab Arist. et S. Tho. [illegible] intellectione
intellectus [illegible] cognitio saltem virtualiter est
reflexa [illegible] experimur et advertimus
nos cognoscere aut intelligere, [illegible] solutionem habet P.
Suarez [illegible] de attributis c. 4. no. 6. aut in-
telligere [illegible] S. Th.
appellat actum intellectus [illegible] denominat obiectum in-
tellectum, sicut [illegible] dicitur [illegible]

Cum [illegible] non reperiatur [illegible] Verbum [illegible]
dicitur imago velut instrumentaliter repraesentans speciem
[illegible] sufficiat ad Verbum [illegible] imago expresse repraesentans
obiectum et ipsa formaliter reddens intellectum co-
gnoscentem, illi quae ostendens et manifestans obiectum
superest dubitatio an huiusmodi Verbum reperiatur
in visione beata atque adeo Verbum [illegible] beati videntes
Deum Verbum forment aut [illegible] negant [illegible] Tho-
mistae Recentiores post Caietanum 1. p. q. 12 art. 2
§ adverte quem sequuntur Vazquez [illegible] dubio 2. Zu-
mel disp. 2. [illegible] Navarrete [illegible] § 3.
Albertinus disp. 25 sect. 4 a no. 43. Arauxo [illegible]
[illegible] Ledesma de divina perf. q. 8. art. 6. et Valen-
tia 1. p. disp. 1. q. 12. puncto 3. § respondeo affir-
mans [illegible] obiectum videri intuitive per intimam p.

sentia, atque indigeant speciei non formari. Ita
fatent Capreolus in 4 dist. 49 q. 5 art. 3 ad 1 arg.
[illegible] conclusionis Ferrariensis et Sylvester [illegible]
Ferrara 2 contra gent. c. 53 § quinta est quaestio hanc
sententiam [illegible] Henricus
quodlib. 4 q. 8. Aegydius quodlib. 5 q. 8. et alij. Ca-
ietano antiquiores solum negant. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] absolute.

Oppositam sententiam [illegible] per speciem [illegible]
hent a beatis expressam Dei similitudinem [illegible]
[illegible] atque [illegible] formari. Ita [illegible]
sententia. Ita Guillelmus Parisiensis [illegible]
[illegible] medium. Henricus 1 p. summae
art. 99 q. 2 [illegible] 1. [illegible] Bonaventura in 4 dist. 49
p. 1 art. 1 q. 1 ad [illegible] et alij 2 dist. 23 art.
2 q. 3. [illegible] Richardus 4 dist. 49 art. 3 q. 2
ad 2 [illegible] Durandus 4 dist. 49 q. 2 n. 6.
[illegible] ex Thomistis Capreolus 4 dist. 49 q. 2 art.
3 ad [illegible] Hispalensis [illegible] idem
q. 2 art. 3 notabili 4. Sylvester in Prierio q.
10 art. 2. Soto 4 dist. 49 q. 2 art. 3 [illegible]
[illegible] § postremum Victoria apud [illegible] ex Scotistis
[illegible] quodlib. 14 et 15. Vasquez 1 dist. 49 q. 1
art. 1 § [illegible] Rada controversia 10 art. 2 [illegible]
[illegible] Bonaventurae [illegible]
[illegible] observat [illegible] expressam similitudinem
4

et, si dici habeat perfectione docere, quamvis similitudine expressa Verbi non esse existimant.

Tandem semper hanc docent alij innumeri DD. quos refferunt et sequuntur Caverius 1. p. q. 12 disp. 5. dubio 5, Pater Molina q. 12. art. 2 disp. 5 vel 2. P. Vasquez disp. 38 c. 2. et 3. Suarez lib. 2. de attributis c. 11, Pesantius eo art. 2 disp. 1. notabili 6. Arrubal disp. 4, c. 1. Amicus disp. 45 sect. 2. Becanus c. 9 q. 1. n.o 6 Erice disp. 4 c. 4 [illegible] c. 3 a n.o 11 et disp. 41 c. 5. Rapillo eo art. 2. dub. 3. et segg. Granado tract. 5. de visione disp. 5. sect. 2. et 3. Salas 1. 2. tho. 1. tract. 1 disp. 5 sect. 2, n.o 4, Vasquez [illegible] Augustinus tho. 2. lib. 4 q. 5. art. 3 § 10. [illegible] art. 3. Montesinos disp. 4 q. 3. fine Lessius lib. 2. de summo bono c. 16. n.o 23, Conimbricenses 3. de anima c. 8. q. 3. [illegible] 4 ad 3.um Hurtado disp. 6. de anima sect. 6.

Sectio 2.a Verbum formari a videntibus Deum ex authoritate confirmatur.

Sit igitur certa et indubitata 3.a beatos videntes Deum formare Verbum expresse repraesentans essentiam Divinam. hinc 2.a et 3.a quae ad nostrum Verbum negant scoti sectatores ergo ad nostrum Verbum expressum similitudine essentiae Divinae negant Thomistae supra late semper relati, [illegible] omnes DD. hinc 3.a defendunt et merito reprehendunt in hac parte Thomistas Recentiores

ex eo nomine quod fuit ejusque Cajetanum credidere et
q. Thomae de Vio, de mente doctrinae S. Thomae deflexe-
xerint

Probatur 1º ex authoritate Sanctorum PP. Sanctus
Augustinus tho. 3 lib. 9 de Trinit. c. 11. pulchre adver-
titur inquiens: Deum novimus, similes sumus, sed non ad aequa-
litatem similes, quia non tantum eum novimus, quantum ipse se
et quemadmodum cum per sensum corporis discimus corpo-
ra, fit eorum aliqua similitudo in animo nostro, ita cum
Deum novimus illa notitia verbum est et fit aliqua Dei similitu-
do, sed inferior quia in inferiori natura est, ubi S. Aug.
diserte affirmat verbum dei illa notitia verbum est. agit autem
de notitia quae similitudo est obiecti ut patet ad hoc quod non ipse
actioni; agit etiam de similitudine in omnibus cognitionibus
quae non est similitudo in modo, ut non recte explicant
Vasquez c. 3. et ex eo Almeida. denique agit de co-
notitia etiam intuitiva et beatifica dei, et expresse
de illa agens expresse ex 1ª Joannis 3. lib. 14 de Trini.
c. 14 repetit in hac imagine tunc perfecta erit Dei simi-
litudo quando Dei perfecta erit visio. Tandem idem
inculcans lib. 15 de Trin. c. 10. formata quippe cogitatio
ab ea re quam scimus verbum est et c. 16. Similes
tunc similes ei erimus quando videbimus eum sicuti est, tunc
verum verbum non erit falsum. Egregium quoque testimo-
nium est illud S. Anselmi c. 32 monologii ubi post
multa colligit hoc ipsa mens rationalis cum se cogitan-
do intelligit secum imaginem suam ex se natam, idest
cogitationem suam, ad suam similitudinem quasi sua impres-
sione formatam, quae imago ejus verbum ejus est. Dixe-

rat

dixerat vº id habere quisquis quicumque aliquid cogitat ... et beatus videns et cogitans Deum cum nulla sit res distinctivus ut sectione 4 ostendam ——

Probatur 1º ex S. Tho. cujus mens hac parte clarissime est; 1ª 8 p. q. 27 art. 1. corpore sine ait quicumque intelligit ex hoc ipso, quod intelligit procedit aliquid intra ipsum, quod dicitur verbum cordis, ubi Silvester recte adnotat subiecto universali quicumque intelligit et videntem Deum ne aliquis ridicule arguerent viatores formant verbum dum cognoscunt, et non beati; si n. excipereret visio beatorum, cur non et visio increata? Deinde 1º contra gent. c. 53. docet esse necessarium ut intellectus intelligendo formet in se ipso quandam intentionem rei, ubi loquitur universaliter et per eam intentionem verbum intelligit, ut constat ex lib. 4. c. 11. ubi et universaliter idem docet de omni intelligente, et de intellectu se ipsum intelligente, et concludit intellectum in intelligente est intentio intellecta et verbum. clarissime ad rem nostram q. 4 de verit. art. 1. ad 9. et art. 2. corpore post medium verbum intellectus nostri universaliter est de omni quod a nobis intelligitur sive per essentiam (supplentem scilicet vices speciei ut est divina, ecce nullus locus tergiversandi) sive per similitudinem scilicet speciem intentionalem. Videatur totus ille articulus et art. 4. ad 4um recte explicat quo pacto verbum simile sit obiecto. Ad verit. ubi non exigitur similitudo ad rem quae verbum dicitur secundum conformitatem naturae sed secundum representationem, et q. 8. de pot. art. 1. eodem modo explicat nisi ubi ut rem a cognitione et ita illi anexas ut post medium corporis addat verbum nostri intellectus non est extrinsecum ab ipso intelligere intellectus cum ipsum

intelligere ... sine verbo ... de ... art. 5. corp. ante medium de ratione ejus quod est intelligere est quod intelligens sit intellectum ... interius ... tandem ... dist. ... q. 2. art. 2 corpore impossibile est quod aliquis intelligat nisi verbo intellectus ...

Probatur 3° ex authoritate DD. scholasticorum qui in omnibus scholis tam S. Thomae quam Scoti, Durandi, nominalium et aliorum in hanc veritatem conspirarunt, scilicet visionem beatam esse similitudinem expressam Dei, praeter paucos thomistas Cajetano recentiores —.

Sect. 3. eadem veritas ratione roboratur, ubi ostenditur visionem esse similitudinem expressam Dei.

Probatur ergo ex ratione ... et ... est quae secundum S. Patres, S. Thomam et Doctores relatos disp. 2. de Trinitate, art. 1. ad rationem verbi tria requiruntur ... ex ... mente ... effective ... procedat ... 3° quod sit similitudo expressa objecti ... haec omnia ... in visione beata ergo haec est verbum beatorum ... minor probatur nam imprimis ostenditur art° praecedenti visionem esse actum intellectus et operationem mentalem. 2° ostenditur art. 2° visionem praeter actionem ... ad praedicamentum actionis importare qualitatem vitalem qua intellectus formaliter redditur videns et intelligens, quae per talem actionem vitalem realiter vel ratione distinctam (non ... enim ... inter DD. ... actionem a suo termino ante operationem intellectus distinguit ... probabiliter) per talem inquam actionem

actus ab intellectu producatur, praesertim cum implicet intellectum videre per talem actum et illum non producere ut art. 1. exposui, quae hae duae conditiones ad verum requisitae in visione consistunt.

Veniamus ad 3.am et postremam conditionem, quae ad verum requiritur scilicet quod illa qualitas quae verum est sit expressa similitudo obiecti. hanc vero etiam in visione reperiri probatur 1.o ex sacra scriptura juncta authoritate SS. Patrum 1.a Joannis 3. n.o 2. similes ei erimus, quoniam videbimus eum sicuti est, quae similitudo non consistit in eo, quod sicut salvidet Deus ita proportionaliter beati visuri sint Deum; nam eodem jure viatores possent dici similes Deo quia diligunt Deum sicut Deus diligit se, quae alia specialis similitudo est in beatis. scilicet media expressa repraesentatione Dei, et imagine intentionali illius, ut interpretantur S. Evaristus Papa epist. 1 ad episcopos Africanos. S. Aug. Tho. 3. lib. 9. de Trinit.e c. 11. et lib. 14 c. 17 S. Greg homilia 2. in ezechielem S. Bernardus serm. 3. in cant. S. Beda, Lira, Carthusianus, Estius et Lorinus etc. pulchra sunt verba S. Augustini 14 de Trinit.e c. 17 tunc perfecta erit Dei similitudo quando Dei perfecta erit visio de qua dicit Apost. Joannes etc. hinc apparet tunc in ista imagine Dei fieri eius plenam similitudinem quando eius plenam perceperit visionem.

Probatur 2.o ex S. Tho. ubique agnoscente in qualibet cognitione creata similitudinem expressam sui obiecti ita q.e 9. de verit.e art. 3. verum manifestationem quandam importat et ad 9.um et art. 4. ad 2.um

explicat hanc expressionem dicens. Ad veritatem ubi
non exigitur similitudo ad rem quae per ipsam dicitur
secundum conformitatem naturae, sed secundum repraesen-
tationem et 1. p. q. 85 art. 8. ad 3um docet hanc
similitudinem esse per convenientiam ad obiectum. simi-
liter q. 88. art. 1. ad 2um et in dist. 34. q. 3.
art. 4 ad 4um et lib. 4 dist. 49 q. 2. art. 1. ad 7um
(ubi agit de visione dei) et q. 2. de verit. art. 3.
ad 9um et art. 5. ad 5. et q. ubi id explicat exemplo
statuae repraesentantis et art. 11. ad 1um et q. 8. de
art. 11. ad 3um et lib. 2. contra gentes c. 98. Quum visio
beata sit vera cognitio Dei erit secundum S. Thomam
expressa similitudo et repraesentatio Dei.

Probatur 3° ex ratione nam illa est expressa si-
militudo et imago intentionalis alterius, quae exprimit et
signat formaliter per seipsam quidquid est in altero, sed
visio beata exprimit et signat beato essentiam divinam
ergo est expressa similitudo et imago essentiae divinae. maior
patet quia non aliter effigies Caesaris dicitur expressa
imago illius nisi quia illum repraesentat facitque nos ve-
nire in Caesaris notitiam. minor vero probatur nam media
visione beata formaliter cognoscit beatus omnia praedicata
divina quae illi repraesentantur ac nota fiunt per visionem
beatam; cum enim repraesentare nihil aliud sit, quam prae-
sens fieri id quod repraesentatur, plane media visione beata
repraesentatur Deus, et praesens fit intentionaliter crea-
turae rationali.

Haec namque similitudo supponit et constituitur per
unitatem et convenientiam inter illa duo, quae dicuntur similia

sed

sed inter visionem Dei, et essentiam divinam, sicut inter cognitionem et suum obiectum datur convenientia quia in visione datur species similitudo expressa essentiae divinae. minor probatur nam duplex est convenientia et unitas: alia realis, alia intentionalis. realis intercedit inter duo eiusdem speciei praesertim inter Patrem et Filium, qui similis est in natura genitori, et imago illius; et hoc pacto Verbum mentale non est similitudo et imago obiecti, ut observavit S. Tho. q. 4. de verit. art. 4. ad 2um [illegible] n. proprium est Verbi divini propter eius perfectionem, ergo est persona intelligens suo ostensa; et propter naturam increatae intelligentiae foecunditatem. reperitur alia convenientia Analogica, seu proportionis (ut loquitur S. Thom. testimonijs relatis) quae stare potest cum magna etiam diversitate essentiali inter cognitionem et obiectum; consistit n. in hoc, quod praedicatum, quod reperitur in obiecto reperiatur etiam in cognitione, non existens formaliter in cognitione sed repraesentatum per illam seu quod existens in repraesentando. ex hoc autem quod haec convenientia est solum Analogica disp. 2. de scientia et disp. 2. de Trinitate, docui intellectionis lineam, quantumvis crescat in perfectione nunquam pertingere ad similitudinem naturalem obiecti: sicut homo pictus [illegible] quantumvis crescat in perfectione non pertinget ad esse veri hominis, quia scilicet inter pictum et verum, inter cognitionem et obiectum solum datur convenientia Analogica.

Sectio 4. Secunda ratio pro se et insufficientes solutiones adversariorum.

2a ratio pro se. nam omnis cognitio creata est vera et expressa similitudo obiecti quam etiam visio beata

que cognitio creata est, anq. probat: nam media cognit.e non solum formaliter intelligimus, sed etiam dicimus et loquimur mentaliter objectum representatum, ut expresse S. Aug. lib. 9. de Trin. c. 11 et tho. 10 sermone 20 de sanctis c. 3. scripture sancte Verbum esse definiunt ipsam cognitationem et S. Tho. locis relatis presertim primo dist. 27 q. 1. art. 2. et 4. 9.a gentes c. 11. et q. 4. de verit.e art. 1 ad arg.a et alijs locis relatis. Seq.a vero idem censendum de visione beata fatentur prestantiores Thomiste Sylvester Ferrara Soto et Alij relati et Navarrete controversia 34 § 7. ad 1.um et probatur quia nulla sufficiens ratio discriminis asignabitur, cum visio beata sit qualitas ab intellectu procedens et expressa similitudo obj.i increati —.

Quid non moverunt Thomistas DD. ut hec nostra fundam.a evellerent et Verbi a visione beata excluderent: sed Cajetano 1.a S. Thoma 10 Respondent esto cognitio omnis creata sit expressa obj.i similitudo et similiter visio beata sed non Verbum quia non dicitur neque cognoscitur, sed media illa dicuntur obj.a: Ut autem Verbum esset deberet dici tanquam terminus loquutionis interne ipsius et per quem loqueremur de objectis. Et propterea intellectio increata Verbum non est ut patet in ea que datur in Patre et Spiritu Sancto cum tamen sit similitudo expressa divine essentie sed ultra illam procedit aliud Verbum, quod est 2.a persona Sanctissime Trinitatis. Hec solutio presertim pugnat pro sententia Scoti et eius schole —.

Sed nulla est: nam ultra cognitionem creatam que est qualitas producta ab intellectu, et formaliter reddit illum cognoscentem, vel asignatur alia qualitas

que

quae verum est. vel nulla alia: illud dico non posse namque perfectionem addere 2a. qualitas cum sufficiat prior cognitio ad hoc ut reddatur intellectus formaliter cognoscens. si dicas nullam aliam dari quam illam priorem, quae reddit intellectum formaliter cognoscentem verum est, ergo nulla alia datur in qua consistat verbum quod vere producitur per omnem cognitionem ergo in illa conveniunt omnes conditiones ad verbum requisitae ut probatum est. Verum ergo ad rationem verbi non requiritur ut sit objectum immediatum quod dicatur et cognoscatur ex cognito tanquam signo instrumentali veniamus in cognitionem objecti quod sola cognitio, quae informat nostrum intellectum et reddit illum intelligentem habet rationem verbi. antiqui Patres dixerunt namque sancti Patres de verbo disputantes ut recolit disp. 2. de Trin. art. 2. cum tres conditiones supra relatas assignent ad rationem verbi eam non exigunt, et ostendi sect. 1. eam omnino repugnare et absque fundamento ea a Thomistis in nostra cognitione desiderari.

3o nam exemplum verbi divini eosdem juvat quamvis n. conveniat cum verbo nostro in hoc quod sit terminus productus ab intelligente et dicente ipso et in hoc quod Pater aeternus ut intelligat imo et Filius et Spiritus Sanctus non indigeant verbo tanquam objecto immediate cognito sine quo non intelligerent. differt tamen in pluribus, 1o quia divinum subsistens est nostrum vero accidens. secundo divinum quasi complectitur subsistentiam nostrum vero sola inhaerentia. 3o divinum non est forma quo pater aut alia persona divina reddatur formaliter intelligens, et ideo Pater non sapit sapientia genita ut ex D. Augustino docui loco citato de Trinitate. at vero verbo creato fer-

maliter reddimur intelligentes ut ex S. Tho. docui sect. 2. Denique divinus non est sola intellectio quia licet propter simplicitatem et infinitatem Dei, indentificatur cum essentia divina neque ab illa realiter procedat, at vero intellectio creata ut pote perfectionis finitae reali-ter distinguitur et producitur ab intellectu, atque adeo sola habet rationem verbi; debuit tamen in Deo ultra intellectio-nem concedi verbum realiter distinctum a Patre intelligente ne divino intellectui deesset fecunditas ne careret termino producto cum intellectus creatus non careat. quod vero objicitur solus verbum dici et intelligi debere falsum est neque potius verbo dicimur obiectum, et propterea dum loquimur proprie ad formaliter dicimus non vero quod dicimus verba intellectio autem divina verbum non est quia non distinguitur realiter neque producitur a personis divinis.

Respondent alii vero negando antecedens de verbo alia cogni-tionis viatoris et neg. Angeli. assignant discrimen quia per visionem beatam acquiritur et attingitur obiectum immediate et nullo modo efficitur sed solum cognoscitur, atque adeo opus non est ut intercedat productio alicujus termini qui verbum sit. Sed contra est vero nam quamvis immediate attingat obiectum non obstat quominus medio verbo attingatur et repraesentetur. Nam sanctus Augustinus S. Anselmus et S. Tho. sect. 2. relati docent producere verbum etiam quod mens cognoscat seipsam, et Pater divinus cognoscens se format verbum cum tamen mens sit ipsi sibi praesens et immediata et Pater aeternus sit ipsi

vero quando non videtur essentia divina visio illa

s, est sola actio sub qua ad quam per actus productum,
Si hoc dicas, hemo productum aliquod productum in visione dei
et hoc erit Verbum; si dicas visionem esse solam actionem
rursus interrogo, si est actio praedicamentalis, vel tantum gram-
maticalis? Si non praedicamentalis, hoc non est certum, nec esse
dum est, et affirmari non potest, nam actio fieri, et
via non potest dari sine facto esse et sine termino.
Si dicas esse actionem grammaticalem alterius praedica-
menti, hoc ipso nomine actionis, nam ex eo illum sit gra-
maticalis, et alterius praedicamenti ab actione est qualitas
productum ab intellectu et per distinctam et per indistinctam
actionem, cumque signet et notum faciat ac repraesen-
tet Deum, est imago illius expressa, atque adeo Verbum
quod intendimus.

Tandem Magister Albelda 1. p. disp. 45.
sect. 5 n° 57 cum negasset Verbum produci a beatis, addit
sect. 3c. 5. quod dico beati in visione beata producunt "
Verbum in quantum est terminus intrinsecus intellectionis "
unitus intellectum cum obiecto. quia vero sciebat nos interro- "
gaturos, quid nam esset illud Verbum per modum unionis,
subdidit est modus unionis intelligibilis, quo mediante illo "
intellectus beati intelligibiliter unitur, et sit quasi "
unum cum essentia divina sicut hoc requiritur ad cognitionem. "

Sed P. Herice 1. p. disp. 40 c. 3 n° 28.
recte observat hunc authorem re ipsa nostram doctrinam
tradere, quamvis ad vitandum praevaricationis notam
a suorum in terminis novarum vocum palio veritatem involvat.
Nam et haec cognitio hic quae terminus intrinse-

q. intellectiones, non est vere et realiter unio cum illa faciat quasi unum. Ut Albelda fatetur: alias vere et realiter ad faciendum unum compositum physicum uniretur essentia divina cum intellectu beati, saltem eo modo quo persona divina unita est cum humanitate, quod est absurdum, cum nullum concedat re ipsa unionem physicam extremi creati cum praedicato absoluto divino, id censeatur impossibile.

2.° cum illa unio sit tantum intentionalis, quatenus obiectum ex eo quod cognoscatur, dicitur intelligibiliter unitum cum specie quatenus illius intentio et repraesentatio est in specie et unitur cum illa, ex quo manifeste imitatur illud tritum a Thomistis decantatum ergo "intellectus
" dum cognoscit trahit res ad se." Terminus ille quem appellas unionem intentionalem non aliud dicit, cuius dicatur unire obiectum intentionaliter cum specie quae repraesentat obiectum est quae similitudo illius et est in intellectu obiectum cognitum et repraesentatum dicitur esse intentionaliter in intellectu. Terminus intentum quod ille terminus sit cognitio expressa quae imago et similitudo obiecti, atque adeo verbum.

3.° nam beatus videns essentiam Dei vere dicitur talem essentiam, sicut vere eam cognoscit active operans per aliquod verbum; illa unio verbum est; prius dicitur probatur nam implicat quempiam loqui seu dicere nisi per verbum. posterior vero consequentia probatur quia nihil aliud potest dici ratio verbi, nisi illa intentionalis unio. Nam essentia divina non est verbum,

quod

qs beatus cognitae. Ut male respondet S. Albelda d. 8.
nº 40. cum non sit id neque possit esse id qs forma
liter representatur Deus beato. nam id per q
representatur beato essentia divina est id quo for
maliter intelligit et videt beatus essentiam divinam. id
Albelda ostendit nos neque videre neque intellige
re posse per intellectionem increatam vel per aliud
praedicatum divinum et neque dicere per verbum in
creatum essentiam divinam. Neg. igitur nam ideo
non possumus videre per visionem increatam qa
visio ut potè vitalis operatio debet oriri et nasci
ab intellectu per illam vidente et dicente et si
militer verbum cum sit terminus vitalis et immanens
et superest ut ille terminus intrinsecus producatur
modum visionis dicitur verbum Beatus qs formaliter
dicunt essentiam divinam et intelligunt eamque illis re
praesentatur —.

Sect. 5. arga Thomistarum dissolvuntur —.

Obj. 1º S. Thoma 1. p. q. 12. art. 2.
et q. 8. de veritate art. 1. 2º lib. 4 dist. 49 q. 2.
art. 1. praesertim ad 15. et quodlibeto 7. art. 1. et
alibi saepe negat Deum à beatis videri per simi
litudinem creatam qa inquit eadem q. 8. de verit. art. 1.
» nulla similitudo divinae essentiae in intellectu recepta »
» non potest habere aliquam convenientiam cum essentia divina »
» nisi analogicè tantum: unde infert per illam similitudinem
non posse videri Deum ut est in se —

R. S. Tho. illum excludere in illis
locis similitudinem Dei, quae obstet visioni immediatae, quam
in eo loco, et verbis, ostendit S. Tho. immediatam de
fendere. haec autem similitudo non est virtus creata
qua formaliter reddimur cognoscentes et intuentes
hoc n. cum non sit objectum prius cognitum non obstat
visioni immediatae Dei. an neget S. Tho. simi
litudinem per modum speciei impressae disputationi est ex
pendam. hoc saltem colligitur certo ex textu S. Tho.
illum excludere similitudinem objectivam Dei ex
cujus cognitione ut objecti magis immediati ad cognitionem
essentiae deveniamus, quia in eo eventu esset cognitio
mediata —

Obj. 2° si visio beata esset verbum ex
pressum repraesentans Deum ut est in se deberet
esse actus perfectissimus sicut est Deus et habere infinitam
perfectionem hoc implicat ergo et illud ex quo sequitur.
sequela probatur ex molesta calculatione nam quo
perfectius est objectum eo perfectior est imago illius
expressa ergo si objectum sit Deus infinitum erit, visio
quoque illius deberet esse infinita probatur 2° nam
si non esset infinitae perfectionis non haberet in se
potestatem ad repraesentandum infinitum objectum. proba
tur 3° nam si expresse repraesentaret Deum, esset
expressa similitudo illius; hoc autem implicare probatur
nam similitudo fundatur in * unitate et conveni
entia naturae. * illa visio sicut et res creata non potest
habere

rea conuenientia cum illo nisi tamen analogica, ergo non potest esse similitudo expressa Dei, nam pictura imago Caesaris non est expressa similitudo rara Caesaris quia cum ille conuenit solum analogice, dicitur vero similitudo expressa figura Caesaris quia cum illa conuenit uniuoce, ergo ut visio Dei esset imago Dei expressa deberet cum illo uniuoce conuenire, quod est impossibile. ~

Respondeo negando sequelam. ad 2am probationem dico ex D. Tho. 1. p. q. 12. art. 2. non crescere perfectionem cognitionis proportione Aritmetica neque etiam perfecte geometrica quod crescit perfectio obiecti; sed intra genus entis finiti perfectior sit cognitio perfectioris obiecti, et infiniti obiecti cognitio quoque erit perfectior, sed finita. quare sicut obiectum immensae magnitudinis ut sol astra montes etc. exprimuntur etiam secundum magnitudinem parua pictura et exigua visione adente in pupilla oculi, ita proportionaliter infinita Deus visione creata et finita. Unde patet ad 2am probationem, nihil enim est in quidditate Dei quod non repraesentetur per visionem. ~

Ad 3am non requiritur conuenientia uniuoca inter imaginem expressam intentionalem et inter obiectum, illa enim solum requiritur in imagine et similitudine naturali quae non conuenit verbo mentali, nisi tamen diuino; in intentionali autem sufficit analogica conuenientia ut recte docuit S. Tho. neque exemplum statuae Caesaris urget, statua enim Caesaris et pictura neque in lineamentis ex illis habet conuenientiam uniuocam, sed solum analogicam cum Caesare cum tamen sufficiat ad ea lineamenta repraesentanda; sed esto in illis haberet conuenientiam uniuocam

nentis in aliis, quae utrumque expressè repraesentat, sic
enim non sola lineamenta, sed ipsum Caesarem
ad vivum repraesentat, cum tamen idem convenientiam ana-
logicam habeat cum Caesare vivo. igitur in imagine inten-
tionali sufficit convenientia analogica cum essentia
divina, quae convenientia consistit in hoc quod natura divi-
na per visionem repraesentatur et manifestatur et prae-
dicata quae habet essentia in esse rei reperiantur in visio-
ne in esse repraesentationis id est repraesentata dicta
et manifestata —

hoc autem utrumque declarari potest exemplo. dicimus
in Deo reperiri decem tantummodo perfectiones quem-
admodum illae decem possunt scripturis et vocibus exprimi
et describi quin ex hoc in vocibus aut scripto detur plus,
quam convenientia analogica cum essentia divina ita potio-
ri iure quod illae decem unica indivisibili cognitione divinitus
exprimuntur. Ubi observa probandum non esse sententiam,
Capreoli in 1. dist. 2. q. 2a art. 3. ad 3um asserentis
beatos per plura verba plures in Deo perfectiones vi-
dere; licet enim hoc esset possibile et de facto saltem aliquas
creaturas cognitiones plures de pluribus Dei perfectionibus
recipiant ut docent S. Tho. 1. dist. 2. q. 1a 1. art. 3.
non tamen id est necessarium, cum sufficiat unica visio indivi-
sibilis — obj. 3o essentia divina est intimè praesens in
intellectu beati et per se ipsam summe intelligibilis immo
et immediatè cognita per visionem beatam quae videtur
absque verbo creato. Ergo probatio non necessarium

esse

esset Verbum creatum maximè Ut per illud essentia Divina intelligeretur et quia per se non est intelligibilis. probatur vero nam si concederetur Verbum creatum illud mediaret inter intellectum et objectum, atque adeo hoc immediatè non attingeretur; ergo prius intelligeretur Verbum ergo sine Verbo non intelligeretur.

Respondeo concesso ante negando consequentiam nam Pater aeternus intelligendo format Verbum quia essentia Divina sit summè intelligibilis et reipsa immediatè et intuitivè à Patre Divino cognoscatur, in Filio vero et Spiritu Sancto non formatur Verbum dum intelligunt essentiam Divinam quia adaequatè intellectus Pater aeternus jam Verbum produxit et adaequant ac velut exhauxit intellectionis et naturae Divinae foecunditatem. Similiter Angelus respectu sui est proportionatè intelligibilis et reipsa se ipsum immediatè intuetur et comprehendit, absque medio Verbo creato Ut expressè docent S. Augustinus S. Anselmus et S. Tho. cit. relati.

Ad 2am probationem dico intelligibilitatem summam passivam naturae Divinae salvari ex eo quod in ratione objecti non indigeat specie ab aliquo alio ipsam proportionante Ut sit intelligibilis, et possit intelligi, quod non obstat quominus sit necessarium Verbum productum per actum intellectivam, quo formaliter reddatur intellectus quasi activè intelligens objectum ex se passivè intelligibile. Ad 3am probationem Respondeo Verbum non esse objectum immediatum intelligatur prius quam essentia Divina Ut sat. 1. ostendi, neque con. est terminus requisitus ex parte objecti, quo redditur intellectus intelligens per modum objecti aut tanquam signum

instrumentale sed quatenus se ipso formaliter praestat effectum formalem cognoscendi, quod praestare non potest essentia Divina cum non sit intellectio neque Verbum, potens reddere intelligentem creatum intellectum sicut neque Deum reddit intelligentem. Visio vero increata non potest reddere intelligentem intellectum creatum propter dicta art. 2. concludo igitur essentiam Divinam esse immediatam in ratione obiecti, quia nullum aliud mediat obiectum inter ipsam et intellectum, non vero esse immediatam neque mediatam in ratione cognitionis formalis quia nullo modo se habet munus cognitionis.

Obj. 4° Visio beata non est proles memoriae aut intellectus beati quia non est Verbum; hoc enim dicitur proles edita per intentionalem generationem ex intellectu et obiecto hoc probat Scotus quia non producitur visio creata per modum naturae sed voluntarie a voluntate Divina ex quo causatur neque intellectio in spirando terminatur ad Verbum neque ipse Spiritus Sanctus generatur ut Verbum, quia intellectio voluntarie dicitur spirando, et ipse per voluntatem procedit.

Resp. ad partum intentionalem et Verbi cuiuscumque generis solum requiritur quod producatur expressa similitudo obiecti ratione cuius hoc Verbum ratione prolis intentionaliter genitus. sed quidquid sit de hoc, Spiritus Sanctus non procedit ut Verbum neque ut Filius quia non procedit ut intelligens atque adeo neque ut per modum naturae Divinae quia procedit per voluntatem. Intellectio vero in spirando non terminatur ad Verbum quia in Patre illius fecunditati adequate respondit Verbum Divinum ut terminus productus. Unde non est possibile

ad

ad aliud verum terminari igitur in intellectu beati per visionem naturaliter et necessario expressae similitudinis intentionaliter essentiae divinae et ex eo visio vera et propria intentionalis sortitur ~

57. Quaeres. saltem non implicat ut beatus videat Deum sine verbo producto quod re ipsa ita contingit, cum pertineat ad majorem perfectionem suae cognitionis; antecedens probatur quia in hoc nulla implicatio contradictionis apparet et praeterea id censet possibile pater Valentia pro opposita sententia relatus ~ Respondeo cum P. Suarez supra id implicare contradictionem, cum enim implicet nos videre Deum sine visione producta ab intellectu et in ipsa manente, implicet quoque hanc visionem esse increatam scilicet Dei; denique cum implicet eam visionem esse actum praedicamentalem solum sine termino producto, procul dubio implicabit ut non detur hujusmodi terminus productus, qui verus est quem gerunt divinam intuentes ~

Art. 5.

An sit una vel multiplex unitas specifica visionis ~

Sect. 1. Unitas specifica visionis beatae probatur ex authoritate.

Non desunt Authores qui existimant re ipsa dari visiones beatas specie distinctas. Joann. Maj. in 4 dist. 49 q. 10 putat ratione potentiarum specie distinctarum specie distingui visiones; atque adeo visionem qua Deum vident Angeli specie distingui a visione qua vident homines

sicut eorum intellectus spe distinguuntur. Paludanus eadem dist. q. 5 id probabile putavit et cogitandum reliquit et P. Herice 1. p. disp. 49 c. 5 nº 60 docet theologice in ratione beatitudinis eas visiones non distingui, physice tamen specie distingui, et pro hac parte retulerat nº 57 aliquos DD. qui ratione intellectus melioris existimant meliorem procedere visionem, sed non dicunt spe meliorem. hoc tamen dicent Major et Herice.

Medina 1. 2ª q. 5 art. 4 ad 2um dixit fortassis dari distinctionem specificam inter visionem qua Paulus vidit essentiam dei per modum transeuntis et inter illam qua vident beati permanenter. P. Herice 1. p. disp. 49 c. 5 nº 50 docet visiones obiecti secundarii specie diversi scilicet diversarum in spe creaturarum, quae repraesentantur per visiones eas differre spe physica non tamen specie theologica in ratione beatitudinis desumpta ab obiecto primario. idem censebit P. Hurtadus disp. 5 sectione sect. 5 § 54 tendit actus intellectus spe distingui quoties obiecta materialia quae ab illis attinguntur spe distinguuntur.

Sit 1a ratio omnes visiones beatae quae reipsa extiterunt et existent secundum legem ordinariam modo sint in diversis spe intellectibus modo circa obiecta materialia spe diversa modo transeunter modo permanenter producantur sunt eiusdem speciei, tam physice quam theologice. probatur 1º ex authoritate S. Augustini lib. 2. epist. 111 c. 8. ubi docet ex illo Matthaei erunt sicut Angeli Dei homines Angelis coaequari in visione

sione beata. hec autem equalitas non potest esse in ratione materiali et individuali quae secundum Sanctum Aug. est in ratione specifica. non me latet illud [illegible] Sancti Mathei de equalitate non in visione sed in abstinentia a nuptiis interpretatos esse Sanctum Hyeronimum et alios SS. apud S. Thomam in catena Maldonado et inter Recentiores [illegible]. verum sententiam et explicatam Sancti Augustini [illegible].

Probatur 2° ex S. Tho. q. 9 de verit. art. 1. ad 4. dicendum quod in Angelis specie differentibus non " oportet quod sit lumen intelligibile specie differens sicut " et in corporibus specie differentibus est idem specie color " et hoc est precipue verum de lumine glorie, quod etiam " in hominibus et in Angelis est eadem specie. Preterea " 1. p. q. 12 art. 6. ad 3um refutat inveniens de dum inequalitatem visionum ex inequalitate potentiarum dicens et dat rationem quia hominibus promittitur in beatitudine equalitas Angelorum. ita etiam 3° contra gentes c. 57 ubi non adstruit equalitatem individuam ut patet ex art. 9. ostendens quod equalitatem specificam.

Probatur 3° ex [illegible] scholasticis quorum [illegible] preter paucos relatos in hanc sententiam abierunt. Recen[tio]res [illegible], reliquos ad recentiores remitto. ita Scotus 1. dist. 2. q. 3. ad 2um Durandus 3. dist. 24. q. 1. n° 4 et lib. 4 dist. 49 q. 6. n° 5. Mayron, Marsilius, Palacios, Capreolus, [illegible] innumeri alii quos refferunt et sequuntur P. Vasquez 1. p. disp. 47 c. 5. Suarez lib. 2. de atributis c. 29. Nabarrete [illegible] 92 § 1. Arrubal q. 12 art. 6. in [illegible] ubi [illegible] [illegible]

Becanus ttu 1. c. 9 q. 8. Granado ttu 5. de visione disp. 6. Salas 1. 2æ tho. 2. ttu 2. disp. 3. sect. 9 Aegidius tho. 2. lib. 11. q. 5. art. 3 ... & 2æ et alij Recentiores.

Neque P. Herice n.° 39 sibi plaudat existimans se non adversari D. Thomæ, quam solum aut agnoscit in visione unitatem in specie Theologica, et physica quæ scilicet duæ visiones conveniunt in ratione beatitudinis et assequutionis Dei, quæ solum a Theologis consideratur, quod quæ sit de specie physica, sicut homo et equus sunt ejusdem speciei logicæ non physicæ.

Nam ejus doctrina plane adversatur sancto Thomæ et aliis Doctoribus, nam sanctus Thomas expresse negat ratione diversorum intellectuum inæqualitatem specificam visionum; illud autem quod visionibus advenit et advenire potest ratione paris non est species Theologica hæc enim visioni advenit ex objecto sed species physica, quam major ex potentiis virtute existimabat quam hoc nomine impugnant omnes DD. 2.° quia in visione beata vere non est duplex species, altera physica altera Theologica, sed una tantum indivisibilis procedens indivisibiliter a potentia et tendens in objectum increatum ut ostendemus art.° 9. 8 si visio est eadem, non capiet duas species et Theologicam et physicam inquit deficit exemplum speciei logicæ et physicæ quæ reperiuntur in homine; in eo enim vere datur duplex ratio specifica; altera in ratione hominis constituta per essentialia hominis prædicata scilicet animal rationale altera in ratione universalis logicæ quæ habet proprie et dis-

tincta

stracta prout ea quae á Logico considerantur in repug-
nentia et respectu unius ad inferiora etc.

2° nam haec species Theologica et est generica
physica in qua conveniunt omnes visiones; et est particularis
species infima, quae inest omnibus visionibus: sed sicut
repugnat per te visiones secundum rationem particulares
non esse specie physica distinctas, ita etiam secundum speciem
Theologicam cum non sit duplex species in ratione parti-
cularis visionis: sed sicut non fiunt á D.D. visiones se-
cundum rationem particulares, sed secundum rationem intuitio-
nis Dei, et beatitudinis, in qua conveniunt generice omnes
Iure posses affirmare visionem esse fidem esse eius-
dem speciei Theologicae quae conveniunt in ratione attingendi
Deum et in ratione beatitudinis ut sic abstractae á bea-
titudine viae et patriae; quod sicut inauditum est ita etiam
non potuit cadere in mentem viri serio appellare visio-
nes eiusdem speciei ratione convenientiae genericae. Fateatur
P. Herice se cum illis Theologis velle disputare
Neque iuvat Hericem authoritas S. Thomae
1. p. q. 10 art. 9 ad 3 ubi aiens inter visiones se- »
cundum perfectionem magis attendi secundum ordinem »
quam secundum ordinem naturae, cum illa particula ma- »
gis sit separativa supponit S. Thomas etiam attendi in ani-
ma secundum ordinem naturae atque adeo ex diversitate
potentiae specifica desumere diversitatem specifica visionum.
Respondent n. Arrubal disp. 2a c. 2 n° 5 Suarez
Ragusa Cabrera ad eum articulum particulam magis

n. Sum. à S. Tho. comparatiue ad ut signat id, q. potius quæ acceptio passim inuenietur in sacris scriptoribus. ait q. potius attendi secundum ordinem gratiæ atque adeo nullo modo secundum ordinem naturæ? Ad dictum, q. sumatur speratiue ut fortasse sumitur sic n. explicat Cajetanus non colligi ex eo ttlo q. perfectio specifica attendatur secundum ordinem naturæ sed solum q. gradus in visione secundum perfectionem gradus in gratia perfectionis naturalis deg. art. 9

Sect. 2. eadem veritas ostenditur ratione à posteriori

Probatur q. 2. ratione à posteriori nam si visio Angelorum melior esset in specie quam visio hominum sequeretur q. nullus homo posset adæquare perfectionem visionis Angelorum et beatitudinem eorum essentialem, implicat n. ut species inferior per quemque individuum adæquet, nedum excedat speciem superiorem; sed sequens est plus quam falsum, q. illud ex quo sequitur, minor probatur ex D. Aug. relato sect. 1. et præterea ex S. Tho. 1. p. q. 108. art. 8 corpore et lib. 3. contra gentes c. 57 fine et lib. 2 sententiarum dist. 9. q. 1. art. 8. ubi dixit esse sententiam erroneam dictis sanctorum aduersam et sapere hæresim q. homo non possit adæquare et eos excedere visionem Angelorum et ideo in ecclesia canitur de
n. beata virgine exaltata est sancta Dei genitrix super
" choros Angelorum ad cælestia regna et quod dicitur Math. 22 n.o 30 erunt sicut Angeli Dei, et Lucæ 20 n.o 36.

E

[Equales n. Angelis fiunt] que ita a Sacra scriptura
intelligantur sive de equalitate in causa nuptiarum
verum etiam a S. Augustino epist. 112 c. 8 et a d. S.
Tho. modo relato de equalitate in visione per quandam
acomodationem intelliguntur. tandem apocalips. 21. n° 17
dicitur mensuratus murus celestis Hierusalem arundine
aurea mensura hominis que est Angeli id est equaliter homines
cum Angelis mensuratos secundum proportionem meritorum. ita P.
Alcazar ~

Hujus rationis varias solutiones tradunt 1° P. Vasq.
et P. Arrubal existimant evasionem esse sufficientem
hujus argumenti si asseratur Angelo, qui perfectiorem habet
intelectum, minus luminis tribui pro quantitate perfectionis
specifice intelectus quod ad illius visio adequetur visioni hominis
equalia merita habentis. sed displicet nam eo ipso quod sint
equales in meritis sunt etiam equales in intensione gratie et secundum
dum legem ordinariam etiam in lumine glorie, quod sicut alij ha
bitus commensuratur cum gratia, et ea equalitas inter visiones
constitui non potest in equalitate luminum, si merita sint equalia

Confirmatur 1° nam si detrahatur Angelo gratiam lu
minis ratione perfectionis intellectus majoris que Angelo
inest, injuria ei irrogaretur; cum n. ~~[illegible]~~ perfectio in
telectus Angeli debeatur illi naturaliter, et propter merita
equalia cum homine debeatur etiam tantum luminis quantum homini sane
quantum adimatur luminis, tantum deerit justitie retributionis
quam exercet Deus respectu beatorum, ex qua appellatur ab
Apostolo in retributione corone justitie, justus judex. Preter
tum cum Theologi fateantur Deum conferre premium etiam
ultra condignum, mensuram bonam, confertam coagitatam

o superexcedentem differentiam. 2.º nam quantumcumque adima-
tur de Lumine visio Angelorum semper manebit superio-
ris speciei visione hominum, et haec non poterit adequare
visionem Angelorum. Alia 2.ª hanc solutionem afferam sect.
9. sect. 9.

2.ª solutio P. Molinae quamvis Angelus
accipiat equale lumen cum homine equalium meritorum
temperabit tamen Deus concursum effectivum neque illum
afferet juxta exigentiam perfectionis specifici intellectus
Angelici, sed ita ut potentia naturalis Angelica non am-
plius concurrat quam intellectus humanus. Sed displicet 1.º
quia sine fundamento eam attemperationem concursus introdu-
cit, ut difficultatem aliquam fugiat. 2.º introducit quoddam
miraculosum; miraculum enim est quod Deus suspendat con-
cursum ex parte debitum causae, secundae concursum. Unde
3.º Angelus inferretur injuria in hac denegatione
et diminutione concursus debiti. 4.º quia nec sic suffice-
ret ad ponendam equalitatem, cum semper relinquatur
visio Angeli in specie superiori, atque adeo cum majori
perfectione.

3.ª solutio posset excogitari quod scilicet visio in-
ferioris speciei ratione differentiae individualis superaret vel
saltem adequaret perfectionem visionis superioris speciei
sicut accidens inferioris generis accidentis ut gratia
ratione differentiae specificae superat substantias creatas supe-
rioris generis; sed haec solutio assumit quoddam omnino
impossibile, nam cum perfectio specifica superet per-
fecte, formaliter omnes materiales et individuales per quas

post

post strahi, et perfectio specifica visionis humanae su
peratur a visione Angeli a fortiori etiam superabuntur
effectus materiales eius visionis humanae. Longe diversa ra
tio est in differentiis specificis extrahentibus, quae superant perfec
tiones quae dantur in ratione generica, imo ita fortasse contingit
in omnibus differentiis specificis, quae superant perfectionem
cuiuscumque rationis suae superioris quam stabiliunt.

4ª solutio P. Herice n. 62, nihil esse in ratione
et procedatur Angelis tribui majus praemium, seu melior
visio eis tribuatur quam hominibus, quia semper merita An
gelorum meliora sunt et perfectiora quam hominum; Angeli
n. merentur per actus fidei charitatisque etc. perfectiores et
ratione potentiarum quae procedunt, quam actus quibus homines me
rentur sed valde displicet quia deberat inaequaliter quod
ab omnibus vitari contendit. Et secundum hanc sententiam
P. Herice visio Dei genetricis non adaequaret visio
nem Angelorum quia afferetur propter merita inferioris per
fectionis quod S. Tho. reputat erroneum. Praeterea haec
doctrina non salvat quod Dei genitrix elevata sit super
choros Angelorum in gloria, quod nollem a viro pio et docto
pronunciari.

5ª solutio adhibet idem Herice nº 61. asserit
quod quamvis omnes visiones Angelicae perfectione specifica ex
cedant omnes humanas fieri tamen posse ut aliquot humanae ut
humanitatis Xpi Dni beatae Virginis etc. ratione melioris
luminis gloriae excedant in claritate visiones Angelicas
neque novum est quod cognitio pertinens ad speciem
superiorem sit minus clara quam cogni. inferioris

speciei ut patet in actibus sensus, hic spatiae actu visionis et aliorum sensuum externorum. posset addere actus intellectus circa colores obscuriores esse in caeco qui numquam vidit colores, quam visio ipsa expresse coloris quadrati, qui expressit ? judicavit de facie alicujus quem numquam vidit, et postea oculis intuetur. denique per actus fidei minus clare videmus quam per actus scientiae naturalis, cum tamen illi sint nobilioris speciei.

Sed haec solutio non satisfacit, nam quamvis in diversis generibus saepe contingat ut cognitio superioris generis excedatur in claritate a cognitione inferioris ut patet in exemplis adductis, quia perfectio superior nobilioris speciei potest ex alio capite quam ex claritate provenire sicut imago ex argento, licet imperfectior physice, potest perfectius et expressius repraesentare quam imago perfectior ex auro facta; caeterum intra idem genus visionis clarae et evidentis Dei ut est in se non est excogitabilis major perfectio specifica nisi ratione majoris claritatis et melioris modi tenendi et possidendi summum bonum, quod tunc melius tenetur et possidetur quo melius cognoscitur et penetratur. exemplum sensationis nihil obstat haec enim ad minus est ejusdem claritatis cum sensatione externa, nam neque oppositum experientia convincitur. cognitio vero intellectualis licet aliquando non adeo bene exprimat objectum, ac sensus externus, habet tamen aliunde unde ratione cognitionis abstractivae simpliciter excedat sensationes externas, scilicet quia tendunt circa rem absentem et distantem; et actus fidei excedit certitudine scientiae naturales. Ad 2um at vero visio angelica non habet ratione intellectus specia-

le

ale predicatum ingº possit excedere visiones humanas nisi agnoscat illam esse magis claram et evidentem.

Sect. 3. altera ratio ex eo quod neque ex objecto materiali neque ex potentia diversa possit differre.

Tandem probatur 2º quia visiones beatae ex nullo possunt specificam diversitatem accipere ab objecto sunt ejusdem speciei ac probatur nam in primis ex parte objecti in creati nulla in illas refunditur diversitas specifica, eo quod tendunt ad repraesentandum quidditative quidquid est formaliter in Deo et cum hoc sit unum idem et eodem genere repraesentationis quidditative per eas visiones attingatur nullam in eas diversitatem refundet.

Deinde ex parte creaturae materialis nulla diversitas dicatur; nam talis creatura exhibet ratione exigentiam luminis et objecti materialis quod repraesentandum est et si ex iis nulla adveniat diversitas neque etiam ex divino concursu. Demum neque ex eo quod perdurat visio beata in via in viator neque ex eo quod perdurat, si Deum in hac vita vide beata virgine et in beato Paulo, si Deum in hac vita viderunt nam eadem species visionis potest gloriae et ex divina dispositione aliquando transeuntes fuerit in ipsa vel statim desinere hoc n. accidentale est respectu speciei visionis, et magis naturale sit quod duret in aeternum.

Praeterea lumen gloriae est in omnibus beatis ejusdem omnino speciei ut expresse docuit S. Tho. sect. 2. ratio autem nullus qui potest dissentire, 1º quia ut ait S. Thom. proportionatur cum gratia cui debetur veluti proprietas aut praemium et sicut gratia est ejusdem speciei ita et lumen. 2º quia sine causa aut fundamento urgente non sunt multiplicandae species luminis

sed unum specie sufficit ad illuminandos diversos specie intellectus (sicut sufficit unus habitus fidei) et ad eos elevandos non solum ad videndum Deum, sed etiam ad cognoscendas creaturas, quae in essentia Dei repraesentantur, ideo ex parte luminis non potest diversitas specifica in visiones beatas refundi.

At haec neque ex obiectis materialibus diversis specie repraesentatis per visiones illas potest diversitas specifica advenire, ut P. Hurt. et Herice docuerunt, quibus tamen (quod sciam) inter DD. scholasticos qui propria marte opera mandarunt, ita censent, nam reliqui omnes vel rem explorata, aut tradunt aut supponunt quos non rettulerim [illegible] sunt et reputari possunt sufficiant rela f. sec. [illegible] qui propterea visiones omnes eiusdem speciei existiment.

Probatur nam obiecta materialia non conferunt ad perfectionem specificam actuum, et quamvis diversa sint specie, nulla ex illis diversitas specifica visioni beatae aut aliis actibus accrescet. antecedens probatur nam si conferrent ad perfectionem formalem et specificam actuum, nullo modo differrent ab obiectis formalibus, in ratione obiecti, haec enim dicuntur formalia quae conferunt actibus perfectionem formalem et specificam quam habent, nam sicut in composito physico forma sola tribuit illi speciem, ita in actibus formale tantum obiectum tribuit speciem, quod si tribueret etiam obiectum materiale non differret ab obiecto formali, cum omnes agnoscant magnam diversitatem in modo reddendi actuum inter obiectum for-

formale et materiale

Ad 2o nam obiectum formale valde assimilatur formae in composito physico et differentia in methaphysicis, sicut in eadem materia idem que genus sunt plures compositi et ratione formarum diversas species diversas induunt, ita quoque res tam naturales quam supernaturales sunt obiecta tam intellectus quam voluntatis et determinant diversas species actuum per diversitatem rationum obiectorum formalium ergo non ab ipsis materialibus rebus sed a motivis formalibus species determinatur.

Ad 3o nam intellectus non determinatur ad cognoscendum per iudicium et assensum ab obiecto materiali sed a ratione formali assentiendi, et similiter voluntas non movetur a quocumque obiecto quod diligit, nisi tamen a motivo propter quod diligit quod est 2a. Ad 3o quia nullus interrogatus quare diligat praestet assensum aliam responsionem exhibet per rationem obiecti materiale sed rationem formalem et medium propter quod assentit. idemque contingit in operatione voluntatis quod quasi illum ab illo formali obiecto speciem talis actus accipiat.

Probatur 2a nam voluntas secundum Augustinum S. Th. et omnes DD. habet pro specificativo adaequato suorum actuum finem tantummodo et rationem a qua movetur et ideo haec causa his est vera quando aliquis vult invisere Romanas ecclesias propter Deum dilectus ideo ille vult adire Romam quia Deum diligit, haec vero est falsa ideo vult adire Romam quia ratione honestum est quod ab obiecto formali tamen movetur et determinatur voluntas ad talis actus et ab illo tamen speciem accipiunt.

Ad 4 nam alias fundarentur species physicae ac ... infinitus, et non esset ratio quare illa voluntas ad Deum

et Honorem propter Deum, potius pertineret ad speciem charitatis quam Religionis si specificetur tam ab objecto formali quam materiali, nam illa duo objecta ex se determinant ad species physicas diversas virtutis honestas enim quae datur in visitatione ecclesiae ex se inclinat ad Religionem, bonitas vero Divinae ad actum charitatis ergo ille actus simul haberet duas species physicas religionis et charitatis quod implicat, quia unam tantum speciem physicam habet cum sit unus tantum actus individuus; sed non est possibilis species mixta aeque pertinens ad Religionem et charitatem, praesertim cum non aeque principaliter utrumque motivum determinet ergo habet solum speciem physicam charitatis ex objecto formali nullo habito respectu ad objectum materiale in ordine ad physicam speciem recipiendam —

Probatur 2° nam ea est eminentia intellectus et voluntatis prae ceteris rationalibus ut ipsi habito possint versari circa objecta specie diversa, et immediate ut sunt in se diversa, et etiam ut subsunt uni certae rationi formali objectivae, propter quam et sub qua tantum attingantur ab intellectu aut voluntate ergo quando versantur circa objecta materialia sistendo in illis et in quantum diversa sunt induent rationem diversorum objectorum formalium et actus diversos specificabunt, secus vero quando versentur circa illa objecta ut subsunt eidem rationi formali. ant. probatur quia in modo versandi circa objecta sub ea reduplicatione et praecisione nulla est repugnantia in potentiis rationalibus nam ex eorum tales sunt possunt

Ls

licito modo circa hanc rõnem modo circa aliam modo hoc
modo illo modo tendendi versari, idque contra
nemo est et experientia et in sensu ~.

Ex qua rõne tria inferuntur maxime considera
da primum quod intellectus et voluntas in sua operatione non
utitur determinate obiectis materialibus neque curat
de materiali eorum entitate sed solum movetur ab obiecto
formali et propter illud tantum operatur ~. 2um quod illa
obiecta materialia tunc attingit non ut diversa, sed
ut sunt unum et ut subsunt uni rõni formali. 3um
ex consequenti et quasi per accidens cum ea obiecta materialia
capacia sint terminandi actum intellectus et volu
tatis eo ipso quod attingantur ut subsunt rõni formali
obiter per cognitionem et volitionem attinguntur ex motione
obiecti formalis, in quo distinguuntur obiecta materialia intellectus
et voluntatis ab obiecto materiali sensuum v.g. a subsi
stante colorem. illud n. dicitur obiectum materiale visus
sed adeo per accidens respectu visionis, ut si destrue
retur manente colore visio invariata persisteret. at vero
obiecta materialia intellectus et voluntatis diversa, quae
attinguntur sub una rõne formali, licet sint omnino per
accidens in ordine ad rõnem specificam actus quoniam non
conferunt secundum materiale quod dicunt, non tamen sunt omnino
per accidens respectu entitatis actus, quod vere est tende
ntia determinata repraesentans et attingens talia obiecta
ita ut si aliquod illorum obiectorum abesset non persisteret entitas
talis actus. illud quod obiectis materialibus in actu respondet
non pertinet ad rõnem specificam physicam illius propter

45

s. dicta sed pertinet ad rationem differentia materialis
& individualem actus quam differentiam explicabo disp.
3. art. 2. dixi vero non pertinere ad speciem physicam
actus, nam plerumque in istis differentijs materialibus fun
dantur speciales quas docti Theologi appellant pure
morales; ex eo enim quod aliquis vellet adire Romam propter
seu bonitatem Dei ut rationem formalem praeter speciem physi
cam charitatis, quae datur in tali actu, tendentia
materialis, quae in illo reperitur in ordine ad ecclesiae
visitationem, quae continet honestatem religionis pruden
ter estimabilis ut actus religionis et speciem illius
licet physice non pertineat secundum rationem specificam
ad religionem ~

Probatur quod ratione efficacissima a posteriori
nam dilectio proxima propter Deum et Dei propter Deum
sunt eiusdem speciei, ut docet sententia cum
Sancto Thoma 2a 2ae q. 25. art. 1. item actus alius
fidei licet habeant obiecta materialia valde diuersa sunt
eiusdem speciei et similiter actus alius qui continentur
sub qualibet specie virtutis supernaturalis ut docent hic
docuerunt & etiam visiones diuinae essentiae, licet habeant
diuersa obiecta materialia. aut fortasse negabitur eo
iure, quo sequens negatur a P. Herice licet a P.
Hurt. expresse non negetur; quod si ab his doctoribus
negetur eorum sane ingenium suspiciam, id audaciam
suspectam habebo et verebor ne eorum sententia in re
tanti momenti contra reliquos Doctores sequentes ab alijs censeatur
temeraria ~

Tandem quod ratione potius intelectivae speciei
diuersae

diversae n. refunduntur in visiones diversitatem specifi
cam probatur 2º 8. Itterum nam actus vitalis quo vide
tur Deus procedit ab intellectu ut ab instrumento elevato et
necessario agente ex elevatione luminis gloriae et dispone[n]te Divi
na quod perfectio specifica visionis potius attenden
da est penes perfectionem luminis et non penes perfectionem potentiae;
Sequela probatur nam perfectio effectus specifica potius attribui
tur causae principaliter agenti, quam instro. huic n. nullo
pacto attribuitur nisi in quantum medio illo applicatur
diversa virtus eminentialis causae principalis. Ita
rea ex determinatione melioris speciei intentionalis me
lior actus producitur quia applicatur melior virtus objecti
et melior effectiva eminentialis intellectus, et propterea
ignis non producit meliorem calorem quam potest mediante
lumine producat quia non applicatur diversa virtus
specifica in calefactione sed vice diversi intellectus in
ipso non applicatur diversa perfectio specifica et
virtus luminis et producuntur visiones ejusdem speciei
ab intellectibus specie diversis —

Et nam sequeretur ex opposita sententia hu
manum intellectum non posse aeque bene videre Deum,
ac intellectus Angelicus, quod absurdum esse s. ostendi
mus. sequela 2º probatur quia inferior species quantumvis
crescat in perfectione individuali non potest exaequare
superiorem speciem quia perfectio individualis sicut
non potest superare perfectionem speciei quam contrahit
ita neque perfectionem superioris speciei, quam illa
quam contrahit. Et 2º nam quamvis intellectus An

spe differat,
gelica et humanae, non tamen impediunt, quia licet autem
sit specifice diversum, sed illum influunt, ut sub-
sunt eidem lumini ad modum quo diximus occurre-
re obiecta materialia spe diversa sub eodem motivo
formali quod non exprimunt in visione diversitatem speciei,
itaque quamvis ex eorum re ipsa concurrant ad visio-
nes ut principia a visionibus materialiter petita non possunt
non materialem diversitatem refundere denique art. 4. sit
3°. nam in via actus fidei charitatis etc. non procedit
spe diversi ex eorum, procedant a potentia spe diversa,
et neque visiones ex eorum procedunt ab intellectu spe
diversis, nec docet aliquis certum quod deferri non potest ob
novitatem nota ——

Non probo in praesenti rationem quam Granado.
5. et Sapolla dub. 2. n° 10 praeferunt scilicet non proce-
dere visionem spe distinctam, ratione intellectuum diversorum
spe, quia intellectus occurrunt per potentias obedientiales, quae
sunt formaliter supernaturales et ideo ejusdem speciei quoad
etiam visiones. sed existimo falsum potentias obedientiales omnes
esse ejusdem speciei. 1° quia potentia intellectiva non potest ele-
vari ad amandum Deum per actum charitatis, neque
volitiva ad videndum Deum et multo minus potentiae
obedientiales substantiarum irrationalium et insen-
sibilium quod fieri posset si illae potentiae obedientiales essent
ejusdem speciei. 2° nam licet potentiae obedientiales maneant
in hoc, possint elevari ad producendos utcumque
des effectus non implicantes, etiam potentia intellectiva ad producen-
dos volitiones supernaturales in voluntate, et volitiva ad

in

intelectus supernales in intelectu, non tamen intelectus ad volendum nec voluntas ad intelligendum quod non provenit ex diversitate in ratione specifica illa- rum potentiarum obedientialium. 3° nam potentiae obedientiales specificantur ab objectis; at singulae habent distincta objecta ut patet in vitalibus; et etiam in quibus cumque in ordine ad receptionem formarum, neque enim possunt quas- cumque recipere. 4° nam potentiae obedientiales non sunt formaliter supernales ut dixi p. 1. de incarnatione observavi ideo quod ad intrinsecum non differunt a naturalibus, quia sicut specie differunt ex diverso specificativo naturali, etiam in quantum obedientiales, ut sic enim non accrescit illis peculiaris perfectio distincta a naturali neque enim adeo magnum est et praeexcellens quod concurrant ad effectus supernales ut instrumentaliter elevatae —

Sectio 5 an, quod sint diversitatis specifi- cam ex diversitate potentiarum —

Dico 2. ex S. Thom. Eximie quodlibet potentiae vita- les etiam ejusdem generis specie distinguuntur, ab usque etiam vi- tales itaque specie differunt, sed intelectus Angeli ab intelectu hominis et intelectus unius Angeli ab intelectu alterius specie distinguuntur, ergo etiam visiones Dei a talibus procedentes. major probatur inductione nam ita dicitur in actibus vitalibus naturalibus procedentibus a potentiis specie distinctis, differunt enim specie quotiescumque potentiae specie diffe- rant. quod provenit ex majori connexione quam habent actus

vitales cum suis ptis, sine quibus sine illis vix possunt existere. q. non reperitur in calore et similibus effectibus, q possunt eidem spe a diversis ptis causari.

Et dicas disparatum esse quod sint potentiis comparatis ad actus supernales ad quos concurrunt et instr.a per spes obedientiales. Cae est 1a affirmatio nam spes obedientiales sunt etiam inequales quotiens naturales cum quod identificantur inequales sunt ut recte Henrice disp. 49 c 4 n. 50 et id tandem fatetur Granado tt.u q. de visione disp. 4. sect. 3. § et inequalitate prius actus procedent etiam supernales, inequales. Cae est 2a affirmatio nam instr.a quoque solent conducere ad actus in spe variandos, ut sine illorum affinitate adequatum prius spe diversum et propterea ex diversis, spei intentionalis variant in spe actus vitales sensuum et intellectus. Una est 3a affirmatio nam actus vitales etiam supernales dicunt essentialem ordinem transcendentalem determinatum ad principia sua propria vitales et pro diversis illorum distinguuntur.

Cae est 4a affirmatio nam actus fidei q elliciuntur ab hoc sunt actus imperfecti et concrescunt q attingunt res spales per modum rerum sensibilium, secus contingit in actibus fidei, q elliciuntur ab Angelo similiter actus fidei elliciti ab hoc perspicaci et docto meliores sunt quam elliciti ab hoc Rustico, et propter meliores spes intentionales et propter meliores apprehensiones ip

ce

cedentes. 2ª est 3ª affirmatio nam potentiae vitales spe diversae postulant actiones spe diversas etiam quae efficiunt actus supernaturales quae etiam ipsi actus supernaturales spe quasi dentificanti cum actionibus ut putat S. Heerice; et propter conexionem maximam quam habet cum principio interiore effectus creatos —

7ª est 6ª affirmatio nam potentiae distinguuntur per ea suos actus et in ordine ad illos specificantur quae potentia angelica petit actus etiam supernaturales spe diversos ab actibus humanis potentiae. 2ª est ª affirmatio, nam actus supernaturales angelici conveniunt sub diverso genere superiori scilicet sub cognitione angelica et sic quae genere differt a cognitione humana ut sic. quae actus supernaturales angeli spe differunt ab actibus supernaturalibus hominis. Consequentia probatur nam cum genus pertineat ad perfectionem formalem rei, quae sunt diversi generis sunt etiam diversae speciei —

Ad argumentum dico sic cedendo majorem in actibus vitalibus quae debent procedere a principiis vitalibus naturalibus, ad illos non concurrant potentiae propria et naturali virtute et absque ulla elevatione propter conexionem etiam actuum cum potentiis et diversitatem specificam earum diversificantur. hoc tamen non contingit in actibus supernaturalibus illi etenim licet assimilentur naturalibus in stricta dependentia a principio vitali propter quam saltem absque miraculo non possunt sine principio vitali produci differunt tamen a naturalibus quia ad illos elliciendos potentiae naturales elevatione indigent, peculiaris qua perfectio actuum supernaturalium aliunde quam ex principio vitali efficiente desumitur scilicet ex lumine et habitu supernaturali. et ideo nullam varietatem

specificem accipit ex diverso princ. vitali, sed res
pectu illius se habet sicut calor et alij effectus qui
eadem specie a diversis princ. in specie procedunt. Et ex
hanc doctrinam explicanda est solutio que ab aliquibus
adhiberi.

Ad 2am confirmat. Resp. potent. obedientiales
identificatas cum potentijs naturalibus spe... inequalibus
esse secundum esse inequales quia secundum intrinse
cum non differunt a potentijs naturalibus. nihil omnino
non tribuunt specificas perfectiones diversas actibus
supernaturalibus quia respectu eorum concurrunt ut instr. et ideo
perfecte specifica luminis et habitus elevata. et
ideo non sufficiunt actus specificare. Ad 2am conf.
Resp. species intentionales ut potentes vicariam obiecti spe
cificare nonnunquam actus quatenus obiectum media
illa ut instr. connaturali et debito concurrit ad actum
et perfectionem specificam tribuit. aliter se habet pot.
vitalis et ipsa species, quia actus habet superiorem
et supernaturalem perfectionem, que sufficienter actus
ab alio princ. specificari potest ut instr. nihil formale
ad eam perfectionem conferente. ad

Ad 3am conf. Resp. ex ordine transcen
dentali actuum supernaturalium ad potentiam vitalem ut ad
connaturale subiectum et princ. vitale solum inferri
quod tales actus habeant ratione potentie diversae quandam individuale
conditionem, non tamen quandam formale hoc est ab alijs prin
cipijs tribuitur.

Ad

Ad 4am confirmationem illa diversitas in modo operandi per actus fidei non arguit diversitatem specificam inter actus fidei sed solum materialem et individualem desumptam ex diversitate specierum et apprehensionum naturalium improportionate determinantium dato vero unitas specifica desumpta ex illis ut ab actibus ex motivo formali non est. Ad 5am confirmationem dico ex diversitate illorum in intellectum non sequi diversitatem specificam actionum sed solum materialem et individualem, nam et actiones specificantur etiam ab agentibus non tantum ab instrumentis utrumque concurrere [illegible]; ex 9o c. opp. 5 de voluntate Dei art. 7 cum S. Arrubaldo [illegible] actiones propter diversos fines a Deo procedere sequitur diversitatem physicam [illegible] sed non specificam, ergo tantum daretur diversitas specifica in actionibus, non tantum in actibus vitalibus per illas causatis, qui ab illis tanquam a modis realiter distinguuntur more aliarum actionum. Discrimen est quia actus vitales non habent tam strictam connexionem cum potentia etiam instrumentali, quam habent actiones, quae modi sunt actuali respectu essentialiter postulantes eam instrumentum, determinatam et non aliam etiam per potentiam absolutam Dei actus vero vitales per potentiam Dei absolutam possent a Deo adaequate produci saltem intra potentiam intellectivam ea passive [illegible] se habente.

Ad 6am confirmationem dico [illegible] dici solutum potest specificari a collectione actuum tanquam ab indicio non tanquam a principio specificante; ut autem collectio actuum specie diversa sit sicut est potentia, non requiritur ut singuli illius actus specie distinguantur ab actibus aliarum potentiarum, sed materiales [illegible] quam perfectionis materialis potest commensurari nam [illegible] talium actuum tota collectio dicetur absolute diversa

Ad 3.m Rx cognitionem Angelicam

ut sic non esse rationem genericam respectu omnium cognitionum Angeli sed solum respectu earum quae specie distinguantur v.g. respectu naturalium et supernaturalium a quibus abstrahitur; humana vero quae et Angelicam, quae specie distinguntur, si tamen praecisse ab his abstrahatur ab Angelicis quae specie conveniunt cum humanis non habebit rationem generis sed solum rationem speciei contractae ad cognitionem Angelicam quae non tamen ab humana distinguetur.

Sect. 5. arguta quae probant diversitatem specificam ex diversitate obiecti materialis.

Arg. 1.m ex D. Thoma: Visio omnis beati attingit in divina essentia aliquot creaturas, visio alterius diversas specie creaturas et multas quo specie differunt illae visiones. Consequentia probatur nam sicut specie differunt obiecta ita etiam visiones. Si dicas non differre specie quia illa obiecta secundaria sunt et proterea nequeunt in visiones diversitatem specificam refundere. Contra est 1.a confirmatio nam voces hae obiecti primarii et secundarii a vulgaribus Theologis usurpentur ad huius argumenti et aliorum solutionem quae non satis debent esse Theologo accurato.

Contra est 2.a confirmatio nam per tales visiones vere attinguntur et exprimuntur creaturae ac respectu transcendentali respiciuntur sicut essentia divina ex eo quod exprimatur per talem visionem refundit in eam speciem ita etiam creaturae cognitae quae si non cognoscerentur aliquid essentiale deesset visioni. Contra est 3.a confirmatio nam in Deo cognoscuntur creaturae in Deo quia cognoscitur omnipotentia ut illas continens et si non cognoscerentur creaturae non cognoscerentur omnipotentia ut illas continens. Contra est 4.o nam visio quae

unius

attributum sine alio attingeret spe distinctae a dea, quae modo datur et ab alijs, quae alia attributa attingeret tum q attributa etq inter objecta secundaria competentur, q. etq visio ut terminatur ad creaturas ab illis spem desumit

Ad argum. 3 relata in eo dico, et sic respondit P. Herice 1. p. disp. 5. n° 54 non aliquis specificam distinctionem ex objecto secundario introducere quam q disp. 49 c. 3. n° 30 introducit. ad 1um confirmationem non vulgares sed magni et accurati Theologi inter eos S. Thom. scotq veteres quae eos et decantiores. P. Vasq. P. Sua. et alij magnum discrimen agnoscunt inter objectum primarium et secundarium in ordine ad actus specificandos nisi forte illos dicit accuratus Theologos. P. Herice autem etq Hurtado —. ad 2um visio beata ex eo q respiciat et exprimat has et illas creaturas respectum transcendentalem intrinsecum ad eas dicit, sed hic respectus non pertinet ad illius rationem specificam, sed solum ad individualem intra eandem speciem desq art. 9. constat vero non pertinere ad rationem specificam, q a creaturae sunt objectum materiale tum et rationem specifica actuum non desumuntur ab objecto materiali sed formali ut patet in actibus fidei, q sunt ejusdem speciei propter eandem authoritatem divinam q veracitatem circa diversa objecta materialia —

Ad 3um q cognoscere divina objecta praecise secundum intrinsecam q dicit et etq secundum q se tenet extra ea non arguit varietatem in objecto formali q est essentia divina sed in aliquo objecto materiali atque adeo non arguit in visionibus distinctionem specificam —

Ad 4um dico visionem q unum attributum sine alio videret, fore spe distinctam a dea, quae de facto da

ri, et absque quod aliud attributum videret, quod haberet obiectum formale diversum, nam quae de facto dantur habet essentiam divinam pro obiecto formali, illa vero qua videret solam immensitatem haberet solam immensitatem pro obiecto formali etc. et similiter ea qua videret solas creaturas ab illis specificaretur et specie distingueretur per diversitatem creaturarum; at vero visio qua attributa unum et plura intuetur et propter essentiam, ut propter obiectum formale cognosceret, non differret specie ab ea qua creaturas intuetur quia obiectum formale idem est, et consequenter eadem ratio specifica in visione resultaret —

Obiicies 3º ex P. Hurtado disp. 5 de anima sect. 4 § 3 plura fundamenta quae attendit ex diversitate obiectorum materialium diversitatem specificam actuum conferri. 1º quia S. Tho. 1. p. q. 1. art. 3. et q. 77 art. 3. distinguit visiones corporeas specie penes diversitatem colorum quae sunt obiecta materialia. 2º quia Nominales et P. Molina 1. p. q. 1. art. 3. disp. 3. § permittendum est vero dicunt specie distingui religiones quae ex professione specie distinctis dedicantur. 3º quia Suarez disp. 9. metaph. sect. 3 nº 26 docet aliquas virtutes distingui per obiecta immediata etiam materialia —

4º quia aliquae plures distinguuntur specie ab aliis religionibus, ut notum est, et etiam inter se, quamvis habeant idem obiectum formale, ergo probatur nam omnes habent idem obiectum formale cum aliis religionibus a quibus distinguuntur. 5º nam ad cognoscenda duo obiecta materialia specie diversa concurrunt duae species intentionales specie distinctae, ergo cognitiones etiam specie differunt. Consequentia probatur

sbatr namq 2o quia proprie differunt spe et n sunt in linea subordinatae ut sunt duae spes intentionales quae inter se n subordinante necessario determinant ad effs spe diversos in actu 2o sicut in actu 1o ad diversos inclinant. Similiter quando duae premissae spe diversae determinant ad duas ccles, quin obstet unitas specifica obji formalis —

6o nam cognitio risibilitatis differt spe a cogne admirationis, ut patet 3o a posteriori utraque proprie las cognoscatr per suos effs, et illae cognitiones sunt sub eadem rne formali formae rationalis, et 2a pbatr nam utraque illa cognitio het terminum spe diversum quem tam proprie et determinate repraesentat cum transcendentali respectu, quam alterae premissae ...a obja et duae visiones duos distinctos colores, sed premissae et illae duae visiones spe distinguuntur ex objs et etiam cognes illarum duarum proprietatum. —

7o volitiones immediate terminati ad obja spe diversa distinguuntur spe et idem erit si sint sub eadem rne formali, patet illa quia qd sint sub eadem rne formali non tollitur quin sint verae repraesentationes talium objorum. pbatr nam eadem rnem pt determinare formam universalem ad effs spe diversos, ut apprehensio eadem ad assensum et dissensum; judicium idem ad odium et amorem; spes impressa hois determinat Angelum ad cognitionem hois et leonis, et idem objum formale pt determinare ad actus spe diversos circa diversa obja materialia —

8o repraesentatio obji A praedicatur unequivoce de hac et illa repraesentatione obji materialis A et

est ratio specifice respectiva illarum. Sic namque modi determinate connotantes terminos specie diversos specie differunt et ita cognitiones representantes objecta materialia specie diversa cum illa ordine aliquo et determinato respiciant.

Hec P. Hurtado ad 1um Respondeo si specie colores distinguuntur ego quoque cum S. Tho. visiones illorum specie distinguo quia immediate per visiva motas et determinata ab istis coloribus (licet presupponat medium illuminatum, sed non ut rationem formalem adequatam) quae non solum habent pro motivo objecta materialia sed etiam formalia, et de his objectis loquitur P. Suarez. P. vero Molina expresse loquitur de cognitionibus que habent propria specie distincta, a quibus et non ab objectis materialibus specie distinguuntur, unde patet ad 2um et 3um.

Ad 4um Respondeo negando sequelam ad ejus probationem Respondeo principia et conclusionem non habere idem objectum et determinativum formale. principia enim specificantur ab apprehensionibus, et earum objectis; conclusio vero a propriis formalibus, quia est cognitio per aliam et post aliam. Ad 5um Respondeo duo principia specie diversa inferunt conclusiones specie diversas; dum ita specie intentionales specie diverse si connaturaliter determinent immediate, seu modo diversitatis exercebunt et efficient cognitiones specie diversas: aliquando tamen non ita contingit quia earum virtus limitatur et attemperatur ad cognitiones unius speciei, licet individualiter diversas; limitatur autem ab altero principio et motivo principaliter concurrente et coarctante ac determinante virtutem indifferentem intellectus ad eandem specificam perfectionem illis actibus tribuendam. Ut patet in assensu fidei qui prestat diversis veritatibus ma-

te

materialibus specie diversis intellectus in posterius illarum veritatum speciebus intentionalibus diversis elicit duos actus innixus praesertim authoritati divinae et ex ea tantum certitudinem et perfectionis specificam illius actus reddat.

Ad hujus si cognitiones visibilitatis et admirationis sint sigillatae a priori ex cognitione ejusdem radicis specificae utraque scilicet erit ejusdem speciei quia eidem speciali principio innititur; aliter contingit quando inferuntur a posteriori ex effectibus ipsarum quia hi et eorum cognitiones differunt specie. Ad confirmationem respondetur cum duae praemissae immediate respiciant duo objecta specie diversa, differunt specie et duae visiones quae immediate repraesentant duos species colores; quod non contingit in cognitionibus illarum duarum proprietatum quae illas repraesentant ex determinatione ejusdem principii formalis et propter illud, et ideo cognitiones talium objectorum dicuntur mediate, et generaliter intellectus et voluntas specie non [?]nales cum possint rem displicere unam rationem formalem sub qua tamen et propter quam attingant objecta materialia diversa eo ipso determinantur ad unam speciem tantum pluribus cognitionibus differenda, quae determinatio fieri potest videre ex diversa applicatione libera in via et necessario in patria per lumen gloriae ad videndum Deum et per visionem ad eundem adhaerendum quod dicitur objectis materialibus; ab his tamen adveniunt aliqui speciales respectus transcendentales intrinsecus spectantes non ad specificam sed ad eorum rationem materialem seu individualem.

Ad 3um respondetur negando consequentiam ad ejus probationem respondetur ex cognitione alterius non ved

sente immediate cum obiecto materiali sed cum illa
ut subsunt tali rationi formali ex eo quamquam termi-
nent intellectum non tamen determinant neque exercent cum
operatione intellectus vim determinativam diversam specie quam
habent; sed solum determinat et movet ratio formalis et
obiectum materiale non nisi sub illa ratione formali et propter
illam et ideo actus procedit cum specie quam tribuit obiectum
formale et non cum specie quam aliquod obiectum materiale
possit tribuere si immediate et ut obiectum formale
ai motivum attingeretur et in hoc assimilatur illis deter-
minativis, quae afferuntur in arg., et possent ad actus
specie diversos determinare: positis scilicet diversis conditionibus
et circumstantiis, aut causis. Unde patet ad confirmationem
ad. —

Ad 2um r. non solum ratio specifica praedicatur singulariter
sed etiam ratio individua quando dantur plura individua, quae
participant unam et eandem rationem individuam. Sic ratio
hominis masculi praedicatur singulariter de pluribus masculis et non
de feminis, licet non sit ratio specifica diversa, ut docent iterum
q. 3. art. 3. Similiter representatio A. si non habeat
rationem formalem diversam praedicatur singulariter ut ratio individua
quae potest reperiri in pluribus representationibus A. nam
specie distinctis a representationibus B. si non adsit ratio
formalis diversa, sed ipsum A. et B. immediate determi-
nent ut rationes formales diversae.

Ad 3um. In modis quoque quantumvis determinati-
vis et affixis ad suos terminos specie diversos reperitur
quandoque unitas specifica, licet respiciant terminos
specie diversos. Sic visio hominis et leonis non differunt specie
secundum plures DD. sed esto hoc in modis numquam

qu

stingat, aliter attingit in cognitionibus, quae licet dicant repre
sentationem et respectum actualem ad objecta materialia ab
illis tamen non accipiunt speciem, quia non respiciunt ea ut diver
sa sunt sed ut subsunt et conveniunt in una ratione formali
ut dictum est. quam rationem formalem intellectus et voluntas
ut potentiae immateriales sic respiciunt et subtilius et non aliter
possunt attendere ad objecta materialia; quamvis necessario et ex
consequenti ea objecta materialia per respectus transcendentales
actuum attingantur. at vero modi materialiter attingunt subjecta sua
lectis et constant suos terminos nulla facta in illis redu
plicatione aut praecisione alicuius illius rationis, sed ut sunt in
se diversi et propterea a terminis specie diversis diversitatem
specificam accipiunt.

Sect. 6. Ult. et novum arg.

Obj. 4. his vocibus objectum formale aut materia
le etiam me consentiente desumptis, omnia a partibus compositi
physici et methaphisici formalibus aut materialibus. sed non
solum forma et differentia compositi physici aut methaphisici
sed etiam materia et genus conferunt ad perfectionem specificam
illius ergo etiam objectum materiale. minor probatur nam homo
essentialiter secundum rationem specificam dicitur corporeus ratione
materiae et dicitur etiam vivens sensibile ratione generis animalis
quod includit ergo actus qui versantur circa objectum materiale et forma
ta ratione materialis accipient aliquod praedicatum specificum
et essentiale, ergo sic genericum atque adeo duae visiones
versantes circa easdem creaturas accipient ab illis aliquam
rationem formalem saltem genericam. consequentia probatur nam ver
santur circa istas creaturas secundum rationem in qua conveniunt
scilicet ut subsunt eidem objecto formali ergo accipient unam
rationem in qua conveniant.

Resp. ... nam si duo composita physica v.g. duo homines

habent eandem formam specificam diversas v° spe ma
rias ut est possibile plane tales hoēs spē differrent in
esse physico cum claudant prædicata spē diversa scilt
marias diversas, & si hio aliq conveniant in eodem obj̄ for-
mali habent v°. diversa spē marialia, spē distinguentia
Psi 2° nam genere diversa inferunt specificam distinctio
in composita methaphisicas verum est q differentiæ esset
ejusdem speciei ut hoc corruptibilis differret spē ab in
corruptibili ratione generis q conveniret cum illo in eadem
differentia rationalis & alia differunt spē q objectum formale
sit idem dummodo obj̄ti marialia sint diversa. —
Sed objectum formale et mariale in aliquo assimi
lari pcte, physicis & methaphysicis in aliis v° differre
assimilatur in hoc q sicut de facto forma sola & differentia
specifica diversificat spē composita ejusdem generis non
v° mariæ neque genus ita objectum formale tm sufficit
diversificare alioq n v° objectum mariale, quod indicatur
ratione formalis. Item in hoc q sicut forma eadem &
differentia specifica existente de facto idem est specifice
compositum physicum & methaphysicum itaquoque existen
te eodem obj̄ti formali idem est species alioq quodque sit
de limite & diversitate obj̄ti marialis differentiis sicut in
aliis, sicut & in hoc quod q plura obj̄ta marialia conve
niant in hoc q subsint eidem rationi formali, hæc autem
convenientia n est generica sed specifica in ratione obj̄ti quia
eidem formali & specifico subsunt & ideo n differunt
ad diversitatem specificam. Similiter non accrescit ali
quo perfectio generalica ex eo q vergente ca idem
objectum mariale, q sub rationibus formalibus diversis.
et

ergo tunc in eodem obj.o materiali, diversae forma-
litates considerantur ergo objectum materiale non respi-
ciendo formalitatem determinat atque adeo per se ipsum
non confert ad perfectionem formalem. —

Ad 2.am confirmationem R. dando casum. Ut possibile
nem materiae quae modo datur in hoc differt specie a possibi-
li quae solum respiceret eandem formam hominis et for-
mam alimenti hominis. in eo autem casu posset dici 1o.
duos homines cum forma ejusdem speciei et materiis diversis
non differre specie neque physica neque methaphysica
quia materia non conducit ad illud compositum in quantum
diversa neque respectu illius diversitatem illam exercet
sed in quantum subest tali formae rationali tribuens tamen
composito esse materiale et extensum quod aeque tribuit a-
quaecumque materia et ideo hoc exemplum non infert aliquas
formas specie diversas per diversitatem obj.i materialis sed esto in compo-
physico detur diversitas specifica praecise ratione materiae specie divers-
ae. in eo tamen est disparitas in actibus, quod ratione objectorum materialium
diversorum ideo non diversificantur, quia versantur circa haec non
ut sunt in se diversa, sed ut subsunt eidem rationi formali
et propter hanc praecisionem non propter ipsorum diversitatem materialem
quae veluti per accidens se habet in ordine ad movendum et
determinandum intellectum et voluntatem. at vero materia
per se ipsa et absque illa praecisione constituit partialiter
compositum; unde cum ipsa in se sit specie diversa, diversifi-
cat compositum, quod absolute diversum est specie quaerendo vero
illam saltem partem essentialem specie diversam. —

Ad 2am conf. R. certum esse quod res aliqua duo
genera distinguuntur specie quoque infima distingui. Unde

q. assumitur scilicet posse dari duo composita methaphysica genere diversa quae habeant eandem speciei differentiam intimam est omnino impossibile, et ideo illa duo licet corruptibilis et incorruptibilis quae genere differunt specie quoque intime distinguuntur neque unquam possunt in eadem differentia rationalis; absonum est enim et a bona dialectica alienum ut genus det differentiam, differentia vero conveniendi [illegible] quare ex hac doctrina et exemplo non probatur minime aliquas species distingui ex diversis obiectis materialibus, licet habeant idem obiectum formale. sed dato et impossibili, quod species differant per genus ut per partem actualem componentem formaliter compositum methaphysicum; adhuc tamen non differrent per obiecta materialia, propter dicta ad 2um confirmationem. quia illa non ut diversa sed ut conveniunt in una ratione et ut subsunt eidem rationi formali respiciuntur —.

Art. 6.

Quem gradum perfectionis habeat visio beata intellectus creata.

Comparanda est cum aliis cognitionibus tam naturalibus quam supernaturalibus et cum speciebus aliorum generum tam naturalium quam supernaturalium, neque perfectiones singulas (esto sint specificae) visionis beatae in praesenti attingam, sed earum explicationem rejicio ad disputationem 3. in qua de praedicatis visionis beatae agetur —

Dicendum est 1o. visio beata excedit in perfectione ab unione hypostatica, gratia sanctificante et lumine gloriae. de unione hypostatica indubitatum est, quia mediante il-la

illa participat substantialiter natura Divina, e deberi Xpo Dno non solum gratia sanctificans sed etiam lumen gloriae et visio beata. Ut disp. 5 de incarnatione art. 5 docui, et visio beata ut potest debitum unioni hypostaticae veluti radici substantiali illa est imperfectior. Sed nam ratione dia unione hypostatica hoc dicitur vera Deus et adoratur adoratione latriae humanitas Xpi Dni; at non ita hoc dignificatur per visionem beatam ~

Quod gratia sanctificans praecellat visioni beatae negatur a P. Molina 1. p. q. 12 art. 5 disp. 5 ad 2um obiectioni, Alvelda disp. 26 sect. 1 nº 3 et 4, Granado 1. p. tractatus de visione disp. 6 nº 6, Egydio 1. 2 tho. 1 lib. 4 de beatitudine art. 1 § 9 nº 66 et tho. 2 lib. 11 q. 5 art. 3 § 8 nº 34 ubi salas tractatu disp. 2 sect. 4 ad 2um et Cabrera 3. p. tho. 1 q. 9 art. 2 disp. 4 § 4 nº 72. Sed mea 2º defenditur a S. Tho. 1. 2ae q. 110 art. 1 supra ubi docet non posse creari gratiam principaliter ab illo pro creato et creabili quia nullum ens creatum posse melius (ut requiritur ad esse principalis aequivoce modo) quam gratia ex eo, sit participatio divinae naturae supponit quod neque lumen neque visionem esse meliorem quam gratiam. Idem tradunt expresse P. Suarez 3. p. tho. 1 disp. 10 sect. 2 et disp. 14 sect. 2 § 2a et 3a et disp. 22 sect. 2 § fundamentum et disp. 31 sect. 4 § dicas et tho. 3 de gratia lib. 6 c. 25 nº 9 et lib. 7 c. 25 nº 4, Rumel 1. 2 tho. 2 q. 110 art. 1 disp. 4 § 5º mobetur et § Respondetur ubi sic dogmatice sa Deus q. 4 art. 8 pagina 585 et indicatur a Cabrera eadem q. 9 art. 2 disp. 12 nº 41 ubi supponit lumen gloriae esse passionem et proprietatem gratiae. Probatur

nem gra est participatio formalis divinæ naturæ quæ per modum naturæ confert quasi substantiale esse supernale et reddit hominem Dei filium adoptivum et illius hæredem, reliqui habitus ordinis supernalis ut lumen gloriæ et visio beata excedit in perfectione, quæ nescio dicantur. Consequentia probatur nam id quod dat esse supernale per modum naturæ et quod formaliter participat divinam naturam perfectius est quam id quod se habet ut proprietas et participat unicum tantum attributum Dei scilicet visionis et lumen intellectus, dices —

Dices ex S. Tho. 1. 2. q. 111. art. 5 in corpore secundum quantitatem absolutam donum gloriæ est majus quam donum gratiæ. Confirmatur 1° nam gratia ordinatur ad visionem ut ad finem; at finis solet esse nobilior. Confirmatur 2° nam beatitudo consistit in operatione essentialiter perfectissima —

Respondeo Sanctum Thomam sumere donum gloriæ aut glorificationis non pro sola visione beata, sed pro omnibus quæ in statu beatitudinis reperiuntur ut sic autem talis status claudit tam gratiam quam visionem et ratione visionis quam superaddit status est melior et majus donum. Ad 1am confirmationem quamvis finis ultimus quem intendit per medium esset quod perfectius quam medium sicut Deus perfectior est gratia non tamen finis non ultimus et tanquam adeptio quædam est visio; sicut potest perfectior ratione operationis nihil omnis dicitur esse propter operationem. Ad 2am confirmationem non consistit beatitudo essentialis formalis in optimo absolute sed in optimo per modum consecutionis Dei et sic se habet visio, licet in perfectione entitativa excedatur a gratia et unione hypostatica —

Tandem quod visio excedatur in perfectione a lumine gloriæ negatur a P. Fonseca tho. 5. meth.

tio. 7

lib. 9 c. 6. q. 4 sect. 4 ... Molina 1. p. q. 12 art. ... disp. 1. ad secundum ... Ubi Granado ... 5 disp. ... n. 8 et 1. 2. ... 4 de ... disput. 6. a Medina 1. 2. q. 51. art. 3. Ubi ... Salas ... disp. ... sect. 4 ... Egydio ... 2. lib. 9. 4 ... art. ... n. ... lib. 11. q. 5. art. ... n. 35 Martinez ... q. ... art. ... disp. 3. ad ... Montesinos disp. ... n. 55 et ab Alvertino tho. 1. ... 2. q. 6. ... et Amagistro albaldo 1. p. disp. 28 sect. ... n. 3. ... Ubi dicit lumen gloriae esse ejusdem perfectionis cum visione —

Sed nra ... Suarez ... Cumel ... Lorca ... relatis a ... disp. 9. c. 6. n. 33. a S. Arrubal 1a p. disp. 19. c. 7 n. 30 Cumel 1. 2. ... q. 51. art. 3. & 2. Mendoza q. 2. scholastica n. 11. & ... Alvarez lib. 7 de auxiliis disp. 56 et Alij ... 1. p. q. 12. art. 5.

Ratio est quia lumen gloriae concurrit ad visionem per modum habitus infusi; sed habitus infusus perfectior est suo actu quod ... minor probatur ex authoritate ... quam in habitibus supernaturalibus referunt et sequuntur Suarez 3. p. ... tho. 1. disp. 4 sect. 3 & ad ... probat ... et ... de auxiliis c. 4 n. 7 Cumel et Vasquez ... probatur ... quia habitus infusus respectu actus non solum dat facilius posse ... simpliciter posse et ideo respectu ... actus ... per modum ... et ... principalis ac proportionatus quod lumen gloriae est perfectius visione sicut habitus infusus respectu sui actus. ... probatur nam causa principalis ... quando equivoca est ... speciei non potest esse minoris perfectionis neque ... equalis sed majoris.

Dicendum est 2o visio beata excedit in perfectione

alia accidentia et modos supernales praeter dictas, etiam habitum et actum charitatis. ita DD. de 3ª praecedenti relati quamvis Egydius tho. 2. lib. 5. q. 10 art. putet probabile visionem excedi a charitate. probatur ratione nam visio beata est actus quo perfectissime consequimur summum bonum; charitas autem non est consecutio illius, et est tantum secundaria consequens visionem beatam, idemque censendum de reliquis supernalibus, et charitas est minus perfecta quam lumen gloriae et visio beata. probatur nam visio beata est suprema operatio intellectus et excedit in perfectione quarumcumque operationes etiam summam voluntatis sicut intellectus excedit voluntatem.

Neque obstant ea quae de charitate affirmantur a Sancto Aug. tho. 3. lib. 15 de Trinit. c. 18. et tho. 9. tra. 32 in Joannem et tho. 10 serm. 50 de verbis Dni c. 3. et S. Bernardo serm. 29 in cant. col. 2 illam scilicet esse donum Dei excellentissimum. nam vel sermo est de gratia sanctificante, quae charitas et charis nomine graeco, in sacro sermone appellatur et id tantum comparatur cum aliis virtutibus viatoris, quas charitas supernalis longe antecedit iuxta illud 1ª ad Cor. 13. nº 13. major autem horum est charitas.

Dicendum est 3º visio beata praecedit quoque res substantias et accidentia naturalia. de accidentibus nulla est controversia. de substantiis docuit Egydius Lusitanus l. 2. tho. 1. lib. 4 de beatit. q. 2. art. 1. ad 3m et q. 4 art. 1. § 9. nº 66. et tho. 2. lib. 4. q. 5. art. 3. § 8. nº 33. minus philosophice et falso dicit eas excedatur a visione beata. sed boni philosophi quam plurimi DD. gratiam praeferunt substantiis completis creatis et cum visionem beatam censeant nobiliorem gratia, consequenter meliorem substantiis completis existimabunt. ita expresse Molina 1.

p.

p. q. 12. art. 5. disp. 2. ad 2. P. Granado 2a. 2ae. tr. 3 de gra. disp. 6. Probanda vero est nra 2o ijs-
dem fundamentis, quibus id de gra affirmatur 1. 2. q. 113
art. 9 corpore ubi dee Recentiores. habet doctrina
S. Tho. 1. 2. q. 113 art. 3. ad 3. secundum "
rone suae speciei accidens quidem quod causatur ex prijs subiecti est "
indignius subiecto, sicut effectus eius. accidens autem quod causatur ex "
participatione alicujus superioris nrae, est dignius subiecto, "
inquantum est similitudo superioris nrae, sicut lux aer, ita homo "
" et charitas est nra, quod a fortiori affirmaret S. Doctor
de visione beata, quam perfectiorem charitate censuit.
Ratio probatur ex majori propinquitate ad essentiam
divinam, et participatione ipsius, quae inest visioni beatae
et consequenter lumini gloriae, et ex meliori effectu formali, quem praestat, reddit n. filium Dei nra, et cum
accidens sit rone propriis differentiis excedit quacumque substantiam
etiam Angelicam, quae minus assimilatur Deo, minus quae accedit ad Divinam nram. Quae vero contra hanc rem obijci possunt in materia de gra dissolvuntur, et cum leves momenti
sunt omittuntur in praesenti.
Dicendum est ulto. visio est simpliciter perfectior in ratione quacunque alia cognitione creata. haec 2o pars
est inter Doctores quos sequuntur P. Suarez 1. p. lib. 2.
de attributis c. 28 no 3. et c. 29 no 2. P. Salas 1. 2.
tho. 2. tr. 2. disp. 3. sect. 6. ubi Egidius, tho. 1. lib. 4.
de beatitudine q. 5. art. 3. § 2. no 7. et tho. 1. lib. 4.
de q. 5. art. 3. § 7. P. Granado 1. p. tr. 5. de visione Dei
d. 8 no 8. idque extendunt DD. quod docent, nec cognitiones creatas excedi a visione certitudine et evidentia. ita Suarez

Cajetanus 2.2ª q. 4. art. 8 fine. Ubi Lorca disp. 28 n. 8. et Torres disp. 42 dub. 2. Zumel 1. p. q. 12. ar. 6. disp. 1. dubio ult.

Probatur 1º pars nam perfectio evidentia et certitudo alicuius cognitionis desumitur ex perfectione obiecti formalis, habitus et speciei; sed haec praecellunt in visione quae praecellit certitudine evidentia et perfectione aliis cognitionibus creatis. minor probatur nam habitus et species cognitionum naturalium plane excedantur ab specie et lumine determinantibus ad visionem beatam ut per se patet. similiter reliqui habitus supernaturales; nam habitus fidei et prudentiae etiamsi sint per se infusi inclinant ad cognitionem habitam cum conversione ad fantasmata et ad cognitionem dei solum abstractivam et non ut est in se, quae excedantur a lumine gloriae, tandem nulla fit aut cognitio supernaturalis determinata per modum speciei aut obiecti formalis ab essentia divina sicut visio beata.

Probatur 2 in dictione nam in primis inter cognitiones naturales nulla est evidentior aut certior quam cognitio primorum principiorum; at haec excedit a visione beata et ratione perfectioris luminis. et ratione melioris speciei et obiecti formalis, et propterea intellectus neque quoad specificationem neque quoad exercitium potest suspendere assensum per visionem beatam cum possit in exercitio cohibere assensum primorum principiorum. 2º ex iisdem principiis visio beata excedit certitudine et evidentia scientiam per se infusam. 3º ex iisdem excedit certitudinem fidei, quia addit evidentiam, quia firmius adhaeret veritati quam si obscure tamen supponere fides; quod provenit ex meliori specie et perfectiori obiecto formali. ita DD. relati.

q.

Quod dicunt P. Suarez, P. Salas et P. Tor-
res fidei in ratione adhesionis certiorem esse visionem
quam fidem, non tamen in ratione infallibilitatis non probatur rela-
tionibus citatis, quia illud est magis infallibile, quod fir-
miori habet fundamentum infallibilitatis, at visio beata me-
lius habet fundamentum fidei divinam essentiam ut est in se
quae licet formaliter praecise excedit authoritatem divinam
obiectum formale fidei, quae suam indefectibilitatem nostro modo
intelligendi ab essentia participat. quae non convinceret, si id
illum ostenderet meliorem esse essentiam Dei, quam eius
authoritas praecise considerata, sed etiam esse magis indefectibilem
quae non formalitas intelligitur deesse divinae authoritati
praesertim si authoritas divina includat veritatem et relatio-
nem radicalem —

Art. 7

An per potentiam absolutam sit possibilis visio divi-
nae speciei.

Sect. 1. probabilior sententia eligitur.

Negant nobiles Theologi veteres et
Recentiores Durandus 4. dist. 49 q. 6. n. 5. Vincentius
de gratia Christi q. 3. art. 2. ad 6um. Caietanus 1. p. q. 12
art. 4 ad 3um. Zumel 1. p. q. 12 art. 6. disp. 2. Ubi Al-
velda disp. [illegible] sect. 2. et disp. 29 sect. 3. n. 2. Aqui-
na disp. 17 sect. 2. Tapia lib. [illegible] art. 3. dub. 2 n. 10
Suarez 1. p. lib. 2. de attributis c. 13 n. 10. [illegible] 3. de
[illegible] lib. 6. c. 13. n. 9 fine Salas [illegible] tract. 2. disp.
3. sect. 9 n. 38 et Cabrera 3. p. q. 9. art. 9 disp. 2 n.
10

Sed probabilius est possibilem esse visionem speciei diversam ab ea quae recipitur data: ita docent Paludanus 4 dist. 49 q. 5 n. 6. Bassolis 1 dist. 2 q. 1 & ad primum videtur, Aegidius 1 p. 3 q. 4 dist. 2 lib. 11 q. 5 art. 3 & 5 n. 9 Pesantius 1 p. q. 12 art. 6 disp. 2 nobilis 2 Granado tract. 5 de visione disp. 8. et illi doctores qui de facto eiusmodi visiones speciei dissimiles concedunt ut Major 4 dist. 49 q. 20 et S. Herice disp. 36 cap. 3 et 5 et Medina 1 p. q. 5 art. 4 ad 2um docuit fortasse eam diversam specie concedendum esse inter visionem qua beatus Paulus in hac vita et eam qua in patria videt Deum.

Probatur 1° eo quod nec aliqua ratio huiusmodi qui visiones excludunt nam sed (...) non implicat, ratio autem concedendum est ut possibile per divinam potentiam, sed possunt fieri visiones speciei diversae nec implicat ergo. Minor probatur nam implicationis rationes quas afferunt satis probabiliter dissolvuntur et solvuntur. Probatur 2° nam satis est probabile possibiles esse visiones intuitivas quae videant unam personam divinam sine alia, essentiam divinam sine attributis et personis et unum attributum sine alio, sed eiusmodi visiones specie differrent quandoquidem haberent obiecta formaliter diversa ut unum attributum tantum 2a ergo possibiles sunt visiones specie diversae.

Probatur 3° nam plerumque sunt distincti proprii et sui meliores dentur species et operationes meliores et dic. Angeli habent distinctos specie intellectus et intellectiones ab intellectibus et intellectionibus hominis ergo quandoque duae specie diversae maneant in eisdem specie potentiis et operationibus

Ut

ut equus et Leo conveniunt secundum dum plurali in seniam in spe per visionem; ad est possibilis diversa spe radix et plurium spe, cui deberet gratia et visio beata quae ressponderet illi possibilis erit visio spe diversa minor plurium nam unio hypostatica cum natura Angelica esset spe diversa ab unione hypostatica cum corpore xpi Dni illa n. esset pure spiritualis ut pote inter extrema spiritualia; unio vero cum corpore Xpi Dni ratione corporei extremi est corporea quae huic unio ni ut pote radici diversae supernali poterit deberi perfectior gratia sanctificans, perfectius lumen et visio beata perfectior.

Prob. 2o nam inter nostram gratiam et inter naturam Dei inter lumen et visionem creatam et inter divinam infinita distantia in perfectione intercedit, et possita nostra visione adhuc est imitabilis visio increata per visionem aliam creatam clariorem quae adhuc maneat finita et limitata et quacumque alia possita adhuc superest latitudo majoris claritatis qua visio beata possit magis et magis accedere ad perfectionem increatae visionis quae possibilis est visio Dei perfectior specifice visione quae de facto existit.

Prob. 3o ex dicto D. Thomae q. 20 de verit. art. 4 corpore ubi sic ait super ea quae Deus fecit ad " huc potest dissimilia facere et novas species et nova genera " et alios mundos. nec unquam id quod factum est facientis " virtus adequare potest. quae sicque virtus neque perfectio divina adequatur per lumen gloriae et visionem, quae de facto datur, superest adhuc in thesauris divinae potestatis alia visio aliud que lumen melioris speciei ex q. C.

t. p. q. res. arti. 5. conjecturum. 5. Thō. vidi senā dd.
in hac genere perfectionis creatæ data quali-
bet spē posse Deum aliam meliorem et meliorem in
infinitum videre ita Cajetanus. Molina. Zumel. Vazquez
et Granado. ... de Divina ... disp. 9. sect. 3.
nº 22.

Ex hac sentā et doctrā infertur non solum una-
visionem meliorem esse possibilem sed et plures melio-
res et meliores sine termino, quin devenire possit ad
summam, sicut in infinitum est imitabilis amplius et
amplius visio increata quin possit adequari ejus per-
fectio aut immitabilitas una visione creata. eodem
pacto censeo possibiles quoque esse visiones inferioris
spēi, quam illa quæ de facto datur, nam illa ... mu-
tua attributum videretur inferioris perfectionis esset, quæ
visio divinæ essentiæ. imo et divinam essentiam visio
quoque inferioris perfectionis possit reddi, imo imper-
fectiores et imperfectiores sine termino. Nam quam-
vis intra latitudinem finitam non sint infiniti gradus
determinati perfectionis, sed veluti proportionales tamen
possint visiones infinitæ reddi spē differentes
quarum singulæ determinatam perfectionem habeant, sicut
distantia inter genus animalis et genus angeli sit
finita possunt intra illam reddi spēs animalis per-
fectiores et perfectiores sine termino imperfectiores
quoque et imperfectiores sine termino.

Sect. 2. argū. quo probatur impossibilitas melioris
visionis.

Diū

Divus credidit probabilius esse quod sit impossibilis gratia sanctificans majoris perfectionis specificae quam ea quae de facto datur et consequenter impossibile esse perfectius lumen specifice impossibilem perfectiorem visionem, perfectiorem charitatem perfectiorem, fidem et sic de reliquis virtutibus infusis. Movebar aliquibus argumentis, quae in praesenti dissolvenda sunt cum oppositam sententiam protulerim in gratia divinae Spes.

1um arg.um desumitur ex parte objecti formalis; nullum n. est melius quam esse divinum quod nulla melior gratia possibilis est quam illius participatio, nulla melior visio quam illius intuitio etc. Resp. probatur nam ex esse divina ut ex objecto et termino formali specificatur gratia et visio ergo sicut est idem objectum indivisibile et ex parte illius nulla diversitas attingitur, ita etiam neque ex parte gratiae aut visionis reddenda erit diversitas. Resp. 2. nam in visione increata non datur multiplicitas in specie quod neque in visionibus creatis, quae illam imitantur. Rx v nam fides theologica habet pro objecto authoritatem divinam aeque constatam ex veritate et veracitate Dei cum alterutra in melius sufficeret ad fundandam fidei infallibilitatem. Idem de charitate habente pro objecto bonitatem Dei tam naturalem quam supernaturalem cum alterutra sufficeret pro objecto charitatis theologicae. Cujus ratio non potest alia assignari nisi quia hae virtutes debent esse omnino praestantissimae, atque adeo debent summam perfectionem habere ex habitibus illius motivis adaequate desumptam.

Resp. 3o nam stante eodem objecto non datur prius unde diversitas specifica in visiones refunderetur, nam

Si dicas eam provenire ex diversa claritate visionum. Resp. est 1º nam diversa claritas non arguit diversitatem specificam sed solum materialem aut individualem, ut patet in beatis inequaliter Deum videntibus. Resp. est 2º nam in fide et aliis virtutibus non datur claritas et non datur quomodo inde possit diversitas specifica dignosci et ex diversa claritate non arguitur in visione diversitas specifica.

Ad argumentum Resp. non obstante unitate reali obiecti illud propter summam et eminentem perfectionem esse multis modis attingibile per potentiam specie diversa atque adeo per visiones diversae speciei. et quamvis visio increata una sit et indivisibilis propter infinitatem tamen multiplex est perfectionibus et infinitis modis imitabilis; unde patet ad 2um confirmationis.

Ad 2am Resp. non deesse bonitas diversas propter quas fides Theologica postulet in caelo tam veritatem quam divinam veracitatem, quia scilicet utraque requiritur ad authoritatem divinam constituendam, quorum non maior ratio unius quam alterius in ordine ad authoritatem constituendam; sine authoritate autem ut motivo neque fides intelligi potest. attinet ad charitatem et alias virtutes, illae non solum naturalem sed etiam supernaturalem bonitatem attingunt, quia supernaturalis necessaria est ad tribuendam speciem supernaturalem virtuti, et naturalis praesupponitur ad supernaturalem; et per consequens quia virtus quae est participatio utriusque essentiae divinae ita charitas est utriusque appreciatio etc.

Ad 3am confirmationem diversitas specifica visionum consistit in diversa earum claritate, non in diversa materialiter, qualis reperitur intra eandem speciem, sed in diversa specifice ad modum quo datur diversa claritas in potentia a claritate lucis. unde patet ad 1um impugnationem. Ad 2am

in

in virtutes, charitatis dueassitas appareat in majori et excellentiore aproptiatione [illegible]. Similiter in aliis virtutibus.

3us arg.us

3us argum. visio beata est nisa summa felicitas et ultus finis creature rationalis et non datur alia melior possibilis. Prob. nam si alia melior esset possibilis, haec nisa non esset summa quandoquidem ultra illam datur alia nobilior quae etiam esset superior et ulterior finis ad quem esset ordinabilis creatura rationalis. Sed visionem visam esse et dici summam foelicitatem, quae est assequutio Dei summi boni, est ipsa assequutio summe perfecta, et possibilis est alia felicior haec autem possibilis non esset ulterior finis hominis utque; nam per visionem quae de facto datur sufficienter satiatur appetitus creature rationalis. Respondeo ex eo quod possibilis alia perfectior non sequatur, quod perfectior sit finis ad quem ordinetur homo et visio imperfectior, patet nam ex eo homo sit imperfectior quam angelus non sequitur [illegible] sit finis hominis, nam ad rationem finis requiritur, quod ipse ultimum sint ea quae dicuntur media, quod non repetit cum quae imperfectiora enti respectu perfectioris; atque adeo neque visio respectu perfectioris possibilis.

4us arg.us si possibilis esset visio melioris speciei, quam illa quae de facto datur, illa melior collata fuisset Christo homini, in quem Deus dona ornamenta, quae intra ordinem naturalem sunt, [illegible]; sed hoc est falsum, et illud ex quo sequitur. Respondeo sicut in donis naturalibus voluit Christus hominibus assimilari, ita etiam et in supernaturalibus; et sicut similitudo in natura decebat mediatorem Dei et hominis, ita similitudo in donis, quae sunt supra naturam.

Art. 8

De inæqualitate visionis in perfectione

mariali

Sect. 2a Visiones sunt inæquales in perfectione

individuali.

Non loquimur jam de inæqualitate perfectionis specificæ visionis beatæ, de qua satis superque in præcedentibus, sed de inæqualitate perfectionis individualis aut intensivæ aut extensivæ existimavit n. Jovinianus hæreticus omnes beatos æqualiter Deum videre et quia eorum merita sunt omnino æqualia et quia post 1am justificationem non amplius merentur. ita refert S. Hyeronimus lib. 2o 2a Jovin. et S. August. lib. 6. lib. de hæresibus, in 82 et Recentiores qui Hæreticorum et Hæresum Cathalogum edidere: ex alio prin. putavit Luterus merita omnium justorum et præmia esse æqualia quia scilicet æqualis est in omnibus justitia non intrinseca sed extrinseca, justitia scilicet Christi illis imputata. ita refert Sotus 4. dist. 49 q. 3. art. 2 et lib. 2. de natura et gratia c. 20. tandem Durandus 4. dist. 49 q. 2 [redacted] no 27. doctrinam Joviniani afferet et non dicit aut oppositum melius et securius esse, quod propterea reprehendendus est cum mitius cum Joviniano egerit, ejusque doctrinam ut hæreticam n. reprehenderit.

Dico: In pluribus beatis secundum fidem concedenda sunt et inæqualia lumina et inæquales visiones in perfect. ita censent DD. omnes Cathòlici sect. 9. re-

ste-

terendi — Probatur 2º ex S. Scrip. Hieremiæ 31. nº 34
" omnes cognoscent me a minimo usque ad maximum. Ubi S.
Hyeronimus perspicue ex contextu futurum Xpi regnum Pro-
pheta describit, et quia Xpus ipse est minimus et maximus. Si "
" omnes æquales futuri sunt. celebre est illud Xpi Joannis c. 14
" nº 2. In domo Patris mei mansiones multæ sunt. domo itaque
celesti gaudebit postea vado parare vobis locum. et accipi- "
" am vos ad me ipsum. Per illas autem mansiones intelligi re-
tiones inæquales docent Tertullianus adversus Gnosticos c. 6. S.
Irenæus lib. 5 c. 36. S. Cyprianus serm. 2. de habitu virgi-
num circa finem. S. Basilius de Spiritu sancto c. 16. S. Hyeron.
lib. 2 contra Jovin. S. Hilarius psalmo 64. S. Augustinus
tract. 67 in Joannem S. Cyrillus lib. 9 in Joann. c. 31. S. Greg.
lib. 9 moralium c. 39. S. Beda lib. de sancta virginit. c. 6.
S. Thom. 3 part. 1. et alii apud Toletum et Maldonatum.

Non minus est celebris alter locus 1. ad Chorinthios 3.
nº 8. Unusquisque propriam mercedem accipiet secundum suum "
laborem etc. 15 nº 41. alia claritas Solis, alia claritas "
Lunæ et alia claritas stellarum; stella n. a stella differt "
" in claritate sic et resurrectio mortuorum. Ubi licet directe sit ser-
mo de gloria corporis inde tamen ~~[illegible]~~ arguitur ad gloriam animæ
ex qua ad corpus gloria derivatur. Et ita de inæqualitate gloriæ
absolute exponunt S. Ambrosius S. Chrysostomus S. Beda
Theodoretus, Primasius, Theophylactus et Ecumenius etc. S.
Hyeronimus et S. Hilarius 1. et S. August. lib. de sancta
virginit. c. 26. Vide Cornelium etc. Probatur 3º ex aliis
et Sanctis PP. ac Doctoribus; item concilium Thelense
coactum (ut putant alii) contra Jovinianum: quamvis id
neget Cardinalis Baronius. et concilium ~~[illegible]~~ Florentinum sess. ult.
In literis unionis etc. intueri clare ipsum Deum trinum et
unum

tiati est. meritorum autem diversitas alio alium perfectius.
supponitur a Tridentino sess. 6. c. 32. ubi definit
justificatum mereri vitam æternam et gloriæ aug-
mentum. cum ergo merita sint diversa, gloria quoque
erit diversa, et cum baptizati infantes, qui ante usum
rationis decedunt illud augmentum non merentur, inferiores
erunt adultis in gloria. eandem veritatem docent Sancti PP.
relati, quibus adjunge Tertullianum lib. de resurrect. c. 52.
S. Ambrosium epistol. ad Siricium Papam S. Aug.
lib. 3. c. 112. enchiridion et tho. 10 sermone 59 de
verbis Dni. S. Prosperum lib. 2. de vita contemplativa
c. 4. S. Thoma 1. p. q. 12 art. 6. ubi et illos in
sequentes qui alios antiquiores refferunt. Sicut nam sunt
pij inæquali pœna puniunt pro peccatorum inæqualitate, sic
præmiaj pro meritorum inæqualitate. Sacra autem probatur ex illo sapientiæ
6. n. 7. Potentes potenter tormenta patientur et n. 9. for-
tioribus fortior instat cruciatio. mathei 10 n. 15. tole-
rabilius erit terræ Sodomorum Sacra Apocalipsis 18. n. 6. et
7. duplicate duplicia secundum opera ejus Sacra quantum
glorificavit se et in delitijs fuit, tantum date illi tor-
mentum et luctum. etc.
Probatur 3.° ex ratione quæ affertur ex P. D. Thoma
ex quibus et alijs Lucæ 6. et 1. ad Chorintios 3. Sacra constat
pro qualitate meritorum quantitatem gloriæ tribuendam esse
sed merita fiunt et dum merita sunt inæqualia ut enim
deus est in pluribus hominibus statibus, idque supponit Triden-
tinum sess. 6. c. 10 et 16. et canone 24 quod inæquale
præmium atque adeo visio beata inæqualis erit retribuenda.
error Joviniani negantis merita Justorum ex D. D. sufficienter
confutatur et late in 2.a 2.æ q. 124. error autem Lutheri
ne

negantes justitiam nobis inhaerentem in meritis de gratia ratione cendum est.

Observatur tertio, rem extendendam esse etiam ad Angelos, in quibus inaequales visiones agnoscunt Origines 1o periarchon c. 6. S. Cyrillus Hierosolymitanus chatechesi 2. S. Basilius de spiritu sancto c. 16. S. Hyer. 2. contra Jovin. et omnes Scholastici cum magistro 2. dist. 9. et cum D. Tho. 1. p. q. 62 art. 6. Ratio illius non eadem est ac in hominibus, cum Angeli sua quoque gloria, meritis operaverint, et nihil obstet quominus inaequalia merita habuerint praesertim cum gratiam ad promerendum cum inaequalitate perfectionis naturalis acceperint. Unde in Angelis citra temeritatis et erroris notam non potest inaequalitas visionis denegari.

Dixi in re in pluribus beatis eam inaequalitatem reperiri. Nam, ait Paludanus 4. dist. 4. q. 2. art. 2 in aliquibus dari inaequalitatem, ita ut nullus alteri sit aequalis in visione, respicit citer ut falsum quod ei demit, quem sequuntur P. Suarez lib. 2 de attributis c. 20 no. 7. Albaldus 1. p. disp. 29 dist. 1. ea. Fagolus q. 12. art. 6. in martario n. 1. et Egydio 1. 29 tho. 2. lib. in q. 9 art. 3. Patet ex parabola vineae Mathei 20 ubi operarii acceperunt eundem denarium ut interpretatur S. Chrysostomus homilia 65 in Mathe. Origines homilia 10. S. Nazianzenus orat. 40 quae est in sanctum baptisma Cajetanus Maldonado et alii. Patet etiam in infantibus, qui cum sola gratia baptismi decedunt, illi n. ex nullo c. possunt inaequale praemium accipere. Item in sanctis innocentibus eodem baptismo sanguinis justificatis. Tandem in adultis inaequaliter aliquibus aequalia merita obtingere non repugnat.

Dices cum Paludano nullus est Angelus

beatus q. ab alio Angelo n. differat in quantum praemij, quod
tes etiam homines beati habent rationem inaequalem hominis praemiati
nam ut testatur S. Chrysostomus homil. 31. ad Rom. S. Pros
per lib. 1. de vita contempl. c. 4 et aliter Sancti PP. homines
assumuntur ad gloriam ad sedes pravorum Angelorum repara
das quae sicut illi in gloria futuri erant inaequales, ita etiam
homines. alias quo facto different inter se sicut stella ab stel
la differt in claritate. R. incertum esse das neque enim cons
tat Angelos bonos aequali perfectione cum gratia sibi colla
ta eidem cooperatos, praesertim cum sit credibile plures An
gelos et in natura et in donis gratiae fuisse aequales. ut obser
vat P. Herice disp. 99 c. 1. n. [illegible]. Sed quidquid sit non
est eadem ratio de hominibus qui nulla certa lege astringuntur ad
operandum aequaliter sed etiam inaequaliter; praesertim cum
eorum plurimi eadem mensura gratiae donati in baptismo itaque
alio merito decedant. Exemplum autem stellarum usurpatum ab
Apostolo non arguit in duobus inaequalitatem, sed in pluribus. sedes
autem Angelorum sufficienter reparabuntur numero hominum electorum
esto non qualitate meritorum ac gloriae, quia ad id nulla lex
nulla authoritas astringit.

Observabis ex doctrina S. Tho. 1. p. q. 108 art.
8. 3°. 3a gent. c. 57 et 2° dist. 9 q. 1. art. 8. erroneum
censeri et sapere haeresim si asseratur homines non posse adae
quare, etiam excedere gloriam Angelorum quod etiam censet
communis sententia scholasticorum. atque adeo ut multi homines beati
ab Angelis in gloria superandi sint, alij tamen eos aut aequa
bunt aut etiam excedent pro qualitate meritorum, quod praesertim de
beata Virgine exaltata super choros Angelorum P. ostendi

Sect. 2. Veritas praedicta ab argumentis propugnatur.

j.

Obj.

Obj. 2. pro errore Joviniani celebrem parabolam vineae et operariorum quae habetur Matth. 20 in qua adultos operarios ad vineae culturam meritis quae eorum est laborem in quibus existentibus, quandoquidem alii portaverunt pondus diei et aestus et alii novissimi unius horae spatio tantummodo de labori incubuerunt, nihil ominus cum sero factum esset idest in fine vitae acceperunt singuli eundem denarium et pares in remunerationem fuerunt, ita ut operarii primi conquesti fuerint propter hanc parem retributionem ergo nulla est inaequalitas beatitudinis in patria.

R. quocumque modo exponatur haec parabola eam veritati catholicae a nobis assertae non adversari. Respondet S. Basilius in regula breviori q. 6 quem imitati sunt S. Anselmus Matth. 20. Jansenius c. 102 concordiae et P. Vazquez 1 p. disp. 92 c. 4 et 5 parabolam hanc intelligi de vocatis ad gratiam inter illos non multos priores vocati sunt et videbantur electi postea damnati et alii qui videbantur novissimi et rejecti postea salutem assequuntur quia gratiae cooperati sunt. Ex quo explicatione nihil habet Jovinianus pro suo errore, cum sermo non sit de retributione gloriae.

Sed 2a hanc exposit. sic arguo nam 1o c. 20 et Lucae 13 (ubi eadem doctrina inculcatur) ex ea parabola eludit Christus Dominus quorundam respectus prae aliis, parabolam illum dirigi ad praedestinatos glorificandos in beatitudine, constat 1o quia hi bene laboraverunt, secundo quia mercedem acceperunt denarium scilicet. Unde dixit redde illis mercedem et tolle quod tuum est &c. 3o quia denarius signat beatitudinem.

secundum Eminentiam PP: neque aptè potest signari 2a voca-
tio tunc qua denarius datur in hac parabola ut merces ex
conventione. quia non spectat vocationem 1am. tunc etiam qua datur
pro labore et intuitu illius, non primum 2a vocatio.

Vera ergo expositio est ut omnes operarij sint predes-
tinati, quorum aliqui primo loco vocati per gratiam et diutur-
niore tempore laborantes non sunt praelati in praemio alijs
novissime vocatis et una tantum hora strenue laborantibus
qui consummati in brevi plura tempora expleverunt, et
diuturnitatem laboris aliorum diligentia et magnitudine la-
boris superarunt, et propterea fuerunt in praemio equales.
Unde non infertur omnes beatos fore equales, sed hos tantum
de quibus sermo est in parabola. in ea plura fundamenta dantur
ad colligendum in alijs inequalitatem praemij secundum proportionem
meritorum. 1o quia praedestinatos vocat operarios ex visa
illa mercede conductos, quod denotat mercedem labori adae-
quandam. 3o quia non est offertur justum fuerit, id est quod
meritis respondeat. 4o quia conquerenti respondet eque
homo non facio tibi injuriam tolle quod tuum est id est quod
tuis meritis debetur. tandem quia finita parabola ad-
jicit Christus Dominus sic erunt novissimi primi et primi
novissimi, fore scilicet in caelo primos et novissimos. quod
autem in hac parabola sermo sit de praedestinatis tantum
et per denarium mercedem beatitudinis intelligatur docent
omnes PP. sectione praecedenti relati et meliores scholas-
tici praeter P. Vasquez, vide S. Thomam 1. p. q. 1. art.
6. et 1. 2ae q. 5. art. 2. ad 1um et lib. 3. contra gentes
c. 58 et alios DD. quos refferunt et sequuntur P. Suar.
1a

2 p. lib. 2. de attributis c. 10 Pater Herice disp. 49
c. 12. et S. Kaselle q. 22. art. 6. dubio 1.

Dices 1o parabola concludit illis verbis multi sunt
vocati, pauci vero electi; ergo sermo erat tam de electis quam
de reprobis. Propterea Christus Dominus et Lucae 15. addidit, Pu
blicani et meretrices praecedent vos in Regno Dei, vobis ci
quam exclusis — Resp. semel constituto in parabola laboris et intes
tionis illis habendam esse rationem ingenerare non vero antecessionis
temporis in vocatione, recte Christus Dominus colligit similiter paucos
fore electos, quam plures in lege scripta vocati fuerint; item
Publicanos ac meretrices in lege gratiae postremo tempore
legis scriptae paenitentiam agentes Judaeis praeferendos esse, qui his
prius fuerint vocati et majore Dei cognitione illustrati.

Dices 2o, 1o vocati dicuntur murmurasse a Patre
familias quod illi non erant exaltati; beati autem primo libro certo
Spiritu nullo murmure contra Deum moventur. Resp. ex Sancto
Chrysostomo homil. 65 in Matth. in parabolis non oportet
nimia in singulis verbis cura perangi. plura enim in illis
inseruntur ad ornatum tantum et ex his idque humanitus solet
contingere et hoc facto murmur inseritur in hac parabola
Addit S. Chrysostomus alios introduxit molestè felicitatem "
eorum ferentes, non ut invidiae tabo morderi ostenderet, sed "
ut tanto illos honore frui demonstraret quantus ad in "
" invidiam alios repellere posset.

Dices 3o Pater fam. dicitur respondisse volo
et huic novissimo dare sicut et tibi, an non licet mihi quod
volo facere? quod denarius est gratia per voluntatem Dei collata,
non gloria et non ex ratione Dei pro meritis distri
buenda. — Resp. Patrem fam. prius supposuisse non fa
cio tibi injuriam quia attendit ad merita; addidit

v. Volo Da. dixit Pater Maldonado. Ut seruaret personarum decorum; si n. conueniebat personae Patris familias ut ultimi operarii deliberaret, cur tantum nouissimis quam primis daret, sed tanquam Dominus diceret, sic volo sic iubeo.

Dices 2o in hac parabola introducuntur des predestinati, et iis des unico denario donantur, ergo studium scribendi non esse inequalitatem in premio beatorum. Resp. non opus esse ut introducantur des predestinati, sed alii tm. in globo, ut significetur ille ordo vocationis et cum inequalitate temporis eadem qualitas meritorum. Sed quia S. Augustinus ttr. 6 in Joannem D. Tho. et alii SS. Patres docent sermonem esse de des predestinatis, inter quos sunt primi et nouissimi pro inequalitate meritorum quod sit de ordine temporis in vocatione: Vnu[m] tamen gloriae dicitur unus denarius propter duo; 1o quia unicum est summum bonum ab dds possessum ita S. Tho. Joan. 20 lect. 2. et alii scholastici. 2o quia omnes beatitudo equalem habebunt durationem eternitatis, ita S. August. quem viuendi non est diuersa in aeternitate mensura. Similiter Tertulianus lib. de monogamia c. 10. S. Hyeronimus 2o contra Jovin. S. Anselmus Mathei 20 et S. Tho. 8.

Obj. V. Si inter visiones beatas esset inequalitas sequeretur visiones aliquas beatas esse meliores aliis intra eandem speciem, sed hoc est falsum, probo illud ex quo sequitur minor probatur minor nam visio ignobilior non posset reddere beatum cum sit summum bonum, sed illa dat aliud bonum maius; at hic non nisi summum bonum potest beatificare. probatur 2o nam sequeretur beatum habentem visiones ignobiliores non habere appetitum satiatum, nam ap-

pe

petitu saltem innato adhuc appeteret meliorem visionem
quod officit perfectioni beatitudinis cujus proprium est plene sa
tiare appetitum, unde dicebat alter satiabor cum
apparuerit gloria tua. psalmo 16. n.° 15. idque passim
SS. PP. testantibus. probatur 3.° quia non assignabitur principium unde
ea inaequalitas procedat. Respondeo concessa majori negando minorem
ad 1.um probationem Respondeo non esse de ratione beatitudinis formalis
hujus visionis quod ea sit summum bonum sed de ratione beatitu
dinis objectivae, seu objecti quod per visionem possidetur, cum autem
objectum visionis etiam infimae sit summum bonum, ideo licet non
est in se inde fit quod quaelibet visio dicatur beatificare
et summi boni possessionem tribuere.

Ad 2.am probationem Respondeo nullum beatum appetitu elicito desiderare nisi tantum visionem suis meritis debitam
quin aliis melius videntibus invideat, quia certus est alias
visiones sibi non deberi et visione propria contentus ne
contra debitum quidquam inordinate desideret. Verum ap
petitu innato obedientiali (contra doctrinam disp. 1. traditam) sicut capax est melioris visionis et potens physi
ce melioris visionis recipere ita quoque potest divinitus meliores visiones appetere; sed cum ex hac potestate neque
anxietas neque ulla alia imperfectio nascatur non pugnat
cum statu beatitudinis talis appetitus, sicut neque pug
nat cum illo potentia obedientialis ad unionem hypostaticam se
non satiata: satiantur autem beati in patria tum quia ex parte
objecti nihil melius est quod desiderent, tum quia secundum
rationem specificam quae eminenter continet omnes individuales
nulla melior est visio secundum legem ordinariam quam

desiderent. Denique qa virtute suorg meritorg vident sibi amplius nil deberi, atque adeo nihil sibi amplius desiderandum. neque inconveniens est q. pro obedientia vis ad meliores visiones dicatr pxima & immediata in suo genere, quamvis remota appelletr a P. Molina 1. p. q. 12. art. 6. disp. 4. P. Vecano q. 9 de visione P. Salas 1. 2ae tho. 1. ttr 2. disp. 7. sect. vlt. Lusitano t. tho. 3. lib. 4 q. 29. art. 3. & 7. & alijs quatenus non est reducibilis ad aliam nisi virtute præstantioris luminis q non dum hent. Ad 3m constabit ex dicendis toto art. 9.

art. 9.

Ex quo pto proveniat hæc inæqualitas individuavis visionum.

Cum constet ex dictis visionum inæqualitatem esse intra eandem spem & disp. 3. art. 3. statuendum sit visiones dno esse indivisibilem tam qs ad extensiones, quam qs ad intensione, illis inæqualitas necessº futura erit in materiali seu individuali perfectione & ingressus in præsenti ex qo pro hæc inæqualitas possit in visiones refundi ne q alijs existimet impossibile esse id supponimus scil. dari posse inæqualitz individuale intra eandem spem proinde in 1º loco id permittendum erit.

Sectio 1ª. Sub eadem spe posse dari inæqualia individua pmittitr.

Non pauci neq ignobiles DD. censent impossibile inæqualitz individuale inter duo individua quæ heant

neant inequalitatem ... specifica, ita Cardinalis Toledo 3. de anima q. 11. P. Fonseca 5. metaph. c. 28 q. 16. sect. 2. Conimbric. 2° de anima c. 1. q. 5. art. 3. P. Hurt. disp. 2 de anima sect. ... § 75 et P. Salas 1. 2 Tho. 1° ... 2 disp. 5 sect. 7. n° 115 et habent alij DD. negantes inequalitatem animarum rationalium vel inequalitatem graduum intensionis et alicorum individuorum intra eandem speciem. Tamen falsa doctrina ... dictis a nobis disp. 9. de anima q. 5. art. 3. 2°. ubi de rationalium inequalitate et disp. 3. metaphys. ubi de unitate individua et materiali, et dicam disp. in toto hoc art. et in alijs quaestionibus Theologicis, ideo in praesenti sect. praemittendum duxi veram et certam mihi esse sententiam, quae asserit dari posse aliquot individua ejusdem speciei, quae habeant inequalem perfectionem materialem et individualem. ita S. Tho. 2. dist. 32. q. 2. art. 1. ad 3um et dist. 33. q. 2. art. 3. et clarissime 1. p. q. 85. art. 7 in corpore ubi ait de hoc quanto corpus est melius dispositum tanto meliorem sortitur animam, ubi plane agnoscit inequalitatem inter animas rationales quae ut patet sunt ejusdem speciei; eam vero inequalitatem agnoscere in substantia animae patet et ex verbis ipsis et ex ratione quam assumpsit ex eo animae specie diversae et meliores sunt quae meliores postulant dispositiones. eandem sententiam circa rationales animas docent ex Arist., Alberto, Ricardo, Capreolo Major, Egidius, Hispalensis, Lichetus, Abulensis, Xabellus Cajetanus, Ferrara, Valencia Vazquez et Suarez, quos toto citato de anima retuli. deinde Durandus Richardus Cajetanus Fonseca Suarez ... relati disp. 4 de generat. q.

q. 2. art. 3. & Hurtado disp. 2. de anima sect. 3. § 56. hanc etiam inaequalitatem admittunt inter gradus intensionis — Tandem privatim in visione beata hanc inaequalitatem individualem agnoscunt pater Suarez 3. p. tho. disp. 2. sect. 3. à § Verum & 1. p. lib. 2. c. 26 nº 21. Vas. Arrubal disp. 26. c. 1. nº 9º & c. 5. nº 22. Nabarrete contro. 44 fol. 285. colum. 2. Alvelda disp. 29 nº 29 & 30, & disp. 32. nº 17, 18, & 21. Herice disp. 49 c. 3. nº 26 & disp. 51. c. 5. nº 33. Fasolus q. 12 art. 8. dubio 22 nº 127 & Granado tr. 6. de visione disp. 1. sect. 6. nº 35 & 36. & Cabrera 3. p. tho 2. q. 10 art. 4 dubio 1. nº 4 & 40. & Recentiores et plurimi —

Ratio est quia aliquot entitates sunt ejusdem speciei quae plus inter se differunt quam aliae intra eandem speciem, ergo illae inaequales sunt & diversae in perfectione individuali cum non supersit in illis alia perfectio per quam diversificentur. Consequentia patet nam si inaequales non essent, sed haec essent aequales non plus inter se quaedam entitates differrent quam aliae. antecedens vero probatur nam omnibus animabus & gradibus intensionis inaequ. inaequalitas ex peculiaribus & propriis fundamentis convincitur deinde in locis cit. relatis; sine ea inaequalitas diversitas negari non potest in aliis individuis, quae magis ad rem nostram faciunt —

†. In primis in modis qui absque unione difficultate se ipsis afficiunt subjectis & praeter ordinem actualem ad subjectum dicunt hic alios respectus transcendentales determinatos ad terminos extra subjectum in his inquam modis plerumque contingit haec diversitas individualis. Nam

† memento unionum inter animam rationalem & corpus; & duorum calorum quorum eminenter potest se ipsum producere —.

nam quae respiciunt subjecta et terminos non diversos plus
inter se differunt quam quae distinguuntur non respiciunt quae
idem subjectum et eosdem terminos; v.g. duo Ubi quae Petrus
diversis temporibus in eodem loco acquirit, minus inter se distin
guuntur quam duo Ubi quae habet Petrus diversis temporibus
et locis v.g. Corduba et Hispali vel quae Petrus et Paulus
habent in eodem loco; nam Ubi Cordubense non potest hispali-
tanum dici possunt duo Ubi Hispalensia. Deinde Ubi Pe
tri non potest Paulum ubicare dicitur post Ubi ipsius Pauli, cum
et haec duo Ubi sint ejusdem speciei quia non habent propriam
aut terminum unde diversitatem specificam accipiant, quia
debeo illi termini et subjecta sunt ejusdem speciei ergo da
tur inaequalitas individualis inter illa Ubi. Similiter duae
actiones ignis A minus differunt inter se quam differt
ratio actio ignis A. ab actione ignis B. item duae visiones
Petri v.g. minus differunt inter se quam visio Petri ab
visione Pauli differat et sic de aliis modis; cum tamen haec
dicti aequales sint in perfectione specifica ergo etc.

Postremo magis ad rem nostram repraesentatio-
cognitionis aut volitio terminata ad Petrum plus differt
a cognitione et volitione Pauli, quam differunt inter se
duae cognitiones terminatae ad Paulum in diversis tempo
ribus aut intellectibus aequalibus, vel duae cognitiones termi
natae ad Petrum, nam inter duas repraesentationes Pauli
solum datur diversitas numerica, aut diversa haecceitas
tas cum omnimoda convenientia ex parte subjecti et termi
ni at vero inter repraesentationem terminatam ad Petrum et in
ter repraesentationem terminatam ad Paulum praeter haeccei
tatem diversam datur diversus respectus transcendentalis in

intrinsecos qa una respicit essentialiter Petrum et altera Paulum. Sed hic duplex respectus n̄ est spē diversus cum neque spā neque obiectu spē distin guantur, qd est maxialiter et individualiter diversus majori et inequali diversitate qd hec individualis inequalitas n̄ repugnat sub eadem spē in pluribus individuis. Unde consequenter inferetur neque repugnare diversitatis in visionibus beatis reperiri.

Rō à priori colligitur ex modo dictis nam diversitas et inequalitas rerum desumuntur ex distinctione, et inequalitate principiorum vel etiam terminorum in ordine ad quos essentialiter constituuntur; sed possunt plerumque dari principia et termini ejusdem speciei, que respiciantur ab aliquibus entitatibus et n̄ ab aliis ejusdem speciei qd ratione illorum resultant entitates magis diversae (non spē qa non est sensus unde distinguantur) quam si eadem principia et eosdem n̄ terminos respicerent.

Sect. 2. que contra hanc inequalitatem obiciuntur

Multa obiciunt contra hanc inequalitatem S. Fonseca et Hurtado primo qa Arist. 3° met. c. 3. xtu 11. docet inter specificas differentias dari ordinem prioris et posterioris hoc est melioris et deterioris n̄ inter individuas. Ut ibi S. Tho. et alibi; qui etiam supra phys. xtu 31. et lib. 10 meth. xtu 26. docet sub genere latere equivocationes idest inequalitates non sub specie. ita etiam S. Tho. quodlib. 3. art. 6. q. 2 via de spiritualibus creaturis art. 4 ad 4um et 3. p. q. 2

Ij art. 2. Propterea de solis speciebus dictum est, firmans q. sint sicut numeri et ly individua numerum faciant ad n. sunt perfectionis inequalis sicut numeri. —

2º quia tunc individua essent inequalia et aliqua tm, dc abs. id affirmare dixum est, cum n. dbus insint aut proprietates aut operationes aut pria aut termini inequales; et non repugnet Deo individua omnino equalia creare. Si dicas n. dari esse inequalia, cur q. potius hec quam illa? Inde q. fieret q. universum modo perfectius modo imperfectius existat per inequalitatem individuorum.

3º everterentur plura pria Peripatetica. nam spes possent dividi in individua inequalia sicut genera in spes per differentias specificas, item individua possent definiri explicari, tandem de illis possent proprietates demonstrari.

4º nam specifica et individua conceptus sunt idem a parte rei, cum specifica sint inequalibus in dbus individuus n. pst esse inequalis. Mag. patet nam aliqs idem a parte rei simul haberet excessum perfectionis, que supponit inequalitas, et privationem excessus quam dicit equalitas; at implicat rem et ipsius privationem eidem competere. cum q. Stat q. specifica rn. eis equaliter participetur —

5º nam quaecumque ejusmodi diff. assignentur conferentur accidentia saltem methaphysica respectu essentia specificae, quae sola dicitur simpliciter essentia, q. n. possunt substantiales inequalitates conferre. —

6º nam esse masculum v. g. praedicatur in q. de hoc et illo individuo q. est spes constituta ex [illegible]

Itaque tam genere et ratione magis vel tanquam differentia neque assignabitur in quo differat a ratione specifica, sed non est falsum quod dentur individua inaequalia sub eadem specie.

Ad 2um Respondeo Aristotelem et S. Thomam de speciebus affirmasse id quod infallibiliter in illis reperitur, scilicet quod inaequales sint et sicut numeri, quod ratione illarum [illegible] aequivocatio sub genere, quod genus dividatur in species inaequales; quod species sint definibiles et demonstrabiles etc., quae nos non affirmamus neque possunt affirmari de individuis, quia non semper neque omnia inaequalia sunt. Unde patet ad 2am et 3am probationem, ratio vero quare quaedam sint aequalia, alia non itidem, a posteriori desumitur ex eo, quod dentur in aliquibus proprietates et effectus inaequales, non vero in aliis; a priori vero quia quaedam producuntur ab inaequalibus principiis vel causis et determinantur inaequalium terminorum et accidentium. Unde in illis resultat inaequalis perfectio, quod si absit ea inaequalitas priorum terminorum et accidentium aberit etiam inaequalitas individuorum —

Ad 3am probationem frustra laborat P. Hurtado ex identitate inter rationes specificam et individualem inferens incompossibilitatem inter inaequalitatem individualem et aequalitatem specificam, nam sicut idem concedit rationem specificam aequaliter reperiri in singularibus, ita debet concedere dari posse simul in eodem individuo aequalitatem specificam cum inaequalitate individuali. Ad hoc non necessarium est illa distinctio aliqua [illegible] inter specificam et individualem differentiam, quia aequalitas specifica cum non afferat privationem illius perfectionis, quae importatur per inaequalitatem individualem, recte potest cadere

in

in eadem entitate cum tali inæqualitate; æqualitas n. specifica affert privationem excessus specifici, n. vero excessus individualis, et ita spatium secum talem excessum et vice illius reddit individuum inæquale respectu aliorum individuorum, et æquale respectu aliorum, quæ habent eundem excessum individualem.

Dices excessus specificus et individualis licet tamen distinguantur, et in ipsa datur privatio realis, quæ sit negatio excessus tamen specifici. Respondeo privationes has explicari a nobis claritatis gratia in ordine ad excessum tam specificum tam individualem, tamen licet vere illi excessus non respiciantur ab illis privationibus ut distincti, esto possint respici ut distinguibiles a nostro intellectu. Igitur privationes illæ solum removent excessus reales qui realiter distincti in aliis individuis reperiuntur. Ex. gratia calor ut unum dicitur æqualis specifice alteri calori ut unum et etiam calori ut duo, quia non habet excessum perfectionis realis quæ reperitur in luce, qui excessus quia specie distinguitur ab ipso calore, ideo privatio illa dicitur constituere æqualitatem specificam, quia in duobus individuis caloris negat excessum specificum realem qui realiter reperitur in individuis specie distinctis a calore. Idem calor ut unum dicitur æqualis individualiter alteri calori ut unum quia uterque non habet excessum perfectionis realis, quæ reperitur in calore ut duo aut in aliis individuis superioris intensionis; ea vero negatio dicitur constituere ex eo præcise æqualitatem individualem in caloribus ut unum, quia ut sic solum excludit alios calores excedentes in intensione qui a calore ut unum solum individualiter differunt. Tandem idem calor ut unum dicitur inæqualis specifice speciei suis et aliarum specierum, et

individualiter spatio aliorum graduum caloris qui habet
perfectionem realem, a luce et aliis speciebus diversam ab
aliis quam graduum caloris ob speciem. Ideo individualiter diversi
sunt ratione excessus aliorum graduum —

Ad 5um fateor specificam perfectionem individuorum
simpliciter appellari solitam essentiam eorum, differentiam
vero numericam seu materialem accidens metaphysicum res
pectu talis essentiae quia accidentale est tali essentiae, quod
contrahatur per hanc et illam differentiam numericam; eodem quem
admodum licet accidat generi quod contrahatur per hanc et
illam differentiam specificam, nihilominus haec dicitur pertinere
ad essentiam speciei. ita licet accidat rationi specificae quod
contrahatur potius per hanc quam per illam differentiam nume
ricam, nihilominus cum talis differentia numerica substan
tialis sit et ejusdem generis cum specifica et compleat in
dividuum substantialiter non incongrue potest dici essentialis
respectu talis individui in quantum individuum —

Ad 6am dispositionem ex ratione specifica et differentia
individuali inaequali v.g. esse hoc masculum praedicatur in
quod de pluribus participantibus similem differentiam individualem
et nihilominus non praedicatur ut species, neque ratione hoc se
habet ut genus respectu illius, quia ea differentia masculi est
materialis et individualis conferens perfectionem tamen individu
alem; et ita ratio hominis manet specifica tamen et non ge
nerica quia nulla differentia infra illam datur quae sit
perfectio formalis et veluti intensiva esto differentia
materialis non transcendat haecceitatem aut ultimam rationem
numericam —

Dices Unde est illius immo eas differentias

esse

esse tamen materiales & individuales, non vero formales neque specificas? Respondeo id colligi ex eo, quod eas quas dicimus materiales et individuales quasi eminenter continentur in specifica differentia quae sunt inferioris perfectionis respectu specificae, unde nullam superaddunt perfectionem formalem et veluti intensivam, sed quasi multiplicat et extendit perfectionem specificam. Ut patet indubitanter in omnibus individuis quantumvis inaequalibus cujuscumque speciei, nullam enim addunt perfectionem specificam quae non sit multo major specifica perfectio; imo haec simpliciter est major tota collectione differentiarum, quas dicimus materiales et individuales. Longe aliter contingit in generibus respectu differentiarum, quae sunt specificae et formales, hae namque addunt generi formalem et specificam perfectionem, quae non continetur veluti eminenter in perfectione generica, sed potius illam aut eae differentiae aut plures perfectione superant, ut patet in rationali et aliis differentiis animalis et viventis.

Urgebis non omnes differentiae specificae sunt perfectiores quam genus; nam licet tales sint differentiae quae dicuntur extrahentes ut rationale respectu animalis; aliae tamen differentiae, quae dicuntur limitantes ut v.g. differentia specifica muscae et formicae non videtur superare perfectionem animalis ut sic, ergo quamvis differentiae individuales non superarent specificam, possent nihilominus inter formales et specificas computari. Praesertim cum aliquae sint, quae sine dubio augent perfectionem rationis, nam differentia masculi quamvis non superet perfectionem hominis ut sic, auget tamen illam quasi intensive tribuendo homini perfectionem novam quae in homine relato ad foeminam non reperitur.

Et fortasse dici specificas differentias et limitantes genera superiora esse in perfectione, et in hoc sensu illis addere perfectionem majorem intensivam; et ipsas species sunt simpliciter perfectiores genere in perfectione formali addente radicem specialem ipsis habens aut effectus sicut habet oppositum physicum et quod habet forma substantialis perfectione superat materiam; aut in oppositione methaphysica genus assimilatur et ipsa eadem quia superiores sunt, eo minus perfectionis habent quare differentiae extrahentes non ideo tales dicuntur quasi superant genus, id enim spectat fortasse dictis et limitantibus sed quia extrahunt genus ad aliam ordinem quam genus diversum ut visio beata extrahit genus qualitatis vitalis ad genus alterius ordinis superioris scilicet supernaturalis —

Sed resolutio nostra fundetur in re dubia, illud certum est collectionem adequatam omnium differentiarum cujuscumque generis perfectiorem esse genere neque in illo quasi virtualiter contineri, quia ratione vivi quia ratione saltem alicujus quam aliquarum differentiarum, quae sunt perfectiores genere, cum aliis genus dividat immediate in illas perfectiores et in reliquas sicut perfectiores sunt differentiae formales et specificae, et individuales itaque reliquae differentiae esto essent minus perfectae quam genus aliter stingit in differentiis individualibus nulla non earum neque dici simul superant perfectionem speciei sed dicuntur quia illam, et ab illa quasi virtualiter continentur et in hoc sensu non addunt perfectionem quasi intensivam sed veluti extensivam atque adeo respectu earum ratio specifica non

habet

het. vide generis neque illę dicuntur perfectiones formales sed individuales, easque peculiari nomine in methaphysica materiales appellari ut distinguerem ab necessitatibus quę eo nomine dicuntur numerice et individue ...

Sect. 3 qd de causa inęqualium visionum censeant Doctores.

Egidius Lusitanus 1. 2. 3. tho. 2. lib. 12. q. 11. art. 1. reprobat Scotum Gabrielem et Bassolis asserentes inęqualitatem visionum desumi ex inęqualitate meritorum. sed certum est ex concilio Florentino causam moralem inde provenire quod potius hęc melior, quam illa visio inferior tribuatur est inęqualitas meritorum modo explicando, nam ex eo quod hic et Angelus habeat plura merita perfectiorem visionem comparat ex eo quod heat pauciora imperfectior illi visio confertur. difficultas solummodo sita est in hoc quęnam causa physica propter hanc moralem conducat ad hoc ut visiones inęquales fiant. sunt autem tres potissimum causę physicę ad visionem effective concurrentes. 1a lumen glorię et Deus ut causa veluti universalis. 2a ipse Deus loco speciei, 3a intellectus beati. difficultas est igitur an quęlibet ex his sufficiat diversificare visiones beatas illasque efficere diversam aut inęqualem perfectionem materialem et individualem ...

1. Prior sententia valde bis docet ex inęqualitate luminis tantum eam visionum inęqualitatem provenire. ita docet Argentinas 4o dist. 49 q. 2. art. 3o ubi sito q. 3. art.

2 * col. 9. Palacios 13 disp. 1. fine. Medina 1. 2. q. 3. art. 2. ad 2um Ubi Lorca disp. 34 Salas tr. 2. disp. 5. sect. 7. nº 88 Montesinos disp. 3. q. 4. et cum S. Tho. 1. p. q. 12 art. 6. idem docent Vañez, Zumel, Navarr. et Pesantius. Nabarrete de controversia 48 vel 1a. Arrubal disp. 22. Fasol. dubio 3. Pater Granado tr. 5. de visione disp. 11. sect. 2. nº 7 Pater Valencia disp. 1. q. 12. puncto 4 Vazquez disp. 47. c. 6. Suarez lib. 2. de attributis c. 21 et 3. p. q. 10 art. 4 in commentario. Ubi Cabrera disp. 2. nº 18 et Ragusa 10 art. 4 Becanus c. 9 q. 10. Torres 2. 2. disp. 55 dubio 2. P. Enriquez lib. 11º de fine c. 10 § 9. Mascareñas disp. 3. de auxiliis p. 5. nº 22. Aluarez lib. 7. de auxiliis disp. 60 q. duo postremi oppositum improbabile existimant.

Alij vero praestantes et Nobiles DD. putant ex inaequalitate intellectuum inaequalitatem quoque in visione rei fundari. ita docent Scotus 3. dist. 18. q. 3. agens de actu fruitionis, quem dicit perfectiorem quia voluntas est perfectior et 4º dist. 50 q. 6. § 8 autem de visione vero expresse idem docet Alensis 1. p. q. 7. membro 2. corpore Ricardus 4 dist. 49 art. 2. q. 8. et art. 3. q. 2. Durandus 3. dist. 14 q. 1. nº 7. Ubi Paludanus art. 1. ad 3um Gabriel et in supplemento 4. dist. 49 q. 2. art. 3. dubio 2. et q. 5. art. 2 opposita 4 Ubi Cartusianus q. 3. § concordat et § amplius et Major q. 10 ad 3um Holcot in suis determinationibus q. 8. art. 1. ad 3um Bassolis.

3. dist. 24 q.e 1. art. 3. ubi Faber disp. 33. c. 2. Ca-jet. 3. p. q.e 10 art. 4. ad 2um. Molina ubi P. Egydius Augustinus 1. 2ae tho. 2. lib. 12 q.e 14 art. 3. Lessius lib. 2 de summo bono c. 8. n.o 57 et Herice 1. p. disp. 49 c. 3. et 4. licet hic author cum Majore specificam diversitatem agnoscat —

Sect. 4 inaequalitas individualis ex diversitate Luminis potest provenire —

1a sit. 1 coeteris paribus inaequalitas resultabit in visionibus quando lumina gloriae sint inaequalia. hanc rem docent omnes DD. sect. praeced. relati, quorum licet alii existiment aliunde posse inaequalitatem in visiones refundi, scilicet ex inaequalitate potentiae et objecti nullus tamen negat coeteris paribus per lumen magis intensum visionem effici nobiliorem, et per minus intensum minus nobilem. ita expresse S. Tho. 1a p. q.e 12 art. 6. corpore in: intellectus plus participans de lumine gloriae perfectius Deum videbit. similiter 3o contra Gentes c. 56 et 4 dist. 49 q.e 1. art. 4 et alibi et omnes DD. sect.e 1a relati —

Probatur ratione nam lumen gloriae infunditur potentiae intellectivae per modum habitus supernaturalis ut disp. 8 probatum est, ergo quo fuerit intensius eo visio procedet perfectior. Conseq. probatur nam intensior habitus supernaturalis potens est meliores actus producere ut notum est ex experientia. et probatur ratione nam quaelibet causa efficiens eo nobiliorem effectum sibi possibilem quo ipsa causa nobilior sit et in se perfectior, si capax sit intensionis, ut patet in luce calore habitibus naturalibus et cet. Deinde lumen gloriae spe

operatur secundum ultimum potentiae quod intensius lumen
meliorem producet visionem, minor hic ab his docto-
ribus admittitur et sic ostenditur, nam lumen gloriae
operatur non quando aut quomodo voluntas sicut
reliqui habitus sed omnino independenter a voluntate beati
ut disp. 3. art. 5. ostendimus quod cum lumen gloriae non co-
hibeatur neque possit naturaliter cohiberi a voluntate volu-
ntas operabitur secundum ultimum potentiae et quo intensius fue-
rit eo perfectiorem visionem efficiet

Dices posse cohiberi et attemperari per divi-
nam voluntatem, quae non praestet concursum proportionatum
perfectioni luminis sed minorem. Sed contra est 2a confirma-
tio, nam lumen infunditur iuxta proportionem quae est me-
ritorum secundum legem a Deo statutam et non impe-
ditur a Deo, quo minus producat visionem iuxta exigentiam suae
perfectionis summae. Ulterius probatur nam si Deo datur lumen
cum tanta intensione proportionata quae est meritis
ut illi beato operatur visio ut praemium quae est me-
ritis proportionatum et producitur visio iuxta proportionem luminis
ut hoc realiter sit etiam proportionata quae est meritis,
alias si lumen proportionatum, non vero infunderetur vi-
sio proportionata non afficeretur justo praemio iuxta exigen-
tiam meritorum. 3a est 2a confirmatio nam se-
cundum eandem legem lumen semel infusum non varia-
tur neque semel producta visio variatur ut disp. 3. art.
5. explicabo et ex eadem lege non potest a Deo impedi-
ri lumen ne producat secundum ultimum potentiae. Ulterius proba-
tur nam si minus perfectam visionem quam potest produce-
ret, frustra esset cum tanta intensione infusum

cu-

cum ad visionem minus perfectam minus intensum lumen sufficeret ~

Dubium superest an inequalitas luminis oriatur ex intensione majori & minori & ex aliqua majori & minori perfectione specifica aut individuali individuis sibi, sicut inequalitas visionis provenit ex inequalitate perfectionis indivisibilis. R. in primis ex dicendis disp. 8. et disp. 3. art. 3. in lumine gloriae reperiri inequalitates ratione majoris & minoris intensionis formalis, 1° quia exemplum stellarum usurpatum ab Apostolo denotat in lumine inequalitates intensionis, sicut in stellis ratione intensionis datur inequalitas claritatis & luminis. 2° quia reliqui habitus creati capaces sunt formalis intensionis. q. v. lumen gloriae semel et invariabiliter infundatur, neque usquam spatiatur aut increscit, neque incrementum aut decrementum per accidens est, neque sufficit ad denegandum illi gradualem intensionem, si semel illi accedat habitus naturae, nam etsi sit in medio adeo sufficienter et fixe applicabitur post diem judicii lumen semel et invariabiliter diffundet constans sua graduali intensione ~

2° praeter hanc inequalitatem in intensione satis est probabile ex nullo alio capite inter lumina gloriae inequalitates intercedere. n. ex eo quod sint inequalia nam respectu luminis subjectum se habet passive; at diversitas subjecti passive se habentis non sufficit ad reddendam diversitatem in accidentia absoluta in illo recepta praesertim si accidentia sint supernaturalia. ~

neque etiam ratione objecti, quia lumina dicta secundum quemlibet gradum ad idem specificum objectum inclinant. Praeterea quilibet habitus est secundum quemlibet gradum infimum inclinare ad eadem objecta materialia quae possint in tali objecto specifico videri suaderi potest 1º quia sicut inclinat ad objectum formale scilicet essentiam divinam, ita ad objecta materialia quae in tali objecto virtute continentur et in esse rei et in esse intelligibilis; imo eo ipso quod inclinat ad repraesentationem objecti formalis debet inclinare ad repraesentationem objectorum materialium, quae sub tali objecto formali, et in illo possunt repraesentari. 2º quia diversitas visionum proveniens ex repraesentatione diversorum objectorum materialium potest ab speciebus diversis vel diversimode applicata provenire. Denique quia ita contingit in habitibus supernaturalibus viatoris, quorum quilibet per quemcumque gradum sufficit ad quaecumque objecta materialia, quae sub ratione objecti formalis possunt attingi quin ex diversitate objectorum materialium detur in habitibus diversitas specifica et materialis; et propterea habitu supernaturali fidei praeditus in quacumque intensione potest extendi indifferenter ad quodlibet objectum materiale sub tali ratione formali attingibile.

Sect. 5. ex inaequalitate etiam objecti resultat inaequalitas in visione et quo modo?

Respondeo 1º posita diversitate et inaequalitate objecti resultat diversitas et inaequalitas in visione

quae

quae Lumini praesertim adscribitur. Explicatur 2i. ver-
dum est in Visionibus quae de facto dantur nullam
esse diversitatem ratione obiecti formalis praecise (praeter
illam quae datur ratione Luminis) cum sit idem omnino obiectum
formale respectu omnium Visionum, et ratione proportionem
Luminis a Voluntate Dei applicatur ad Visionem producen-
dam. Quamvis secundum legem extraordinariam non im-
plicaret nulla cognita creatura ratione comprehensionis ma-
joris essentiae Divinae ex ultra proportione Luminis clario-
rem produci Visionem essentiae Divinae intra eandem speciem.
Caeterum secundum legem ordinariam assero in Visio-
nibus reperiri diversitatem ex eo quod extenduntur ad cog-
noscendum in Deo diversas et plures et pauciores
creaturas possibiles et saltem non diversas possibiles et existen-
tes. atque ita docent expresse hi illi DD. quos sectione
1a. pro inaequalitate individuali Visionis citavi. Addo-
que in re hanc diversitatem oriri praesertim a Lumine gloriae
quamvis supposita hac et illa applicatione essentiae Divinae
per modum speciei, quae applicatio fit per Voluntatem
Divinam effective concurrentem.

Probatur ratione nam Visiones quae repraesen-
tant diversas creaturas habent diversos respectus transcen-
dentales ad diversa obiecta non specifice diversos ut
ostendi art. 9. vera et individualiter
plus quam non — Probatur 1o. nam Visio quae repraesen-
tat Deo ut in obiecto formali et primario unam crea-
turam plus differt ab ea quae repraesentat duas, quam
ab alia quae eandem creaturam tantum repraesentat; sed ab-

hac nº differt quam ab illa quae duas creaturas exprimit differet plus quam nº differat maxime.

Prob. 1º ex D. Tho. 1. p. q. 12 art. 8. corpore sine tanto aliquis intellectus plura cognoscit quanto perfectius Deum videt, et visio quae plures in Deo creaturas attingat caeteris paribus perfectior erit et inaequalis respectu illius quae pauciores repraesentet. Prob. 3º nam actus fidei quo S. Petrus credidit Deum esse trinum et unum minus differt ab eo quo S. Andreas idem credidit quam ab eo quo alteruter credidit fuisse canem Tobiae et asinam Balaam: hoc scilicet est maximis diversis et similiter visio quae beatus cognosceret plures creaturas differret ab ea qua cognosceret pauciores et diversas.

Addit insuper haec inaequalitas lumini adscribi ut causae principali quam notant Cabrera 3. p. Tho. q. 10 art. 4 disp. 1. nº 6. ex Medina. Probatur et explicatur simul nam lumen est principalior causa efficiens visionis, meritis ergo commensuratum et quamvis debeat praesupponi diversa applicatio essentiae divinae per modum speciei, ut haec potius quam illa creatura per visionem exprimatur, lumen tamen in perfectione talis visionis cum la inaequalitate praecipuas partes habebat. Sequitur probatur nam concursus speciei et determinatio ex parte obiecti est causa minus praecipua quam efficiens, huic enim 1º et per se attribuitur effectio cuiuscumque effectus sed lumen in effectione visionis gerit magis partes causae efficientis et illi praecedentim talis visionis perfectio

tio attribuetur. Sic namque quamvis tendeat volun
tas a cognitione intellectus ad hoc ut aliud producat
potius circa tale obiectum quam circa aliud, nihilominus
cuiuscumque actus perfectio et productio praecipue vo
luntati adscribitur. Item quamvis intellectus ad videndum
potius circa hoc quam circa illud obiectum naturale determi
netur ab specie intentionali, ex quo per quandam accommo
dationem huic attribuitur substantia circa tale obiectum,
nihilominus est causa praecipua entitatis et perfectionis
in actu ipsius intellectus et luminis gloriae respectu enti
tatis et perfectionis visionis et tendentiae ad hoc et
illud obiectum materialia erit causa principalior.

Dices lumen gloriae est causa aequivoca et de
se indifferens ad producendum visionem potius circa hanc
quam circa illam creaturam, ergo quod determinetur ad huius
potius quam illius visionem provenit potius a causa perfectiori
seu effectu Dei determinantis per modum speciei, et non a
lumine gloriae.

Distinguendo sequens illa inaequalitas vi-
sionis non provenit a lumine gloriae secundum se praecise con
siderato, concedo; non provenit a lumine supposita praedicta
applicatione gratiae divinae extrinsece, nego. Plerumque enim
contingit ut principalis causa alicuius effectus indigeat
aliqua additione et instrumento et minus praecipua causa
ad aliquem effectum determinate causandum, cum tamen effectus
tali praecipue causae attribuatur, ut soli attribuitur generatio
ignis per vitrum crystallinum, licet indigeat applicatione per
vitrum et calore ad ignem producendum; similiter

intelectui productio et perfectio alterius quam indigeat speciebus intentionalibus —

Sect. 6. Ex inequalitate potentiae naturalis resultare inequalitatem in visione probatur ex authoritate.

3a. Ratio S. a potentia intelectiva inequali et perfectione specifica et individuali procedit visio inequalis individualiter, intra eandem speciem; ea quae inequalitas luminis ut praecipue eas adscribitur dispositiva inequalitate potentiae. haec ultima eodem modo intelligendum est ac in praecedenti; quantumcumque n. crescat perfectio intelectus concurrit solum ad instrumentum et nunquam ultra id, quod potest producere lumen ut principalis. quod vero potentiis inequalibus potentiis cum equali lumine procedant visiones individualiter inequales defendit ex praestantibus Theologis Alensi Scoto Richardo Paludano Carthusiano Adest Gabrieli, Basolis Majore Cajetano, Medina Raba Egydio Conrado et Herice quos sect. 1a retuli: non refero Durandum nam licet 6 nº contra ratione confirmaverit, sed nº 8. eius oppositum resolvit —

Habetur hinc conclusio S. Tho. 3. p. q. 10. art. 4 ad 2m. ubi ait gradus in ipsis attenduntur magis secundum ordinem gratiae, in quo Christus est excellentissimus, quam secundum ordinem naturae secundum quem natura Angelica praefertur humanae, ubi licet illa parti-

cula

la magis accipi possit quam eodem ac potius ut exclu
datur ordo naturae ne separatur inaequalitas visionis
sed Cajetanus quae S. Thomae separatus est interpres apud
Thomistas putat scientiam comparative ita ut magis
attendatur secundum lumen gloriae attendatur quam
vis minus, et secundum partem naturalem intellectus quae
nunquam exclusa est omnino a S. Tho. a ratione prius
inaequalitatis visionis ut dixi sect. 20 ad 2um.

Probatur 4° ratione ex authoritate S. Agathonis
Papae in epistola decretali quae habetur in sexta synodo act.
4 ubi columna 12 et 13. agens primatim de actu volunta
tis dicit, neque enim angelica natura divinam habere voluntatem
aut humanam (operari scilicet per voluntatem humanam) neque
humana natura voluntatem Dei vel Angeli, dicit neque alte
rius quam est, quoquam naturalem habere poterit motum, nisi
quod est naturaliter dicit creatus est etc. ubi ita Monothelitas
agit non de potentia voluntatis sed de operatione; nec de sola
actione, id de ipso actu vitali voluntatis, dicit et intelectione
quas negabant Heretici diversas quoad divinas naturas Christi
Domini. Ponat S. Leo Papa epist. 10 ad Flavianum re
latus in ea synodo act. 4 column. 5. et S. Ambrosius lib.
4 de fide ad Gratianum c. 5. post initium, nam quemad
modum eadem operatio diversae esset potestatis (id est naturae
et speciei diversae) nunquam dicere possumus quemadmodum
major operari aut una operatio posset, esse ubi diversa species
sit, est 2 dixi.

In his tribus, neque Pontifex Maximus neque S. Ambr.

per operat. naturalis illius naturae intelligunt operationes illi debitas et entitatis naturalis, sed solum intelligunt operationes proprias illius naturae, tam naturales quam supernaturales, quae sunt non sunt debita illi naturae neque possunt alia natura aliter postulari ex eis operationibus postulat illam naturam, ut sequitur sibi debitas, et in hoc sensu eam appellant naturalem, id est propriam, et idem immediate antea dixerat S. Agatho naturas duas Christi unicuique propriam naturalem habere, et unicuique assignari liberae voluntatis Pontifex non ut ostenderet neque naturam creatam per increatam operari neque naturam divinam per creatam posse operari tam naturales quam supernaturales, assumpsit illud universale principium, quod una natura non potest operari per operationes alterius naturae, quod debet intelligi de operationibus alterius tam naturali quam supernaturali.

Ex his quae dicta sunt dissolvitur argumentum, una natura non potest operari per operationes alterius, ergo Angelica non potest operari per operationes humanas neque humana per Angelicam tam naturales quam supernaturales, ut Summus Pontifex affirmat quod humana natura aut potentia non potest videre Deum per visionem supernaturalem Angelicam, neque Angelica per humanam, secundum potentiam absolutam, et saltem secundum potentiam ordinariam, quia visio beata humana habet aliquam perfectionem peculiarem sibi debitam, propter quam saltem secundum legem ordinariam repugnat naturae intellectus Angelici, et similiter visio Angelica convenit naturae et intellectui humano. Antecedens et consequentia patent ex dictis. 2a vero sequela probatur nam si nihil peculiare esset

in

in una visione non repugnaret in altera, non repug-
naret quod sicut Angelus praesumpsit in suam visionem
ita etiam posset praesumpere in visionem hominis beati
habentis equalia merita; sed hoc repugnat quia hoc habet
peculiarem naturam saltem in diversis aliter diversam
ratione diversae naturae et propter aequitatem persuasit. Sed.

Sectio 7. eadem veritas probatur ratione a priori

Probatur etiam ex ratione a priori, nam ac-
tus et actiones vitales etiam supernaturales habent essentialem
respectum transcendentalem determinatum ad principium
determinatum vitale a quo procedunt, et non ad aliud
sed visio beata Angeli determinato respectu transcen-
dentali respicit solam substantiam et intellectum Angeli
et non substantiam neque intellectum hominis; similiter visio quae est
in homine respicit determinate hominem et non Angelum et sic de
aliis; ergo ratione illius determinati respectus plus differt huma-
na visio ab Angelica, quam a visione alterius hominis
aequalium meritorum, quia respicit principium, quod non respicit visio
Angelica; ergo ratione diversae principii naturalis resultat in visione
peculiaris inaequalitas. Si autem est verum, sponte sunt
omnes consequentiae, diversitas non respectus recte colligitur
ex diversitate termini, praesertim si talis terminus sit
causa et principium determinatum talis respectus.

Aliis ergo probatur et inferimus actiones quas illi-
dunt intellectus Angelici et humani visiones producunt

quæ actiones differunt realiter, ut modi, à visionibus) diversitas hæc ex diversitate illorum intellectuum, ut posita modos determinate postulantes tales intellectus, nullus dubitat, quod visiones ipsæ, visiones determinate postulent tales intellectus et non alios probatur nam actus vitales supernaturales, licet non postulent naturaliter quemvis intellectum illi, essentialiter postulant potentias intellectivas easque non minus naturaliter petunt quam actus vitales naturales; et ideo per supernaturales, absque ullo miraculo, ad hoc vivunt etiam substantiæ intellectuales, et hæ ad illos effective influunt, eosque in se recipiunt saltem mediante potentia vitali, tanquam terminos immanentes, ut observant Carmelitæ 3. p. Thom. q. 2 d. 10. art. 4. dub. 8. n. 25. sed actus vitales naturales determinate postulant talem potentiam et non aliam, tales intellectus et non alios, et propterea ex diversitate specifica intellectuum Angelicorum venit illius actus diversitas specifica ab actibus intellectus humani; ergo tam naturales quam supernaturales dicunt determinationem ordinem transcendentalem ad talem intellectum et non ad alium.

Nam quamvis actus vitales supernaturales producantur à potentiis per virtutem obedientialem, nihilominus non possunt indifferenter per quamcumque virtutem obedientialem et vitalem produci, ita ut dent potentiam denominationem vitalis operationis; propterea actus supernaturales intellectus, non possunt denominare voluntatem intelligentem

aut

aut amante, ergo ab illa per potentiam obedientialem, ut possint efficienter concurrere, quia illi vitales et supernaturales determinatam potentiam respiciunt, ut illas denominent.

Dices actum supernaturalem intellectus saltem respicere Angelicum et humanum indifferenter, quia ab illis oritur per potentiam obedientialem tamen, quia est eadem species in ambobus intellectibus; et si diversa sit, solam virtutem producendi visionem ex opposito accipit a lumine gloriae, et pro elevante inde potentia obedientialis et naturalis nihil conducit ad diversitatem neque specificam neque materialem visionis; atque adeo potentia Angelica aeque bene poterit elevari ad producendam eandem suam visionem atque ad eam quam habet homo beatus; id contra est 2a confirmatio nam potentia obedientia[lis] non est eadem quoad formalitatem intrinsecam cum naturali, ut alibi diximus, quae multiplicatur in specie sicut multiplicatur naturalis. Consequentia probatur nam sicut potentia obedientialis spiritualis differt plusquam specie a corporea ita potentia obedientialis intellectus Angelici specie infima differt a potentia obedientiali intellectus humani. Propterea in potentiis obedientialibus inaequalitates agnoscunt Aegyd[ius] de Lusitania 1. [illegible] tho. 2. lib. 10 q. 2. art. 4 § 3 n° 2, Pater Herice 1. p. disp. 49 c. 4 n° 8 et P. Granado [illegible] de visione disp. 11. sect. 3 n° 16. cum hic author potentiam obedientialem non nisi formaliter supernaturalem agnoscat.

Ultra est 2a confirmatio cuius doctrina valde notanda est ex [illegible] de potentia obedientiali et de ente formali, nam entia supernaturalia ratione supernaturalitatis non

postulante connaliter ad illud potentia naturali efficiente
sit naturali, non tamen repugnat cum ratione supernaturalis
quod aliquot entia supernaturalia determinent sibi potentiam
efficientiam aut receptivam saltem connaliter idest ex
exigentia naturae ipsorum; sic gratia sanctificans connali-
ter postulat subjectum spirituale non corporeum; unio hypo-
statica Verbi divini cum anima Christi Domini postulat extrema spiritualia
et non corporea; actus vitales supernaturales et potentiam vitalem
et non innanimatum; et inter hos, actus voluntatis postulat
voluntatem et non aliud potentiam, actus intellectus intellectum. Dicta
est ad haec omnia producenda et forte etiam ad recipienda posset
quaecunque creatura miraculose elevari. Vide objectionem
cum P. Fasolo q. 12 art. 4 dub. 3 n. 20. Vide etiam
dicimus connaliter respicere determinatum subjectum idest
essentialiter exigentem id ex ipsius essentia et natura
connaliter ut distinguitur contra violentum et miraculosum
non tamen connaliter ut distinguitur contra supernaturale ita ut
possit per vires naturae ad actum reduci.

Ex qua doctrina sic potest dividi potentia obedien-
tialis: alia est quae connaliter respicit ad effectum super-
naturalem receptum et productum; et sic se habet intellectus
Angelicus respectu suae visionis et subsistentiae rationalis res-
pectu suae. alia est quae non respicit connaliter effectum
supernaturalem quem recipit et producit. sic se habet potentia aquae
respectu gratiae, si illam produceret: sic se haberet lapis res-
pectu actus vitalis si illum aut reciperet aut effice-
ret. quamvis et potentia obedientialis intellectus cujuscunque
indigeat elevatione luminis ad producendam visionem

beatam

beata; nihil omnino sicut ab intellectu accipit quodam modo suae intellectionis et visionis, ita a tali intellectu Angelico suae visionis talis et ab intellectu humano suae visionis humanae.

[illegible] ad illud quod additur qualem dixi potentiam obedientialem in intellectu Angeli ad suam visionem et ad visionem, quae est in homine beato, id nego; nam ad producendam et recipiendam visionem, quae est in homine, solum potest elevari sicut aqua ad producendam et recipiendam gratiam, atque praeter exigentiam connaturalem et essentialem talis visionis humanae; at vero ad visionem Angelicam elevatur ex exigentia huius visionis. Praeterea Nobiles DD. quos [illegible] non [illegible] [illegible] intellectum ad visionem, quae illi est hoc modo naturalis, non concurrere ut instrumentum, sed ut causam principalem concurrere, et autem in eorum sententia ut instrumentum ad actum voluntatis et alterius intellectus. quod autem eo peculiari modo concurrat potentia ad actum quem ipsa debet denotat S. Tho. [illegible] q. 23. art. 2. ubi agens de voluntate respectu actus charitatis manifeste agnoscit in his instrumentis et principiis, quae naturalia sunt, actionibus [illegible] peculiares activitates et potestates determinatas, quae non insunt aliis instrumentis. Et praeterea ait quod non ita concurrat intellectus et voluntas ad proprios actus supernaturales sicut mole [?] se instrumenta, quod etsi sit proprius actus, non tamen est in ipsis [illegible] et [illegible] sic enim [illegible] voluntas

Sect. 8. Opponitur ratio a posteriori et a calumniis vindicatur.

Probatur 3o. ratio a posteriori quae etiam rationem a priori roborabit nam potentiae vitales naturales diversae ordinant in via ad hoc ut actus supernaturales cum aliqua diversitate procedant ab intellectu ipse diversi ad hoc ut vitales aliquam diversitatem participent ratione proportionis; nam sicut in patria intellectus non concurrunt nisi per potentiam obedientialem ex elevatione luminis et non aliter, ita in via potentiae naturales concurrunt ad actus fidei et prudentiae supernaturalis non nisi per potentiam obedientialem et elevationem habituum supernaturalium; quod aut in patria conducent potentiae naturales diversae ad diversitatem actuum sicut in via aut neque in via neque in patria.

Atque quod in via conducat diversitas potentiae ad diversitatem in actus supernaturales inducendum ostenditur exemplis, 1o actus fidei de immaterialitate et immortalitate Angeli aut animae rationalis; 2o actus prudentiae dictans honestatem fortitudinis aut justitiae atque respectu Angelorum, quando elicitur ab homine fit per modum judicii habentis compositionem et repraesentantis animam et Angelum per modum rei corporeae et sensibilis et non ut est in se, ut experientia evidentissimum est, at evidens est ab Angelo illum actum fidei vel prudentiae elicitum iri per modum judicii simplicis absque compositione repraesentantis animam et Angelum ut sunt in se spirituales, sed non est aliud principium, unde haec diversitas actuum supernaturalium desumatur nisi diversitas intellectuum quod erat.

2o

2° Dictum est in potestate hominis remisse et intense operari
cum eodem habitu, quia diversitas in operando fuerit debite
ut a volitione ab applicatione majoris et minoris conatus
naturalis, ex elevatione habitus supernaturalis sufficientis. 3° hoc
rusticus aut stupidus valde angustae judicat per fidem et
prudentiam supernaturalem, aliquot veritates, quas homo inge
niosus et doctus v.g. Angelicus Doctor facili negotio valde
penetrans extremis dijudicat. Ipse namque anima et potentiae
sunt principalis causa cognitionis et visionis naturalis, unde
omnis meliorem efficit cognitionem si adjuvetur meliori ope
quae instrumentum est ad producendum cognitionis etiam naturalis; et
aliae causae principales si utantur melioribus instrumentis
solent meliores effectus producere ut patet in artificibus
Ergo lumen gloriae meliorem visionem efficiet, si utatur
meliori intellectu etiam ut instrumento

Conantur adversarii variis solutionibus ener
vare vim hujus argumentationis, 1° mirum non esse
in via, quae est status proficiendi et merendi permissum esse
homini potestati ut cum illa diversitate operetur, et modo
exhibeat, modo exhibeat et [illegible] conatum impendat
utendo et non utendo simul cum habitus; quae non
cessat in patria ubi lumen gloriae necessario operatur secun
dum ultimum potentiae; haec solutio indicatur ab Arrubal. c. 3 n°

2° [illegible] Id vero est 1° nam sicut conatus voluntarius
et infimus et medius et summus admittitur in via, quibus sit na
turalis sufficit modificare se diversificare actum super
naturalem ita etiam conatus necessarius admittitur secundum summam
virtutis potentiae —

2º nam intellectus Angelicus in patria
stram vim intellectus sui adhibet ad videndum Deum
ut loquitur S. Tho. q. 8. de verit. art. 2 ad 2um et
similiter hominis, et cum intellectus Angeli sit maior et perspi-
cacior quam intellectus hominis, hic minus viribus suis applicabitur
ad videndum Deum, et ex eo resultabit in homine visio
imperfectior et sicut minor conatus in via impedit ne
habitus producat actum cum summa perfectione qua potest, ita
minor conatus hominis in patria. 3º nam quantumcunque adhi-
beat homo in via summum conatum ad actum fidei eliciendum
actus procedet repraesentans obiectum cum imperfectionibus quibus
intellectus operatur: at vero Angelus in via absque illis imperfe-
ctionibus operaretur cum habitu fidei etiam minus intenso, ergo
etiam si lumen aequale operetur secundum virtutes suas in homine et
Angelo procedet visio inaequalis ——
Propter haec adhibent secundam solutionem P. Vas-
quez 1. p. disp. 47 Arrubal disp. 22 c. 4 nº 12 Fa-
sulus q. 12 art. 6. dub. 5 nº 20 praecipue ad exemplum
actus fidei et prudentiae, in hominibus praesertim rusticis procedere
ex solum obscurioribus apprehensionibus, non in Angelis aut vi-
ris ingeniosis, caeterum ubi devenitur ad assensum fidei
et prudentiae supernalis ad quem tamen determinant habitus
supernales, aequaliter praestatur assensus ab omnibus, supposito
habitu aequaliter intenso, et summo conatu ex parte proportione
habitus. Sed contra est. nam licet verum sit propter inaequalitatem
intellectuum procedere inaequales apprehensiones, sed
non ostenditur eam quoque inaequalitatem non reperiri in ipsis

assen

sensib9 aut fidei aut prudentiae; illi enim ut post
cognitionem judicativam verè res ipsas sentiant [illegible] illis
quae praebent assensum et repraesentant per entitatem
aliquam supernalem. Experientia compertum est [illegible] vero
certum nos nunquam cognoscere nisi cum imperfec-
tionibus et dubiis, etiam quando judicamus per assensum
fidei quantumvis intensos habitus habeamus. Et ratio
persuadet ita contingere nam in hac vita nunquam ope-
ramur per intellectum nisi dependenter a phantasmatibus nec
possumus cognoscere res insensibiles nisi per modum sen-
sibilium, quem modum cognoscendi non immutat neque tollit
elevatio per habitus supernales fidei et prudentiae; et in
cognitione qua Angelus praeberet assensum fidei aut prudentiae
longe absunt hujusmodi imperfectiones quae in tali as-
sensu datur inaequalitas [illegible] diversi intellectus et non solum
in praeviis apprehensionibus —

Ita Solutio Patris Granado [illegible] de Angelis disp. 11
sect. 3 n.o 29 illum modum operandi imperfectum quem repe-
rire in via in actibus fidei et prudentiae humanae provenire
[illegible] peculiaris status, quia in via anima est alligata corpori
et dependet ab speciebus abstractis a phantasmatibus, a quibus
Angelus non dependet imo neque anima separata et ideo actus
fidei animae separatae essent omnino aequales cum actibus Angelorum
at cum visio beata non efficiat nisi in eodem statu beatitu-
dinis tam hominis quam Angelorum et dependenter ab eadem ipsa
scilicet absque a divina solo speciei visio semper procedit quia
vis x appetitus luminis, ergo [illegible] est [illegible] neminem necesse attende-
re ad apportus luminis [illegible] habitus [illegible] naturalis
in quovis statu id deberet observari quod si semel [illegible] aliquo

statu respondit imperfectio in actum finalem
illum et imperfectus intellectus imperfecte operatus
in illo statu et ob imperfectas species, non repugnabit
quod visio beata non obstante lumine procedat imperfecte
propter imperfectionem potentiae intellectivae — . 2° nam
species intentionales concurrunt ad fidem et prudentiam
supernalem ut instrumentum elevata et nihil omnino respon
dent in actu fidei diversitatis individualis et similiter in
actu diversi concurrant ut instrumentum elevata. 3° instan
tia separationis animae quae aeque bene operatur per fidem ac in
ipsis, nam etiam pro eo statu obiectum repraesentabuntur animae mi
nus bene quam Angelo saltem quando efficiat actus fidei
de Angelis, quae non repraesentabuntur sine ideo bene ac ipsi
met Angelis qui se comprehendunt —
4a solutio Arriaga disp. 22 c. 4 n° 4 et
Tapia eo dubio 4 n° 19 praesertim ad exemplum speciei
et instrumentorum nam species et instrumenta habent virtutem
naturalem partialem in ordine ad effectus et ideo illis sem
per respondet in effectibus aliquid peculiare productum ut
speciebus respondet peculiaris repraesentatio talis obiecti et
eo solus non possint esse productus ut possint esse cum ac
producatur est cum tanta perfectione ac possit produci mediis aliis
speciebus aut instrumentis. at vero intellectus non est instrumentum
connaturale ad visionem beatam neque ad illam habet virtutem
ex se et propterea habitus supernaturales dicuntur dare
totam virtutem agendi potentiis naturalibus — .
Sed contra est 1° nam intellectus non est connatura
le proportionatum principium etiam instrumentale visionis beatae
Ita

ita ut hec illi debeatur, est tamen prius per intrinsecam
adhuc et exigitur ad producendas visiones ut sine
illo intelligibiliter non possit produci; imo et per potentiam absolutam
sine illo non possit Deus videri; unde sicut species intenti
onali respondet in actu primo representationis talis
objecti, ita et intellectui in visione respondet actus intel
lectionis; et sicut species et ex instrumento perfectiore sunt im
perfectiora sunt tamen quare in effectibus detur diversitas
saltem impediendo valorem de se requisitum ut talis no
bilitas major et minor intellectus in producendis visionibus beati

Ad — 3a solutio Patris Herice disp. 8 c. 3 n° 34
qui asserit in eo casu dari in actu primo diversas species
diversarum et altera, quarum altera habet diversitatem a potentia et objecto
altera ab illis nullam habet diversitatem; illam appellat
speciem et rationem physicam, hanc appellat rationem et speciem theo
logicam, que solum desumitur ab objecto formali et habitu
sicut in homine datur duplex species altera physica ex eo
quod est animal rationale, altera logica ex eo quod est predica
bile de pluribus numero diversis —

Hanc solutionem satis impugnavi. Si non stendat
in fide sicut in visione beata producta ad hoc deberet
referri duos actus diversae speciei reales, qui habeant predi
cata realia, est tamen omnino improbabile, et sine dubio
a Patre Herice non asserta. 1° quia una simplex ten
dentia visionis sufficit ut respectu transcendenta
li ei respiciat potentiam a qua producitur et Deum ad quem
tendit et frustra finguntur duo actus, duaeque species

in ordine ad illos duos terminos —

2° nam visio secundum speciem physicam est representatio Dei ut est in se & non sub ideis & illa representatio habet quoque speciem Theologicam ex obiecto et lumine sine quo non potest dari visio Dei ut est in se. At idea non est representatio Dei, sed tunc referuntur tamen in specie Theologica & superaddita praesumi species illa physica distincta et quia species Theologica procedit ab intellectu videntis per illam et representat Deum ut est in se. ergo cum species illa physica non habeat obiectum circa quod possit intelligi, versari per se essentia divina, perfecte est impossibilis et inintelligibilis.

3° esto dentur illae duae species in visione plene illae non distinguerentur inter se realiter, valde non chimericum esset eas realiter distinctas reddere, physica non suo careret objecto, neque posset se sola versari circa Deum ut est in se, ut modo dicebam, atque adeo impossibilis est realiter distincta ab altera. quia si identificatur in eadem entitate atque reddantur & species Theologica identificata cum physica habet in se peculiarem essentiam, propter quam petit cum illa physica identificari, & ex hac identificat. visio humana in quantum Theologica participat ab specie physica entitatem diversam saltem individualiter seu formaliter, quam non habet visio Angelica, quae non potest identificari cum specie physica visionis humanae —

Apparet haec dicat Herice se non reddere in ipso re in actu visionis humanae duas species, sed unam quae secundum unum respectum ad potentiam dicitur physica, & secundum

res

pectum ad essentiam Dei et tamen dicatur Theologica, ipsa
non sed pertinebit ad modum loquendi cum re ipsa
non bene cum accidat visionem beatam adaequate dumque
tamen unicum actum esse indivisibilem repraesentantem tam
humanam quam Angelicam, ideo modus hujus diversi-
ficata modus non loquendi aptus non est, namque ex res-
pectu ad Deum visionem humanam vocamus speciem Theologi-
cam, eandem cum visione quae est in Angelo, dicimus quoque
eodem jure et titulo eandem esse in specie theologica cum
fide et charitate, licet cognitione naturali terminata ad Deum
sed hoc absonum est, quia licet visio Angelica omnino ejusdem
speciei Theologicae cum humana sit ejusdem rationis ex
eo quod utraque Deum repraesentat.

Neque exemplum duarum specierum physicae et logi-
cae occurrentium in hoc est ad rem, in hoc non vere reper-
iuntur duae species distinctae altera physica altera logi-
ca; illa fundata in praedicatis physicis, haec in nega-
tione et universalitate tributa ab intellectu. at in visio-
ne non dantur vere duae species ut supra probatum est, neque
Theologica recte condistinguitur a physica. nam species
Theologica tributa ab objecto increato et considerata a Theologo
cum sit realis, et non tributa a nostro intellectu, physica
quoque est, ergo non recte distinguitur a physica sicut species
logica solet distingui.

Saltem ne quidpiam difficultatis superesset, di-
ces ad 2am, hinc actum fidei in hoc distingui ab
actu fidei in Angelo, quia species intentionales deter-
minantes hominem in via, differunt ab speciebus determi-

nantibus in statu separationis et ab speciebus determinan-
tibus Angelum ad actum fidei, et propterea ab spe-
ciebus et non ab intellectibus diversitas in actus fidei
respondet. At respectu visionis tam Angelicae
quam humanae non dantur species diversae, et eadem essen-
tia divina per modum speciei, et ideo visio intellectus
diversi non respondet in visiones illa diversitas.

Sed contra est nam species illae determinantes ad
actum fidei, quas dicis esse diversas sunt species naturalis
entitatis, ut docet communis sententia quod sicut illae quantumvis
naturales et elevatae conferunt ad diversificandos actus
supernaturales fidei ita poterunt diversi intellectus
cum speciebus quod etiam ad diversitatem visionum.

Si propterea dicas eas species esse supernaturales quoad
ad entitatem et ideo ut naturalia subtrahuntur posse diversi-
ficare actus fidei quod non possunt competere intellectibus quod non sunt
instrumenta connaturalia et eiusdem ordinis cum visione seu
aliis actibus supernaturalibus. Sed contra est, 1o quia species,
ex P. Granados et paucis Recentioribus quod species
requisitas ad actum fidei, dicunt esse supernaturales, 2o
communissima sententia reliquorum Doctorum ait illas esse
tantum naturales. ita P. Suarez lib. 2. de attributis c. 15 n.
9. Vasquez 1. p. disp. 38. c. 5. et disp. 46. c. 1. P.
Torres 2. 2. tho. 2 disp. 38 dubio. et alii quam-
plurimi quod ex parte speciei supernaturalium nullum datur
refugium adversariis. Contra est 3o esto darentur species sup-
naturales perfecto sicut habitus fidei idem species est in hoc

et

et Angelo deberent, et species illi habebunt inferioritatem eandem rationis in hoc et Angelo deducti, nam sine ullo fundamento assignabuntur innumerae collationes specierum supernalium cum diversis speciebus intellectibus, et si species sint ejus dem rationis in hoc et Angelo diversitas nullum quod dari non ab speciebus et ab intellectibus provenit.

2° quamvis gratis crederemus species supernales diversae rationis habebit et Angelis infunde propter diversitates intellectuum, sine ea diversitas in speciebus resultat ratione diversae virtutis intellectivae cui deserviunt et ex attentis ad illa quod sicut ratione diversae intellectus naturalis necessario sunt diversae species intentionales supernales, quae illae non sunt effectus intellectuum, ita eadem diversitas intellectus poterit inducere diversitates in visiones, quae sunt effectus resultantes intellectus.

Et nam sicut hae species sunt instrumenta connaturalia determinata ad actus, ita intellectus est instrumentum determinatum luminis ad judicandas visiones quas poterit in eas diversas inducere.

Sectio 9 aliquot consectaria ex doctrina tradita

Ex dictis inferri infertur quamvis singuli ex praedictis principiis inducant in visiones diversitatem ab aliis visionibus, in quas aliquot ex illis principiis concurrant, non tamen singula illorum principiorum inducere in visionibus majorem perfectionem, et inde dari quale, quod ad summum quod caetera sint paria, visio perfectior

est visio procedens a perfectiori potentia seu lumine idest
s. et repraesentans idem objectum formale et materiale
idem perfectior est visio procedens ab intensiore lumine
nec si cum idem objectum et materiale sit et alteri alteri
quali tamen visio repraesentans diversa et plura
aut meliora objecta materialia, tunc potest melior esse quam
ab aequali lumine et intellectu creata. Dico 5° ad
humanum, et modo dixi posse meliorem esse visionem quae
plura objecta materialia, quia fieri posset ut aliquis hic beatus
habens aequalia merita cum altero atque adeo aequale
lumen habeat quoque aeque perfectam visionem, et nihilominus
omnis ... beatus qui est rex seu summus pontifex videat
plures creaturas in Deo quam alter sibi aequalis. nisi forte
dicatur alterum illi coaequandum ex eo quod videat alias
creaturas possibiles non seu pariter aequales; et ex eo
non cognoscat in verbo creaturas ad suum statum pertinentes
seu extra verbum per privatas revelationes.

Dico ... quamvis perfectiones diversae quae ex his possunt
in visiones refundi dicantur individuales intra eandem
speciem et ex hoc capite extensive ... Sect. 2. et
3. et quae autem luminis majoris refunditur ipsam
se aliam perfectionem dicere intensivam quia procedit a majori
virtute intensiva, et ordinatur ad Deum clarius videndum.
at 1° major perfectio quae refunditur ex majore
intellectu et pluribus creaturis cognitis praecise, nullo modo
dicitur intensiva sed extensiva nam si lumen sit aequa
le ex eo praecise quod procedit visiones a meliori intellectu
et cum plures creaturas ... non videtur clarius intensive

nisi

[illegible] accedat lumen intensiue gradualiter acce[illegible]
[illegible] plures creare in Deo videat.
3o perfectio maior visionis ex eo [illegible] procedit
a perfectiori potentia et ex eo [illegible] manifestius plu
res creaturas in essentia divina, superari potest per maiorem
intensionem luminis [illegible] visione perfectiore. [illegible]
[illegible] nam cum illae res [illegible] sint intra eadem spe[cie]
visionis, [illegible] in perfecte specifica
luminis, et ex eo [illegible] intensione [illegible]
[illegible] visio magis perfecta [illegible] procedat a [illegible]
fectiore intellectu quam alia, et ad nullam [illegible]
cas creaturas in Deo cognoscendas terminetur. perfectio
[illegible] individualis, quam habet visio [illegible] obiecti ma
terialis adaequati, potest et superari per maiorem clari
tatem visionis desumptam ex maioritate luminis intensione
[illegible] perfectio visionis [illegible] melioris intellectus
[illegible] materialis superare potest perfectionem alterius visionis
[illegible] convenientem illi ratione melioris luminis.
4. Visio quae datur in anima Christi Domini et in
beata Virgine longe superat individualem perfectionem
cuiusque Angelicae et quae ad plures creaturas in Deo ter
minatur, et quae procedit a praestantiori lumine, cuius virtute
[illegible] Christi Domini et beatae Virginis clariore visione fruitur
neque enim puto affirmari posse visiones Angelicas
[illegible] materialis [illegible] maioris meritorum in perfectione
physica [illegible] melioris [illegible] intellectus [illegible] procedunt
simpliciter praestantiores fuisse visionibus animae Christi Domini

et beatę virginis ssper dd. dictio q. dit. 2. nam S. Tho. modestiq alias leniori putant 1a p. q. 108 art. 8. erroneum esse et Vo. S. ... c. ... erroneum et 2. dist. 9. q. 1. art. 8. ... dicis ... et supera ... affirmare q. nulla ... ad Angelorum beatitudinem equalitatem pertingere —

Infertur verissimum esse id q. doctè observat S. Arrubal. 1. p. disp. 1a. c. 3. n. 9. ... ita accrescere majorem perfect. visionem beatę ex majori perfect. intellectu, ut ex majori perfect. aut multitudine ... meritorum. ... ... perfectio ... luminis gloriae ... ex hoc infertur dari in visione aliquem excessum supernalem ... tribuatur naturę et ... lumini ... est plusquam impossibile sicut est manifestum ... in actu supernali meritorio aliquem excessum supernalem ... habitu et auxilij supernalis ... inde naturę et ... adscribatur. igitur asserendum est quemadmodum ... ... melioris et deterioris speciei intentionalis, producit melior et deterior cognitio, ... itaque ... meliori et deteriori intellectu ... melior et deterior visio ... ... luminis —

Quaere lumen gloriae considerandum est instar ... ... visionis perfect. inaequalium, cui principaliter tribuenda est ... ...

feltio

[illegible] visionis major et minor supposita tanquam a Dei determinante vel tanquam causa minus principali aut instrumentali determinante sibi inequali intellectu aut essentia divina inequaliter applicata ad repraesentandum divinam objectum materiale neque [illegible] [illegible] est human operari minus quam potest, semper n. operatur secundum ultimum posse. nam human ut octo v.g. necessario producit cum intellectu humano visionem ut septem v.g. et cum Angelico visionem ut septem cum dimidio et cum seraphico visionem adhuc perfectiorem quam [illegible] plus aut minus producere.

Neque inconveniens est quod lumen ut octo v.g. cum intellectu Angelico possit producere visionem ut septem cum dimidio, si infunderetur intellectui humano impediretur ab imperfectione talis intellectus ne produceret visionem plus quam ut septem. ergo quia potest non impediri, cum non habeat virtutem cum tali intellectu imperfectiori nisi ad visionem ut septem ergo tunc etiam operatur secundum ultimum posse id minus perfectum effectum producit quia illi adjungitur ut instrumentum intellectus minus perfectus quam Angelicus et magis perfectus accideret idem lumen ad perfectiorem visionem sufficeret. sicut in casu quod melius et deterius applicetur essentia divina per concursum divinum ad plures et pauciores creaturas repraesentandas, secundum rationem [illegible] [illegible] lumen in visionem magis et minus perfectam [illegible]

nis capacitas ex altitudine quam ex eo quod quam desoge
re altitudini luminis semper operatio per eorum
applicationem necesse est secundum vires potentiae eodemque
re cum potentiis suis quantitas, nisi qualiter operationis
activitas ipsius luminis

Sect. 10 arg.^a contra hanc doctrinam dissolvuntur

Dico 1.º haec doctrina plane est contra S. Th.
in cujus scholis receptissima est opposita et a omni
mori sententia DD.^rum censetur sententia S. Thomae. nam 1.^a
p. q. 12 art. 6. cum sibi objecisset in 3.º arg.^o rela
quitur quod si major alia perfectione cum videat quod hoc
secundum differentiam horum intellectus et ita sequitur
quod cujus potentia intellectiva naturaliter est sublimior cla
rius eum videat quod est inconveniens cum hominibus promitta
tur in beatitudine aequalitas Angelorum &c. respondet vero
ad 3.^m dicendum quod diversitas videndi Deum erit
per diversam facultatem intellectus non quidem naturalem
sed gloriosam ut dictum est; eodem modo loquitur S.
p. q. 62 art. 6 ad 1.^m ubique ad lumen non vero ad
virtutem nativam intellectus recurrens, hoc n. a ma
gistro Alvarez et episcopo Mascarenhas censetur
insustentabile

R. me negare posse oppositam meae sen
tentiae censeri veram a D. Thoma traditam in ejus scho
la eamque frequentius ab ejus discipulis aptari, sed
ta

[illegible] plurimi nomina [illegible] ab [illegible] in visione
intellectivi, concedunt de quibus [illegible]) qui diversam
adhaerentes concederent (ut re vera concedendum est) existi-
mat Magister Aluceda non posse inaequalitatem ex
inaequalitate intellectuum in visione refundi. Ceterum
existimo meam religionem Sancto Doctori non adversari.
2o propter [illegible] quia [illegible] ; 3o quia Caieta-
nus ita censet, cum doctrinae Thomisticae [illegible] propugna-
tor eiusque [illegible] in defendendo quo nemo fuerit magis
Thomisticus [illegible] a Thomistis [illegible]. 4o quia multi Doctores
[illegible] inaequalitatem visionis non desumunt a perfectione potentiae, sed
a perfectione solius potentiae [illegible] in eo [illegible] aut desumunt a
potentia non secundum naturale quod dicit, sed [illegible] gloriosa
id est a potentia simul et lumine [illegible] informante
principaliter a lumine, quamvis attenta perfectione
naturali potentiae elevatae ut supra explicatum est; neque con-
tra D. Magistrum [illegible] Amaga [illegible]
tium simpliciter officio [illegible] Doctores veterum et Recen-
tiores authoritati, fortasse non mea sententia intellexerunt
de inaequalitate visionis ex perfectione intellectuum [illegible] actu
naturalis luminis, quod longe abest a mea sententia.

§ 9. Ac quotiens aliqua potentia naturalis concurrit
ad effectum supernaturalem elevata a principio supernaturali, perfectio
talis effectus non est commensuranda cum perfectione
potentiae naturalis, sed cum perfectione supernaturalis [illegible] hoc
probatur quia potentia naturalis tunc concurrit ut quid
proportionatum per potentiam obedientialem, unde fuerit
[illegible] potentia obedientialis melioris entis sit melior v.g.

potentia obedientialis Angeli melior quam obedientia-
lis aquae, nihilominus intrinsece non possibilis determi-
natio est ex perfectione Angeli elevati, quae velut per
accidens se habet respectu talis effectus. sed ex potentia eleva-
te quia intellectus Angelicus nobilior sit, et potentia obedien-
tiali nobiliore praeditus quam intellectus humanus nihil minus
ad perfectionem majorem alicujus nihil conferet perfectionem ma-
jorem intellectus; nam perfectio major intellectus est proporti-
onata et idonea producit aliquid naturale per diversos actibus in-
tellectus humani quia sicut intellectus Angelicus non confert secun-
dum nos ad visionem specie meliorem, neque etiam ad visionem
individualiter meliorem: cujus rei sufficiens discrimen nusquam
exhibebitur.

Ad argumentum dico illud cum satis enervatum fuisse
dictis. distinguo igitur illud potentia non est comensuranda per-
fectio effectus cum sola potentia naturali concedo non est comensuran-
da cum potentia elevata nego: quare illa potentia naturalis concur-
rat. At plus impropportionatum per potentiam obedientialis
suppositi elevati per superioris sicut potest conducere
ad tribuendam perfectionem effectui supernaturali ita etiam ad
illius diversitatem neque oppositum conducit ab argumento ad ea
plurimum subjecti Angeli et aquae in ordine ad perfectionem, praeterea
dico: tunc non conducere diversitatem per obedientialis ad perfectio-
nem gratia tamen, quia neque illa nectitur cum gratia, neque
gratia nectitur cum illius connexione naturali determinata, Ut
cum potentiis efficientibus secus contingit in actibus vitalibus super-
naturalibus, quia habent determinatam connexionem cum determina-
tis potentiis vitalibus eidem vero illarum diversitas aliquam
nata

naturaliumque ad ipsos ex eorum parte intellectus An-
geli et hominis non sufficiant ad diversitatem specifica-
tionum Dei, non sequitur in bona argumentatione, quod ad in-
dividualem non sufficiant; neque ex eo quod ad hanc
quae minor est conferant, non sequitur quod etiam conferant ad
specificam, ad quam plus requiritur. Quare autem non sufficiat
ad inducendam specificam diversitatem ostendi aut.
[illegible] quod est in tunc [illegible] est quando naturales
non conferant ad eam diversitatem ut [illegible] principales
sed ut instrumentales inferioris ordinis elevatae ab
alia principali scilicet a lumine gloriae et ab essentia
divina loco speciei, quae respiciant ordinem transcen-
dentalem determinatum, ab aliis causalis, ad illos tamen
non concurrunt ut specie diversae sed ut subsunt elevationi
quae in nullo intellectu est specie diversa: quare sicut
ubique materia specie diversa in doctrina [illegible] non
sufficit ad diversitatem specificam inducendam in actus, quia
materialiter concurrunt et illum determinant ac ino-
bent, ut subsunt unicae rationi formali motivae, quae ex eo
quod determinant actus illos differant inter se individualiter
et diversitate solius materialis; ita intellectus non concurrunt
formaliter ut specie diversi, sed materialiter tantum, et for-
maliter ut subsunt unicae in specie lumini, et determi-
nanti ab eadem essentia divina, et ideo conferant ad diversitatem
individualem actuum, a quibus respicitur specie diversus
ordines transcendentales non tamen ad specificam —

Neque novum est quod diversitas specifica alicuius causae minus principalis, quae aliquo modo diversificet non tamen refundat diversitatem specificam. nam praeter exemplum supra positum dantur alia in quibus id apparet. 1.o species intentionales pro... ad actus fidei modo sint naturales modo supernaturales, sunt diversae speciei in homine atque in Angelo et tamen ex earum diversitate efficiuntur actus fidei non specie diversi sed plus quam numero solo diversae perfectionis desumptae ex diversitate specierum intentionalium specie distinctarum. 2.o assensus supernaturalis per actum fidei est specie diversus a propositione per actum prudentiae supernaturalis. quem ex eo indicatur in actum supernaturalem charitatis et poenitentiae, quem illae propositiones antecedunt diversitas specifica, ergo aliquando indicatur individualis. 3.o actio qua producitur a Deo effectus aliquis propter unum finem non distinguitur specie ab actione qua producit propter alium specie diversum, quia actionum diversitas specifica praecipue attenditur in ordine ad agens principale et terminum, et non ad finem et instrumenta.

Obj. 3.o Si inaequalitas perfectionis visionis ex parte capitis possit provenire plura inde sequerentur. 1.o quandoquidem confluerent totidem perfectiones individuales in visione ducerent neque assignarentur quis nam illarum esset propria distinctio visionis. 2.o valde difficile est quod accrescat visioni perfectior gradus ... melioris intellectus; nam omnis gradus visionis ind

ffe

ferenter possunt a quolibet intellectu quem recipiunt ex perfectione peculiari intellectus non habet visio gradum peculiarem. 3° ex obiectis materialibus applicato per concursum divinum non redditur melior visio per novi gradus additionem, nam repraesentatio plurium obiectorum materialium potius arguit extensionem visionis ad plura obiecta quam intensionem. 4° nam ex nostra sententia sequitur aliquem qui habeat lumen minus intensum videre Deum perfectius, quam ille qui habeat magis intensum v. g. ponamus hoc lumine ut octo operante secundum ultimum suae producere visionem ut septem, unde Angelus ad visionem ut septem non indigebit tanto lumine sed minus intenso, sufficiet illi v. g. lumen ut septem et reliquum supplebit perfectio Angeli intellectiva, et Angeli superiores, quo amplius se perfectione excedunt eo minus intenso lumine indigebunt ad visionem Dei ut septem. hoc autem est inconveniens, quia in Angelis gradus septimus visionis, qui in hoc indigebat lumine ut octo non invenit gradum octavum luminis, sed producitur ratione perfectionis naturalis Angelicae, et ideo naturae attribuetur quod est plus quam impossibile.

Respondeo nullum ex his sequi inconveniens. Ad 2um visio habet unam perfectionem indivisibilem et differentiam, quam visus substitutam in ordine ad hos illos terminos eos quae respiciunt; quod novum non est nam actio licet sit una specie in divisibilibus respicit et agens et terminum et alia plura notata. Ad 3um et 4um si per gradus distinctos realiter faciendum esset visionis incrementum difficile posset explicari

quo pacto ratione potentiae et objecti ex materialibus crescat visio
nis perfectio et ita ab hoc modo vix se expediunt oppo
sitae sententiae Authores. sed cum perfectio major visionis intelligatur
per difficultatem indivisibilem majorem, haec facile poterit
intelligi desumpta ex ordine intrinseco ad potentiam et obj.
quae indivisibiliter respicit. quod vero gradualis ea latitudo
absit a visione disputatione 3. art. 3. explicabitur.

Ad 3um Angelus exempli gratia superior seraphinus
et cherubinus ad producendam visionem perfectam ut septem
non indigebit tanto lumine quanto indiget homo ad vi-
sionem etiam ut septem, unde si in homine ad illam requi
ritur lumen ut octo in Angelo sufficiet minus lumen v.
g. lumen ut septem, quia ratione melioris instrumenti et
potentiae lumen minus intensum sufficit in Angelo ad visio
nem ut septem quam in homine. hoc autem nullum inconve
niens involvit, item gradus perfectionis visionis non res
pondet soli perfectioni intellectus sed tam ille quanto
in visione Angelica hoc perfectius ut septem, a lu
mine ut septem ut a causa principali. nam lumen
ut septem ut potentia quoad perfectionem quamcumque visionem
quantumvis intensam est causa aequivoca et de potentia pro
ducere visionem ut septem imo et visionem ut octo quando
conjugatur cum potentia Angelica meliore semper non praesu
tio visionis erit [illegible] activitate luminis ut septem, quia minus
hoc conjunctum cum potentia humana veluti impedimento ab
illius imperfectione, ne producit visionem adeo perfectam
atque in Angelo et ideo ut homo beatus producat visionem

ut

explico semper in toto hoc art.° per-
fect.; majorem visionis procedentis
à perfectiori intellectu per gra-
dum superiore.., q ab hoc equali
lumine instructo n possit produci. sic
autem explico claritatis gradum, nam
revera x.a dd. precedenti sect.e
Mat.e 2, et secunda disp. 3. art. 3.
sect. 6. et alibi perfectio major
proprie intensiua datur in visione
indivisibili ratione claritatis majoris
et hec intensioni luminis semper
respondet atque adeo Angelus per
lumen equale cum lumine beati n
habebit clariorem visionem quam hoc
id equè claram neque per lumen
minus intensum visionem equè cla-
ram ac hoc per lumen magis inten-
sum id minus claram; unde ratione
meliorum possibilium et infinitarum meliorum
et meliorum resultabit perfectio
solum extensiua in vis.e intra gra-
dum claritatis q respondet inten-
sioni luminis; hoc.n. ut potè finitè
a claritatis habet limitatam spheram;
et in visiones inducit finitam cla-
ritatem ac perfectionem intensiuam. que
visiones extenduntur intra tales

latitudinem interigriua qd
nequit poars exposse extendi
qd dilatati obligz marialibz

ut supra indigebit pro altiori lumine quam Angelus scilicet lumine ut octo ——

Sect. 11. Alia et difficilius arg. et aliquot illius solutiones repelluntur ——

Obj. Alt.o ex ma sema sequeretur existen[te] dupliciter meritis equalibus in duobus beatis v. g. in Angelo et homine dari posse in illis visiones inequales; consequens est falsum ergo illud ex quo sequitur. sequela patet, nam si homo v. g. haberet decem gradus gratiae acquisitos per merita, et totidem Angelus haberet gratiam equalia merita; et tamen visio homini collata foret inferioris perfectionis quam visio collata Angelo, siquidem potentia intellectiva hominis est imperfectior quam Angeli. hoc autem esse falsum probatur quia in sacra scriptura gloria dicitur tribui ut justa merces et corona pro meritis, et scilicet solo rationem sect. alt. in utrisque diversis decerni inter beatos unum alio perfectius videre deum pro meritorum diversitate et similiter in aliis riligiosis et Sanctis Patribus, at si perfectior visio daretur Angelo habenti equalia merita cum homine, illa major perfectio visionis non esset retributio meritorum, sed attributa ratione dignitatis potentiae intellectivae —— Hoc argumentum est nimis difficillimum, in ma sema ad illud v. respondet . Mol. 1. p. q. 12. art. 6. disp. 6. post initium et majorem, quando merita equalia

sint in hoe et Angelo lumen quoque equale tri-
buendum est visione efficiendam equalem quia dignitas
inferioris intellectus suplabit altitudinem per uberiorem
auxilium quo superioris intellectus altitudinem adequet; vel
temperabit Deus auxilium cum perfectiori intellectu
ne operetur secundum ultimum posse, neque altitudinem infe-
rioris intellectus excedat —

Et 3a est nam hic modus dicendi Angelica sine
fundamento ad vim argumenti fugiendam repugnatque
cum recta ratione, 1o quia introducitur quodpiam miraculum
quo Deus prestet majorem auxilium, quam postulat
causa 2a et prebeat minorem miraculosum est. 2o si at
temperetur auxilium respectu superioris intellectus v.g.
Angeli illi inferetur injuria cum non conferatur auxilium
quod ipsius natura debetur: 3o si inferiori intellectui hominis
minus prebeatur major auxilius quod cadet visio perfectior
quam accideret alias sine tali suplemento auxilii
attenta solum exigentia meritorum, quo excessus illius per-
fectionis habitu ultra merita, quod ab argumento infertur
sed ut inconveniens. 4o perfectior intellectus esset dete-
rioris conditionis et imperfectior melioris, cum huic
tribuatur auxilium ultra debitum illi adimatur —

Ad 2o a P. Vasquez disp. 47. c. 6. S. Ar-
rubal. disp 22. c. 2. et 3. et Suarez et Salas
S. ajunt in hac solutione minora dari in modo
in casu equalium meritorum hominis et Angeli visiones

fore

fore equales gra & additr lumen hoi qo adequetur
Limitts Angeli & adimatr lumen Angelo ne possideat
meliorem visionem ultra hois ultimitatem —

Sed 3a est nam in hoc modo dicendi plura
dantur in modo 2o nam sicut hij DD. curant ut in
illis duobus visio detr equalis qa equalia fuerunt merita, ita
etiam debuissent curare ut lumen illis infunderetur equale
nam sicut caeteri habitus infusi saltem quo ad eorum augmen
tum conferuntr propter merita ex ra illorum proportionem, ita
etiam habitus luminis gloriae imo hic potiori iure, cum in illo
tanquam in proxima radice infundatur gloria — 2o nam
possibilius est lumen gloriae & physice emanare a gra & sal
tem moraliter, quam nisi miraculum concedatur lumen procedet in
tensum ex ra proportionis gratiae, quo cum haec sit equaliter intensa
in hoie et Angelo ut supponitur, lumen emanabit equa
liter intensum —

3o sicut caeteris paribus cederet hij DD, minus in
tensum lumen infundi Angelo quam hoi eodem iure
deberent concedere pro meritis equalibus minus intensos habitus
supernales in via infundi, atque adeo minus intensam
gram, quod est falsum. ergo qa pro melioribus meritis scil.
pro actibus elicitis a meliore pot, minus reportarent lucri
ergo qa tandem evaderent cum minori iure ad gloriam
ut pote cum minore gra, quod est absurdum — 5o injuria irro
garetur hoibus meliorem intellectum, quod justum conquerere
se propter dona naturalia meliora plerunque ex Dei
speciali beneficio collata ergo propter meliores actus in via

ellicitos deterioris esse visionis in præmio; et è contra q
deterioribus potentiis præditi essent melioris essent vi-
sionis et gloriæ, donis superadditis in via et in pa-
tria eo nomine exornarentur, quod nihil iniquius —

Respondet 3° P. Henrico disp. 49 c. 9 n° 62
in eo casu æqualia lumina homini et Angelo infundi
propter æqualia merita, sed visiones inæquales procedere
ratione inæqualitatis potentiarum absque alicuius iniuria. Angelis
enim juste meliorem visionem beatam pro beneficio suarum potentiarum
meliorum in via meliores etiam actus elicuit. Sed hæc solu-
tio insufficiens est, non enim loquitur in casu de quo disputamus
in quo scilicet merita sint omnino æqualia; ipse enim supponit
ea esse inæqualia ratione meliorum actuum quos Angelus in
via promeritus est; in qua supposito Angelus termina-
ret viam cum intensione gratiæ, illi quæ propterea me-
lius lumen infundendum esset. quia si ille excessus meri-
torum Angeli compensaretur et adæquaretur ab homine mul-
titudine actuum et meritorum tunc terminaretur utro-
que via æquali cum intensione gratiæ, et æquale lumen
utrique infunderetur, e quo inæqualis visio propter inæqua-
litatem potentiarum procederet, et difficultas rediret —

4° Respondet quidam Lusitanus et habetur
P. in casu dicto æqualia fore lumina sed inæqua-
les visiones excessum quæ visionis Angelicæ non tribui
titulo meritorum, sed melioris potentiæ —. Hæc solutio
succumbit difficultati et magna deberet incommoda, 1us
quia deterior esset in gloria et visione quæ non est prima
rata

rita quod respondeat tamen perfectioni potentiae. hec non repug
nat cum doctrina Sacrae Scripturae asserentis 1. ad Cor. 3.
Unusquisque secundum proprium laborem premium tribue
dum quod etiam testatur concilium Tridentinum sess. 6. c. 26.
et canone 26 et 32. sed optime id expressit concilium
Florentinum sess. ult. in litteris unionis ubi definit
beatorum animas intueri clare ipsum Deum trinum et unum
sicuti est meritorum tamen diversitate alium alio perfectius. quod
ipsum cum sit indefinita equivalet universali idest omnino
et tamen pro meritorum diversitate quod non pro perfectione potentiae. Idem
asserit S. Augustinus tom. 8. enarr. in psal. 90. t. 2. visio
est tota merces, id hoc etiam solum efficitur in nullo
alio nisi in visione premium essentiale consistere. —

2° nam hec solutio admittit in Angelo et
homine sicut merita equalia, ita etiam et gratiam equaliter
intensam quod equale ius ad gloriam quod equalia lumina
omnino propter merita debent infundi quod quo necessario
consequenter influxionem illorum luminum omnino etiam tribuantur
propter merita sicut ipsa lumina. id ex dd. si equa
le lumen in Angelo necessario producit visionem cum illa majori
perfectione individuali quod sicut totum lumen si caderet
ab hac solutione esse propter merita, ita etiam non debet nega
ri, quod visio que necessario sequitur in Angelo ex tali lumine
sit propter merita etiam secundum peculiarem perfectionem
majorem —

3° nam ex hac solutione infferretur homine cum
auxilio equali ratione melioris potentiae volitivae melioris actus

supernale effectivum, cujus excessus in perfectione non attribuatur auxilio gratiae sed naturae, quod sapit doctrinam Pelagianam aut semi Pelagianam, nam hi ad actus supernales requirunt simul voluntatem et auxilium, sed potiores partes sunt auxilii gratiae quam voluntatis atque adeo gratiae tribuitur totum supernale quod est in effectu et similiter totum supernale quod est in visione et ille excessus visioni attribuetur. observatis equidem in hoc incommodum incidisse, saepe enim fatetur non sufficere activitatem intellectus ad variandam visionem sed activitatem luminis —.

Sect. 2a Vera solutio proponitur, defenditur —

Tot solutionum varietas arguit hoc argumentum insolubile non esse, praesertim cum aliquot earum, ab illis doctoribus et oppositis seniis adhibentur; sed mihi quia non omnino placitae sunt; aliter respondeo. In casibus attentis objectionis circumstantiis moraliter clarescunt homines et Angeli merita equalia, habitus supernales praesertim inseparabiles a gratia erunt quoque in intensione equales; et in utroque dabitur habitualis gratia equalis intensionis in termino viae, quae gratia ex eo quod equalis sit praestat equale jus ad gloriam. atque adeo in beatitudine vel ponunt et infert in utroque Angelo et homine equale lumen gloriae, quod ex inequalitate perfectionis intellectus utriusque potentiae vel receptivae non diversificatur. equale vero infertur ex gratia et meritis equalibus ostendi. Rursus solutionis Patris Vasquez impugnarem. positio vero in illis duobus equali lumine, quantum est ex ejus indigentia, ponendus est

est in utroque equalis concursus Dei ad visionem pro praedicta sententia assertis Patris Molina.

Hoc igitur lumen (sit v.g. ut octo) per modum causae aequivocae hoc activitatis in genere causae efficientis principalis non solum ad producendam visionem in homine, quae est v.g. ut septem, sed etiam ad producendam in Angelo meliorem visionem v.g. ut octo, quae licet sit tanquam ab instrumento a meliori intellectu Angeli, est tamen est secundum omnem gradum a lumine tanquam a causa principali, neque posset ab intellectu Angelico ullo modo sine lumine produci aut sine auxilio suppleate luminis absentiam. quod longe abest ab insana doctrina Pelagii et Massiliensium; nam eodem pacto absque periculo solet affirmari intra latitudinem activitatis auxilii modo meliorem modo deteriorem actum produci pro ut pro viribus naturalibus, item ut ob diversitatem ex eodem auxilio diversimode innatum ad movet ad actum producendum.

Tandem dico tamen visionem ut septem, quae ab illo lumine producitur in homine, quam visionem ut octo quae producitur in Angelo secundum omnes gradus etiam secundum excessum illum unde pro hoc ratione praemii et mercedis et pro meritis redditur. per quam doctrinam satis fit testimoniis de bis scripturae Doctorum et Sanctorum PP. relatis dict. praecedenti, quae affirmat visionem Dei totam mercedem esse pro meritis collatam. quando vero affirmant illum videri inaequaliter pro inaequalitate meritorum, per hanc propositionem indefinitam universali equivalentem reddunt dicta

[illegible] regulariter et precise attenta virtute luminis, quod sicut inaequale est pro inaequalitate meritorum ita quoque visiones quae, ut in tali virtute sitae erant, et caeteris paribus ab illis luminibus procedunt. Adde etiam propositionem Concilii Florentini dequoque dupliciter intelligi, ut semper quorum merita sint inaequalia, visiones quoque inaequales sint, quantum est ex virtute luminis; cum quo stat ut quandoque meritis aequalibus existentibus visiones sint inaequales: quia secundum eos gradus tribuuntur pro meritis, quia secundum eos gradus procedunt cum ea inaequalitate necessario a luminibus aequalibus quae secundum eos gradus tribuuntur pro meritis et illis debentur; et quia si detur aliquis excessus visionis intellectus ultra debitum meritorum, talis excessus ut potest exiguus pro nihilo reputatur, et ideo simpliciter verum est eas totam visionis mercedem esse pro meritis tributam.

Dices merita illius Angeli et hominis servant inter se quomodo aequalitatem; sed visio hominis est praemium condignum et aequale illis meritis; et visionem etiam Angelicam dicimus dari pro illis meritis ut praemium condignum et aequale, ergo illae visiones erunt etiam aequales inter se, ut pote aequales uni tertio meritis scilicet eisdem et aequalibus.

Respondeo si praemium cum meritis aequaretur omnino a sit mathematice ex aequalitate dictarum visionum cum eisdem meritis recte inferretur inter eas visiones aequalitas, cum secundum aequalitas visionum cum meritis est tantum moralis ita ut visio numquam sit minor in morali aestimatione

quam

quam merita non tamen ita ut aliquando non excedat merita potius n. semper merita excedit; Unde vulgatum est inter Theologos Deum semper premium ultra condignum conferre. Qui excessus ultra condignum recedendus est saltem quando ex consequenti et quasi per accidens propter dispositiones naturae subiecti, crescat premium ultra id quod debetur. axioma vero illud admittitur a Theologis cum Magistro in 4° dist. 46. ubi D. Tho. q. 1. art. 2. de qua late Suarez tho. 3. de gratia lib. 12 c. 31. et quamvis n° 9 censeat illum excessum ultra condignum non attingere in visione beata id P. Vasquez 1. 2. 3 tho. 2° disp. 214 c. 4 n° 21. censet oppositum. ex quo non infertur (quod Patrem Suarez ab hac sententia deterruit) in ingressu glorie spiritus forte ut ultra gratiam in via acquisitam addatur nova gratia ultra condignum, nam a 1a infusione gratiae quoties augetur gratia ex meritis, augetur ultra condignum et ita postea sufficiet extra viam solam visionem perfectiorem ultra debitum infundere simul cum lumine gloriae.

Hunc vero excessum visionis rationae subiecti naturalis recedendum esse patet ex aliis, quae tunc beato conferentur, illi n. non illum debetur ut premium ipsa visionis substantia, sed etiam actio quae producenda est a Beato supernaliter, et inhaerentia supernaturalis qua cum illo unienda est; at evidens est actione procedentem ab Angelo et inhaerentiam visionis cum ipso nobiliorem esse quam actio, quae producitur ab homine, et quam inhaerentia qua cum illo unitur; nam secundum omnem sententiam actiones et uniones propter magnam et determinatam connexionem cum agente proximo et extremo unito rationae illius diversificantur in perfectione

et similiter visio ex eo procedat ab Angelo, habet pe culiarem perfectionem, quae licet sit supernalis procedens a lumine ut a causa principali confert ut praemium ultra condignum sicut actio connaturalis illa supernatura lis secundum illud peculiare est ultra debitum meriti.

Instabis haec etiam conferre praemium ultra condignum homi nis illius aequaliter, cum meritis Angeli non fuerit perfecti- tionis ut saltem cum visio Angelica sit voluntaria. Resp. nam si visio esset perfectior ultra condignum, etiam lumen et gratia, et ultra gradum, qui veluti respondet altitudini in tellectus angelici in visione alius indebitus et tributus ultra condignum concedendus est, qui respondeat gradui luminis tributo ultra condignum, qui etiam refertur in hoc, et Angelus habebit plus praemii ultra condignum quam homo, cuius inaequa litatis nulla ratio habetur cum adaequalitate, cum merita Christi Domini nullam discretionem faciant inter Angelos et homines.

Resp. etiam in visione illa tributa homo, quam exem pli gratia diximus esse ut saltem dare aliquid perfectionis ultra meritum condignum ipsius hominis, et similiter in lumine et gratia illi respondente. Deinde in visione Angelica datur ad huc plus ultra condignum perfectio scilicet respondens altitudi- ni intellectus, et praeterea respondens gradui luminis et gratiae tributo ultra condignum. nam quamvis per se loquendo nullum deberet esse discrimen inter homines et Angelos, quoniam respectu eorum caput Christus Dominus aequaliter sua merita applicavit, per accidens tamen et ex sequente suppositione naturae diversae hominis et Angeli quando rogat eorum merita esse

esse æqualia, illud quoque discrimen inter hos et An-
gelum stringit in præmio, q.d datur ultra condignum, ut
Deus se se admodet rerum naturis. et ex 10° capite confert
Angelus actiones et inhærentes visiones diversas ab illis
quas confert hominibus. Unde patet ad 3um. addo necessarium
[illegible] non esse quia in his, quæ conferuntur ultra condignum
ex liberalitate remuneratoris servetur omnino æqua-
litas et conformitas respective uti etiam fatetur P. Sua-
rez eo lib. in de gratia c. 31. n°)

Urgebis non repugnat ex meritis Christi Domini
illa peculiaris perfectio, quæ inest visioni ex eo quod pro-
cedat ab Angelo. Respondeo neg. Consequentiam cum enim illa perfectio
vere sit donum supernaturale necessario dependens a Lumine
gloriæ, sed ille excessus peculiaris non esset debitus me-
ritis Angeli debitus tamen est meritis Christi Domini, quia non
solum fuit promeritum substantia visionis sed etiam quod cum
hac et illa perfectione procederet neque solum perfectio
visionis, sed etiam activitas. Unde inadæquate processit dicens
melius ingenium, animam meliorem creatam a Deo ex intentione
ne melioris visionis supernaturalis inter prædestinationis ef-
fectus causatos meritis Christi Domini computantur ut recte P.
Suarez lib. 2 de prædest. c. 2. n° 4. Egidius Lusitanus
n° 48 et alii quos retuli et sequutus sum disp. 5
de prædestinatione

Observa tamen ex dictis intra hac sectione illum
excessum visionis, q.d datur in Angelo hanc æquale huma-
num hoc quodammodo debitum etiam esse meritis An-
geli 1° quia illi est debitum solum tamen, a quo necessario

ille excess. procedit quod debetur etiam excessus eo quod quae quis illi cui debetur forma debentur etiam consequenter ad formam. 2° quia suppositum perfectionis majore intellectus Angelice et minore humani in morali estimatione prudentis non plus praemii censetur Angelus accipere per visionem meliorem, quam homo per deteriorem, equale enim censetur beneficium, quod ille qui inferioribus viribus est praeditus evehatur ad videndum ut septem, quam quod ille qui superiorem habet activitatem evehatur ad videndum ut octo.

Premes tandem nullo pacto aliquid supernaturale posse sumere speciem et perfectionem peculiarem ab aliquo naturali quod illa differentia individualis visionis non possit variari quoad duratione, intellectus distinguendo aliud non potest desumi per ordinem ab aliquo naturali recedo; vel potest desumi ab aliquo naturali ut conjuncto cum principio supernaturali nego. Sed plurima dantur exempla entium supernaturalium ad quorum et speciem et differentiam individualem conducit aliquid naturale. 1° Unio hypostatica Christi Domini ad humanitatem habet quod sit partim corporea et partim spiritualis; si esset unio ad corpus tantum esset pure corporea si ad Angelum pure spiritualis et superioris speciei. 2° actus virtutum supernaturalium moralium versantur circa objecta et honestates naturales diversas et tamen ab his accipiunt aliquam diversitatem et tanquam ab objectis formalibus et tanquam a materialibus ut docuimus p. 2. art. ult. 3° Unio corporis Christi Domini in eucharistia ab eo corpore habet peculiarem naturam. quod actiones quae producitur gratia et immediate a Deo et interveniente diversorum instrumentorum naturalium innumera alia rerum exem-
ver

vsque ad fastidium —

D. T. S. P. Q. de Predica

tis, et veluti affectionibus visionis beatae —

Q. 1.

Ioneo iterum hec predicata fere om̄ia esse visioni beatae essentialia, et claritatis, quae de ipsis loquum per modum affectionum dixeram —

Artic. 1.

An visio beata possit esse infinita —

Simpliciter finitam esse docui disp. 2. art. 2. et ab argumentis defendi, et secundum quod dicatur finita ex obiecto infinito, quod est Deus, ut docuit S. Thom. 1. p. q. 12. art. 6 ad 1um. Quod non simpliciter infinita sit, et representet obiectum infinitum, traditur ex eo fundamento, quod per fectio visionis excedat perfectionem cognitionum inferiorum quodammodo per gradus proportionales, ita ut ille excessus maneat intra lineam finitam, quod non repugnat ut obiectum infinitum representet per visionem indivisibilem quae sit finita; quamvis si Deus penetraret, si ea perfecte, quae est ex se penetrabilis, visionem Dei fore infinitam et comprehensivam docet S. Tho. 1. p. q. 12. art. 7. ad 1um; tandem visionem quae intra et extra Verbum cognos

causa infinite creare fore omnino simitam ostendam
disp. 6 ubi de obiecto secundario

Dubitari solet an sit possibilis visio dei sim
pliciter infinita et lumen gloriae simpliciter infinitum
quaritur re possibilis censeo lumen gloriae posse produci a Deo
cum intensione simpliciter infinita visionem tamen nullo mo
do infinitam. prior pars de lumine traditur a Gregorio
2 dist. 44 q. 4 art. 1 ar. 3. Majore 3o dist. 13.
q. 3 ad primum et alijs quos refferunt sequenter
Lorca 1. 2S disp. 29 no 10 Albertinus tho. 2. disp. 14
de quant. q. 6. difficult. 5. Hurtado disp. 23. phys.
sect. 2 no 23 habet Egydius Lusitanus 1. 2S tho. 3.
in appendice q. 1. art. 2 no 16 idem affirmans casu
quo lumen poneretur extra subiectum habent etiam DD. qui do
cent gratiam et charitatem hiere posse intensionem simpliciter
infinitam nulla n. est major ratio de lumine gloriae. fun
damentum aliud mihi non suppetit nisi illud quod in hoc nul
la ratio implicationis appareat, sicut nulla datur neque in aliis
qualitatibus naturalibus infinite intendendis, ut docui disp. 4
de gener. q. 2. art. ult. at ubi nulla ratio implica
tionis apparet generandum est pro divina opera;

Posterior pars de visione beata defenditur
a S. Tho. 1. p. q. 12 art. 7 corpore ubi nullus autem intellectus
creatus potest Deum infinite cognoscere. idem docet hic sensus
doctores quos supra refferam, qui infinitam simpliciter intensio
nem in gratia et lumine gloriae possibilem negant, idemque
de visione affirmant, qui suam sententiam varijs rationibus
affirmant, quas non lubet neque vacat expendere

mihi

mihi ideo hec pars [illegible] quadruplex tri da tr genus infinitatis. 1us in multitudine: et de hoc n dis [illegible], q possit in visiones cadere. sunt n. possibiles in finite visiones per potentiam absolutam, et spe et numero dis tinctae; sicut possibilis est infinitus numerus aliorum entium completorum. secundum in extensione, et hec sicut n cadit in alterius intellectus qui semper extenduntur ad obj, absque additione partium per differentiam indivisibilem diversam, ut 2a P. Salas ostendam art. 3: Praeterea cum visionibus repugnat extensio quantitativa, repugnabit etiam omne in finitudo in extensione. 3us in intensione. sed sicut pugnat cum nostris visionibus intensio formalis per additionem graduum ut ostendo art. 3. itaque infinitudo in intensione

4o denique superest infinitudo in essen tia et perfectione. hanc vero solum reperiri in Deo ejus que perfectionibus, et n posse reperiri in ulla spe aut individuo creato docui disp. 6. phys. q. 3. art. 2. sect. 3. et ex Durando Herbeo Aureolo Argentina Gabriele et Bassolis tradit optime P. Vasquez 1. p. q. 7. art. 4 dub. 13 no 10. Probatur qa ex nullo capite perfectio nis creatae infinitudo pot colligi. 1o non ex eo, q supe ret infinitas inferiores, nam visio quo modo datur in finitas cognitiones inferiores imperfectiores et imper fectiores superat et adhuc est finita. 2o neque ex eo q terminum infinitum respiciat transcendentali ordine id n. etiam expetit cognitioni dei cuicumque: et ostendimus visionem non esse infinitam, neque ex eo q deum eius infinitam et infinitas creaturas in Deo attingat. 3o neque ex eo

q. s. perfectio propria Dei; nam eiusmodi perfectio
pt ut existit in Deo venire non potest creaturae v.g. videndi
Deum quia Deo et creaturae finita est. Ergo neque ex eo quod
suprema in suo genere et ordine plura non entia [illegible]
habet absque infinita perfectione ut homo in ratione hominis
corruptibilis supremus est et sic de aliis —

Dices inde fore infinitam perfectionem illius visionis
quia in ratione videndi et penetrandi Deum non habet
limitatam perfectionem, sed in eo genere habet omnem perfectionem
possibilem, qua nulla maior possit excogitari, atque adeo
perfectionem infinitam

Resp. 2a est 2a ratio nam quaecumque creatura ex ipso
quod creata sit v.g. visio Dei creata non habet omnem per
fectionem possibilem neque in suo genere entis, quod habet ipsa
t limitatam et finitam. Declaratur, nam quaelibet habet
intra se rationem accidentis et rationem dependentis ab alio
et in genere efficientis et in genere subiecti; sed possibile
est Deum videri (visione increata) absque his depen
dentiis. Ergo ratione harum est limitatio et finitudo in quam
quae visione creata. Nam quacumque visione assignata
superest adhuc inter ipsam et increatam infinita distan
tia quod possit alia melior et melior a Deo effici infra in
creatam quae hanc melius et melius imitetur atque sic ad
vertit etiam S. Thom. 1. p. q. 12. art. 6. ad 2um ergo
[illegible] art. 4 corpore, ergo ex hoc capite visio non
haberet perfectionem infinitam, —

3a [illegible] eadem [illegible] solutionis obiicies S. Thom.
n. illum qui 1a p. q. 7 de genere infiniti a creaturis exclu
dit ut impossibile. Sed privative [illegible] 1. p. q. 12. art.
corp.

corpore. Si aut negarent possibilem visionem infinitam Dei
ita etiam Lumen infinitum, quam sequitur communis sententia
Doctorum, quam refert et sequitur S. Suarez 3. p. tho.
1. disp. 26 sect. 3. et altera vero, ubi Vasquez disp.
47 c. 4 Lorca disp. 42. Cabrera q. 10 art. 1. disp. 2.
Ragusa disp. 76. sect. 3. Torres 2. 2. disp. 68. dub.
3. S. Granado tract. 5. de Visione disp. 10 n° 9 et alii. ex
ea non infinitate Luminis tam S. Tho. quam alii DD.
comprehensionem Dei inferri existimant. Dico ergo aliquis
illud Lumen non habet infinitum effectum sibi proportio-
natum nisi visio comprehensiva Dei possibilis illi respon-
deret et sicut hec est impossibilis ita etiam Lumen glorie
infinitum. Respondeo me nolle neque in hac materia philo-
sophica Sanctum Thomam habere adversarium, quem
propterea explico de Lumine glorie infinito sufficiente ad
comprehensionem, quod ego quoque impossibile reputo, quod
si sermo sit de Lumine ejusdem speciei cum nostro ex eo
etiam infinite intenso, ego cum DD. relatis, preter S. Gra-
nado et paucos alios putarem non inferri possibilem esse
visionem comprehensivam. erit vero effectus illi proportionate
respondens visio perfectissima indivisibilis superioris
ordinis que licet valde perfecte non tamen comprehensive Deum re-
presentet, sed nullus erit effectus proportionate illi respondens
secundum adequatam virtutem quam habet. Ut recte S. Thomas
Silv. 1. p. q. 7. art. 4 dub. 12 n° 42.

Art. 2.

Sitne visio beata infinita quoad subjectum

Non est itaque in hunc tractatum inducenda realia de ente supernali, de quo modus est cum de esse Dei, de attributis disputatum instrumentum. Et cum ens supernale sit duplex, aliud quod est supernale quoad modum, aliud quod est supernale secundum entitatem intrinsecam, expediendum est an et quomodo visio beata sit supernalis. Et neque exacte hic materia discuti potest nisi prius expediatur an visio et alius aliquis intellectus possibilis possit propriis viribus Deum ut est in se intueri, de quo disp.

Propterea in praesenti suppono tanquam certum visionem beatam esse supernalem non solum quoad modum, sed etiam secundum intrinsecam entitatem. Haec doctrina est contra Magistrum Bañez 1. p. q. 12 art. 5 ad ult. ubi ait visio beatifica quantum ad substantiam habet aliquid admixtum naturale, quod probat exemplo visionis nostrae supernalis quae habet aliquid naturale admixtum scilicet substantiam actus. Idem sequitur Zumel eadem q. 12 art. 4 ad ult. et indicat Scotus 2. dist. 2. q. 4 § 2 dicens in scolastica a S. Tho. 2. 2. q. 4 art. 3 et 1. 2. q. 171 art. 2 ad 3. ubi docet virtutem actus esse secundum substantiam naturale. Et plane id non asserit S. Tho. de alia visione beata neque unquam asserit, cum in eo loco actum prophetiae dicat esse supernale secundum substantiam, quod a fortiori diceret de alia visione beata, de qua id docent expresse Cajetanus ibi, P. Suarez lib. 2. de attributis c. 8 a n. 7. Pater Vasquez disp. 37 n.o 36 Molina q. 12 art. 6. disp. 5. ad

1.

Navarrete contr. 3a. re 2. Arrubal disp. 49 c. 5. Ragus. art. 4 dub. 5 n.o 22. Albelda disp. 26 n.o 9 et disp. 29 n.o 25 et Granado tr.tu 4 de Vis. disp. 2. n.o 8. Alvarez tho. 1. prim. 1. q.e 2. et S. Theologica Salag. 1. 2. tr.tu 6. disp. 3. sect. 1. § primo et Egidius Lusitanus tho. 2. lib. 11. de visione q.e 5. art. 2. § 2.

Prob. probatur 1o à priori quia dictae descriptiones entis supernaturalis secundum substantiam visioni beatae conveniunt. nam sive ens supernaturale sit illud, quod indebitum est omni subjecto substantiali creato aut creabili, sive quod indebitum est virtuti agentis cujuscunque naturalis, et illas excedens, sive quod respicit ex fine determinato substantiam supernaturalem Dei ut est in se plane visio beata censenda est supernaturalis, cum nulli substantiae naturali aut creatae sit debita neque tanquam principio receptivo, neque tanquam effectivo ut disp. 7. ostenditur; cum praecisè repraesentet Deum Trinum et Unum ut est in se. probatur 2o

Probatur 2o à posteriori: nam salva fide negari non potest ordo entium supernaturalium secundum substantiam, quod neque potest negari visionem Dei esse supernaturalem secundum substantiam. Sequela probatur nam ordo supernaturalis habet praeter minimo finem supernaturalem ex quo desumitur et propter quem supernaturalis est et sine quo nihil supernaturale esset necessario sed finis supernaturalis ut quo est visio beata qua Deum objectum supernaturale ut est in se intuentur beati consequuntur et possident ergo debet esse secundum substantiam supernaturalis

Contra hanc veritatem militant argumenta quae ostendunt Deum viribus substantiae intellectualis saltem possibilis videri posse imo et de facto naturali virtute intellectus etiam ut causa principali concurrente eam visionem operari, ejusmodique

Art. 3

An visio beata habeat extensionem et intensionem formalem.

Sect. 1. extensio visionis datur ratione differentiae individualis indivisibilis.

59

Ex obiectis materialibus creatis quae disputat. 6. ostendemus attingi per visionem in essentia divina non omnia neque eadem ab omnibus beatis attinguntur sed ab aliquibus quaedam obiecta et ab aliis alia quae dicuntur conferre ad extensionem visionis; intensio n. proprie ut sect. 2. explicabo non intelligitur nisi in ordine ad idem obiectum, sicut non datur nisi in ordine ad idem subiectum. quemadmodum ergo habitus naturales extenduntur ad diversa obiecta materialia per partes habitus realiter diversas, quae eundem habitum constituunt, ut probabiliter dicunt aliqui Doctores, de quo egi disp. ult. Logicae, ita dubitari potest an visio beata extendatur ad diversa obiecta materialia per partes aliquas realiter distinctas aut per modos realiter distinctos. putant n. Salas 1. 2. q. 4 art. 2. disp. 4. n. 86. visionem non extendi ad ullam creaturam aliquo modo accidentali superaddito et sect. 5 n. 4 et sect. 7 n. 24 plures extensiones realiter distinctas concedit in visione pro multis in ordine creaturis ad quas extenditur, quod probabile censuit P. Albertinus q. 1. referendus.

Ex

Certa mihi sic est ex speciali perfectione individuali et indivisibili visionis provenire quod media illa attingantur creaturae et haec peringquam illae quidem dentur modi, partes vel realiter distincti a visione per quas extendatur ad has et illas creaturas. haec sic expresse tradit Suarez 3. p. tho. 1. disp. 26 sect. 3. § secundo et 1. p. lib. 2 de attributis c. 26 nº 21. Ubi Nabarrete contr. 44 fol. 273 col. 1. Arrubal disp. 26. c. 1. nº 2. et 8 nº 12. Albelda disp. 29 nº 29 et 30 et disp. 31. nº 27, 28, et 21 Henrice disp. 49 c. 3. nº 26. et disp. 52 c. 5 nº 33. Fasolus q. in art. 8. dubio 2. nº 12. Granado tract. 6. de visione disp. 1. sect. 6 nº 35 et 36. Cabrera 3. p. tho. q. 9. 10 art. 4 disp. 1. nº 4 et 5. Egidius Lusitanus 1. 2. tho. 2. lib. 5 de visione q. 4 art. 5 § 4 nº 108 et tho. 3. in appendice q. 1. art. 6. § 3. ad 14 Albertinus tho. 1. prin. 1. q. 1. physica dubio 7 nº 7. et q. 5. Theologica nº 7. Hurtado disp. 2. de anima sect. 3. § 18. et Recentiores citat.

Probatur ratione quia non repugnat ut unico actu etiam naturali indivisibiliter representantur plura objecta quae nequeunt creari plures et simul, et simul etiam Deus eadem indivisibili beata visione exprimantur cum sit actus multo nobilior aliis naturalibus, etiam intellectus angelicus probatur nam eadem visione corporea secundum meam sententiam plures colores etiam specie distincti inter se et visualiter cognoscuntur et secundum sententiam plura individua alba, et color simul cum luce. et quod est in dubitatum tantum quantum est quod indivisibiliter representatur per unam visionem receptam in exigua pupilla quidem in tali visione dentur

partes pro numero partium obiecti, et sic de aliis obiectis immensae magnitudinis. Secundo intellectus multiplicitis per indivisibilem tendentiam actus cognoscit obiectum divisibile: item cognoscit plura obiecta simul sub eadem ratione formali &c.

Probatur 1° ratione a priori nam intellectus nunquam attingit plura obiecta materialia nisi sub una ratione formali, praesertim praestatur media visione beata, quae creata obiecta non nisi in Deo et per Deum attingit &c. per eandem tendentiam indivisibilem. Ergo probatur nam obiecta plura ratione unius obiecti formalis fiunt unum quodam modo &c. visio circa illa unica est et indivisibilis.

Probatur 2° ratione a posteriori nam communis est sententia inter Theologos animam Christi Domini videre in essentia divina omnia, quae Deus videt scientia visionis &c. per visionem indivisibilem carentem partibus extensionis. Ergo probatur nam si divisibilis esset pro multitudine obiectorum, sicut obiecta quae fuerunt sunt et erunt per totam aeternitatem non infinita sunt, itaquoque partes et modi extensionis in tali visione essent infiniti actu existentes, quod repugnat.

Probatur 3° impugnando sententiam Salas, nam ille modus illave extensio ratione obiecti materialis et est actus vitalis expresse repraesentans creaturam hanc aut illam vel non? Si dicas non: esset quod medio tali modo non posset beatus videre creaturas, quas per visionem non videbat. Si dicas esse actum vitalem expresse repraesentantem creaturas, ergo pro diversitate obiectorum concedet Salas totidem actus vitales, totidem visiones diversas. Adde non esse intelligibile quod pacto illae partes extensionis maneant integrae, an unicae, quae sit eius repraesentatio de genere visionis

visionis sicut continuativa caloris sunt de genere caloris.
Q. si talis visio repraesentet rogo quinam obiectum? si dicis
obiectum alterius partis extensionis; instabo cur potius unius
quam alterius partis? si dicas repraesentari obiecti utriusque
partis, q. visio una indivisibilis id potius praestaret absque
partibus extensionis, sicut nos praestari ab hac unione in
divisibili. Vide Suarez et relatum et eaque sect. 1. asse
ram 1a gradus intensionis —

Obj. 1o Solas, ex eo quod per intrinsecam tendentiam
visiones respiciant diversa obiecta materialia ipsas quoque
fore diversas, quod per aliquod praedicatum sibi intrinsecum
et essentiale, et sicut creaturae essentialiter distinguantur, ita et
visiones — Resp. ex dictis disp. 1. art. 9. sect. 1. et 2. res
pectum ad creaturas esse visioni intrinsecum illi quae essentia
lis inquantum est tale individuum et ratione illius respectus
a visione alterius obiecti essentialiter distingui, non tamen speci
fice, sed solum individualiter 2a alta in eo loco. Q. si
hoc argumentum aliquid valeret probaret quoque extensiones illas di
versas solas inter se essentialiter et specie distingui atque adeo
dari visiones specie distinctas —

Obj. 2o absque tali tendentia intrinseca et respec
tu transcendentali novo intrinseco posset visio divinae es
sentiae modo ad hoc modo ad illa obiecta materialia exten
di, sicut visio increata absque speciali respectu transcen
dentali intrinseco, eo ipso quod obiectum existat, intelligitur ex
tendi ad eius intuitionem; quod similiter visio beata. Resp.
negando paritatem. Ut disp. 6. ostendo a. n. necesse esset

illimitatio et eminentia visionis increatae, cui ipsa ex se absque respectu transcendentali intrinseco debitum peculiari, id reddit; visio vero creata cum sit limitatae perfectionis non intelligitur ad nova obiecta extendi, nisi per proprium intrinsecum respectum transcendentalem, quem non habet respectu aliorum obiectorum non dicitur neque est illorum visio.

Sect. 2. Visionem esse in diversis beatis quoad formalem intensionem authoritate, et 2a ratione ostenditur.

Veniamus ad perfectionem intensivam visionis quae ex peculiari natura intensionis non solum debet attendi penes idem subiectum sicut caloris intensio attenditur circa eandem partem subiecti, sed etiam debet attendi circa idem obiectum, ut omnino a perfectione extensiva condistinguatur. Cum autem duplex sit obiectum visionis beatae, alterum primarium et alterum secundarium, perfectio intensiva visionis poterit reperiri et in ordine ad idem obiectum tam primarium quam secundarium (quae dicatur absoluta perfectio intensiva) et in ordine tamen ad primarium quo melius cognoscatur ex eo quod plura secundaria plures quamquam creaturae in Deo cognoscentur, ut sect. ult. explicabo.

Solet ergo dubitari 1o. an perfectio intensiva visionis constituatur per multitudinem graduum realiter distinctorum ad modum intensionis formalem aliarum qualitatum, de quibus supra q. de generatione ex gradibus distinctis egimus; an potius

sit

valuerit ea major p. ito intensiua ... distinctis in diuiduae vi ... inde ... melioris visionis, atque formalis intens... multitudine graduum. videtur valde verisimile multitudinem graduum realiter distinctorum etiam in visione beata admittere ut Greg. 4 dist. 49 q. 4 art. 2 ... Major 3. dist. 13. q. 3. ad 2um. Albertinus tho. 2. disp. 3. de quant... difficult. 5. Hurt. disp. 13. phys. sect. 2. §. 28 concedentes possibilem in visione graduum multitudinem etiam infinitam ... intensionem formalem concedunt P. Vazq. 1. p. disp. 47 fine ... Nauarrete controuersia 99 ... Arrubal. q. 12. art. 6. in ... n.o 3 et disp. 26. c. 3. Herice disp. 49 c. 3. n.o 26. Fasolo q. 12. art. 6. dubio 2. n.o 22 et dubio 3. idem supponit et art. 8. dubio 2a late ... Granado ... de visione disp. 20 n.o 3. 6. etc. Ximenez ... meth. c. 2. q. 2. sect. 4 Egidius Lusitanus l. 2. tho. 2. ... 12. q. 10 art. 2. § 2. et q. 12 art. 2. Ragusa 3. p. disp. ... § 2. ... et alij quam plures. ...

... disp. 4 de gener. q. 2. art. 2. sect. 3 et 4 et disp. 3. ... q. 1. art. 1. sect. 3. ostendi valde probabile esse nullum actum intellectus habere intensionem formalem gradualem idque ostendi fultum esse autho... viginta doctorum qui nulli qualitati intensae dari ordinem graduum realiter distinctorum concedunt et priuatim eam in actibus intellectus non agnoscunt. Ut P. Salas 1. 2. tho. 2. tract. 10 disp. 1. sect. 2. n.o 40. peculiariter de visione beata id docuerat tho. 1. tract. 2. disp. 4. sect. 6. n.o 100. idemque docet Suarez 3. p. tho. 1. disp. 26 sect. 3. § ...

et 1. p. lib. 2 de attributis cap. 6 n. 11. et Granad. d. 1. n. 7. putat hanc sententiam probabile, et alii Docti Recentiores doctrinam communem olim traditam cum Deus alto intellectu aut probarunt aut probabilem censuerunt.

Probatur 1° illis verbis fundamentis quae loco citato de generatione et aug. ostendi generaliter hanc intensionem formalem non reperiri in actibus intellectus. 1° quia verbum habent rationem imaginis representantis objectum; at ratio imaginis consistit in indivisibili neque potest recipere magis et minus. 2° quia imago imperfectior v. g. representatio ut unum non conjuncta cum imagine perfectiori v. g. representante ut duo ad reddendam potentiam formaliter melius cognoscentem; nam si potentia per cognitionem meliorem indivisibilem redderetur perfectius cognoscens ad hanc tamen meliorem cognitionem non conferret imperfecta representatio, sicut gradus superiores caloris cum inferioribus indivisibiliter conficiunt ad melius calefaciendum. quod praesertim urget in sententia quae gradus intensionis equales admittit, est non intelligibile, quod gradus cognitionis representans obscure objectum ex eo quod conjungatur cum alio gradu etiam confuse representante et cum centum gradibus reddat potentiam clare et distincte cognoscentem.

3° quia adveniente meliore et distincta visione objecti non experimur imperfectam et confusam, quae prius dabatur dum objectum proxime non erat applicatum. at si compositio gradualis daretur in visione post approximationem objecti, perseveraret visio imperfectior et confusa, quae representabat objectum longe distans, et posita in potentia non possit reddere

denominare videntem obscure obiective et proxime expresse quia nullum est indicium talis intensionis. plura proinde dantur indivisibilitatis adversa. tunc quia qui dicuntur et deducuntur in instante, non obstante resistentia contrarii; propter quam aliae qualitates intensibiles paulatim remittuntur et intenduntur. tunc etiam quia sunt valde defectibiles et facile perdibiles, quae longe abest a qualitate intensa, quae eo ipso est bene radicata in subiecto. tandem quia ens perfectio maior et minor aliter non datur sine variatione ex parte obiecti: at intensio semper datur non solum respectu eiusdem subiecti, sed etiam respectu eiusdem termini aut obiecti.

Sectio 3. peculiaris ratio pro indivisibilitate visionis quoad intensionem.

Probatur 1° eadem veritas nam intensio accidit in visione ut quo plures et plures creaturae videantur in Deo eo perfectius videatur Deus et eo sit visio perfectior ut recte S. Tho. 1. p. q. 12. art. 7. ad 3. et lib. 4 dist. 49 q. 2. art. 5. corpore fine et innumeri Doctores quos accurate refert et sequitur P. Vasquez 1. p. q. 12. art. 8. disp. 22. ubi in fine numeri 103. docet id non negari nisi a paucis Recentioribus, de quo disp. 6. et sect. 5. in 1° arg°. sed ad hoc ut videantur plures et plures creaturae non est necessaria, neque potest dari graduatis intensio, quae haec non datur in visione beata.

Minor probatur nam intensio non solum debet esse circa idem subiectum, sed etiam circa idem obiectum et circa eosdem

terminos, quae non exigat visio beata in intellectu, ex eo quod per superiores gradus diversas aut plures creaturas repraesentet, id ex eo quia si diversitate creaturarum diversae visiones indivisibiles exceedantur. Ita probatur ex auth. S. Tho. 1. 2ae q. 52. art. 2. Noster Thomistae et alii quos refferunt et sequuntur Albertinus tho. 1. part. q. 1. phylosophica dubio, nº 2. et Granado tr. de visione disp. 10 initio: 2º quia in hoc differt intensio ab extensione, quod haec extendit qualitatem ad novum subjectum vel ad novum terminum. 3º quia alias duo gradus visionis possent coordinari ad unum et idem repraesentandum. v. g. qui repraesentaret Deum cum una creatura non posset coordinari cum alio, ad duas alias repraesentandas cum illarum non sit formalis repraesentatio. Quia namque habitus naturales ex eo extenduntur ad diversa objecta materialia quae sub eadem ratione formali et in eodem subjecto, nihilominus non dicuntur facere intensionem sed solum extensionem, ergo similiter illi gradus visionis. 5º nam dilectio unius proximi vel plurium propter Deum, non conducit ad intensionem charitatis solum propter variationem objecti materialis, ergo si per gradum superiorem diversae creaturae repraesententur non fiet intensio in visione.

Dices cum Cajetano 1. p. q. 12: art. 8 dub. 12. nº 12, quando diversitas objecti materialis conducit ad melius percipiendum objectum primarium, tunc ex diversitate objecti materialis et secundarii exigit intensionem actus visionis et in rigore ea intensio exercetur. Contra, idque

idem subjectum et objectum cum sit causa idem objectum primarium sicut visio corporea crescit in intensione ex eo quod per majus lumen et per majorem approximationem plura objecta appareant, et distinctius attingatur objectum, quod antea sub obscure cognoscebatur. exempla habituum naturalium et actuum charitatis causa diversa objecta materialia, deficiunt in hoc, quod illa objecta materialia non ita respiciuntur sub eodem objecto formali. Ut hoc magis innotescat. et diligatur ex eo quod plura objecta materialia aut cognoscantur aut diligantur, sicut essentia Divina magis innotescit ex eo quod plura objecta materialia in illa eminenter stent repraesentanda.

Sed 3a est 2a confirmatio. nam per visionem quam visio secundario vere repraesentantur creaturae, quod si daretur plus intensionis in tali visione, deberet dari plus repraesentationis ejusdem objecti secundarii. Atqui plus nam superiori gradus novam creaturam repraesentans, id praestare debet per differentiam intrinsecam et peculiarem; sed talis peculiaris differentia non est plus repraesentatio ejus talis creaturae quod objecti secundarii, quod non est gradus majoris intensionis. minor haec probatur, nam si esset plus; in inferiori gradu deberet minus talis repraesentationis; sed inferior gradus ut supponitur, non est repraesentatio illius creaturae sed alterius aut nulli, quod neque est minor repraesentatio illius, sed non repraesentatio quod gradus superior non repraesentat plus talem creaturam.

3a est 2a confirmatio nam quamvis melius cog=

noscatur esse Divina quae plures in ea videntur creaturae, non
tamen ita ut praestare debeat per gradus repraesentantes
diversas creaturas. nam inferior gradus visionis v. g. re-
praesentaret et Deum ut est in se et ut est productivus
creaturae A. secundus gradus non plus manifestat aut ex-
primit Deum ut productivum creaturae A. sed repraesentat
Deum ut productivum A. et B. at posse producere Deum
creaturam B. quod divinus cognosci per 2um gradum non manifes-
tat magis Deum productivum A. Alterum repraesentat
Deum ut productivum A. sicut primus gradus et addit
repraesentationem Dei ut productivi B, quae cum non augeat visionem
Dei ut productivi A, sed solum addat repraesentationem per
fecibilis rationibus, plane secundus gradus non facit intens-
ionem cum ad hoc non opus esset, ut obiectum quod minus repre-
sentatur indivisibiliter per 1um gradum repraesentare-
tur melius per 2um, et non sufficit quod melius repraesen-
tetur obiectum primarium utcunque. 2a est.

2a est. 2a confirmatio nam exemplum visionis
corporeae ut late ostendit locus relatis de gener. et cor-
potius confirmat non dari in visione beata formalem intens-
ionem. nam accedente maiori lumine ad obiectum, et hoc
magis approximato non perstitit in ipsa visiva illa prior vi-
sio qua obiectum subobscure repraesentabatur sed clare iam
et distincte videtur obiectum et ut est in se, quae [illegible] quae
sunt in obiecto, a lumine manifestante, at si visio prior
subobscura faceret intensionem cum visione clara deberet
perstitere simul cum visione clara, quae in eo in quo datur
clarior et perfectior visio non datur latitudo graduum
sive

riores cujus superior beatus habeat in se visionem imperfectam et unius, quod creditus est inferior beatus, ad illos transgredi de maiori; atque quod non perseveret illa imperfectior et subobscura visio corporea, probatur, nam si perseveraret per illam subobscure videremus sicut antea et simul clare per gradum superiorem, et utrumque modum videndi experiremur; nam cum illa subobscura visio informet subjectum, et habeat suas rationes ad denominandum vitaliter, non potest non denominare: Aliunde non potest accipere a gradu superiori clarum modum repraesentandi, quod adhuc solum subobscure videbit, sicut antea quando valde distabat, quod est falsum et contra experientiam.

Contra est 3a confirmatio nam quod Deus auget lumen per se ex eo, ulterius vellet diligere proximum propter Deum non auget intensive priorem actum, sed efficit novum individualiter diversum quod videatur Deus et in Deo plures creaturas id non praestatur per gradus intensionis diversos superiores, sed per visiones individualiter diversas, atque concedit cum P. Rhassolo. Neganda probatur nam sicut hic doctor censet intendi visionem ex eo, quod per maiorem visionem nova objecta secundaria cognoscantur, quia tunc illa cognoscuntur in Deo et per illam Deus magis manifestatur ideo identitas cum primario sufficit, ut talis visio dicatur intensior; sed etiam in illis duabus dilectionibus datur identitas

obiectivi formalis scilicet bonitatis divinae et haec per visionem qua album attingitur et diligitur ut obiectum formale et plus diligitur ex eo quod non solum in se sed etiam in in proximo diligatur quod sicut ex hoc non arguitur augmentum intensivum, propter diversitatem obiecti terminativi secundarii ita etiam in visione —

2a est ulta, confirmatio nam gradus 1us quo videret Deus in se sine illa creatura et cum creatura A. tamen ut faceret intensionem cum gradu, quo insuper cognosceret in Deo creaturam B. opus esset utrum illo uniretur. cum autem uniones caloris quo ad intensionem participent rationem caloris abstrahentem a completa et incompleta sicut uniones et indivisibilia extensionis caloris necessario sequitur uniones horum graduum visionis in ratione intensionis participare quoque rationem visionis et repraesentationis quod vere Deum repraesentaret. rogo igitur quam creaturam et quas repraesentet unio intercedens inter gradum repraesentantem creaturam A. in Deo et inter gradum repraesentantem simul creaturas A. et B.? non creaturam A. tamen; alias ea unio non posset esse tamen formaliter communicandi augmentum tali visioni et intendendi illam ad hoc ut repraesentet per 1um gradum in Deo creaturas A. et B. neque etiam repraesentaret simul A. et B. sicut secundus gradus, tunc enim praecipiperet munus gradus secundi, nihilque repraesentandum donum relinqueret secundo gradui. tunc enim superflue poneretur gradualis intensio, cum per talem unionem indivisibilem utraque illa creatura sufficienter repraesentetur. tunc ergo

se

rea cum illa visio mediet inter 1us et 2us gradum, non est major ratio quare ipsius repraesentet objectum 1um quam objectum secundi gradus, id non datur medium inter illa duo objecta quae repraesententur, ergo non datur talis visio repraesentans per modum visionis, ergo neque intensio formalis.

Sect. 4. Alius modus defendendi intensionem visionis rejicitur.

1.

Difficultates objectas sect. praecedenti 1^a formalem intensionem visionis effugiet, qui cum P. Alvarez et P. Granado ex S. Tho. P. citato censeat intensionem non esse computandam in visione sicut P. Vasquez et alii existimant, sed ita ut per omnes gradus intensionis visionis, repraesentetur idem met objectum, tam primarium quam secundarium, et solum addatur major intensio et perfectio, ratione claritatis majoris in gradibus superioribus, qui non eius gradus determinate repraesentent haec aut secundaria, et non illa, proveniet ex differentia individuali, qua differant a gradibus alterius visionis diversas creaturas repraesentantis. Hoc fortasse fuit etiam mens aliorum Doctorum quos retuli sect. 1. et disp. 2. art. 7 sect. 1. admittentes individualem inaequalitatem, et expresse Aegydius Lusitanus 1. 2. S. Tho. 2. lib. 12 q. 20 art. 3. § 5. n° 27. ubi doctrinam falsam docet quam in calce hujus sectionis impugnabo.

Sed neque hoc modo potest sustineri formalis intensio in actu visionis beatae 1° quia contra est doctrinam desumptam ex S. Tho. et referendam sect. 5. et 6. aliunde quia ex creaturis in Deo visis desumunt illi DD. majorem

claritas visionis; nam secundum legem ordinariam
si posset aliter contingere secundum extraordinariam
claritas et perfectio crescit in visione solum ex eo
per eam videantur plures et plures creaturae, quod circa idem
objectum tam primarium quam secundarium non possunt
dari plures gradus visionis conferentes majorem clari
tatem, quod cum neque detur circa eadem obiecta materialia impos
sibilis erit ea visionis intensio —

2º nam qualis hujusmodi intensio in visione beata
pugnant rationes tactae sect. 2 q. q. intensio formalis ex
cluditur ab actibus intellectus. 3º nam in hoc modo
explicandi intensionem admittitur non solum possibilis inaequa
litas individualis inter visiones, sed reipsa conceditur,
diversitate objectorum materialium, quod major est perfectio in
claritate possit facile ratione indivisibilis perfectio
nis majoris concedi. Sequela probatur, nam longe difficilius
est quod diversa obiecta repraesentent ratione diversae differentiae
individualis divisibilis quod ad intensionem, quod sicut hoc
conceditur ita et quod detur major claritas ratione perfectionis
indivisibilis majoris —

4º nam data hac indivisibilitate graduali in
visione facile intelligitur quod facto consistere possint in
eadem entitate visionis perfectio extensiva et intens
siva cum facile intelligatur unicam differentiam indivisibi
lem habere perfectionem majorem quam alias et ad plures
terminos se obiicere ordinari; at non est adeo facile cum
divisibilitate graduali indivisibilitatem in repraesentando de
fendere —

5º nam impossibilis non est qualitas vitalis

ca

caricas intensiue formali, ut infra dicetur, ergo ostendam
hujusmodi non esse visionem beatam, praeterea aliis
rationibus intellectus dantis in ipsa peculiares. 1a
quia semel et necessario influxu a quolibet beato elli-
citur 2a proportio luminis gloriae, quin sit in eius
potestate modo minorem modo majorem conatum ad-
hibere. 2a est qualitas omnino invariabilis, quae semel
producta nunquam neque diminuitur neque augetur,
ut art. ult. ostendam. 3a nam est omnino incorrup-
tibilis a contrario; ergo si illum haberet, in instanti deberet
destrueretur cum non sit [illegible] aliis vitalibus contrariis; ergo
neque in gradibus remissis simul a potentia capiantur; at
propter resistentiam et impugnationem contrarii solet quando-
que laborando gradualis intensiua concedi. 4a re-
praesentat sua obiecta plura et infinita indivisibili-
ter, ergo in claritate quoque et perfectione erit indivisibilis.

Illud etiam dissimulandum non est falsum Egydium
d. n° 26 existimare 1um gradum visionis quod creaturam
repraesentabatur accedente gradu superiori posse jam
talem creaturam repraesentare quia addito superioris gradus
fit 1us gradus vigorosior et virtuosior, ita Lusitanus loquitur
etc. et ideo medio illo videtur creatura, quae antea non
videbatur; sicut 1us gradus caloris accedente superiore
redditur potentior ad plus caloris producendum.

Sed haec doctrina falsissima est, 1o quia aliquis 1us
gradus cujusvis visionis esset repraesentativus quasi in actu
1o, non solum unius sed etiam infinitarum creaturarum quae vi-
derentur medio illo, si plures et plures gradus superiores

accederet. 2° quia inintelligibile est et divinus tamen visionem creatum, propter carentiam respectus transcendentalis ad obiectum quod sit visio in actu primo ipso repraesentationalis obiectum, ergo illud non videatur, quod nobis ostenderet esse et doctrina ipsius Aegidii. Quarto dixi non posse videntem superiorem gradum per lumen non videatur creatum, et adhuc illud superiore videatur per eundem lumen gradum. 3° quia superior gradus nihil confert primo, ad hoc ut repraesentet quod antea non repraesentabat, nemo enim in genere efficientis dicat superior gradus caloris v.g. sextus et septimus quasi elevare lumen gradum ad producendum calorem ut sex et ut octo, non est superior gradus visionis, ad hoc ut per primum videatur quod antea non videbatur, quia in genere causae formalis reddit subiectum vivens ... in hoc genere neque elevatur lumen gradus neque potest elevari. quare quod lumen gradus per superiorem reddatur vigorosior aut virtuosior tam verum est, quam vere vigorosior et virtuosior lateris —

Sect. 5. An gratia sit formalis intensiva visionis beatae

Dico 1. Concilium Trid. sect. 6. can. 32 ubi definitur hominem iustificati bona opera Dei vere mereri augmentum gratiae, vitam aeternam, et ipsius vitae aeternae consequutionem si tamen in gratia decesserit atque etiam gloriae augmentum; ubi nota lumen agnosci a Concilio gloriae augmentum quod cum non sit extensivum debet esse intensivum

Si

divinum. 2° eodem modo loq. de augm° gratiae ac de
augmento gloriae q. sicut illud est intensivum per gradus
beatos hoi. 3° non posse verificari in nra sententia
dari augmentum gloriae propter merita, augmentum n. supponit aliquid q. augeatur et addit augmentum; at visio
in divisibilibus et totalis individualiter durans nihil
supponit q. augeatur. 4° nam praemia meritis gloriae
q. merita sint, n. totalem quae postea datur q. partem
illius, q. hēt gradus; alias si gradus non haberet, nihil daretur in illa praemiis meritis respondens.

R. tueri n. fuisse decreto Tridentino definire visionem beatam habere latitudinem intensivam per plures gradus, reclamarent n. q. praesentes aderant et intensionem n. nisi per majorem radicationem in subjecto ejusdem qualitatis indivisibilis admittunt, ingenue semper absque addito gradus ad gradum utuntur frequenter nomine augmenti qualitatis. ex hoc q. decreto Tridentino solum colligitur virtus meritoria, quae inest justorum operibus, ... multitudine et dignitate meritorum majorem et praestantiorem gratiam et gloriam afferat. modo sit divisibilis modo indivisibilis. Unde patet ad 1am per augmentum gloriae intelligi lumen intensius et visionem indivisibilem meliorem. Ad 2am loquitur scilicet eodem modo de utroque augmento nam q. ~~[illegible]~~ in gratia sit per intensionem formalem sit item in lumine per intensionem formalem et in visione per virtualem scilicet per meliorem essentiam indivisibilem. ad 3am n. improprie dicitur augmentum gloriae.

perfectio major visionis nam hæc formaliter non continet gradus quorum inferiores subjaceant superioribus, sed hæc intensione virtuali et gradus virtuales, quatenus habet indivisibilem perfectionem superiorem, quæ excedit inferiores visiones indivisibiles et eas veluti eminenter continet; Adde in gloria non solum claritatem visionis sed etiam lumen gloriæ, quod ipsum capax est augmenti formalis intensivi. Ad quod per inferiora merita operatum fuit jus ad inferiores visiones, cui juri satis fit, per superiorem visionem continentem in se equivalenter eas inferiores

Obj. 2º sententia recepta est inter scholasticos alíquem clarius, et intensius videre Deum quam plures creaturas in ipso intueri, ita S. Thom. 1. p. q. 12 art. 7. et 8 corpore et ad 2um et alijs innumeris in locis qui supponunt in visione dari gradualem intensionem et majoris ac minoris claritatis. Similiter S. Thom. 1. p. q. 12 art. 6. et alibi sæpissime et SS. PP. non pauci docent quosdam beatos clarius, alijs videre Deum quam inclarita visionis agnoscunt magis et minus —

Resp. clare S. Thomam illud asserere et inter visiones inequalitatem perfectionis et claritatis agnoscere non tamen intensionem formalem, et ideo nusquam usurpat in visione nomina aut intensionis aut remissionis, sed visionem dicit perfectiorem, clariorem, meliorem, majorem, magis et minus claram aut perfectam, quod potius indicat inequalitatem perfectionis indivisibilis a nobis explicatam. eodem

mo.

solutio admittenda est. Testimonia SS. PP. quae refert Egid. eod. lib. 2. q. 1. ar. 3. § 2. Ut Sanc. Ambrosii, S. Augustini, S. Prosperi, S. Bernardi et aliorum qui agnoscunt in aliquibus visionibus majorem claritatem, hanc concedo libentissime, sed sufficienter habetur per differentiam alicujus perfectiorem et indivisibilem eo pacto, quod visio increata clarior quacumque creata asserenda est.

Obj. 3°. proprissimum est qualitatis suscipere magis et minus et capacem esse intensionis, sed hoc etiam reperitur in visionibus beatis et aliis intellectus. Major probatur tum quia proprietas est inseparabilis a radice, tum etiam quia visio recipit magis et minus perfectionis aut claritatis, sed per formalem intensionem. 2o nam eodem jure possemus negare formalem intensionem in gratia sanctificante, in charitate, in fide Xa et in lumine gloriae praesertim quod simul et semel infunditur, quod incorruptibile est et invariabile, quod nunquam neque diminuitur neque augetur.

R. suscipere magis et minus per intensionem formalem gradualem non ita esse proprium qualitatis, ut sit proprium 4o modo quod spectat omni qualitati: nam plurimae tales qualitates sunt et secundum eas indivisibiles quoad intensionem: similiter figura et aliae inter quas ego quoque vitales actus numerabo, ex eo autem quod recipiant magis et minus in perfectione non sequitur eos habere gradualem intensionem, nam actiones etiam et substantiae habent magis et minus perfectionis absque formali intensione, unde patet ad probationem majoris quae neganda est.

Ad 2um R. gra paulatim augeri in via unde ejus gradualis intensio colligitur, quæ deservit ad meliores habitus supernales et intensiores producendos ut meliores actus producantur. et ideo habitus charitatis fidei et aliarum virtutum intensibiles sunt non ita actus propter fundamentum, quod sectione præcedenti attigi. de lumine gloriæ posset similiter affirmari probabiliter illud esse indivisibile et inæqualis perfectionis pro diversitate meritorum propter naturam ejus specialem et propter ea quæ afferuntur ab aliquo; sed quia similiter natura habitus probabilius videtur illud sicuti et reliquos habitus habere formalem gradium intensionis —

Sect. 6. aliquot difficultates circa perfectionem intensivam et extensivam visionis.

§ 1.

Ex doctrina huc usque tradita valde proclive est difficultates occurrentes circa perfectionem extensivam et intensivam visionis expedire. 1a est an visio beati loci sit intensior quo extensior, et e contra? nam qui intensionem formalem in visione admittunt non satis explicant quo pacto intensio conducat ad extensionem, aut e contra. si v.g. visio ut octo quod octo creaturæ videantur; 1a quod deus per 1um gradum et reliquos usque ad 8um cognoscuntur ut docet Granado et Arrubal. 2 diversas per 1um ac per 2um et sequentes; si hoc dicas urgent rationes quas sectione 3. objeci contra hunc modum intensionis. si dicas illud quod etsi solus 1us gradus visionis daretur, totidem creaturæ ac per visionem ut octo repræsentarentur quod visio octo

obto creaturas non infert visionem intensam Verbo, quam deberet inferre iuxta doctrinam S. Thomae statim explicandam. huic ergo difficultati facile uno verbo in mea sententia satisfacio per unam differentiam indivisibilem habere eam visionem et perfectionem veluti intensivam et representationem harum et illarum creaturarum.

Propositio observo secundum legem ordinariam et regulariter quod plures creaturas videat beatus in Deo eo clarius ipsum intueri. ita S. Thomas 1. p. q. 12. art. 8. corpore et ad 2um q. 57. art. 5. corpore et q. 106. art. 1. ad 2um et 1. 2ae q. 180 art. 5. ad 3um et 3. p. q. 10 art. 2. corpore et lib. 2. sententiarum dist. 11. q. 2. art. 2. corpore et lib. 3. dist. 14 art. 2. quaestiuncula 2. corpore et lib. 4 dist. 49 q. 2. art. 5 corpore et ad 3um et 12. et q. 8. de verit. art. 4 corpore et q. 20 art. 4. q. 12. et 5. eandem sententiam sequuntur Capreolus. Cajet. Palacios et Soto Molina Valencia, Fonseca Vasquez Zumel, Nabarrete Becanus Vasquez Suarez et Coninck. quos ac curate refert et sequitur Fasolus 1. p. q. 12. art. 8. dubio 12. idemque defendunt Arriaga 1. p. disp. 26 c. 5. nº 19 et c. 6. nº 23. Lugo disp. 52 c. 3. nº 39 et Aegidius Lusitanus 1. 2 tho. 2. lib. 12 q. 20 art. 3. § 5. nº 25 et alii DD. ratio est quia cognitio effectus in causa iuvat ad melius cognoscendam causam, ergo cognitio plurium creaturarum in Deo ad melius penetrandum et cognoscendum Deum.

Similiter est inseparabilis inter duos beatos, qui melius et perfectius simpliciter videt Deum quam alter consequenter plures quam alter creaturas videat, ita DD.

S. relati et S. Tho. 1. p. citatus ita ait hoc quo Deus facit et facere potest, tanto aliquis intellectus plura cognoscit, quanto perfectius Deum videt. Ratio quia sicut ait S. Doctor, quia melior et perfectior cognitio causae est maior penetratio illius; sed qui plus penetrat causam illius virtutis cognoscit effectus qui in illa continentur, et qui perfectius Deum videt secundum legem ordinariam plures res creatas videt in Deo. quare

Quare P. Ferie. 1. p. disp. 52. c. 3. nº 39 monet in casu quo aliquis Pontifex et Rex minus beatus supponatur debeat in Deo magnum numerum creaturarum intueri alterum heremitam beatiorem perfectius videntem Deum cognituram in Deo totidem creaturas ex possibilibus, et plures et eas quarum perfectio compenset et superet perfectiones visionis inferioris in Rege et Pontifice circa creaturas. Fagundez q. 12. art. 8. dubio 22 nº 229 ait in hoc casu obiectum materiale et secundarium, in quo excedit Rex minus beatus illi non manifestandum per visionem, sed extra illam per peculiarem revelationem, addunt pater Araujo, Nabarrete et fere reliqui DD uno excepto Egydio qui aliter videtur sentire; fieri posse per potentiam absolutam ut detur clarior et perfectior visio Dei individualiter, quae nullas et paucas creaturas in Deo repraesentet, et alia minus perfecta plurimas in Deo attingat, quia non illi deest perfectionis desumptae ex creaturis cognitis in Deo, et illa eminentia, quae non penetratur in divina essentia, per creaturas in ipsa cognitas, potest compensari maiori claritate visionis, quae illi accrescat ex perfectiori

et

et intensiore lumine. nam sicut in visione creata idem objectum formale et materiale modo exiguo conatu, modo majori speramur per actus supernaturales inaequales in perfectione materiali; ita etiam possunt beati circa Deum et easdem creaturas, quod sicut aliunde quam ex manifestatione objecti secundarii in Deo attingi in hoc casu major perfectio in actu ita etiam si nullum objectum secundarium et pauciora representaret, atque ita reipsa attingere est valde probabile ut docet Herice disp. 52. c. 5. nº 39.

In hoc autem casu claritas major quae daretur in visione proprie pertineret ad perfectionem illius intensivam, ad extensivam vero quod extenderetur ad has et illas creaturas. similiter et de facto sit instabilis quod diximus, scilicet eo clarius Deum videri, quo plures in ipso creaturae videantur nihil omnino respectu ad creaturas tribuendus erit perfectio in extensiva visionis, et essentiae divinae ut applicatae per modum speciei, claritas vero ad perfectionem intensivam quae intensioni luminis tribuetur et respondebit.

2ª difficultas an visio sit ejusdem intensionis cum lumine gloriae in hac difficultate doctores inter se valde dissident. ego facili negotio eam expedio affirmans lumen intensionem habere circa proportionem ..., visionem vero nullam intensionem formalem a lumine accipere et secundum d. excedere activitatem luminis, sed intra illam admodum entitativae perfectionis intellectus, et objecti materialium quae in Deo repraesentat. unde sicut activitas luminis semper finita est et limitata, ita semper visio procedet limitata, quamvis tendat circa infinita

obj[ecti] materialis, et procedat ab intellectu inferiores infinitos imperfectiores et imperfectiores excedat —

3a difficultas an progrediatur lumen individualiter inaequale, quod obiectorum materialium diversitate quae repraesentanda sunt per visiones inaequales. Utraque sententia affirmans et negans valde probabilis est, utraque habet doctos patronos; inclinavi in negativam de qua disp. 6. ubi explicabo unde proveniat quod visio ad haec potius quam illa obiecta extendatur —

4a difficultas, dixi disp. 2. art. 9. ex diversitate luminis et speciei intellectus et ex obiecti materialis diversitate attingi visioni. Dubium est quo pacto ex his duobus simul et diversim inaequalitas illa possit consurgere. Resp. hoc in mea sententia esse facillimum nam modo illa omnia conveniant, modo aliqua eorum tamen, inaequalitas et diversitas datur in visione per unam differentiam illius individualem essentialiter respiciens illa omnia simul et aliqua eorum tamen —

5a diff. an quoties visiones diversae sunt individualiter consectarie ex dictis prius debeant esse necessario inaequales ita ut una sit altera perfectior? Resp. quamvis inter species diversas eo ipso quod diversae sint necessario intercedat inaequalitas perfectionis, quia species sunt sicut numeri, qui quoties diversi sunt inaequales existunt; caeterum nullo fundamento primo auctoritatis aut rationis constringimur ad concedendam necessario inaequalitatem inter individua quae diversitatem individualem habeant —

Art. 4

Sit ne visio beata intuitiva, quidditativa, comprehensiva, practica — " — ".

Haec praedicata solent cognitiones creatas diversificari, et ideo ea omnia eodem articulo complectemur, et an omnia in visione conveniant expenderimus. Dico primo visio beata est intuitiva et immediata ita Suarez lib. 2 de attributis c. 26 n° 4 et 6. Colligitur ex Sacra scriptura Math. 18 1. ad Chorint. 13. et 1. Joann. 3. ubi usurpatur verbum videndi Deum quod proprie de intuitiva visione intelligitur; praeterea Math. 18 et 1. ad Chor. 13. dicitur visio facialis et facie ad faciem et in Concilio Florentino sect. ut beati videntur Deum intueri et Benedictus 12 in extravag. benedictus appellat visionem Dei facialem et intuitivam. eodem modo loquuntur SS. PP. hanc visionem concedentes, quos retuli disp. 1. refferuntque et sequuntur cum S. Tho. 1. p. q. 12 art. 1. et 2. omnes DD. atque haec veritas sine temeritate aut errore periculo negari non potest —.

Probatur ratione nam visio Dei determinatur immediate ab essentia divina ut est in se existens per modum speciei ut disp. 4. explicabitur ergo est cognitio intuitiva et immediata. Consequentia probatur nam cognitio intuitiva est illa quae immediate versatur circa objectum existens ut existens est in se; sed essentia ut existens immediate determinat ad visionem beatam ergo immediate cognos

citr ut existens per visionem atque adeo intuitive. ptr nam ideo cognitio beata dicitr visio dicta metha phora á visione corporea, q est actus immediatus et intuitivus. neque cum hac ocluso pugnat q visio beata videtr abstractive creaturas possibiles cognitas in essentia Divina, nam eadem cognitio pot esse simul intuitiva et abstractiva respectu diversorum obiectorum: simpliciter tn dicitr intuitiva á primario et pr[a]ecipuo obiecto, scilicet increato, cujus dicitr visio.

2º dico visio beata est cognitio evidens et certa. ita DD. [omnes] cum S. Thoma 1. p. q. 12. art. 1. Suarez lib. 2. de atributis c. 18 á nº 2. Herice disp. 50. Fagoldus q. 12 art. 7 nº 29. hoc dico non sequitr aperte ex pr[a]ecedenti nam sensationes externae sunt intuitivae et immediatae et non certae ut colligitr ex DD. disp. 2. art. 5. verum visiones beatae dicimus evidentia et certitudine superare omnes alias creatas cognitiones probatr nam immediate elicitr ex determinatione essentiae Divinae per modum speciei, q attingitr clare et evidenter et cum summa certitudine. conseq[uenti]a probatr nam obiectum formale et species determinans immediate cum optima determinant ad cognitionem optimam q ad summe certam et evidentem.

3ª dico visio beata est cognitio quidditativa dei ita S. Thom. 4 dist. 49 q. 2. art. 3. ad 5. et q. 8. de verit. art. 1. ad [8]. Suarez et Herice [ubi] et omnes DD. hoc etiam dico non sequitr necesso ex pr[a]ecedentibus nam sensationes externae, licet habeant evidentiam et rationem intuitionis

tionis immediate, ut eis sunt quidditatius. q̃ probatur nam
ad cognitionem quidditativam requiritur q̃ media illa attingatur objectum secundum omnia ejus essentialia et quidditativa praedicata; sed nullum est praedicatum existens formaliter in Deo, quod non cognoscatur a beatis, ut dixi q. art. 2. ostendam q̃ visio est cognitio quidditativa. Probatur nam ex sacra scriptura et verbis hominis media hac cognitione videri Deum ut est in se ipsa essentia divina, se illius manifestante, et per modum speciei determinante q̃ visio vere penetrat totam essentiam Dei.

4ª sc. nihilominus visio beata non est cognitio comprehensiva Dei. ita docuit S. Tho. 1. p. q. 12. art. 7. ubi DD. comm. haec sc. censetur certa secundum fidem si intelligatur de cognitione qua cognoscatur Deus quantum cognoscibilis est ut late ostendam disp. 6. dicitur ei visio beata comprehensiva Dei, idest tenens Deum ac possidens ut 1. 2ae q. 4 art. 3. docent cum S. Tho. comm. DD. ex illud Apostoli 1. ad Chorintios 9. sequor autem si quomodo comprehendam.

5ª sc. quamvis visio Dei sit et practica et speculativa, praesertim eis est speculativa. ita Suarez lib. 2. de attribut. c. 30 nº 12. et 13. in primis q̃ sit speculativa patet quia versatur circa Deum objectum non operabile sistendo in illius contemplatione. Deinde ex cognitione Dei dirigitur beatus ad efficiendos aliquos bonos actus circa Deum aut circa alias honestates creatas, q̃ est etiam practica. addunt alii practicam esse quia dirigit

git ad amorem beatificum, sed cum hic amor necess. elliciatur, quamvis ex determinatione visionis beatae, non est proprie ex directe practica, quia haec rerum non habet nisi in effectibus circa quos noster voluntas habeat latitudinem et indifferentiam, ut modo in hac modo in illam partem possit inflecti: dixi tandem visionem potius et simpliciter appellandam speculativam, quia ratione practicae solum habet circa obiectum secundarium: et circa obiectum primarium et formale a quo habet rationem essentialem et specificam, non versatur nisi modo speculativo, propterea S. Thom. 1.2. q. 3. art. 5. docuit beatitudinem sitam esse in operatione speculativa intellectus —

art. 5.

An visio beata sit reflexa —

Dico 1.o visio beata non solum est directa circa Deum, et obiecta secundaria, sed etiam reflexa supra seipsam, quamvis non proprie et formaliter. Quod sit reflexa, contra Ockamum et Gabrielem defendunt plures DD. quos referunt et sequuntur Suar. 1. p. lib. 2. de attrib. c. 28 n.o 9. Vasquez 1.2. disp. 25. c. 5 n.o 20 ubi P. Salas Tho. 1. tr. 2. disp. 5. sect. 4 et Egydius Lusitanus lib. 4 de beatit. q. 9. art. 6. § 2. et Herice 1. p. disp. 51. c. 4 n.o 2.

Probatur nam in hoc nulla est repugnantia, cum possit intellectus per actus etiam naturales supra ipsos reflecti multo minus id repugnabit visioni beatae, quae ex generali regno imitatur perfectissime visionem increatam, quan-

quo —

docui reflexam disp. 2. de scia Dei art. ult. q. 5°
visio beata re ipsa se repraesentet in Verbo. Patet
nunc qa id concedit visioni increatae. tum qa pertinet ad statum beatitudinis ut beatus sciat se videre Deum cum habeat perfectum gaudium et tranquillitatem; et sicut illi conceditur q videat alia obiecta secundaria in divina essentia per visionem beatam, qa id pertinet ad perfectionem et consumationem sui status; ita etiam et q reflexe sciat se videre Deum per visionem beatam cum id non repugnet ~

Addidi in 2° non esse eam reflexionem propriam et formalem, q etiam docui loco citato cum scia Dei et postea vidi observatum a Herice P. et habet Suar. lib. 2 de attribut. c. 28 n° 9. ratio est qa visione beata non alio modo cognoscit beatus ipsam visionem quam cognoscit reliquas creaturas in Deo; ex eo n. q cognoscat Deum directe et in eo etiam directe creaturas ad suum statum pertinentes, quasi indirecte cognoscit suam beatitudinem, atque adeo ipsam visionem ut peculiarem creaturam in Deo: cum autem ad propriam et formalem reflexionem requiratur 2us actus realiter et formaliter distinctus, q habeat diversum obiectum formaliter ab obiecto cognitionis directae, visio beata non potest proprie dici reflexa seipsa, qa habet idem obiectum formale et primarium terminativum q habet directa; et sicut extensio illius ad novum obiectum materiale, non est actus novus, ita neque extensio ad cognoscendum se ipsam in essentia Dei; et visio non est proprie et formaliter reflexa ~

Ex qua doctrina facile conciliantur qui dissolvantur aqua

quę sententia negante omnem reflexionem in visione affe-
runtur 1um quia actus reflexus ut potentia signum et imago di-
recti ab illo debet realiter distingui, sed visio non est simul
directa et reflexa. 2um quia saltem deberet ratione distingui
aliàs idem esset objectum sui ipsius et cognitio respiceret
ordine transcendentali se ipsam ut objectum; quod esse impos-
sibile constat, quia unaquaeque formalis non potest reddi talis per
aliam, neque ratione distinctam, sicut ubi non ubicatur per
aliud ubi et actio non fit per aliam actionem, sed neque visio
videtur per aliam visionem. 3um nam sicut una concedatur reflexio
ita etiam reflexio per reflexionem et sic in infinitum. 4um nam
ex reflexione plus perfectionis accresceret visioni, quam
ex cognitione plurium imo et infinitarum creaturarum, quae sicut ex
cedit visio ita cognitio visionis in Deo arguit perfectionem
cognitionis et penetrationis Dei.

Ad 1um et 2um dico sicut ex multis creaturis, quae
in Deo cognoscuntur non arguitur in visione multiplex actus cum
multiplici respectu transcendentali, adequate ratione distincto
ita neque ex reflexione à nobis explicata, quia visio non
aliter se ad reliqua objecta secundaria repraesentat, nisi eadem
ratione essentiae divinae quare quod de visione dicatur respectu alio
rum objectorum materialium dicendum erit de ea ut se extendit ad
sui repraesentationem in Deo. Addo visionem ad multa objecta ma-
terialia licet solum dicat unicum indivisibilem respectum in quo
vis perfectionis pro multitudine et paucitate, et ratione perfectionis
objectorum materialium, diceretur multos inadequatos respectus pro
multis objectis materialibus, quorum unus inadequatus est ad essentiam,
inadequate cognitam ut eminenter continet talem et talem
crea

creata, et eodem pacto aliq. inadequato ad esse, ut emi-
nenter contineat et representat visionem, ex eo igitur dis-
crimine ut representationem non se tantum sed se in essentia
representet, potest intelligi varius respectus transcendentalis
peculiaris et realis in visione, per quem distingueretur a visione
divinae essentiae, quae non esset hoc modo reflexa (quam possibi-
lem esse recte docet Salas. et alii) et tunc talis respec-
tus transcendentalis ratione reflexionis haberet absolute objectum
realiter distinctum, quia terminaretur ad ipsam met visionem
in essentia realiter distincta a visione. Quod additur de
ratione formali, quae non potest reddi talis per aliam ejusdem
rationis aut diversis non urget, nam ratio formalis capax est
recipiendi in se effectum formalem et denominationem quam non
hoc ex rei et ex eo quod reddat suum effectum formalem, sicubi
quia non potest intelligi figens subjectum nisi ipsum subjiciendo ma-
neat fixum non indiget alio ubi neque potest per illud ubica-
ri similiter unio ut uniatur cum extremis, quae nectit, non
potest per aliam unionem uniri recta ad haec ut uniatur cum
extremo quod non nectit et sic linea quantitatis unitur cum linea
substantiae per lineam inhaerentiae, linea quantitatis id est unio
partium superficiei, quia ex adaequati ex eo unitur partes
superficiei non manet unita cum substantia, eodem jure cogni-
tio quae ex eo attingat objectum non ex consequenti manet cogni-
ta potest per cognitionem distinctam cognosci.

Ad 3um dicunt non addi 2a formalitas in visione
ad hoc ut representet se ipsam, ita neque necessaria erit 2a
ad cognoscendam in essentia visionem illam ut reflexam
secundum illum respectum peculiarem, quo distingueretur a
nullo modo reflexa; sed per eandem in distinctis defectibus

sicut se ut directam, ita et se ut reflexam repraesentabit
sed ergo necessaria esset 2a formalitas saltem inadaequata
modo explicato ad repraesentandam visionem ut directam
et eodem pacto necessaria esset 3a formalitas ad hanc
reflexionem repraesentandam; sed quia haec 3a formalitas
expressiva reflexionis et multo minus aliae in infinitum
necessariae non sunt ad beatitudinem quia ad cumulum gaudii non in-
diget beatus cognitione reflexionis sed indigeat cognitione visionis
directae, ideo haec reflexio reflexionis non datur in ipsa
in visione beata —.

Ad 4um ex eo quod in Deo videatur ipsa visio in
debiti in ratione visionis perfectior ex hoc capite quam alia
visio ex eo quod in Deo videatur quaelibet alia creatura igno-
bilior, imo et perfectior, quam si videret triginta aut
quadraginta species inferiores in Deo. Addo etiam et in-
finitas inferiores nam meliores creaturae melius creatorem
manifestant atque adeo majorem perfectionem haberet visio
Dei ex eo quod seipsam repraesentaret in Deo, quam aliae
quamvis plura, imo maxi alia inferiora in Deo repraes-
entarent, et plures veluti repleterent visionem ejusdem
essentiae, quae ad illas species ut medium deservit. nam sicut
Deus ut principium productivum visionis est quid melius quam principium
productivum centum sphaerarum inferiorum et infinitarum, ita vi-
sio repraesentans Deum ut productivum visionis melior est
visione illarum creaturarum et Dei ut productivi earum

art. 6.

An visio beata libere producatur et conservetur,

Dico

Dico 1° non est situm in libera potestate Beati non ellicere visionem beatam postquam lumine gloriae illustratur, neque potest ejus visionis productionem in exercitio cohibere. Suar. 1. p. lib. 2. de attrib. c. 27 n° 6. Vasquez disp. 48. c. 2 § dico Granado ttu 5. de vis. disp. 3 n° 4 et Aegyd. 1. 2ae Tho. 2. lib. 12. q. 2a in art. 1. § 2. n° 6. probat Suarez 1° ex S. Tho. 1. p. q. 10 art. 5. ad 1um et 1. 2ae q. 5. art. 4 ubi id exprimit et deq. [illegible]

2° ex duplici ratione prior quae est inter Theologos ex S. Tho. 1. 2ae q. 9 art. 4 et Arist. 7. eth. c. 18 1um actum intellectus necessario ellici in exercitio, neque situm esse in potestate voluntatis illum cohibere; ut enim situm esset deberet praecedere alius prior actus intellectus atque adeo non esset ille 1us, sed procedendum esset in infinitum sed in statu beatitudinis ante visionem beatam non praecedit alius actus intellectus determinans voluntatem ad visionem beatam elliciendam, sed haec est 1us actus qui ellicitur necessario necessitate quoad exercitium.

Posterior ratio nam potentia necessario non potest non operari circa objectum suum, quando illud sibi recte applicatur per speciem propriam ut patet in sensibus sufficienter ad objecta applicatis; quod praesertim verum est quando non est objectum, voluntati ut bonum suspendere talem actum seu impedire, ut patet in assensu primorum principiorum, sed essentia Divina se ipsa immediate et sufficientissime applicat intellectui beati, quin possit non cohibitio talis actus reperire ullam rationem mouentis quae necessario prorumpit in visionem beatam

sic nam hoc est ipsum lumen, quo non utamur eo ut volumus sicut aliis habitibus, sed illo donati rapiamur ad actum visionis ad quem inclinat —.

Dico 2° secundum potentiam ordinariam neque beatos suspendere suam visionem beatam ita S. Tho. q. 1. et Disp. cum eo relati et praeter illos Vasquez 1. 2. disp. 21. c. 2. et Salas tho. 1. 2. q. 2. disp. 11. sect. 2. n° 11. Probatur 1° quia semper perseverat illa summa applicatio obiecti increati. 2° quia ex vi visionis neque obiicietur neque potest obiici beato illa dicta convenientia in visionis intermissione. 3° quia ut q. ostenditur art. 7. ex sua natura est incorruptibilis, quod naturaliter non potest in beato interrumpi —.

Ex his conclusionibus infertur 1° visionem beatam non esse actum humanum neque propter finem respectu beati, ita Vasquez et tho. 2. lib. 11. q. 5 art. 5. § 6. et § 9 ubi se refert ad alia loca. facile probatur quia ut aliqua dicatur actio humana et elicita propter finem opus est ut fiat ex determinatione voluntatis liberae, at non ita elicitur beata visio, dixi non esse actum humanum neque propter finem moraliter respectu beati, nam physice est actio propria beati et re ipsa physice et materialiter est adeptio finis ultimi —.

Infertur 2° visionem posse impediri per potentiam absolutam si posthac Deus resistat ad illam in actu 2° suspendendo Deus suum concursum; hoc tamen exhibito et non immutato, neque suspendetur visio neque libere elicietur —.

f.

art. 7.

An Visio beata sit ab intrinseco incorruptibilis —

Affirmat S. Tho. 1. p. q. 12. art. 5. ad 2um et 1a. 2ae q. 5. art. 4 quem sequuntur Caietanus ib. Valentia 1. 2ae disp. prima q. 5. puncto 6. Vasquez disp. 21. c. 2. Salas 1. 2ae tho. 2. ttu. 2. disp. 4. sect. 2. nº 11. Vbi egydius tho. 2. lib. 2 q. 2 art. 1. § 2 Gran. ttu. 5. de Vis. disp. 3. nº 5. est que com. sentia, quis idem consequenter docet de Lumine gloriæ.

Probatur 1º ex sacra scriptura in qua Visio beata passim dicitur vita æterna, et propterea appellatur a S. Pe. tro hereditas incorruptibilis incontaminata et immarcescibilis vide egydium c. probatur 2º nam aliquid est corruptibile quia habet contrarium, quia habet causas 2as a quibus potest destrui id utrumque abest a Visione beata quæ neque habet contrarium a quo possit destrui, neque causam 2am a qua destruatur vel inficiatur et conservetur necessario a causis 2is —.

Dices 1º posset 1º destrui per errorem disponeretur hic in intellectu. 2º posset facile destrui a Deo sicut destructa fuit in Beato Paulo in hac vita, si forte vidit Deum. 3º sicut gratia corruptibilis est per peccatum ita visio quæ minus est perfecta —. Resp. ad 1um implicat errorem poni in intellectu beati quia obsistit visionis claritas ne ponatur per causam 2am; a Deo autem vt ... pari=

sicut dixi proi n. pot; unde ex hoc c. visio corruptioni est inferior. Ad 2um Deus sicut Angelos pot anni chilare ita etiam et visionem destruere; hoc tamen n. praestaret ex exigentia naturali aut Angelorum aut visionis ex quo capite dicuntur esse incorruptibiles. ad 3um ex lo gratia secundum quod excedit a visione tamen haec simpliciter a gratia superetur in hoc quod s. participatio est Dei. eodem pacto hoc excedit a caelis secundum quod in incorruptibil. cum tamen illis simpliciter praecellat —

Obj. 2o. visio beata decursu temporis crescit et augetur, quod saltem post diem judicii contingit; hoc n. pot fieri per additionem graduum, quod careret visio quod quia destructa imperfectione produceret alia perfectior, ma[jor] probatur 1o ex authoritate S. August. tho. 3. lib. 12 de genesi ad lit. c. 35 ubi docet animam corpore resumpto melius visuram Deum quia n. retardabitur a visione, corpus desiderando sicut antea. idem attingit tho. 1. lib. 1. retract. c. 14 et amplectitur S. Bernardus serm. 3. omnium SS. item Magister 4 dist. 49 c. ult. ubi S. Thom. q. 1. art. 4 ad 1um quaestiunculae S. Bonavent. Enric. Ricardus et alii quos refert Egydius 1.2a tho. 3. in appendice q. 2. probatur 2o ex ratione, nam anima resumpto corpore habet statum perfectiorem, neque jam divertetur ad visionem cum corpore desiderando —

Ry

R. neg. maj. nam visio semel elicita in æternum invariata servabitur. ita Benedictus in extravag. Benedictus ait visionem Dei postquam inchoata fuerit, sine aliqua interruptione seu evacuatione continuari usque ad finale judicium, et ex hoc usque in sempiternum: item S. Tho. 1. 2æ q. 4. art. 5. ad 5. resumpto corpore beatitudo crescit non intensive sed extensive &c. idest non quoad beatitudinem essentialem sed quoad dotes corporis. idem tuentur Durandus, Paludanus, major et alii sequentes vasque. 1. 2æ disp. 29 c. 4. Lorca disp. 36 manl. r. Salas tract. 2. disp. 20 sect. 6. Egydius. 1. probatur nam visio beata semper mensuratur perfectione Luminis nihilque perfectionis accipit a corpore, quod cum perseveraret idem lumen invariatum, quidquid sit de corpore invariata visio persistet ~.

Ad 1. probatum R. ex S. Tho. eo art. 5. corpore et ad 4. beatos secundum S. Augustinum extra corpus retardari a ~~[illegible]~~ beatitudine quatenus quandoque tribuunt desiderando corpori non impenderunt in Dei fruitionem cum habere possint et illud desiderium formam limitatum non sinit adeo perfecte attendere divino gaudio, resumpto corpore crescet hoc gaudium. neque divertetur ex illa attentione et non crescet visio neque mutabitur, quare solum videbunt melius idest cum majori gaudio. idem respondetur ad S. Bern. S. Thomas mutavit sententiam ut observat vergo meaqs in concordantiis lib. 2. 5. et S. Augustinus eo lib. retract. non est ausus quidquam definire. Ad 2. R. ana

ex unione ad corpus naturaliter potius impediri quam expediri ad Deum videndum, desiderium n. unionis ad corpus cum sit secundum Deum et propter Deum non divertit a visione Dei, sicut neque aliae operationes liberae quae in Patria habebuntur per totam aeternitatem; neque lumen ipsum ex natura sua vires sufficientem attentus extorquet ——

Obj. 3° Beatus cognoscit plura obiecta denuo, quae antea non cognoscebat, ut orationes fidelium ad eos directas et alias operationes liberas ipsis manifestatas; ergo ad eas cognoscendas variatur visio, eadem n. invariata non potest modo haec modo illa obiecta repraesentare. Ergo non posset de novo cognosci obiecta secundaria in Deo nisi variaretur visio ut dsp. 6. ostendam. Ut ergo beatus denuo cognoscat ea obiecta secundaria quae antea non cognoscebat, non opus est ut cognoscat in verbo, nihil n. urget ad id concedendum; sufficit ut ea cognoscat extra verbum per peculiares revelationes, nam si in essentia divina ea omnia essent cognoscenda ab initio beatitudinis cognoscerentur, de quo ea dsp. 6.

DISP. 4 DE SPR.

visionis in genere speciei.

Instituimus iam sermonem de causis visionis beatae et ducimus exordium ab specie quae necessaria reperitur ad quemcunque actum intellectus atque adeo ad visionem beatam —

art. 1.

PRaemittitur necessitas concursus per modum speciei ad visionem.

Sed quamvis per potentiam absolutam possit produci visio ab intellectu absque concursu speciei supplente Deo illius concursum; non tamen secundum legem ordinariam atque adeo hic concursus non potest abesse in productione visionis secundum legem ordinariam. quod per potentiam absolutam possit ab intellectu produci visio sine concursu speciei docent Suarez 1. p. lib. 2 de attributis c. 12 n° 19. Molina q. 12. art. 2. disp. 1. § petet et disp. 2. § hac autem. Vide Pegnacius disp. 1. notabili 5. Aguena disp. 15. sect. 1. Vasquez dub. 9 n° 81. in art. 2. et Salas 1. 2 q. thom. 2. Atta. disp. 5 sect. 2. n° 40 quamvis hoc esse impossibile credant Mendoza

q. 3. schol. art. 7. Cabr.^a 3. p. q. 2 art. 1 disp. 4 n.° 12 Nazarius 1. p. q. 12 art. 2. controversia 4 Ubi Albelda disp. 25 sect. 5 n.° 61. et 74 et Aegydius l. 25 tho. 2. lib. 8. parte 2. q. 1. art. 1. § 3. quam nos hic author, id non censeat impossibile si Deus se solo absque concursu intellectus creati visionem producat.

Sed haec ratio parum probat, nam licet magis consonet sit ut non producatur cognitio sine concursu speciei, et quamvis licet Deus possit supplere quemcumque concursum effectivum causae 2.ae, non ostenderetur ullo modo implicare quod suppleat speciei concursum, quem effectivum esse ex S. Tho. 1. p. q. 56 art. 1. et q. 105 art. 3. docent uno aut altero excepto DD. omnes quos late refferunt et sequuntur Fonseca 1 metha. c. 2 q. 3 sect. 1. Conimb. 2. de anima c. 6. q. 2. art. 3. et Aegydius Lusitanus l. 25 tho. 2. lib. 8. p. 1. q. 3. art. 9 § 2. observa tamen hunc concursum effectivum Dei si daretur non habiturum rationem formalem concursus speciei et quia est ejusdem rationis cum eo, quem Deus praestat ad reliquos effectus, et quia non procederit immediate ab objecto sicut est essentia Divina, neque ab specie illius, nam voluntas et operatio Dei nullo modo est species essentiae Divinae.

Dices plura praestat species quae non possunt suppleri per Divinum influxum effectivum. 1.° species est forma intellectus, Deus autem non potest supplere causam formalem, 2.° species est semen objecti repraesentans illud Deus autem influens nihil repraesentat; 3.° species

de

determinat intellectus indifferentem; concursus effectivus Dei non determinat, restius determinatur ab intellectu. Ut ad 2am ad visionem quia species non habet naturam specificamentum; at specificare, cum sit veluti genus causandi formaliter non potest Deo competere.

R. negando ante, ad 1um non est de ratione principii concurrentis per modum speciei, quod sit forma intrinsece informans intellectum (id competit soli speciei creatae) ad illam sufficit quod extrinsece assistens intellectui cum illo efficiat visionem, quod poterit praestare divina potentia extrinsece assistens. Ad 2um repraesentatio speciei non est formalis, sed virtualis, virtus scilicet talis per modum seminis ad similitudinem objecti producendam; sicut quod Deus potest supernaturaliter supplere defectum seminis, et simile alteri animali producere, ita et similitudinem intentionalem objecti. Ad 3um concursus Dei universalis non determinat potentiam, recte concursus Dei particularis, qualis esset ille, quod praestaret loco speciei. Ad 4um species impressa tribuit actui perfectionem specificam, maliter in genere efficientis et in eodem procedit a Deo tribui.

Posterior pars conclusionis quod secundum potentiam ordinariam sit necessarius concursus speciei impressae ad actus cognitionis adversus aliquos Nominales defendit nostra Schola cum Arist. 3. de Anima text. 38. D. Th. 1. p. q. 84. art. 3. et sequentibus et aliis antiquioribus et recentioribus quos refferunt et sequuntur Fonseca

1. meth. c. 2. q. 3. sect. 5. Conimb. 3. de ana c. 5. q. 3. art. 2. Toledo 3. de ana c. 5. q. 20 et Egyd. 2. 25 th. 2. lib. 8. p. 1. q. 1. art. 1.

Probatur ratione quia intellectio est similitudo obiecti expressa; haec autem non potest tribui nisi ab obiecto, aut alio qui gerat illius vices et necessario est concursus speciei quae vel est ab obiecto et ab specie illius vicaria. minor probatur nam intellectus ex se indifferens est ad huius et illius similitudinis productionem et indiget principio determinante ad hanc potius quam illam similitudinem formandam et concursu obiecti et speciei loco illius, itaque probatur 1° quia nullum aliud dari principium determinativum 2° quia a nullo alio potest similitudo intentionalis obiecti tribui quam ab ipso obiecto vel ab alio qui illius vicem subeat. Unde emanavit illud proloquium celebre inter Philosophos productionem cognitionis partum quendam esse intentionalem ex obiecto et potentia editum media specie tanquam semine intentionali atque adeo ex obiecto et potentia pariri notitiam.

Ex hac doctrina facile constat responsio [illegible] visionis beatae secundum potentiam ordinariam necessario quoque esse concursum speciei, ut intellectus beati determinetur ad producendam similitudinem essentiae divinae potius quam alterius obiecti. de quo vide Egydium 1. 2. tho. 2. lib. 8. p. 2. q. 1. art. 1. an vero hic concursus possit fieri ab essentia divina et ipsa an a creata specie et lumine qui gerat munus speciei art. 2. et 3.

Ex p[arte]

expediret.

Art. 2.

An ad videndum Deum requirat lumen gloriae per modum spei.

Sect. 1. lumen gloriae non gerit munus spei.

P. Vasquez 1. p. disp. 43. c. 3. et seqq. etiam dicit essentiam divinam in genere munus speciei in ipsa visione beata etc. docet praeterea possibilitate speciei impressae creatae ad videndum Deum, hanc re ipsa concedendam esse, cujus vices dat re ipsa debere lumen gloriae et ultra illud concursum alium instrumentum putat superfluum. Richardus 4. dist. 49. art. 3. q. 1. et q. 2. ult. tenere eandem docet hanc sententiam esse multum rationabile. Nabarreta et Egidius ... refferendi et contra dicunt sententiam Vasquez esse impossibilem; addit Egidius eam a Vasquez destructe et confuse exponi ... P. Vasquez in eo apperit lumen esse idem cum specie rationabilis dicta a Richardo, in eo negat concursum essentiae in genere speciei et soli lumini ... attribuit singularis est. sed non impossibilis quam possibilitati habet fundamentum, quae si addunt doctrina etiam nova et singularis non ... rejicienda est ut impossibilis. Illud mirabile ... destructionis et confusionis notet Egidius, confusione et destructione notissima succincta dimidius

et refutatam doctrinam Vasquez; est antiqua est inter tenebras et lucem certatio —

Dico 2° lumen gloriæ n̄ gerit vices et munus speciei impressæ hæc est 1a Vasquez defen. dtr a relig. DD. Enricho Basilio Palacios quos refferunt et sequuntur Suarez 1. p. lib. 2. de attrib. c. 15 a n° 4° Ubi nabarrete controversia 3, § 5. Arrub. disp. 19. c. 3. Fasolo q. 12 art. 5. dub. 2. Ferrice disp. 42. c. 1. n° 3. Granado tt. 4 de visione disp. 4. n° 2. Salas 1. 2a Tho. 1. ttu 2. disp. 3. sect. 2 a n° 45 et sect. 3. n° 52. Ubi Egydius tho. 2. lib. 9 art. ult. § 2. n° 10. et Lorca disp. 30. Hugo 1. p. S. Bonabenturæ q. 7 art. 1. dub. 4 et 2. —

Probatur 1° ex S. Tho. q. utrique distinguit lumen gloriæ et illius concursum ad visionem a concursu per modum speciei. ita 1. p. q. 12 art. 2. corpore requiri aliqua similitudo ex parte visivæ potentiæ scilicet lumen; et n̄ negat hanc similitudinem ex parte objecti et ad 3um docet aliquam rem uniri cum potentia per speciem id est a Divina uniri intellectui creato, ut intellectus in actu, q. etiam repetit S. Tho. aliis in locis art. 3. sect. 2. refferendis. similiter q. 12 art. 5. corp. et ad 2um ait n̄ q. per hoc lumen Dei essentia intelligibilis fiat sed ad hoc q. intellectus fiat potens. et clarissime excludit a Lumine munus speciei quodlibeto. q. 2. art. 2 lumen n̄ est necessarium ad

hoc

hoc q. faciat intelligibile in actu ad q. est nobis necessaria lumen intellectus agentis id est ad perficiendum intellectum. q. tr. idem verbis repetit q. 20 de verit. art. 2. corpore stra.—

Probatur 1.º ex rationibus 1.ª et potissima quam S. Tho. indicat in d. dictis art.is nam spes impressa præsupponit potentiam intellectivam completam in ratione potentiæ, eamque indifferentem determinat ad hoc potius quam illud objectum cognoscendum; q. attingit modo objecti seipso gerat munus speciei, modo spes impressæ accidentalis loco obji substituatur, ut patet in dictis in oibus cognitionibus; sed lumen gloriæ non præsupponit virtutem intellectivam completam ad videndum Deum, sed potius complet illam et per modum habitus tribuit illi potentiam ad eliciendam visionem et illam confortat potentiam, ut ex concilio Bienensi disp. 8. ostendemus, q. posito lumine adhuc necessarius est concursus spei ad videndum Deum q. ille non præstatur per lumen gloriæ; minor q. lumen non præsupponat completam virtutem potentiæ intellectivæ probatur nam si præsupponeret et lumen ad deretur ut spes sicut potentia completa actum circa reliqua obja postulat illorum spes tanquam sibi connaliter debitas, ita respectu Dei postularet connaliter lumen tanquam speciem essentiæ Divinæ, q. est plus quam falsum.—

2.ª ratio nam ea ipsa essentia Divina per se est summe intelligibilis, atque adeo se ipsa determinat

ingenere obj.i et spei q. superaddita est spes impressa creata q. superaddit pontit lumen gloriae munus spei impressae. atq. hic discursus robur accipiet ex dicendis art. 2.

3a ratio nam ad quamcumque actum cognitivum etiam supernaturalis requiritur duplex genus aux. et virtutis alterum ex parte potentiae et alterum ex parte obj.i, q. ad visionem beatam requiritur et principium supernaturale ex parte potentiae et insuper principium supernaturale ex parte obj.i quod cum lumen requiratur ex parte potentiae, debet ex p. obj.i concedi principium distinctum per modum speciei, scilicet essentia per se ipsam, vel species impressa essentiae vicaria. ante induct. constat. nam ad actus naturales, praeter potentiam intellectivam sufficientem et completam ingenere efficientis principalis, requiruntur species loco obj.orum determinantes tam in nobis quam in Angelis. Praeterea ad actus supernaturales fidei prudentiae et aliarum infusarum xpi domini et Beatorum praeter habitus supernaturales elevantes intellectum et complentes illum in genere potentiae requiruntur species vel naturales vel supernaturales loco obj.orum determinantes q. ad visionem beatam praeter lumen per modum habitus concedendum est concursus vel ab essentia divina praesentialiter vel ab specie impressa illius.

4a ratio nam voluntas v. g. ad amorem beatificum praeter habitum charitatis requisitum ad elevandam potentiam indiget determinatione et concursu ex parte obj.i praesentialiter per motum ipsius obj.i beatifici

scilicet

scilicet essentiæ Divinæ et speciem determinatam visionis beatæ talia obiectum proponentis quod intellectus ad visionem beatam efficiendam, præter habitum luminis postulat determinatum et concursum ex parte obiecti sive essentiæ Divinæ immediate vel mediante specie determinantis —

Dices cognitio bonitatis non determinat voluntatem coefficiendo cum illa actum amoris, quia neque ad cognitionem requiritur species efficiens actum intellectus. Henricus [illegible] respondet negando consequentiam quia voluntas non amat repræsentando obiectum, intellectus vero cognoscit illud repræsentando ad quod requiritur concursus effectivus sed hæc responsio insufficiens est debuisset enim assignare rationem ob quam [illegible] repræsentationis existens in actu intellectus postulet concursum effectivum, neque sufficiat [illegible] modus determinandi. Sufficienter respondent non pauci neque ignobiles Doctores negando antecedens quia existimant actum intellectus concurrere efficienter ad actum voluntatis circa obiectum quod proponit, eos refferunt et sequuntur Molina 1. p. q. 19 art. 2. disp. 3. Fonseca 5. meth. c. 2. q. 4. sect. 3. et lib. 9. c. 2. q. 6. sect. 2. et Valentia 1.2. tho. 7. tr. 1. disp. 5. sect. 3. — Sed quia aliter ego censui disp. 4. de anima q. 2. art. 1. quæstione 4. scilicet cognitionem non determinare efficienter ad actum voluntatis, sicut determinat species ad actum intellectus, aliter etiam respondeo concedendo antecedens negando consequentiam discrimen sic in eo loco assignavi

nari. cum ad efficiendum actum voluntatis adsit sufficiens virtus ex parte voluntatis et virtus motiva ex parte obji, solum deest quod primum determinet ipsam ad tale determinatum objectum. hoc autem sufficienter praestat actus intellectus absque efficientia ex eo radice in eadem subjecta ans viventis et attendentis per talem actum intellectus, ex quo provenit per quandam sympathiam et conexionem quod per voluntatem sit applicata ad illud idem objectum et sufficienter determinata, ut ad illud per voluntatem tendat, secus contingit in intellectu quod eodem pacto indiget principio determinante, cum autem phantasma corporeum propter improportionem et materialitatem in repraesentando non possit intellectum immediate determinare, colligitur necessitas specierum spiritualium ut determinent intellectum. cum ergo hae species non sint actus vitales neque similitudines expressae objecti, id emortuo modo informant in intellectu anima ad illas non attendit, atque adeo neque per illas potest extrinsece determinari, nisi simul cum intellectu intellectionem efficiant ——

Sect. 2. argumentum Vasquez dissolvuntur ——

objiciens eo non repugnat quod in eadem entitate conjungantur virtus supernaturalis elevans ex parte potentiae, et virtus determinans ex parte obji, quod lumen gloriae utrumque praestabit, quimobrem non sit addere aut concursum essentiae aut speciem creatam impressam, specialiter cum deus.

The.

1. p. q. 12 art. 2 lumen appellet similitudinem Dei. Dico diversam esse quaestionem de possibilitate ut optime observavit Herice. quamvis enim lumen connexum utramque virtutem possibile sit, de quo non curo quia nullam manifestam implicationem invenio, sed probabilius est re ipsa non connexi a lumine gloriae, quaestio de facto datur, quamvis oppositum dicendum sit probabile ut recte Suarez et Arriaga 1. nam communius est quod per distinctas virtutes praestent illa duo munera et habitum et speciei. 2o quia D. Thomas id expressit. 3o quia alterum illorum se tenet ex parte potentiae alterum ex parte objecti quia sicut potentia differt ab objecto, ita habitus supernaturalis ab specie. 4o nam in reliquis cognitionibus differunt habitus supernaturales ab speciebus. 5o nam data ea distinctione minus ordinatur res confundendo objectum.

Objicies 1o secundum seu teriam Theologorum debet recedi lumen gloriae quia intellectum complectat in ratione potentiae et cum intellectu ut causa principalis ad visionem concurrat quia concurrat per modum speciei ergo comparatur nam si alia dareretur species aut essentia vice speciei concurrens lumine esset superfluus; quandoque enim principium proximum alicujus effectus debet in illo habere peculiarem perfectionem tali principio respondentem: sed tota perfectio visionis sufficienter respondet intellectui perfusso lumine gloriae et intellectui sine lumine, si conjugatur cum specie quia si lumen recedendum sit concursus speciei aut essentiae superfluet, et si hic concedatur lu

men erit supervacaneu minor probatur nam quia visio beata est actus intellectus intellectui attribuitur; quod sit talis visio scilicet intuitiva essentiae Divinae et supernaturalis essentiae Divinae speciei adscribitur, ergo nulla superest perfectio, quae lumini attribuatur, ergo aut lumen aut species superfluet —.

Respondeo nullum ex illis principiis esse superfluum sed omnia necessaria, lumen ex parte potentiae species ex parte obiecti. quare respondeo ad nagandam esse sequelam. ad eius probationem respondeo majorem non esse adeo certam ac supponitur a P. Vasquez, non enim facile in quolibet effectu peculiares reperientur perfectiones, quae singulis causis proximis respondeant; exemplum vulgare est in actu naturali respectu intellectus operantis ex habitu, nulla enim perfectio peculiaris assignabitur in actu, quae peculiariter habitui respondeat. Similiter in effectibus sublunaribus, animatis et inanimatis non assignabuntur peculiares perfectiones, quae Luci solari et influentiis caelestibus aliisque causis proximis respondeant. Sed esto ea propositio vera, non deerunt in visione perfectiones peculiares respectu illorum trium principiorum. nam intellectui respondet quod illa visio sit intellectio; essentiae per modum speciei quod sit repraesentatio illius; et lumini gloriae, quod sit repraesentatio supernaturalis et intuitiva, nam quamvis ad hoc etiam determinet essentia, id non assequeretur sortitio luminis, quod si non daretur neque essentia Divina ad visionem

in

intuitivam determinaret sicut n determinat in Wa —

Obj. 3. munus spei est coagere simul cum spe intellectiva determinando illam ad hoc potius quam illud objectum, sed hoc tamen prestat lumen efficiens visionem, cum intellectus eo illo posito maneat intellectus determinatus ad visionem beatam ergo ga gerit munus spei —

Respondeo spem requiri ut effective concurrat ad visionem determinans potentiam vice objecti tanquam instrumentum illius; lumen vero tanquam complementum potentiae, et utrumque requiritur, et utriusque concursus est in genere efficientis; nam sicut posito habitu fidei ex parte intellectus tanquam potentia effectivo adhuc requiritur spes ut principium etiam effectivum, et ex parte objecti; ita posito lumine ex parte intellectus adhuc requiretur concursus objecti effectivus. similiter in voluntate, ad actum charitatis, preter habitum ex parte potentiae requiritur determinatio ex parte objecti. hec doctrina est ut diffusius arguit. et intellectus cum lumine maneat omnino determinatus ad talem individualem visionem nam probabilius est, hanc determinationem tribui quandoque ab essentia ut applicata per modum spei, de qua art. 4. et Ssp. 5 —

art. 3.

An re ipsa detur species creata praeter lumen.

Sect. 1. Verior sententia approbatur.

Magni et praestantes aliquot DD. laudan-
tur ab Henricho Richardo, Maurone et Salas
quamvis suppresso nomine, qui re ipsa dari speciem ad
videndum Deum existimarunt. hanc eandem sententiam te-
nuit Andreas de Vega Obandus in dist. 49 propositione 20 eam
que probabilem censent, praeter Obandum Richardus
3. dist. 49 art. 1. quaestione 3. et quolibet 6. dist. 49 art. 3.
quaestione 1. et alii Argentinas 3. dist. 24. quaestione unica art. 1. ad
3um Udalricus et Tarantasia apud Chartusianum
6. quaestione 3. et Palacios 2. dist. 1. disp. 4. et cum eorum mul-
tis hanc sententiam expresse defendat eam sequitur Egydius
Lusitanus 2. 2ae tho. 2. lib. 8. p. 2. quaestione 3. art. 3. § 2.
et audet dicere eam a se praeferri quia plurium DDrum
authoritate nititur. Sapientius Herice 1. p. disp. 42 c.
2. et 3. licet hanc sententiam putet probabilem oppositam tamen prop-
ter majus pondus authoritatis putat probabiliorem. favet
Vasquez disp. 43. c. 7. dum ait connaturale esse ut sic
datur species creata, si aliquid praeter lumen requireret recedendum

Sit secunda de facto essentia divina per ipsam effi-
cienter concurrit ad visionem per modum speciei, neque datur
alia species impressa creata. haec secunda est longe verior, eamque
docet S. Tho. ubique affirmans essentiam divinam seipsa
determinare ad visionem per modum speciei et ut ipse
loquitur constituere intellectum in actu. ita docet 1. p.
q. 12

n art. 2. ad 3. et lib. art. 5. et 3. p. p. q. 9. art.
2 et art. 8. ad 3.um et lib. 3. sententiarum distinct. 14
art. 1. quæstiuncula 4. ad 2.um et art. 2 quæstiun. 1.
corp. et lib. 4 dist. 49 q. 2. art. 1. et 6. et lib. 3.
contra gentes c. 51. 52. 53. et 55 de veritate q. 8. art.
1. corpore et ad 3.um et art. 2. corpore et ad 3.um et art.
3. 4. et 5. et q. 10 art. 4. et 11. et quodlibeto 7. art. 1.
et quodlibeto 10 * fine. Duo præcipua testimonia seligam absque
ex 1. p. q. 12 art. 2. ad 3.um sicut aliæ formæ intelligi
biles (sc. species impressæ quæ sic appellantur ab Arist.
et S. Tho. passim) uniuntur intellectui secundum aliquod
esse quo informant ipsum intellectum et faciunt illum
in actu; ita divina essentia unitur intellectui creato ut
intellectum in actu per se ipsam faciens intellectum
in actu, et quodlib. 7. art. 1. in sed contra et in corpore
art. sic ait: similiter etiam hic non est aliud medium secundum
sit aliqua species essentiæ divinæ intellectum informans.
et ad 3.um essentia divina est pure lux et ideo non requirit
aliquam aliam speciem &c.a similia sunt reliqua testimonia. Ejusdem
sententiæ sunt Principes Theologiæ Scholasticæ Albertus Mag
nus, Alensis. S. Bonaventura Altissiodorensis. Scotus Her
bon Paludanus et DD. recentiores relati art. præcedenti contra
P. Vasquez et refferendi art. 5 quatenus negant possibi
lem esse speciem creatam et Recentiores recentes præter Egydium
Quamvis hanc plures asserant dicunt
à Suarez. 1. p. lib. 2. c. 10. Castello q. 12. art. 2

dub. 8. & 9. Herice disp. 92. c. 2. et 3. et Salas. 1. 2ᵉ tt. 2. disp. 5. sect. 2. nᵒ 34. seq. q. ad bene reducuntur qᵃ spes impressa redditur ut suppleat impportionem obj, quando impportionatum est ad determinandum intellectum se ipso immediate; sed essᵃ Divina se ipsa immediate est objm summe pportionatum ad determinandum immediate intellectum Beati, q. n. indiget adhoc spe impressa creata q. h. n. datur qᵃ superflua est et superflue fieret p plura q. posset fieri per solam essentiam. Sequel est evidens. major ab oibus admittitur eam que recte tradidit S. Augustinus tho. 3. lib. 10 de Trinitᵉ c. 5. quia n. pot dicitur secum introrsum in regionem incorporea ipsa corpora aia inferre; imagines eorum cum voluerit recipit. q. desumpsit ex Arist. 3. de aia c. 8. x hr. 38. ubi necesse est autem aut ipsas aut formas esse; ipsas igitur non; non n. lapis in aia est sed forma. ex qᵒ ittᵒ, insuper colligitur non solum spes rerum posse determinare intellectum sed quandoque res ipsas, quarum loco tunc solum spes substituuntur cum res ipse per se immediate n. possunt potentiam determinare s. qᵃ valde materiales s. qᵃ distantes &ᵃ —.

Minor vero p. essᵃ Divina heat pportionem sufficientem ut per se ipsam possit intellectum determinare pbatur sic nam ut constat ex S. Dr. ttᵒ, regulares sunt, que per se ipsas heat virtutem ad determinandum potentiam intellectivam ad cognoscendum absque spe q. sed het essᵃ Divina. Sequel pbatur nam virtus ad deter=

mi=

minandum per se intellectum et immediate producendam visionem, quae potest appellari intelligibilitas, est magna perfectio, nulla imperfectione admixta, ut constabit ex solutione argumentorum atque adeo est perfectio simpliciter simplex, quae debet competere essentiae divinae, quae cum sit infinita simpliciter in omni genere perfectionis debet formaliter habere quidquid dicit perfectionem nulla imperfectione permixtam etc.

Probatur 2° eadem minor nam res ex obiecto improportionata sunt ad determinandum per se immediate potentiam intellectivam, quia distantia sunt, quia materialia, quia non sunt unita neque unibilia cum anima et intellectu quantum sufficit ad hoc ut intellectum determinent; sed nulla huiusmodi improportio habet essentia divina quae per se ipsam immediate potest intellectum determinare. minor probatur nam in primis essentia divina non distat sed intime praesens est realiter vero intellectui. Deinde non est quodpiam materiale sed summe immaterialis plus quam quaelibet species intentionalis. tandem licet realiter non sit unita neque unibilis realiter cum intellectu, hoc tamen non requiritur essentialiter ad praestandum influxum speciei in essentia Dei infinita (licet requiratur in speciebus finitis et accidentalibus) quae propter suam eminentiam potest efficere sine unione reali et physica, quod species intentionales sine unione non possunt, ex eo quod essentia propagat suum concursum effectivum cum intellectus influxu. Sicut enim Deus potest alias actiones et influxus, ita etiam potest influxum speciei

et consequenter minus realis distinctae, quod essentia divina est proportionata per se et sufficienter applicata et praesens obiective ad hoc ut ab intellectu videatur; ~

Probatur 3° eadem minor nam id quod est essentialiter summe intelligibile non indiget specie ad hoc ut intelligatur; sed essentia divina est summe et perfectissimo modo intelligibilis, sicut est ens summe perfectum nam perfectioni entis mensuratur eius intelligibilitas sicut proprietas sua radice, ergo essentia divina non indiget specie intentionali, sed per se ipsam potest hoc munus praestare, minor est manifesta maior probatur 2° nam id quod essentialiter est summe intelligibile in ratione obiecti, debet habere intrinsece et essentialiter quidquid in ratione obiecti illi necessarium est ad hoc ut intelligatur, alias non esset summe si non esset per se intelligibile. probatur 3° eadem maior, nam ideo indigent specie aliae res materiales et distantes quia per se ipsas non sunt satis intelligibiles, ergo ut aliquod obiectum sit essentialiter per se satis intelligibile requiritur ut non indigeat specie a se distincta ad hoc ut intelligatur nam si indigeret, per illam redderetur intelligibile, ideoque ex se et essentialiter non esset intelligibile.

Et nam intelligibile est quod potest intelligi, ergo quod est summe intelligibile summo modo habet posse quantum est ex parte sua ad hoc ut intelligatur, ergo quod sine specie potest intelligi, si non specie indigeret non posset per se praestare ut intelligeretur, ergo illud deesset posse ad hoc ut intelligeretur, ergo essentia divina cui nihil deest ut potest summe

in

intelligibili n. indiget spe intentionali & per se ipsam mobet instar spei intentionalis —.

Sect. 2. an sp. in intentionali de facto sit concedenda.

Obj. 1. quamvis essentia divina ex se intelligibilis, adhuc debet media spe concurrere ut connaturali modo operetur & de facto datur spes impressa ans. probatur nam essentia divina posset immediate elevare intellectum, vice luminis, nihilominus congruit magis media qualitate prius proximiori elevante ad hunc gloriae redditur & ut determinet per modum spei connaturalius est ut qualitate spe creata. Confirmatur 1° nam 2a ad Chorinthios 5. n° 6. et. dicitur dum sumus in corpore peregrinamur a Domino per fidem n. ambulamus et n. per speciem quasi in patria ambulamus per spem. Confirmatur 2°, nam causa 2a connaturalius concurrit quam 1a; et causa magis univoca connaturalius quam equivoca & spes creata connaturalius quam Deus —.

Respondeo negando ans. Ad ejus probationem Respondeo inter potentiam et objectum hoc dari discrimen respectu productionis actus vitalis; nam potentia concurrit vitali modo & ut spes et cum potentia sit improportionata respectu visionis, debuit elevari lumine potentia, atque adeo n. per objectum sed per virtutem intrinsecum et sibi realiter unitum quia vitala n. sit nec vitaliter operetur respectu potentiae

vitale et finalius est ut complem.tum poae vitalis in ratione poae sit illi intrinsecum et realiter unitum. alioquin fingit in spe, quae non concurrit ut principium vitale neque ut complem.tum principii vitalis, illud elevans in ratione poae, neque determinat ex parte ipsius poae, sed ex parte obiecti et ideo non est necess.um ad maiorem vitalitatem ut semper sit unita et intrinseca poae.

Accedit aliud discrimen, nam spes impressa quemadmodum vicaria semper est instrumentum obiecti, non tamen ita semper simul cum illa tanquam instr.o connaturali ipsum obiectum principaliter concurrat, sed ponitur spes loco obiecti, quando obiectum est improportionatum et non potest per se ipsum determinare. quare talis necessitas cessat quando obiectum per se est intelligibile et ideo tunc finalius erit operari sine spe creata; aliás si spes daretur et simul obiectum ut potentiae proportionatum immediate concurreret, admitteretur miraculum et in hoc quod spes et obiectum simul concurrerent ad actum vitalem, ut causae in illo genere adaequatae, siquidem altera ex illis cum sit causa sufficiens et sufficienter applicata concursum suppeditat, et in eo quod utraque simul concurrens concursum attemperet, quod est alienum a communi modo operandi in genere speciei. At pôa et illius complem.tum v. g. lumen ita sese adiuvant, ut utriusque concursus immediatus requiratur ad producendam intellectionem.

Ad 2.um dicitur ex S. Ircnaeo et S. Iustiniano etc. cum Sancto Crisosthomo et illius sequacibus per spem intelligi non impressam sed pulchritudinem Dei, quae non tamen sed in patria facialiter videbitur.

non

spes impressa, cujus usus potius datur dum per fidem ambulamus. Vasquez 2. p. disp. 50. c. 7 nº 3. per vocem grecam [illegible], voci latinae spes respondentes intelligit facies imaginis, de quibus loquitur S. Aug. [illegible] psal. 92. in fine. Ad 2am resp. Rº illud totum falsum esse de causa 1ª proxima et magis minore securrit ut vicaria est substituta alterius, sicut spes est substituta obj., nam in eo casu si objectum sit proportionatum ad determinandum se sed minus minorum increatum et remotum realius, securrit, quia est causa proprietaria, et presente proprietario minus necesse est, quod securrat substitutus.

Obj. 2º idem prerequisitur ad actum vitalem speciem in ordine representationis saltem realiter non potest a Deo suppleri sed neque minus speciem, quae determinat ad actum ut forma representans objectum. Ans. probatur nam propterea cognitio, quae prerequiritur ad volitionem saltem realiter negata Deo suppleri, quia est requisitum per modum representationis, sed neque spes impressa, quae est prerequisita in genere representationis. Resp. 1º nam Deus negat intellectum reddere videntem ut spes expressa, sed neque ut impressa. Resp. 2º nam essentia Divina est summe appetibilis per se ipsam et non indiget objecto illam applicante ad hoc tamen, sed ipsa essentia Divina et summe intelligibilis indigebit spes applicante ad hoc ut videatur.

Ad argumentum respondet spem dici representatem formam et imaginem obj. non expressam et formalem sed virtualem quae scilicet determinat intellectum esse

cientem ad formalem et ideo ejus defectus potest sup
pleri per essentiam Divinam. aliter contingit in cognitione, quia
requisita ad volitionem, quae formalis et vitalis est repraesen
tatio, et non potest suppleri a Deo formaliter, quia Deus seip
so non potest formaliter reddere videntem, quia ad vitalem
hanc denominationem requiritur influxus activus et passivus in
tellectus ut dicta disp. 2. art. 1. Inde patet ad 2um
quaesitum —   Neque etiam potest suppleri a Deo defectus cog
nitionis ut voluntas amet praestando ulteriorem concur
sum effectivum, nam esto id fieri possit per potentiam
absolutam respectu volitionis necessariae. non tamen respectu
volitionis liberae, cujus libertas radicatur in cognitione
dum, neque respectu volitionis necessariae naliter elicitae
nam quod mutetur gen⁹ ɔcurrendi formaliter, quod respectu
volitionis competit cognitioni in genere efficientis, quod illum potest
a Deo praestari, praeternaturale est, haec tamen praeternaturalitas non datur
in hoc quod essentia ɔcurrat ad visionem in genere efficientis, cum
hoc gen⁹ ɔcurrendi sit ̄p̄prium speciei accedit ɔpetis natura
voluntatis, quae caeca est neque potest amare nisi id quod vide
atur esse bonum; videri autem non potest nisi per visionem. Inde
patet ad 2um ɔfirmatum tamen Deus sit summe appetibilis nullus
tamen poterit ad illum inclinari per volitionem caecam, nisi ta
lis summa appetibilitas, cognoscatur: at sola positione
speciei efficientis visionem producitur visio, quae objectum cognoscitur
et similiter poterit ab essentia Divina in eodem genere pro
duci —
      obj. 3° essentia Divina neque genere nunquam speciei
respectu visionis beatae, quod ɔcedenda est species creata impres
sa

ta ans probatur 1° nam essentia Divina non potest subordinari
intellectui; at hoc necessarium esset ut munus speciei ge
reret. 2° species naturalis debet proportionari; at essentia Divina
deberi non potest intellectui, etiam lumine gloriæ illustrato, sed
tum non debetur intellectui increato. 3° sicut neque gere
re munus speciei respectu cognitionis, qua viatores Deum
cognoscunt, ita neque respectu visionis beatæ. 4° essentia
Divina sicut eminenter continet species omnes intelligibiles
ita et omnes sensibiles; sed non potest munus speciei subire respec
tu sensuum, ergo neque respectu intellectus. 5° non conveniunt in
essentia Divina omnia requisita ad speciem, ergo neque est neque
potest esse species.

Respondeo negando ans. Ad 1um probationem dico: speciem
creatam subordinari intellectui, quia est instrumentum
illius; essentiamque Divinam dum gerit munus speciei proprie
subordinari in operando soli voluntati Divinæ; voluntas
autem medio lumine elevat intellectum, unde hic
potius et lumini et essentiæ subordinatur, nihil omnino
essentia non operatur nisi intellectus operatur, sed hæc non est proprie
subordinatio, quia intellectus non operatur nisi ex elevatione Divi
na. ita Suarez l. n° 20 Tanner 1. p. q. 12 art. 2.
disp. 3. ad 2um Ubi supra, n° 32.

Ad 2am dico rursus essentiam non deberi intellectui se
cundum se, recte tamen illi ut elevato per lumen gloriæ ad
visionem creatam, sicut cursus supernaturalis Divinus debetur
aliis causis creatis supernaturalibus absque ullo incommodo. Ad
multo altiorem visionem determinat Deum essentia Divina
per modum speciei debitæ ad intellectum increatum comprehen

Visum ipsius Dei ——

Ad 3am resp. Divina non gerit munus speciei respectu cognitionis imperfectae viatoris, quia hoc non pertineret ad perfectionem intelligibilitatis divinae sed potius argueret in illa imperfectionem, si determinaret ad cognoscendum seipsam non ut est in se, sed aliter et imperfecto modo ad quod essentia Dei solum est species determinans ad visionem sui ex aliis in se; cum autem nullus sensus possit cognoscere Deum, neque species sensibilia in Deo quae id implicant, ut disp. 7. ostendam, necessario sequitur quod licet contineat eminenter species sensibiles non potest gerere munus speciei respectu sensuum; salvatur vero quod eas species sensibiles contineat eminenter quia potest determinare ad meliorem cognitionem obiectorum sensibilium, scilicet ad visionem spiritualem eorum in Deo per quam sensus non possunt cognoscere, sed solus intellectus. ad

Ad 4am probationem art. 5o respondebitur dum explicem an et quo modo rationes requisitae ad speciem in essentia Divina contineantur. illud interim admoneo, me nunquam asseruisse neque asserendum esse Divinam essentiam esse formaliter speciem intentionalem sui, sed solum determinare ad visionem loco speciei, et sublatis imperfectionibus gerere eius munera, ad quae poni solet species impressa. ita Suarez lib. 2. de attrib. c. 12. no 6. et c. 35. no 5. Herice disp. 40 c. 3. no 31. Salas 1. 2 tho. 1. tract. 2. disp. 4. sect. 4. no 58 et Lusitanus to. tho. 2. lib. 8. p. 2. q. 3. art. 3. § 3. vide Caietanum 1. p. q. 12. art. 2. § ad evidentiam, et Albeldam

dis.

disp. 25. sect. 5. ratio est nam species impressa proprie sumpta est illa, quae substituitur loco obiecti, ut semen illius; hoc autem non potest affirmari proprie de obiecto, quod ipsum concurrit ut species, quamvis concurrat per modum speciei formalissime in quantum intelligibile —

Ex qua doctrina observo contra aliquos Recentiores qui dicunt Verbum formaliter accipere per generationem naturam a Patre divino quia ab illo accipit essentiam ut speciem formalissime; eos non assignare naturam divinam ut filio communicatam sed quandam veluti proprietatem illius, scilicet intelligibilitatem per quam ipsi met fatentur naturam formalissime gerere munus speciei, et filius non procedit similis in natura formalissime sed in proprietate intelligibilitatis quam si dicant hanc inferre et praesupponere naturam, facile ostenditur id non sufficere ad generationem; nam amor in creatis eam praesupponit et tamen non est terminus formalis generationis, de quo alias —

Art. 4.

Qua ratione essentia divina concurrat per modum speciei —

Cum ex dictis constet nullam dari speciem creatam ad videndum Deum et divinam essentiam munus speciei sufficere facile duxi peculiarem quaestionem instituere circa modum quo essentia divina hoc praestat officium in quem finem munera speciei impressae prius explicabo —

Sect. 2. explicantur munera spei impressae

De hoc latissime Egydius Lusitanus 2. tho. 2. lib. 8. p. 1. q. 3. Arubius id dilucidius Suarez 1. p. lib. 2. de attrib. c. 12 à n° 5. Herc. d. 40 c. 6. in primis et celebre munus spei est quod uniat obiectum cum potentia et ratione huius unionis docet S. Th. 1. p. q. 14 art. 2. et q. 55 art. 1. ad 2um ex intelligibili et intellectu fieri unum sicut ex actu et potentia. Unde duplici titulo unitur obiectum cum potentia et per speciem expressam et cognitionem et prius ante cognitionem per speciem impressam. Per hanc unionem redditur potentia intelligens in actu 1° per alteram vero redditur ultimo determinata ad cognoscendum in actu 2°. Haec autem unio dicitur intentionalis non realis neque physica quae exercetur si obiectum realiter distet a potentia ut diximus.

Alterum munus est quod species quodammodo sit repraesentatio obiecti, propterea Arist. 3. de anima text. 38. lib. de memoria c. 1. et alibi species appellat formas, imagines, imitationes, picturas, monumenta et simulachra obiectorum similiter S. Aug. tho. 3. lib. 12 de gen. ad lit. c. 23. et lib. 10 de Trinit. c. 5. et alii. Suarez lib. 2 de attrib. c. 13. n° 10 tenendum speciem non esse similitudinem formalem et expressionem obiecti sed solum virtualem, adversantur alii ut Conimbr. in Logica lib. 1. de interpret. c. 2. q. 2. art. 1. Egydius Lusit. 1. 2. tho. 2. lib. 8. p. 1. q. 8. art. 3. § 2. sed praecipue Herice disp. 40 c. 6. n° 54

54 q ait negari non posse spem impressam habere
quandam similitudinem obj. ac habet ipsa cognitio; item
concurrere ad cognitionem ut causa equivoca tandem illi
attribui quodque representationis expressae datur in cogn.
Unde patet quod solum superest questio de nomine an haec
similitudo appellanda sit formalis an virtualis? ego
postremus credo appellandam virtualem qa. ea illa repe-
ritur in semine naturali respectu viventis geniti, nam
ut genitum simile genitori producere ut causa equivocas
aut species potest producere cognitionem similem obj., et sic semen
naturale solum dicitur simile virtualiter genito aut genitori
quare Arist. et S. Augustinus metaphorice loquuntur
dum spem imaginem et simulachrum obj. appellant.

3° ratione tam minus quam representationis quae
inest speciei, haec determinat potentiam ut potius versetur circa hoc
quam circa illud objectum, sine qua determinatione potentia ex se in
differens et indeterminata maneret, et sicut materia 1a
dicitur et est pura potentia respectu formarum realium et phy
sicarum quarum nullam ex se determinate appetit, sed ad
omnes habet indifferentiam, ita potentia cognoscitiva ait S. Tho.
q. 8. de verit. art. 6.) est pura potentia respectu for
marum intelligibilium ita ut ex se ad omnes habet indifferentia
in qua tamen similitudo exemplaris consistit; nam cum haec indifferentia
stat, quod potentia jam determinata per spem, actum concurrat
ad intellectum. Addit S. Thomas n° 58. quod potentia
completa in ratione potentiae adhuc esse inadequatum principium et indiffe-
rens respectu intellectionis ———

4° species non determinatur exercet concurrendo

effectiue simul cum spe et etiam habitu ad intellectum probat id P. Herice n° 53. et Egydius eo lib. d. p. 1. q. 23. art. 9 q. 2. ex Arist. quatenus ait spem antequam cognoscat obiectum fieri quodammodo ipsum obiectum, per quod dicendo dat spem constitui in actu 2° omnino completo et proximo ad producendam cognitionem quod non posset fieri, neque recte potest intelligi nisi spes addat virtutem aliam et determinet potentiam cum illa coefficiendo cognitionem;

Praeter hec quatuor munera assignat alia tria Egydius, sustitans 1° in eo lib. d. p. 1. q. 2. q. art. 1. § 1. et 2° ait proprium esse spei quod media illa intellectus fiat intentionaliter ipsum obiectum: quod esse intentionale ostendit esse quid reale quamuis dicatur reale intentionale ut distinguatur ab esse reali naturali, quod ipsum obiectum habet in se. hoc vltimum obseruauit etiam Herice d. 40 c. 6. n° 61. ex Arist. 3. de anima textu 38. S. August. 5. et S. Tho. quest. 8 de veritate, art. 2. et 4 dist. 49 q. 2. art. 1. et lib. 3. contra gent. c. 51. hoc vero esse munus spei docet Arist. saepe in 3° de anima textu 8. 24. 28. 36. 37. et 38. deinde Egydius docet esse munus spei quod constituat spem proxime in actu 1° ad intelligendum. probat ex Arist. 3° de anima textu 8. tandem ea q. 4. art. 3. docet esse munus spei quod media illa obiectum reddatur praesens obiectiue, non assistens tamen extrinsece sed vnitum per obiecti similitudinem cum intellectu.

Hec tria munera in quatuor prioribus includuntur et sufficienter intelliguntur. quod enim spes fiat ipsum

ipsum objectum per speciem habet ex eo, quod virtus repraesentati-
va obiecti est quodammodo ipsum obiectum; sicut imago Cae-
saris dicitur Caesar: unde cum haec imago aliquo modo
uniatur cum potentia, haec fit quodammodo obiectum, ex eo quod
talem speciem recipiat. ex eadem unione et repraesentatione
fuerit et ratione illius intelligitur quod potentia reddatur potens
cognoscere et in actu completa: et eo ipso intelligitur obiectum
praesens objective intellectui.

Tandem Arriaga eadem disp. [illegible] s. 6. a n° 59 quasi
non multum indicat ad defendendam possibilitatem speciei im-
pressae Dei ut est in se, excludit rationem speciei non se te-
nere ex parte obiecti, ac propterea speciei impressae abrogando
esse officium vicariatus obiecti, quod illi frequenter solet a DD.
arrogari, dum eam obiecti vicariam appellant. quod officium
nullo jure illi spectare, probat quia ut aliquis gerat munus
vicarii et substituti opus est ut ille cuius vices gerit et cuius
agit vicarium habeat quoque tanquam proprietarius eandem po-
testatem quam vicarius solum habet delegatam ut patet in
moralibus; sed plurima obiecta nequeunt per se praestare
munus speciei, cum neque possint uniri cum potentia, neque illam
determinare, neque in actu 1° constituere neque actum
cognitionis efficere; quod non fuit proprietaria, quorum vices
suppleant ut vicarii et ex parte quorum se teneant species
intentionales. Dico, nam id affirmari non potest de speciebus
animae Christi Domini infusis ad cognoscenda per scientiam infusam
obiecta naturalia; neque de speciebus intelligibilibus naturalibus

presertim in sententia que eas a habitibus, nedum non distinguit, sed spes non sunt objecti vicarie, neque setenent ex parte objecti.

Caeterum multo verior est sententia quam ex innumeris DD. reffert Egydius 1. 2 S. th. a. Ub. B. p. 2. q. 3. art. 1. § 1. et sequuntur Suarez lib. 2. de attrib. c. 12. n.º 6. 7. et 11. et Mol. 1. p. q. 12. art. 2. disp. 1. et 2.a Fasolus eo dubio 9. n.º 33. et alii ex S. Thoma 1. p. q. 12. art. 2. q. 56. art. 1. et lib. 1. contra gentes c. 51. hec inquam sententia docet spem setenere ex parte objecti. et (ni fallor) convincitur ex doctrina Patris Herice disp. 9a c. 1. n.º 3. ubi sic ait. spes supponit completam virtutem aliquam potentiae in ratione potentiae, atque adeo adhuc supposita aliqua virtute potentiae completa proxime in ratione potentiae indiget alia virtute agente de ultimo determinante et quae doctrina vera est et ex ea infertur contra ipsum Herice. quod cursus spei non est in linea et genere potentiae, quandoquidem illam supponit completam, quod non setenet ex parte potentiae, quod est in genere objecti et setenet ex parte illius. Quare August. 1. exe git concursum spei et objecti, quasi sibi equivalerent; et similitudo de objecti, quae reperitur in cognitione tributa per spem melius adscribitur, quam objecto, presertim cum a potentia non possit tribui nisi ab extrinseco dicere.

Ad fundamentum oppositum respondet Fasolus 1. p. q. 12. art. 2. dubio 3. n.º 26. probabile esse dicere rem de objecto et posse producere sui speciem et posse

im

immediate succurrere cum specie ad cognitionem directe ap-
plicetur, absque indigentia speciei quae ad aliud necessaria non est
et fortasse neque vera, nam quamvis plura obiecta neque repre-
sentationes sui immediate, neque speciem sui possint producere, nihil-
ominus species dicitur explicatoria quia praestat id, quod obiecta praestare
deberent, si non obesset eorum improportio materialitas, aut di-
stantia, ad quod opus non est ut ipsa obiecta proprietaria sint ita ut
possint immediate efficere id quod efficit species; quare fateor
species non esse vicarias obiectorum semper, in ea acceptione, quod eadem
sit insit in ipsis obiectis proprietariis, sed in aliis non omnino im-
proprias praestent loco obiecti, quod non potest ipsum obiectum; quo modo
vicariatus reperitur quandoque etiam in moralibus. nam vicarius
generalis episcopi confirmati non dum tamen consecrati, aut ordine
sacro insigniti absolvit a casibus episcopo reservatis vica-
ria potestate, et tamen tunc episcopus non possit auferre reser-
vatos eatenus persistentes non potest absolvere. item parochus non
dum ordinato et impedito exercere ordinem aut alio modo vica-
rius substituitur stante eo impedimento ad ea quae sine ordine
sacro et ratione talis impedimenti a parocho non possunt exer-
ceri. denique pupillo sui impoti datur tutor et similia sunt
alia in quibus vicarii praestant non praesupposito in proprietario.

Ex dictis ergo munera speciei impressae ad duo ca-
pita revoco alterum ad genus causae formalis seu quasi for-
malis quod species praestat respectu intellectus. in quo genere
intelliguntur haec munera 1o quod species repraesentativa sit
2o quod determinat intellectum. 3o quod cum obiecto unum agit, ultimo
item speciem et alias in alio 2o, alterum ad genus

efficientibus, quatenus spes unita cum intellectu concurrit efficienter ad cognitionem et hoc exercet spes respectu essentiae, imo in hoc elucet vis repraesentativa speciei, quam propterea diximus non esse unitatis formalem, sed tantum virtualem.

Sectio 2. quomodo essentia Divina debeat munere speciei respectu creati intellectus.

Dico quod 1° essentia Divina absque vera repraesentatione, unitur cum intellectu per modum speciei non per unionem veram et realem illum informans sicut unitur species impressa accidentalis, sed per coniunctionem actualem subordinationis inter concursum essentiae et concursum intellectus suppositam essentiae Divinae comportatione et applicatione. quod non intercedat vera et realis unio omnes fatentur et constat ex rationibus generalibus quibus probatur esse impossibile essentiam Divinam uniri realiter cum quocunque extremo creato praesertim accidentali de quo in materia de incarnatione et disp. 2 de visione art. 1.

Quod vero dicunt Cajet. 1. p. q. 12. art. 2. et in responsione ad 3um. ubi Ripa et Sotus dist. 49 q. 1. art. 3. concl. 3. essentiam Divinam realiter uniri cum intellectu per suum esse intelligibile absque vera informatione, sicut personalitas Divina non informans sed tantum terminans unitur cum natura creata. optime refellitur a P. Herr. disp. 41. c. 3. ex eo quod esse intelligibile Dei sit esse reale quod si realiter unitur cum intellectu in

intellectui aliquid reale divinum et increatum unitum cum intellectu creato. hoc autem implicat quia in intellectu Beati, neque in illius substantia praesupponitur quod piam incompletum, quia per substantiam Dei compleatur sicut completur natura humana carens propria subsistentia per divinam personalitatem. Praeterea quia unio Dei cum accidenti non potest esse substantialis ut patet modo pendens ab accidente scilicet tanquam a subjecto. debet quod esse accidentalis. non inhaerentialis cum neutrum extremum alteri inhaereat neque terminationis ut patet, neque ulla alia accidentalis cum sit nexus substantiae divinae, chymerica est quod talis unio; Vide de P. Fonseca lib. 5. meth. c. 2. q. 2a sect. 2. asserit Deum extrinsece tantum assistere intellectui et non per unionem realem; caeterum uniere intellectum in esse et ultimo illum in actu secundo constituere. ponit vero eam unionem in esse, loco informationis quae ab specie creata praestatur. hoc late impugnant P. Suarez disp. 2a. methaph. sect. 1. Rub. 2. phys. tract. 4. q. 3. Herice disp. 41. c. 2. n.o 5. Lugitanus 1. 2. 8. tho. 2 lib. 8. p. 2. q. 9. art. 2. cum quibus ego sentio divinam essentiam neque informare per se intellectum Beati neque ejus vicem formalem speciei creatae respectu intellectus supplere formaliter per se ipsam. nam imperceptibile est intelligatur tribui effectus formalis sine forma v. g. album sine albedine calidum sine calore et ergo intelligatur effectus formalis speciei impressae absque specie impressa creata. Et nam quando intellectus beati

dicit à Fonseca cstitutꝰ in actu 2º ex formaliter determinatꝰ ab essª Divina et hic effꝰ formalis est ali qd intrinsecum intellectui et extrinsecum: si Deus in actu 2º antequam videat effꝰ illum tributum ab essª esse intrinsecum, et essª Divina per quam for maliter tributa est intellectui intrincesse unita. Si dicas esse extrinsecum, et essª Divina extrincesse assis tens absque eo, qd ponat qdpiam intrinsecum in intellec tu ex absque ullo genere unionis determinat.

Praeterea non opus est ut essª Divina posita extrincesse ex iuncta cum intellectu illum deo assimi let ex hoc pacto intellectꝰ fiat Deus intentionaliter, et iunctus cum essª, atque adeo essª in rigore non est re praesentatio ipsius Dei. nam si hoc contingat in cognitioni bus antequam procedit spes accidentalis, non sic in illis, ad quas concurrit ipsum objm, nam ante illas non opus erit ut intellectꝰ praeintelligatur similis objo in actu 2º, sed suf ficiet quod coniungatur cum obiº extrinsecè assistente ubi n. adest ipsum objm ad nihil deserviit illius simi litudo; ubi adest proprietaria essentia, necessª non est similitudo vicaria et substituta. Quare Aug. et alii DD. eam propositiones frequenter usurpantes, cog nitio debet esse ab intellectu, et in actu 2º prius supposi natus similis obiº, intelligendi sunt regulariter in cog nitionibus, in quibus objm ipsum per se non gerit mu nus spei.

Concludo igitur ut intellectꝰ constituatur per essª Divi

divinam dicto, in alteri 2°, non esse necessariam unionem realem inter essentiam et intellectum, neque veram informationem sicut datur inter speciem creatam et intellectum, haec n. non postulatur ad efficiendam visionem, sed ex defectabilitate accidentis quod non potest non inhaerere; quia si in genere efficientis abstraheretur a Deo sine unione in intellectu sicut accidentia in eucharistia, sicut haec possunt agere absque inhaerentia ita existimat P. Ferrice ea disp. 41. c. 2. n° 11. posse talem speciem non inhaerentem concurrere. nam cum actus 2us sit posterior 2a et ad hunc sufficiat ex parte causae virtus existentia et approximatio, dum haec dentur poterit produci visio absque speciei unio vera non intercedat; haec n. absque fundamento exigetur in dictis prius requisitis ad operationem vitalem neque tanquam virtus neque tanquam obiecto cum Deus ad visionem influat absque tali unione in genere causae efficientis et elevantis intellectum quae multo potiore iure essentia divina absque unione reali cum intellectu poterit concurrere per modum speciei; —

Dices 2° posito lumine gloriae et essentia divina quantumvis applicata adhuc intellectus non dicitur esse adaequatus in actu 2° completo ad hanc potius quam illam visionem producendam quia deest unio vera et realis speciei cum intellectu —

. Respondet optime Ferrice disp. 41. c. 2. n° 9. ex eo quod intellectui infundatur a Deo lumen gloriae cum tali determinata perfectione et intentione ex intentione liberali, ut producatur talis determinata visio —

Adde etiam ex eo quod Deus vellit negationem omnis impedi-
menti talis visionis intelligitur intellectus hic, quan-
dum reperitur in actu primo ut visionem producat: per aliud
actum voluntatis divinae exequentem, et esse divinae pro
tales volitiones liberas infusionis luminis et remotio-
nis impedimenti intelligitur sufficienter applicata
et determinata ut non aliam visionem producat. Tunc
voluntati liberae infundendi lumen ex tali inten-
tione respondet in actione terminata ad lumen respec-
tus physicus peculiaris ad visionem producendam et inten-
tionem iuxta dicta a me tradita disp. de praedestinatione.
et disp. 5 de praedest. art. [illegible] actui vero divino exequenti
respondebit ipsa productio visionis —

Dices 2º si producenda esset visio sine lu-
mine, ut recte posset, iuxta dicenda disp. [illegible] tunc ta-
lis voluntatis Dei producentis lumen ex ea intentione
non esset intellectus posite constitutus in actu primo re-
quisito immo deest ut operetur — Respondet Herice
[illegible] n° 20 tunc negationem impedimenti conservandam esse a
Deo ex intentione peculiari producendi talem et non aliam
visionem. nam quamvis ea negatio antea praeexisteret
ratione talis intentionis circa eandem negationem variabitur
actio illius conservativa. Addit duas alias solutiones a
me dum usurpatas disp. 5 de voluntate Dei art.
et disp. 5 de praedestinatione. Altera sic se habet in
eo casu conservandum esse lumen hoc [illegible] intellectum
ex

ex intentione talis visionis determinatae et per talem voluntatis operantis ex tali intentione sufficienter applicari efficaciter et infallibiliter ut in actu 2° intellectum ad talem visionem producendam; altera pars patet ex dictis; negationem enim impedimenti ab initio causatam esse a Deo ex sua intentione cuiuscumque eventi sub ea negatione in quovis tempore futuri, atque adeo cum intentione efficaci, ut cum talis determinata visio producatur, et ea posita dicta ista intentione intelligitur habere intellectum in actu 2° sufficienter actuatum et determinatum et similiter est determinatè applicata ad hoc ut talem visionem determinate producat.

Dices 3° illum actum liberum Dei qui vult animam negationem impedimenti ex intentione talis visionis non est causativum in exequutione ipsam visionem, ut ostendi in actu 2. de praedestinatione, et disp. 3 de praedest. art. 7. Sed ad hoc accedendo ut talis actus habeat exequens ut eius supponit Henrico disp. 4. a num. 6. forma quod sine hoc actu exequutivo non habet intellectus statum completam adaptationem et determinationem neque competere illi proxime applicata in actu 2°. ——

R. ad instructum pertinere partem dicere intellectum beati habere quod non habeat ea negata in actu 2° perinde etiam illud habitum cum ea intentione: nam eius decretum exequens ad illum actum 2°

Dices:

ccedam regni, adhuc nihil dabitur informaris intrin
sece intellectum ut constituatur in actu 2o quo adversa
ris concedere debuissent. q[uo]d v[er]o negative et sufficiat ut
intelligatur actu 1us complete attingi. disp. de praedest. art. 10 sect.
10. § 3. ubi docui tamen intrinsecum quod ex parte dei ne
gative unica ad effectum v. g. ad visionem dari, in deo, ubi
1us in eo intelligitur a intentio efficax visionis determi
nate, non solum quod per actum exequentem nihil addit
intrinsecum deo de novo, sed praevertim quod in decreto
intendente virtualiter continetur exequens, et ex illo infa
llibiliter infertur, imo et hoc ratione futuri ut praeco
gniti abstractive in lumine s. intellectu s. negat, im
pedimenti voluntatis cum intentione efficaci talis visionis. ex
doctrina tradita in disp. 5. de praedest. q. 1. art. 7 sect. 6.

Arguitur. S. Tho. 1. p. q. 12. art. 2. ad
3um docet divina essentia uniri intellectui creato, ut intellec
tum in actu. et q. 8. de verit. art. 1. ait divina
essentia esse formam quae intellectus beati ita videt deum
ut cum eo fiat unum in actu in intelligendo.

R. S. Tho. q. 8. de verit. art. 1. corp.
se satis explicuisse. non autem oportet quod ipsa divina essentia
fiat forma intellectus ipsius sed quod se habeat ad ipsum
ut forma ut sicut ex forma, quae est pars rei et ma
teria efficitur unum ens actu, ita licet dissimili modo [...]
se habeat hoc unum ex hac limitatione ex essentia divina
et intellectu creato fiat unum in intelligendo cum

intel

Vero intelligit ex specie Divina intelligitur, et voluntas ... extrahit ab essentia Divina veram rationem formae et per quandam similitudinem recedit humanae efficitur cum intellectu id est subordinatus et qualitas ... explicatur cum intellectu per extrinsecam tamen assistentiam essentiae Divinae in ordine ad eandem visionem producendam.

Sectio 3. Quomodo reliqua munera speciei essentiae Divinae exequatur.

Dico 2o essentia Divina in quantum essentia ut explicite distincta ab attributis et relationibus determinat ad visionem, quatenus ad illam effective concurrit per applicatam a libera Dei voluntate cui subordinatur in productione visionis beatae: haec est traditio ab ... quaest. ... art. 2. et 3. ... asserentium non dari creatam speciem ... essentiam Divinam succedere loco speciei. explicatur sic quemadmodum si daretur species creata Dei, praeter concursum Dei generalem vel particularem intra ordinem supernaturalem quo Deus concurreret cum lumine et intellectu ad visionem deberet dari concursus specialiter procedens a specie et illi attribuendus, ita in casu quo non datur species assero praeter concursum universalem et particularem ... illum qui ... a Dei ex determinatione intellectus et voluntatis Divinae dari alium concursum ... qui specialiter procedat ab essentia Divina ut praecisa a reliquis praedicatis Divinis, et illi ut tali attribuitur tanquam

pro effectivo l. modificato et determinato et applica
to per virtutem liberrimam Dei modo explicando.

In primis quod essentia Divina concurrat effective
docentis ex Deo quod essentia loco speciei concurrere effecti
ve: probatur nam modus concurrendi in genere effectivo
speciei non repugnat essentiae Divinae, cum tale genus causae
Dei nullam dicat imperfectionem et ex parte essentiae in
qua essentiae nulla debet repugnantia ut ostendam. Praeterea
cum species impressa determinet in genere effecti
vi ... est, ut essentia Divina praestans per se mu
nus speciei in eodem genere concurrat. Et ... est ullum
genus causae in quo possit concurrere ut patet discurrendo
per singula. nam quando concurrat in genere obiecti deter
minantis et moventis extrinsece praeter hoc genus cau
sae necessarius est concursus effectivus in genere speciei: ut
patet in actu fidei quod concurrat tanquam ad obiectum mo
tivum ab authoritate Divina et insuper ex determinat.
speciei in genere efficientis quod essentia Divina non solum ge
rat munus obiecti motivi et ... sed etiam concurrat in ge
nere efficientis loco speciei.

2º. probatur concursus effectivus et diversus ab eo quem
praestat a Deo ... causae universalis sequitur ex 1º. Deo
... si daretur species creata distincta concursus illius esset
diversus ab eo, quem ... causa universalis ... quod
... essentia Divina gerit munus speciei ...
... immediationem ... distinctione ... speciei

modo

modum spei est essa Divina Ut statim explicabo. Quare, et universalis spem immediatum est voluntas et intellectus Divinus, ut oppone q. sunt diversa varias. 3° q. essa ut distincta ab attributis et relationibus dat primum vocationis in genere spei. et s° attributa aut relationes supponit a Deo, et relatio aut a prima ... explicitur a Valencia 1. p. disp. 1. q. 12. puncto 8. io intelligitur Molina q. 12. art. 2. disp. 1. n. 11. § petet. Suarez lib. 2 de attrib. c. 11. n° 19. et arrubal Cano 1. p. ... 1. c. 9 q. 2. n° 3. ... theol. ... 2. disp. 5. sect. 2. n° 30 ... 1. p. q. 12. art. 2. dubio 9. n° 51. Arrub. disp. 16 c. 4 n° 26. Gran... 5. de ... disp. 1. sect. 4 n° 14 et alii ... Herice q. 1. p. d. 4 c. 5 n° 13 docet Deum per essam immediate non efficere volitionem sed per opps. Sed mea resolutio probatur nam ideo spes creata necessaria non est, quia obiectum quod videt per se est summe intelligibile potens praestare munus spei; sed obiectum formale specificum quod videtur est essa Divina quae essentia est quae gerit munus spei quo effective movet. Sed io nam essa Divina ut distincta ab attributis relationibus et creaturis continet veluti eminenter in se omnia attributa relationes et creaturas et ipsam obiectam quae etiam in esse intelligibilis continet eorum intelligibilitatem et essa praecise ... determinat vice spei, ergo. 2° nam quod essa immediate non concurrit ad volitionem sed per opps depraedicat io quod essa per se non esset summe intellig.

bilis, quandoquidem redderetur intelligibilis per obiec-
tum, visio non esset intuitiva essentiae cum non determi-
naretur immediate ab essentia sed ab obiecto.

Dices: species Dei ut est in se (dato quod creata
species sit possibilis) continetur in obiecto, sicut et res ipsae crea-
turae possibiles, non solum in esse entis sed etiam in esse intel-
ligibilis; ergo sicut per obiectum immediate potest produci species
quae sit intuitiva, ita etiam produci visio, quae sit intuitiva,
quemadmodum ex eo quod essentia potest speciem sui producere
potest etiam visionem. Confirmatur 1.o nam saltem de potentia absoluta
potest produci visio per obiectum non concurrente essentia, ut docent
Durandus 4 dist. 49 q. 3 n. 4, Mol., Suar., Salas et
Tagid. d. ergo re ipsa producetur per obiectum, per quod
producuntur reliqua essentia. Confirmatur 2.o nam media obiecto produ-
citur gratia quae est participatio naturae divinae, ergo et visio
quae est participatio attributi divini. Confirmatur 3.o nam per
visionem non solum videtur essentia sed etiam attributa, re-
lationes et creaturae, sed omnia immediate, et tamen non omnia haec
formaliter concurrunt ad producendam visionem, ergo
neque essentia, sed sola obiecto. Minor probatur, quoniam
relationes aliquae non sunt, tum quia si relatio Patris
concurreret ad visionem ut terminatam ad Patrem,
haec actio ad extra non esset communis toti Tri-
nitati, hereticum(?) quae unica est in Deo ratio operandi ad
extra, scilicet obiecto(?). Confirmatur 4.o nam si relationes non concurre-
rent, sed sola essentia, in essentia viderentur atque
adeo

adeo ut formaliter et virtualiter viderentur.

Ad 2um Resp. speciem virtualiter continere essentiam speciem creatam essentiae divinae in visionem, atque adeo mixta [illegible] et praeternaliter posse utramque praedicari [illegible] entitate essentia q. d. q. d. dicat Mendoza et Val[illegible] [illegible] apud [illegible] [illegible] praeterea [illegible] eiusdem [illegible] [illegible] virtualis [illegible] [illegible] speciem simul [illegible] est divina ad visionem ex [illegible] [illegible] universalis [illegible] [illegible] formaliter neque speciem neque rationem [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] speciei, [illegible] talis [illegible] [illegible] [illegible] ab specie [illegible] [illegible] per se intelligibili. [illegible] Deus [illegible] posset formaliter per [illegible] [illegible] speciem abstra[illegible] [illegible] [illegible] similiter abstractivam essentiae di[illegible] [illegible] et [illegible] speciem propriam [illegible] visionem illius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Unde [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] visio sit participatio [illegible] [illegible] Dei [illegible] [illegible] divinae ad visionem tamen diversa [illegible] requiritur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] speciei.

Ad [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] essentiam [illegible] videri [illegible] speciem [illegible] cum contineat veluti eminenter, sicut in esse entis, ita etiam in esse intelligibili attributa relationes et creaturas, ideo [illegible] determinat [illegible] species ad ea [illegible] cognoscendum intuitive [illegible] [illegible] explicabitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nos, neque ex hoc [illegible] [illegible] attributa et relationes [illegible] virtualiter videantur [illegible]

bilenter non formaliter imo et intuitive, omnia in essentia Divina et essentia mediante, quae mediatio non tollit rationem intuitionis, quia essentia est melior, perfectior et expressior ipsis attributis, relationibus et creaturis ac tenent proprias species illorum objectorum, ita rentur, et ex disp. 2. de scientia diximus Deum intueri attributa relationes et creaturas ipsa essentia praesente munere objecti formalis et speciei. Unde patet ad 2m argumentum.

Tandem quia hic pungitur essentiam subordinari effectualiter libertati voluntatis Divinae, atque adeo sit quasi elicitive ab essentia et a voluntate quasi ab imperante, tradit Dr. Seraphicus cum Scoto quodlibeto 16 art. 2. litt. X. Ubi ait moveri ad actum beatificum non est prius ab voluntate idem docet in Theologicis D. q. 20. art. 2. opinio 4 ipsius 2. num. 3. Rada controversia 10 art. 1. Obando de dist. 40 propositio 8. Suarez libro de attrib. c. 12 num. 22. Salas, Arrub., Granad., Tapia q. 11 art. 2. dub. 9 num. 3. et Herice disp. 4 c. 4 num. 30 contra Molinam qui censuit hunc essentiae concursum esse naturalem, quem Becanus putant probabilem.

Prima assertio probatur 1o quia nobilior est modus operandi ad extra quasi intellectus, quam necessarius liber concedendus est Deo in omnibus actionibus ad extra quod essentia non concurrit nisi cum subordinatione ad libertatem. Probatur 2o nam aliter explicari non posset, quomodo essentia Dei de

ter

terminaretur ad hanc potius quam illam creaturam repre-
sentativam, haec potius quam illa crearetur; quo namque
naturaliter Deus operatur ad extra, quia sunt requirendo quid
ut docet S. Th. 1. p. q. 19 art. 4 et alibi, ergo [illegible]
nem quae operatur ad extra finita est, ergo debet praevenire opera-
tionem determinantem et limitantem, ergo non ab essentia divina
independenter a volunt. nam essentia ut pote infinita et
necessario operans, non potest limitari in effectu in determinate.
Dices, si essentia divina esset effectiva creaturarum, non
potest non ad illam naturaliter currere; nam prius intelligitur
essentia quam voluntas libera determinata, ergo antequam intelligatur
de volito libera et independenter ab illa essentia divina
determinata ostenderetur, nam supposita dei subordinatio
volitionem Dei libere, nondum essentia, quia ad hoc nullum est
fundamentum. Respondeo 1º nam volitio libera qua Deus voluit ad
effectus creatos simul cum eo quo est voluntas divine rationabilis
ex se nullo modo determinans ad hunc potius quam illum
effectum, quod essentia divina in hunc finem ut determinetur
ad hanc potius quam illam creaturam producendam, divinae vo-
luntati non subordinatur.
Ad argumentum dico quamvis essentia divina prius et inde-
pendens a volitione libera intelligatur in essendo, non tamen in
operando ad extra, essentialiter enim subordinatur suae vo-
luntati liberae et sine illa non operatur, quia provenit ex perfecta
agentis essentia, et limitatione effectus producendi. atque
hoc argumentum posset instari in attributis operativis, in plurium
Doctorum opinione, illud enim antecedit in essendo deter-
minationem liberam Dei, nondum in operando, si hoc attri-
butum distinguatur ab intellectu et volitione. — Ad 2um confirm.

sicut ipsa subordinatur voluntati liberae Dei, ita et essentia in productione; et sicut ex subordinatione ipsius respectu voluntatis liberae Dei procedit effectus determinatus et liber, ita etiam ex subordinatione essentiae Divinae respectu ejusdem voluntatis ad quam subordinatur procedere non nata est eadem contingentia quae adventus essentiae in productione et dependentiae illius a libertate substituta sunt. Ad omnia ergo, essentia Divina non subordinatur concursui universali Divino seu volitioni Divinae indifferenter determinanti, sed etiam alteri volitioni Divinae Dei, concursui effectivo peculiari cum essentia concurrenti, et illam hoc modo determinanti et applicanti ut hanc potius quam illam productionem producat, hoc modo procedentem a Dei fundamento.

Art.

An per potentiam absolutam Dei species impressa Dei ut est in se possibilis

Sect. 1. sententia negativa et illius authores praesertim Sanctus Thomas

Possibilem esse speciem creatam impressam Dei ut est in se negat et per potentiam Dei absolutam valde communis sententia, quam tenent praestantissimi Theologi tam veteres quam recentiores, inter quos numerantur Albertus, Alexander, Sanctus Bo

na

Bonaventura et Argentinas nem. ut refert Suarez lib. (praeferendo) loquitur de facto et secundum legem ordinariam. Hanc tamen sententiam sequuntur Henricus 1. p. summae art. 13 q. 2 ad 3. Capreolus in 4. d. 49 q. 1. Durandus 4 dist. 49 q. 2 n. 3 ubi Paludanus q. 1. art. 2. conclusione 3. Capreolus, Soncinas, Hispalensis q. 5. Palacios disp. 1. ad 13 in 4. responsione ubi q. 2. art. 3. concl. 2. et Angles in floribus 2. dist. 49 art. 2. diff. ult. concl. 2. S. Antoninus 1. p. tit. 3. c. 4 § 2. Mayronis 4. q. 1 ubi Bassolis dist. art. 1. post opiniones suas opposita ... de Trinit. 14 q. 1 art. 1. § dico igitur. Torres q. 7 de Trinit. art. 1. disp. ... Ferrara 3. contra gentes c. 49 § ... Vigerius ... c. 14 § 1. vers. 3. Caje. ... 1. p. q. 12 art. 4. ubi Egidius in defensorio S. Tho. et Sylvester verbo ... 1. Cumel disp. 2 q. 1. Nazarius contro. 1. Ripa ... Albertinus ... Arrubal disp. 46. c. 4. Albaldus disp. 15 sect. 1. Granado tract. 4 de visione disp. 5 sect. 3. Angelus 1. p. S. Bonaventura q. 7. art. 1. disp. 6 concl. 2. Cabrera 3. p. Tho. 2. q. 11. art. 2. disp. 5. § 6. et DD. deinde Thomistae et ut plurimum nostrae societatis DD. in manuscriptis.

Ad quod capiendum huiusmodi creditur esse ... 1. p. q. 12 art. 2. ubi ... ostendit non esse possibile similitudinem Dei creatam ad videndum Deum ut est in se, ad id sufficere divinam essentiam. Quod autem

S. Tho. per illam similitudinem intelligat speciem patet exemplo quod affert de similitudine lapidis existentis in oculo, ejusmodi enim similitudinem Dei ab intellectu excludit. idem repetit 4 dist. 49 q. 2 art. 1. clarius q. 8 de verit. art. 1. in corpore et clarissime q. 18 de 9 art. 1. ubi cum distinxisset triplex medium, sub quo, quod, et in quo, interiecit dixit dum objectum cognoscitur, sub quo medium, quo medium et medium in quo, et medium sub quo ait esse lumen intellectus agentis in nostro modo cognoscendi, et in Beatis esse lumen gloriae, 2um (ait) est species intelligibilis quae intellectum possibilem determinat, quem explicat exemplo speciei lapidis existentis in oculo. 3um est medium in quo objectum scilicet, per quod cognitum in cognitionem alterius devenimus. Postea vero agens de 2o medio scilicet specie in ordine ad visionem beatam sic ait Similiter etiam non est ibi medium secundum scilicet similitudo speciei essentiae Divinae et periculo (?) addit impossibile est in intellectu creato similitudinem Divinae essentiae recipi.

Neque his testimoniis satisfit solutio Vasquez cum P. Valentia 1 p. disp. 1 q. 12 puncto 2. cit. Suarez, Salas 1. 2. tr. 2 disp. 5 sect. 2 non dari S. Thomam agere de potentia ordinaria non de absoluta, nam primo est contra n. DD. relati imo inter oppositos sunt Doctores Mol. Suar. Beccatius et Egydius fatentur ipsum agere de potentia absoluta. 2o quia ex opposito infert S. Th. impossibilia quibus creata potentia illimitatum esse ens per essentiam Dei et tandem Deum per similitudinem

vide

videri et dicere Dominum esse videri —

Neque vero placent aliorum [illegible] quaeque tota
resp. [illegible] victorias explicare S. Thomam non de spe-
cie impressa sed de obiectiva similitudine quae mere [illegible]
intellectui et in qua cognita videtur obiectum; quod probabiliter
Deum mente explicuerunt. Ut [illegible] disp. [illegible] art. [illegible]. Haec
expositio respicitur eo quod similitudo Dei quam S. Tho.
excludit [illegible] speciem [illegible] ut [illegible] et [illegible]
[illegible] ut exprimit S. Tho. [illegible]
art. [illegible] et aliis locis relatis. At similitudo illa
obiectiva [illegible] visionem [illegible] nam
in [illegible] expresse intelligit per similitudinem quam
exhibet ad intellectum beatum speciem impressam. Unde
[illegible] est expositio aliorum qui [illegible] S. Thomam
dicunt negare similitudinem [illegible] quae procedit ex
parte intellectus videntis [illegible] ad videndum Deum, non vero negare speciem impressam.
Haec expositio in primis est contraria fere [illegible] ostendit
in quatuor locis relatis expresse a S. Tho. secundo quia
institutum de spe impressa praesertim in opusculo [illegible] art. 1 [illegible]
[illegible] art. [illegible] [illegible] cap. [illegible]
[illegible] c. 105 [illegible] repetitione. Tertio quia in-
credibile est S. Doctorem omissive tractasse de spe in
sententiali respectu visionis beatae.

Sect. [illegible] Opposita sententia a S. Th. [illegible]
explicatur.

Probabilior mihi est opposita sententia
quae affirmat possibilem esse speciem impressam creatam
quae determinet intellectum creatum ad videndum
Deum ut est in se. Hanc sententiam tenent multi ex antiquioribus,
ut Henricus 1. p. summae art. 13 q.
[illegible] ad 3um. eamque sequuntur Guillermus et Farentagus
Richardus Argentinas et Vega quos refert [illegible] art. 1.
sect. 2. Praeterea P. Bonaventura 3. dist. 14 art.
1 q. [illegible] in 5. et 6. arg. [illegible] Scotus in 4. dist. [illegible] q. 9.
§ ad quaestionem et q. dist. 49 q. 11. § ad 1um rationem et
§ praeterea [illegible] et in reportatis eadem dist. q. 10
§ [illegible] quatenus dicit [illegible] speciem
quam tamen Mayronis in prologo q. 14. art. 7. [illegible]
et [illegible] Major in 4. dist. [illegible] q. [illegible]
[illegible] Radamaergus [illegible] art. 1. [illegible]
[illegible] dist. 49 q. 10 Fabrius dist. 34. Her
rera disp. [illegible] q. 9. [illegible] 4. et alii Scotistae. [illegible]
[illegible] 1. p. q. 12 art. 2. Mol. disp. 1. [illegible] 4. [illegible]
[illegible] disp. 1. q. in [illegible] disp. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] disp. [illegible]
sect. 1. [illegible] [illegible] [illegible] n. 6.
[illegible] 1. p. q. 12 art. 2. disp. 1. [illegible]
[illegible] 10 n. 36. [illegible] disp. [illegible]
tho. 2 [illegible] 2 disp. 5. sect. 2 n. 19 et [illegible]
[illegible] [illegible] 1. p. q. 12. art. [illegible]
[illegible] Hurt. disp. [illegible] sect. 3.

Pro

Probatur 2.° ex duplici potissimum ratione 1.a
quia in hoc quod Deus produceret speciem intentionalem quae
essentiam Dei repraesentet ut est in se nulla datur
contradictio, et ea species est possibilis, nam quae non alia ratione ostendi
habetur nisi solvendo rationes implicationis quae ab
oppositae sententiae excogitatae sunt quod praestabitur solutionibus
argumentorum, in quibus cum respondere ratione diversas implicationes
contrariis excogitatas videremus adversariis, et nullum
fere in ratione ab altero probatam approbasse, veritas quae
unica est, eos non collimasse deprehendes

2.a ratio nam species Dei expressa creata quae
est verbum mentale, non implicat contradictionem, secundum
eandem sententiam S. Tho. et DD. recentiorum Tho-
mistarum ergo possibilis etiam est species impressa creata Dei.
Sequela probatur praesertim a DD. Thomistis nam rationes
quae contra speciem impressam ab illis afferuntur mili-
tant potiori iure contra expressam ut valde Thomistae
non pauci fatentur et sententia sequenti observabo eamdem [illegible]
responsionem

Obiicitur 1.° potissimum fundamentum oppositae sententiae ex
mente S. Tho. locis relatis ubi docet
cet impossibile esse Deum videri in se immediate per
similitudinem creatam; ubi per similitudinem creatam speciem
impressam intelligendam esse ostendi sententia praecedenti
aliisque explicationes reiiciens

R. Si id haec mens esset manifeste S. Thom.
et nullo modo faveret oppositae sententiae mihi deesset ad
meae sententiae maiorem probabilitatem vincendam; sed tamen

abest, et a nobis q. sit potius emittendum. In illis mentem explicare non unius venis locis sext. in praecedent. D. relatis reducens sit.

In quem finem 1° observandum est apud S. Thom. quadruplex genus similitudinis divinis inveniri, dum ab intellectu Dei cognoscitur. 1a est similitudo impressa. 2a similitudo expressa. 3a similitudo objectiva. 4a similitudo habitualis. 1°. Impressa dicitur species intentionalis, quae solum habet similitudinem virtualem cum objecto, et dicitur impressa quia intellectui possibili imprimitur ab extrinseco ut determinetur ad objectum cognoscendum. 2° similitudo expressa est ipsa met cognitio quae est repraesentatio formalis exprimens quod quid perfectionis est in objecto. 3° similitudo objectiva est illa quae datur in aliquo medio quod cognitum potest nos deducere ad cognitionem objecti; dicitur objectiva, quia prius debet objectum intellectum et cognosci, quam cognoscitur illa mediante objectum; dicitur 3° similitudo objecti quae quodammodo assimilat objecto cum ducat nos in illius cognitionem. Sic imago Caesaris est similitudo objectiva Caesaris; sic etiam quodammodo speculum est imago objectiva ducens nos in cognitionem objectorum quae in terris existunt. 4a similitudo habitualis dicitur lato modo habitus [illegible] cognitionis actu similitudinis expressae, et sic lumen gloriae appellatur. S. Thom. 1 p. q. [illegible] art. 2. similitudo Dei.

2° observandum est in art. 2 citato excludi a S. Thom. solummodo similitudinem impressam

speciem

spem, sed est objectivam. hoc 2a Quaest. Radae et [illegible] S. defendere a Doctoribus S. Thom. interpretibus; vide Vanes Ripa Arauxo Ferdinandum et Herice. Probatur nam per similitudinem intelligit S. Thom. eam, quae debet cognosci ut ad hoc, ut objectum cognoscatur: sed hoc non potest esse spes gerens munus spei ergo. Probatur maior probatur nam hanc similitudinem docet S. Thom. obstare ne cognitio sit intuitiva obji: sed cognitioni intuitivae non obstat spes species gerens munus spei, ut patet in intuitione [illegible] intuitione destruat similitudo objectiva, quae cognita ducat in cognitionem obji. ergo. Probatur 2o. p.a q. 12 art. 4. ad 2um in fine. ait Deum non posse naturaliter cognosci vide in se ab Angelo, per illo modo cognoscendi est Angelo naturalis ut scilicet cognoscat eum per similitudinem ejus in ipso Angelo resplendentem sed cognoscere Deum per aliquam similitudinem creatam non est cognoscere essentiam Dei. ut ostensum est. Similiter oat: 2 relato. similiter aut. 11. corpore per naturam sensus materialium Divina essentia cognosci non potest. Ostensum autem est n. 2. quod cognitio Dei per quamcumque similitudinem creatam non est visio essentiae ipsius. sed per naturam perfectionis Angeli et per naturam sensus materialium cognoscit Deus tanquam per similitudinem objectivam quae cognita ducat nos in cognitionem. Hic ergo de similitudine objectiva agit S. Thom. et in locis ad quos lectorem remittit eamque similitudinem docet repugnare cum cognitione intuitiva Dei. Vide ejus 3o contra gentes c. 51. initio ——

Vltra quod est ex nostra explicatione S. Thomae quem et ad mittit Castrobur. 1. p. q. 12. art. 2. dub. 11. non est S. Thomae agere de similitudine obiectiva, quae in se sit species impressa et expressa et cuicumque alteri enti creato eamque similitudinem dicit esse impossibilem. Rationibus quae contra nostram sententiam nullum, 2° eam vero similitudinem obiectivam magnam robur habere dicit. S. ostendam quando ad propositionem moveor ad idem existimandum, 1° quia quicumque creatura fingatur cum maneat in ratione entis finite, quae dumque cognoscatur et penetretur, etsi sit species impressa et intuitiva Dei et visio beata ex ea cognoscatur, non duceret nos in cognitionem Dei immediate et intuitive et ut est in se; quia ex cognitione creaturae et entis finiti non potest apprehendi aut deduci cognitio quidditativa infiniti et increati. 2° quia certissimum est agere S. Thomam de similitudine obiectiva eo quod illas dicit rationes formales ostendi ex praecedenti, et ipsis thomistis ostendentibus, quod similiter agit de specie impressa et expressa, de illis non agit nisi inquantum habent rationem similitudinis obiectivae. 3° quia per hanc explicationem facilius defendatur ut ... efficaces rationes S. Thomae. Vt autem S. ostendam, quod quia S. Dionysius c. 1. de divinis nominibus et S. August. apud Thomam S. lib. 15 de Trin. c. 9 quorum authoritate utitur S. Thomas negant tantummodo similitudinem obiectivam sufficientem ad cognoscendum Deum ut est in se, de eadem loquitur S. Thomas.

5°

[illegible] quae nihil perficiebat [illegible] respectu
ut imitabilem [illegible] speciei [illegible]
creaturae gerentem munus speciei [illegible]
gerentem munus obiecti mediate [illegible] similitudinis
obiectivae [illegible]

Contra hanc explicationem [illegible]
S. Tho. locus relatus praesertim in illo quodlibeto ex
presse distinxit speciem impressam a similitudine obiectiva et
utramque respicit ad intellectum [illegible] speciem
ut induit rationem obiecti, et similitudinis obiectivae [illegible]
[illegible] S. Tho. [illegible] celebrem de [illegible] speciei
impressae et [illegible] a [illegible]
[illegible] similitudine obiectiva [illegible]
[illegible] S. Tho. [illegible] similitudine
et expressa similitudine, [illegible]

R. ad 2um forte nullo in loco ex relatis [illegible]
mentionem esse de spe[cie], [illegible] similitudinis obiectivae
et secundum [illegible] repugnantes [illegible]
visionis intuitivae. q. si in prioribus scriptis speciem im
pressam egit ut gerentem munus speciei distincte ut imposs
ibilem respiciunt, non in posterioribus [illegible]
[illegible] in 2. p. q. [illegible] art. [illegible]
[illegible] observa
[illegible] ut creato non egit de
spe[cie] neque illam ut impossibilem respicit [illegible] tamen
quantum [illegible] similitudinis obiectivae [illegible]
[illegible] celebris

quaestio de similitudine obiectiva; et nullius momenti esse
hanc quaestionem de possibilitate speciei impressae. Et alii neque
[illegible] [illegible] absolute, et [illegible] in [illegible] 3.
Sententiae Theologi, Albertum, et Durandum, Bonaventuram,
Alexandrum Alensem et alios, qui negant speciem
salva [illegible] [illegible], aut [illegible] Theologi sunt res
[illegible] existimant felicitatem Beatorum ex eo quod videant plures
res creatas possibiles in Dei [illegible] divinae, plures
[illegible] possibilitatis aliquas [illegible] quaestiones excitare inter
quas haec de speciei impressae possibilitate celebris facta est
Doctorum [illegible] utrinque ardore, et pro altera parte
S. Thomae authoritate existimata. [illegible] 3a S. Th.
non exclusit esse [illegible] [illegible] similitudinem obiectivam
ad videndum Deum immediate etc. Sicut quaevis alia
similitudo, [illegible] impressa vel expressa.

§ [illegible]

[illegible] Rationes quae ex S. Thoma [illegible]
adducunt Thomistae [illegible]

[illegible] Primum [illegible] quae ex S. Th.
contra speciem impressam colligunt Thomistae, quae [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
1 p. art. 2 [illegible] quam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] species creata [illegible] [illegible]
minus immaterialis quam Deus, finitaque et limitata
atque adeo inferioris ordinis respectu Dei in essen-
do et repraesentando [illegible] inferiorem speciem in esse

do

do et representando non potest cognosci Deus intuitive quod dicitur
minor probatur 1o ex S. Dyonisio c. 1. de divinis nominibus; 1o
quia per speciem intellectus fit ipsum objectum quod per speciem Dei
deberet fieri Deus, at per speciem finitam non potest intellec
tus fieri Deus. 2o quia quemadmodum per species sensibiles non potest
cognosci objectum spirituale quae sunt inferioris ordinis ergo neque
per speciem creatam objectum increatum.

2a ratio nam si daretur species creata Dei deberet
esse actus purus intelligibiliter et deberet esse suum esse quia proprium
non est speciei quam intelligibiliter ipsum objectum antequam intel
ligatur atque adeo species Dei deberet esse Deus et actus purus et
suum esse intelligibiliter, et similiter convenire cum Deo saltem
in representando. sed hoc totum implicat quod illud ex quo sequitur
major patet ex dictis; species minor vero probatur nam species illa est
accidens spirituale ex genere et differentia et secundum suae repre
sentationis aliquidque limitatum et finitum quod non potest
esse neque in representando infinitus actus purus 3a dicitur 2o
nam de ratione speciei est quod magis aut saltem eque imma
terialis ac objectum ut patet in dictis que de facto dantur tam
sensibilibus quam intentionalibus sed implicat ens creatum
magis et eque immateriale ac Deus quod et species creata

3a ratio nam Deus in sua quiditate est incircumscriptus
et illimitatus quod non potest per speciem creatam circumscribi quod neque
representari, sequela probatur nam ut species illa Deum representa
ret deberet cum illo commensurari quia si commensuraretur cum objecto
increato adequate illi illud quod circumscribit unde ulterius
inferretur quod determinare posset ad comprehensionem Dei quod
implicat — 4a ratio visio Dei non est specularis et enim

matica sed per essentiam quod non per aliquam speciem aut similitudinem nam si fieret per similitudinem fieret per speculum et enigma ut docet S. Aug. lib. 15. de Trin. c. 9.

Antequam has rationes dissolvam observo 1°, melius illis probari quod diximus S. Thomam intendisse scilicet non posse dari similitudinem objectivam qua Deus in se videatur. 1a id recte colligit ex eo quod quaevis creatura inferior Deo sit finita item et limitata. 2a inde non colligitur non posse esse objectum in quo repraesentetur Deus in se ut recte colligit S. Dionys. nam cum Deum repraesentet quaevis Deus elucet in ejus perfectione cognita, sicut ipsa perfectio cognita creata est, et finita ita in ea non potest intuitive elucere perfectio infinita sed tamen finita et ex hoc recte infert in confirmatione non posse speciem sensibilem ut objectum ostendere in se ipsa corporeum spiritualem. 2a ex ejus quae confirmatio recte infert debere esse illum et altum parem et eque immaterialem cum Deo et omnino Deo similem atque adeo non accidens limitatum et finitum illam creaturam in qua objective cognita Deus ut est in se intuitive videatur. nisi enim habeat eandem et equalem perfectionem cum Deo non poterit Deum ut est in se immediate ostendere. 3a ratio recte infert omnimodam immensitatem illius objectivae similitudinis cum Deo propter modo dicta. in qua denique ostendit S. Aug. loquens de similitudine objectiva, quaevis non creata solum deservit ad cognitionem enigmaticam Dei.

Observo 2° has rationes instaurari posse circa expressam speciem Dei eodem jure quo afferuntur circa impressam, cum enim species expressa perfectius ut potentie expressius repraesentet

objectum

objectum, sicut creatur ex eo, quod sit inferioris ordinis, limitata materialiter accidens possita ex genere et consequenter non potest repraesentare neque circumscribere Deum actum purum et ens superioris ordinis infinitum per modum speciei impressae. Itaque neque per modum speciei expressae aut cognitionis, neque Thomistae illum discrimina sufficiens huc usque exhibuerunt.

Hypothesis 2. ad argumentum negatur maior, nam species impressa possibilis in genere entis sit inferioris ordinis respectu Dei nonnulla in repraesentando, adeo non requiritur quod sit infinita et aeque perfecta cum objecto. Ut docet S. Tho. q. 8. art. 9 et q. de veritate art. 1. et 2. ad 2. dicendo quod forma quae est in intellectu habet duplicem respectum, unum ad rem cujus est, alium ad id in quo est etc. ex quo infert respectum repraesentationis ad objectum non requiri in entitate naturali quam repraesentat sed aequalitati in repraesentando. Unde species illa in esse entis sit accidens et quod limitatum etc. adhuc in esse repraesentationis est substantia, actus purus quod infinitum etc. id est repraesentat aliquid substantiale, actum purum infinitum etc. et ideo convenit cum Deo non quidem univoce sed analogice. Ut patet ex S. Tho. q. 8. de veritate art. 1. Unde patet ad 2. rationem cum confirmatione.

Ad 3. inveniendum est quod Deitas incircumscripta repraesentetur per speciem finitam finito modo et non quantum repraesentabilis est et ideo ex consequenti comprehensio Dei neque illa Deitas non finita, ut patet

in ipsa visione Dei que est species expressa. Ad 4um dico si illa similitudo sit obiectiva resultabit cognitio enigmatica, si vero sit impressa et formaliter unita cum intellectu efficienter ad cognitionem Dei scurret et hec poterit esse immediata et Dei ut est in se.

Dices species secundum esse representationis ultimum que est ultima ejus differentia est accidens quod est inferioris ordinis respectu Dei etiam in representando quod non verificatur quia in representando est intelligibiliter est equalis cum obiecto. Respondeo concesso ant. distinguendo 2um sequens est inferioris ordinis in representando idest illa differentia ultima representationis secundum entitatem est inferioris ordinis, concedo; in esse intentionali et in genere representationis est inferioris ordinis nego. Per hoc non quia est equalis ordinis intelligibiliter et in representando solum intendit eam speciem esse representationem proportionatam illi obiecto et superioris ordinis respectu representationum que representant obiecta inferiora sicut Deus est obiectum superioris ordinis respectu inferiorum.

Quare ille propositio quod species aut visio sit intelligibiliter suum obiectum non recte intelligitur ab adversariis si existiment speciem aut secundum esse materiale aut secundum formale et specificum scilicet secundum differentiam specificam representationis habere realiter in se eandem perfectionem obiecti ita ut secundum illam differentiam ultimam realiter sit magistra sicut obiectum. hoc non recte impugnat Herice disp. 40 c. 3. a n° 30.

S.

Sect. 4 Antiquorum implicationes referuntur —

Objicies 3° Antiquorum Doctorum implicationes contra speciem impressam. 1ª est Ferrandi. implicat aliquid creatum esse ejusdem speciei cum Deo, sed ergo sit ejusdem Dei species ut est in se species n. est ejusdem speciei cum objecto. ita etiam Sylvester. Ferrara Ripa Nazarius —

2ª Henrrichi si possibilis esset species Dei in se per eam penetrata Angelus videre posset Deum connaturaliter ea enim contineret in se omnia quae sunt in Deo, quemadmodum reliquae species representant et in se continent sua objecta quorum species sunt immo hinc sequeretur quod haec species esset imago Dei et propterea nobilior quam homo aut Angelus —

3ª implicatio est ejusdem Henrrichi et Vazquezij. nam si haec species esset possibilis deberet esse finita et consequenter infinite distans ab essentia Dei, et multo plus quam species corporea distat ab spiritu sed sic est quod implicat species corporea spiritus ut est in se, ergo et implicat species creata impressa Dei ut est in se.

4.a Paludani et S. Antonini qa species est indifferens
ad representandum objectum et in absentia et in presen-
tia hoc autem non potest competere speciei Dei ut est in se, 5.a Mar-
silij nam si possibilis esset species creata Dei essent possibiles
plures se excedentes in perfectione cum quaecumque illarum dicat
finitam perfectionem at implicat hoc cum essentia Divina
sit una et visio illius non possit multiplicabilis in specie —

6.a ejusdem Marsilij. qa esset signum naturale
Dei atque ideo naturaliter praediceret — 7.a Bassolis. qa
visio Dei est immediata cognitio Dei per quam imme-
diate possidetur et ideo sola beatificat quod non mediante specie
8.a Angles qa nulla creatura potest supplere concursum Dei,
sicut non potest supplere concursum universale quod neque species
creata concursum essentiae Divinae — 9.a Toleti species est spi-
ritualior et immaterialior objecto sed nihil creatum potest esse
spiritualius et magis immateriale quam Deus quod [illegible]. major pa-
tet in speciebus sensibilium respectu objectorum et in intelligibilibus
respectu objectorum materialium. 10.a ejusdem Sti Thomae et
Victoria. implicat creatura quae efficienter sanctificet
hoc ut causa principalis ergo et species creata quae efficienter
beatificet ut causa principalis beatitudinis. Ad 1.a
dixi sect. praecedenti quam falsissime et chymericum
quod species etiam secundum ultimam differentiam representativam
sit ejusdem speciei cum objecto quale assumitur ab eo omnino fal-
sum —

Ad 2.a neganda est sequela cum non species
creata possibilis sit secundum entitatem supernaturalis non
posset Angelus eam naturaliter penetrare et ea me-
diante essentiam Divinam sicut non potest naturaliter pene-
trare

rare visionis beatam ex eo quod est supernaturalis nequeat
opus esset ut species adaequaret perfectionem Angeli, quia hic
per perfectus in essendo est imago Dei species illum
in repraesentando, quod si ex hoc capite standum speciem praecel
lere substantiae naturali nulla ex hoc implicatio seque
retur sicut neque ex eo quod gratia et visio beata praecel
lat ~ Ad 3um similitudo speciei et infinita distantia
Deo in entitate non tollit vim repraesentativam Dei ut
sese diximus, praesertim cum Deum non exprimat adaequa
te neque obstat quod minus distet in ratione entis species corpo
rea ab spiritu quam species creata a Deo quia in ratione
portionis magis distat cum implicet posse corpoream
videre spiritum atque adeo ad id determinare nequeat
species corporea; at potest creata spiritualis fieri posse ad
Deum ut patet attenta intra latitudine objecti intellectus ~
Ad 4um quod dicitur de aliis speciebus potest
hoc esse speciale in specie impressa Dei propter necessariam
existentiam Dei et praesentiam ubique quod non possit Deum nisi
praesentem repraesentare ideo non dicitur species Dei ut
est in se ~ Ad 5um sicut sunt possibiles plures visi-
ones in specie differentes meliores et meliores
sine termino cur non etiam et species impressae? Ad 6um
fieri posse ut aliquid sit signum naturale licet non spe
catur naturaliter id habere, sicut visio beata habere
produci, quamvis sit signum naturale Dei ~ Ad 7um
species non tollit immediationem visionis ut patet in spe
ciebus sanguinis et cum per se non beatificet, quia for

mediatam dat possess. Dei et assequutio, ed lu
men efficientas inde fit q. illa visio sit im
mediata nra beatitudo ——

Ad 8am n. implicat fieri per causas 2as ali
qd q. alias facit solus Deus et sic medio luminis
habitu fidei fit aliqd q. alias fieri posset a solo Deo
et eodem jure per speciem creatam prestari posset id
q. de facto prestat essentia. hinc q non infertur posse
se suplere a causa 2a concursum universalem qa Dei
creatura est perdere in suo esse et operari a Deo; et
concursus prestitus a lumine s. habitu s. etiam specie non
tollit universalem Dei id est absolute diversus ——

Ad 9am quamvis illae species puriores sint et magis
immateriales quam obiectum, id q n. est de ratione cujusvis
speciei ut patet in illis qq. nos cognoscit Angelos et
ipsum Deum abstractive. similiter quo illa qua re
presentaretur Deus ut est in se esset multo materia
lior quam ipse Deus. ad 10am sicut n. implicat lu
men gloriae moraliter producens visionem, ita ex hoc c.
non implicat species efficiens moraliter visionem. id
forte repugnat speciei qa est actus 1us in ordine sup
nali antequam non debet concedi aliud prius gratia
moraliter producens (quamvis alii unionem hypostaticam
dicant esse moralem radicem physicam gratiae) at cum
visio beata sit actus 2us non implicat q. ad illam
efficiendam moraliter precedat actus 1us supernalis
s. habitus s. species —— . —

Sect.

Sect. 5. implicantiae Recentiorum Thomistarum

Ss. 4° aliquas rationes excogitatas á novioribus Doctoribus, et traditas á Recentioribus Thomistis quae prelo scripta fere omnia dedicavunt. 1a Cumel, Baanes, et Albeldo; quod perfectio est objectum adaequatum per quae habet est species determinans quod infinitum objectum indiget specie infinita, quae implicat. 2a Suar. implicat intellectus creabiliter potens videre Deum quod species quae creabiliter ad illum videndum determinet; ergo quod probatur namque ideo implicat illa intellectus quia cum semper sit creatus et compositus ex genere et differentia, nunquam potest haec proportiones et pervenire ad videndum Deum increatum et actum purum; quae ratio urget etiam in specie quae creata est et composita ex genere et differentia et magis distat á Deo quam intellectus naturalis á perfectione visionis supernaturalis. 3a etiam Albeldo idque est ratio formalis alicuius effectus non potest recipere ab alio eum ultimum effectum formalem; ex quo cum albedo non potest reddi alba, neque ab alio aliquo neque visio vicari per aliam albedinem aliter aut visio, sed essentia divina est per se intelligibilis quod non potest reddi intelligibilis per speciem creatam. 4a ergo etiam non dari in Deo idea speciei huius quod quae est impossibilis. Assumptum probatur namque idea datur in essentia divina ex eo quod imitabilis hoc illo modo; sed in hac imitabilitate non continetur species Dei ut est in se, si enim contineretur species re

presentans precise est, et non representans ea, quae dicta sunt, quae sunt in Deo sicut species a nobis concepta representat. Probatur nam impossibilis est idea speciei nisi detur idea obiecti, sed impossibilis est idea Dei, ergo impossibilis est idea speciei impressae Dei — 5.a Auicena. nam si possibilis esset, daretur species impressa Dei, illa foret connaturale instrumentum Dei sicut quaelibet species est connaturale instrumentum obiecti. sed implicat connaturale instrumentum Dei, ergo etc. minor probatur nam connaturale instrumentum supponit ex parte illius cuius est instrumentum aliquem deffectum, quem supplet, sed ex parte essentiae diuinae ut pote summe intelligibilis et summe proportionatae ingenere obiecti nulla datur improportio, nullus que deffectus supplendus per speciem, ergo talis species est impossibilis. hanc etiam implicationem attigit Granados [illegible] de Vis.e D.i 5. sect. 3. —

Ad 2.um respondi disp. 1. art. 2 agens de Visione beata ingressum eadem vi ea calculatio formatur quia neque in Visione neque in specie requiritur perfectio infinita ex infinitate obiecti. nam excessus Visionum et specierum crescit semper intra latitudinem entis accidentalis et finiti. Inde si per impossibile deueniatur ad speciem entis infiniti, illa quidem habebit supremam perfectionem intra omnes species, sed adhuc intra latitudinem entis finiti —

Ad 3.um respondeo ad efficiendam Visionem Dei utrumque non obstare eam imperfectionem accidentis et compositionis, sicut non obstat in lumine gloriae, quod licet connaturale principium Visionis habet tamen eam compositionem et imperfectionem. in primo

autem

autem cognoscente quale non est lumen neque species substat, eadem imperfectio, quae eo ipso, quod illi deberet visio deberet etiam impeccabilitas, immortalitas et aliae perfectiones beatitudinis quarum est incapax natura creata, cui deberet talis intellectus et consequenter visio et reliquae illius proprietates, deque iterum destructio.

Ad 3. plenius solutio, satisfiet et rectius dicendo, eas quae sunt proprie rationes formales forte implicare quod per causas ejusdem rationis reddantur tales, quomodo eandem nominatas quam et consequenter non afferunt, videant quaecumque ab aliis formis accipere. Sic ostensiva quod unitae inter se partes quantitatis, uniuntur per unionem inhaerentiae cum materia, licet non possint uniri per unionem distinctam ab ipsis partibus quantitatis, quas uniunt, caeterum quod per unionem unitas realis praestatur effective non dicitur proprie ratio formalis (licet ipsa unitas sit ratio formalis constituens potentiam et habentem virtutem) et sic unitas productiva visionis quae inest essentiae divinae est quae ratio formalis constituens potentiam productivam visionis non quidem reddit productiva formaliter perfectam, sed idem quod illa praestat modo effectivo praestaret per se species creata possibilis sicut Deus potens est solo homine producere et alios effectus creatos, potest eosdem producere per causas secundas naturales.

Ad 4. datur in Deo idea producendi hujus speciei impressae; quae idea vero est cognitio divina practica si sit formalis idea, si autem sit objectiva est essentia

imitabilis ab spe creata ut à repraesentet illius sabtis virtuali; et quamvis repraesentet etiam alia praedicata quae sunt intra Deum, hoc tamen habet sufficienter ex eo, quod imitetur quandam naturam divinam, in qua veluti virtualiter continenti reliqua, quae sunt intra et extra Deum.

Ad confirmationem dico ut detur idea speciei non opus esse ut detur idea illius quod per speciem repraesentatur, sicut de facto dantur in historiis species connotativae Dei, quae habent in Deo suam ideam, cum tamen non detur idea ipsius Dei; similiter visio beata ut potentia effectus creatus habet in Deo suam ideam, cum tamen nulla detur ipsius Dei repraesentativa visionis. Ad 3um fateor speciem futuram esse naturale instrumentum essentiae divinae, quae per speciem producit visionem, nego tamen idem supponitur scilicet esse de ratione instrumenti naturalis, quod praesupponat defectum aut indigentiam in causa principali; nam licet aliqua causa 2a sive instrumentalis Dei sit causa naturalis alicuius effectus, hoc non obstat quominus ipse Deus sit causa sufficiens et proportionata ex se nullum defectum habens, tali quae instrumento non indigens ad effectum producendum. Sicut Deus initio mundi produxit hominem et alios creaturas ut causa sufficiens et proportionata et naturalis neque enim tunc concurrit nisi ut author naturalis; nihilominus mediante semine et aliis causis 2is sabs naturalibus, potest et solet homines et alios effectus producere. Et quamvis supposita lege et providentia Dei naturali sit, minus necessarie ut producat Deus viventia sine causis 2is

verè

veré et affirmatur Deum habere adequatam virtutem proportionatam ad illorum productionem, et similiter dicere possit quod species sit oralis instrumentum et principium ad visionem, et quidem se solo habeat adiud proportionem.

Sect. 6. Duae implicantiae P. Granado

Obj. 5°. ex P. Granado duas rationes quas optimé expendit et urget to. 1.° 4 de visione Dei disp. 5. sect. 3. et 9. Priorquam etiam affert Magist. Aguirna et Salag. P. Si daretur species impressa Dei, ... debeaet aliquam improportionem obiecti, ad Deus est summé proportionatum obiectum, et implicat species creata Dei. maior probatur nam Ut aliquid sit species non sufficit ut quolibet modo concurrat loco obiecti ad producendum actum, deganem recte posset elevare hanc papyrum et aliam creare ad efficiendam visionem Divinae essentiae, et tamen ea papyrus erit species. requiritur ad rationem speciei ut suapte natura gerat vices obiecti et applicetur intellectui ut loco obiecti et tanquam virtus illius naturaliter eliciat actum cognitionis. Et si esset possibilis species creata Dei illa suapte natura futura esset virtus Dei ut vice illius tanquam minus proportionati obiecti efficeret visionem Dei ut est in se. probatur 2°. nam quod S. Michael indigeat specie ad alios angelos videndos non tamen ad se ipsum intuendum; nam eo ipso quod indigeret specie signum esset substantiam Sancti Michaelis improportionatam esse ad determinandum per seipsam eundem S. Michaelem ad sui cognitionem et idem censendum esset de specie creata Dei.

Ad hoc argumentum quod vulgo est inter Recen
tiores circumferatur dicitur neg. maj. ad 2am probationem dicitur
admittendo non quodlibet instrumentum ad visionem producendo
desiderari habere rationem speciei, sed quod sit veluti semen obiec
tivum in se illud representatum et vim causalem delineatri
cem in imagine cognitionis talis obiecti; Ad hoc autem
non est opus quod presupponat obiectum ex se esse improportiona
tum hoc m. assumitur sed non probatur. Ad 2am probationem dicitur
ut S. Michael se intelligat non esse necessariam speciem
non quia illa supponeret improportionem; sed quia supposita pro
portione obiecti superflue poneretur species superaddita,
quam nihilominus tanquam secundum quid improportionatam
possibilem esse de potentia absoluta multorum adversariorum
sententia est, cum tamen ea species possibilis non presupponat impro
portionem ex parte obiecti; tum quia secundum legem ordinariam se
cundum quam nihil superfluum aut frustraneum concedendum
dum est concedantur species quia obiecta improportionata sunt
ut docuit Aristoteles non tamen id est speciei essentiale, ita
ut data omnimoda proportione in obiecto non possit adhuc Deus
potentiam ad cognitionem talis obiecti media specie determinare

Dices quando Deus produceret speciem impressam
sui, et essentia Divina determinaret intellectum beati ad
visionem sicut modo et non determinaret. vel si illud dicas
quod species est ens omnino superfluum atque adeo improducibile
etiam per potentiam absolutam. Si dicas essentiam non determinare quod
essentia tunc non applicatur ad eandem visionem quod species
supplebit hunc defectum applicationis, quod licet quod est
verum quod suppleat aliquam improportionem

Respondeo utroque modo posse contingere, et quod essentia
con

concurrat sicut modo, tunc quae non erit species supervacanea
quia per fines a Deo intentos poterit talis species per aliam
actus adequatam ad visionem concurrere perinde ac si essentia
nullo modo determinaret; neque non implicat quod duae causae adae-
quatae simul ad eundem effectum concurrant. Ita ut species non
erit eius supervacanea, quia deservit ad determinandum
ad visionem casu quo Deus nollit essentiam suam applicare
ad determinandum intellectum, licet ad hoc munus exercen-
dum habeat potestatem intrinsecam. hoc autem sufficit ut non censea-
tur eius supervacanea; nam in natura quae varietatem amat
non est superfluum quod plures sint species et causae vel aequivocae
vel univocae ad eundem effectum. superfluitas esset si actualiter
iuxta legem ordinariam duae vel plures causae adequatae si-
mul concurrerent ——

Altero modo posset essentia se gerere nullo modo con-
currendo ad visionem. nam cum concursus essentiae divinae
subordinatus sit divinae voluntati, sicut modo ad has creaturas
suas repraesentandas modo ad alias modo ad nullas posset
per voluntatem applicari ita posset omnino non applicari; et tunc
quamvis non desit in essentia proportio in actu primo ad determinandum
deest tamen applicatio illius actualis et coniunctio concursus illius
cum concursu luminis; et hanc potest dici species supplere. sed tamen
hic non sit simpliciter improportio essentiae. Sed dices falsum
est quod species semper praesupponat improportionem ex parte obiecti
cum ostensum sit quod existente specie posse adhuc essentiam
concurrere et esse summe applicatam. Sed sicut species sup-
plet quandoque distantiam obiecti; ita posset dici supplere
voluntarium defectum applicationis essentiae divinae,
quae licet sit potens si non sit sufficienter applicata per-

indebite haberet ac si esset absens et distans —

2ª implicatio P. Granado late ab ipso proponitur tota jacet: quae etiam assertur ex a Magistris Nabarr. et Albelda. si daretur species impressa Dei ut est in se illa naturaliter et necessario produceretur ab essentia divina, sequens est falsum ergo. 2ª quod sit falsum consequens probat optime Granado nº 20. imprimis quia Deus esset agens necessario alicujus creati quod est hereticum. 2º species illa esset infinita cum procederet ab ipso infinitae virtutis operante secundum ultimum posse at cujus generis esset illa infinitudo? quo pacto possibilis? 3º produceret visionem infinitam quae species non implicat. et forte etiam comprehensivam secundum Deus impossibilem. quia cum Deus jam produxerit talis speciei se haberet ut agens necessarium in ordine ad ipsum aspecto illam jam de facto haberet producta, quod omnes intellectus essent jam proprius speciebus instructi ad videndum Deum, quod prorsus est ridiculum etc. 4ª Id. a nobis dat. 3.

Sequela vero quod ea species esset naturaliter et necessario producenda probatur 1º quia omnis species creata ab objecto naturaliter ab eo producitur cum non sit semen ordinatum ad partum intentionale cognitionis; sicut haec praecedit libertatem, ita etiam species praerequisita ad cognitionem petit etiam antecedere libertatem quod naturaliter producitur. 2º licet divina voluntas libere produeat aliquas species ut in anima Christi Domini 2ª; et hoc praestat quia eminenter continet objecta quorum species infundit libere; sed divinam essentiam non continet eminenter quod illius speciem non potest libere infundere. 3º nam essentia Dei ut praecisa a reliquis praedicatis foret principium speciei; sed ut sic non habet libertatem; potius praeintelligitur ante exercitium libertatis quod necessario produxit speciem. Major probatur nam essentia

divina

divina est objectum formale et specificans sed spes procedit semper ab objecto formali ut patet in generibus habitus speciebus quod dicta. 4° nam spes producitur ab objecto ut affectio illius quod naturaliter more aliarum affectionum. 5° nam spes ordinatur ad partum intentionalem sicut semen naturale ad generationem vitalem sed ad hanc requirit semen necessario ergo et spes necessario ad intentionalem. 6° nam sed requirit ad spem quod aliquis gerit munus spei, sed ergo illa de qua liber se determinat per modum spei quod illius producit spem et sine libertate

De hoc argumento ab illis dolis proposito nollem dicere sed Magistri sui q. 2a art. 2 mitius opinione quod proposuit secundae rationi quod pueriliter esse quia illa spes est ens ad extra, et per talis Deus producit libere ut notum est catholico; Probat igitur recte Granado falsum esse quod illa spes naturaliter aut necessario a Deo possit produci sed non sequitur ex locis et positionibus eam debere naturaliter produci. ad 2um probat bene spem impressam dei non posse produci libere per actum voluntatis creatae quam antecedit cognitio elicita ex determinatione talis spei. sed non probat eam non posse libere a Deo produci nam et aliquis spes ab objectis naturaliter emanant. Plures tamen a Deo adaequate producuntur libere sicut spes infusa anima Christi Domini. Ad

Ad 2um probatur non opus est ad hoc ut Deus libere producat aliquam spem quod eminenter contineat illius objectum ut de idea dicebamus 2a Albeda sect. praeced. sufficit ut ipsam spem contineat eminenter, illa non est quae producitur atque adeo quae debet contineri in virtute causae, non illius objectum ut optime Heric. disp. 4a c. 4 n° 27. Dic visio beata contine- tur eminenter in lumine et aliis principiis non tamen illius

obiectum sic spes infusa animae Christi Domini et Angelo ad
naturaliter cognoscendum Deum distincte eminenter in divi
na essentia quae illius obiectum non continet —

Ad 3.um 3 concedo naturam ut praecisa ab attributis et
relationibus productura esset speciem, id non praestaret nisi cum
subordinatione ad voluntatem liberam Dei; sicut essentia
de facto cum hac subordinatione ad visionem non concurrit et
sicut intellectus creatus ad plures actus concurrit cum subor
dinatione ad libertatem quae intellectus ipse prius intelligat quam
voluntas eligat quae pro solo motiva libertati subor
natur. quare essentia ut praeintellecta ante exercitium
libertatis divinae quae moveat ad increata intellectus ut esse
non tamen intelligitur proxime intelligibilis a creatura atque
adeo neque producens speciem; nisi supposito exercitio liber
tatis divinae ut observavi art. 3. et 4. ex Justo et aliis
Addo tamen non esse necessarium ut essentia sola concurrat ad speciem
sed sicut posset Deus non concurrente essentia solo speci
alei concurrere solus ad visionem producendam ut cum Me
dina et Navarro docent Molina q. 12. art. 2. disp. 1.
2ae et 8. petit Suarez lib. 2. de attributis c. 22. n°
29. Vasquez q. 12 art. 2 dub. 9 n° 31. et Salas
1. 2. tr. 2 disp. 5. sect. 2. n° 40. ita etiam posset con
currere ad producendam speciem non concurrente essentia
imo forte non est verosimilius quam productio speciei, quia
Deo obiectum seipso potest determinare est praeternaturalis et
miraculosa, quae non producitur ab ipso obiecto cui frustra vis
productiva speciei inesset si naturaliter et absque miracu
lo, non posset ad actum reduci —

Ad 4.um 3 non omnis spes producitur ab obiecto ut affecto
et producens, alias etiam visio beata quae naturaliter producitur

a

a Divina essa dicerete illius affectio sed est ideo negat in speciebus, quae mediante ab obiecto emanant non est sufficiens quod dicas mirabiliter producitur et ab ipso obiecto subordina de libere determinationi et subordinationi et ab ipsa voluntate libera; nec in speciebus, quae a Deo mediante infunduntur. et ideo species nata indifferenter petit et necessario et libere produci. Ad illud exemplum seminis non tenet in absoluto, sed in hoc tantum quod sicut semen factum assimilat genitori ita species intentionaliter assimilat intellectum obiecto, quatenus producit in illo similitudinem expressam obiecti; Ad quod de quo extenditur exemplum ad modum operandi necessarium. Ad 6. dixi et ad 3um non opus esse ut idem formalissime quod concurrit ex parte divinae essentiae ad visionem concurrat etiam ad speciem illius sed forte in casu praesenti oppositum esse verius. Sed quaeres idem met concurrat ad speciem, cur non concurret eodem modo et cum eadem subordinatione respectu libertatis quo concurrit essentia ad ipsam visionem?

Vidit hoc P. Gran. et eadem disp. 5. sect. 4 a n° 21. conatur discrimen assignare, quare scilicet essentia in productione visionis subordinatur libertati non vero subordinanda sit in productione speciei. Nam essentia sola non concurrit ad visionem Dei sed simul cum intellectu nostro et lumine et voluntate Dei, quae ut causa principalis et particularis concurrit ad omnes effectus supernaturales et consequenter ad visionem, atque adeo potest limitare et determinare concursum, quod alias ab essentia necessario procedit: at vero in productione speciei concurreret sola essentia Divina quin esset

neceßario juris voluntatis Diuinae, neque in genere
re causae vniuersalis neque in genere principalis ef-
ficientis ad speciem producendam neque ad eleuandum
intellectum vt possit illam recipere: nam subjecta acci-
dentium supernaturalium posito praedictorum efficiente non in-
digent alia peculiari eleuatione ad talia acciden-
tia recipienda.

Sed et ad hoc vtitur non regratur cursus vo-
luntatis Diuinae in productione speciei neque ad hoc quod est cau-
sa vniuersalis, qua non indigeret eßentia vt causa 2a cum
quod produceret suam speciem, at tamen eßentia ad producendam
in spatione subordinate voluntati Diuinae non eo tantum
re quod regratur ejus cursus ad concurrendum cum lumine
et intellectu efficientibus, et ex parte illorum sed potissi-
mum vt eßentiam applicet et contineat vt se se ma-
gis et minus ostendat, vt plures et pauciores et nul-
las creaturas representet, eodem jure in productione speciei
subordinaretur, vt ex infinitis speciebus impressis sui
diuersimode representantibus, quas posset producere, hanc
potius quam illam produceret.

Addo ex dd. a me disp. 5 physic. q. 2. ar
3. sect. 5 cum Suarez disp. 22 meth. sect. 1. a
no 25 et Rubio lib. 2. physicorum dum de causa ef-
ficiente q. 7. causas materiales in suo influxu subor-
dinari voluntati Diuinae vt causae 2ae in diuerso
genere scilicet efficientis concurrenti eodem jure quo
causas efficientes 2as subordinari; vnde intellectus

creatus

ereatus ad recipiendam et sustinendam speciem ab
essentia divina impressam subordinabitur etiam causae uni=
versali et 2ae; quod sicut Deus per liberam voluntatem ge=
rit munus causae universalis et 2ae respectu causarum effi=
cientium ita etiam tunc respectu intellectus recipientis
quod absque libero influxu libere quoque producat productionem
illius speciei. haec dixerim non quia credam speciem ab essentia
praecisse producendam et non simul a voluntate; sed ut
ostendam etiam si cederetur speciem ab essentia immediate produci, non
premi nos ut cedamus eam productam esse naturaliter et ne=
cessario —

Sect. 7. Patris Arrubal et aliorum Recen=
tiorum fundamenta —

Obj. 6. ex P. Arrub. aliorumque implicat
Deus quo caeteris fruimur visio est aliquibus Recentioribus
puri actus non potest dari species impressa; sed Deus est actus purus
quod illius non potest dari species impressa. major probatur nam quo
Deus aliqua res per se et intrinsece potens est aliquid efficere
non potest ad idem efficiendum superaddi illi ac=
cidens vel plura essentialiter et naturaliter ordinatum ad
reddendam eam rem potentem idem efficere; sed Deus
ex eo sit actus purus essentialiter et intrinsece est
summum intelligibilis et potens movere intellectum ad
sui intuitionem quod non potest dari accidens essentialiter
ordinatum ad hoc ut Deus proxime intelligibilis reddatur atque adeo Dei puri actus non poterit dari species im=
pressa, cujus munus est reddere Deum potentem intelli=

9.i — major hujus dsinrs ingo dta est tota illius effica
cia, pbatur 1o nam si ang seipsa per pas reum ide
dificatas esset potens intelligere implicaret ut reddi
retur potens intelligere per spem realiter distinctam; si
militer Angeli et alia subsli si essent operativi sine
instrumentis illis repugnarent infra. 2o intellectus et
eius seipso est potens intelligere, non pt reddi potens
per aliam qualitatem realiter distinctam; sed potius qa non
pt operari cum facilitate illi superadduntur habitus
et qa n pt operari determinate illi superadduntur spes
qd si facilis esset ex se et determinatus impossibiles es
sent habitus et spes. — 3o nam sicut Deus n pt
per aliqd extra se reddi magis perfectus ita neque
reddi proxime intelligibilis per spem

4o nam ille effectus veluti formalis quem Deus
reddit proxiam intelligibilitatem tribueret ipsi per spem
at subjectum semel constitutum per aliquam formam, non
pt reddi tale per aliam similem formam. — 5o qa propter
hoc exemplum essentiae Divinae nos assignabimus aliud ingo
possimus hoc prim falsum ostendere — 6o nam
privatim Deus ex eo qd sit intrinsece et essentialiter
summe potens intelligi idest summe proportionatus et
potens determinare ad visionem sui ad illam scurrere
cum quocumque intellectu ex eo (inquam) n pt proportio
nari s reddi potens per spem superadditam. ingo
differt ab Angelo, q pt seipsum sine spe cognoscere
nam ly essentia Michaelis v.g. sit summe intelligi
bilis intellectui Michaelis et summe potens illum
determinare, quatenus id sit hoc respectu intellectus

a—

aliorg Angelorg, imo neque respectu proprij intellectg in casu quo ab illo disjungeretur et distaret mirarum loge propterea posset reddi quandoque proxime intelligibi lis per speciem accidentalem additam, non ita divina essentia quae semper et respectu cujuscunque intellectus est summe intelligibilis per se et essentialiter.

Ad horum. Dist. negando maj. 2ae, dis curs et ad probat. negando etiam majorem in qua sita est tota difficultas, si ostendatur universaliter nullam perfectionem quae intrinsece et essentialiter competens potestati re aliquem effectum quocunque modo et in quocumque genere posse reddi potens per aliud accidentale superadditum; nam quamvis hoc principium verum sit in aliquibus non tamen in omnibus propter discrimina, quae jam assigno ad exemplaque afferuntur in maj.; in quibus etiam posset facile ostendi possibile esse ultra principium connaturale aliud quo mediante quasi duplicatus effectus possit causari, seu per duplicem actum adequatum

Ad 2um probat. maj. Dist. in eo exemplo dari potentias essentialiter absque potentijs intelligere l. concedatur non posse tunc illi superaddi per accidentale per quam intelligat, est longum discrimen ab essentia divina potente intelligi per se et rursus potente intelligi per speciem; nam eo intellectus superaddendus alius deberet cum illa uniri. Quo deberet illi deservire ut instrumentum connaturale intrinsecum per quod vineret et intrinsece se ageret ac moberet. Unde quo

deberet ab ipsa ana emanare. Et tunc ana p
virtutis essentialis adequate et necessario viveret, quin
posset suum concursum cohibere eo ipso quod dentur re
quisita ad operandum. Repugnat autem ut hec omnia simul
conjungantur, si n. ana se sola habet integram virtutem
intellectivam, per quam adequate actualiter et ne
cessario vivit consequenter excludit a se unionem emanationem
et conjunctionem naturalem alterius principii per quem vivat naturaliter
idem n. pugnat cum virtute adequata ad intelligendum
et nihil rei potest esse naturale idemque pugnat cum sus
pensione ipsius naturali et impedit usum naturalem propriæ
virtutis.

Secundo fingit in essentia Divina ex se intelligibili
seu potente per se determinare intellectum ad
visionem, nam eo non unitur realiter cum specie quæ vi
illius imprimitur intellectui. Quia hæc species est in
strumentum naturale representans essentiam quatenus supposita
illius productione miraculosa, non indiget nova elevatione
ad præstandum concursum suum, nec est ulla ratio naturalis
per quam essentia Divina aut vivat aut se moveat aut
operetur naturaliter quam mihi probabilius est rejecta specie
creata impressa intellectui non operaturam esse essentiam
ex quo dico non opus est ut ea species emanet ab ipsa essentia,
4to denique cum essentia concurrat libere ad visionem
per subordinationem respectu voluntatis liberæ Divi
næ potest libere cohiberi et suspendi illius influxus
atque adeo suppleri per speciem impressam quam ipsa essentia
præs

praestare debuisset si vero produceret magis connaturali modo. ad

Ad 2um probatur dico si potentia intellectiva ex se et essentialiter haberet facilitatem implicaret de illi esset connaturalis illi quae inhaeret connaturaliter habitus conferens facilitatem propter dicta ad 2um, quia supposito quod potentia ut ad necessario operetur non est possibile quod illi connaturaliter duplicetur facilitas per habitum, quia non indiget de gratia [illegible] intrinseca et connaturali ad id quod est omnino superfluum propter eandem rationem intellectus non potest reddi intelligens per aliud superadditum proprium vitale. secus singulariter in producto specie impressae Dei; ex eo n. quod Deus non applicat libere ut reale potest suam essentiam manet ea applicabilis per speciem creatam.

Ad 3um sicut Deus non potest reddi perfectior ulla perfectione extrinseca similiter illis quas essentialiter habet, ita neque per speciem potest intelligibilis reddi intrinsece et essentialiter in actu 1o. neque per speciem Deus perficitur intrinsece; imo neque extrinsece quia solum redditur intelligibilis proxime in ordine ad actum 2um, quatenus species efficit vice Dei id quod ipse Deus praestare solet, quod in Deum nullum omnino perfectionis refundit, sicut neque quod [illegible] causae 2ae ad eos effectus quos potest aliquis idem efficere.

Ad 4am non acciperet Deus per speciem sibi impressam [illegible] intellectui effectum illum formalem

Spes n. creata neque admittit effectum formalem intrin
secum, quem habet Deus per suam intelligibilitatem intrin
secam, neque addit respectu essentiae illum effectum
proprium formalis, similem tali intelligibilitati, sed re
vera illi dat denominationem extrinsecam proxime aptae ad
intelligendum per potentiam et aptitudinem extrinsecam
sibi, quae inest speciei intrinsece, et efficit visionem lo
co essentiae divinae et facit videri essentiam divinam
quando vero dicitur formam ipsam reddi talem per
aliam formam eiusdem rationis aut similis id intelligi
tur in ordine ad recipiendum effectum formalem intrin
secum ab alia forma (quem diximus non recipere essentiam
ab specie) non vero in ordine ad praestandum influxum
effectivum per aliud principium male modo explicando ad
3um ___

Ad 4. exemplum essentiae divinae sufficeret
ad illud principium falsificandum: praeter illud autem sunt
alia quam plurima quae ad duo reducuntur. 1o Ange
lus per se ipsum est intrinsece et essentialiter intel
ligibilis, et tamen aut non applicetur alieno intellectui suf
ficienter aut nollet Deus cum illo concurrere
ut se cognoscat, nulla est repugnantia in hoc quod solo
substantiae per se intelligibilis species accidentalis subs
tituatur (hoc est [struck out] minus male ut eius fatentur
plures DD. oppositae sententiae dicemus ad 6um. 2o Deus
pertinacissimus est ut se solo praedicat quaecumque

effectu

effectus sublunares, quae est liberrimum agens, potest
ad plures effectus sublunares causas ... et princi-
pales et instrumentales substituere, quae sint etiam na-
turales et proportionatae. tandem aliqui sunt effectus
qui plurimas sui causas naturales habent, ut calor, frigiditas,
lux etc. et eodem pacto essentia divina ex se imme-
diate intelligibilis potest libere non applicari, et tunc id praestare
non poterit per speciem creatam impressam; et similiter
eadem dici potest naturaliter produci idest absque eleva-
tione et absque essentia divina, et aliquando absque specie creata
quia haec minus naturale —

Ad 6. dicimus discrimen inter intelligibilitatem
Dei et intelligibilitatem Angeli quia Angelus non respectu sui
intellectus sicut Deus est per se intelligibilis sufficiens, et ad-
rem tantum quia Angelus saltem respectu sui est proportiona-
te intelligibilis ut revera semper est, nam chymericum
est quod possit intellectus S. Michaelis v.g. intelligere
substantiam S. Michaelis a se distinctam, intellectus non separatus
a substantia non intelligit ex eo non constat possibile esse ut existente
et principio sufficienter proportionato ad unum effectum, possit
aliud naturale principium ad eundem effectum substitui altero principio
insufficiente et simul cooperante et omnino abstinente
a concursu —

Dices tandem visio beata est talis naturae ut speci-
ficum rerum essentialem debet actualiter essentiam
divinam, non solum ut obiectum formale sed etiam ut de-
terminantem per modum speciei, aliter non intelligetur
praesens omnino, neque perfecte possessa a beato et impli-
catus redderetur praesens et applicata per speciem creatam

Hericę dis. q. c. Bn° eos ocasione hujusmodi dicen
di maxime Thomaticam in D.T. q his instatis utun
tur ad varias Theologicas difficultates expediendas
cum ipse P. Hericę sepe eadem instata suscipit
in aliquibus difficultatibus; quasi vero alius instatus in hac
quam illa materia doctrinę fidei, quę in aliis attendit ad
instata ut explicet nexas vere debeat preiudicium ge
nerare. Pelagius enim eiusque reliquię abutebantur scita
ditionata ad suos errores stabiliendos; damnemusque omni
versę scientiam conditionatam?

In re presenti video gratis et sine fundamento af
firmari visionem Dei ut est in se essentialiter vno
sine essentia non tantum ut obiectum sed etiam ut speciem expressam,
in hoc genere, cum absque illius concursu possit videri
et ut presens et ut bonum possessum. Id quemque eam
instationes daremus in visione quę de facto datur, cum
non posset per potentiam absolutam per aliam visionem, quę esset
non innaret concurrentem in genere speciei, sed speciem crea
tam. quod si contendas pertinaciter ad non visionem
essentiam ut speciem innare dicam Deum posse effici
re ut procederet inadequate concursus ab essentia, ne desit
hoc instatum et inadequate ab specie creata; et adę
quate ab essentia et simul adequate ab specie impressa
creata cuius essentia tunc etiam non esset dispensabilis qua se
serviret ad excitandam potentiam intellectivam et
ut hęc intelligeret, sicut aliorum ita etiam obiecti
increati speciem impressam per quam haberet quod esse
in actu primo necessarium est ut prorumpat in visione
Dei

Deinde est inse —

Art. 6.

An sit possibilis species abstractiva Dei vel spes ipsius visionis et creaturarum in Deo.

Nullus dubitat posse dari spes intentionales quae sint abstractivae, Deumque repraesentent sub proprie et connotative hujusmodi n. spes iis per phantasmata in hac vita operamur. nec dubitamus de speciebus, quibus in hac vita cognoscimus visionem beatam, nec de speciebus quibus creaturas extra verbum cognoscunt. agimus ergo de speciebus Dei quae sint propriae ergo quidditativae et nihilominus sint abstractivae et non intuitivae. item de speciebus propriis visionis beatae et de speciebus quae repraesentent creaturas in esse divino —

Dico 1o possibilis est visio quidditativa et abstractiva Dei eo modo quo sit possibilis erit quoque possibilis spes creata ad eam cognitionem desiderans probatur, nam supposito quod nulla sit repugnantia in ea cognitione quidditativa et abstractiva Dei quae essentiam divinam existentem independenter ab illa et unum atributum sine alio quidditative cognoscat, nulla poterit assignari peculiaris repugnantia et implicatio propter quam spes ad talem cognitionem repugnet, cum spes propria intuitiva ergo quidditativa non repugnet.

Quid vero sentiendum sit de possibilitate ...

modi cognitionis disp. seq. expediam. certe disp. 11. de incarnat. art. 2. sect. 3. § ulto possibilem illam esse, et de facto extitisse in anima xpi Dni docui. Ipsam autem ad ejusmodi cognitionem possibilem esse docent Scotus Gabriel, maj. Mairj. Palac. Rada Angles et alij Scotistae, quos refferunt et sequuntur Ild. 1. p. q. 12. art. 2. disp. 5. seq. § 6 art. 3. Chrys. 1. Salas. 1. 2. Arriag. 2. disp. 5. sect. 2. n.o 30 et Egydius Lusitanus To. 4to. 1. lib. 4 q.e 6. art. 2. n.o 6. et tom. 2. lib. 7 q. 1. art. 1. et lib. 8. p. 2. q.e 5. art. 2. § 2. 3 oppositum doceant Argentinas Capreolus Soto, Vañez Tumel, Suar. Valentia Vasq. Nabarrete Cabr. et Becan. quos refert Egyd. Lus. eo lib. 8. p. 2. q.e 5. art. 2. § 1. et sequitur ac reffert Silvest. 1. p. q. 12 art. 2. dubio 20 n.o 63.

Posset dubitari an essentia divina sit species praedicata divina, qua cognoscantur quidditative et abstractive, sive possint se ipsis ut species determinare? nego Iuam partem in dicavi loco citato de incarnatione nam quando objectum se ipso realiter determinat loco speciei solum determinat ad cognitionem qua objectum ut est in se cognoscatur non ad cognitionem abstractivam, qua sine existentia, et independenter ab illa atque adeo non ut est in se cognoscatur; ad hujusmodi enim modum cognoscendi veluti improportionata est essentia divina non per deffectum sed per excessum quamvis

p

fecta est cognitio abstractive quantum est quidditas
Dei ex qua capite in via non determinat essentia Divi
ne per modum speciei ad cognitionem connotativam quid di
quod autem ceasendum de singulis attributis respec
tu cognitionis intuitivae singulorum sit possibilis sit di
cam disp. seq. —

Observant esse omnino impossibiles species
divinae et ejus attributa, addentque relationes —
cum sint objecta adeo perfecta et immaterialia et
intime praesentia nostro intellectui, sunt per se intel
ligibilia eaque abstractive et quidditative ita ut per
voluntatem Dei applicanda omnino et ex parte et
adequate et inadequate ad hoc ut sua specie cogni
tionem sui per modum speciei producant. ergo si talis
cognitio sit abstractiva —

Dico 2º sicut est possibilis species creata ad viden
dum Deum ut est in se ita et ad videndas creaturas
in Deo. probatur nam ut recte S. Tho. 2. q. 9.
in art. 9. objecta quae videntur in alio determinant eum
in alio per modum speciei quia si illud aliud potest determina
re per speciem impressam creatam, poterit et illud aliud
ut in se exprimens et repraesentans creaturas intellec
tum ad earum cognitionem determinare. ita Vasquez eo
art. 9. ubi nº 4 recte observat magis connaturaliter de
terminari intellectum immediate ab essentia ad videndas
creaturas in essentia, quam per speciem creatam. Dico
Dico 3º alio modo potest dari species abstrac

sine Dei quatenus daret species speciales visionis beatae sin-
gularis abstractiuae videret Deum. Hanc autem speciem vi-
sionis dari in anima Christi Domini determinantis ad vi-
dendum visiones aliorum diuino loco est. de Incarnat.
Item in Beato Paulo relictam fuisse speciem ut pos-
tea recordaretur se vidisse Deum et audisse arca-
na verba testantur DD. S. relati 2.2. q. 175. art. 4. cum Scoto
et priuatim Richardus 3. dist. 14 art. 2. q. 2.
ad 3. Cajet. 1 p. q. 56. art. 3. ipse Suarem Va-
lentia 1. p. disp. 4 q. 2. puncto 3. Becanus
c. 9. q. 2. n.o 25. P. Fasolus q. 12 art. 2.
dubio 26 n.o 66. Nam non male est ut ad praesidium me-
moriae alterius intellectus se ipsis et alia cum videre
se ad corpus praesentia speciei illorum relinquerant quod similis
sit visio beata infusa per modum transeuntis, prae-
sertim cum Apostolus illius recordatus fuerit me-
dio talis speciei non excitabile altius intellectus quod quidem im-
mediate Deum videt in se et alia obiecta remanderit
cognoscat, sed solum alius abstractiuo Dei actu sit in-
tuitiuus visionis, quia species non est ipsius obiecti intuenti
sed solum visionis talis obiecti

D. T. S. S. P. S. D. B. ob.

Objecto increato visionis beatæ.

In quacumque operatione intellectus duplex principium requiritur ex parte objecti; alterum speciei ipsummet objectum loco speciei, et de hoc principio respectu visionis latius et plus quam satis dicta disputatione 5. alterum vero motiva et determinativa quæ dici solet objectum formale ut patet in actu fidei ad quem præter speciem impressam determinat ut motivum formale authoritas divina. quærimus ergo quid nam sit hoc objectum formale respectu visionis, quid nam per dictum divinum, vel eius pacto reliqua per dicta increata per visionem attingantur, vel possint attingi et explicabimus.

Art. 1.

Quod nam sit objectum formale et primarium visionis beatæ

Sect. 1. essentia divina habet rationem objecti formalis respectu visionis

Sw

Supponitur tanquam certum Deum ut
est in se Trinus et unum esse objectum visionis beatae
colligitur 1° ex illo 1ª Joan. 3. videbimus eum sicuti est,
2° ex Concil. Florentino sess. ult. in literis unionis
definimus animas beatorum intueri clare ipsum Deum tri-
num et unum sicuti est. idem docet S. Nazianze-
nus orat. in laudem S. Basilii ad fin. et S. Augu-
stinus 4 lib. de cathechiz. rudibus c. 25. et alii re-
lati disp. 1. art. 2. ubi de existentia visionis beatae et
alii referendi art. 2. Praeclara sunt illa verba
S. Nazianzeni orat. 2ª de Theolog. in patria
videndum esse quid Deus natura atque essentia sit

Sed cum Theologi in Deo triplex genus
perfectionis distinguant. 1um per quod constituitur forma-
lissima essentia Divina ut est radix nostro modo in-
telligendi reliquarum perfectionum Divinarum s. me-
diate et immediate, quam probabilius est constitui
per radicem intellectionis. Ad 2um pertinent
attributa scilicet Divinae operationes et alia praedicata
absoluta, quae essentiam nostro modo intelligendi sequun-
tur ut existentia intellectio volitio, aeternitas, immensi-
tas omnipotentia, et horum radices secundum explicitum
praeter explicitam radicem intellectionis. Ad
3um spectant relationes Divinae et subsistentiae
quae sunt essentiae Divinae substantialia complementa
dubium est quaenam ex his praedicatis Divinis sit
objectum formale et primarium respectu visionis
beatae

beatæ — Dico 1o essentia formaliter accepta est obiectum formale visionis beatæ, ita censent Doctores quos diximus præcedenti articulo 3o et ex his ratione asserendum est essentiam divinam per se et media specie intellectum beati determinare ad visionem, obiectum enim formale est quod determinat in genere speciei. probatur nam visio beata est quidditativa et intuitiva Dei ut est in se quare habet pro obiecto formali ipsum Deum saltem secundum conceptum illius veluti essentialem et specificum —

Dubitabis 1o cum essentia divina est secundum conceptum formalissimum essentiæ non solum supernaturalis sed etiam naturalis idest non solum principium effectuum supernaturalium sed etiam naturalium, non solum finis supernaturalis sed etiam naturalis, an secundum utramque rationem sit obiectum formale specificans visionem beatam sive secundum utramque rationem censendus est obiectum formale visionis. Probatur nam illa utraque ratio (quæ in esse entis est supernaturalis) pertinet ad conceptum formalem quidditativum ac veluti specificum essentiæ divinæ quare utraque specificat et est obiectum formale visionis qua videtur Deus immediate et ut est in se. Sed nam illud est obiectum formale visionis, quod movet et determinat ad videndum alia quæ sunt intra et extra Deum, sed non solum essentia ut finis et causa supernaturalis præcise determinat ad huiusmodi obiecta secundaria cognoscenda quare ut sic præcisa non est formale obiectum adæquatum mixtum. probatur nam essentia naturalis et attributa ut illos divinent et constant, sunt propria connotata in ordine

ad ques constituitur ess^a Divina in ratione naturalis et
[illegible] non distinguitur ab ess^a ut supernali quae est
ut illos terminos repraesentans formalissime non
est supernalis sed naturalis quod ess^a ut naturalis pertinet
etiam ad objectum formale visionis. mitto alia quae quis
contra hanc non solum circa objectum visionis sed etiam circa objectum
fidei et charitatis inutiliter congesserit.

Dubitatur 2° an ess^a inquantum ess^a sit
objectum formale an vero inquantum vera? haec diffi-
cultas ratione est etiam in Divina scientia et in volitione Di-
vina respectu bonitatis de qua disp. 2. de scientia art. 4.
sect. 2. et disp. 2. de volunt. Dei art. 1. sect. 3.
ex quibus locis breviter dico veritatem transcendentalem
essentiae Divinae esse objectum formale visionis et in
eo distingui a charitate quae respicit eandem ess^am
Divinam sub ratione boni. hoc autem ita intelligen-
dum est ut verum et bonum debeant necessario attingi
quasi in actu signato ut aiunt amari scilicet et cognosci
per volitionem et scientiam; sed quia veritas est conditio (idem
proportionaliter de bonitate) ex parte objecti ad hoc
ut cognoscatur, ergo in actu exercito attingitur
objectum per judicium formaliter verum, et quia probem
bene cognitus veram virtualiter affirmat verum
esse quod affirmatur. haec doctrina est S. Tho. 1 p.
q. 16 art. 3. ad 3um. Ad quod dicendum
cum dicitur quod ens non potest apprehendi sine ratione veri
hoc potest dupliciter intelligi. Uno modo ita quod non appre-
hendatur ens nisi ratio veri assequatur apprehensionem
entis

lutis (idest conformetur obiectum cum apprehensione et cognitis, et illa sit vera) et sic loquitur hic de veritate. Alio modo posset sic intelligi quod eius non possit apprehendi nisi apprehenderetur ratio veri; et hoc falsum est. Addit Caj. peculiariter circa bonitatem eam non solum esse conditionem obiecti, sed etiam obiectum formale quod vere debet attingi ab actu voluntatis quasi in actu signato quod sancti frequentius contingat in aliis actibus prosequutionis (nunquam fere in aliis aversionis) quae non habentur nisi praecedat cognitio bonitatis; et non semper per actus prosequutionis explicitus et in actu signato attingitur aut amatur bonitas ~~Dei~~ ~~[illegible]~~ rei, sed res bona sicut non semper cognoscitur veritas rei, sed res vera. Vide Dd. loco cit. de vol. Dei. Id ipsum aliis terminis ab aliis Dd. traditur scilicet essentiam divinam esse obiectum quod respectu visionis, veritatem vero obiectum sub quo etc.

Sect. 2. An etiam attributa et relationes sint obiectum formale visionis.

Dico 1°. Sola essentia divina praecise sumpta est obiectum formale adaequatum specificativum visionis beatae; atque adeo reliqua omnia praedicata divina scilicet attributa et relationes, sunt in hoc sensu obiectum secundarium visionis beatae; quamvis in alio sensu dicantur obiectum primarium et per se

obji primarij, quatenus eius cognitio pertinet ad
complementum substantiale visionis dicit in genere
rei ipsa attributa et relationes sunt complementum
substantiale divinae essentiae hoc ultimum tradit a
Gran. ttu. 5. de visi. disp. 4. nº 10. Probatur nam
quemadmodum cognitio attributorum et relationum non pertineat
ad rationem specificam visionis beatae ut in probatione 1ª
ostenditur; ita tamen pertinet ad substantiam visionis
beatae, ut si haec non repraesentaret attributa et
relationes non esset visio Dei ut est in se, sicut Deus
ut est in se complitur substantialiter per attributa
et relationes, licet per illa non constituatur essentiali-
ter et formalissime in ratione veluti specifice Dei.
ita in visione immediata et quidditativa Dei ut
est in se, quod repraesentat essentiam pertinebit ad rationem
eius veluti specificam, quod autem repraesentat attri-
buta et relationes pertinebit ad substantiale
complementum illius in ratione visionis Dei. quam dicatur
in visione et vera integra cuius est imitatio perfec-
tissima visio beata beatorum trad. d. disp. 7. de
Trin. art. 5. sect. 2 et 5. —

Praecipuum hic assertum scilicet quod attribu-
ta et relationes non sint obiectum specificans forma-
liter visionis, et in hoc sensu obiectum secundarium, quod viden-
tur in essentia tanquam in obiecto formali et primario do-
cent Scotus in d. 1. q. 2. § quantum ad 3um. lit. G. Ubi Scotus
visi q. 2. art. 7 § et non video. Lichetus et Bargius, et idem
May

Mayron. 4. bacon. q. 2. art. 2. Ovand. 4. dist. 49. p. 5. 20. Cajet. n. 21. q. 2. art. 8. § ad 3. Ka da 4. 2. Vercella 6. 2a. Faber 1o disp. n. c. 3. n. 25. Herrera tho. 1. disp. 10 q. 4 notab. 2. et DD. scotistæ ut plurimum. Mol. 1. p. q. 12. art. 7. disp. 4. Suarez lib. 2. de attrib. c. 23. n. 25. juncto lib. 9. de Trin. c. 5. n. 5. et 6. Vazq. 1. p. tho. 2. disp. 42 n. 10 et disp. 14. c. 4. n. 7. Pesantius 1. p. q. 12. art. 10 disp. 5. ad 4. et 5. Mtr. Tapsolt, art. 3. dub. 3. n. 26. et 7. Gran. ttu 5. de Vis. disp. 4 n. 12. Salas 1. 2. ttu 2. disp. 4. sect. 2. a n. 31. Egydius Tusit. lib. 5. de beatit. q. 2. art. 2. et 2. et alij Recentiores. inter quos DD. Scoti, Bassolis, Ovandus, Rada, Fab. Vazquez, Salas et Pesantius asserunt expresse attributa et relationes esse obiectum secundarium visionis beatæ. Mayron, bacon, Nichet, Vazquez, Herr. et Suar. pariatim de relationibus dicunt esse obiectum secundarium, tandem Cajetanus, Mol. Salas, Tapsolt et Granado expresse dicunt solam essentiam non vero attributa et relationes esse obiectum formale et specificativum visionis beatæ.

Probatur nam visio beata perfectissime imitatur visionem increatam, quam Deus se ipsum intuetur ut fatentur omnes Theologi; sed secundum DD. a nobis disp. 2. de scien. art. 5. sect. 2. increata scientia et visio solum specificatur ab essentia divina secundum conceptum explicitum et reliqua divina prædicata divina quæ connotantur essentiam cognoscuntur in essentia et per essentiam tamquam per obiectum formale et primarium.

Similiter per visionem creatam.

Probatur 2° nam visio beata saltem in genere suo censetur esse cognitionum nobilissima quia habet obiectum et motivum esse nobilissimum quia neque attributa neque relationes pertinent ad rationem obiecti formalis visionis. Major haec probatur nam si in adaequate saltem concurrerent ad constituendum obiectum formale visionis haec minoris esset perfectionis quam si adaequate a sola essentia specificaretur, nam ratione illius inadaequati scilicet attributorum et relationum (quae secundum conceptum explicitum minoris perfectionis sunt quam essentia divina) degeneraret visio esset que minoris perfectionis ut late disp. 2 de scientia art. 4 sect. 2 rationibus et exemplis ostendi.

Probatur 3° nam sola essentia divina movet in genere speciei intellectum ad hoc ut visionem eliciat quia sola essentia gerit rationem obiecti formalis obiectum n. formale sicut est motivum immediatum ita debet imprimere potentiae similitudinem sui per speciem. antecedens vero probatur tum ex dictis disp. 4 de visione art. 4. tum etiam quia relationes nunquam intelliguntur effective atque adeo neque moventes in genere speciei, quod est effectivum, tum praeterea quia sola essentia est adaequate sufficiens ad producendum visionem loco speciei ut ibi demonstravi et probatur et explicabitur quod neque datur neque necessarium est concursus in genere speciei ex parte attributorum et relationum respectu visionis Dei ut est

infra

in se —

Probatur 2º nam sola essentia est sufficienter et adequate motiva in genere objecti formalis non solum ad sui visionem, sed etiam ad intuitionem attributorum et relationum ergo sola essentia est objectum formale adequatum visionis beatae. Ant. patet nam si sola non moveret in genere objecti formalis frustra illi inesset illa virtus formalis motiva adequata quandoquidem eam mutuo non posset exercere neque ad actum reducere. Ant. vero probatur nam essentia Divina sicut est summe et infinite perfecta in genere entis, ita etiam in genere, et ratione intelligibilis per se. Deinde sicut in genere entis continet in se veluti eminenter omnes perfectiones absolutas et relativas Dei, quae mutuo veluti emanant ab essentia, quatenus essentiam necessario sequuntur et ab ea tanquam a radice per bonam consequentiam deducuntur ergo continet etiam eas perfectiones earumque intelligibilitates in ratione intelligibilis quae sunt per essentiam Divinam et propter illam intelligibiles ergo essentia sola habet rationem objecti formalis ad intuitionem omnium perfectionum absolutarum et relativarum Dei —.

Sect. 3. An saltem sint attributa et relationes objectum 1arium terminativum visionis beatae.

Dico 3º essentia Divina est quoque objectum

primariu terminativum in quo videntur per visionem
beatam attributa et relationes, quae in hoc sensu
sunt objectum 2arium; ita censent DD. citatis
classe 2 relati: oppositum censet Herr. disp.
50 c. 2. nº 31. ex p. etiam extra dicunt. Molin.
1. p. q. 12 art. 8 disp. 4 in 2. p. sec. 2. Zu
mel art. 7 sec. 6. § ex his et ad 3um, Pasqual art. 8
dub. 3. nº 4, ubi ipse affert Adamum Argentinas
et Caj. et Salas 1. 2. tt. 2. disp. 4 sect. 3. nº 3.
et 32. quatenus affirmant attributa et relationes
esse objectum 2arium saltem terminativum.

Sed mea 2º probatur nam visio beata ex suo
genere est summa et perfectissima imitatio visionis
increatae; sed per visionem increatam Deus intuetur
sua attributa et relationes in essentia ut in objecto termina
tivo primario ut probatum est disp. 2. de scientia Dei
ergo beati per visionem creatam, —

Probatur 2º oppositum nam attributa et rela
tiones divinae cognoscuntur per visionem ex determinatione
essentiae divinae gerentis munus speciei quae cognoscuntur tamen
in essentia ut in objecto primario terminativo. assumptum constat
ex dictis disp. praeced. art. 4. sequela vero probatur nam
quamvis reliquae species intentionales determinent intel
lectum ad cognitionem absque eo quod ipsae cognoscantur; at
vero quoties objectum ipsum munus gerit muneris speciei, implicat
ut determinet intellectum efficiendo in illo cognitionem
quin necessario cognoscatur, ex eo enim determinat se ipso

qua

qa se ipso est intelligibile et se ipso intelligitur ut objectum terminativum et tum essentia gerat munus spectum in ordine ad cognitionem sui quam cognitionem attributorum ac relationum, haec non poterunt cognosci nisi ex eo quod essentia divina cognoscatur, et ex penetratione illius tanquam divina cognoscantur. Sic nempe creaturae ex eo cognoscuntur in Deo tanquam in objecto terminativo primario quod essentia divina continet creaturas in esse entium et in esse intelligibilium, quae est earum causa perfectissima et gerit munus speciei ad eas cognoscendas; sed et essentia divina est veluti radix attributorum et relationum, ex qua haec praedicata per rationem nostram a priori deducuntur et propterea dixit S. Athanas. lib. de definitio. quod essentia divina est una et generatrix hypostaseon. Propterea gerit munus speciei respectu attributorum et relationum et haec non sunt objectum secundarium cognitum in essentia ut in objecto primario terminativo cognito.

Obj. 1. cum S. Thoma. ... per visionem beatam intuitive cognoscuntur attributa et relationes et cognoscuntur in se ipsis directe et immediate, ut in objecto terminativo primario. ... si cognosceretur ... medio scil. in essentia ex eo quod essentia penetraretur, ... cognoscerentur in directe et in abstracto ...

R. ... eam esse eminentiam divinae essentiae ... modum speciei determinantis, ut quoniam primario terminat visionem beatam ipsa sola, nihil omnino ...

videri in ipsa intuitive attributa et relationes
quae melius determinat ipsam modum spei ad attri-
buta et relationes cognoscenda, quam si ipsa
attributa aut relationes per se et immediate de-
terminarent. Unde sicut in casu quo determinaret
immediate esset visio intuitiva, ita etiam ex eo
mediet essentia divina quae melius et perfectius deter-
minat intellectum ad cognoscere sicut objecta quae videntur in
speculo, intuitive videntur, licet non videantur nisi in ipso
speculo (scio hinc videri objecta per species reflexas im-
mediate ab objectis emissas et in hoc esse discrimen) sic
ita ex eo quod in essentia quae solet appellari a SS. Patri-
bus speculum videantur alia objecta non tollitur quominus
intuitive cognoscantur. Idemque dicendum esset de crea-
turis existentibus quae per visionem intuitivam in di-
vinitatis speculo videntur, quae per se immediate
non possent et non possunt immediate producere speciem
sui, sed licet haec vel immediate non producant speciem, pos-
sunt per speciem aliam productam intuitive cognosci,
ita potiori iure per determinationem essentiae divinae
et similiter attributa et relationes.

Obj. 2o sed essentia potest instar speciei determinare quamvis
non cognoscatur sicut reliquae species intentionales ad cognos-
cendum attributa et relationes, sed haec immediate ex
ipsis vi parte infinite perfecta et immaterialitatis po-
terunt absque spe determinare ad visionem beatam
quod non opus est ut cognoscantur in essentia et ex eo essentia
cog

cognoscatur. Resp. visionem quae de facto datur ut posse indivisibilem et determinatam ab essentia loco speciei non posse nisi in essentia et per essentiam attributa et relationes repraesentare; quia essentia non potest non cognosci per visionem ab ipsa determinatam; et attributa ac relationes se ipsis non determinant loco speciei sicut neque se ipsis specificant cum visio habeat nam tamen indivisibilem speciem designatam a sola Divina essentia. Ad 2um. Resp. possibile ut detur visio attributorum et relationum quae haec immediate ut objecta terminativa primaria repraesentet et ad quam haec objecta immediate determinent per modum speciei explico erit 1. et 2. —

Obj. 3o. Visio beata ita repraesentat attributa et relationes ut ad haec objecta dicat ordinem essentialem transcendentalem quod simul cum tota essentia visionis periret si talia attributa et relationes per eam visionem non repraesentarentur; ergo attributa et relationes non sunt objectum secundarium terminativum visionis. Resp. negando consequentiam. Ratio talis est quia si intelligatur ab ea non inducit mutationem in cognitis, sed haec adhuc invariata perseverat. Unde nam in attributis cognoscit beatus alia objecta secundaria ut creaturas quae tunc attributa non secundarium sed sunt objectum terminativum primarium. — Adde resp. secundo negando sequelam; nam illud ex quo in aliis cognoscitur per visionem creatam respicitur determinato ordine transcendentali a visione et in hoc

hoc sensu n. diximus nos esse attributa ordine secunda-
rium quasi sine illo possit intelligi q. ad eorundem intrinse-
cam coexistere. Ad 2um R. ex ea sequi attributa
esse primaria respective et secundarium q. scil. res-
pectu creaturarum primarium respectu essentiae simpliciter sunt
secundaria.

Art. 2

An quilibet Beatus videat omnia quae sunt forma-liter in Deo?

Sect. 1. aliquot certa et praesupposita.

Praemittendum est 1o duobus modis aliquid posse in Deo inveniri 1o formaliter qn tale praedicatum se ipso formaliter in Deo reperitur et sic se habent perfectiones simpliciter simplices quae in Deo cernuntur. 2o virtualiter et eminenter qn scil. in Deo n. reperitur ipsummet praedicatum, sed alia melior perfectio cujus virtute illud inferioris et imperfectioris praedicatum potest produci ex quo virtualiter dicitur in Deo inveniri et sic se habent creaturae respectu Dei. Vero inter ea quae formaliter in Deo reperiuntur numerantur 1o divina essentia velut radix aliorum, 2o attributales perfectiones quae considerantur veluti affectiones Dei nostro modo concipiendi ut in

Sel

intellectiua volitio etc, eternitas immensitas etc. 2° et atributa etiam negatiua ut infinitudo simplicitas etc. 3° relationes originis quæ sunt in singulis personis diuinis, 4° alia libera diuina secundum intrinsecum quæ in deo dicuntur.

3° nulli dubium est quin beati reipsa perfecte intueantur deum ut est in se, atque adeo non solum secundum essentiam et esse absolutum sed etiam secundum trinitatem personarum. quod deus ut est in se a beatis videatur docui disp. 1. de vis. et art. præced. quod vero perfectiones singulas diuinæ personæ videantur non obscure ex s. script. colligitur ex Math. 18. Angeli semper vident faciem Patris Joan. 14 manifestabo ei me ipsum. 1.a Petri. 1° de Angelis dicitur quod in spiritum sanctum desiderant prospicere, quia scilicet 3 diuinam personam tunc et re ipsa summa delectatione absque fastidio intueatur.

Tandem post Concilium Florentinum sect. ult. in literis unionis non licet saluafide de hoc dubitare, cum ibi expresse definitum sit, a Beatis videri deum trinum et unum, idem passim testantur SS. quos art. 3. et 4 afferam, quod id colligunt ex eo quod visio beata succedat fidei clare representando diuina prædicata, quæ in hac vita obscure per fidem credebantur.

Dubium est an beati præter essentiam et relationes diuinas omnia et singula atributa deo intra intueantur, ut nulla perfectio formaliter existens in deo ipsos lateat; Aliquot enim eiusmodi atri-

buta & modos aut formalitates eorum aliquas n[on]
videri a Beatis Doct. veteres et Recentiores
n[on] pauci testantur Saludanus 5o Dist. 49 q. 1a n. 9
et q. 5 art. 1 n. 6. Argentinas 3. Dist. 24 q.
Vna art. 3. ad 3. contra 1. 2. Orandus 4. Dist.
49 proposit. 10. et alii Vbi Palacios Disp. 2. fine et
lib. 2. Amicus Dist. 1. Disp. 3. Vbi Pal. Disp. 4. c. 3
n. 28 Vellosillo advertentia ad tho. q. 1 August.
quesito 28. Dub. 2. Herrera 3o contragentes c. 56
Salaz. 2. 2. tract. 2. Disp. 5 sect. 2. n. 20 Vbi Egyd.
tho. 1 lib. 5 de ips. q. 4 art. 2 & 5 et tho. lib.
12. q. 20 art. 1. et 2. et P. Suar. Disp. 6 meth.
sect. 6. & alij fabent Thomistae qui affirmant n[on] vide-
ri in Deo a Beatis res perfectiones, quae dicunt res-
pectum rationis ad creaturas. ita vanes 1. p. q. 12, ar. 7
dub. 2. Rumel. Disp. 1. Albeldo Disp. 32. sect. 1. et
Forca 1. 21 Disp. 28 membro 2 —

Sect. 2. Nihil formaliter existens in Deo latet videntem Deum ut in se.

1.

Sit 1a conclusio quamque beatus per visionem beatam n[on] solum videt clare et ut est in se essentiam divinam, ejusque subsistentias et praecipua attributa, sed etiam formalitates res et modos attributorum formaliter existentes in Deo. haec est sententia communis, quam tradit non semel D. Tho. 1. p. q. 12 art. 1. et art. 6 (ad 3) dicen-

dum

dum q. diversitas videndi n. erit ex p. obji qa idem obgum ptas presentabitur scilicet divina essentia et ex. § ad 2um dicendum q n propter hoc deus incomprehensibilis dicitur quasi aliqd ejus sit q n videatur et ad 3um cum in ergo objiceret deum a beatis totaliter videri respondet § ad 3um dicendum q totaliter dicit modum obji n quidem ita q totus modus obji n cadat sub cogne sed quia modus obji n est modus cognoscentis q igitur videt deum per essentiam videt hoc in eo q infinite existit et infinite cognoscibilis est sed hic infinitus modus n competit ei ut scilicet ipse infinite cognoscat et lib. 3. contra gentes c. 55 (n autem sic dicitur divina substantia ab intellectu creato videri quasi aliqd ejus videatur et aliqd n videatur cum divina substantia sit simplex omnino) —

Eadem videtur mens Magistri 4 dist. 49 c. 3. vide S. Bonave. art. 1. q. 6. Durandus q. 2. n. [illegible] et q. 3 n. 5. Richardus art. 2. q. 5. major q. 11. ad 1um Soto art. 3. n. 1. Henricus quodlib. 13. q. 2. S. [illegible] 1. dist. q. 2. art. 4. Abulensis Math. 5. q. 44 et plures alii DD. quos Egydius et Salas relati afferunt, et quos sequuntur et referunt Md. 1. p. q. 12 art. 8. disp. 3. Valancia q. 12 puncto 6. ad 2. questio in 1o arg. Suarez lib. 2. de attrib. c. 22 Vasquez disp. 48 c. 2. Arrub. disp. 24. c. 1. et 2. Pesant. eo art. 8. disp. 4. vide Fasolus dubio 1. Granadus de attrib. 5. de visi. disp. 5. Her. disp. 50 c. 1. n. 10 et ut plurimum dicti Recentiores —

Illud præsertim Patri. Suarez et Arrub.
et aliis nec non oppugnatoribus sub nostræ dictis esse cer-
tam aut fere certam secundum fidem. Ita ut oppo-
situm tanquam erroneum saltem aut errori proximum
notari debeat. nam si sermo sit de modis attribu-
tivis et de aliquibus eorum formalitatibus in ordine ad crea-
turas terminos opposita sententia asserens non omnes eas formali-
tates videri a beatis probabilis est quam tradunt Supra-
dicti DD. sect. 1. relati. Si vero sermo sit de præcipuis
Dei attributis scilicet intellectu voluntate æternitate etc. quod
aliquod eorum beatos lateat censeo omnino improbabile et for-
te errori proximum quod constat ex fide videri Deum ut est
in se. quod fieri non potest nisi præcipuæ illius affectiones et
attributa quæ conferunt ad perfectionem formalem ac veluti
specificam Dei, cognoscantur.

Probatur vero ex ratione quæ potissimum fundatur in
natura visionis beatæ et perfectione ac simplicitate obiecti increa-
ti. visio enim ex DD. cit. disp. 1. intuitiva est et quidditativa
attingens obiectum sicut est in se; sed obiectum est summe unum
et simplex et nihil in illo formaliter existens neque
per modum relationis neque per modum attributi, neque
tanquam formalitas aut modus attributi latet per ta-
lem visionem. Maior et minor sunt propositiones certæ ex
alibi DD. cit. consequentia probatur; nam si lateret per visionem
aliquid formaliter existens in illo non cognosceretur quiddi-
tas divina ut est in se sed aliter ac est in se; nam
in se est quoddam indivisibile et summe simplex, et ex
eo quod aliquo cognito aliud lateat, et cognosceretur

ipsa

Predicata divina veluti specifica ut distracta aut
divisa ab illud quod latet ut pote pertinens ad quidditatem
Dei quasi specificam et clausum essentialiter in esse,
sed si absolute non esset requireret visionem beatam in esse
perfecte et adequate quidditativam —

Prob. 1° nam fides nostra extenditur ad cognitionem
omnium perfectionum, quae sunt formaliter in Deo ergo etiam
visio beata, quae loco fidei obscurae in patria succedit.
Prob. 2° nam eae illae perfectiones absolutae pertinent
in esse rei ad complementum substantiale ac veluti
specificum quidditatis Dei, modo sint attributa af-
firmativa, modo positiva fundamenta connotantia ali-
quas negationes, quae ex eo dicuntur attributa Dei ne-
gativa ergo cognitio perfecte quidditativa Dei in ratione
cognitionis debet habere saltem ut substantiale complemen-
tum earum perfectionum repraesentationem. Prob. 3° nam melius est
ut essentia divina determinans per modum speciei intellectum ef-
ficiat visionem essentiae sed etiam omnium quae sunt idem cum es-
sentia et perfectiones illius, nulla omissa, cum omnes
eadem ratio, et nulla major quare prius his perfectiones
absolutae aut formalitates repraesentent quam alias —

Sect. 3. aliquot argumenta dissolvuntur —

Obj. 1° S. Ambrosium lib. 1. in Lucam c.
de Angeli apparitione, nemo (inquit) Dei plenitudinem aspexit,
nemo mente aut oculis comprehendit. Ubi aperte vis, ergo

diuinę plenitudinis seu infinitatis negat comprehendi eodem
accipit eam conspici ac apprehendi, & non plene cognosci quod
quod est formaliter in Deo. R. diuinam perfectionem
conspici adequate quantum cognoscibilis est, si eodem
accipiatur a Sancto Ambrosio ac comprehendi, eiusmodi
di visione ad eos ut impossibilem censere, non etiam
quod videantur omnia, quę sunt formaliter in Deo —

Obj. 2° si viderentur a Beatis omnia quę sunt formaliter in Deo, aut viderentur per modum unius simplicis perfectionis aut per modum plurium; utrumque repugnat & 2a. minor probatur nam si viderentur ut unum non viderentur ut attributa distincte et clare, ad quod necessarium esset efficere distinctionem rationis inter illa, cum mediante hac distinctione attributa distincte a viatoribus cognoscantur nec potest affirmari quod videantur ut plura, alias Deus non cognoscerentur ut sunt ipse unum, de quo eleganter S. Bernardus lib. 5. de consid. ad Eugenium columen. cap. 6 (nobis autem quia non possumus cum Deo simpliciter contendere dum contendimus apprehendere unum, occurrit veluti quadruplicatum. facit hoc speculum et enigma per quod solum interim videre datur cum autem videbimus facie ad faciem videbimus sicuti est. neque enim iam tunc fragilis acies mentis nostrę quantumlibet vehementer intendens alicubi reflectet, dissiliet vel in quam pluralitatem colliget se magis adunabit conformabitque unitati illi, & potius unitati illi ut una uni facies respondeat faciei)

R. Deum videndum directe a Beatis ut est in se, atque adeo ut simplicissimum et absque ulla distinctione

rationis

rationis inter illius attributa. neque hoc obstat, quominus Deus et illius attributa distincte cognoscantur, id est non confuse neque obscure sed clare; tunc enim clarius cognoscuntur quando cognoscuntur ut sunt, quod simplex, quod unum et simplex sunt in se, in quo visio beata cognitionem viatoris praecellit. vide Vazq. 1. p. disp. 120 Arrubal. disp. 24 c. 6. n° 26. poterit tamen beatus indirecte in intellectu viatoris cognoscere attributa Dei a viatore distincta et hoc modo per visionem cognoscere distincta. nulla imperfectio est.

Obj. 3. si viderentur omnia quae sunt formaliter in Deo comprehenderetur Deus sed implicat Deum comprehendi, ergo. 2a sequela probatur nam cognitio comprehensiva est illa quae exhaurit omnem latitudinem objectivam; sed visio beata exhaurit quidquid est cognoscibile ex parte objecti increati, ergo est comprehensiva. R. negando maj. ad ejus probat. R. distin. quando maj. comprehensio est quae exhaurit omnem latitudinem objectivam id est quod cognoscitur quidquid est formaliter in objecto nego (neque enim id sufficit ad comprehensionem) quod cognoscitur quidquid est in objecto et omni modo perfectionis quo est cognoscibile ob suum et petit cognosci concedo; hoc enim requiritur ad comprehensionem et non reperitur in visione beata respectu Dei, cujus cognoscibilitatem passivam non adaequat ita ut reddat Deum cognitum quantum cognoscibilis est modo late explicando disp. 6. —

Obj. 4. si visio beata attingeret omnia quae sunt formaliter in Deo attingeret infinitum objectum quidditative ergo ipsa visio esset infinita atque adeo comprehensiva. ante probatur nam attributa omnia quae sunt in Deo infinita sunt

n̄ solum in perfecte sed etiam in n°; nam 3 attributa quasi capitalia n° finita sint, intra quilibet tamen attributum dantur infiniti ordines inadequati ad infinitos terminos ad extra &c. g. infinita esse. R.a neg. si enim illi ordines cognoscuntur infinitae perfectiones in Deo attinguntur quidditative; imo ex hoc etiam fieret cognosci evidenter et distincte a beatis res creaturas possibiles, sicut cognoscuntur res ordines ad tales creaturas, ex quo cognitione S. Thom. et ejus discipuli arguunt n̄ solum infinitam visionem, sed etiam comprehensivam.

Arg. 2° nam si beatum nihil latet increatum, sed sicut increata scientia comprehensiva est et per eam nihil latet aut creatum aut increatum, ita per visionem illius, sicut tota, nec nihil latebit creatum aut increatum &c. illa visio erit aut infinita aut comprehensiva &c. Arg. 3° nam ut quidditative cognoscatur respectus et ordo ad Petrum debet Petrus evidenter cognosci &c. ut cognoscantur quidditative infiniti inadequati respectus ad infinitas et res creaturas possibiles debent res creaturae possibiles cognosci. Ad argum. d.c. ex eo ꝙ videantur omnia quae sunt formaliter in Deo n̄ seq. ꝙ cognoscantur in Deo infinitae n° perfectiones sed finita n° attributa, quamvis infinite perfecta, ex quo infinitudine imo et ex infinitis n° terminis infra et intra Deum cognitis (esto infinitis formalitatibus intra Deum cognoscerentur) non sequitur infinitudo in visione multo minus eius comprehensionis propter dicta disp. 2. de visione ubi ex infinitudine obiecti et excessu illius &c. infinitum

infinita obj. imperfectiora et imperfecti raro
hunc deum inferri perfectis finitam ob obiectis per
fectiones [illegible] inferiorum obj. idem dicendum de
cognitione quidditativa scientiae increatae et omnip. quae cum sint
perfectiones absolutae, videre quidditative quin ipse
rea necessarium est videre quod per scientiam increatam videt
et per omnipotentiam [illegible]. Unde patet ad 1am conf. 3 de
qo itaque iam sect. Ult. Vel de modo cognoscendi [illegible]
ros divinos, nam eodem modo cognoscit scientia divi
na —. Addo pro solutione plena argumenti et
confirmationis 1ae ac 2ae in Deo non reperiri illum or
dinem transcendentalem ad effectus et terminos creatos ex
tra Deum. Unde pro multitudine terminorum non fuit distingui
biles neque in scientia neque in omnipotentia Dei plures ordines, nec
dum sufficit, ex quorum cognitione et termini ad extra nece
sario cognoscantur. Cum enim omnipotentia scientia et reliqua attributa
Dei sint perfectiones absolutae in ordine ad creaturas po
terunt perfectissime absque creaturis evidenterque et quid
ditative cognosci absque cognitione creaturarum. Imo si nullae
creaturae essent possibiles idem dicendum de ordine et res
pectu determinato ad Petrum, cum enim in Deo talis res
pectus intra Deum ex cognitione nullius perfectionis divi
nae sequitur per bonam consequentiam cognitio illius creaturae, nul
lo [illegible] obj. possibilium —
Et sane qui in Deo respectus transcendentales po
nunt ad creaturas nullo modo possunt defendere quod
cognoscatur quidditative explicite et evidentior, [illegible]

est formaliter in Deo non cognitus creaturis etiam aliis possibilibus quae per tales ordines transcendentales respiciuntur. nam in exemplo quod concedunt, quomodo in distinctibus ordo ad res creatas, fatendum est ex eo quod per talem ordinem respiciatur Petrus, v.g. dari in illo ordine aliquid peculiare, quod non daretur, si non daretur Petrus, et sic respectu eius terminaretur in particulari. Atque illud peculiare quidditative et evidenter cognoscatur (ut vere cognosci concedunt adversarii, ne lateat per visionem aliquid formaliter existens in Deo) necessario debet cognosci Petrus sine quo sicut non potest esse illud peculiare ita neque cognosci.

Quare non est intelligibile id quod docet Herice disp. 50 c. 5. nº 26. Deo cognitis ordinibus non cognosci terminos quia non penetrantur ordines quantum sufficit ad hoc ut cognoscantur termina. nam penetratio ordinis quidditativa et evidens (quam ipse Herice concedit) sufficit et necessitat ad cognoscendum terminum respectu cuius datur in ordine illud peculiare quod diximus cum non illud peculiare omnino constituat secundum suam quidditatem in ordine ad illum terminum; sicut actio Petri non potest quidditative cognosci sine Petro quia dicit respectum transcendentalem determinatum ad Petrum; ita ille peculiaris ordo existens in Deo respectu Petri non potest evidenter et quidditative cognosci sine Petro determinate et expresse cognito, et similiter de aliis ordinibus inadaequati constituentibus ... sine aliis terminis possibilibus

libus, et nisi negetur ordo transcendentalis ad crea-
turas, aut conexio cum illis, non poterit aperte defendi
quod cognoscatur per visionem omne quod est formaliter
in Deo.

Sectio 4. Argumentis ex eo quod possit latere aliquid identificatum cum obiecto visio intuitive

Obiicies 1.º posse dari cognitio intuitiva alicuius obiecti quae non attingat explicite et evidenter totum quod est identificatum cum tali obiecto, et licet visio beata sit intuitiva Dei, posse per illam latere aliquid quod sit formaliter in Deo. Antecedens probatur. Quoniam per visionem corpoream intuitive cognoscitur obiectum coloratum longe positum, cuius tamen coloris species et figura et praedicata superiora scilicet qualitas, accidens, ens, imo et differentia numerica non videntur clare et evidenter per visionem corpoream; et propterea audiens videns tale obiectum tantummodo per intellectum cognoscit evidenter totum quod est obiectum visus nullum tamen aliorum praedicatorum cognoscit, neque probabiliter neque evidenter. Multo minus cognoscuntur evidenter per oculos aut intellectum intuentes colorem relationes praedicamentales, quae cum illo identificantur, inhaerentia quae aut alii modi qui tamen modaliter ab illo obiecto distinguuntur, requiruntque tamen ad connaturalem illius existentiam —

Probatur 2° idem arg. nam Angelus lu-
me naturali penetrat et comprehensive substantiam corpo-
ralem aquae sicut et aliarum rerum sublunarium; et tamen
non cognoscit evidenter potentiam obedientialem illius, vel
illam secundum respectum determinatum ad terminos
supernaturales, in ordine ad quos constituitur potentia obe-
dientialis. Nam quia terminos supernaturales ordine
transcendentali peculiari respicit, talis respectus
illi manet incognitus sicut manet incognitus terminus
ad quem talis respectus ordinatur. Ergo eodem jure pote-
rit beatus quidditative et evidenter cognoscere Deum per
visionem beatam, quia per illam lateat aliquid intrinsece
cum Deo identificatum cum essentia aut attributis divi-
nis.

Respondeo cognitionem intuitivam, quae simul sit quidditativa
nullam dari respectu alicujus objecti, cujus aliquid perti-
neat ad talem quidditatem, lateat, quamvis possit latere
aliquid identificatum non tamen pertinens ad talem
quidditatem, et ex hunc sensum neganda est major ar-
gumenti. Ad 2am probationem dico cognitionem corporeae
per visionem, quamvis intuitiva sit, non tamen esse perfecte quid-
ditativam respectu totius entitatis coloris et propterea
eam latent plures rationes quae pertinent ad entitatem et
constitutionem coloris; nam quamvis non sit omnino impossibile non solum
differentiam infimam coloris, sed etiam omnes rationes superiores ut
ens accidens qualitas etc. percipi per visionem imperfecte

et

et obscure, ita ut per visionem neque per intellectum qui visionis tantum dictamen sequatur discernatur talis praedica sed ad modum quo ipse color distans videatur intui tive; non tamen discernitur qualis sit, relationes vero identitatis cum colore neque pertinent ad quidditatem coloris neque continentur intra latitudinem objecti per visionem et ideo per visionem corpoream non percipiuntur.

Ad 2um probationem respondet Suarez num. 25 non [illegible] omnis apprehendat substantias naturales earumque non penitus rem quantum sufficit ad hoc ut illarum terminos cognoscat in quantum dicunt potentiam obedientialem. Aliquanto[?] non multum distat alia, quae dicentium[?] probatur, nullius quoties idem respectus indistinguibilis datur respectu plurium terminorum materialium non oportet esse ut quoties quidditative cognoscitur respectus cognoscantur illi termini materiales; et propterea licet in natura creata nihil sit formaliter clausum quin cognoscatur ab Angelo evidenter nihilominus ex eo non necessario debent cognosci termini supernaturales qui his non sunt formales sed materiales respectu talium substantiarum et entium naturalium. Intelligit autem haec solutio per terminos materiales alicujus respectus eos qui non arguunt in substantia et potentia peculiarem perfectionem ultra illam quam alii termini arguunt. Exempli gratia termini supernaturales non arguunt in potentia obedientiali majorem perfectionem peculiarem ultra eam, quae cognoscitur evidenter et quidditative in ordine ad terminos naturales;

sed enim perfectionis quae elucet in natura nostra v.g.
ex lege sit infra ad effectus supernaturales equiparatur excel
dit ex eo quod sit causa principalis terminorum naturalium. ex
quo doctrina et solutione solum sequitur quod cognito
Deo quidditative non debeant cognosci creaturae ut possunt
termini naturales, non tamen quod lateat aliquid formaliter exi
stens in Deo; sicut neque latet Angelum quidpiam
existens formaliter in natura creata, neque eius potentia obe
dientialis secundum intrinsecum et formale quod dicit or
dinem in natura creata quamvis lateant termini super
naturales in particulari.

Haec tamen solutio non evacuat difficultatem argumen
ti; natura enim creata ex eo quod habeat potentiam obedientialem
ad terminos supernaturales habet ad illos respectum deter
minatum transcendentalem, quem non haberet si non darentur
de talis termini, hoc enim est cuicumque respectui in
divisibili quod plurium terminorum collectionem respiciat ut pa
tet in materia 2a respectu formarum in intellectu respec
tu suorum obiectorum etc.a quolibet enim termino deficiente et
impossibili esset etiam impossibilis talis respectus indivisibilis
ad eam collectionem cum enim respiceret collectionem diver
sam atque adeo esset respectus diversus. quod etiam affirman
dum est de ordine transcendentali in ordine ad plures
terminos materiales quolibet enim termino deficiente et im
possibili non quidem deficeret perfectio specifica talis
respectus sed in alio individuo servaretur, deficeret tamen
aliquid materiale intrinsecum tali respectui, cum enim non pos
set ad talem terminum materialem extendi sub talem
ter

terminum per entitatem materialem respicit ordine determinato et per obedentialem singulos terminos supernaturales respicit determinato respectu saltem pertinente ad perfectionem materialem talis naturae et ex singulis terminis acquirit multiplex peculiaris materialitas intrinseca tali naturae ex potentia obedentiali.

Hac doctrina posita illud materiale peculiare quod est in aqua v. g. explicite constitutum in ordine ad talem terminum materialem scilicet in ordine ad gratiam non potest quidditative clare et explicite cognosci nisi cognoscatur peculiaris illius termini scilicet gratia: nam illa non habet aliud esse nisi in ordine ad talem terminum et non est intelligibile nisi in ordine ad talem terminum et in intellectu tali termini. Quod non Pater Herice et alii dicunt posse scilicet evidenter cognosci et quidditative respectum ad aliquem terminum quando ultimate terminus est inintelligibilis et si latet Angelum gratia et alii termini supernaturales in particulari latebit etiam respectus peculiaris ad gratiam etiam secundum intrinsecum quod dat in ratione secundum illum c. ad aliquid (manifestum est quod si quis aliquid cognoscat eorum quae sunt ad aliquid definite sciet et illud ad quod dicitur definite sciendum est) quod ait intelligi de quocumque relativo non solum praedicamentali sed etiam transcendentali et sicut Angelum qui aquam quidditative videt potest latere haec formalitas ita Angelum qui videt tamen quidditative Deum potest latere aliqua formalitas existens in Deo.

Posset aliquis 1o respondere aquam respe-

Illam aliam naturae habere potentiam obedientialem ad gratiam per dicendum per respectum transcendentalem intrinsecum et per non repugnantiam atque respectu, eo facto quod Deus est potens producere creaturas atque respectu ad illas, atque adeo fieri potest ut comprehenda de illa entitas aqua nullo termino supernaturali cognito sicut potest cognosci evidenter quod Deus est formaliter in Deo nullo creato termino cognito. Haec tamen responsio non omnino improbabilis magnam laborat difficultatem quod non vix in divina potentia intelligitur ut potentior ejus illimitas et independentia, atque reali respectu ad creaturas aut connexione cum illis vel earum productiva. Quod cedit in hac solutione potentiae obedientiali creaturae quae vere productiva est tanquam instrumentum terminorum supernaturalium et propter suam limitatem vere constituitur et specificatur in ordine ad suos terminos secundum communem modum loquendi quod nullo cedit in divinis attributis respectu creaturarum quod potentia obedientialis habet ordinem transcendentalem realem ad terminos supernaturales.

2º respondere posset potentiam obedientialem aquae respicere gratiam ordine transcendentali sed non ordine determinato quod efficiat deficienta possibilitate gratiae sed ordinale quod respiciat solum id quod non implicat contradictionem in se et indeterminate, modo sic hoc modo illud modo sic gratia modo unio hypostatica etc. ita ut potentia aquae et cujuscunque naturae eque bene se habituras et servanda modo sit possibilis gratia modo sit im-

pos

possibilibus, quod autem de ipsa possit gratiam producere, non tam
tribuendum est respectui determinato agentis in ordine
ad gratiam quam virtuti divinae agentem elevanti ad
gratiam potius quam alium effectum producendum, quare cogni
tio quidditativa aut comprehensiva potentiae obedientialis agentis se
cundum totum intrinsecum ita ut nihil illius lateat non
est opus ut cognoscatur gratia et aliud ens supernaturale in par
ticulari, sed solum talem potentiam Deo obedientem fore ad
omne id quod non implicat contradictionem.

Haec tamen responsio non caret probabilitate quia res
pectum transcendentalem concedit in potentia obedientia
li ad effectus non implicantes quoniam non secundum rationes
particulares sed secundum rationes generales. Verum hoc
alteram non modicam ingerit difficultatem, nam potentia obedientialis
agentis v.g. non solum producit gratiam et reliquos effectus
secundum rationes generales sed etiam secundum rationes particu
lares et non solum ad rationes generales sed etiam ad rationes par
ticulares entium supernaturalium dicit ordinem transcenden
talem propter dicta contra eos solutione neque potest
exprimere eum ordinem indivisibiliter, similiter vage in
ordine ad hos et illos terminos supernaturales, aut natura
les non autem determinate, quia ex nullo determinate
peculiaris illi potentiae perfectio accrescit, nam implicat
ordo transcendentalis physicus determinatus simul in ordine
ad terminos vage; nam sicut potentia constituta deter
minata est, ita termini in ordine ad quos constituitur

neque similis respectus physicus determinatus in ordine
ad terminum vagum aliquis invenietur. ex eo, q'
ordo sit indivisibilis in ordine ad plures terminos,
non tollitur quominus eos respiciat determinate in particu
lari non solum collective, sed etiam divisive. nam respectus
alius qui totidem terminos respiceret uno dempto, diversus
esset a respectu transcendentali qui inest aquae, etiam ex
alio capite, nisi quia illi deesset aliqua peculiaris sal
tem materiale quod in ordine ad terminum qui deest dimi
nebatur.

3° igitur multo probabilius respondetur posse ab
Angelo idem comprehendi propria natura ex omnibus aliis insti
tuores secundum rationes earum specificas, in qua nihil forma
liter existit quod evidenter ab Angelo non cognoscatur;
non tamen cognosci evidenter ab ipso per illas naturas, et illius
agentes terminos supernales atque adeo neque potentiam
obedientialem identificatam cum illis naturis, haec
n. per illas naturas tantum agentes cognoscitur. sic nulla di
ci revelatio. Unde tamen sequitur quod Angelus non cognos
cat evidenter praedicatum quoddam materiale forma
liter in illis naturis existens. potentia n. obedientialis illarum
quoad formalitatem intrinsecam non distinguitur a na
tura, neque addit naturali perfectionem specificam, sed
solum materiale; neque n. minor perfectio est, quod at
tingat ultimo principalis effectus naturales, quam quod
attingat supernales ut instrumentum.

Quod si inferas ex hoc nihil creatum

posse

posse ab Angelo naturaliter comprehendi ita perfecte ut nullum praedicatum illius rei neque formale neque materiale lateat Angelum concedendum esse absque ullo incommodo, si sermo sit de praedicato materiali, negandum vero si de praedicato formali et specifico. neque enim ad comprehensivam aut quidditativam cognitionem alicuius obiecti requiritur, ut nullum praedicatum illius materiale lateat videntem, sicut neque requiritur ut omnes terminos etiam materiales respectivos talis obiecti cognoscat quia relativa sunt simul cognitione et si cognosceretur respectivus terminus etiam deberet cognosci quod si hic non cognoscitur neque etiam respectivus ad hunc terminum secus contingit in visione quidditativa Dei per quam nihil formaliter existens in Deo latet sed omnia cognoscuntur evidenter quia nihil est in Deo constituendum per modum respectus transcendentalis vel ordinis ad ullum tertium creatum.

Dices, omnis in Deo, et eius attributis nullus detur respectus transcendentalis ad Creaturas, dari tamen concedendum ad respectum rationis, quem forte a[...] alicubi appellat respectus rationalis ad creaturas, ratione cuius omnipotentia Dei v.g. potest explicite cognosci modo in ordine ad hunc, modo ad illud terminum Creatum. Facta distinctione rationis ratiocinatae in potentia Dei comparata ad diversos terminos; quia sicut ex eo quod in potentia obedientiali lateat respectus determinatus explicitum ad terminum supernaturalem dicimus latere aliquid quod est formaliter in tali potentia; ita ex eo quod Deus videns omnipotentiam explicite potentem producere talem creaturam non videat, latebit aliquid in Deo formaliter existens Corpori; nam mille respectus obiectis explicitis potentiae Divinae in ordine ad rem

Cuius obiectum nescit beatus, vel ratiocinatio distinguit a prima, ut comparata in ord.ad alios terminos. Secundum illum conceptum obiectum distincte recognoscit a Beato ex se et evidenter, quod ille conceptus obiectivus quem dicimus esse peculiarem specialiter non cognoscit evidenter a Beato.

Respondeo concesso ante. neg. consequentiam: ad cuius probationem dico quod perfectio Divina ut comparata ad possibile A, quod latet Beatum, distinguitur in ea explicite tantum a comparatione eiusdem perfectionis in ordine ad possibile B quod cognoscit. Item dico quod Deum non cognoscit ut potentem producere A ab illo intellectu nisi habeat meliorem visionem et clariorem, quam possit in Deo ut potentem illud producere cognoscere, claviorem inquam, quam ille quem cognosceret. Negatur quod talis conceptus obiectivus secundum illud quod dicit in recto, dum comparatur cum possibili A. Idem dico respectu aliorum possibilium non cognoscatur evidenter et ab illo qui ignorat possibile A, quia perfectio potestatis Divinae secundum metonymiam Dei, quid absolutum est, sumpta est sufficienter determinans ad visionem meam ipse ad se tota ubi inveniat, et cuiuscumque conceptus, quantumvis inadaequati secundum rectum quod dicit, quod eum non sit de relatum ad creaturas, potest evidenter cognosci, licet non cognoscatur eius terminus sive possibile A aut quodvis alius. Etiam si deficeret illo possibili A et redderetur impossibile, imo deficientibus omnibus possibilibus, non lateret in se Divina illa radix perfectionis dicens ordinem ad illud possibile A, vel ad alia quaecumque si essent impossibilia, ita etiam modo licet non cognoscatur possibile A, cognosceret tota potestas Divina etiam secundum illum conceptum obiectivum, maxime quod secundum illud quod dicit in recto. Idem quod in terminum cognoscere non cognoscit creaturis quod illi essent impossibiles, ita eum inquam illud nulla perfectio aut realitate in ordine ad possibilia latentia, modo etiam cognosceret, et eodem modo, nulla illius realitate in ordine ad latentia. In quo

Congeluersa e ro poti obedialis, que non persistit eadem cum fra interim
Necum; si de fieret. L. est implicat. 3u. S. Meturi illius. De S. Ig.
Carrusthius pot. indiua immensie in Sufficientia in Diua Volitione;
de qua etiam scolastici.

§. 5.ª

Ægmo confirmatur exeo, q.d latent Beatos
actus liberi Diuini

n. 6. Probatur Beatam latent plures actus lib.i Diuini, q. ri se
q. dicit formaliter in Deo videre perviit Beatam. corpori, nam actu lib.i Diui
dicunt in suo conceptu saltem, in recto perfectionem formaliter existentem in Deo,
q. st. esse latet plerumque, ita possunt latere alie formaliter existentes in Deo.
ant. ideo q.d latent plures actus libi Dei, colligitur ex Apostolo 1.ª ad
Corinth. 2. quae Dei sunt nemo novit nisi spiritus Dei. Ex propterea hec enim
denotat consilia Dei et decreta libera ad providentiam pertinentia occulta
tacent Angelis: hac de causa inter S. Michaelem et Angelum Persarum
apud Danielem contentio fuit circa liberationem populi Iudaici: nam si volun.
lib.a Dei illis esset nota, procul dubio tali volunt. absque contentione paruissent
idque supponit S. Dion. c. 7. de diuinis nom.bus ubi docet Angelos
inferiores illuminari a superioribus in ordine ad cognoscenda diuina consilia. quod expectat doctrina S. Thom.
1. p. q. 12. art. 10. in fine ª et corpore eiusdem q. 10 4 art.
5. corpore —

Ut salvatur hoc argumentum aliquot dicta premittenda sunt. 1º certum est q. Beatum latent plures
actus liberi Diuini et plura ex ijs, quos Deus circa sui
dura contingentia decreuit. probatur: nam cum pertineat
ad dominium libertatis ut possit decreta libera

possit agens liberum abscondere ab aliis equalibus, et inferioribus. Ut patet in Angelis et hominibus, qui sua consilia et decreta ab Angelis et hominibus ut potest inferioribus abscondere quod aut recepta quam plurima celaverit patet quia Angeli Beati plurium decretorum Dei nescientiam prae se tulerunt, ut S. indicavimus. Deinde nam si omnia decreta libera Dei beatis innotescerent ab illis cognoscerentur infinita omnia scilicet praeterita praesentia et futura contingentia, quae infinita sunt et sine illis decreta libera neque possunt esse neque cognosci ut S. ostendam; sed quae est falsum quod Deus sit falsum probatur nam S. Tho. 3. p. q. 10 art. 2. corpore et ad 2um soli animae Xpti Domini horum omnium cognitionem attribuit. Deinde quia beati solum vident in essentia Divina eas creaturas existentes, quae pertinent ad ipsorum statum ut ex S. Th. 1. p. q. 12 art. 8. ad 4um ex ratio sensu negari docere 10 et aliis ostendam disp. 6. At hos terminos decretorum liberorum Dei neque omnia ejusmodi decreta ad perfectionem et quietem status cujuscumque beati pertinent —

2o dico certum esse beatis ignotescere plura decreta Divina eadem certitudine qua illis innotescit plurimi effectus contingentes creati, qui possunt existere sine actibus liberis Divinis — 3o dico hos actus liberos videri a Beatis per visionem beatam in essentia Divina. ita Suar. lib. 2. de attrib. c. 29 Arrub. 1. p. disp. 2 c. 2. no 3. Vas. Nabarrate contrav. 90. § 9. Albeldo disp. 32. sect. 3. Heric. disp. 51. c. 2.

no

q. 12 . Fagun. q. 1. art. 8 dub. 10 n° 118 Gra
nado ttta 6. de visione disp 1. sect. 7 n° 45 Salas
ttg 1. 2. ttta 2. disp. 4 sect. 9 Card. Egydius lib. 5
de visione q. 11. art. 1. et alij, contra Vazquez 1. p.
disp. 50 c. 4 n° 23 Becanum 1. p. c. 9 q. 11. n°
4 et 5. et Lessium lib. 2 de summo bono c. 10 n° 78
asserentes haec decreta videri extra essentiam per se
relationes peculiares. —

Probatur ex SS. Patribus S. August. Tho.
S. lib. 2. de genesi ad lit. c. 8. et lib. 4 c. 29
et 32 et lib. 9 de civit. c. 22 et lib. 11 c.
29 ait Angelos cognoscere in Dei Verbo
ea quae fiunt extra Verbum satis indicat ea quae
sunt esse quae fiunt extra Verbum
nam in Deo nihil cognoscunt Angeli nisi per visionem.
Similiter S. Ber. lib. 5 de consid. ex illo psalmi 26
Ut videam voluntatem Dni, sic ait quid mihi videre cor
Dei? quod mihi probatur quae sit voluntas Dei. Idem dixerat
autem id in Verbo cognosci a beatis — ac ratio
consilium seu mandatum de decreto SS. S. Laurentius Just.
lib. de casto connub. c. 19 et S. Tho. 1. p. q. 12
art. 5 docent generaliter omnia, quae videntur a beatis
videri in speculo divinitatis et in rationibus aeternis seu per visionem
beatam — Probatur 2° ex ratione art. praecedenti ostendi
reliqua praedicata divina absoluta et relativa a beatis
videri in Deo per visionem beatam, et disp. 6. ostendam
eodem modo videri creaturas et eodem modo alia liberos
divinos intuebuntur cum alia libera dicant in recto aliquid

Increatum et divinae essentiae nam sicut Deus sed ipsis
et rebus quaequae attributa est per visionem osten
dere ita etiam nos aliis liberis in ipsis ostensione
nulla peculiaris repugnantia apparet, ergo

4.o dico quod videantur potius hi aliqui liberi
quam alii provenit ex eo quod essentia divina per volun
tatem Dei potius hoc quam illo modo applicetur ad
producendam hanc potius quam illam visionem horum
rerum liberorum Dei et non aliorum repraesentativam.
hoc probabilius est probationem quae eius remitto ad
disp. 6. Vel in hanc applicatur diversa essentiam quod
potius hi quam illi creari per visionem repraesententur
cum non essentia divina quatenus est ex se sit speculum
aptum repraesentare res creatas ut loquuntur aliqui. Ve
ro non ergo ex aliis latius quod in hoc speculo
potius hi quam alii creari manifestentur provenit
ex eo quod speculum voluntarie hoc vel illo modo ap
plicatur aut aperiatur; et idem censendum est de
aliis liberis divinis, qui non intelliguntur Deum red
dere volentem hoc vel illud nisi intelligantur per eosdem
veluti numero hi idem constituta physice extra Deum.
non judico improbabile repraesentationes diversorum aliorum
per visiones provenire ex diversitate materiali lumi
nis determinate inclinantis ad visionem huius aliorum
et non aliorum, sed quod ea diversitas materialis luminis
asseritur sine fundamento et inventa est ad hanc diff

f

et eundem cum non sit necess. ad eam luminis
diuersitatem recurrere, ideo minus mihi probatur media
luminum diuersitate hanc difficultatem dissoluere. Ipsius
fundam.a refferam et refellam disp. 6.

Quod dico ex eo quod lateant per visionem beatam
aliquot actus liberi diuini non sequitur quod lateat aliquid
existens formaliter in Deo. Hoc dicto plene satis
fit arg.o supposita sententia quam sequuti sumus disp. 5.
de volunt. Dei circa quam ex qua actus liberi diuini ille
non consistit in volit.e intrinseca Deo, quae eadem est
cum volit.e necess.a Dei eadem quae et indiuisibilis
ut talem mutationem physicam ad extra v.g.
creationem mundi, est actus liber quo Deus voluit creare mun
dum et eadem ut circa incarnationem est actus liber quo
Deus voluit carnem assumere et sic de reliquis actibus
liberis diuinis quorum singulis respondent singulae mu
tationes physicae vel positiuae vel negatiuae. ita ut posi
ta mutatione extrinseca absque illa noua forma
volit.e intrinseca Deo denuo intellecta intelligatur
Deus talem mutationem liberè volens et eadem mutatione
non posita vel ablata quin pereat in Deo aut de
ficiat illa formalitas intrinseca intelligeretur
Deus eam liberè non velle. At positiuè velle exigne
gatur. Cum quod eadem formalitas volitionis intrin
secus in Deo intelligatur adaptari ad diuersas de
terminationes liberas per diuersitatem connotati, et def
ficiente connotato adhuc eadem nulla ex parte

diminuta intra Deum intelligatur, singuli beati
eam formaliter videbunt, cum omnes videant volitionem
Dei necessariam imo et volitionem (seu formalitas ut distincta) quod Deus aptus est velle liberè quaecumque objectum et
quod Deus reapsa vult objectum liberè. Unde ex eo quod eadem
formaliter videat ut se extendit ad talem mutationem
extra Deum atque adeo ut est talis actus liber nihil
novum intrinsecum in Deo cognoscit, ergo talem exten
sionem non cognoscat (quae est praecisè non cognita ut
emanante a Deo) eandem non cognoscit talem actum
liberum, sed nihil formaliter existens in Deo ignorat,
sed solum extensionem et quasi formalitatem [illegible] in
principio volitionis jam cognitae cum tali actu seu
emanationem externam quae extensio actualis seu non extensio
ad actus externa intelligitur absque mutatione intrin
seca Deo et absque respectu reali peculiari ad
actiones externas et sic contra vera. Admiror facile intel
ligitur quo pacto possint plures actus liberi latere beatos
quin lateat quidpiam formaliter existens in Deo.

Hoc autem non ita intelligitur in sententia casu
aliorum qui dicunt actum liberum addere supra ne
cessarium formalitatem seu extensionem seu modum intrinsecum
ipsi Deo aut volitioni increatae, quae potuerit esse
et non esse in Deo; qui enim ignoraret aliquem actum libe
rum Dei ignorabit aliquem modum seu forma
litatem seu extensionem intrinsecam volitioni increatae. Sive

tertia

serea Herice et alii DD. q. ostentose cla-
mant praecisso quovis connotato extrinseco intel-
ligi in Deo intrinsece completam rationem actus liberi,
quam Herice appellat actum liberum quoad sub-
stantiam, quin sit habenda ulla ratio connotati extrin-
seci ad rationem completam actus liberi in quantum
liber est, (esto habenda sit ratio connotati ad efficaciam
actus) plane fateri debent nullum esse actum
liberum Dei completum in ratione liberi, quem non cognos-
cat quilibet beatus ne ignoret quod formaliter existit
in Deo, atque adeo quilibet sciet quod Deus decre-
verit circa eventum ... circa singulos actus liberos quod
ignorare posset sine connotatis ex decretis efficacibus.

7. Si

Quod si dicerent hi authores scire quemlibet bea-
tum idem sufficiens est ad hoc ut Deus circa singula
efficaciter et libere aliquid decernat, sane ille beatus
non dum intelligeret scire quod Deus libere decre-
verit, ad quod se libere determinaverit, donec in-
telligatur effectus ad extra, sic licet debet cognosci ad
sciendum quod Deus libere decreverit, sed necessarius est talis
connotatus ut intelligatur liberum decretum Dei, sed in me-
dio hujus dicti in mea sententia nihil novum intrinse-
cum in Deo cognosci ex eo quod cognoscatur actus liber
Dei, neque hoc ignorato, ignorari aliquid intrinse-
cum Deo.

Ex quibus doctrina facile evertuntur quae ...

afferri. disp. 6. metha. sect. 6. § 82 et 83. At
videtur latere aliquid intrinsecum Deo ex eo, quod lateat
aliquis actus liber divini, nam actus liber, quando
cognoscitur in eo, cognoscitur illius effectus, et hic la-
tet, dum non cognoscitur actus liber Dei; sed tunc co-
gnoscitur essentia Dei, quae illud liberum in qua cognoscendum
erat effectus, et erat intrinsecum Deo et distinctum
ab essentia, quia aliquid intrinsecum Dei distinctum ab
essentia latet beatum —

R. quando latet actus liber Dei totum
intrinsecum Deo et volitioni increatae evidenter
cognoscitur a beato; quando vero patet actus liber,
patebat cognoscitur effectus ad extra, et in essentia et in
volitione Deo intrinseca, quae utraque meliore visione
cognoscitur, et ita penetratur, ut in ea videatur talis
effectus, sed haec maior claritas cognitionis essentiae et
volitionis divinae non obstat, quominus detur alia inferior
claritas, qua eadem essentia et volitio cognoscatur non
cognito illo actu libero aut effectu ad extra, et
sic salvatur, quod talis actus liber simul cum essentia divina sit
medium, in quo cognoscatur mutatio ad extra, quando clariori
modo penetretur, et non sit medium quando penetretur minus
clare quam sufficit ad hoc ut cognoscatur effectus —

Art. 13.

An possit videri essentia sine attributis et relationibus
aut unum attributum sine alio —

Sect. 1. praemittuntur aliqua et DD. sententiae —

2° supponimus ex materia de Trinit.e disp. 4. ess.a divina a relationibus, et attributis, et attributa inter se solum ratione ratiocinata distingui, itaque attributa sint de adequato quidditativo conceptu essentiae, et haec de quidditativo conceptu adequato attributorum, similiter attributa inter se ita differunt, ut aliud pertineat ad conceptum adequatum quidditativum alterius. Tandem ess.a est de conceptu quidditativo relationum et personalitatum divinarum quamvis relationes sint extra conceptum quidditativum essentiae, in quo identitas inter ess.am et attributa stat optime distinctio rationis ratiocinatae penes explicitos conceptus obiectivos, nam conceptus ess.ae non explicat neque per se fert attributa neque attributa essentiam quamvis haec implicite ita claudat in illis et illa claudat, ut haec nequeat penetrari omnino nisi intra ess.ae quidditatem attributa reperiantur.

3° quando inquirimus an possit ess.a sine relationibus aut attributis et haec sine ess.a et unum attributum sine alio intuitive et quidditative cognosci triplex potest esse quaestio, in his sensus et in ea latens difficultas. 1° an possit videri visione intuitiva perfecte et adequate quidditativa, qua evidenter cognoscatur tota quidditas ess.ae divinae et attributi divini. 2a. 2° an possit videri ess.a sine attributis 2a visione quae quamvis sit intuitiva et evidens sit tamen imperfecte quidditativa ita ut non tota quidditas, neque omnis formalitas intrinseca et essentialis illius explicite cognoscatur. 3° an quamvis sit possibilis haec visio intuitiva et imperfecte quidditativa sit dispensata ad hominem et angelum beatificandum.

His positis non difficile possunt in concordiam vocari sententiae doctores maxime inter se dissidentes quae perplexi tum in duas sententias adversas dividuntur. 1a docet esse

impossibile ut essentia sine attributis et relationibus aut huius attributum sine essentia et aliis attributis videatur. Hanc sententiam afferunt S. Thom. 1. referendo et explicando Henricus, Scotus, Gab. Argentinas Aureolus, Soto, Capreolus et alii, quos late refferunt et sequuntur 1. p. q. 12. Valencia quaest. 6. ad 2. quaestio 3. Vazquez art. dub. 2. Ruiz disp. 2. Mol. art. 8. disp. 4. Vazq. disp. q. 3 c. 2. Suarez lib. 2. de attrib. c. 22 et 23 Salmanticenses art. 8. disp. 4 et 5. ubi Basilius dub. 2. Aguerre disp 49 sect. 2. Arrub. disp. 24 c. 4. Albeda disp. 32 sect. 1. et 2. Herice disp. 50 c. 1. et 2. idem tradunt Medina 1. 2. q. 4. art. 4. ubi Lorca disp. 13. Montesinos disp. 4. q. 5. et in 3. p. Cabrera q. 10 art. 2 disp. 5. et 6. Alvarez q. 3. art. 3. n. 5 et lib. in Heaux. disp. 129 n. 6. Ledesma de div. perfect. q. 8. art. 6. conc. 3. Enriquez lib. de fine hominis c. 20 § 2. ult. P. Vecanus 1. p. c. 9. q. 12 Ant. Perez certam. 4. scholas. c. 3 n. 4 et 5. Basilius Ponce 1 p. variarum q. 4 scholas. c. 5 §. 3. probatur. Albertinus tho. 1. princip. 1. q. 4 Theolog. n. 23. Lorinus 1. Joan. 3. Verguera. et Aegidius lusitanus 1. 2. lib. 5. de beatitudine q. 11. art. 4. § 3. conc. 3. docet hanc sententiam ut essentiae respectu attributorum tum, non respectu relationum. —

2a sententia judicat non esse impossibile in ordine ad potentiam absolutam Dei quod per aliquam visionem intuitivam videatur essentia sine attributis et relationibus, aut huius attributum sine essentia aut sine aliis attributis. Hanc sententiam do-

docent in primis quod secundum rem Legere existimant aliquam formalitatem absque ulla re existentem formaliter in Deo latere per visionem beatam. ita Paludanus, Argentinas, Ovandus, Palacios, Ferrara et Gallo, ille art. 2. sect. 1. relati. Praeterea eam docet Scotus 1. dist. 1. q. 2. verum solum loquatur de essentia respectu relationum, eademque est ratio de essentia respectu attributorum, eum sequuntur omnes ejus discipuli et aliqui nominales, Aurion, Mayronis, Bassolis, Tartaretus, Rada, item S. Antoninus et aliquos refferunt et sequuntur Gab. lib. 1. senten. dist. 4. c. 3. Silvest. 1. a. 3. tho. 1. [illegible] disp. 3 sect. 2. et 3. Hurt. disp. 6 meth. sect. 6 § 80. Gran. [illegible] 5. de visione disp. 5. n. 6. et quidem Lugo [?] Suarez 1 a 2 tho. 1 lib. 5. de beatitudine q. 4 art. 3. et 5 idem docet de essentia respectu relationum —

Sect. 2.a Ista controversia tribus conclusionibus disponitur

1.

1a conclusio: Implicat contradictionem quod essentia sine attributis aut relationibus, quod haec sine essentia, quod unum attributum sine alio videatur per visionem intuitivam perfecte et adequate quidditativam. ita DD. 1i sententiae quod praesertim de hac visione loquuntur et praecipue S. Thom. de quo non loquuntur DD. secundae sententiae sed de imperfecte quidditativa de qua agam in conclusione 2. neque contra hanc conclusionem potest esse contentio nisi tantum de nomine —

Probatur sive non per visionem perfectam quiddi-

itativa intelligimus eam per quam cognoscatur et pe
netretur quidquid quovis modo pertineat ad essentiam et quod
est obiective ut est in se; sed essentia Dei ut est in se a parte
rei non solum dicit praedicatum quasi specificum essentiae
scilicet intellectivum radicale sed etiam omnia attributa et
relationes secum identificatas. Similiter quodcumque attri
butum non solum dicit praedicatum proprium sed etiam reliqua
omnia attributa essentiam et relationes. idemque dicendum
de relationibus, quae ut singula illorum cognitione perfecte quid
ditativa cognoscantur debeat simul cum reliquis omnibus
secum identificatis cognosci. major supponitur ut certa mi
nor probata est disp. de Trinitate, et sequela est evidens.

Dico 2º fieri posse ut videatur essentia divina
intuitive cognitione quidditativa imperfecta et inadaequa
ta non visis clare attributis relationibus et personalita
tibus. Similiter unum attributum sine alio aut sine essentia
et relationibus et tandem relationes sine essentia aut attributis.
haec 2ª defenditur a DD. ac longe quae est satis recep
ta inter Thomistas et inter nostros DD recentes, nec
est contra S. Tho. ut explicabitur. probatur 1º ex ra
tione efficaci qua huiusmodi res aliquo accedentes pro
Dei absolutis solent roborari. nam in eiusmodi visione
intuitiva nulla datur ratio implicationis, quae satis probat
possibiliter non repugnare quod talis visio possit dari per potentiam Dei ab
solutam. Probatur 2º nam ad essentiam visionem intuitivam
et imperfectam quidditativam non requiritur quod clare et eviden
ter attingat quidquid formaliter est in eo quod includitur
in illo et realiter identificatum, quia quamvis non videan
tur

et clare attributa et relationes quae identificantur
essentiae et eis in illa includuntur, possent esse secundum
se ipsum explicite intuitive et quidditative cognosci:
Ad quod patet quia nihil aliud in Deo potest obstare, nisi
aut essentia cognoscens intuitivus et quidditativus, aut identitas
illius cum obiectis internis.

Hoc probatur in visione oculorum et aliis sensationibus
nobis externis. visio enim corporea intuitiva est coloris et tamen
per illam nullus intuetur clare omnia quae sunt a parte
rei identificata cum colore, quia non est de ratione cogni
tionis intuitivae, quod attingat clare omnia quae sunt identi
ficata a parte rei cum obiecto. minor haec probatur nam
in primis non intuetur praedicata omnia quae clauduntur in
colore scilicet ens accidens qualitas etc., multo minus rela
tiones praedicamentales identificatas cum colore et trans
cendentales quas habet ad Deum ut creatorem, ad causas
creatas ad alios terminos a quibus pendet, et qui a colore de
pendent aut distinguuntur. cuius rei inditium est quia
intellectus directus cognitione oculorum non determinatur
ad cognitionem claram, nisi tantum coloris, si concederemus reli
qua omnia praedicata conspici ab oculis et intellectu con
spici. quod dixerim ne contendam cum aliquibus qui existimat
per oculos non solum videri colorem sed rationes seu re
lationes transcendentales cum illo identificatos, si enim con
tendant ea omnia evidenter per oculos percipi, sane et cae
cos nos existimant quod contra manifestam experientiam id nobis
obtrudant; si vero tantum velint eam implicite et confuse
cognosci, nihil efficiunt contra nostrum intentum, cum illud

ori intendamus posse scilicet esse Dei videri clare non
visis clare attributis aut relationibus, et cognoscitur
possibile quia sicut per oculos corporeos color videtur clare
non visis clare aliis praedicatis cum colore identificatis,
ita esse Dei sine attributis Divinis —

Quod si propter hoc respondeat aliquis ideo per
oculos clare non conspici illa praedicata identificata cum
colore et videatur color quia illa praedicata non continentur
intra latitudinem obiecti potentiae visivae sicut color; at vero
praedicata divina continentur intra latitudinem obiecti in-
tellectus: contra est 1.a confirmatio nam sicut color con-
tinetur intra latitudinem obiecti oculorum cur non etiam reliqua prae-
dicata coloris? contra est 2.a confirmatio nam species co-
loris et figura et secundum adversarios continentur intra la-
titudinem obiecti oculorum aliquando et latet ratione distan-
tiae et tunc revera videatur clare aliquid pertinens
ad obiectum potentiae visivae ut patet quando aliquid vide-
mus a longe quin discernamus quem colorem, quamve
figuram habeat, ergo eodem modo possunt latere
aliqua praedicatum divinum visis aliis, et omnia sunt intra
latitudinem obiecti intellectus. contra est 3.a confirmatio
nam sicut non obstat identitas inter plura praedicata
ne possit unum esse obiectum potentiae visivae et non alia; ita
identitas praedicatorum divinorum non obstabit, ne unum
sit obiectum alicuius actus visionis et non alterius, et reliqua
contenta sub obiecto intellectus non possint esse obiectum illius
visionis quia poterit esse Dei videri et attributa praeter talem
visionem

visis neque videantur neque possint videri —

Prob. 2° idem ang. exemplo potentiae obedientialis allato art. 2. sect. 4. nam ut ostendimus Angelus per vires naturae cognoscit intuitive et quidditative imo et comprehensive substantiam naturalem atque etiam non cognoscit evidenter et clare potentiam obedientialem saltem secundum rationes materiales illi intrinsecas, per quas determinate respicit hos et illos terminos supernaturales in particulari; ergo potest cognosci quidditative et intuitive essentia divina non cognito evidenter aliquo divino attributo, seu relatione. Consequentia probatur nam sicut potentia obedientialis per determinate respicit talem terminum identificata est cum eadem ratione differt secundum conceptum objectivum ab eadem potentia per respicit alios terminos, ita essentia divina a suis attributis et relationibus —. Dixi non cognosci ab Angelo potentiam obedientialem saltem secundum rationes materiales nam forte Angelus cognoscit rationem specificam potentiae obedientialis, quatenus cognoscit quamlibet creaturam habere obedientiam respectu creatoris ad ea, quae non implicant contradictionem, ad quam cognitionem evidentem habendam non opus est ut cognoscatur ullus terminus supernaturalis in particulari. Dixi etiam non cognosci evidenter eas rationes materiales, nam dubitari non potest, quin eas cognoscat confuse et implicite —

Probatur 3° 2i nam ex eo quod videatur essentia divina intuitive aut quidditative non postulatur ut cognoscantur attributa et relationes; nam 1° ad rationem quidditativi non requiritur, ut omnes quidditates, quae sunt in entitate

objecti repraesentet, magis tamen quando est perfecte comprehensiva
id sufficiat ut clare exprimat quidditatem illius partis
objecti, vel objecti inadaequati, quod repraesentat. Deinde
ad rationem intuitionis, solum requiritur ut repraesentet
objectum ut praesens et existens idest dependenter ab
ejus existentia. Tunc sic arguitur: fieri potest ut essentia divina
secundum inadaequatam rationem qua distinguitur ab attri-
butis et relationibus, repraesentetur inquantum existens
et ita dependenter ab existentia, ut si non existeret
non repraesentaretur. Item fieri potest ut per talem cog-
nitionem percipiantur evidenter omnes perfectiones dicta prae-
dicata, quae constituunt quidditatem essentiae secundum rationem
illius explicitam, ergo talis cognitio essentiae sine attri-
butis et relationibus erit intuitiva et quidditativa

Probatur quod privatim essentia sine relationibus
et relationes sine essentia videri possint, quia obstante non-
ma identitate reali essentiae cum relationibus fieri potest ut
essentia divina videat pluribus personis non vero relatio personae
hic ut relatio communicatur in filio non vero essentia, ut eadem re-
latio filii hypostatice unitur immediate cum natura
humana non vero essentia divina; tandem ut haec essentia pro-
ducat visionem beatam per modum speciei non vero attribu-
ta et relationes, ergo fieri poterit ut videatur
essentia non visa relatione et e contra. Idemque probatur
nam eadem videtur ratio in essentia et relationibus respectu
cognitionis, imo potior videtur ratio pro nostro intellectu
cujus proprium est absque illa fictione adunata

et

et identificata præscindere. Min. vero et actio. visi-
tationis præcisivam non habent, sed potius terminantur
ad res ut sunt in se materialiter et entitative.
Hæc vis torsit et detorsit adversa-
rios in varias solutiones. alii confugiunt ad naturam
cognitionis intuitivæ, quæ fertur ad objectum ut est in
se absque præcisione; Alii ad infinitam perfec-
tionem Dei, propter quam datur communicabilitas naturæ existentis
et non [illegible] relationis: neque productiva et termina-
tiva [illegible] unius et non [illegible] alterius. sed in utraque solu-
tione petitur principium quare eadem perfectio Dei non possit
esse in causa propter quam videatur unum prædicatum
Divinum non visis aliis. Præterea unde nam scitur
eam esse visionis intuitivæ naturam ut non posset
terminari ad objectum quin terminetur evidenter
et explicite ad omnia, quæ cum tali objecto sunt iden-
tificata. alii respondent longum esse discrimen
nam in 1° exemplo essentia videtur et non relatio quia
hæc est incapax communicabilitatis, in 2° relatio producitur et
non essentia quia hæc est incapax terminandi productionis
in 3° relatio personalis verbi unitur hypostatice
et non essentia quia hæc est incapax unionis ad naturam crea-
tam, tamen in essentia videtur ut species et non relatio, quia
hæc incapax est producendi neque non relationes [illegible]
productivæ. At omnia quæ sunt formaliter in
Deo habent capacitatem passivam et intelligibilitatem
quia possint terminare visionem intellectualem, unde

cum visio terminetur ad rem ut est in se absque
ulla præcisione; quod quod est visibile in obiecto increato
representabit; id.

Sed contra est 2a confirmatio nam etsi datur in
capacitas in relatione v.g. ut representetur
evidenter per visionem intuitivam essentiæ, quæ sit in
perfectione quidditativa et ratione hujus incapacitatis
poterit latere relatio et non essentia sicut ratione inca
pacitatis non videtur relatio sed essentia et contra. Contra est 1a
confirmatio nam sicut non obstante identitate reali potest
dari ea incapacitas ad unionem essentialem, vel videatur
ratione unius et non ratione alterius præs dicat Divini, ita
absque impedimento ejusdem identitatis fieri poterit
ut non penetretur clare una perfectio increata, quando
alia videatur. — Contra est 3a confirmatio nam
perfectio visionis beatæ procedit ex applicatione majorem
majorem et minorem essentiæ per modum speciei factam
per voluntatem divinam et quoniam voluntas divina
connaliter applicat essentiam adequate, ut se ipsam et
omnia, quæ sunt formaliter in Deo manifestet, posset
Sol. tamen ex lege extraordinaria applicare ut se solam
et non attributa neque relationes et ut attributa sola et
non relationes representet per modum speciei etsi omnia hæc
habeant intelligibilitatem passivam, confirmatur probatur nam sicut non
obstante continentia quæ est essentia necessario continet creaturas possibiles
in esse entis et in esse intelligibilis potest applicari essentia
ut

ut determinet ad visionem hanc tantum et nullius creaturae et horum et non illorum possibilium, ita etiam ut determinet ad visionem divinitatis tantum, et non attributorum neque relationum.

3a conclusio visio imperfecte quidditativa Dei non sufficit ad perfectam beatitudinem relate tamen ad imperfectam modo explicando sect. 4 in 1o arg.

Sect. 5. aliqua ex doctrina tradita inferuntur

Pro consummatione eorum quae dicta sunt infertur 1o quando diximus in 1a conclusione unam formalitatem Dei intrinsecam videri posse sine alia intelligi sine alia cognita solum intuitive sed etiam sine alia cognita evidenter abstractive, nam rationes omnes probant absque illa notitia evidente alterius attributi et formalitatis intrinsecae cognosci a nobis posse intuitive et quidditative essentiam et aliam formalitatem.

Infertur 2o in conclusione 2a solum asertum esse posse videri essentiam sine attributis aut attributum unum sine alio; non tamen aseritum simpliciter quaelibet perfectio aut formalitas Dei intrinseca posset videri sine alia saltem abstractive nam in essentia et aliis attributis aliquot formalitates sunt quae non possunt videri nisi cognoscatur evidenter alia exempli gratia essentia divina in quantum radix attributorum et relationum secundum conceptum praecisum talis respectus ad attributa et relationes non cognoscetur evidenter sed solum conclusive per visionem quae videntur essentia sine attributis et relationibus evi-

denter cognitionem ut cognoscatur evidenter secundum respectum radicis ipsius est ut cognoscantur evidenter saltem abstractive attributa et relationes nam ex dictis art. praeced. sect. 4. et 5. implicat ut evidenter videatur respectus in quantum respectus quin eadem cognitione saltem abstractive cognoscatur evidenter terminus, nam in hoc sensu dixit Philosophus c. ad aliquid quaecunque relativa esse simul cognitione.

Infertur 3° aliquod esse attributum aut quasi attributum, sine quo saltem abstractive cognito non potest essentia videri intuitive. Illud autem est existentia, modo haec sit propria attributum modo perfectio pertinens ad conceptum essentiae. Probatur nam de ratione visionis intuitivae secundum omnes est, quod obiectum per illam attingatur ut existens et dependenter a tali existentia, ergo ut videatur essentia divina intuitive opus est ut cognoscatur in quantum existens. Idem proportionaliter dicendum est de reliquis divinis perfectionibus modo actualiter existant per existentiam simplicem et propriam essentiae modo per existentias inadaequatas sibi proprias, sed de dubio huius illationis iterum sect. 5. ad 2am propositionem et 2i enthymematis argumenti.

Infertur 4° personam divinam non posse videri quin videatur essentia divina, nam est quae persona secundum hoc dicit naturam intellectualem in suo recto explicito ergo si quidditative videatur persona divina videbitur

non

non solum proprietas personalis sed etiam natura divina, si de re. Si vero sermo sit non de persona divina adaequate sumpta in concreto nec de abstracto a tota illa desumpto sed de proprietate formali seu relatione subsistente secundum conceptum explicitum, ea plane videri posse non visa essentia aut attributis D.D. nostri communiter fatentur, quod ita intelligendum est, quod personalitas, & relatio Verbi aut Filii inquantum talis non possit intuitive cognosci, nisi evidenter saltem abstractive videatur intelligens divinus, & alia confuse videantur, quia relatio filiationis inquantum talis in suo conceptu absoluto essentialiter et quidditativo privatim connotat esse divinum intellectum. Similiter spiratio passiva propter eandem rationem non potest intelligi sine volitivo et volitione: Paternitas sine intellectivo et intellectu et denique spiratio activa sine volitivo et volitione, infertur ——

Infertur 3.º nostra doctrina intelligendam esse de visione intuitiva et quidditativa, nunquam sine alio, modo illa sit apprehensiva, modo judicativa; neque enim placet modus loquendi Scoti P. quod asserit non posse notitia apprehensiva cognosci essentia sine attributis et relationibus, recte tamen cognitione judicativa: nam et visio quod de facto videt essentiam cum attributis et relationibus, habet perfectionem non solum apprehensivam sed etiam judicativam et illa quae videt videret essentiam sine attributis et relationibus respectu sui objecti eundem modum perfectionis haberet ——

Sect. 4. 2us argumentum desumptum ex eo quod visio essentiae sine

attributis et attributorum sine essentia non beatificaret,

Obj. 2º obj. 1. 2ª 2 3 scilicet saltem in possibili
videri essentiam sine attributis et relationibus neque hanc
sine essentia neque unum attributum sine alio, quatenus
sufficiat ut per talem visionem homo et Angelus bea
tificetur. Et illa visio est impossibilis saltem ut bea
tifica. Ans probatur 1º nam creatura rationalis solum
beatificatur per visionem et consequutionem summi boni
sed neque essentia sine attributis et relationibus, neque
sola attributa aut relationes et multo minus unum
attributum sine alio est summum bonum cum non dentur
plura summa bona et illa visio imperfecta non bea
tificaret. Probatur 2º nam visionem illam imperfectam
non sequeretur amor necessarius Dei neque impe
ccabilitas neque aliae affectiones beatitudinis et
non beatificaret. Probatur 3º nam Deus ut est in se
est ultimus finis et beatitudo objectiva creaturae rationalis
sed ad conceptum Dei ut est in se pertinent attributa
et relationes et etiam ad rationem beatitudinis nostrae objec
tivae. Probatur 4º nam hoc dicunt supponunt tanquam
certum S. Tho. et omnes DD. veteres quos late refe
runt et sequuntur Vazquez 1. 2. disp. 15. c. 2. Vid. Lor
ca disp. 15. memb. 1 et quod attinet ad membrum 2º Arri
ba[?] disp. 4. sect. 2. nº 10 et sect. 3. nº 31.
et Fr. Montesinos disp. 4. q. 5. dub. ult. Aegydius lib.
5. de visione q. 11. art. 4 et 5. [?] q. solum postulat visionem
essentiae

essentiæ et attributorum ad beatitudinem relationum. Alnelda 1. p. disp. 3. sect. 2. nº 11. et Suarez 9. 12. art. 8. disp. 3. nº 4.

Circa hanc difficultatem Gravina 1. p. tract. de visione disp. 6. nº 3. putat eam fortasse pertinere ad modum cognoscendi Egydius quodlib. 5. q. 24. art. 3. § 3. existimat relationes non pertinere formaliter ad speciem beatitudinis objectivæ. Scotus 4. dist. 1. q. 2. § quantum ad istum articulum docet solam essentiam pertinere ad beatitudinem objectivam, quem sequuntur Capreolus, Paludanus, Ledesma et Thomas. qui existimant cum Egydio Deum etiam quamvis sola essentia posset beatificare nonque solam relationem aut attributum. Tandem Thomas 1. p. q. 12. art. 8. disp. 4. nº 2. docet per visionem solius essentiæ formaliter et essentialiter creatura rationalem beatificandam si talis visio daretur. Ego ita censeo 1º cuiuscumque predicati divini visionem esse beatitudinem supernaturalem, sed imperfectam, quia per talem visionem assequitur homo et Angelus aut summum bonum aut aliquid spectans et pertinens ad hoc perfectum summum boni. sed illa visio qua possidere tale bonum pertinet ad felicitatem aliquam illius, qui media visione tale bonum possidet. Censeo 2º non cuiuscumque predicati divini visionem pertinere ad perfectam et consumatam beatitudinem v.g. visio relationis aut immensitatis divinæ quia non est assequutio totius summi boni. hæc etiam assertio est manifesta. Censeo 3º solius essentiæ visionem etiam sine attributis et relationibus sed ex spectata essentia aliter beare posse. Ratio est quia sola essentia confert formaliter

et specificam rationem visionis beatae ut art. 1. ostensum est, quod ex eorum non videantur attributa et relationes deesse in visione aliquid pertinens ad esse substantialem et materiale rationem non tamen quod specificam pertinens ad ejus perfectam specificationem sicut visio quae de facto datur formaliter reddit beatum, ita etiam illa quae videret essentiam sine attributis et relationibus quod [illegible] est Pater aeternus in illo priori in quo intelligitur ante filium et spiritum sanctum est perfecte beatus quod absque cognitione spirationis passivae, quae tunc non dum intelligitur, et absque cognitione filiationis — Confirmatur nam Divina natura tamen personalitate adaequaret illius tamen visione perfectissime beatum quod eo modo quod non eas relationes videantur. Confirmatur nam Deus est objectum beatificans in quantum est summum bonum et ultimus finis quod non secundum rationem essentiae sed secundum rationem unius attributi ipsius scilicet ratione bonitatis. Si prioritas a quo seu originis qua Pater divinus intelligitur filio non esse prioritas in duratione neque nostro modo intelligendi atque adeo non excludere [illegible] neque per rationem coexistentiae aliarum personarum cum Patre divino sine qua nullo modo potest Pater divinus cum fundamento in re intelligi quare in illo priori Pater divinus non est beatus sine cognitione intuitiva filii et spiritus sancti, et eodem modo nullus potest intelligi beatus essentialiter et complete sine cognitione relationum. Vide Herr. disp. 50 c. 2. n. 6 Gre-
nado

P. disp. 7. sect. 1. n.° 3. — Ad 2.^m resp. dato eo impossibili sicut Deus una persona divina esset completus ita esset complets in ratione summi boni et beatificantis; at modo sicut in ratione entis non est completus sine pluralitate relationum, ita neque in ratione summi boni et obiecti beatifici. Ad 2. resp. non dicitur Deus obiectum beatificum in quantum finis et summum bonum, quia sola bonitas beatificat, sed quia bonitas est conditio ex parte obiecti ad hoc ut beatificet. Vide 2.^a DD. art. 1. sect. 1. dub. 2. quare esse divina et solus Deus requiritur ad obiectum beatitudinis, etc.

His positis facile respondetur ad rationem dubitandi. ergo visio esset sine attributis et relationibus aut etiam unius tantum attributi non potest beatificare perfecte, concedo; visio esset et non posset beatificare essentialiter et visio cuiusvis alterius praedicati divini sine aliis non potest beatificare imperfecte, nego. Ad 1.^am probationem antecedentis respondetur quamvis non quodlibet praedicatum divinum sit summum bonum pertinet tamen ad consummationem et integritatem summi boni atque adeo illius visio est consequutio alicuius perfectionis spectantis ad beatitudinem. Ad 2.^am probationem respondetur concedendo totum quia visio unius attributi non inferret amorem necessarium nec reliquas beatitudinis affectiones cum non sit perfecta consequutio summi boni, et tamen esset visio essentiae etiam sine aliis, inferret amorem necessarium illius et forte reliquas affectiones beatitudinis, quia esset essentialis beatitudo formalis, neque est omnino impossibile ex visione unius tantum attributi inferri necessarium amorem illius et impeccabilitatem ei annexam. Ad 3.^am probationem respondetur ea tantum efficit visionem unius praedicati divini aut solius essentiae non esse completam et consu

matam beatitudinem. Ad quae probatur quia loquuntur de perfecta beatitudine, non de minus perfecta, nonne enim essentia et reliqui eidem relati conceduntur

Sectio 5. An quod desumptum ex ratione intuitivus et quidditativus visionis ~ . // ~

Obiicitur 1o visio divinae essentiae est intuitiva et quidditativa, sed cum utraque ratione pugnat, quod videatur essentia sine attributis aut relationibus, et attributa sine essentia, ergo hoc implicat; minor quoad ad eius partem de ratione intuitionis probatur nam de ratione visionis intuitivus est, quod versetur circa obiectum prout est in se; sed essentia divina est in se completa omnibus attributis et relationibus divinis, ergo haec omnia debeant videri per visionem essentiae intuitivam. major huius desumptus ab omnibus admittitur et praeterea S. Tho. 1. 2ae q. 3. 1. art. 8 ad 1um et 3. p. q. 9. 3. art. 3 corpore et lib. 1o Sententiarum dist. 1. q. 2. art. 2. ex loco beati videant Deum ut est in se, infert per eam visionem nihil eos latere, quod formaliter existat in Deo. Confirmatur 2o nam implicat per visionem intuitivam essentiae non videri eius existentiam, proprium enim intuitionis est quod versetur circa rem existentem ut existens est, ergo non potest sola essentia videri, confirmatur 3o nam eodem jure quo essentia non potest videri sine existentia, neque etiam videri sine subsistentia et aliis attributis essentialibus essentiam omnia enim pertinent, Ad complementum essentiae ut est in se.

Probatur 2o minor argumenti quoad 2am partem nam ideo visio dicitur quidditativa, quia penetrat totam quidditatem et essentiam obiecti; sed essentia divina in suo conceptu essentiali

et

et quidditativo claudit attributa divina et hic agimus
in eorum quidditate, clauditur quod non potest essentia quidditative cog-
nosci sine attributis et e contra —

Probatur 1o namque penetrare quidditatem est, ... cognos-
cere eius realitatem respectu plurium personarum, quod necesse
cognoscenti personas. Probatur 2o nam essentia divina secundum
suam quidditatem peculiarem est radix attributorum per rela-
tionem veluti transcendentalem ad illa similiter quodcunque
attributum et praedicatum divinum quidditative affert
eundem veluti respectum ad reliqua praedicata divina
cum quibus identificatur quod non potest sine reliquis praedicatis
divinis aliquid illorum quidditative cognosci sicut non potest cog-
nosci relatio sine termino. Probatur 3o nam si posset essentia
divina sine intellectu aut voluntate quidditative cognosci
posset etiam sine ratione entis sine veritate aut bonitate trans-
cendentali quia haec praedicata non asservatur in conceptu ex-
plicito essentiae sed hoc est falsum cum essentia non possit cog-
nosci nisi sub ratione entis veri quod neque potest cognosci sine
reliquis attributis ex eorum explicite ab essentia distinguuntur
... — Ad argumentum Respondeo negando minorem. ad 1um eius pro-
bationem Respondeo essentiam ut sic posse duobus modis accipi 1o pro
essentia cum his modis seu complementis, quae dicit in se. 2o pro
essentia praecise secundum praedicata quae in tali conceptu obiec-
tivo praecise clauduntur. Ad rationem quod notitia intuitiva
essentiae divinae v.g. non requiritur quod cognoscatur ut est in se
2o modo, alias ad rationem intuitionis corporis requireretur
quod clare repraesentaret omnia praedicata vel quae modo, quo

colorem obiectum possit visione videri aliquid in parte rei, et modis realiter et modaliter distinctis, quod nullo modo accidit, sed sicut si quod obiectum immediate per essentiam sui propriam determinet ad cognitionem sui, et sic per dictam rationem quae habet in se et sic posset determinare etiam immediate per se ipsum, quem determinat ad visionem attributorum et sic distinguis, neque S. Thomas adversatur, tum per non loquitur de visione beatifica per lumen gloriae naturaliter de facto datum atque adeo secundum potentiam ordinariam, sicut saepe asserit non posse videri Deum sine lumine gloriae scilicet secundum potentiam ordinariam ut plures etiam Thomistae fatentur.

Ad 2am partem respondeo etiam videri non posse sine existentia et hoc pertinere ad peculiarem naturam visionis intuitivae in tantum constat an ad rationem intuitionis requiratur ut ipsa existentia intuitive etiam cognoscatur an sufficiat ut cognoscatur abstractive, an ut nullo modo cognoscatur evidenter, neque abstractive sed sufficiat ut sit conditio se tenens ex parte obiecti, sicut veritas transcendentalis ex eo conditio, licet non cognoscatur dicitur requisitum ex parte obiecti intellectus etc.; ita fortasse respectu visionis corporeae existentia coloris ignota est, licet sit requisitum ut color videatur vis sensu existiment plures Thomistae ut Alvarez et alii quos refert disp. 7 de incarnatione art. 6 ab Angelis videri naturaliter et intuitive humanitatem Christi Domini licet non videat eius existentiam; putant enim eam humanitatem carere existentia creata et actuari per increata, quae illis naturaliter est ignota quomodo requiratur existentia, nihil infertur contra nos

nes, neq. n. inferetur ex intuit.e exist. requisitam ad
notitiam intuitivam esse, q. relq.a praedicata Dei vide
ri debeant, cum alia praedicata n. conducant ad facie
dam esse.a praesentem intellectui. Unde patet ad 2.a
confir. q. s. n. petitur q. pacto requirat. exist.a obj. ad cognit. in
tuitivam. Et quod ex s. DD. affirmetur esse probabile ego
crederim probabilius esse requiri exist. cognit. intuitivam
q.a aliter non cognosceret intuitive objectum ut existens, ne
que redderet praesens, et per visionem beatam in tenebris
neque complexu visionis apprehenderet ut bonum praesens et
possessum, neque per visionem corpoream latet coloris existen
tia. Vere n. repraesentatur per visionem color actualis et
existens. Humanitas etiam Xpi Dmi. intuitive cognosceretur
ut existens etiam per species naturales, q.a retinet suam exis
tentiam creatam ut in eo loco de incarnatione dixi.

Ad 2.m probat. minoris Rx de rone visionis quod
ditativae esse ut per illam evidenter cognoscantur oia praed
dicata, quae quidditatem obji constituunt. Si sit adequate
et perfecte quidditativa ut est visio beata oia, quae
constituunt quidditatem obji, ut est a parte rei; si vero sit
imperfecte et inadequate quidditativa solum illa prae
dicata quae constituunt quidditatem praedicati, q. objicitur in
tellectui. Quare oia praedicata divina saltem abso
luta essentialiter clauduntur in esse.a divina, si sermo
sit de esse.a divina secundum conceptum explicitum illius
ut sic formalissime n. dicit in sua quidditate explicita
attributa neque relationes divinas et ppterea potest

nec aliqua illius evidenter cognitus videri intuitive.

Ad 2um resp. Sicut non per cognitionem quidditativam Divinam Deitatis videatur ejus comunicabilitas, necesse cognoscatur evidenter Divinae personae quae est incommunicabilis, sed non intuitive, sed solum abstractive, ex visione enim intuitiva respectus non sequitur quod videatur intuitive terminus, sed ad summum quod cognoscatur evidenter abstractive. Unde patet ad 1. resp. duobus modis posse cognosci essentiam seorsim et attributa seorsim. 1o, ita ut cognoscatur intuitive ejus respectus veluti transcendentalis ad reliqua praedicata Divina, et tunc evidenter cognoscuntur necessario reliqua praedicata Divina, sed tamen abstractive. 2o ita ut cognoscatur intuitive quidditas essentiae et alterius praedicati, non tamen cognoscatur explicite respectus transcendentalis ad reliqua, sed tamen implicite, et tunc non opus erit ut reliqua praedicata quae sint termini talis respectus evidenter cognoscantur neque intuitive neque abstractive —

Ad 3am resp. Sicut cognitio quidditativa etsi inadequata et imperfecta penetrari clare omnia illa praedicata, sine quo tale objectum explicite cognitum non potest cognosci. Ad confirmationem Divinae essentiae Divinae secundum nostrum primum illius conceptum longe diverso modo reguatur [?] rationes entis et attributa transcendentalia entis scilicet veritas bonitas etc., quam quae proprie dicuntur attributa Divina ut intellectus voluntas etc.; sine his enim potest nostro modo intelligendi concipi essentia Divina non tamen sine ratione entis et sine praedicatis transcendentalibus entis. Un-

de

de pea visº ꝗ [a] d'itiativam poterit videri essª,
sine attributis n' tamen sine ratione entis et attributorum entis
quia illa attributa divina n' requiruntur ad conceptum
explicitum essentiæ; bene tamen ratio entis veritas et alia
attributa transcendentalia

Sect. 6. an quando desumptum evidenter essª cum attributis et relationibus

Obj. 1º ratio desumptum evidenter essª
cum relationibus et attributis, quam rationem non nemo putat
probabilem, sic formatur argumentatio. Visio intuitiva
repræsentat obiectum ut est in se quod implicat quod repræsen-
tetur essª sine attributis et relationibus aut unum attri-
butum sine alio. ans est ipsa definitio visionis in-
tuitivæ et probatur ex 1ª Joann. 3. dicitur de visione
intuitiva Dei videbimus Deum sicuti est. Prob. 2ª
dc nam essª in se ipsa est una et eadem simplicissima
entitas cum attributis et relationibus quod nisi videatur
essª cum attributis n' videtur ut est in se sed aliter,
nam in se n' est unum sine alio

Resp. 1º nam secundum hoc rationes et alij rationes uni-
versales n' possunt ut sic cognosci intuitive etiam si cognoscan-
tur cum existª et per propriam speciem, quia cognoscuntur ut
rationes præcisæ a singularitatibus et sine illis, atque adeo
non ut sunt in se sed solum abstractive. Resp. 2º nam ideo
divina essª videri nequit sine existª, quia identificatur cum
illa; sed eadem ratio procedit in reliquis attributis et relationibus
quod dc. Resp. 3º nam visio corporea non potest terminari ad

colorem sine existentia, sive ubi et aliis modis colorem assi cientibus cum quibus color ab illis ex natura rei distinguatur quia aliter non cognosceretur color ut est in se, et a fortiori si cognosceretur per intellectum essentia divina sine immediate aliis attributis quae idem sunt cum essentia non videretur ut est in se. Confirmatur 1° nam omnis cognitio praescisiva est abstractiva, sed illa qua videretur in Deo unum sine alio esset praecisiva et abstractiva, hoc autem repugnat quia talis cognitio ut potest tendens ad Deum ut est in se deberet esse intuitiva. Confirmatur 2° nam si per visionem videretur unum sine alio essentia sine attributis et e contra per visionem fieret distinctio rationis inter essentiam et attributa divina, nam ad hanc distinctionem faciendam sufficit quod cognoscatur unum sine alio at hujusmodi distinctionem fieri per visionem intuitivam nullus reddit quia cognitio distinguens quae sunt idem a parte rei non cognoscit ea ut sunt in se.

Ad hoc argumentum palmarium dico quod palmaria solutio distinguendo antecedens ut distinguit suarez et alii sicut primum est visionis intuitivae cognoscere objectum ut est in se id est secundum eundem modum et secundum easdem formalitates quas habet a parte rei et sic nego: secundum proprietates praedicata et per propriam speciem objecti, et sic concedo antecedens et nego consequentiam. ad ejus probationem dico ex eo quod essentia videatur sine attributis eam non videri aliter ac est in se si vox aliter denotet diversa praedicata ab iis quae habet in se concedo videatur aliter, idest non cognitis aliis, quae secum habet a parte rei. quod non repugnat cum ratione intuitionis. —

Ad 1am confirmationem dico rationes universales in quantum universales non posse cognosci notitia intuitiva quia ut

universali

universales abstrahunt a singularit[ate], et seque[stra]ter ab exist[enti]a, sine q[ua] nihil est capax terminandi visionem intuitivam; neque hoc modo dixi[mus] nos essentia[m] aut attributa videri posse secundum ratione[m] rei aut universales, sed inquantum singularia sunt et ex[istentia] ... ess[enti]a inquantum existens, c[...] inquantum existens ... eodem modo in hoc v.g. posset ... animalis ... ad singularitate[m] et exist[enti]a[m], inquantum dicit individuum generis (ut ajunt) posset inquam videri ab visione ... in q[u]a nulla est repugn[anti]a aut implicatio —

Ad 2[um] resp[ondeo] divina exist[enti]a non ideo postulat videri cum ess[enti]a et cognosci a vidente ess[enti]am divinam q[uia] identificatur cum ess[enti]a, sed q[uia] est conditio et modus pecu[li]ariter requisitus ex p[arte] obj[ecti] ad cognit[ionem] intuitivam, quo ... nullum aliud attributum nulla alia perfectio requiritur — Ad 3[um] resp[ondeo] ... per visionem corpoream repraesentari colorem ... et actualitatem illius et existen[tiam] ... non ... alios modos ... colorem ... ; ... ut ... videri ... saltem in ... rentia neque relationes ... multo minus ... modi ... videri per intuit[ivum] intellectum, praeterea Ange[li] per vires naturales intuitive cognoscunt humani[tatem] ... absque ... exist[enti]a, et in sensu ... absque exist[enti]a, ut ... de incarnat[ione] ... observavi, q[uo]d ex his modis non potest ... ad ... modos et praedicata identificata videre cognosci per visionem intuitivam

Ad 4[um] resp[ondeo] ... cognit[ionem] ...

esse abstractivam in hoc sensu quod per illam unum
praedicatum obiectivum quasi abstrahitur ab alio et
sine alio cognoscitur, non tamen esse abstractivam ut dis-
tinguitur ab intuitiva, neque oppositum ostenditur ab
adversariis, nisi tamen importune repetita ea propositione
quam saepe negavimus quod debeat intuitivae visionis quod
versetur circa obiectum ut est in se secundum omnes modos
quos habet secum identificatos a parte rei. Adde quod
eandem nihil efficax affert in hoc arg.

Ad 3um respondet Granado eadem disp. 3 n. 12 affir-
mat non esse proprie distinctionem rationis eam, quam faceret
intellectus qui unum cognosceret sine alio, quia ad distinctionem
rationis opus esset, ut cognoscerentur in Deo plura ut
singula et distincta; et propterea visio percipiens co-
lorem sine aliis praedicatis cum illo identificatis non dicitur
facere distinctionem inter ea praedicata. ego ita censeo in-
tellectum beati perfecte quidditative intuentem Deum
non posse per talem visionem distinctionem facere, quia per
illam percipit quidquid est in obiecto increato ut est a parte
rei simplex et unum. Sed negari non potest, quod obiectum ter-
minans visionem imperfecte quidditativam qua cognoscitur
essentia sine attributis et relationibus distingui ab obiecto
quod terminaret visionem attributorum sine essentia, quia obiectum
unius non est obiectum alterius; quae distinctio cum non sit
realis neque ex natura rei debet esse distinctio rationis
fateor quod aliquomodo simile reperiri in visione corporea
coloris; per eam tamen non fit proprie distinctio coloris a reliquis prae-
dicatis quae non videntur neque repraesentantur expresse per
visionem

visus; nam ad hoc opus esset ut potentia visiva perciperet cum quadam reflexione et eminentia, quae ita separaret rationem coloris ab aliis praedicatis, cum illa idem praedicatis, ut illam rationem repraesentaret aliis praedicatis quasi exclusis ab objecto visionis cum possent intra illum apprehendi; hoc autem non ita praestatur quia potentia visiva materialiter tendit ad totam illam entitatem ex determinatione speciei procedentis a tota illa entitate coloris, quamvis non quod tota est sed qua colore est, quod noster intellectus distinguit, ergo ad distinguat ex parte objecti potentia visiva non dum invenitur unum et aliud atque adeo neque distinctio inter rationem coloris et reliqua praedicata —

Sect. 7. arg.a quae supersunt —

obj. 1. S. Thomas 2.2 q. 2 art. 6 ad 3 et 3. p. q. 3 art. 3 corp. et 2° dist. 1 quest. 2 art. 1 ubi docet Beatum ex eo quod videat Deum ut est in se videre necessario omnia quae sunt formaliter in Deo supponens non posse videri unum sine alio. R. S. Thomam agere de potentia ordinaria et connaturali modum, quo essentia divina determinat per modum speciei — obj. 2° si posset videri essentia divina sine attributis posset videri sine bonitate haec enim cum sit quoddam attributum esse potest latere quamvis videatur essentia sicut possunt latere reliqua attributa; in quo non est peculiaris ratio diversa, sed falsum est quod possit videri essentia sine bonitate quae probatur minor probatur nam si non videretur bonitas non raperetur voluntas ad amorem essentiae haec enim solum amatur ut bona, et consequenter non redderetur impeccabilis beatus per talem visionem; sed hoc implicat nam visio essentiae divinae bonitatis est ejusdem speciei cum visione

quę de facto datur quâ bonitas attingitur cum essentia quia habet idem objectum formale et eandem speciem, ergo sicut hęc beat et necessitat ad amandum Deum, et ipsa eandem ita ergo visio essentię sine bonitate nam visiones ejusdem speciei easdem affectiones habere debent —

Respondeo ex dictis sectione ... sicut non potest essentia videri intuitive et quidditative sine ratione entis et veritatis transcendentalis, ita neque ratione bonitatis, quia hęc prędicata pertineant ad speciale constitutivum essentię divinę, nam quamvis veritas et bonitas sint affectiones, quatenus sunt affectiones methaphisicis connotantes rationem entis et in suo conceptu afferentes ipsum ens cujus sunt affectiones ut in methaphysica docui disputatione ... Ideo veritas et bonitas essentię divine non differunt quoad formalitatem intrinsecam ab essentia divina, neque hęc inquantum essentia sine illis potest intelligi; at intellectus immensitas et alia Dei attributa sunt extra conceptum explicitum essentię Dei et similiter unum attributum extra conceptum explicitum alterius ad 2um —

Sed 2o quamvis posset cognosci essentia intuitive sine bonitate talis visio non esset ejusdem speciei cum visione quâ de facto videtur bonitas, quia licet realiter habeat idem objectum formale ejusdem quoad essentię rationem per modum speciei esset visio minus clara, quandoquidem non repręsentaret bonitatem Dei, neque penetraret essentiam quantum sufficeret ad bonitatem repręsentandam diximus n. ... disputatione ... ratione majoris et minoris claritatis posse eandem divinam essentiam ad meliores et deteriores visiones speciei

diversę

diversas ex Divinæ voluntatis applicat. determinari
hoc autem posito mirum non est si visiones specie diversæ
diversas affectiones beatitudinis inferant atque adeo
visio essentiæ sine bonitate non inferat amorem et impecca
bilitatem quæ sunt affectiones beatitudinis.

Verum ut videas quam non premamur gravitate
hujus rationis, 1º addo quamvis illæ visiones essent ejusdem
speciei, saltem materialiter differrent, ratione cujus
materialis diversitatis, quia per visionem non repræsentantem
intuitive bonitatem cum essentia et ejus attributis, nihil omnino
bearetur homo essentialiter, quia per illam visionem vere
Deum teneret et possideret: non tamen redderetur necessario
amans Deum, neque ratione amoris impeccabilis; (nam aliunde
posset impeccabilis reddi si per visionem diceret nihil
ratione adversum esse amplectendum) defficiente aliqua
affectione beatitudinis et perfectione pertinente ad illius
complementum quamvis non ad illius essentiam; mirum autem non est quod eadem
species in aliquo individuo ratione perfectionis materia-
lis et accidentalis et defectu illius careat aliqua
affectione propria illius speciei et etiam aliquo complemento ma
teriali illius; et hoc pacto multis et convenientia na
turalia aliquando ratione alicujus perfectionis materia-
lis peculiaris, et alicujus defectus indispositionis et.
causæ, carent proprietatibus sibi debitis. Ut hoc ant egro
solent sensibus aut phantasia, aut aliquibus membris cor
poris capti generari quia habeant naturam specificam

56. 6. Ad postulatum attributum et relatio vide

n' sine ess^a ad eam visio determinaret p modum spei
et ess^a Divina et ipsum attributum aut relatio et,
spes impressa creata nullo n. alio modo determina,
d' superest, ergo quod dicatur est impossibile quod eo videri
possint haec sine ess^a. minor probatur nam in primis ess^a
Divina n' pt determinare neque ut objectum formale
neque ut spes tunc ergo visio attributi sine ess^a, esset
diversae spei a visione essentiae quod n' posset habere idem
specificativum scilicet ess^a, tunc etiam ergo si ess^a deter
minaret ut spes et objectum formale, videretur simul
cum attributo, sicut modo videtur ex eo quod determi=
net ut spes; at supponimus illa [illegible] n' visa videri
attributa et relationes 2° ipsum attributum et relatio
n' pt gerere munus spei, tunc ergo id authores aliter ne
gant, tunc etiam ergo relationes et attributa ferre deberent ni
hil habent activitatis ad producendam visionem loco spei;
alias visio procedens ab una relatione tum tanquam ab
spe n' esset ess^a nec toti Trinitati; at nihil ad extra est
quod non aliter procedat a tota Trinitate. tunc praesertim ergo
attributa et relationes n' concurrunt de facto ad visionem
quod illis n' est virtus ad concurrendum, sequela probatur nam si ines
set talis virtus eam de facto exercerent ne frustra
inesset; imo si inesset ea virtus sufficiens per modum spei
n' possent per ess^am divinam reddi intelligibilia ergo sequeretur
dari attributa et relationes se ipsis esse et n' esse intel
ligibilia. 3° denique n' possent determinare media spe
creata, nam cum sint perfectiones infinitae et summe
intelligibiles n' possent proportionari aut reddi intelligibi
les

les per speciem creatam —

Respondendo maj. et negando minorem, ad cuius probationem Respondetur ex eo excludi esse Divinam non concurrere cum specie, nisi quando ipse videatur, et cum attributis et relationibus et sine illis, et cum aliquo eorum sine aliis, ut fieri potest per applicationem maiorem et minorem a voluntate Divina convenientem; atque quando attributa videntur sine essentia, haec non determinat ut species, quia non vult Deus. quod vero tangitur de dissimilitudine specifica, sic distinguendum est. Visio essentiae sola distinguitur a visionibus attributorum tantum, et horum visiones inter se solo et ratione obiecti formalis et ratione speciei determinantis. Visio vero essentiae cum attributis et relationibus, differret saltem materialiter et individualiter a visione essentiae sine attributis illis et aliquibus et probabile est quod differat etiam specie quamvis oppositum non sit minus probabile —

Ad 2am probationem Respondetur quando videretur attributum et relatio sine essentia, sat est probabile ipsum met attributum et relationem speciei vicem gesturam, et determinaturam ad visionem sui, applicatae voluntate Divina per concursum effectivum, sicut et illud attributum quod videndum est. Authores qui id negent loquuntur de potentia ordinaria. Granado id concedit, nam quamvis ea attributa et relationes activitatem non habeant ad alios effectus ad extra, recte tamen per modum obiecti et speciei, et ideo sicut inest illis intelligibilitas, ita et activitas. Simile reperio in actibus nostri intellectus, quibus inest virtus ad producendas species sui in intellectu ad spiritum memoriae, licet non habeant vir-

illius ad alios effectus ad extra. Similiter quod magis sibi illius quam alteri ad alios effectus non ad imprimendam speciem sui in oculis. ergo magis minus species quod licet generat relationem non sit de toti Trinitati, reddit tamen ipse effectus visionis, quod a tota Trinitate, per voluntatem et speciem concurrente producitur.

Neque inconveniens est quod illud principium quod proportionatum est ad aliquem effectum, possit cohibere ab effectu effectus alio pro loco illius substituto; utrumque tamen principium debet esse subordinatum aliquomodo liberae voluntati; sicut essentia divina et substantia Angeli modo per se ipsam modo per speciem impressam accidentalem absque ullo incommodo potest determinare quod similiter relatio paternitatis v.g. modo per essentiam modo per se ipsam per modum speciei poterit determinare. ex eo autem quod ea virtus secundum legem ordinariam cohibeatur non frustra inest, quia per meliorem virtutem est suppleta, ergo quod virtus motiva per modum speciei est secundaria perfectio, quae desequitur entitatem aliquam in suo esse non frustra constituta; similiter virtus ad movendum intellectum per modum speciei creditur a S. Thoma inesse rebus, licet secundum legem ordinariam, quia non sunt applicabiles eam non exerceant, ita docet 1. p. q. 12. art. 2. dub. 8 nº 26

Ad 3um probatum, si aliqui haec quae dicta sunt a nobis videantur difficilia, facillime se absolvere expedit, concedendo concursum speciei similiter non abesse neque ab ipsis attributis et relationibus, sed ab specie creata peculiari, diversa pro diversitate attributi vel relationis — sicut speciem creatam possibilem effectis, Divi

diuinae Dispp. 1. art. 5. concessi non obstante summa illius
intelligibilitate —

Art. 4us —

An possit videri una persona diuina sine alia

Dissolventes quos retuli art. 3 sed
2a sententia asserentes videri non posse diuinam essentiam
sine attributis neque e contra attributa sine essentia simi
liter affirmant non posse videri unam personam diuinam
sine alijs, et ideo una persona diuina non potest vide
ri nisi alijs cognoscantur evidenter a quibus realiter dis
tinguitur quamvis aliae personae non videantur intuitive illud
... forte intendunt DD. illius 3a sententiae relati, nisi
forte loquentes secundum legem verum tamen est probatur, nam
secundum Philosophum c. de relatione, relatiua sunt si
mul cognitione ita ut implicet videri relationem quin cog
noscatur evidenter terminus talis relationis, cum enim re
lationis essentia sit ad aliud esse, repugnantia esset quod relatio cog
noscatur esse ad aliud et non cognosceret aliud; sed personae diuinae
sunt relatiuae ergo implicat quod videatur una nisi et evidenter
altera cognoscatur, sicut nam implicat quod aliquis eviden
ter sciat aliquam diuinam personam esse patrem nisi sciat
existere filium eius correlatiuum; item quod sciat Patrem
et Filium esse spiratores et nesciat Spiritum Sanctum spi
ratum et e contra ergo dicta dixi aliis terminum seu vindicem abs
tractiue, quia ex non penetrationis relationis non cognosci
tur terminus in se sed in ipsa relatione —

Posterior pars solutionis quod possit videri una persona

quim videant intuitive, alij docent etc. Ad quos art. 3. sect. 1. in 2. sensu retuli asserentes posse videri essentiam, sine attributis et relationibus, et e contra privatim, et expresse Scotus cum suis, Nominales, etc. Salas et Gaydus eodem relati et Gran. tract. 5 de visione disp. 7 sect. 1. et docti Recentiores ad cuius probationem non assumo sed potius causeo insufficientem, vocem scientia qua scit Pater aeternus in illo priori rationis ante generationem Filij se ipsum comprehendit non cognito Filio. hoc enim dicunt impossibile esse nam etsi in illo priori dicatur non posse intelligi Deus existens sine Filio, sed potius existens cum Filio, quamvis ut prius Filius fingatur tamen saltem Pater dicitur prior origine quam Filius) ita non poterit se comprehendere aut videre nisi viso Filio. potius probatur fundamentis art. 3. sect. 2. allatis ad probandum posse videri essentiam sine attributis, et praesertim illa generatio verbi quam idem non implicat Deus. hoc autem non implicare constabit ex solutionibus argumentorum.

Primum et praecipuum desumitur ex Joan. 14 ubi cum S. Phylippus num. 8. interrogasset Domine ostende nobis Patrem et sufficit nobis, respondit Christus Dominus num. 9. Phylippe qui videt me videt et Patrem meum non credis quia ego in Patre, et Pater in me est, quo loquendi modo Christus Dominus denotat unitatem identitatis essentiae, et circum insessionis implicare, ut non videatur Pater nisi simul videatur Filius. Atque ita explicant S. Patres nempe S. Nazianzenus orat. 49 ad medium S. Chrysost. hom.

73

13 in Joan. S. Hilarius 7. de Trini. ipse finem est
naturae unitatem similitudinis pater per filium visus est. S.
Aug. tho. 2. epist. 111 c. 9 et 10 et tho. 3. lib.
2. de Trin. c. 8. et tho. 8. psal. 84 circa medium
et enarrat. in psal. 85. ad ea verba respice in me hic
ait Patris et Filij a separari non potest visio. Vox non
separatae naturae et subst. et tho. 9. 14. 10 in Joan.
S. Cyrillus lib. 9 in Joann. c. 8. Rupertus lib. 11
in Joann. Theophilactus Mald. et alij S. explican-
tes illud 14. de visione beata Patris et filij.

Ad hoc argumentum Respondeo non esse PP. et interpretes il-
lum locum intelligere de visione clara sed quidam intelligunt
de visione magis humanitatis ita Toledo et Maldo-
nado S. visionem quae sensibilis Patris petiisse Philippum
testante Tertullian. c. 24 contra Praxeam. S. Chrys.
S. Cyrillus et Theophil. S. vide potentialiter ipso Christum Dominum
ad ejus mentem respondisse se corporaliter visio ejus
quae signis in Patris notitiam Philippum venire potuisset, et
propterea Salmeron tho. 9 14 10 intelligit de cognitione
per fidem. Sed quamvis de visione clara et intuitiva ille
locus intelligatur tamen non intendit Christus Dominus id esse impossibi-
le secundum potentiam absolutam, sed solum secundum legem or-
dinariam, tamen ostendit propter communionem in essentia impossibi-
le esse etiam secundum potentiam absolutam, ut una persona
videatur quin videatur natura alterius personae et quin altera
persona saltem abstractive et evidenter cognoscatur.

2. arg. quia una persona ad suam relationem necessario postu-
lat aliam, tanquam terminum sine quo. imo una persona

na vere inexsistit in alia per admirabilem circumin-
sessionem, qua est perfectio propria alterius personae et simpli-
citer una videatur in ipsa alia persona —

R. concesso ante. neg. 2do conseq.; nam ex eo quod una
persona sit terminus et principium immanens alterius, solum
infertur ad hoc ut videatur una persona visione per-
fecte quidditativa integra, ut simul videantur omnes per-
fectiones illius, atque adeo illius principium et terminus im-
manens; ut vero visione imperfecte quidditativa videa-
tur una persona secundum illud per quod constituitur in recto
non opus est ut videantur intuitive reliquae personae, suffi-
cit ut cognoscantur abstractive. Ut enim intuitive videa-
tur aliqua relatio non opus est ut illius terminus videatur
intuitive, sed sufficit quod in ipsa relatione terminus abs-
tractive et mediate cognoscatur —

DISP. C. DE OBJec

to creato visionis beatæ

Art. 1.

An ꝑ visionem beatam videantur in Deo creaturæ et quomodo

Sect. 1. aliquot certa et Doctorum sententiæ

1°. creaturæ duobus modis considerantur 1° secundum esse eminentiale quod habent in Deo, in quo vivunt et melius esse habent quam in se ipsis, ut loquuntur S. August. tho. 3. lib. 5. de genes. ad lit. c. 15. S. Anselmus c. 35. monologii. S. Tho. 1. p. q. 18 art. 4 ad 3. et alii. 2° accipiuntur secundum esse formale creatum quod habent in se ipsis. nullus dubitat de creaturis secundum illud esse eminentiale quod nihil aliud est quam increata essentia, in qua creaturæ continentur. id dubium est an et quomodo secundum proprium esse formale cognoscantur a beatis —

2° nullus dubitat creaturas videri a beatis secundum suum esse formale sed solum an tale esse videatur a beatis per visionem beatam, an extra visionem per speciales

revelationes et illuminationes, sicut de facto Angeli
plura sibi dicerunt ut docet S. Tho. 1. p. q. 12 art. 1.
ad 3. et ex ipsa beati quotidie illuminantur, ut plu-
ra objecta denuo cognoscat intra visionem ut cogitationes
secum colloquentium 2a quamvis non sit impossibile
haec etiam objecta per visionem videantur. dubium est an re
ipsa eo modo per visionem videantur.

3° igitur duobus modis possent intelligi creaturas
terminare visionem beatam, altero ita ut videantur
in se ipsis et per se ipsas immediate, altero ita ut vi-
deantur per essentiam divinam et in essentia divina quo modo
loquendi sanctorum PP. et Theologorum dicuntur creaturae
videri in Verbo; qua phrasi denotatur creaturas videri
in essentia, quae est haec in Verbo et reliquis divinis personis, per
quandam tamen appropriationem adscribitur Verbo, sicut medium
cognitionis creaturarum in Deo quatenus Verbum ex specifica
ratione procedit per cognitionem atque adeo illi appropriatur quod sit
medium beatae visionis et cognitionis.

Tandem triplici modo potest intelligi mediare
divinam essentiam in cognitione creaturarum 1° per modum per-
movendo ad visionem creaturarum. 2° per modum objecti
formalis, determinando ad earum cognitionem. 3° per modum
objecti terminativi primarii in quo cognito et per quod cogni-
tum creaturae videantur.

1a sententia docet esse absolute impossibile ut
per visionem qua Deus videtur simul videantur creaturae. Re-
feruntur pro hac sententia aliqui nominales, referendo pro
2a, sed nullus eam expresse docet praeter Aureolum quibus

jo

do 10. art. 4. — 2.a sentia q existimat esse possibile q per eandem visionem videatur Deus et creaturae, licet q de facto Deum Anima per visionem videri creaturas vero per distinctas revelationes et non per visionem. ita expresse Occam 4. q. 13. art. 3. dicto 3. et 4. quodlibet 5. et quodlibet 4. q. 5. ad 2. Gabriel 3. dist. 14. q. unica art. 2. in 5. opin. major 4. q. 3. 2. ad 2. [illegible] 3. 2. et hic q. dist. 49. q. 5. Altisiodorensis 2. seriarum q. 2. art. 3. et hic praemissis. Quam eandem sentiam refferunt S. Bonaventura. Scotus Marsilius et alii id futuris. dd. eam q docent expresse P. Vasquez 1. p. disp. 50. c. 4. 5. et 6. et 13. c. 2. P. Lessius lib. 2. de Vecanis Attributis 5. c. 9. q. Summo bono, c. 10 et alii Recentiores —

3.a sentia docet creaturas secundum rationes specificas videri in Deo ut in obiecto primario non vero secundum rationes individuales ita Henricus quodlibet 7. q. 5. et alii. 4.a sentia docet creaturas possibiles, et q secundum esse earum individuale videri in Deo ut in obiecto primario. non q creaturas possibiles existentes praeteritas aut futuras. ita Durandus 4. dist. 49. q. 3. n.o 3. et Basolis q. 4. prologi art. 3. Capreolus et Alex. statim refferendus —

5.a sentia singularis est Patris Herice 1. p. disp. 52. c. 2. n.o 26. juncto n.o 30 fine existimat q creaturas et q existentes videri a beatis per eandem visionem qua Deus intuentes, id est concomitanter et quasi per accidens, videri vero simul cum Deo, ita q ut non videantur in Deo — 6.a sentia his universe affirmat creaturas tam secundum speciem quam secundum individuum, tam secundum esse possibile quam secundum esse actuale videri a Beatis per

visio beatam in esse divina generante numero speciei et objecti formalis, ac terminative primarii. ita S. Thomas ... in locis referendis cum quo sentiunt S. Bonav. 3° dist. ... q. 1. et 2. ... 2 dist. ... q. 2. § ... et lib. 3. dist. 14. q. 2. § ... Richardus art. 2. q. 1. ad 2. ... q. 2. ... q. 2. art. 2. Marsilius q. 20 art. 2. Paludanus 4. dist. 49 quaest. 2. art. 1. ... Capreolus q. 3. art. 3. fine. Soto q. 3. art. 3. ... Abulensis Math. 2. q. 114 ad 3. Cajet. 1. p. q. 12 art. ... fine. Valentia disp. 1. q. 12. puncto 6. quaestione 2. ... 1. p. lib. 2. de attrib. c. 25. et 3. p. tho. 2. disp. 26. sect. 3. Vasquez 1. p. q. 12 art. ... Quiros ... disp. ... memb. 1. Navarrete controversia q. 3. § 4. Nazarius ... 1. et 2. Arriaga disp. 24. c. 3. Albelda disp. 32. sect. 1. Gaspar ... q. 22 art. 8. dub. 4. n° 35. Gran. ... 6. de visione disp. 1. sect. 2. Lorca 1. 2. disp. 25. de beatit. ... 2. disp. 4. sect. 4. ... lib. 5. de beatit. q. 26. et 28. ... 2. meth. ... 2. q. 2. sect. 4. fine. Albertinus tho. 2. ... 2° ... Theologica ... 3. physicus c. 8. q. 6. art. 1. ... 2. fine et ... Recentiores.

Sect. 2ª. ... visione Dei et creaturarum ab initio voluntatis beatis.

1°, ... per eandem visionem qua Beati

in

intuentes Deum cognoscunt in ipso creaturas in particu-
lari secundum esse creatum quod in se habent, eas inquam
creaturas quae ab initio suae beatitudinis illis revelatae sunt.
hanc sententiam docent fere omnes DD. cum sententiarum praecipue Theologi
et etiam communiter quod in Deo videantur etc. Si tandem
erit quod videantur a beatis secundum esse creatum
quod in se habent omnes fatentur et citra errorem negari non
potest, cum secundum fidem certum sit nostras orationes
ad Beatos directas ab illis exaudiri et cognosci, alias
frustra et inutiliter funderentur.

Tandem quod eadem visione qua Deum intuentur eas
creaturas cognoscant probatur primo ex SS. PP. asserentibus creaturas
a beatis in Verbo seu essentia divina cognosci, quos referam
conclusione sequenti. Secundo eadem visione et essentiam et creaturas cognoscunt
probatur ex S. Tho. qui id expresse docuit 3. dist. 14. q.
2. art. 2. q. 4 ad 3. et 4. dist. 45 q. 3. art. 1. ad 3,
et 1. p. q. 12 art. 7. et 8. et q. 57 art. 5. et q. 8. de veri-
tate art. 14 ac 15 et q. 20 art. 5. cum ipse in quibus locis saepe
repetit hanc propositionem beatus visione beata videt Deum et
res in Verbo et eadem est visio respectu utriusque objecti se-
cundum S. Tho.

Probatur 3° ex rationibus. 1a quia ex S. Dyonisio c. 7 de
divinis nomin. ad med. excellentiae divinae spectat Deum eadem
visione intueri suam essentiam et creaturas in sua essentia, ut latius
ibi ostendo disp. 3. de scientia Dei et similiter beatorum eadem
visione creata. probatur sequela quia visio beata ut saepe indicavimus
et DD. communiter supponunt, est perfectissima imitatio visionis
increatae, ergo debet habere eandem tendentiam in Deum et creaturas

in Deo attingit, ita visio beata eadem tendentia est.
diuinam et creaturas in ipsa attinget. 2.a ratio nam im
possibile non est etiam secundum aduersarios, quod intellectus
eadem visione Deum et creaturas cognoscat; quis non in
hoc repugnantia aut implicatio ostenderet quod hec perfectio in
visione beata reperitur. Confirmatur, nam et hoc pertin
net ad supremum gradum in ratione cognitionis, quae visio
ni beatae competit: et facilem parat viam, ut intelligantur
ex quo facto creaturae in Deo intelligantur. quod amplius consta
bit ex dicendis pro 2.a conclusione.

Dixi in conclusione eam intelligendam esse de creaturis, quae
ab initio status beatifici et consequenter eternitus cognoscendae sunt.
ex quo a limitatione colligitur, eas creaturas quae successione temporis
a Beatis cognoscuntur non videri per visionem beatam; ita
contra Henricum quodlibeto 14 quaestione 5 et Scotum in 4. dist.
49 quaestione 2. § ad istam via docet nostra sententia, quam expres
se tradit S. Tho. quaestione 8. de verit. art. 9 ad 15. dicens
eandem quod visio beatitudinis est illa, qua videtur Deus per
essentiam et res in Deo et in ista non est aliqua succe
ssio, nec in ea Angeli proficiunt sicut neque in beati
tudine; sed in visione rerum per species innatas vel per
illuminationes superiorum proficere possunt. quod fundat S.
Tho. in doctrina quam 1.a par. quaestione 12 art. 9. ad 6. et
3. p. q. 10. art. 2. docuerat scilicet non posse secundum legem
rem crescere cognitionem creaturarum in Deo nisi augeatur aut
melior sit visio Verbi, quam constat ex dd. supp. esse
invariabilem. Confirmatur nam repugnat videri per visionem
beatam

beatam objectum creatum quod antea non videbatur nisi esset aliter mutetur visio sicut neque potest non videri aliquid quod videbatur nisi intrinsece variata visione ut sequenti ostendam. Vide S. Fagund. 1. p. q. 12 art. … et lib. 21. nº 64.

Colligitur 1º rem semel cognitam per visionem in Verbo nunquam posse latere deinceps invariata visione. hoc traditur a S. Fag. … nº 66. 2ª … et Richardum 3. dist. 14 art. 2. q. 1 ad 3um. … est nam visio beata essentialiter et naturaliter est repraesentatio determinata talis et talis objecti determinati; sicut quaecunque alia cognitio creata quae eadem invariata manens non poterit repraesentare denuo quod ante non repraesentabat et non repraesentaret antea ex … nam albedo ut 4 … posita in subjecto non potest non reddere album ut 4 et invariata maneas non potest reddere plus vel minus album quae eadem visio invariata persistens in intellectu non potest illum reddere modo pauciores creaturas repraesentantem modo plures.

Sect. 3. creaturas videri ex determinatione essentiae divinae authore ostenditur

Dico 1º Beatus videt creaturas in Deo ex determinatione essentiae divinae gerentis vicem speciei et habentis rationem objecti formalis et objecti terminativi primarii. haec … probabilissima in hac materia traditur ab aliis DD. relatis sect. 1. praeter DD. 19 et 28 semper probatur 1º ex

autem, Sac. Scrip. 1. ad Chorinthios. 13. Videmus nunc in speculo in enigmate tunc autem facie ad faciem. Videre facie ad faciem idest facialiter Visione, Videndo dicuntur non solum quae intra Deum sunt, sed etiam mysteria quaeque, quae modo per fidem cognoscuntur, quae faciales visio tam Dei, quam Verbi Divini incarnati dicitur fortasse Vita aeterna Joann. 17 —

Probatur 2° ex S. PP. 1. debet referri S. Dyonisius c. 7. de Divinis nominibus in medio Vbi manifeste Divino intellectui tribuit hunc modum videndi creaturas in Deo. Divina lingua mens per causam rerum omnium ipse omnium rerum scientiam anticipatam habet etc. neque enim ea quae sunt ex iis quae sunt discernens novit Divina mens, sed ex se et in se per causam etc. sed ipse Uno causae complexu omnia sciat etc. non igitur propriam sui notitiam Deus habet aliam autem quae ditur ac generaliter ea, quae sunt omnia comprehendit; ipsa enim se ipsam omnium causam noscens nullo pacto modo ea quae ab se profecta sunt eaquorum causa est ignorabit; hac ergo Deus ea quae sunt noscit, non rerum notitia, sed sui. in quo perfectissimo, pro dicendis observa 1° duplicem negari cognitionem pro duplici obiecto creato et increato sed Unam tamen agere non propriam sui aliam autem etc. Secundo concedi hanc cognitionem rerum in Deo Ut in causa tamen et ex eo tamen quod perfecte dicitur Deus Ut causa. Unde constat esse Dei Ut speciem Ut obiectum formale et Ut terminativum primarium a Sancto Dyonisio agnosci. 3° postremis verbis illis non rerum notitia sed sui, et aliis initio allatis neque enim ea quae sunt

ex iis

ijs quae sunt distincta novit, docetque creaturas non immediate et directe in se ipsis sed in Deo cognosci. quod idcirco dum affirmari non tantum de possibilibus et speciebus, sed etiam de individuis et de existentibus, loquitur enim S. Dyonisius de ijs, quae a Deo perfecta sunt, haec autem individua sunt et existentia. tandem hoc idem probat etiam de visione creata, ergo perfectissima est imitatio increatae, ergo ex eo constat non esse impossibile creaturas in Deo ut in causa cognosci, quod impossibile judicant bassi. et DD. cum illo allegati. Nostram sententiam docent S. Greg. lib. 4 dialogo rum c. 33. quid est, quod ibi nesciant, ubi scientem omnia sciunt, omnia inquam quoad sufficientiam, ut explicat S. Tho. 1. p. q. 12. art. 8. ad 2um quem idem laudat S. Julianus Toletanus Archiepiscopus lib. 2. de futuro seculo c. 34. in tho. 9. bibliothecae. Similia docet S. Greg. lib. 2 moralium c. 3. et lib. 12 c. 13. celebris est sententia S. Isidori lib. sentiarum c. 12 sententia 2. Angeli in Verbo Dei cognoscunt omnia antequam in re fiant, et quae apud homines adhuc futura sunt Angeli jam revelante Deo noverunt. S. Bern. lib. 5. de consid. ipse ipsius videt Verum, et in Verbo facta per Verbum nec opus habet ex his, quae facta sunt factoris notitiam mendicare neque enim ut vel ipsa, quae facta sunt, noverit, ad ipsa descendit quae ibi illa videt ubi longe melius sunt quam in se ipsis! Ubi sermo est de ijs, quae facta sunt ut distincta sunt a Deo et ab eminentiali continentia, alias non essent illa quae facta sunt. et sermone de triplici bonorum genere

in ipso fonte sapientiae rerum cognitionem omnium bibentes.
S. Laur. Just. c. 29 de casto connub. post medium
In Verbo aspiciunt intelligentiae oculo et recipiunt ab
ipso universarum notitiam creaturarum, per ideas, quae
in ipso sunt, lucem intuentes verum Dei. Tandem
SS. Cyrilli Senonensis decreto 23 tho. 5 rationes aiunt
Beatis perviam esse illud Divinitatis speculum, in quo
quidquid eorum interest illucescat. Sed non refero alia
ipsa Ill.a S. August.

Sed Vasq. ea disp. 50 c. 7 n.o 46 ex Caj. 1
p. q. 57 art. 5 et 3 p. q. 10 art. 2 asserit duobus
modis aliquid dici cognitum in Verbo et formaliter
et causaliter formaliter quando vere ex penetratione
Verbi et essentiae divinae cognoscitur, causaliter vero quando
praedicitur a Verbo specialis revelatio distincta a vi
sione et ex visionis indigentia. Igitur Vasq. explicat
dictam Ill.am de cognitione in Verbo causaliter, causata scilicet a
Verbo efficienter, non formaliter in genere objecti, ait spe
ciei probat 2 ex S. Tho. 1 p. q. 57 art. 5 Ubi asserit
mysteria ab Angelis in Verbo successu temporis cognita
et non per visionem beatam, quae tempore non variatur, sed per
revelationem, quae a S. Tho. dicitur etiam notitia in Verbo, quem
modum loquendi non esse improprium docet etiam Cajet. 2.
2ae q. 83 art. 4 circa solutionem 2i. probat 3o quando S. Ber.
in serm. 17 in cantica agens de Lucifero qui nunquam
Deum vidit, ait haec futura, si fuerint, in Dei Verbo
absque

absque dubio videt. Pont 2.º nam ista ordinaria phrasis, ad ea vba Supreme domini tui dicet Propheta legere in Lib. prescientiæ ea quæ fiderunt, q exstat S. Th. 2. 2. q. 173. art. 1. ad 2.um de revelationibus peculiaribus, quæ absque visione beata Prophetis infunduntur, eodem jure intelligi pt. S. Aug. tho. 2.º lib. 13. quæstionum c. 15. resferendus dum ait Angelos legere creaturas in specie Divina quam vident.

Sed in primis hæc expositio n pt adaptari dictis S. Dyonisij et S. Greg. 2.º q. aliunde ex antecedentibus et subsequentibus colligatur per illam phrasim videre in vbo, intelligi revellat, effective causatas a Deo a vbo ut patet in illis quæ alegantur, nam vbi de Lucifero est, vel viatoribus, pfetis, n debet intelligi illa phrasis de visione beata, et similiter quando sermo est de cognitione, quæ aduenit beatis successu temporis, n pt intelligi de visione clara quam nullam successionem S. Tho. admittit. Unde patet ad ceteras expositiones sed cum in alijs locis SS. PP. ut S. Dyonisius S. Greg. S. Bern. S. Justin. et doctum Senonense, tendunt ita in vbo creaturas videri, ut videantur ex eo in esse Divina, vocantur ex eo hæc ut causa cognoscatur, ex eo habeat ideas omnium rerum ex eo, in illa ut in speculo elucescant plenitudine improprie hæc omnia detorquebuntur ad signandam causationem effectivam revelationum.

Accedunt SS. PP.es præsertim S. Aug. mox referendi, magnam disparitatem agnoscunt inter claritatem cogni

tionis in Verbo, et cognitionis creaturarum in se ipsis, propter
quam diversitatem illa dicitur matutina, haec vespertina
atque ex eorum priori carere a Verbo non postulat adeo supe-
riorem claritatem quam haec desumitur ex eorum creaturis in esse Dei
videantur —

3° Ita est S. August. in ma cum Tho. 1 lib.
13 confess. c. 15 agens de Angelis Beatis [non opus habent suspice-
re firmamentum hoc et legendo (in suis caelo, quod dicitur videre
et enarrare gloriam Dei) cognoscere verbum tuum, vident enim
faciem tuam semper et ibi legunt sine syllabis
temporum quod velit voluntas tua] et tho. c. lib. 9 de civitate,
c. 22 [Sancti Angeli certius ista temporalia et muta-
bilia noverunt quae eorum principaliter causas in Verbo Dei conspi-
ciunt per quod factus est mundus].

Huc etiam pertinent illa quae S. Aug. docet du-
plicem modum cognoscendi creaturas, alterum in Verbo
quem appellat cognitionem matutinam; alterum in ipsis re-
bus existentibus, quem appellat cognitionem vespertinam, ita
tho. 3 lib. 4 de genesi ad litteram c. 22, 23 et 24
et seqq. et c. 26 sic ait creatura aliter in se ipsa facta
cognoscebatur scilicet cognitione vespertina quam in Verbo in cuius
veritate facienda videbatur scilicet notitia matutina et
tho. 4 lib. sexaginta quinque quaestionum in 26.a [quia
videt ipsa creata in Deo scilicet notitia matutina quam in
se ipsa videatur, ideo creatura plus videtur in arte qua facta
est, quam in se ipsa, quae facta est]. Ubi clarissime obiectum
creatum cognitum distinguit ab arte in qua cognoscitur. et
tho.

tho. 5. lib. 11. de civit. c. 29. [Sancti Angeli ipsam creaturam melius in sapientia Dei, tanquam in arte qua facta est, quam in ipsa sciunt, et tanquam in cognitione diurna; in ipsis tanquam in vespertina]. Nam S. August. hoc modo duplicis cognitionis explicuit sex dies creationis rerum mane et vespere distinctos Genesis 1º existimavit n. illos veros dies non fuisse distinctos, sed lucem initio mundi conditam Angelos fuisse, sex vero dies sex ordines rerum ab Angelis cognitos illo duplici cognitionis genere matutinae et vespertinae. Sed Vasq. 1. p. disp. 51. c. 2. et 3. existimat hanc cognitionem tam matutinam quam vespertinam in solis Angelis Beatis a S. Augustº agnosci, ut patet ex tho. 3. lib. 4 de genes. ad liter. c. 25 et tho. 4 lib. 83. quaest. in 26.ª ubi eas cognitiones praeterea a Demonibus excludit et quamvis S. Tho. 1. p. q. 62. art. 1. ad 3. aliter explicet eas cognitiones et Angelis in via easdem attribuat, addit tamen eas non reperiri proprie nisi in beatis. Addit Vasquez c. 3. per matutinam cognitionem intelligi visionem beatam creaturarum non ut sunt aliquid creatum in se sed ut sunt vita Dei, et secundum eminentiales earum rationes secundum quas sunt aliquid increatum. Per vespertinam vero cognitionem creaturarum in se ipsis extra Verbum. Probat Vasquez testimoniis S. August. 1º ex tho. 5. lib. 11. de civit. c. 7. [Fit enim vespera huius Dei et mane aliquatenus, quoniam scientia creaturae in comparatione creatoris quodammodo vesperascit] scientia inquam de creatura ut talis non ut est increata. 2º ex eodem lib. c. 29 sine ubi eo sensu ait [aliter ipsa describitur in verit. incommutabili aliter in ana ipsa]. 3º ex tho. 4. lib. 83 quaest. in 26.ª ex illo Joann. 1. quod factum est in ipso vita erat ait [per hoc scilicet videntur ab Angelis sanctis in Verbo Dei, ubi sunt vita quam in se

opus] at lapis non est vita nisi secundum eminentialem rationem quae est in Deo. 4. D. Tho. 4 lib. Sent. dist. quaest. 46 ait videri creaturas a beatis secundum earum ideas, quae aeternae ac eodem modo se habentes sunt, non secundum esse quod habent in seipsis. 5. in Tho. S. lib. 4 de genesi ad lit. c. 31 [Facta est vespera quia necessaria erat et ita cognitio quae distingueret a creatore creatura] (ex parte scilicet obiecti) [aliter in se ipsa cognita quam in illo] et lib. 5 c. 34 ait [cognitionem matutina cognosci creaturas in primis atque incommutabilibus rationibus] non quod ipsemet creaturae formaliter in Deo cognoscuntur. 6. S. Tho. 1. p. q. 58 art. ult. distinguit has cognitiones, matutinam quae sistit in Deo, vespertinam quae terminatur ad creaturas.

R. in nullo ex his testimoniis negari a S. August. quod cognitio matutina transeat ab increato et per increatum obiectum ad obiecta creata et illa attingat ut patet manifeste in testimoniis S. August. a nobis relatis. Ad eaque obiiciuntur vasquez respondetur ad 1um scientia creatoris dicitur quae immediate et directe terminatur ad creatorem non in ipsis creaturis, sed ita ut simul veluti mediate terminetur ad creaturas. Ad 2um aliter manifestatur iustitia in Deo ac in anima iusti, sed iustitia creata plene cognoscitur in Deo. Ad 3um ex eo quod lapis et alia creata sint vita in Deo asserit S. Aug. ea in Deo cognosci, sed non asserit ea cognosci solum prout sunt vita in Deo. Similiter ad 4um in rationibus aeternis cognoscuntur, sed ita ut secundum esse creatum etiam attingantur. Ad 5um aliter cognoscitur creatura in se, ac in Deo divergit in modo cognoscendi et medio, non diversi-

tate

tate obji terminantis creati, ad 6.3 ly d. Thom. eo modo accipiat cognitionem matutinam et vespertinam sed simul affirmat non ita usurpatam a Sancto August. ad in sensu vero designari explicato —

Ulto S. Tho. expresse ubique tuetur vera. 3c 3.p. q. 12 art. 8 manifestum est quod sic aliqui videntes in Deo secundum quod sunt in ipso oia autem aliqua sunt in Deo sicut effectus sunt virtute in sua causa sic igitur videntes oia in Deo sicut effectus in sua causa id manifestum est quod quanto aliqua causa perfectius videtur tanto plures effectus in ipsa videri possunt. idem tuetur q. 106 art. 1 ad 1 et 2. 2 q. 173 art. 1 corp. et q. 180 art. 4 ad 3 et 3 p. q. 9 art. 3 ad 3. et q. 10 art. 2 corpore et lib. 2 sentent. dist. 11. q. 2 art. 2 ad 4um et lib. 3 dist. 14 art. 1 et 2 et lib. 4 dist. 49 q. 2 art. 5 ad 6 et q. 8 de verit. art. 4 ad 12um et aliis in locis quae non possunt intelligi de visione in Deo causaliter sed formaliter cum expresse doceat S. Tho. essentiam divinam gerere munus speciei respectu creaturarum quae in illa cognoscuntur, item deservire ut medium ad eas cognoscendas medium (inquam) ut cognitum et praecontentum tanquam causa in cujus virtute continentur creaturae, et in cujus perfectione praecontenta cognoscuntur —

Sect. 4 eadem veritas optimis rationibus ostenditur —

Probatur 1o eadem sententia de visione creaturarum ex determinatione essentiae divinae optimis rationibus, 1a ducta ab exemplo visionis increatae. hac enim cognoscit Deus Deus creaturas in particulari ex determinatione essentiae tanquam speciei et obji formalis ac terminativi primarii sed idem censendum de

visionis creata beatorum consequentur perfectionem; nam visio beata ex suo genere est perfectissima participatio et imitatio visionis increatae, quae non ille modus cognoscendi creaturas sit incapabilis intellectui creato nullo pacto ostendetur repugnare: at per visionem beatam ea ipsa dicatur fuisse indicat S. Tho. 2 p. q. 12 art. 5. corp. secundum lumen gloriae efficiuntur Dei formes idest Deo similes secundum illud 1 Joann. 3. cum apparuerit similes ei erimus et videbimus eum sicuti est, ergo si beati imitantur Deum in visione ipsius similiter in visione creaturarum in ipso —

Quod vero hic modus cognoscendi creaturas in Deo reperiatur in visione increata docuimus disp. 3. de scientia Dei ex eo quod in Deo non sit nisi unus actus scientiae veluti specificatus ab unica essentia Dei ut objecto formali et per modum speciei quare ...de quo non potest terminari ad creaturas nisi cognita prius ... essentia et mediante illa. Visio nam quae essentia divina ... species et objectum formale ac veluti speculum in quo videantur creaturae est magna perfectio nulla imperfectione admixta respectu intellectus increati, quare etiam respectu intellectus creati, quare in hoc possibilis est cognitio quod videantur in essentia divina creaturae et haec erit visio beata — 2a —

2a ratio nam Deus perfectissime continet in esse entis omnes creaturas tanquam eminentissima earum causa mediante intellectu et voluntate aut etiam ... potens eas deducere ... accedente divina essentia per modum exemplaris objective quae in esse intelligibilis continet etiam in se intelligibilitates omnium creaturarum quare omnes illae in essentia et per essentiam possunt intelligi quare et ipsa per visionem beatam intelliguntur nam adversarii ... Deo

solum

Solum hoc negant qui impossibile existimant quod creaturae in essentia, ex perfectissima cognitione cognoscantur. hanc sententiam urget optime Henricus 1. p. summae art. 35 q. 2.
Dicendum illud quod in esse intelligibilis essentia Divina contineat intelligibilitatem omnium creaturarum probatur 1° nam id videtur pertinere ad summam perfectionem continentis creaturarum, quae Deo conceditur ut non solum earum entitates utcumque, sed etiam earum intelligibilitates et appetibilitates eminenter contineat. probatur 2° nam comprehensio creatoris, quae perfectissima, implicat ut perfecte et clare cognoscatur inquantum talis, nisi cognoscantur illius effectus, quod reddit intelligibiles effectus creatos ex eo quod cognoscatur, atque adeo continet eminenter eorum intelligibilitates. atque quod saepe usurpat tanquam certum S. Tho. inductione constat in omnibus causis quarum effectus eo plures et melius cognoscuntur quo magis ipsae causae penetrantur. Probatur 3° nam ex eorum penetratione creaturae secundum Apostolum ad Romanos 1°. invisibilia Dei per ea quae facta sunt intellecta conspiciuntur — quod ex penetratione Divinae essentiae poterunt creaturae cognosci, quamvis cum eo discrimine quod in creaturis etiam comprehensiva cognitio non possit Deus intuitive aut quidditative videri, quia in illis Deus proprie non continetur, at vero cum creaturae in Deo perfectissimo modo contineantur possunt intuitive et quidditative cognosci —
Dices ut creaturae quidditative et intuitive videantur in Deo non sufficit quod in eo utcumque contineantur, sed etiam quod ita contineantur, ut Deus ad illas habeat respectum et non illis habeat

conexionem necessariam propter quam possit intellectus in Deo visio
creaturas cognoscere; Propterea S. Tho. 1. p. q. 14. ar.
5 ad 2. ait Deus non cognoscit per causam, quasi prius cog-
nitam effectus sed eos cognoscit in causa; Ubi denotatur essentiam
divinam non esse medium ad cognitionem creaturarum atque adeo eas
eque 1o ac ipsam essentiam videri. quod etiam patet ex eo quod si crea-
turae essent impossibiles, quamvis perfecte penetraretur Deus
nulla in eo creatura videretur et licet sint possibiles non vide-
buntur in essentia, quamvis haec valde penetretur.

R. falsum esse id quod supponitur scilicet requiri res-
pectum et conexionem causae cum effectu ut hic in causa videatur
nam licet id requiratur ad hoc ut cognoscatur abstractive effectus
in causa per modum cujusdam termini connotati et annexi
respectu causae quod tamen S. Tho. intendit et explicat per causam
prius cognitam; non tamen ad hoc ut cognoscatur per causam tan-
quam per speciem determinatam ut contingit in essentia divina, quae
ex eo quod gerat munus speciei respectu creaturarum in genere obj-
ecti nostro intellectui non censetur in rigore objectum prius aut
medians, ita ut reddat creaturas posterius et mediate cog-
nitas. Et ideo cum negasset S. Tho. cognosci a Deo effectus
per causam, quasi prius cognitam, addit eos cognoscit in causa
quod si creaturae essent impossibiles non determinaret essentia
ad eam claritatem cognitionis, quae sufficeret ad eas repraesentan-
das sed ad aliam materialiter diversam, etiam clariorem quae ex
lege extraordinaria posset dari absque repraesentatione creaturarum
atque adeo tunc essentia non gereret munus speciei respectu crea-
turarum in Deo. quod non

Quod

Quod vero falsum sit requiri conexionem essentiae Divinae cum creaturis ut hae videantur in essentia probatur primo ex sententia illorum, qui admittunt in essentia Divina respectum transcendentalem ad creaturas et conexionem cum illis, hi enim Authores absque respectu aut conexione necessaria cum creaturis existentibus stringentur affirmant eas videri posse in Deo tanquam in causa, ergo eodem modo absque conexione Divinae essentiae cum creaturis possibilibus poterunt videri in Deo tanquam in causa. Sequela probatur, nam essentia Divina plus distat a conexione cum creaturis existentibus, (sine quibus absoluta potest esse) quam a conexione cum creaturis possibilibus, sine quibus secundum legem ordinariam et re ipsa essentia Divina non potest esse ergo sicut existentes cum minori conexione essentiae cum illis videntur in essentia, ita et possibiles licet cum illis nulla detur conexio —

Secunda ratio nam visio qua Beati Deum intuentur et creaturas una est et indivisibilis ut sectione 2. ostendi ergo per illam creaturae videntur in Deo. Sequela probatur nam ut possint illa duo obiecta increatum et creata terminare unicum actum debent inter se habere aliquam subordinationem et conexionem, qua fiant unum quodammodo; at haec nulla alia potest esse, nisi quia creaturae videntur in Divina essentia et illa mediante. aliter non possunt eque primo specificare eundem actum duo obiecta adeo diversa; sicut obiectum naturale et supernaturale non possunt eque primo ut diversa sunt eundem actum specificare —

Sectio 5. aliquot illationes ex 2.a sectione —

Ex dd. in duabus sectionibus precedentibus
plura inferuntur expeditaque nihil ad plenam hujus dif
ficultatis penetrationem desiderabitur. infertur 1o. essentiam
Divinam respectu creaturarum habere rationem speciei, ita do
cuit expresse S. Tho. 1. p. q. 12 art. 9 et 10 et 3.
p. q. 9 art. 3. ad 3. et lib. 3 sententiarum dist. 4. ar. 1.
questiuncula 3. ad 2. et questiun. 4. et 5. et q. 8. de
veritate art. 5 et q. 10 art. 7 ad 7. et probatur quia illa
divina essentia, utpote causa supereminens omnium creaturarum,
sicut continet eas in esse entis, ita et in esse intelligibilis,
ut sect. 4 fin. 2a ratione probatum est quod in ratione speciei conti
net species omnium creaturarum eminenter et determinat ad eas
cognoscendas multo melius, quam species propriis ipsarum creaturarum
ergo quia est alia species creaturarum, quae determinet ad ipsas
illas, in essentia. infertur 2o.

Infertur 2o eandem essentiam divinam habere rationem objecti
formalis determinantis ad videndam speciem cujusvis
creaturae. Probatur nam ex dd. disp. 2. de visione contra
P. Herice et P. Hur. res visiones earum creaturarum
diversarum in specie sunt ejusdem speciei quia respectu omnium
creaturarum datur idem objectum formale scilicet essentia divina. ergo
quia nullum aliud respectu omnium aut plurium creaturarum
assignabitur tanquam objectum formale. atque hoc speciali
ratione ostendit S. Thom. dum ait objecta creata videri
in essentia divina sicut ~~[illegible]~~ conclusiones in principio. ita
S. Tho. 1. p. q. 12 art. 8. et 2. 2. q. 173 art. 1.
corpore et lib. 2. sententiarum dist. 11. q. 2. art. 2. ad

4um

4^{ti} et lib. 4 dist. 49 dist. 2. art. 5. ad 6. et q. 2. de verit. art. 4 ad 7um et q. 8 art. 4 corpore et q. 28 art. 4 et 5.

Infertur 3.° divinam essentiam esse simul objectum terminativum primarium in quo videntur creaturae ut objectum secundarium ita DD. sequentes sexto sensu. probatur ex DD. in duabus primis illationibus. nam essentia divina non potest gerere munus speciei et objecti formalis; nisi quatenus cognoscitur et terminat visionem beatam quia eatenus cognoscuntur creaturae in illo quatenus cognita essentia divina et est objectum terminativum cognitionis hoc probatur nam essentia divina non determinat sicut species creata quae ignota effective concurrit ad visionem sed quatenus cognita et penetrata indicat nobis creaturas quia in quantum est objectum terminativum id quod hoc modo sit terminativum requiritur ad cognitionem creaturarum quia quae essentia est objectum terminativum primarium creaturae vero secundarium. illud tamen observa secundum dicta scilicet creaturas non ita esse secundarium objectum respectu visionis beatae ut illud per accidens se habeat ad existentiam et existentia visionis beatae, hoc enim propter limitationem quam habet dicit respectum transcendentalem ad singulas creaturas quas repraesentat ratione cuius nequit sine illis creaturis existere. illud solum beatis reddendum est quod negavi divinae scientiae ut creaturas per scientiam infusam et naturalem cognoscant per se ipsis per species creatas, quia eorum intellectus capaces sunt illius varietatis seriarum.

Infertur 4.° non proprie videri in divina essentia tanquam in speculo creaturas; nam licet S. Tho. 1. p.

q. 12 art. 8. ad 2. et art. 9. in sed contra et lib. 2
sententiarum dist. 23 art. 2. ad 5. et lib. 4 dist. 49 q. 2 ar.
5. ad 6. et PP. concilij Senonensis decreto 13. 1mo et
Author libri de triplici habitaculo c. ult. qui haec ibi
q. S. August. appellant essentiam speculum voluntarium
in quo videantur creaturae, et idem S. Doct. in 4° sententiarum
citato et q. 8. de verit. art. 4 post medium et q. 12
art. 6. circa medium et q. 20 art. 4. et 5. et q. 12 a. ar. 6.
expresse docet creaturas in essentia non videri proprie tanquam
in speculo, sed id improprie tamen usurpari. De quo P. Kapsey,
q. 12 art. 8 dubio 8. a n° 55 et dub. 10 n° 63. Qui
docte observat plura discrimina inter visionem creaturarum
in essentia divina et visionem rei in speculo. 1° quia in speculo
dantur plures species pro pluralitate obiectorum, quae in eo videntur; at
eadem essentia est unica species omnium creaturarum. 2° species in speculo re-
sultant et causantur a rebus; at essentia divina est species non
causata sed causans creaturas visas. 3° alia est species spe-
culi ab speciebus in speculo visis, at eadem essentia divina gene-
rat nunc speciem tam sui quam creaturarum. 4° eo quod prima-
rio videtur speculum et res in illo non ita essentia, et creaturae
5° in visione speculi proprie species intercedunt, in visione
creaturarum in essentia divina, haec nunc species gerit, sed non
est proprie species. 6° speculum non producit sui visionem, sed spe-
ciem sui; at essentia producit sui visionem

Infertur 5° proprie videri creaturas in essentia tanquam
in causa. Ita S. Tho. 1 p. q. 12 art. 8. et q. 14 art.
5. et lib. 1 contra gentes c. 49 et q. 8. de verit. art.
4. et lib. 3 sententiarum dist. 14 q. 1 art 2. quaestiuncula
2. initio et lib 4 dist. 49 q. 2 art. 5. et alibi passim.

ge

gerit. n. nunq. speci. et obji formalis ac primarii; ex eo q. sit cau. in qua virtute continentur creaturae et ex eorum talis virtute et eminentia recte penetrentur, ut late expendi sed de praecedenti in 2.a ratione.

Infertur 6.o hanc doctrinam intelligendam esse non solum de creaturis possibilibus, sed etiam de existentibus; non solum de creaturis necessario existentibus aut obiectis extra Deum, sed etiam de obiectis contingenter existentibus; non solum de speciebus, sed etiam de individuis. quae. n. ex his ab initio beatitudinis, beatis innotuerunt per visionem beatam cognita sunt. probatur 1.o ex auctoritate SS. PP. relata illi n. loquuntur expresse de creaturis individuis etiam contingenter existentibus. S. Dyonisius de iis quae sunt cognitis antequam fierent. S. August. tho. 3. lib. 4 de genesi ad lit. c. 24. Beatos Angelos vidisse universam creaturam in Verbo Dei in quo sunt etiam quae temporaliter facta sunt aeternae rationes tanquam in eo per quod facta sunt et ita semper loquitur de iis quae facta sunt, scilicet individuis et contingenter existentibus, nihil. n. aliud factum est. Similiter S. Isidorus et S. Bern. loquuntur de creaturis factis et futuris. Cmeilinin Senonenses de creaturis, quae Beatorum intersunt his autem sunt existentes. Tandem S. Th. 1. p. q.e 12 art. 8. corp. Sive [horum quae Deus facit et facere potest] tanto aliquis intellectus plura cognoscit quanto perfectius Deum videt. Similiter loquitur S. ib. q.e 10 art. 2. 4 dist. 49 q.e 2. art. 5. de verit. q.e 8. art. 4 corp. sive et q.e 20 art. 5. ad 1um et alibi saepissime quem sequuntur cetera DD. ult. relatis 6.a et in sensu.

Probatur 2.o ex rationibus. 1.a nam Deus in sua essentia

cognoscit creaturas individuas et existentes secundum se, et secundum Patrem Herice 1. p. disp. 5. c. 3 q nobis modo adaequato et similiter cognoscuntur a Beatis per visionem creatam, quae increatam perfectissime imitatur. 2a ratio nam ideo creaturae possibiles et rationes specificae in essentia Dei a Beatis cognoscuntur secundum P. Her. quia in essentia continentur eminentialiter et ab ea perfectissime dependent; secundum meam sententiam nulla detur necessaria connexio divinae essentiae cum illis objectis creatis; sed et secundum rationem individualem et secundum esse existentiae vere dependent a divina essentia et vere in illa continentur ex supposito decreto libero quo decernatur earum existentia possunt in divina essentia cognosci et re ipsa per visionem creatam videbuntur.

Sect. 6. argumenta adversariorum dissolvuntur.

Obj. 1o ut creaturae in Deo formaliter viderentur, ipsius esset ut in illo formaliter continerentur ut ipse esset propria earum species. neutrum ex his datur in Deo cum enim sit actus purus non continet formaliter perfectiones creatas quae admixtae sunt potentialitati. neque et secundum dicta habet rationem propriae speciei ergo non possunt in Deo videri creaturae formaliter. major probatur quia nullo alio modo possent videri formaliter visio Deo sed tantum viderentur secundum rationes eminentiales, quae sunt formaliter in Deo et quas Deus continet eminenter creaturas. — Resp. distinguendo majorem videri enim formaliter creaturas in Deo duos habet sensus. 1us quod ipsae creatae perfectiones formaliter terminent visionem tanquam existentes intra Deum

et

et in hoc sensu implicat creaturas videri formaliter in Deo. 2us q. formaliter ex determinate, et terminate essentiae divinae creaturae videantur et hic sensus a nobis intenditur et in eo diximus creaturas videri formaliter in Deo. = Ad hoc autem non requiritur q. essentia divina sit proprie species, sufficit ut gerat munus speciei neque ex eo creaturae in Deo eminenter tamen contineantur sequitur q. cognoscantur eminenter, aut secundum rationes eminentiales tantum; sed formaliter quia ea eminentialis continentia sufficit ad manifestandas formaliter per modum speciei creaturas contentas, sicut continentia eminentialis objecti, quae est in specie impressa sufficit ad manifestandum formaliter objectum. Unde patet ad probationem majoris —

. . . . Obj. 2o quando res cognoscuntur in alio et non in se ipsis cognoscuntur confuse et indistincte, sed creaturae videntur clare et distincte a beatis et non in essentia divina. maj. probatur nam propterea res sunt minus clarae, quam 1a prima quia per haec videntur objecta in se ipsis non per reflexiones. Ergo ex eo creaturae videantur in essentia divina minus clare cognoscuntur. Usque haec probatur, nam exemplo prius et reflexionis, ad hanc rem explicandam utitur S. Tho. 1. p. q. 12. art. 8 et alijs locis supra relatis. accedit q. perfectio Dei summe continentis perfectio creata valde dissimilis est perfectioni creatae ergo non potest clare ostendere perfectionem creatam — -

. . . Rx. distinguendo maj. quando res cognoscuntur in alio ut in imagine imperfecta et tanquam in effectu cognoscitur imperfecte concedo, quia nec imago inferioris ordinis neque effectus totam perfectionem rei exprimit; quando res cog

noscuntur in alio tanquam in causa perfectissima non cog-
noscuntur clare et sic nego; quia causa perfectione effectus
continet et superat. Unde sicut potest effectui tribuere
sit; ita etiam ergo clare cognoscatur. exemplum principii me
diantis ad cognitionem conclusionis. Ut huic instituto deser
viat, non ita accipiendum est, ut nisi sit cognitio divers
sa a principio, sic enim non cognosceretur obiectum conclusionis
in principio obiectiva sicut creaturae in essentia, sed cognosceretur obiectum
conclusionis ex principio, ut acute distinxit S. Tho. 1. p. q. 12.
4 art. 7. et q. 2 de verit. art. 14 corp. ubi differt
cognoscere aliquid in aliquo et aliquid ex aliquo, quando
enim aliquid in aliquo cognoscitur uno motu fertur cognos-
cens in utrumque; secus si cognoscatur ex aliquo quia dantur
duae cognitiones et formaliter discursum, in quo principium est
clarius quam conclusio secus quando cognoscitur obiectum conclusionis
in principio, et hoc pacto, cognoscuntur creaturae in Deo. quod
si perfectio increata sit adeo dissimilis creatae non arguit
quod non possit continere et exrepraesentare perfectionem creatam
quae per limitationem, licet aliquo modo imitetur increatam, non
tamen ita ut illi perfecte assimiletur; longius distat perfectio
imaginis intentionalis a perfectione obiecti cum quo nullam
habet veram convenientiam, quam perfectio Dei a perfectione
creaturae in ordine ad repraesentationem et similitudinem et nihilominus
imago intentionalis obiectum repraesentat. —
Obiicies 3° si creaturae viderentur in essentia divina
prius et magis immediate videretur essentia divina quam crea
tu

duro q daretur aliquod signum prius, in quo videretur essentia non
visis creaturis ut accidit Richardo q. dist. 49 art. 1. q.
1. et tunc in illo priori videretur essentia ut causa creaturarum cum
esse causa sit praedicatum essentiale Dei, quod ex eo quod [illegible]
deatur Deus ut causa non sequitur quod in Deo videantur creaturae.
Et nam si creaturae omnes et absque essent impossibiles, adhuc
posset Deus videri ut causa infinite potens cum hoc sit
praedicatum Deo essentiale, et tamen non viderentur creaturae, quae
impossibiles essent, quod ex penetratione Dei ut causa non videntur
creaturae. ad argumentum R. ——

Ad argumentum R. prioritatem illam esse dependentiae
dari et non exerceri in ipsa visione ita ut detur visio unius
antequam detur visio alterius et dependenter a visione alterius
sed exerceri in ipsis objectis. ita ut unum objectum scilicet increatum,
sit ratio ac veluti causa videndi alterum. et in
hoc sensu intellecto ante de hac prioritate illa procedendum
est et negandum consequentia, nam recte fieri potest, ut unum
objectum sit ratio et causa videndi alterum et nihilominus quod nullum
sit instans neque ratio neque in quo videatur unum non viso
alio. Sed quod in quovis instante et signo in quo videatur unum
videatur et aliud, sed unum primario et alterum secundario
ratione ordine objectorum inter se non ordine actuum ——

Ad 2um R. virtutem causativam Dei cum careat
respectu et connexione cum creaturis videri posse non visis
creaturis, quae possibiles non essent, neque actu continerentur in
eminentia Dei. Caeterum non videretur tunc essentia reduplicative
ut causa talium creaturarum, sed videretur secundum perfectionem
intrinsecam quod per illam non staret ut causa sed creare posset

set si possibiles esset: q. autem cum creaturis et haec illis cum hac et illa clarit, essentia videatur proveniat ex perfect. luminis et applicat. essentiae per modum speci medio concursu divinae voluntatis modo explicando. in hac disp. e

Obj. 4 si ex penetrat. essentiae videantur creaturae non esset major ratio quare potius hae, quam illae et eo debe creaturae videantur; videri omnes implicat ergo et aliquas.

Resp. 1º nam essentia divina continet et representat naturaliter creaturas ergo non est major ratio quare potius unam quam alia representetur. Resp. 2º nam ex penetratione rei creatae quantumvis eminentis non videntur clare illius effectus, ergo neque ex penetrat. rei increatae. sicut n. haec in esse entis et in esse intelligibilis creaturas continet, ita causa creata suos effectus — . Ad argumentum Resp. essentiam divinam non ita naturaliter representare creaturas ut non subordinetur in ea representatione voluntati liberae divinae ex quo capite dicitur speculum voluntarium creaturarum, non ex eorum modo has modo illas successive per eandem visionem representet ut voluit. Sicut dictum est. n. unde autem proveniat q. has potius quam illas creaturas representet essentia divina art. 5. explicabitur. Unde patet ad 1am prob. et ad 2am Resp. si debite penetraretur causa creata, cognoscerentur in illa ipsius effectus sicut creaturae in essentia divina. sed cum de facto non ita contingat nulla causa creata per se ipsam instar speciei determinat et in nulla ipsius effectus intuitive videntur, sed solum abstractive

ex

ex eo q cognoscatur effectus, ens ad esse accedit, q. n ita continetur effectus in virtute causae creatae, ut ab illa adequate independenter a causa 1a possit causari, et ita per causam 2am n redderetur adequate intelligibilis effectus.

Sect. 7. Utrum exigat 2a visionem creaturarum existentium —

Obj. 1. Probatur. Itaque 2a visio creaturarum existentium in essentia, nam haec nullam conexionem habet cum creaturis contingenter existentibus, cum possit sine qualibet existere, ergo nulla earum potest in essentia cognosci. Consequentia probatur nam id quod n habet conexionem cum altero quantumvis perfecte n potest ducere in cognitionem alterius, et propterea n quodlibet principium infert quamlibet conclusionem, sed eam tamen quacum habet conexionem. Confirmatur 2o nam id in quo aliud cognoscitur determinat ad hoc ut illud aliud cognoscatur, sed n potest determinare ad illud cognoscendum nisi illud determinate inferat in esse; et cum illo habeat conexionem. Consequentia minor probatur nam si n existeret ille effectus, ut est contingens, n repraesentaretur absque eo quod aliter se haberet intrinsece essentia Dei, ergo essentia ex se n magis ad illud quam ad oppositum repraesentandum determinaret, ergo nisi habeat cum illo conexionem n determinabit. Confirmatur 2o nam essentia Dei n continet in se eminenter peccatum, ergo illud saltem n poterit in ejus continentia cognosci. Confirmatur 3o quia n assignabitur quisnam perfectio Divina deservire debeat ut medium ad cognoscendas creaturas, an voluntas

Divina aa sola, an Idea aa sola esa —
Arg. 4º nam si viderentur individua existentia in essentia Divina non viderentur intuitive sed solum abstractive; at certum est, eam videri intuitive; sequela probatur, nam id quod videtur in alio tanquam in obiecto cognito non videtur intuitive sed solum abstractive, sed si creaturae existentes videantur in essa ut in obiecto terminativo cognito non videbuntur intuitive. ante hac probatur nam praeterea cognitio est perfecta in se tanquam cognoscit de visio beata et in illa Deus videtur obiectum talis visionis est abstractiva Dei et non intuitiva. 2º quia si cognitio rei in se eiusque in alio pugnant inter se ergo si in divina creaturae existentes et in essentia. Seq. patet nam intuitio est cognitio rei in se et excludit quod sit in alio et eius sit in essa. 3º cognitio Dei per rea quae facta sunt a Deo est abstractiva quia per illam cognoscitur Deus in creaturis ergo e converso cognitio creaturarum in Deo erit abstractiva. 4º cognitio effectus in sua causa creata est abstractiva quia cognoscitur in alio ergo Deo —.
Arg. 5º nam per actum amoris beatifici diligit beatus creaturas propter Divinam bonitatem tanquam propter obiectum formale, non tamen diligit in Divina bonitate amata tanquam in obiecto terminativo primario. hoc n. vix est intelligibile quemadmodum fieri possit ut disp. 3. de scientia dictum est quod neque videntur creaturae in essa Divina —
Ad argumenta respondeo negando ante neg. seq. Ad ...

probatur. Respondeo aliquas esse species universalia quae nullam habent determinatam conexionem cum relationibus particularibus et singularibus determinatis, cum tamen haec in illis et ex illis speciis cognoscatur addito alio principio particulari. Eodem iure divina essentia, quamvis ex se indeterminata sit nullam determinatam conexionem habens cum hac vel illa creatura existente in particulari, addito tamen actu voluntatis libero quo Deus illam creaturam producere decreverit veluti determinatur essentia ad hoc ut determinate in se ostendat talem particularem creaturam, et poterit applicari per voluntatem Dei ad producendam visionem quae eam creaturam, et non aliam determinate repraesentet. Unde patet ad 1um, quod divinam essentiam ex se indeterminatam, posito decreto libero Dei producendi tale individuum determinari ad hoc, ut si applicetur per voluntatem Dei possit determinare per modum speciei ad visionem repraesentativam illius individui in particulari. Unde essentia posito decreto libero non producendi tale individuum determinata erit eadem essentia ad eius non existentiam repraesentandam si per voluntatem Dei per modum speciei applicetur.

Ad 2um, quod Respondeo in peccato semper reperiri aliquid physicum quod in divina ipsa essentia videatur et cognoscatur, posito vero actu libero Dei quo per modum executionis operatur Deus ad illud physicum peccati ex determinatione creatae voluntatis, determinata est essentia divina ad repraesentandum illud physicum peccati

& positivum & negativum. Malitia v.o moralis, quae peccatum constituit in omnibus bonitatis illo malitiae oppositis, tanquam in opposito repraesentatur et cum nullum sit peccatum nulla quae malitia, quae non fundetur in aliquo physico et nihil physicum sit quod in divina essentia eminenter non contineatur, talis essentia ex eo quod eminenter contineat et voluntatis creatae et libertatem illius, et actum productum, et advertentiam obligationis et ipsam obligationem per praeceptum impositam, potest etiam repraesentare denominatae moralem malitiae, quae ex illis physicis moralis et in negatione rectitudinis et in actum positivum refunditur. Ad 3m respondetur essentia immediate, sicut est species ad omnia attributa et relationes repraesentandas, et consequenter objectum primarium, ita ad quamlibet creaturam etiam existentem repraesentandam, supposita determinatione voluntatis divinae ad hanc et non illam producendam, cum constat quod creaturae dicantur etiam videri in Ideis, in scientia, in volitione divina; quatenus essentia habet rationem ideae objectivae imitabilis a quacumque creatura, et quatenus essentia repraesentat ideam formalem scientiam et volitionem divinam per quas cognoscuntur a Deo et amantur creaturae nam Beatus videns Deum scire et amare aliquam creaturam consequenter eam cognoscit in tali scientia et amore repraesentatis in essentia divina et hoc modo diximus disputatione de scientia Dei Deum in suo decreto libero cognoscere creaturas existentes — Ad 4m respondetur non obstare mediationem

essentiae

ess.ae et q. creatq in ess. videantr quamvis videantr intui-
tive creatq existentes; hec n. est eminentia illius me-
dii scil. essae divinę per modum spei, quod meliori modo præ-
stet quod quod spes creata impressa præstant. Unde si spes
impressa propria et immediata creaturę determinat ad
earq visionem intuitivam, multo melius essa divina per modum
spei. Ad 2m probatq rationem cognitq Dei in imagine, seu ratione
medio aut similitudine objectiva, non sufficere ut videatr
Deus in se, quia illud medium solum gerit rationem objecti in
quo cognito aliud cognoscitr, at essa divina non est
objectum medians utcunque, sed objectum medians per mo-
dum spei, et exercens munus spei; unde sicut spes sen-
sibilis medians visionem corporeę intuitq et immediationem
non aufert, ita neque mediatio ess. divinę per modum
spei. — Ad 2m probatq cognosci rem in se intuitive
et simul in alio tanquam in medio pure objectivo repug-
nare intersenti quod in se et in alio tanquam in objecto quod
simul gerit munus spei, quo pacto diximus per visionem
videri creaturas in Deo; illa n. cognitio determinatr quo-
dammodo ad existentiam creatę, cujus dicitr intuitio; estque
immediata quantum sufficit ad intuitq quia non mediat
objectum pure cognitum, in quo solum indirecte ut ait S.
Thom. et per notatq cognoscatr creatura, sed mediat
objectum quod simul cognoscitr et determinat ut spes ad creatq
cognitq. —— . Ad 3m probatq cognitio causæ per
effectum seu in effectibus non est intuitiva, quia causa non

continere perfecte in effectibus, neque his habent rationes propriis continentis intelligibilitas eas eminenter.

Ad 4. quod probatus Dei cognitio est, in ea [illegible] creata, dicitur non esse intuitiva erga cognoscitiva est indirecte ut terminus ordinis transcendentalis, quia cognoscitiva causa erga causa creata non adeo perfecte et supereminenter continet effectus suos, quos propterea independenter a Deo negat producere erga non gerit munus speciei ad cognitionis sui et suorum effectuum; quia autem non possunt gerere patet quia causae creatae sunt agentia necessaria, nulli voluntati liberae subordinata, atque adeo si gererent munus speciei determinarent naturaliter et necessario ad infinitorum effectuum cognitionem in ea causa, quae sicut infinitorum est productiva, ita et determinativa per modum speciei ad infinitorum cognitionem.

Ad 5. et ultimum constat ex dd. disp. 3. de scientia et disp. 2. de voluntate, art. 3. et disp. 3. art. 2. per amorem beatificum amari etiam creaturas in Deo, eo modo proportionabiliter, quo in Deo cognoscuntur; cum enim non diligantur nisi propter bonitatem Dei, et haec non possit movere nisi diligatur et terminat dilectionem beatam, sequitur non diligere creaturas a beato, nisi propter Deum et in Deo ardentissime amato. ex eo enim quod Deus impense ametur fertur talis amor ad creaturas sicut ex determinatione medii determinatur intellectus ad rationes ut saepe docet S. Thom.

Art. 2.

An possit videri essentia divina nulla creatura visa.

Aliqui dd. existimant ita necessarium esse

ut

Ut ipsa essentia divina videatur in illa creare, ut ... seant res creaturas necessario videndas, ita Durandus, Aureolus, Bassolis, quos art. sequenti referam, et aliquam saltem creaturam in speciali videndam docet affirmandum esse in nostra sententia P. Vasquez. 1. p. disp. 50. c. 4. in fine.

Alii DD. existimant solum necessarium esse ut videantur creaturae possibiles in se et possibilitas in se, eo ipso quod divina essentia et ipsa videatur. Ita docent Henricus quodlib. 7. q. 4. circa finem, Capreolus 4. dist. 49. q. 2. art. 1. ad arg. 3. 2ae, et Victoria 9. 2. art. 3. et 9. 3. Vazquez 1. p. q. 12. art. 7. dubio 1. ad 6. et art. 8. et Camel. art. 7. disp. 1. ad 3. et ad obj. et art. 8. et 6. et Mol. art. 8. disp. 3. ad 2. et merito ex disp. 5. membro 1. dubium Nazarius controversia 2. et 3. et Alb. dub. 29 et 29 Valencia q. 12. puncto 6. quaest. 2 ad 7 et 9. Suar. lib. 2. de attrib. c. 26. n. 29. Nabarrete controver. 48. et 7. et 13. Arrub. disp. 26. c. 6. Albelda disp. 31. sect. 3. n.o 31. et Gran. tract. 6. de visione disp. 1. sect. 6. n.o 30 et alii.

At quid circa utrumque modum dicendi non implicat videri Deum intuitive et quidditative nulla creatura visa neque in se neque in particulari. De creaturis in particulari id supponit S. Tho. 1. p. q. 12. art. 9. ad 4 et 4. sententiarum dist. 49. q. 2. art. 5. ad 5. affirmans reddi Beatum intellectum ex eo quod videat Deum tantummodo etiam absque creaturis, ubi supponit id esse possibile. Idem docet Scotus 4. dist. 49. q. 2. et modus

ponendi Paludanus 4 dist. 49 q. 2, art. 2 concl.
3. ad 2um. Ubi Durandus q. 3. nº 4 Oram q. 2 art.
3. initio Gabriel in supplem. q. 3. art. 2. [illegible] 2 Ar-
gentinas q. 2. art. 4. Ubi Tonelinus et Salazius S. Bon-
Lenius 3. p. tº. 3o c. 4 § 4 Capreolus [illegible] Valenc.
Vazquez, Zumel, Suar. Nazarius Nalarret [illegible] Al-
nelda Basilo et Gran. P. Salas 1. 2. tho. 1. [illegible]
2. disp. 4 sect. 4 nº 2. Lorca disp. 25 fine Egydius
tho. 3. in appendice q. 1. art. 2. ita etiam Nominales,
Vasquez et alii DD. qui docent nullam creaturam posse videri
in Divina essentia.

Probari solet ex S. August. et tho. 1.
lib. 5 confes. c. 4. Infelix homo qui scit illa omnia te autem
nescit beatus autem qui te sciat etiam si illa nesciat. qui vero
et te et illa novit non propter illa beatior, sed propter te
solum beatus est beatitudine scilicet essentiali; in quo textu
supponit S. Doct. tanquam possibile, quod sciatur Deus per
visionem beatam nulla cognita creatura, sed incertum est,
an id supponat S. Aug. tanquam possibile an tanquam
impossibile sicut etiam S. Tho. C, ut explet ex ipso c. hic
[illegible] Dei beatitudo conferat.

Probatur ratione quia in eo quod nulla cognoscatur
in Deo creatura quando videtur Deus intuitive eo quod dictum
sine nulla apparet implicatio contradictionis quod [illegible]. Pro
1º nam in Deo nulla creatura formaliter continentur, sed solum
eminenter, et ex eo quod videatur id quod est formaliter in Deo
non sequitur necessario videndam creaturam. Pro 2º quia nimis
continentur in Deo hic quam ullus creatura. Sed potest esse Divi-
na

ne ita applicari per volunt. divinā, ut innumera creata n. videantur, et posset etiā applicari ita ut nulla videantur. Pr. 3°, nam ex eorum visio magis penetret divinam essentiā et sit clarior quoniam saltem secundum legem ordinariā, q. in divina essentia videantur creata et q. minus clara et penetrativa divinae essentiae potuerit nulla creata videri. Pr. 4° nam essentia divina nullam conexionē nullumque respectum habet ad creatas ergo poterit absque illis videri ut a fortiori constabit ex probatione 2ae partis conclusionis.

2a pars conclusionis q. possit videri essentia divina etiam si n. videantur creata neque in se neque secundum esse possibile. contra DD. 1° loco relatos ante conclusionem docent imprimis etiam Gab. Maj. Arriacensis Vasq. Vecanus Lessius quos cit. 1. sect. 1. recolli asserentes de facto videri essentiam nulla in ea creata visa. Idem docet Scotus Richardus Bassol. et alii DD. ex relatis pro 1a conclusionis quatenus absque illa timitile docent posse videri essentiam sine illo obiecto secundario. Idem expresse docet P. Suar. disp. 51. c. 6. q. id probat ex eo q. essentia ipsaque ipsa n. respiciat creata in se et secundum esse possibile, sed secundum esse earum particulare, et si n. est opus ut essentia visa videantur creata in particulari neque etiam ut videantur in se. sed licet sit consequens verum ans. q. supponitur est falsum scil. divinam ipsam respicere creata aut in se aut in particulari respectu reali transcendentali.

Unde sic insurgo contra pro se: divina essentia et ipsa

nullum dicit realem ordinem ad creaturas, neque secundum esse possibile in se, neque secundum esse earum particulare neque cum illis habet ullam conexionem quod potuit cognosci intuitive et quidditative quamvis non cognoscantur evidenter creaturae neque in se neque in particulari. Antequam suppono tanquam certum in mea sententia illud quod probatum est disputatione 3. de Trinitate art. 2. illo autem posito probatur quod est evidens nam quamvis posita divina essentia, necessario sequatur possibilitas creaturarum, sed potentia divina ita est independens et absoluta ut secundum omnem perfectionem formalem intrinsecam persisteret integra et inconcussa, quamvis nihil possibile daretur neque in se neque in particulari. quod cognosceretur intuitive et quidditative quamvis nihil possibile cognosceretur neque in se neque in particulari. Denique hoc probatur, nam sicut in existendo est independens et absoluta respectu possibilitatis earum in se, nullam quod cum illa habet conexionem, ita neque in cognoscendo —

Dices implicat non potentia productiva divina absque possibilitate termini productibilis, si enim nihil esset productibile cuius nam diceretur productiva? quod plane apparet in potentiis creatis, quod implicat cognosci eam potentiam productivam in Deo quin cognoscatur terminus productibilis saltem in se. Respondeo negando nam si non cognoscatur attributum divinorum in ordine ad terminos possibiles non intelligeretur ut perfecte et distincte a rebus. quod si dicas eam perfecte dicere non a rebus ex eorum participatione per modum perfectionis per quam non stabiliatur praedicantur creaturae, si ipsae sint possibiles aut productibiles. Contra est 2.a confirmatio, nam

saltem in hoc modo cognoscendi potentiam, non possunt non p-
cognitis attingi creaturae ut possibiles, saltem conditionate
quod sine illis non potest videri divina operatio. Ita 3o nempe
D. Tho. saepe docet agens de Deo, quod non potest cognoscere se esse
abundantiam nisi cognoscat aliqualiter causatum, ita in 1o
contra gentes c. 49. et 1 p. q. 14 art. 5. et 4 dist. 49
q. 2 art. 5. ait non potest cognosci potentia nisi cognoscantur possibilia
obiecta. Respondeo haec nomina potentia et operatio et productiva et
similia aut imposita sunt aut saltem usurpata ad expli-
candas potentias creatas, quae tales sunt per respectum rea-
lem transcendentalem ad terminos, et ut sic non possunt intel-
ligi sine terminis, et propterea secundum hanc significationem
non recte adaptantur ad explicandam potentiam divinam acti-
vitatem carentem ordine reali ad suos terminos, nisi
affingamus illi ordinem rationis et respiciamus illam, ut
connotat aliquos terminos. Quod si respiceret potentia divina
secundum intrinsecum ut est in se, ut respicere per
visionem beatam, conspiceret sine ullo respectu et connotatione
terminali creaturarum, et ita posset intelligi non cognito pos-
sibili aut producibili, sicut cognosceretur si nihil esset pos-
sibile aut producibile, et tunc potentia non esset productiva
ut dicit respectum rationis et connotationem productionis, sed
ut dicit virtutem ex se sufficientem si non implicet creatura. Ex
his patet ad 2am confirmationem ad quam videtur esse Responsio.

Ad 2am confirmationem Respondeo nos pro nostra tenuitate non pos-
se aliter explicare illam perfectionem potentiae divinae nisi sal-
tem conditionate meminerimus creaturae ut possibilis, saltem

sub ratione possibilibus q. si hoc modo deberet cog-
nosci creatura possibilis, quando videlicet esse saltem
verum erit, q. n. debeat cognosci creatura ut possibilis
absolute, sed conditionate, sed neque hoc modo opus
est ut Beatus Joan. cognoscat in Deo, sed ut est in se
libera et independens a terminis possibilibus, quin sit opus
ad illam explorandam et penetrandam recurrere ad ter-
minos producibiles neque conditionate asserendo v.g. q.
illam perfectus n. staret q. minus producantur creaturae si ipsi
n. repugnent, nam hic modus cognoscendi provenit ex
debilitate nostri intellectus n. ex necessitate aut indigentia
termini ad cognoscendam illam perfectionem ut est in se.

Ad 3am confirmationem R. S. Thom. q. nunquam
agnovit in essentia Dei respectum realem ad creaturas, illas
attendendo q. ratione continentis quae divina essentia est et pro-
pterea continet creaturas, quo plus penetratur eo plures ostendit crea-
turas per modum speciei. Unde sicut n. existit Deus nisi
necessario dicat creaturas possibiles, ita neque cognoscitur nisi
cognoscenti easdem creaturas saltem in se; hoc tamen n. obstat
quin minus per potentiam absolutam minus clare possit prae-
scindi essentia per visionem intuitivam, ita ut nulla attin-
gatur creatura, si eo eque aut magis clare, si lumen ma-
gis intendatur. 2do v. dicit S. Tho. ex eo cognoscatur
causa et potentia cognosci debere causatum et terminus n. sten-
dit Deum cognitum ut causativum quasi in actu 1o creaturarum
et possibilium, quae hoc modo a Deo secundum tale esse
causante necessario infertur cognitus effectus, sed illum ut ac-
tu

adhuc creantis, et ut alii monstantem esse, et ut illos jam resplendentem repraesentationis non posse cognosci sine effectibus, quando ipsa essentia videatur, sine creaturis videbitur et applicabitur ut causatius; cum tamen in ea videantur creaturae applicatae per voluntatem divinam ut causae alicuius causae et ut sic repraesentatae, et ut sic non possit sine creaturis cognosci.

Art. 3.

Utrum nam ex obiectis creatis possibilibus reipsa videantur a Beatis in Verbo.

Durandus 3. dist. 14 q. 2 et lib. 4 dist. 49 q. 3. Bagolius q. 4 prologi art. 3. Gotfredus quodlibeto 6. q. 3. referri solent ac creantes reipsa omnes creaturas possibiles a Beatis videri. Aureolus quodlibeto 10 art. 2 putat omnes creaturas videndas si videantur in Verbo, idem de speciebus possibilibus, sed non de individuis docuit Henricus quodlibeto 7 q. 4 et 5; praeduatim scientiam omnium possibilium attribuunt animae Christi Domini Magister 3 dist. 14 ubi Albertus, Alensis 3. p. q. 13 membro 7. Hugo Victorinus tho. 3 lib. de sap. animae Christi quos sequitur P. Herice disp. 51. c. 4 n° 29.

Dico 1°. Beati non vident omnia possibilia in Verbo, vident tamen plura aut pauciora pro majori aut minori claritate luminis; hoc utique receptum est inter omnes Theologos, et defenditur a DD. supra referendis; probatur nam secundum legem ordinariam magis beatus et perfectius videns Deum determinatur vi ea claritatis visionis existente majori lumine ad plures creaturas ex possibilibus in Deo cognoscendas, et annexa est plurium creaturarum possibilium visio praestantiori beatitudini; ita ut apud Divus

placu' ib' ~~[struck]~~ possibilia et fortasse infinita videat deinde beata virgo et alii de reliquis, qui sicut decrescit in beatitudine decrescunt etiam in numero possibilium quae in essentia dei cognoscunt. Ut disp. [illegible] statim erit. q.

Quod autem non videant beati omnia possibilia docet expresse S. Tho. 4 dist. 49 q. 2 art. 5 et q. 8 de verit. art. 3 et q. 20 art. 4 et lib. 3 contra gentes c. 56 et 3. p. q. 10 art. 2 agens expresse de Christo Domino de quo vel quo fere de specialiter loquuntur S. Bonaventura 3. dist. 14 art. 2 q. 3 Richardus 4 dist. 49 art. 2 q. 3 ubi Paludanus q. 2 art. 2 Capreolus q. 6 art. 1 Tolo q. 3 art. 3 Magister 3 q. 10 art. 2 idem docet S. Tho. 1 p. q. 12 art. 8 ubi Cajet. Ripalda Zumel Pesan cq. Mtr. disp. 5 membro 2 Aguirre disp. 29 sect. 10. Arrubal disp. 27 Nabarrete contra vers. 58 Albelda disp. 31 sect. 2 Lassus art. 8 dub. 4 Herice disp. 54 c. 3 n.o 18 Granado tr. 6 de Visione disp. 1 sect. 6 n.o 29 P. Valencia q. 12 puncto 6 Suarez lib. 2 de attrib. c. 26 idem docent in 1a 2ae Lorca tho. 1 disp. 25 membro 2 Salas tr. 2 disp. 4 sect. 6 Egidius tho. 3 in appendice q. 1 art. 4 et 5 et cum S. Tho. 3 p. q. 10 art. 2 Medina Cabrera et Raguza et Suarez tho. 1 disp. 26 sect. 2 et tandem Albertinus tho. 1 princ. 1 q. 4 Theologica n.o 27.

Probatur 1o ex sacra scriptura in qua affirmatur aliquot divinae sapientiae arcana Angelos beatos latuisse, ad Ephesios 3. Ut innotescat principatibus et potestatibus in caelestibus per ecclesiam multiformis sapientia dei quod sic ut ait S. Hyero. ib. illis ignota fuit multiplex sapientia Dei

Dei: et S. Chrysosthom. in prologo evangelij Joannis ref-
ferens relata verba Apostoli ait [Cherumbin etiam et Sera-
phim per ecclesiam didicisse quae nesciebant] et propterea S.
Dionis. c. 7. de coelesti Hyerarch. affirmat Angelos
inferiores a superioribus illuminari circa plura inferioribus
ignota; huc etiam expectat illud Danielis 10 ubi refer-
tur Angelum Persarum et S. Michaelem ostendisse se
per libertatem populi Judaici, quia fuit saltem alter illorum
qui esset beatus ignorabat quod circa illam libertatem Deus decrevis-
set ut docet sententia Patrum testatur, S. Greg. Theodoret.
S. Tho. Lyra Carthusianus, quos sequitur Pererius lib. 12 in
Dan. tandem Apocalips. 7. signentur in frontibus electi,
ut ab Angelis agnoscantur —

Propter haec tertia S. Tho. S. Bonav. et alij ve-
teres censent oppositam sententiam dictis SS. Patribus adversari Zumel
et Vasquez erroneam aut errori proximam, Mol. periculosam
in fide, Valencia temerariam; ego certam, scilicet contra extre-
mo sed oppositam agentem de creaturis possibilibus, tam
tam secundum rationes specificas, quam secundum indivi-
duales non existentes nulla gravi censura notarem, qui suf-
ficienter explicantur dicta testimonia de ignorantia indivi-
duorum existentium, et eorum quae Deus re ipsa decrevit —

Probatur vero ex rationibus 1a quia nullum est sufficiens
fundamentum ad concedendum singulis beatis visionem omnium
possibilium; at non caret temeritatis nota in re tanti mo-
menti aliquid de facto concedere absque fundamento authori-
tatis et rationis. Verum haec temeritas non exit contra fidem —

2a ratio nam ex modo loquendi sa-

saie spes Joan. 1. plenum gra et veritatis Colossen.
in quo sunt omnes tesauri sapientiae et scientiae absconditi. Apo
calipsis 5. dignus est agnus &c.a accipere sapientiam &c.a
xpo homi amplior conceditur scientia creaturarum in Verbo, quam
reliquis beatis. Praeterea inter beatos quidam conceditur
q. plura cognoscant in Verbo quam alii, et non omnes omnia in
Verbo noverunt. 3.a ratio privatim q. in xpi humanitate
non fuerit visio omnium creaturarum, quia nullum est fundamentum id
suadens cum ad perfectionem visionis beatae ipsius ad ple
nitudinem sapientiae et statum mediatoris sufficiat q.
viderit plura possibilia quam alii et simul omnia existen
tia praeterita et futura
Probant quo Egydius 1. et Cabrera 3. p. q. 10
art. 2. disp. 3. &c. 2. ex directorio Inquisitorum 2. p.
q. 11 ubi dicitur errorem esse dicere, q. anima xpi Domini com
prehendat divinam essentiam vel cognoscat omnia quae latent
in eius potentia. Sed haec verba non habentur in directorio sed in
eadem q. 11. refertur Inquisitores Tarraconenses damnasse
sequendam Arnaldum de Villanova Medicum
qui ad unionem hypostaticam credidit necessarium esse scientiam com
prehensivam Dei in humanitate assumpta ut patet in 2.o errore
ibi relato et qui putavit naturam humanam xpi Domini ideo sci
re omnia quae Deus novit quia Deum altitudine aequabat ratione
unionis hypostaticae, propter quae merito damnatus est si quae xpo
homi visionem omnium possibilium adscripsit — Praeterea quo
Egydius probat quia ex visione omnium possibilium sequeretur q. Deum
comprehenderet q. ut patet secundum fidem creato intel
lectui

lectui repugnat sd art° 6. expendetur an eo quatenus sequatur comprehensio Dei ex cognitione omnium possibilium in ipso

Dico: quilibet Beatus cognoscit quidditative Deum omnesque ejus dispositiones secundum omnem connexionem, quam claudit intrinsece et in recto quod cognoscit evidenter omnes terminos creatos probatur consequentia, nam implicat connexionem alicujus effectus in causa cognosci, nisi cognoscatur talis effectus quod implicat cognosci connexionem omnium nisi omnes cognoscantur, nam sicut connexio unius connotat unum ita connexio omnium connotat omnes effectus quod sicut ex connotatione unius infertur quod ille unus debeat cognosci, ita ex connotatione omnium quod omnes debeant cognosci, alias non cognosceretur connexio illorum quod ignorantur —

Dices ex DD. Disp. 5. art. 2. non sequitur ex cognitione evidenti et quidditativa dispositionis quod cognoscantur omnes illius termini quia nullam habet cum illis connexionem, nullum respectum in ordine ad illos terminos, quare licet dispositio hoc vel illo modo penetrata repraesentet has vel illas creaturas et eo plures quo magis penetratur, non tamen sequitur ex eo quod penetretur et evidenter cognoscatur tota secundum omnes formalitates intrinsecas quod omnes illius termini debeant cognosci, nam sicut in casu quo hic vel ille terminus esset impossibilis posset evidenter cognosci essentia et dispositio nulla formalitate illius latente, absque cognitione evidenti talis termini, ita absque cognitione eorundem, potest cognosci evidenter essentia et dispositio divina nulla formalitate illius latente quamvis tales termini, quod non cognoscuntur sint possibiles ——

Art. 4

Quę nam ex creaturis existentibus, re ipsa videantur a beatis —

Hęc difficultas coniectura prudenti definienda est, quia non de facto Deus dixerint neque in Sacra Scriptura revelavit, nec aliter potest expediri. 1° igitur certum videtur secundum fidem omnia contingentia quę extiterunt et existent cognosci ab omnibus beatis. hoc enim admirus medius testimoniis Sacrę Scripturę et SS. Patrum quę art. precedenti relata sunt —

2° omnes universi naturę partes species dispositionem et ordinem cognoscunt evidenter et intuitive Beati in essentia divina. Ita expresse S. Tho. 3. contra gentes c. 59 et 1. p. q. 12 art. 4 ad 3. et 2. 2. art. 8. ad ultimum quam sequuntur communiter DD. Valencia 1. p. disp. 1. q. 12. puncto 6. § de 3. quęstione, Suarez lib. 2. de attributis c. 28 n° 8. Vazquez disp. 50. c. 8. Capreol. q. 12 art. 8. Dub. 23. n° 132 Herice disp. 52 c. 3. n° 33. et alij apud ipsos. probat S. Tho. 1° quia homini inest naturaliter et rationabiliter desiderium hęc omnia sciendi, imo in statu separationis per species naturales anima illa omnia perfectissime comprehendit quę per visionem beatam ea innotescent; ut satisfiat omnis naturalis et rationalis hominis appetitus. Probatur 2. Herice quia pertinet ad perfectionem intellectus ea omnia scire et propterea Angelis et animabus separatis ad eam rerum cognitionem induuntur species, et nulla est ratio ob quam negetur

ca

ea omnia sciri a Beatis per visionem beatam atque haec est cognitio matutina divina creaturae universi quam in Angelis S. Aug. art. 1. relatus agnovit. illud tamen S. Thomas docet observandum est non opus esse ut omnia et singula individua cuiuscumque speciei beatus noverit, sed aliqui omnium plura et pauciora pro perfectione beatitudinis.

3.° Videbunt Beati omnia mysteria fidei quoad eorum supernaturalem existentiam, ita iidem DD. C. relati idque S. Tho. ostendit 1. p. q. 1. art. 2. Theologiam visioni beatae subalternari et 2. 2. q. 4. art. 3. et n. 28 q. 1. art. 1. dum ait visionem fidei succedere quod insinuavit Apost. 1. ad Chor. 13. Videmus nunc in speculo etc. Videmus (inquam) quae nunc per enigma cognoscimus. et 2. ad Chor. 3. in eandem imaginem transformamur a claritate in claritatem scilicet a fide in visionem ut S. Ambros. et S. Anselmus ibi. Praeclare nostram sententiam docuit S. August. tho. 5. lib. 20 de civitate, c. 21. quod videbimus nisi Deus et omnia illa, quae nunc invidemus credentes. ratio est eadem quia haec omnia scire beati rationabiliter desiderabunt et debent eorum appetitus rationabilis satiari. fortasse tat. P. Herice disp. 52. c. 3. n.° 36. non posse hanc sententiam absque temeritate negari et in cognitione horum mysteriorum dei Beatos fore aequales quod verum est de rationibus speciei supernaturalibus non de individuis circa quorum cognitionem erunt etiam inaequales.

4.° S. Tho. 3. p. q. 10 art. 2. et locis relatis cum dicit omnia generaliter docet omnia quae pertinent

~~ad~~ statum quem beatus habebat in hoc seculo et quae
attinent ad ipsius personam in futuro media visione
alteri ipso cognoscenda. Vide Rec.tiores theologos c. re
latos, probatque hoc necessarium est ut justum et rationabile de
desiderium beatorum expleatur et felicitatem ex hac cognitione
percipiant. quod satis exprimit concilium Senonense decreto 10
docens a Beatis videri in Deitatis speculo quidquid eorum
intersit —

Ex quo secundo infertur 2° cuique fuit summus Pontifex in
finis videre omnia quae ad suam ecclesiam expectant, Re
gem quae ad suum regnum, fundatorem religionis, quae
ad suam religionem et sic de reliquis. quod intellige non so
lum de negotiis majoris sed etiam minoris momenti quia eadem
eadem est ratio, et aliquis merito de eius eventu esset soli
citus. observat Henr. si forum mutatus sit status rerum
quem in hac vita reliquit ut si regnum ad alios transiit
si religio extincta sit. Ratio: sicut non est opus ut de illius
successu sit solicitus, ita neque est illius notitiam spectet.

Infertur 3° preces et orationes ad beatos directas ab
illis in Verbo cognosci ita S. Tho. 2.2. q. 83 art. 4 et 3.
p. citata cum his. 4 dist. 45 q. 3. art. 1. idque exprimit co
cilium Senonense eodem decreto 10, quod attendunt ad orationes
oriones salva fide negari non potest, alias ridiculum esset fun
dere ad illos preces funderentur. quod eas preces videant in
Verbo non est adeo certum est tamen probabilius quia Patres reliqui se
varentes ita docent et Theologi videntur neque est ratio quare hoc
olim excipiantur. ita Suarez Vasq. Casp. Henr. § 2. rela
ti, Mol. 1. p. q. 12 art. 8. disp. 3. Valencia puncto 6 ad
4am quaestionem, Albelda disp. 33. Salas 1. 2. tom. 2 disp.
4.

sect. 11. n° 26, Egydius lib. 5. quest. 29 art. 4. § 2. et alij, Pater Granado ex alijs putat Att. 6. de visione, disp. 1. sect. 9 n° 60 singulas preces fundendas non videri per visionem beatam, sed precipuas, et in quibus preces ad se dirigendae sint, postea vero in particulari per peculiares revelationes illis innotescere extra Verbum —

Infertur 3° cogitationes aliorum ad ipsos directas, et expectantes, quas nemo sciat, vile sit illis et judiciorum beatis per visionem cognosci. existimo tamen non esse id nimis decretum et ordinatum esset cum cuilibet salvum debeat esse ... Domini, vel suas operationes humanas internas, ut eas celet pro libito et manifestet, quare soli deus Christi Domini homini privilegium cedit ut eius omnia cogitata intueatur —

Infertur 4° probabilius esse, quod dies judicij lateat beatos, quia licet non sit adeo certum neque ut certum evincatur illo Math. 24. de die autem illa nemo scit, neque Angeli caelorum sed solus pater, quia alibi eodem modo et eisdem verbis ea notitia denegatur Christo homini Marci 13 et alibi, cum vere noverit diem judicij et sicut de Christo homine explicanda est sacra scriptura eam scientiam denegans sibi homini ita explicari potest ubi Angelis denegatur; Nihilominus commune per se Sacrorum Interpretum existimat diem judicij beatis et Angelis ignotum esse. ita S. Tho. et alij apud illum Lira Abulens. Mald. Salm. Soto, Molina, Valen. Vasqu. et Zumel apud P. Gran. Att. 6. de visione, disp. 4. sect. 9 n° 54.

Infertur 5° eum, qui magis beatus est, videre plura ... v. g. qui fuit heremita, partiores existentes creaturas

videat operfat? aliunde accepturum, cognitis scil. pluribus creaturis possibilibus —

Infertur 6. ea dia ab initio beatitudinis nec notasse beatus. cum n. ea dia per visionem innotescant et visio sit invariabilis deberet dia ab initio per visionem repraesentari cum impossibile sit ... dicta ut eadem visio creata invariata persistens modo repraesentet modo non repraesentet quae antea repraesentabat et non repraesentabat nihilominus plura quae n. expectat ab initio beatitudinis, beatis manifestari diversis temporibus illos ignotescent extra Verbum per revelationes particulares: et sic fortasse Angelos plura misteria quae aliquando latuerunt —

Art. 5

Undenam proveniat quod haec potius quam illa creaturae videantur in essentia divina —

Nemini dubium quin ratio formalis immediata quare beati potius haec quam illa obiecta creata videant, tot et non plura neque pauciora, est visio beata quae ratione individualis ac veluti materialis perfectionis diversae (specificam n. diversitatem ratione obiecti materialis ipse diversorum a visione exclusi disp. 2.) ad haec potius quam illa obiecta materialia extenditur. neque n. audiendus est Scotus quod visionem beatam quasi in actu primo tribuit infinitorum obiectorum materialium repraesentationem, quamvis in actu 2o non semper ad omnes et easdem creaturas repraesentet

lao

tandem determinet, quod alibi á nobis rejectum est ex eo, quod propter limitat. visionis beatæ implicat dari representativa in actu 1o alicujus objecti, et quod in actu 2o illud non repræsentet, si in subjecto proportionato recipia tur, diximus.

Quartum est, á quo nam proveniat in genere causæ videndum sit hæc inæqualitas individualis in visiones refundatur tanquam á primo determinante an á diversitate individuali luminis, an vero á diversa applicatione essentiæ divinæ per modum speciei. id provenire ex diversitate individua li luminis censent satis probabiliter, non pauci neque ignobiles DD. Suarez 1. p. lib. 2. de attrib. c. 26 no 19 et 29 Nabarr. contro. 44 pag. 285 Albelda disp. 35. sect. 1. ad 33 Salas 1. 2. tract. 2. disp. 4 sect. 4 no 54 Gran. 1. p. tract. 6. de visione disp. 1. sect. 6. n. 35 et 36. Alii existi mant visiones plurium creararum provenire ex majori intensione luminis, quamvis non sit individualiter diversum, ita Ægyd. 1. 2. tho. 2. lib. 12 q. 10 art. 3. § 5. et 6. et 8. Bagolis 1. p. q. 12 art. 6. dub. 22 no 128, et sic.

Quod videamus, quod in illis creaturis plures et pauciores non provenit ex diversitate individuali luminis et ex intensione, aut remissione illius, sed ex diversa applicatione essentiæ divinæ per modum speciei facta per voluntatem increatam, ex plane, quod agere quemcumque gradum luminis, quod est ex se sufficere ad producendam quamcumque visionem cujuscumque creaturæ representativam. atque adeo omnia lumina cæteris paribus esse omni

no homogenea in ora eandem spem luminis gloriæ: q
autem producatur visio hujus potius quam illius creaturæ respicien
tatiua quemvis ex eorum est a Divina, quæ potest generare ex se
mura spei respectu cujuscunque visionis: applicari et deter
minari per voluntatem Divinam ad hoc ut exerceat muras
spei potius respectu hujus quam illius visionis repræsentatiuæ
potius hujus quam illius creaturæ. solutio sic explicata tra
ditur expresse a P. Arrubal 1. p. disp. 26. a c. 1. Aqua
na disp. 29 sect. 5 et P. Herice disp. 51. c. 5 nº 34,
refferentur Aguarez disp. 10 nº 27 et dolo Recentiores. ea
dem sine dubio affirmant vasquez 1. p. q. 12 art. 10.
dub. 1º ad 2. 2a opinionis Lumet q. vna ad 3m Lega
cius disp. 2. ad ultimum et valencia q. 12 puncto 6. quæst.
a. ad a. dum aiunt a voluntate Dei determinari
lumen velut causam æquivocam ut visio potius hujus creaturæ
quam illius producat: intelligunt enim per voluntatem Dei illum
actum qui determinat esse per modum spei ex DD. disp. 4.
de visione art. 3. et 5.

Probatur 2º P. Herice quia ex parte materiali et habi
tu supernaturali constatur adequata potentia actus supernaturalis
atque adeo ex intellectu et lumine gloriæ, sed potentia adequa
ta increata absque indigentia individualis diversitatis
dum extendit ad omnia objecta mediabilia 8. nº 8 sine diversa
jus sub sphæram suæ perfectionis specificæ, retinerent ut patet
in dicto, in omnibus potentiis vitalibus, et ejus intellectus lumine gloriæ
instructus cum lumen gloriæ sit habitus supernaturalis det
intellectui potentiam simpliciter ad visionem beatam

Pro

Probatur 2º. 1º. ex rarā habitus supernatur quos gaudeat propter peculiarem perfectionem et eminentiam qua assimilatur potentiis, extenditur ad omnia obiecta materialia quae sub obiecto suo formali continentur et lumen gloriae et pote habitus supernatus ad omnia obiecta materialia etiam specie et numero diversa, quae in Deo sunt visibilia. Ergo a fortiori est evidens de lumine gloriae beati natus habitus quod ostenderet obiecto. Id. bene

2º probatur ex doctrina quam tradit S. Tho. 2. 2. q. 1. art. 1. et q. 25 art. 1. nam habitus extenditur ad obiecta materialia propter aliquod obiectum formale quod potest extendi ad omnia obiecta materialia, quae participant illam rationem obiecti formalis. Ille 2ª hic probatur 1º nam virtus quae sufficit ad obiectum formale sufficit ad materialia sub illo formali contenta. probatur 2º tamen potentiae et habitus supernaturales, qui sunt instar potentiae non vagantur circa rationem formalem in se, sed ut est contracta in particularibus inferioribus, quae ut obiecta materialia rationem formalem participant. probatur 3º nam aliàs ratio formalis obiecti non responderet adaequatè perfectioni specificae habitus quando quidem plura obiecta quae talem rationem formalis participarent non possent per eiusmodi habitum attingi. Ergo inducitur in omnibus habitibus supernaturalibus, quorum nullus est qui non attingat omnia obiecta materialia, quae rationem sui obiecti formalis participant fides omnia credibilia propter Divinam authoritatem charitas omnia diligibilia propter bonitatem divinam et lumen gloriae omnia visibilia in essentia divina —

Probatur 3º nam diversitas in divinis dualis actuum supernaturalium, quae inest in ordine ad obiecta, nunquam desumitur ex diversitate potentiae et habitus sed ex diversitate speciei in

intellectu et ess. ut cogniti in volunt. & diversitas visionum in ordine ad obj. non ex diversitate luminis sed ex diversitate spei provenit atque adeo ex diversimoda applicat. essentiae divinae per modum spei: quae constat ex dict. 2a pars vero probatur quia non est diversa ratio in visionibus beatorum, quae sunt actus supernales intellectus, et ess.a divina formaliter est unica et indivisibilis ut dictum est, est spes multiplex, respectu diversorum objectorum materialium, prout diversimode plus et minus per divinam voluntatem applicatur.

Probatur 3o quia non est aliud principium quod possit sufficienter determinare ad hujus potius, quam illius creaturae cognitionem, nisi ess.a divina per modum spei diversimode applicata per voluntatem divinam et ab ea proveniat ejusmodi determinatio quae constabit ex solut. arg. contra et simul probatur impugnando oppositas sententias nam in primis lumen gloriae non inducit eam diversitatem ratione diversae perfectionis individualis, qua determinate inclinet ad tales et non alias creaturas videndas in ess.a divina, sicut in sententia quae determinant habitus naturales ingenii reperitur ex principio formalis, nam hoc concedit habitibus naturalibus propter eorum limitatem et quia producuntur ab actibus et eorum frequentatione. Unde sicut hi materialiter et substantialiter differunt, ita et habitus ab illis determinate producti et ad illos determinate inclinantes, at lumen gloriae habitus supernalis est quod non generatur ab actibus neque hoc limitate habitibus naturalibus. quod et late probatum est in tribus praecedentibus

tractatibus

Deinde q. ait S. Tasl. pvenire à Lumine rioe majoris intensionis q. plures et perfectiores creaas videantur minus verum est tunc qa intensio actua et habitua semp exercetur solum in ordine ad idem subjectum et in ordine eti ad idem objectum ut supp. 3. agens de intensione visionis ex diversa dispositione luminis rioe unius et diversis gradus n. pot determinare ad visiones creaturas, neque eti potrait rioe gradum superiorem: tunc eti qa major claritas visionis non solum datur ex eo q. repsentet plures creaas in Deo sed eti ex eo perfectiores creaas repsentet q. lumen inclinans ad perfectiores creaas eo ipso inclinaret ad eas ipm perfectiores. Demque qa lumen remissum q. sufficit ad unam creaam in Deo cognoscendam eo ipso sufficiens est ad creaas ejusdem perfectionis saltem successive cognoscendas cum singulae illae creaae equaliter Deum repsentent q. habitus luminis n. inclinat ad diversas creaas rioe intensionis.

Obj. 1° Causa pductiva effi incorruptibilis n. pot habere indifferentiam ad plures no ejusmodi effectus pducendos psertim si eorum sunt inaequalis perfectionis individualis minoris et majoris sed talis causa determinata est ad unum effectum q. lumen visio quae est effus luminis e incorruptibilis lumen determinatum erit ad illam visionem quam pducit neque erit ex se indifferens ad visiones psertim eas quae pauciores et plures creaas repsentent. Major est evidens Min. pbatur 1° nam pducto effectu incorruptibili cum n. possit destrui et alii sint cum illo incompossibiles frustra ines

set vertus in tali causa ad tales effectus nunquam producendos, imo neque producibiles naturaliter, probatur 1º namque si illa causa v.g. lumen posset quantum est ex se producere visionem perfectiorem plurium creaturarum eam jam produxisset cum operetur naturaliter probatur 3º nam anima neque quantum est ex se potest producere meliorem intellectum neque alium numero distinctum ab eo quem habet et sic de aliis causis effectuum impossibilium

Respondeo distinguendo antecedens causa productiva effectus incorruptibilis non potest habere indifferentiam ad varios effectus si non subordinetur alteri causae indifferenti libere operando, si subordinetur nego cum ergo lumen gloriae in productione visionis subordinetur essentiae divinae ut applicatae per voluntatem divinam, sicut in hac applicatione potest dari indifferentia ad varios effectus ita etiam in lumine, quam indifferentiam nullus negat in habitu charitatis qui in patria producat effectum incorruptibilem; quod si in rerum natura nullum simile reperiatur exemplum, id hoc est in lumine gloriae singulare, deberent adversarii sicut ipsi deberent differentias individuales diversas in luminibus qui illae in nullis aliis habitibus supernaturalibus reperiantur. Ad 1am probationem antecedentis respondeo non frequenter causa ingerere illam vertutis luminis remissio qui nunquam reducenda ad actum quia talis luminis activitas sufficienter satiato producta visione divina esse in quod equivalenter visiones creaturarum in esse continentur. Ad 2am respondeo lumen non producere quantum potest quoad extensionem quia subordinatur voluntati divinae applicanti effectus et limitanti effectus et luminis activitates qui operetur quantum potest quoad intensionem quia claritas visionis lumini praesertim adscribitur. Ad 3am respondeo

anima in

in productive sui intellectus per emanationem subordinate ab auctore naturali et causa universali, non tamen illi alteri creaturae naturali ratione cujus possit intelligi in actu indifferentiam ad varios intellectus inaequales. Ut contingit in lumine —

Obj. 2. Si haec doctrina esset vera sequeretur quod lumen quantumvis exiguum creatum est ex se posset determinare ad visionem plurium imo infinitarum creaturarum possibilium cum dicta lumina supponamus esse omnino homogenea sed hoc est falsissimum ergo minor probatur nam secundum rem secundum S. Thom. et DD. quos retuli disp. 3. quo magis crescit intensio luminis eo plures creaturas videntur et quo remissius est lumen eo videntur pauciores ergo quia lumen ratione perfectionis individualis et ratione inaequalis intensionis ad creaturas plures et pauciores determinat —. Respondet optime Arrub. ea disp. 26. c. 5. n° 19 non ratione physicae et necessariae conexionis conjungi illa duo quod videt plura habeat intensius lumen et perfectius et e contra, sed ratione cujusdam congruentiae et moralis decentiae propter quam secundum legem ordinariam providit Deus ut nullus melius videret Deum nisi plures creaturas videret et e contra, quare secundum legem extraordinariam fieri posset ut aliquis melius videret Deum et per lumen intensius nullas et paucas creaturas videns, et e contra plures creaturas viderentur cum lumine remisso. Ut docui disp. 3. de visione art. 3. sect. ult. ex DD. communi DD. uno excepto Egydio —

Obj. 3° Si lumen gloriae ex se esset potentia ad dicendam visionem cujuscumque creaturae postularet ex parte sua [illegible]

tum sufficientes ad quascunque creaturas videndas quod si hic non datur, neque dabitur visio ex parte luminis. Confirmatur nam visio eque immediatè pendet à lumine ac ab essentia et ab utroque principio determinatè accipit quod repraesentet has et tales creaturas et ex hoc refunderetur individualis diversitas in lumen. Resp. potentia quae inest homini postulare equalem potentiam ex parte essentiae at exercitium potentiae luminis non postularet secundum illius potentiae neque essentiae praestet simultaneum concursum quem ex se est praestare; sicut causa equivoca non semper habent operam cum causis inexequuntur operantes secundum illius potentiae. Ad confirmationem dico licet ab utroque principio cadat visio non tamen utrique adscribitur determinatio, sed solum essentiae et ut ergo, [illegible] in aliis casibus aliquorum effectuum quorum determinatio non adscribitur ab causa sed alicui tamen ut patet quando concurrit causa equivoca ad aliquem effectum —.

Art. 6.

AN possint videri per visionem beatam in Deo omnes creaturae possibiles, ubi de natura comprehensionis

Sect. 1. Aliqua magis nota et Doctorum sensus —.

Praemittendum est 1º omnia possibilia posse à beatis videri extra essentiam divinam et per unicam et per plures cognitiones evidentes, verum fere omnes Doctores tenent quod omnes creaturae possibiles neque ratione perfectionis neque ratione in [illegible]

finiti numeri superant capacitẽ obedientialẽ poẽ intellectiuæ creatæ; nam sicut n̄ obstante infinitẽ futurorũ in n.º mixta cognoscuntr cognitẽ finita á xpo Dño, item sicut Deus infinité pfectus videtr ut est in se visióne creata, ita oīa possibilia visione finita, quamtumvis illa sint infinita videri poterunt —

Præmittendum est vᵒ oīa etiã possibilia posse ab aliquo beato videri in divina essentia infinitis visiónibus, et pro n.º oīũ possibilium quorũ singula singulis visiónibus videantr dummodo succesivé tales visiónes habeantr. in hoc nullam specialem video repugnaz; nam q̄ pōt opponi manere infinitas spes intentionales qs ille beatus recordaretr oīũ illarũ visiónũ levis est momenti nam sicut n̄ repugnat infinitudo simpliciter in n.º visiónũ, ita neque multitudo infinita specierũ neque ex simultanea illarũ existẽ aut inhæsia in eodem subjecto ulla apparet specialis repugnã, naz sicut pōt pduci ejusmodi infinitus numerus ita et simul recipi in subjo per poam absolutam —

3.º Præmittendum nullam repugnam apparere in hoc q̄ beatus etiã simul et semel infinitis illis visiónibus videat oēs creaturas possibiles in divina essã. pbatur nam p singulas illas visiónes quarũ quælibet unaz tm̄ creaturaz possibilem in Deo repræsentet valde finito modo videtr Deus atque adeo, quælibet visio erit possibilis cum re ipsa dentr in beatis aliæ visiónes multo perfectiores quæ plures creaturas repræsentent, neque ex eo q̄ dentr oēs simul in intellectu apparet ulla implicatio quia oēs simul penetrant Deum multo minori perfectẽ et claritẽ quam penetrat beata virgo per visiónẽ qæ pfecta est

cum .n. una visio n. coniungatur neque uniatur cum alia, ad
hoc ut aliqua earum sit praestantior et clarior penetratio Dei
quam altera tamen, neque haec collective sumptae reddent Bea
tum perfectius intensive videntem Deum, quam seorsim sin
gulae. Quolibet ergo repugnat earum visionum ad infinitum multi
tudinem praesertim attenta limitatione intellectus per illas visiones
neque attendentibus quae repugnat dilitur si intellectus per lumen
et vires divinas conferetur —

4° praemittendum est paucos tamen dubitasse religiosis
omnibus asserentibus possibilem esse unam visionem qua videantur in illo
infinitis creaturae possibiles, quod facilius perciperetur compugna
bilitur, si observetur visus animae Christi Domini secunda fere haec quos
retulit disp. 11. de incarn. art. 1. videre in Verbo infinitas
creaturas futuras per totam aeternitatem hoc sibi cogitationes et
operationes beatorum futuras, quae licet successive tamen existent, infi
nitam tamen multitudinem conficiunt, sicut dies seltem imagina
rii in quibus exercendi sunt erunt numero infiniti. quod n. aliqui ex
hac doctrina colligunt sibi visionem illam [illegible] infinitudinis
obiecti fore infinitam quam nos disp. 3. diximus impossibile; hoc in
quam nequaquam sequitur ex nostra doctrina, nam sicut ex eo
quod Deus sit obiectum infinitum, licet videatur ut est in se non sequitur
ut ait sanctus Tho. 1. p. q. 12 art. 7. et 8 quod videatur Deus
cum modo infinitatis se tenente ex parte visionis licet se
teneat ex parte obiecti visi, multo minus sequitur ex infinita mul
titudine obiectorum infinitudo in visione, cum ex infinitate obiecti inerea
sit multo potentiora infinitudo in visione non inducatur —

Si aliquis obiiciat ex visione unius creaturae infertur visio
et penetratio Dei ut unum et ex visione duarum duplo per
fectior, et ex visione quatuor, quadruplo quam ex visione in

f

finitatis infinita perfectio, calculatio est nullius momenti ipse a nobis requisita nam perfectio visionis non crescit cum ea proportione et per gradus determinatos sed ex visione unius creaturae arguitur visio tantae perfectionis determinatae ex visione duarum visio indivisibilis majoris perfectionis non tamen duplo majoris, ex visione quatuor cognitio perfectior non quadruplo neque triplo neque duplo, sed major indivisibilis quam perfectio illius visionis et sic ex visione infinitarum, non infinita sed finita quamvis superioris ordinis respectu inferioris et limitata per limites ipsius intellectus recipientis et videntis eodem modo respondi disp. 1. ad similem supputationem qua aperiebatur crescere cognitio sicut objectum crescit in perfectione diximus n. crescere ad proportionem qua crescit perfectio objecti sed intra latitudinem finitam cujus tamen est capax intellectus creatus utcumque illimitatus et finitus —

His positis controversum satis est an detur illa implicatio in hac quod per unam et eandem visionem videantur in Deo omnes creaturae possibiles, intelligimus quod per omnes possibiles omnes species omnia individua possibilia omnia existentia omnes modos respectus et combinationes et connotata omnium possibilium. 1a sententia affirmat sed implicare ita S. Tho. 1. p. q. 12 art. 8 q. 14 art. 9. ad 2 et q. 106 art. 1. ad 1. et 3. p. q. 10 art. 2. et q. 8. de verit. art. 4 corp. q. 12. art. 7. q. 20 art. 4 et 5. et lib. 2 sententiarum dist. 9. art. 2 ad 3. et 5. dist. 10 art. 1. ad 2um dist. 11. q. 12 art. 2. et lib. 3. disp 4. art. 2. questiun. 2 et lib. 4 dist. 45. q. 3. art. 1 corp. et ad 4. et dist. 49 q. 2. art. 5. et lib. 3. contra gent. c. 56 et alibi saepe. idem tenet Richardus 4. dist. 49 art. 2. q. 3. Paludanus q. 2.

art. 2. Capreol. q.e 6. art. 1. ad 1. Scoto q. 3. ar. 3. ad 5. Cajet. 1. p. q. 12 art. 8. Vbi Banes, Zumel, Na- carius Mol. disp. 5. memb. 2. Suar. lib. 2 de attributis c. 26 Nabarrete Arrub. disp. 27, Albelda disp. 31. sect. 2. Aguarra disp. 49 sect. 6. Bagolis art. 8 dub. 21. Granado tt.u 6 de visio. disp. 1. sect. 6. Lorca 1. 2. tho. 1. disp. 25 Membro 2. Salag tt.u secundo disp. 4. sect. 6. n.o 99 egy d. tho. 3. in append q. 1. art. 4 et 5. Medina 3. p. q. 1 art. 2. Vbi Cabrera disp. 4 Ragusa disp. 8, § 2. Alua- rez disp. 54 de incarnat.e Albert. tho. 1. p. 1.o q. 4 thesi q. a n.o 27, enriquez lib. de fine hois § 3. et 6. et alij in numeri ab ipsis relati.

2.a sentia omnium possibilium cognitionem in Vbo putat ee possibilem creaturae ex diuina eleuatione ita Magis. 3. dist. 4. quatenus ex S. Fulgencio concedit de facto omnium possibilium cognitionem aiae xpi. Dni quos sequuntur Alensis 3. p. q. 13. me- mbro 7. Albert. Mag. ea dist. 14 art. 1. et 2. Gabriel q. vna art. 2. ad 1. Hugo Victorinus tho. 3. lib. de sa- pientia aiae xpi Dni id vero esse possibile docent Abulensis Math. 14 q. 44 ad 3. Baconius 3. dist. 13 q. 1. art. 3. quod verum esse supponunt Durand 3. dist. 14 q. 2. et lib. 4 dist. 49 q. 3. Bagolis q. 4. prologi art. 3. Godofr. quod lib. 6. q. 3. quatenus asserunt reipsa omnia possibilia (prae- ter existentiam eorum) videri ab omnibus Beatis quod putat probabile Henric. quodl. 7. q. 4. idque necesso affirmandum si creaturae videantur in Deo docet Aureolus q. lib. 10 art. 2. Hanc sentiam expresse sequitur Herice 1. p. disp 51. c. 4 n.o 21. et n.o 29

& n.o 29 fine ait hanc visionem de facto spectare ad animam Xpi Dni. habet Valencia 1. p. q.e 12. puncto 6. ad 2. q. ubi tanquam rem dubiam n. audet definire, an de pa absoluta possint videri simul oia possibilia in Deo. Sanctus hoc censet probabile Albertinus & Suar. 6. & 3. p. disp. 26. sect.e 2. & alij —. Habent etiam hanc sententiam Authores qui existimant repugnasse ex cognitione divina possibilium in Deo n. sequi comprehensionem Dei, quod argumentum negari solet ab adversarijs huius 2.a sententiae. Hi sunt Scot. 3. dist. 14 q.e 2. § ad 2.m quaest. & § pot dici. ubi Bassolis q.e 2. Godfre. S. Aureolus quod lib. 10 art. 1. Gab. 3 dist. 14 q.e una art. 1. notabili 3. & in supplem.o dist. 47 q.e 3. n.o 15 ubi idem q.e 3. art. 3. 2.e §. Albert. S. & alij Recent —.

3.a sententia medium constituit hoc modo inter duas extremas ait n. in actu 1.o animam Xpi Dni videre oes creaturas possibiles in Vbo idque n. repugnare at in actu 2.o implicare divinam visionem ita S. Bonaven. 3. dist. 14 art. 2. q.e 2. & 3. sentent. q.e 2 prope finem Marsilius q.e 10 art. 2. quod autem intelligant per visionem in actu 1.o & in actu 2.o non eodem modo explicant cum S. Bonav. ait i Deo videre animam Xpi Dni in actu 1.o oes creaturas quia illi inest habitus quem est ex se pot determinare ad oes cognoscendas Scotus vero actum 1.m ponit in visione ipsa censetque Xpi animam per habitum per eandem invariatam visionem modo hec modo illa aliquas creaturas videre & dicoes successive n. tamen in actu 2.o & simul omnes

Sect. 2.a Premittere n. posse Deum comprehendi à creatura.

Antequam difficultas potissima de possibilitate cogni-
tionis omnium possibilium in Deo expediatur, quia nunquam alibi
de hac materia disserui neque alias sese dabit occasio disseren-
di in hac sectione, premittendum duxi tanquam certum secun-
dum fidem Deum esse incomprehensibilem a creatura cognitione
creata quantumvis supernaturali, quae sit proprie comprehensiva, ita
existimant DD. omnes scholastici praeter P. Vazquez 1. p. disp.
52 c. 2. qui hanc veritatem putet esse adeo certam ut op-
positum sit temerarium, ait tamen nondum hanc veritatem censendam
esse certam secundum fidem ita ut oppositum sit haeresis aut
error. Verum id esse certum secundum fidem probatur ex
Sacra scrip. Job. 11. nº 7. forsitan vestigia ejus comprehen-
des aut omnipotentem usque ad perfectum reperies excelsior
coelo est et quid facies profundior inferno est, unde cognos-
ces et c. 36 nº 25 omnes homines vident eum unusquisque
intuetur procul, magnus Deus vincens scientiam nostram numerus an-
norum ejus inestimabilis psal. 91 nº 6. nimis profundae factae
sunt cogitationes tuae ecclesiast. 43 nº 33 major est omni
laude, dum ne laboretis non enim comprehendetis Jerem. 32 nº 19
magnus consilio et incomprehensibilis cogitatu. Rom. 11 nº
33 quam incomprehensibilia sunt judicia ejus et investi-
gabiles viae ejus et propterea 1. ad Thimot. 6. nº 16 di-
citur lucem inaccessibilem habitare. Tandem 1ª ad
Chorint. 2. nº 10 asseritur tanquam proprium solius Dei
quae sunt Dei nemo novit nisi spiritus Dei spiritus omnia scru-
tatur etiam profunda Dei ex quo textu divinitatem spiritus sanc-
ti colligunt Theodoretus et S. Anselmus ubi S. Hi-
la

Hilarius 12 de Trinit. S. Athanasius Epp. cum Ar
rio S. Ambros. lib. 2. de Spu Sancto c. 12. & S. Cy
rillus lib. 4 tesauri —

Probatur 2° ex concilio Lateranensi sub Innocentio 3°
hoc c. firmiter de summa Trinit. firmiter credimus quod
quamvis deus quod incomprehensibilis &c. damnamus eodem tit.
idem tradit. refferetur concilium Basileense sect. 22 ubi inter
alias propositiones Augustini de Roma Archiepiscopi Naza
reni, damnatur quod asseruerit animam Xpi videre Deum tam clare
& intense quantum clare & intense Deum videt se ipsum.
Tandem in directorio inquisitorum p. 2 q. 11. refferentur dam
natos ab Inquisitoribus Tarraconensibus aliquot errores Ar
naldi de Villanova Medici, quorum unus hic est quod quam cito
anima Xpi fuit unita divinitati statim ipsa anima scivit
omnia quae Deus scit. Neuter autem ex his duobus damna
tur quod asseruit Deum ab anima Xpi comprehendi, sed
quod asseruit aequalem fuisse scientiam animae Xpi cum scientia Dei
tam in numero scitorum quam in claritate cognitionis. Tandem
hoc nomine damnati fuerunt in ecclesia Heretici Ano
mei quod docebant Deum a creatura rationali esse compre
hensibilem —.

Probatur 3° ex Sanctis Patribus &
Doctoribus. ita docent S. Dyonisius & alii pene in
numeri quos late refferunt & sequuntur Mol. 1. p.
q. 12 art. 7 ubi Valencia puncto 5. item Vasquez &
Zumel, Suarez 1. p. lib. 2. de attributis c. 5. P. Fra
ncis quaestione 12 art. 7. puncto 2° Pater Gra

nado tractatu 5. disput. 13. Pater Salas
1. 2æ tho. 2. tra. 2. disp. 5 sect. 6. à no. 87. ægidius
thom. 3. in appendice quæstione 1. art. 3.
Pater Suarez 3. p. tho. 1. disp. 26 sect. 2. Ubi Pater
Vazquez quæstione 12 art. 1. disputatione 2. et
Ragusa disputatione 83 Præclara sunt verba
S. Augustini tho. 2. episto. 112 c. 7. sive non-
-ga Dei plenitudinem quisquam non solum oculis cor-
poris sed vel ipsa mente aliquando comprehendit
et deinde c. 8. explicat visionem quæ sit comprehensio
quatenus distincta à omni visione Dei ut est in se
quam doctrinam ex eo transcripsit Sanctus Beda
1. Joann. 3. ad ea verba videbimus eum sicuti est. Præ-
terea Sanctus Augustinus tho. 3. lib. 5. de gene-
si ad literam c. 6. et ex eo S. Fulgentius ad q. 3.
3. Ferrandi ait, Non utique nobis ita esset nota Di-
vina substantia sicut ipsa sibi, Sanctus Cyrillus Hieroso-
limitanus chatechesi 6. vident Angeli ita ut capiunt
Et Dominationes plus quidem quam illi et minus quam
ipse Dei dignitas, Mo. Christus ipse item Alter S. Cy-
rillus lib. 11. thesauri initio, dicant quod nobis qui im-
mensam Dei naturam atque incomprehensibilitatem hu-
mana ratione assequi, qui se eam ad linguam intelligere
credunt Ubi agit contra Anomeos contra quos etiam S. Chry-
sosthomus homilias de incomprehensibili Dei natura scripsit
in quibus et ex quibus omnibus colligunt omnes DD. supra relati
præterea

praeter valeret non solum secundum legem ordinariam sed etiam secundum extraordinariam non posse a creatura creatorem comprehendi quia Sancti Patres id colligunt ex natura et essentia creaturae et limitatione illius, et ex eo quod est proprium infiniti intellectus Deum comprehendere.

Probatur 3º ex ratione quam videtur desumere S. Tho. 1. p. q. 12 art. 7. et 3. p. q. 10 articulo 1. et 3. contra Gentes c. 55 ex impossibilitate cujuscunque infiniti, at cognitio comprehensiva Dei non posset esse nisi infinita, elicita ex determinatione luminis infiniti quod dicta quia implicet visio infinita certum est in nostra sententia, nam cum visio sit indivisibilis quoad intensionem et extensionem non est aliud genus infinitatis nisi in genere perfectionis at implicat effectus creatus infinitus in genere perfectionis de quo disputatione 3. art. 3. § et implicat cognitio comprehensiva Dei.

Quod vero infinita visio et lumen requirantur ad comprehensionem probatur quia infinita intelligibilitas passiva essentiae divinae non potest adaequari nisi per cognitionem infinitam, quacunque enim visione finita posita, maneret essentia adhuc perfectius et perfectius cognoscibilis id per comprehensionem

exhauritur et adequatur cognoscibilitas passiva obiecti ut sectione 3. ostendetur et explicabitur ergo ad comprehensionem Dei infinite cognoscibilis necessario esset visio simpliciter infinita imo visio, quae in eo genere cognitionis haberet omnem perfectionem possibilem atque adeo quae esset Divina, ex quo capite adhuc manifestius implicaret visio Dei comprehensiva datoque in eam nullum genus infinitatis cadere posset —.

Confirmatur 2o nam illa persona potest comprehendere aliquod obiectum quae vel est superior tali obiecto vel illi saltem aequalis, ut per cognitionem obiectum adaequet sed omnis creatura est longe inferior quam Deus ergo etc. 2a pars 1o ex dd. sect. 3. circa naturam comprehensionis —.

Ex hac doctrina colligitur fere eadem certitudine impossibile etiam esse quod vel unicum Dei attributum comprehendatur a creatura ita observavit Sotus 4 dist. 49 q. 3. art. 2. Ragus 1. p. q. 12 art. 7 dubio 1 ad 2m no 35 et P. Her. disp. 4 c. 4. no 30 docet posse omnipotentiam Dei praecise ut est potentia creaturarum et explicite ad eas refertur comprehendi non tamen in se ipsa. probatur quia in se ipsa dicit esse Divinum et increatum, infinitum et illimitatum in omni genere infinitudinis et illimitationis ut patet ergo est cognoscibile proportionate vel infinita

& infinita & increata visione; sed implicat, creatam posse infinita & increata visione divinum aliquod attributum intueri quin et illud comprehendere —.

Sect. I. quid requiratur ad notitiam comprehensivam alicuius objecti.

Quamvis comprehensio multis modis accipiatur in duplici tamen significatu potissimum a Theologis usurpatur. 1° pro quavis tentione & apprehensione firma alicuius rei, 2.a ad Corinthios 9. Sic currite ut comprehendatis. ad Ephesios 3. Ut possitis comprehendere cum omnibus sanctis. 3.a ad Philipp. 3° sequor si quomodo comprehendam et in hoc sensu videntes Deum ut est in se dicuntur Dei comprehensores idest tenentes et possidentes Deum summum bonum ut recte explicuit S. Tho. 1. p. q. 12. art. 7. ad 1um et 1. 2ae q. 4. art. 3. corpore et ad 1um et in eod. sensu S. Nazianzenus et alii PP. dicunt etiam in hac vita a nobis Deum comprehendi idest cognosci quatenus Deum media cognitione aut tenemus aut assequimur. Transfertur autem nomen a corporea tentione alicuius rei, quando enim tenemus & prehendimus furem & equum fugientem dicimur illos comprehendere, et haec est minus propria acceptio comprehensionis —

2° propriissime accipitur comprehensio pro tentione adaequata superemineati objecti ut est cognitio adaequata cum obiecto pene transiens et veluti exhauriens et scindens omnem cognoscibilitatem passivam obiecti. Ducitur autem similitudo a comprehensione

corporea quae ut ait S. Tho. 1. p. q. 14. art. 3. ad 1. signat aliquid verus excludens alterum. sic caelum empyreum comprehendit caelos inferiores, sic manus comprehendit pomum sic amphora comprehendit aquas quia scilicet superficies concava unius corporis vere adaequatur et tangit totam superficiem convexam alterius in praesenti quia agimus de cognitione comprehensiva in hac secunda acceptione propriissima, et satis obscurum est, quae nam conditiones ad illam requirantur. —

Dico 1° non sufficit ad comprehensionem alicuius obiecti quod cognoscantur eius quidditative omnia quae sunt formaliter in tali obiecto. est expressa sententia S. Thomae quae supponit aperit videri a beatis omnem perfectionem, omnem perfectionemque quae eodem et omnem modum, quo formaliter in deo est perfecte illius se teneat. ita docet 1. p. q. 12. art. 7. ad 3. et lib. 4. sententiarum dist. 49 art. 3. ad 3um et art. 4. ad 1. et 4. et q. 18. de verit. art. 2. ad 2um videat totum motum dei eodem modo quo totam esse, et nos ex eo idem tradidimus disp. 5. art. 2. ad secundum S. Tho. et omnem sententiam certum est non comprehendi deum quia id non sufficit ad comprehensionem —

Dico 2° non requiritur ad comprehensionem alicuius obiecti quod sit cognitio nobilissima dicitur eius possibilium, quae potest haberi de tali obiecto. ita dd. omnes quos sequitur Vasquez 1. p. q. 12. art. 7. dub. 3 n. 7. neque contradicunt olamque Godofredus Aureolus Greg. Gabriel, Basol. Major

et so

Solo quos^{to} strage refferuntque ad comprehensionem Dei
exigunt cognitionem Dei omnium possibilium nobilissimam, id
.n. verissime afferunt aferuntque agentes specialiter
de Deo quod illi increata cognitio, atque adeo omnium no
billissima neque comprehendi, ut ex dd. sect. 2. et
dicendis in hac sectione, stabit. Caeterum ad aliorum obiectorum
comprehensionem id necessarium non est quia inter eos constat quem
cumque Angelum sa et alios inferiores comprehendere
sed tam ipsi quam alij inferiores possunt alijs no
bilioribus cognitionibus comprehendi divina scilicet et An
gelica superiori ergo non requiritur ad cognitionem comprehensivam
alicuius obiecti quod sit nobilissima omnium, quae possunt circa
le obiectum versari.

Dico 3°. neque requiritur ad cognitionem comprehensivam
a comprehensione, et multo minus ipsa comprehensio sit eiusdem
perfectionis entitativae cum obiecto comprehenso. ita Suarez
Vasquez, Arrub. G. reffertur à Suarez. 1. p. q. 12
art. 7 dubio 3. n° 8°. Probatur namque ipsa comprehen
sio non debeat esse eiusdem perfectionis cum obiecto patet
nam Angelus secundum eos se ipsum et inferiores
Angelos et substantias sublunares comprehendit, et tamen comprehensio
est quaedam accidens, obiectum vero quoddam substantiale. quod
attinet ad ipsum cognoscentem etiam patet, nam implica
tio nulla est in hoc quod Angelus inferior sit eleva
tus Dei et viribus supernales superiorem Angelum
comprehendat, cum tamen sit inferior in entitativa perfectione

respectu Angeli superioris. quod si Angelus et anima separata operarentur connaturaliter per vires naturales nunquam poterunt comprehendere objectum superioris perfectionis entitativae —

Dico 3o non requiritur ad cognitionem comprehensivam alicuius obiecti, quod explicite et evidenter cognoscantur omnia, quae sunt identificata quovis modo cum tali obiecto fieri non potest, ut comprehendatur aliqua formalitas obiecti quin explicite cognoscatur respectus determinatus ad aliquem terminum materiale cum illa formalitate identificatus ut patet in substantia naturali aquae et aliis similibus, quae ab Angelo naturaliter comprehenduntur, non cognito explicite et evidenter respectu, quod peculiariter illi inest in ordine ad gratiam et unionem hypostaticam sicut hos terminos non potest evidenter cognoscere per vires naturales ita docui disp. 5. de visione art. 2 et 3. et postea vidi observatum a P. Suarez 3. p. tho. 1. disp. 20. sect. 1. § dices. et a P. Herice 1. p. disp. 4. c. 4. fin. § difficultas rei —

Atque hoc exemplum latentis potentiae obedientialis saltem secundum conceptum aliquem explicitum et determinatum respectum cogit nos asserere 1o non opus esse ad comprehensionem ut omnia quovis modo identificata cum obiecto comprehenso cognoscantur; nisi tamen quando obiectum non inadequate et secundum aliquam tantum formalitatem, sed totaliter et adequate comprehendatur. 2o impossibilem esse viribus

na

naribus creaturae intellectualis perfectam et adaequatam comprehensionem illius obiecti creati ita ut non lateat cognitus evidentem illa formalitas aut respectus per obedientialis. 3° cum nullum sit obiectum creatum, quod non dicat determinatum respectum ad Deum, si ad comprehensionem respectus determinati sit necessaria comprehensio termini, sicut est impossibilis creaturae per vires eius naturales comprehensio Dei ita erit impossibilis adaequata comprehensio cuiuslibet obiecti creati, sed forte comprehensio termini necessaria non est, sed ad comprehensionem respectus, sufficit abstractiva et cui deus cognitio termini —.

Dico 5° cognitio omnium creaturarum possibilium in Deo neque per se requiritur ad comprehensionem Dei, neque sufficit. quod non requiratur est sententia Patris Vasq. Lemardi, Becani et aliorum quos art. 1. sect. 2. pro 2a sententia retuli asserentes impossibile esse quod creaturae cognoscantur in Deo Probatur et ex dd. disp. 3. de Trin. ubi docui perfectam fore comprehensionem, qua Deus se comprehenderet, quamvis nulla creatura esset possibilis, atque adeo nullam Deus in se cognosceret quod de facto quasi per accidens cognitio creaturarum requiritur ut Deus se comprehendat quod non requiritur per se ad comprehensionem Dei quod creaturae omnes in Deo cognoscantur. Utraque pars patet nota est ex dd. ea disp. 3. de Trinit. —

Quod autem cognitio omnium possibilium in Deo et omnium quae sunt formaliter in Deo si careat debita perfectione intensiva non sufficiat ad hoc quod Deus comprehendatur

constabit ex dicendis sect. 4 —.

Dico 6°, tenenda est definitio comprehensionis quam tradit S. Aug. tho. 2. epist. 112 c. 8. [aliud est videre aliud totum videndo comprehendere quandoquidem id videtur quod praesens utcunque sentitur totum autem comprehenditur videndo quod ita videtur ut nihil eius lateat videntem, aut cuius fines circumspici possint] et tho. S. lib. 12 de civit. c. 18 quidquid scientia comprehenditur scientis comprehensione finitur ex quibus definitionibus duas conditiones colligit P. Herice 1. p. disp. 4. c. 4 n° 24 alteram ut nihil lateat illius perfectionis quam habet obiectum quod dicitur comprehendi, alteram, ut ipsa cognitio comprehensiva habeat eum perfectionis gradum ut proportionetur et adaequatur passivae cognoscibilitati obiecti comprehensi. alii existimant duplex genus comprehensionis proprie distinguendum esse; alterum extensivum, quod extendatur ad omne id quod se tenet ex parte obiecti perfecte, quantumvis infima alterum intensivum, quod percipiat omne id, quod se tenet ex parte obiecti, et percipiat cum omni ea perfectione qua obiectum petit cognosci; ita ego distinxi disp. 21. de incarnat. art. 1. sect. 2. sed hanc secundam intensivam tantum proprie esse comprehensionem jam ostendo —.

Utraque conditio extensivae et intensivae perfectionis complectitur S. Tho. verbi definitione comprehensionis quam ubique tradit. illud comprehenditur quod cognoscitur quantum cognoscibile est, et secundum quod cognoscibile est. ita

S.

Tho. 1. p. q. 12. art. 7. q. 14 art. 3. et 1. 2. q.
4. art. 3. ad 3. et 2. 2. q. 26 art. 3. ad 3.
et lib. 3. sentent. dist. 14 art. 2. quaestiu. 1. et lib.
4. dist. 49 quaest. 2. art. 3. et lib. 3. contra gentes c.
55 et de verit. q. 8. art. 2. et alibi saepe. Do verba
S. Doctoris 1. p. q. 12 art. 7. corp. illud comprehenditur
quod perfecte cognoscitur, perfecte autem cognoscitur quod tantum cog-
noscitur, quantum cognoscibile est; et ex eo infert Deum non posse
comprehendi, quia Deus, cujus esse est infinitum, infinite cog-
noscibilis est. Cum S. Thoma consentiunt non solum ejus
discipuli [illegible] referendi, sed etiam aliarum scholarum nobilissimi
omnes Magistri, S. Bonavent. 3. dist. 14 art. 2. quaest.
2, Vir Richardus art. 1. q. 4 Scotus q. 1. § ad 1um
argumentum ad 2am illius probationem. Durandus q. 1. n° 10. in
eo vero explicatione quod cognoscatur objectum quantum cognoscibile
est, in primis postulatur, ut cognoscatur quidquid est in ta-
li objecto, itaut adaequetur cum cognitione quasi extensive
ne plus contineatur in objecto quam cognoscatur, neque plus
aut minus cognoscatur per comprehensionem, quam contineatur
in objecto. — Ad hanc autem extensivam comprehensionem sup-
ponunt omnes DD. aliquam perfectionem quasi intensivam requiri
in ipsa cognitione, haec enim perfectior est, quae plura prae-
dicata in objecto cognoscit atque id supponit S. Tho. et
et DD. cum illo relati. Praeterea Ocamus Godofre-
dus Aureolus Greg. Basilius Gabr. Maj. et alii
apud Kapsil. q. 12 art. 7. n° 7. et hanc perfectionem

veluti intensiuam expresse tradunt Mol. 1. p. q. 12 art. 7. et art. 8. ad 2 Vasquez disp. 53 c. 2. Suar. 1. p. lib. 2. de attrib. c. 29 n.º 5 et 3. p. tho. 5. disp. 26 sect. 1. Valenc 1. p. q.e 12 art. 8 dub. 1. & orcamos Vbi Fagoda art. 7 dub. 4. Herice disp. 4 c. 4 n.º 26 Arrub. disp. 23 c. 1. Aguera disp. 19 sect. 2. Albelda disp. 30 sect. 1. n.º 5. Lorca 1. 2. disp. 33. membro 1.º Vbi Salag. ttt.u 2. disp. 4 sect. 6. n.º 95. et egydig tho. 3. in appendice q.e 1. art. 1. n.º 24 Cabrera 3. p. q.º 10 art. 1. disp. 1. Vbi Ragusa disp. 86 post initium Arrigo... 1. p. S. Bonau. q.e 7. art. 1. dub. 1. Hurtado disp. 10 de ane sect. 3 n.º 24 et alij et alij. Probatur rone nam eo ipso q. alij obiectum ita cognoscatur ut plura in illo et per illud percipiantur cognitio perfectior est q. ex eo per cognitionem cognoscantur oia quae sunt in obiecto formaliter et eminenter perfectus acquirit veluti intensiuam etc.

Quamuis DD. conueniant in hoc q. cognitio compre hensiua Dei debeat aliquam perfectionem veluti intensiuam, sed dissentiunt in explicanda hac perfectione; aliqui n. existimant ad comprehensionem n. requiri aliam perfectionem intensiuam praeter illam quae necessario insurgit ex eo q. cognoscantur oia quae sunt in obiecto tam formaliter quam eminenter. ita Suarez Vasquez, Cabrera Lorca Egydius Arrigo Ragusa Hurtad. Fagoda, q. pro hac parte refert 1. p. q.e 12 art. 7 dub. 5 n.º 14 Alensem Sanctum Bonaventur. Richardum Scotum Durandum et Capreolum, q. nullam perfectionem videntur exigere ex parte comprehensionis nisi tm eam quae aliqd nouum ex parte

obiecti

obji representet, Alij vero determinatum gradum perfectionis intensivae exigunt ex parte cognitionis comprehensivae ultra illum gradum quo attingantur quae formaliter vel eminenter sunt in objecto, per quem gradum intensivum plene adaequatur cognoscibilitas passiva objecti. ita Greg. Go. Dofred. Aureol. Basilij Mag. Soto Aquina, Arrubal. Albelda et Herice etc.

Ego dic censeo cum his doctoribus postremis ultra perfectionem quae resultat ex cognitione ex eo quod attingat omnia quae sunt in objecto tam formaliter quam eminenter, quae perfectio proprie dicenda est extensiva requiri ad cognitionem comprehensivam, ulteriorem perfectionem, quae appellari potest intensiva, quo cognoscatur objectum, quantum cognoscibile est tam extensive quam intensive. ita DD. modo relati, et sine dubio ita intelligendus est S. Tho. quoties asserit per cognitionem comprehensivam cognosci objectum, quantum cognoscibile est, probatur. nam quodcunque objectum ratione suae cognoscibilitatis passivae non solum postulat quod per cognitionem comprehensivam utcumque exhauriatur quidquid est in illo, aut quovis modo pertinet ad illud, sed etiam quod adaequate certo et determinato modo perfecto cognoscendi sicut ad cognitionem comprehensivam non solum requiritur determinata perfectio veluti extensiva sed etiam intensiva —

Antecedens probatur inductione 1o nullum objectum speculandum ratione cognoscibilitatis passivae non postulet ex parte cognitionis quod sit spiritualis, quando ad id sufficiat cognitio corporea. 2o objectum supernaturale ratione cognos-

cibilitatis supernalis passivae non potest comprehendi
nisi cognitione supernaturali tantum. 3° Angelus superior
non potest comprehendi cognitione naturali angelorum visoris et Angeli in
ferioris quamvis ab his evidenter cognoscantur quaecumque
sunt in Angelo superiore. 4° Deus negatur comprehendi
creata cognitione, ut sectione praecedenti dictum est. 5° nullum
objectum potest comprehendi per cognitionem tantum probabilem; licet tali
cognitione probabili cognoscerentur omnia, quae sunt formaliter
in objecto, et omnia quae sunt eminenter, et omnia connotata et
terminum et omnia praedicata extrinseca, et tam evidentia, quam
probabilia; sed tunc nihil lateret probabiliter eorum, quae
attinent ad tale objectum quia talis cognitio defficit a ratione
comprehensionis quia deest illi determinata perfectio ma
jor intensiva: idem dicendum si cognoscantur omnia
quae sunt in objecto per fidem et humanam et divinam
et per discursum et per cognitionem abstractivam, hujusmodi
enim cognitiones defficiunt perfectionis intensivae a ratione
comprehensionis degeneraverint. Ex quo a S. Ferice exem
plo bonitatis quae quo melioris est objecti eo postulat a
dignum et adaequatum sui amorem majorem perfecti
in actu, et propterea dicitur divinam bonitatem non posse
ab digniter amore creato neque personam aliis dictam
amari

Dicis S. Augustinus tho. 2. epist. 204
c. 8. indefinite comprehensionis solum revocari ad objectum
ut nihil illius lateat videntem tho. 4. lib. 83. q. 29
et tho. 5. lib. 22 de civit. c. 28 et tho. 10 ser. 38 de
Verbis

verbis Dni illud comprehenditur quod sic eius comprehensione finitur ut
cuius fines circumspiciuntur. Similiter Theodoretus Dialogo sive
Intelligibilis? S. Greg. 10 moral. c. 7 et S. Tho. 1 p. q. 12
art. 7 et 3o. q. 10 art. 3. et 3. p. q. 10 art. 1. et 4
dist. 49 q. 2 art. 3. et 5 et q. 8 de verit. art. 4. Idem
putat totaliter et comprehensive cognoscendum, si tantummodo
cognoscantur in Deo omnia quae sunt formaliter et eminenter
in ipso, totaliter vero non cognoscendum si aliquid lateat eorum
quae formaliter aut eminenter sunt in Deo nunquam vero
recurrit ad defectum perfectionis intensivae se tenentis praeci-
pue ex parte cognitionis nihil novum ex parte obiecti attingen-
tis. Prob. 1o nam comprehensionis nomen desumptum est a compre-
hensione corporea, ut autem haec sit omnino perfecta in ratione compre-
hensionis sufficit ut se undique perfecte regat quidquid aliud comprehen-
sa, intra aliud corpus contineri, ita ut nihil illius rei sit extra
tale spatium, sicut caelum hinc a reliquis caelis comprehenditur
id nullo ad hoc exigit determinatam perfectionem intensivam ex
parte corporis continentis, id aequalis comprehensio modo corpus
continens sit ligneum, modo plumbeum, modo aureum; sic in comprehensione
intentionali, quae accidens eius se habet perfectio intensiva cog-
nitionis omnino se tenens ex parte cognitionis, nihil novum ex
parte obiecti attingens. Prob. 2o nam quod quidam clarius et
limpidius cognoscatur idem exigit perfectionem majorem cog-
nitionis, quin magis explicetur aut aperiatur quidquam latens
ex parte obiecti, sic talis major perfectio per accidens se habet
ad comprehensionem, neque exigitur a obiecti cognoscibilitate.
Ad argumentum Resp. S. August. et reliquos solum requirere
eadem tanquam conditionem praecipuam ad comprehensionem quod nihil
obiecti lateat, caeterum non id solum exigere, sed etiam tantam

perfectionem intensivam cognitionis quae satietur totalis cog-
noscibilitas passiva objecti, alioquin haec non perfecte adhuc in-
deret latere objectum saltem eo modo cognitionis perfectae quo
petit cognosci. Adhuc objecti fines non continentur non definiuntur
quod praeterea explicuit S. Thomas per totalem objecti cognitionem
quatenus docet objectum debere cognosci quantum cognoscibile est
quod quo pacto repetiatur in cognitione qua Deus et Beati possibilia in
ipso cognoscunt, sectione 3 explicabo.

Ad 2. conf. dico quamvis nomen comprehensionis
dictum sit a corporea ad intentionalem comprehensionem
et in aliis una alteri assimilatur; differunt tamen in hoc
quod corpus ex eo perfectiori corpore circumdetur me-
diis concluditur, ita ut immediate non solum superficies ex-
terna sed etiam intrinsecus clausa attingatur et comprehendatur
at vero idem objectum meliori cognitione melius penetratur quoad
infimos perfectionis recessus, quam cognitione deteriori, tamen
nihil est in illo, quod per hanc cognitionem deteriorem non attingatur
et ideo ut comprehendatur perfecte objectum non sufficit haec de-
terior cognitio sed requiritur melior, quae sit adaequata cum
exigentia et debito objecti. Quare solum fit hoc loco exem-
plum comprehensionis corporeae praecipue continentia [illegible] qualiter
perficitur in illis comprehensionibus intentionalibus quae habent perfectio-
nem exigentiae objecti illam excessus percipiendo se habet in ordine
ad justum et adaequatum comprehensionem objecti, licet diversitas
specifica corporis continentis; Ad 3 dico illum excessum et
[illegible] exigit cognoscibilitas passiva objecti non sufficit quaevis
perfectio intensiva cognitionis, sed requiritur tanta, quae
adaequet cognoscibilitatem passivam objecti.

Ad

Ad 2um, dico, quod sicut objectum speciale exigit proportionatam cognitionem specialem, et supernaturale supernaturalem ad hoc ut comprehendatur; ita superior Angelus petit cognitionem proportionatam superiori cognitioni, et illius satis sit cognitio inferioris Angeli, esto ab hoc quidditative cognoscatur secundum omnia praedicata et connotata. Quod si quis interroget quid amplius attingatur per limpidiorem et superiorem cognitionem, dico, nihil novum attingatur quod non fuerit cognitum per inferiorem, sed non opus esse ut aliquid novum intrinsecum et extrinsecum ex parte objecti attingatur per cognitionem quae dicitur clarior et limpidior, sufficit ut idem met melius cognoscatur perfectione se tenente ex parte cognitionis, quae proportionate patet a perfectione et cognoscibilitate objecti, ut ipsa explicatur.

Superest dubitatio quaenam perfectio intrinseca postulatur ad cujuslibet rei cognitionem comprehensivam ut talis rei cognoscibilitas passiva satietur et adaequetur. Dico id non posse minutatim definiri. Nihilominus generaliter haec duo possunt statui. 1° requiri ad comprehensionem cujuslibet rei quod sit cognitio quidditativa certa et evidens atque adeo attingens in objecto omnia praedicata, quae quidditatem illius constituunt. Ratio est quia nullum est objectum, quod non habeat naturaliter [illegible], per quam possit evidenter cognosci, quod non satiatur illius cognoscibilitas, probabili tamen aut obscura cognitione. Eodem jure ostenditur requiri ad comprehensionem quod sit cognitio immediata et intuitiva quatenus quodlibet objectum est cognoscibile in se.

2° intra genus cognitionis quidditativae et intuitivae ad comprehensionem et ut habeat tantam perfectionem cognitio quantam petit objectum et quanta est cognoscibilitas objecti, sufficit ut

efficiatur ex determinatione speciei plenè et adequatè connaturalis
objecti, quae sit omnino optima quam objectum potest naturaliter produ-
cere, concurratque et determinet connaturaliter ad cognitionem sum-
mam et perfectissimam omnium ad quas potest determinare,
nam cum species procedat secundum ultimum posse ab objecto, illa
quae sit omnino optima exhauriet cognoscibilitatem objecti tam
extensivam quam intensivam, et consequenter cognitio ad quam
talis species determinet adequabit cognoscibilitatem objecti et erit com-
prehensio. Similiter sufficiet concursus adequatus et naturalis
objecti per modum speciei, concursus inquam summus et adequatus
quia si objectum neque per se neque per speciem connaturaliter concurrat
sufficiet concursus supernaturalis Dei supplentis adequatum con-
cursum speciei vel objecti, et potentiae intellectivae correspondentis. Hoc
satis indicatur a P. Her. 1. p. disp. 4. c. 4. n. 33. objectio 4.
Arrubal. Gran. P. referendo et aliis —.

Ex qua doctrina colligitur 1º quamcunque substantiam
intellectualem esse activè tam intellectivam sui, quam passivè
est cognoscibilis, atque adeo cognitionem sui ipsius connaturaliter ex de-
terminatione propriae naturae per modum speciei, adequatam esse
talis naturae cognoscibilitati, et ipsius comprehensivam, quia deter-
minatur a natura per modum speciei naturaliter determinante
secundum ultimum posse. 2º cognitionem Angeli respectu omnium
inferiorum substantiarum esse etiam comprehensivam, quia adequat
et excedit omnem cognoscibilitatem passivam. 3º non esse comprehensivam
superiorum substantiarum Dei scilicet et Angelorum superiorum quia
cognoscibilitas passiva superiorum est perfectior quam virtus
cognoscitiva inferiorum, et ideo per modum speciei connaturaliter deter-
minat ad cognitionem perfectiorem, quae datur in Angelis su-
perioribus. 4º per vires connaturales suppleri potest improportio in-

se

ferioris subst. ita ut possit comprehendere substas superiores creatas, quia in hoc nulla est implicatio. 3° hinc constat quam certa sit 2° a nobis tradita sect. 2. scilicet non posse ab illa creata Deum perfecte comprehendi nam sola cognitio increata est adaequata cognoscibilitati passivae Dei quae per modum speciei expendit in talem cognitionem increatam omnem vim determinativam, quam habet non ita dum determinat ad quancunque cognitionem creatam, determinat enim cum limitatione proveniente a voluntate Divina.

Doctrina haec et quae ex illa sunt illata probantur 1°, ex illo 1a ad Chor. 2. n° 10 et sequentibus spiritus omnia scrutatur etiam profunda Dei, quis enim hominum scit quae sunt hominis nisi spiritus hominis qui in ipso est? ita et quae Dei sunt nemo cognovit, nisi spiritus Dei. quasi diceret Apostolus in ordine ad perfectam comprehensionem et perscrutationem agens intellectuale nulli obiecto melius adaequari quam sibi ipsi; spiritus Dei ipsi Deo, spiritus hominis ipsi homini. ita ex Theodoreto et S. Tho. interpretatur Cornelius a n° 69 et Mol. 1. p. q. 14 art. 3. et alii.

Probatur 2° nam virtus intellectiva substantiis intellectualis debet adaequari et proportionari perfectioni talis substantiae et propterea quo melior vel deterior est Angelus magis (inquam) vel minus perfectus, eo magis vel minus est perfec[ta] vis illius intellectiva, quare tam perfecta debet esse potentia intellectiva Angeli in ratione facultatis et cognitio qua se ille Angelus cognoscit in ratione cognitionis, quam perfecta est ipsa substantia Angeli in ratione substantiae, quare cognitio qua se Angelus cognoscit procedens a sua substantia determinante per modum speciei secundum ultimum potentiae adaequate cognoscit

bilitati passivus, talis Angeli, & illa est ita comprehensiva Angeli, ut neque plus neque minus perfectionis habeat quam exigat substantia Angeli.

Probatur 1º nam cognoscibilitas passiva Angeli importat virtutem cognoscitivam determinatae perfectionis, cum qua adaequate se habet, non inferiorem sibi neque superiorem; & connotat virtutem ejusdem naturae Angeli. minor probatur nam virtus inferior ex se. dd. nata virtus neque efficere adeo perfectam cognitionem ac exigit cognoscibilitas talis objecti. Deinde de virtute superiori quae comprehendat non ad aequalitatem sed cum excessu & cum omnimoda aequalitate solus Angelus se ipsum comprehendit —

Probatur 2º nam quilibet Angelus v. g. debet habere intra se quidquid requiritur ut exerceat omnem vim cognoscitivam quam habet; alias non esset sufficienter instructus ex longa regione ad operandum cum perfectione sibi proportionata & circa suam substantiam cognoscendam exercet connaturaliter suam vim cognoscitivam cum suprema perfectione sibi possibili. Propterea Gran. tom. 4 de Deo, disp. 2 nº 9. recte docuit nullum objectum esse magis proportionatum Angelo quam ejusdem substantiam —

Probatur 3º nam ex nostra doctrina Angelus perpetuo se comprehendit et ex sui comprehensione determinatur ad variandas cognitiones circa reliqua objecta cognoscenda & quia comprehensio sui est cognitio sibi maxime proportionata et naturalis, et optima earum quas potest efficere, & comparatur cum cognitione circa Deum et Angelorum superiorum, quae & secundum quod haec objecta superent comprehensionem, Angeli inferioris ab eis ...

sim

simpliciter superante in modo et spe cognitionis —

Id vero addo. obj. 2. ex hac doctrina seqtr nullam creatam posse perfecte comprehendi nisi à solo Deo consequens est falsum ergo et antecedens. Sequela probatur 1.o nam quaevis creatura etiam Angelus infimus sicut petit à solo Deo creari, ita et cognosci cum creatio fiat media intellectu Divino ergo à solo Deo comprehenditur cum ea cognoscibilitas quae Deum cognoscentem postulat non adaequatur cognitione creata. probatur 2.o nam charitas gratia et justus per illam constitutus petit connaturaliter terminare amorem Divinum ex S. Tho. 2. 2ae q.e 26 art. 2. et 3. tam Deum prior diligit nos, quam Deum redamat diligentes se ergo similiter petit cognosci à Deo ita ut haec cognoscibilitas non adaequetur nisi cognitione Divina. probatur 3. nam sicut Angelus per modum speciei se ipsum determinat ad cognitionem sui, ita etiam potest movere Angelum superiorem si illi intime fiat praesens ergo est cognoscibilis ab Angelo superiore ergo haec cognoscibilitas non adaequatur per cognitionem qua Angelus inferior se cognoscit —

R. neg. o sequelam ad utramque probationem ergo in primis quamvis creaturam capacem esse terminandi cognitionem increatam; gratia quae et charitas terminandi amorem et cognitionem increatam. deinde Deo tanquam verum quod Angelus ut creatus necessario connotet et postulet cognitionem increatam et similiter gratia et charitas amorem et cognitionem increatam Dei quia petunt produci et conservari amore et cognitione increata, negando tamen cognitionem et dilectionem Divinam postulari et connotari inquantum infinitam in ratione cognitionis et dilectionis (certo requirunt ut infinita in ratione potentiae et causae)

ita ut objectum creatum, etsi illud supernaturale dignum sit amore infinito, non possit adaequari ejus cognosci bilitas nisi cognitione in quantum infinita; infinitudo non accidit in tali cognitione et amore connotato, ita ut si per impossibile Deus haberet posset diligi et cognosci finitus, illa sufficiens esset et adaequaret cognoscibilitatem passivam illorum effectuum, quae continentur essent comprehensionem inferiorem quam divina. Unde patet ad obiectionem Angelum inferiorem terminare posse cognitionem Angelicam superiorem, cujus perfectio superior per accidens et materialiter inest illi cognitioni, cum inferior Angelus contentus sit comprehensione inferiore. Quod dicitur de motione per modum speciei incertum est, an definitus Angelus quantumvis praesens possit movere per modum speciei alterum Angelum ad cognitionem. Quod si moveat Angelus inferior superiorem perfectio major cognitionis superioris non attribuetur substantiae inferiori determinanti per modum speciei, sed intellectui superioris Angeli melius cognoscenti —.

Obj. 2°. Si ut aliqua substantia comprehendatur requireretur tam perfecta cognitio, quam illa, quae debet cognoscere talis substantia, sequeretur in comprehensore requiri lumen par ad minus tantam perfectionem substantialem, quanta est objecti comprehensi; hoc autem Capreolus 1. p. q. 12. art. dub. 7. n° 8. probat esse falsum 1° quia inauditum est quod ad comprehensionem objecti requiratur haec proportio substantialis in via entis. 2° quia similitudo imperfectionis substantialis non est conditio requisita ad ullam speciem visionis, in qua min-

visio est. 3.º nam Angelus inferior absque hac si-
militudine, in substantiali perfectione, potest elevari ad compre-
hensionem superioris —

R. distinguendo majorem ad comprehendendum aliquam
substantiam connaturaliter, requiritur substantia intelligens et majoris et tal-
tem eque perfecta ac comprehensa, concedo id enim probant que
P. adduximus ad comprehendendum ex supernaturali elevatione, nego.
in eo autem sensu in quo majorem concedit, neganda est minor ad
1.am probationem R. non esse inauditum quod inductione probat nun-
quam enim quis connaturaliter comprehendit objectum nisi sit inferius sibi
aut equale in entitativa perfectione. Ad 2.am probationem eam
fecit substantialis requiritur, ad visionem comprehensivam ut
potentia radicale vitale, sine qua non dabitur talis cognitio ac
tualis. Ad 3.am dixi me non agere nisi de connaturali potentia compre-
hendente —

Obj. 3.º Deus ad sui comprehensionem postulat cognitionem
cum divina perfectione, quam habet increatam scilicet cum perfectione
substantiali, sicut Deus comprehensus substantia est, ergo Angelus pos-
tulabit cognitionem comprehensivam, que in genere entis sit substantia
sicut cognoscibilitas Angeli substantia est — R. concessa ante
neg. conseq. discrimen est nam Deus postulat connaturaliter cognitionem
substantialem, quia cognoscibilitas Dei substantialis est se-
cundum entitatem, et quia cognitio sibi proportionata, ra-
tione identitatis cum essentia, substantialis est. At cum re-
lique substantiae intellectivae habeant cognitiones sibi proportiona-
tas, que sint accidentales, accidentalibus potentiis sunt.
earumque intelligibilitas, quamvis substantialis entitative, cum
accidentali cognitione, adequatur. Ad hanc enim adequationem

ñ regulare proportionem ingenerare entis sed in ratione intelligibilis, ita ut tamen cognoscatur et penetretur per eam cognitionem talis substantia, quanta perfectio postulat intellectum penetrari —

Sect. 4. Quo pacto ex cognitione omnium possibilium sequatur et non sequatur comprehensio.

His positis facile manet expedita praecipua difficultas in hoc art.o proposita. Dico igitur non implicare, videantur in Deo omnia possibilia, dummodo cognitio qua in Deo videantur sit imperfecta et obscura et discursiva et opinativa etc.a. Hanc sententiam docent plures DD. et ipsemet eam, quam opinionem non adversari S.to Tho. in 3.a sententia relato ut inferius explicabo. Probatur 1.o ex ratione, quia in hoc nulla apparet implicatio contradictionis quod possit scedi divinus apparens. Antecedens constabit ex solutionibus rationum, pro quibus illius qui ex hoc infert comprehensionem Dei de quo sect. 5. Probatur 2.o nam cognitio ens et divinus quam dictativa et intuitiva non implicat, item neque cognitio una qua evidenter cognoscantur omnia possibilia extra essentiam et infinita intra essentiam et reliqua extra esse, quod neque implicat cognitio omnium possibilium in essentia divina. Conseq. probatur nam omnia quae videntur dedecere naturam creatam aut repugnare ex eo quod videat omnia possibilia in Deo reperiuntur in eadem natura ex eo quod simul videat et esse Dei seorsim et omnia possibilia per aliam cognitionem. Etenim in cognitione omnium possibilium in Deo reputatur inconveniens quod intellectus limitatus definiat et veluti includat Deum infinitum et infinita ac omnia possibilia, quum

aliquod

aliquid ignotum superesset quod possit à Deo discere quae refuta
ut inquirentes S. Hyreneus lib. 2. contra Hereses c. 47
at hoc ipsum sequitur ex eo quod simul duabus cognitionibus
altera Deum et altera omnia possibilia cognoscat. similiter
n. nihil superesset quod ignoraret et disceret creatus intellectus
ergo sicut unum non implicat neque et aliud nullum n. est
inquirentes in hoc quod ex dono Dei tantum hoc noverit, ut
nequeat amplius aut discere aut significare in numero operum
et veritatum. Probatur —

Probatur nam secundum ex eo quod non implicat quod cognos
catur evidenter et quidditative imo et comprehensive res crea
biles possibiles et modi earum ac respectus per unam cognitionem
creatam; sed ex eo quod tali modo cognoscerentur res creares pos
sibiles necessario cognoscerentur res continentes eminentiales earum
existentes in essentia Divina et ipsa essentia Divina quod perfecta
lem cognitionem nihil lateret eorum quae sunt in Deo et formali
ter et eminenter. Consequentia patet nam et cognosceretur Deus
cum omnibus illius attributis et relationibus, et res continentes emi
nentiales creaturarum. minor vero probatur nam ex eo quod comprehende
rentur res creares possibiles secundum omnia praedicata quae habent
in se necessario cognoscerentur evidenter et comprehensive res res
pectus earum quod cognosceret necessario essentiam Dei, attributa ipsius
et relationes et res continentes eminentiales possibilium illegit.
haec probatur nam omnia haec sunt termini respectivi transcen
dentalium quod referuntur in omnibus et principiis creares sed compre
henduntur huiusmodi respectus ergo et tales termini sine
quibus ~~[illegible]~~ cognitis non possunt respectus comprehendi —
3 Probatur 3° nam si talis cognitio omnium possibilium in

Deo implicaret maxime quia esset comprehensiva Dei id
non esset quod Deus, minor probatur nam per talem cognitionem non
videretur Deus quantum visibilis et cognoscibilis est, ergo
neque comprehenderetur, antecedens hoc probatur non quia laterent
impossibilia et aliqui modi rerum possibilium, sed quia il-
la omnia secundum eos modos etiam oppositos cognosceret
de in essentia divina non tamen cognosceret perfecte quantum
in essentia cognoscibilia sunt et quoniam in essentia petunt cognosci
et quoniam ipsa essentia petit et potest per illas creaturas possibiles cog-
nosci. Fieri enim posset ut cognitio earum in essentia esset obscu-
ra vel comparativa et discursiva vel fidei creatae, sed cog-
nitio eiusmodi non est neque potest esse comprehensiva utpote
obscura, quod fieri potest cognitio etiam evidens et intuitiva omnium
possibilium in Deo, quae non sit comprehensiva.

Confirmatur 1o nam ut ait S. Tho. q. 8. de verit. art.
2. corpore et ad 2. et 6. ratio comprehensionis non desumitur
ex eo quod ignoraretur aliquid eorum quae sunt in obiecto sed ex eo quod
videatur totaliter totalitate se tenente ex parte obiecti
sed ex eo quod videatur totaliter ex parte modi ~~[illegible]~~
cognitionis quod cognoscatur, ergo licet per cognitionem omnium possibilium
in essentia cognoscantur omnia scibilia, tam quae sunt intra illam
formaliter, quam quae sunt extra non tamen comprehenderentur
si desit in cognitione ea perfectio intensiva, quae adaequet
cognoscibilitatem obiecti. Confirmatur 2o nam habitus luminis gloriae
quantum est ex sua ratione specifica. Imo et in nostra se-
ntentia, quoniam est ex ratione cuiusque individui non determinate
postulat inclinare potius ad hanc quam ad illam crea-
turam cognoscendam in Deo, et inclinare ad paucas,

sed

id quod ex se est ad quae nulla determinata inclinatio quia possibilis est visio omnium creaturarum possibilium in Deo, alias frustra talis visio homini inesset —

Dices 2º impossibile est ut essentia divina gerat munus speciei ad cognitionem obscuram et opinativam omnium possibilium in Deo; nam neque in hac vita Deus gerit munus speciei quando dum cognoscimus Deum obscure et in notitia quia essentia divina ut species hoc habet perfectionis ut illum determinet ad visionem Dei ut est in se, et visio Dei ut est in se et omnium possibilium in Deo non potest non esse comprehensiva quod hoc satis implicat. 2º essentia Dei non determinat ad cognoscendas creaturas nisi quatenus magis et magis perfectae sunt per cognitionem quod ut ipsae viderentur in essentia, deberet hoc omnino pene trahi et comprehendi. 3º nam per cognitionem opinativam v.g. non cognoscuntur propria evidentia id illum illa quae opinionem generant quod si cognitio repraesentet omnia possibilia non poterit esse opinativa —

R. exemplis cognitionis obscurae et fidei et opinionis repraesentantis omnia possibilia in essentia, a nobis ostendendum esse, tenere posse ut per cognitiones inferiores perfectione intuitivam cognoscantur omnia possibilia in Deo sine comprehendatur Deus. Ad illud Dices non esse impossibile quod in essentia divina probabiliter et obscure aut per fidem cognoscatur omnes creaturae possibiles, et ad id ipsa Dei natura non obscurat ut species hoc enim non tollit quod munus illa cognitio et omnium possibilium in Deo cum sit non comprehensiva quod exemplo explicatur, dicere liter posse ut detur visio intuitiva essentiae valde imperfecta per quam obscure et imperfecte cognoscantur creaturae in essentia divina. Ad 2º quia secundum legem ordinariam

n̄ cognoscant in Deo creaṯ plures et plures, sine lumine intensiore et intensiore, q̄ divina essentia magis et magis clare penetrent, verum ex alia parte, et providentia, ipse solent in divina essentia ipsa valde imperfecta ex defectu luminis remissi, res creatas possibiles videri, saltem obscure gerente essentia vicem speciei, et applicatis voluntatis divinæ mediante specie creata .. Ad 3. q̄ cognitio probabilis non innititur in alio ex certo principiis evidentibus, sed q̄ ipsa ut ea probabiliter repræsentet, sicut per fidem evidentem cognitionem solent opiniones et earum principia et certo, sed citra principia probabilia generare tamen opiniones ——

Sect. 5. quomodo intelligendus D. Thomas ex visione omnium possibilium in Deo inferens comprehensionem.

Sed contra doctrinam traditam sect. præcedenti valde urget authoritas Angelici Doctoris negans ullam possibilem creatam visionem omnium possibilium in Deo posse quæ reterquat Deum a creatura comprehenderetur. ita 1. p. q.e 12 art. 8. et alijs locis relatis sect. 1. § 2.a sententia, quem esse ejus discipuli eodem relato sectantur imitantes.—

Respondet 1o Herr. disp. 4 c. 4 n.o 30 S. Thomam solum inferre ex cognitione omnium possibilium comprehensionem divinæ omnipotentiæ tantum. et ideo 1. p. q.e 12 art. 8. et 3. p. q.e 10 art. 2. solum virtutis divinæ ait ex cognitione omnium possibilium in Deo comprehendi. At hæc explicatio neque est apta neque satisfacit difficultati. apparet est q. alioquin D. Tho. inferat comprehensionem essentiæ divinæ q̄ illam colligat ex comprehensione virtutis divinæ, neque etiam satisfacit nam 3. p. q.a 10 art.

2.

2 cum dixisset S. Tho. qd excedit comprehendere Diui-
nat virtus, addidit ille per regulas divinae ess.e comprehe-
nso .n. uno Dei attributo, si comprehendatur per totum ne-
cessº comprehenditur divina essª. Accedit q essª Dñi in
qm essentia est virtus saltem exemplaris, quam imitan-
tur creaturae, atque adeo quod secundum S. Tho. comprehen-
dendae, si in ipsa res creatae possibiles cognoscantur. q
si proprie hec viae oppo ut talem reduplicative secun-
dum respectum rationis ad creaturas comprehendendam esset
cognoscantur res creatae possibiles, sane hoc verum est in
talis respectus sit denominatio extrinseca a creaturis possi-
bilib., id est expositio violenta verbis et discursus S. Tho.
q comprehensionem infert hoc discursu, quia melius cognos-
citur essª Dei secundum extrinsecum qº plures in ea creaturae
videntur, sic si videantur res comprehendetur secundum totum
intrinsecum, sic n. solum secundum respectum rationis res

Respondet 2º P. Herice S. Thoae ex
cognitione om. possibilium in Deo inferre tantummodo compre-
hensionem extensivam, quam putat creaturae repugnare et
non solam intensivam per comprehensionem autem extensivam
n. intelligi propriam et perfectam comprehensionem intensivam
quam jam negaverat S. Tho. 1. p. q. 12 art. 7 et
3. p. q. 10 art. 2. sed aliam inferiorem cognitionem non
adeo perfecte comprehensivam, eamque eam etiam appellet
comprehensivam dicta similitudine, ab illis, quae corporaliter
comprehenduntur quum aliquid extra remanet, eodem
modo nihil lateret Beatum per illam cognitionem ex iis, quae

formaliter et virtualiter existunt in Deo. ergo S. Tho. cum in articulis immediate precedentibus, existit scil. 1. p. q. 12 art. 7. et 3. p. q. 10 art. 1. credibile non est de eadem egisse in articulis immediate sequentibus scil. 1. p. art. 8. et 3. p. art. 2. de eadem comprehensione, sed intensiva egit ergo tantum de extensiva. eodem modo exponunt S. Tho. dist. 14. de incarn. art. 2. sect. 3. et impossibile esse statui, ut creatus intellectus eo modo extensive Deum comprehenderet, quia id erat solius Dei proprium; unde intulit ubicumque reperiretur ea comprehensio extensiva necessario eadem esse omnis par locum extensive cum et intensiva. Haec expositio probabilis est, nam tota Sacrae Scripturae et SS. Patrum quae negant creato intellectui possibilem comprehensionem Dei probabiliter eius suadent de negandam esse comprehensionem extensivam;

Sed eam expositionem probandam non esse: nemo melius in proprio loco considerata nunc statuit. ergo quia S. Tho. quoties reiicit ut possibilem cognitionem omnium possibilium in Verbo id probat per sequacitatem comprehensionis Dei; quod autem S. Tho. in ferat comprehensionem intensivam et perfectam, mihi est evidens, quia S. Tho. 1. p. q. 12 art. 7. negaverat possibilem creaturae hanc comprehensionem perfectam, consentiente etiam Patre. Hic ergo statim art. 8. negat possibilium omnium cognitionem in Verbo esse possibilem creaturae quia ille intellectus posset in causa cognoscere omnes eius effectus et per eius effectus quia causam totaliter comprehenderet. nullus autem intellectus creatus totaliter Deum comprehendere potest ut ostensum est. Ergo in

comprehensio perfecta et extensiva.

in margine apponit art.° praecedenti, quod est denotat loca
totaliter in utroque art.° aequiparata quod infert et negat S.
Tho. comprehensionem perfectam intensivam, quam art. praecedente
negaverat, neque opponere eandem difficultatem inculcat, sed
longe diversam, angelis in Deo videntibus omnia possibilia. Ergo
S. Thom. negat possibilem hanc comprehensionem, quam infert
ex cognitione omnium possibilium, et comprehensio quam infert est inten
siva. Conseq.a probatur, nam extensiva non est impossibilis secundum
nos et secundum D. Ner. ut d. probatum est, ergo S. Th.
dicit impossibilem eam comprehensionem, quam infert, et ea
non est extensiva tantum sed intensiva —

3° in disp. 4. de incarnat. art. 1. sect. 9. § res
pondetur 2° aliam S. Thom. expositionem excogitavit, ut scilicet per
omnia possibilia in Deo cognita intelligat non solum omnes crea
turas tam specificas, quam individuales, sed etiam omnes rationes ob
jectivas formalissimas et explicitas, secundum quas possunt ex
plicite objective intelligi, quae omnes si cognoscantur in Deo compre
henderetur Deus. ideo non comprehenderent qui cognoscerent omnes crea
turas possibiles in Deo quia non penetrarent neque adaequarent
omnes cognoscibilitates proprias essentiae Dei, quarum una est intel
ligibilitas explicite connotans intellectionem qua Deus se comprehen
dit quae intelligibilitas nisi per increatum intellectum non adae
quabiliter possint per visionem creatam cognosci omnia quae sunt
in Deo tam formaliter quam eminenter sed haec ex
plicatio non est solida; nam si per intelligibilitatem quam
dicunt non adaequari nisi per intellectum increatum intellige
re aliquod praedicatum increatum, quod secundum explicitum

lateat intellectum creatum falsum est, nam hodie et
beatum nulla eiusmodi formalitas latet, quibus et. n. sat
Deum a se ipso comprehensiue esse cognoscibilem. si autem in
tendatur non adequari, id est non cognosci, quod cognoscuntur
omnes creaturae possibiles in Deo a creata, cum intelligibi
lis et alias perfectiones diuinas ea perfectione visionis
quae petunt cognosci verum est, et a nobis assertum, sed
ad hunc recta est solutio sectionis praecedentis quod possint in
Deo cognosci omnia possibilia utcunque, quin Deus perfecto
comprehendatur —.

Existimo ergo S. Thomam intelligendum esse de compre
hensione perfecta, quae non solum sit extensiua sed etiam inten
siua ex qua colligere ex eo quod in Deo videantur omnia pos
sibilia non utcunque, sed ea proportione perfectionis, quae se
cundum legem ordinariam, dixi disp. 3. art. 3. sub. 6.
ex sententia S. Doctoris crescere perfectionis intensiuam visionis
quo plures creaturae per illam videantur (hoc n. disputauit tunc
tempore S. Thomas) inde si videantur omnes possibiles debita
humana quae habet perfectionem intensiuam possibilem infinitam
et visio habens omnem claritatem qua non sit intelligibilis alia
major aut perfectior, quae sine dubio erit infinite per
fecta, et comprehensiua atque adeo increata; nam omnis
inferior creata ut pote distans infinite ab increata
non est summe perfecta sed potest supra se habere aliam
clariorem et clariorem perfectionem et perfectiorem
sine termino. quando ergo negat S. Thomas ad videndum
hoc inueniens, visionem vix possibilem negat eam habentis
intensiuam simul cum extensiua (iuxta legem ordinariam)

creas

crescat intensio et multitudo extensiva multitudo intensiva graduum perfectionis; atque adeo infinita sicut dari nequit extensiva perfectio ita etiam intensiva quae potest imaginari.

Non tamen negat cognitionem eius possibilitatis infinitae non dari perfectio intensiva creata ut fieri posse ostendi disp. 9. citata, id quod docent expresse Arrub. 1. p. disp. 26. c. 5. nº 29. et c. 6. nº 24 Nabarrete disp. 44. § sequitur etiam pag. 261. Herice disp. 52. c. 3. nº 39 Gran. tract. 5. de visione disp. 10 nº 8. Supponitur quae a DD. qui dicunt posse videri Deum perfectissime nulla creata visione, eos recensui disp. 6. art. 2. quod autem haec visio creata in esse non inferat ex natura rei claram cognitionem eius eventus probatur, nam sicut causa productiva in effectu, ex eo in ipsa cognita abstractione cognoscatur effectus, non necessario sequitur ipsam summa claritate cognosci aut comprehendi; ita neque causa productiva effectuum ex eo hi in illa cognoscantur quod neque causa infinitorum productiva ex eo loci in illa cognoscantur. Quare ad comprehensionem eventus eodem modo non sufficeret videre illam ut de facto videtur ab Infante infimo decedente ingressu et deinde scire evidenter et distincte eam productivam esse eius suorum effectuum cognoscendo hos in particulari; sed insuper quod sit melius et clarius repraesentativa deitatis non solum quam visio infimi beati, sed etiam quam visio Beati Petri et Beatae Virginis.

Licet quamvis propter multitudinem obiectorum maxima

terialium crescat in visi perfectio, ex eo extensio ad obj. creatura possibilis, solum sequitur perfectio intentiva visionis futurae major obj. visionibus possibilibus non tamen infinita aut increata —

R. ex infinitis creaturis visis arguitur eam visionem superiorem infinitis inferioribus; at ex omnibus creaturis visis arguitur perfectionem non solum superiorem infinitis, id est qua non potest alia major aut perfectior excogitari nam sicut possibilitas passiva creaturarum adaequat immutabilitatem Dei quae continet creaturas ita visio eius in ea continentia adaequat eam continentiam et cognoscibilitatem passivam esse divinae, eo ipso quod ex lege Dei crescat luminis et visionis perfectio intensiva, quo plures et plures creaturae videantur —

DISP. 7. DE [illegible], Art.

pro necessario requisito ad visionem

Art. 1.

AN oculus aut saltem aliquis sensus corporeus possibilis, possit videre Deum

Tribus modis in hac difficultate erratum est ab Hæreticis, 1° qui Deum esse corporeum credebant, ita fuerunt Saducæi olim negantes spiritum ut dictum art. 2. item Audæani et Vadiani et Anthropomorphitæ. Prætereo hos refferuntur a S. August. Manichæi tho. 6. heresi 46. et Tertulliani ab eodem tho. 3. lib. 10. de genesi ad literam c. 25. 2° modo quatenus aliqui existimabant natura corporis in statu beatitudinis ita immutandum esse substantialiter perficiendum ut ad Dei visionem sufficiat, ita refferet S. August. tho. 2 epist. 6. et epist. 111. Vel 3° alii his ipsis oculis putabant Deum videndum —.

Sect. 1. Tota difficultas expeditur —

Ita 1° sententia certa secundum fidem ita ut non possit citra errorem negari, Deus non videri oculis corporeis, neque posse videri secundum legem ordinariam

ita S. Tho. 1. p. q. 12 art. 3. et 1. 2. q. 3 art. 3. et lib. 4 dist. 49 q. 2. art. 2. Ubi Deus
Vide Patrem Valentiam 1. p. disp. 1. q. 12 puncto 3.
Suarez lib. 2. de attributis c. 6. Vazquez disp. 40 c.
2. Arrubal disp. 28, Herice disp. 43. Lasso q. 12
art. 3. Salas 1. 2. tho. 1. tract. 2. disp. 5. sect. 2. et
Egydius lib. 4 de beatit. q. 5. art. 2. § 1. et segg.

Hec 2° contra Hereticos asserentes Deum esse corporeum probatur in 1. p. q. 3. contra Hereticos qui asserunt corpora nostra mutanda substantialiter in aliam substantiam divinam et spiritualem Dei probatur late S. August. [illegible] et constat ex professione fidei qua statuitur resurrectio corporum futura in eadem substantialiter carne et corpore quo in hac vita mortali extitit.
Tandem quia corpore et oculis substantialiter inuariatis, neque videatur neque secundum legem ordinariam videri possit Deus, evincitur ad minus testimoniis, quae pro 1a [illegible] afferemus.

2a [illegible] neque per potentiam absolutam fieri potest ut videatur Deus hisce oculis aut alio sensu corporeo. hec 2° contra P. Valentiam qui eam existimant non esse ita certam defenditur a reliquis Doctoribus cum S. Thoma ut omnino certa, et omnes asserunt ad hanc veritatem ad[...] stracendam non potest tuto sine periculo erroris negari, imo nec sine errore ut putat P. Vazquez. probatur ex sacra script. ad Rom. 1. Invisibilia Dei per ea quae facta sunt intellecta conspiciuntur. Ad Colossenses 1° imago

Dei

Dei inuisibilis. 1. ad Timoth. 1. regi saeculorum immortali et inuisibili, quae de inuisibilitate oculis corporeis explicat S. August. epist. 112. et epist. 111. c. 15. ubi hec explicat allegat S. Ambrosium S. Hyeronimum S. Athanasium et S. Nazianzenum, item S. Anselmus et S. Tho. probat —

Probatur 2° ex concilijs et SS. PP. concilium Toletanum 3. in hac S.ta Trinitate nihil corporale (ut aliquis) aliquid putandum est visibile corporale capabile et comprehensibile. S. Cyrillus Hyerosolimitanus Catechesi 9. Diuinam itaque naturam oculis corporeis videre impossibile est. similiter S. Ambrosius ser. 6. in psal. 118. S. Justinus dialogo cum Tryphone S. Hyer. Chris. 6. S. Clemens 5. stroma. ex Platone. S. Athanasius ad Iberius Pap. et orat. contra Idola et alij. egregie S. August. tho. 2 epist. 6. hoc autem oculus videre corporis nec nunc potest nec tunc poterit. et epist. 111. refert se confutasse quendam Episcopum, qui dixit Deum corporalis videri posse oculis. et lib. 1. de Trin. c. 6 et c. 16. in tho. 3. Dei substantiam humanis oculis esse inuisibilem similiter tho. 9. c. 29 meditat. —

Probatur 3° ex ratione S. Tho. quam ex plant et recte vrgent recentiores, namque vnius potentia vitalis determinate postulat obiectum sibi proportionatum, neque potest ferri etiam eleuata ad obiectum quod est extra sphaeram talis obiecti: sed Deus est obiectum quod est extra latitudinem obiecti quod proportionate postulat potentia visiua corporea, ergo haec neque eleuata potest Deum

inclinari major tanquam ejus principium ab omnibus admittitur
probatur 2° minor nam potentia visiva proportionate
et determinate versatur circa colorem lucidum, cum
quo nullam affinitatem habet Deus aut objectum spirituale
ut 2°. 2° nam sonus sapor et objecta aliorum sensuum multo
minus distant a colore lucido objecto potentiae visivae tam
in ratione entis quam in ratione objecti proportionati, quam Deus
et objecta spiritualia; cum sonus sapor et cetera saltem conveniant
cum colore in ratione objecti sensibilis; sed sonus sapor et cetera
sunt extra sphaeram objecti potentiae visivae corporeae ergo Deus
potiori jure.

Resp. 2° nam eaque continentur intra latitudinem
objecti alicujus potentiae, ab illa (citra miraculum) possunt
aliquo modo per vires naturales attingi; sed Deus nullo
modo naturaliter potest attingi per potentiam visivam ut patet
ergo non continetur intra objectum illius. Major constat tum quia
traditur talis a P. Herice disp. 94. c. 2. n° et
sed inductione ostenditur in omnibus objectis cujuscumque potentiae
nam ideo intellectus videre potest Deum et entia super-
naturalia quia haec saltem improportionate attingit per vires et
actus naturales postquam revelata sunt. item potentia visiva potest
elevari ad videndum per actum supernaturalem lucem et co-
lores supernaturales quia si ob oculos ponerentur posset eosdem
improportionate per actus et vires naturales intueri.

Si dicas cum P. Herice contra hanc nostram doctrinam ut
supernaturale non continetur intra latitudinem objecti intellectus licet
utcumque naturaliter attingatur ab intellectu quod falsum est
illud principium. Resp. negando consequentiam nam licet verum sit principium

q non sit elevabilis per potentiam intellectivam ad objectum quod potest utcunque naturaliter attingere; non tamen est possibile neque verum quod possit elevari ad quemcumque alium esse divinum objectum, quia fieri potest ut cum objecto proprio dicatur specialis repugnantia alicuius actus in particulari. Et propterea ut Deus est intra latitudinem objecti intellectus huic tamen repugnat actus comprehensionis Dei ut supra dicta disp. 6. art. 6. similiter ut color sit intra latitudinem objecti potentiae visivae haec non potest versari circa colorem per actum spiritualem et per auditionem, et etiam per visionem corpoream, quae sit comprehensiva.

Ad 2um nam secundum neque objectum potentiae visivae est magis limitatum et minus extensum quam objectum intellectus. At si semel posset elevari potentia visiva corporea ad videndum Deum et objecta spiritualia consequenter posset elevari ad videnda objecta corporea insensibilia, ad videndum reflexe suos actus, ad formandas imagines, ad discernendum inter bonum et malum et consequenter ad determinandum appetitum corporeum ad actus liberos, quae omnia absonant quod tanta esset amplitudo sphaerae potentiae visivae, quanta potentiae intellectivae. Neque ex eo quod operetur per potentiam obedientialem extenditur illius sphaera ad operandum vitaliter ut dicitur sect. 3. ad 3.

Ad 3um nam si oculi viderent Deum per visionem corpoream et per spiritualem: neutrum, quia de minori probatur nam visionem corpoream esse indicant impossibilitatem ad videndum Deum. Deinde quia implicat oculos videre Deum per visionem spiritualem, quia caret possibile et. Salas 1. 2. q. 4. tract. 1. et alii 2. disp. 5. sect. 1. probatur, nam aeque implicat potentiam versari extra

dicitur objectum ac elicere aliquam quae versantur circa objectum quod
est extra suam sphaeram & Deum.

Quarta dico nulla alia potentia sensitiva neque existens
neque possibilis potest pertingere ad visionem Dei ut est in
se et secundum legem extraordinariam. Haec dico est
contra Valencia 1. p. disp. 1. q. 12 puncto 3. fine qui oppositum
dictum censuit non implicare. quod non esse impossibile
supponit Suarez disp. 30 methaph. sect. 11. n° 2. et
3. p. tho. 2. disp. 30 sect. 1. § dices hic. sed Suarez
ubi nunc recte dixit verius est 1. p. lib. 2. de attributis
c. 6. n° 6. oppositum censuit chymericum. similiter
Herice disp. 43 c. 3 n° 38 Aegidius ubi s. Lalemandet tract. 2.
disp. 5. sect. 1. n° 4 et 5. Fagundez q. 12 art. 3 n° 3.
Granad. tract. 4 de visione disp. 1. n° 9. Probatur quia ex
determinatione et limitatione sphaerae potentiae sensitivae extra quam
attinet objectum spirituale: si enim intra illam attineret ha-
beret aequalem perfectionem cum nostro intellectu atque adeo esset
et non esset intellectus, et confunderentur sphaerae et objecta, ac
naturae potentiarum vitalium.

Ratione 3. arg. docet S. Thomas art. 3.
nostram aestimativam & imaginativam posse Deum attinge-
re, si non ut est in se, at ut est in imagine & simili-
tudine sicut Christus sexto visus est Deo in similitudine imagina-
riae. ex qua doctrina colligunt aliqui DD. aestimativam
nostram posse Deum cognoscere in ipsius imagine sed tamen abs-
tractive. ita Conimbricenses de anima c. 6. q. 3. art. 2.
Aegidius 1. 2. S. tho. 1. lib. 4 q. 5. art. 3. & 3. et tho. 3.
lib. 4 q. 12 art. 6. n° 7. sed melius ipsa docet im-

plu-

ficere q re vera attingat Deus ab q[ui]dditatiua et abstractiue nisi tm ut obiectum per accidens in eo sensu q[uo]d substa[nti]a hois dicitur ab oculis videri. ita Medina 1. 2. q. 12 art. 1. Fragoso v. Salas ea disp. 5 sect. 1 n. 7. Herice disp. 57 n. 40 in c. 1. ratio e q[uia] po[ten]tia materialis quantumuis perfecta debet habere sphaeram obiecti sibi proportionata et limitata atque adeo materialem cum Deus s[it] extra talem sphaeram sicut per intuitiuam ita neque per abstractiuam cognitionem attingi

Sect. 2. arg[umen]ta dissoluuntur —

Obi. 1. ex sacra scrip[tur]a Genes. 32 vidi Dnum facie ad faciem exod. 33. ostende mihi faciem tuam id putans possibile. Isaias 6. Dnum exercituum vidi oculis meis. Job. 19 in carne mea videbo Deum quem visurus sum ego ipse et n[on] alius et oculi mei conspecturi sunt et c. 42 auditu auris audiui te nunc aut[em] oculus meus videt te — R. ad tria priora in illis sermonem esse de visione imaginis Dei, sub q[u]a antiquis patribus apparebat, in qua Deum expectabat Moyses intueri, ut habet Sotatius, et iterans dicam visibilis. Job. 42 ait S. Tho. se clarissime diuinam prouidentiam per effectus deprehendisse per inde ac si oculis corporeis eam intueretur. ita oes expositores

Valde celebris est inter expositores locus ex c. 19 Job. et pro[pter]ea ipsum duobus modis intelligi. Primo de visione per mentis oculos in carne, idest, exis

tente Jobo cum carne impassibili; ita S. Augustinus lib. 22 de civi. c. 29 ac si dixisset in carne mea eorum videbo Deum; ita S. Tho. 1. p. q. 12 art. ad 1 et alij. 2° de visione corporis gloriosi Xpi Dni. propterea post illa verba videbo Deum inalijs locis dictis addit salvatorem meum ita S. Tho. Glossa Augo Cajet. Pineda scholastici multi, nam ut recte ait S. August. in manuali c. 26 Deum factum esse hominem ut utrque sensus hominis in ipso beatificaretur et refficeretur oculis cordis in ejus divinitate et oculis corporis in ejus humanitate —

Obj. 2° S. Augustinus in hac quaestione dubium fuisse tho. 9. lib. 22 de civit. c. 29 non parva quaestio est ergo Flor. ... alterius erunt post super eos videbitur incorporea ejus natura ergo fortasse magna ista virtus cernendi data fuerit ad horam etiam in isto mortali corpore oculis S. viri Job c. 42 citato. et tho. 2 epist. 6. postquam docuit catholicam doctrinam quasi ea non fuerit sibi adeo explorata addit se placide auditurum eum qui oppositum doceat R. in primis S. Augus. catholicam doctrinam circa hoc tradidisse ut patet ex locis 2. 3. relatis. Accusabat vero fugit S. Aug. adscribere in hac doctrina illam aut dubitationem aut formidinem. Herice et Piagol. id non refugiunt, quia forte dum librum illum de civitate scripsit ea doctrina non dum erat sibi adeo explorata et ideo loquutus est cum formidine sed nunquam oppositum absolute docuit (ut S. Tho. ait 1 p. q. 12 art. 3. ad 2) sed subdit, si oculi ita sint immutari ut Deum videre queant. paratus autem ad placide audiendum

non

n. arguit S. Doctorem et in ea epistola sanam doctrinam cum formidine docuisse.

Obj. 3° n. implicat elevari ignem corporeum ad attingendas animas, aquam ad producendam gratiam, neque oculus ad visionem Dei in se. Ergo. Probatur namque sicut potentia obedientialis aquae elevari potest ad omne, id est n. implicat, ita obedientialis oculorum, quae namque potentia naturalis aquae sunt determinatae, et nihilominus neque operari potest per potentiam obedientialem indifferenter elevari et extendi ad omnia, n. implicat quod sic potentia visiva naturalis determinet solum ad colorem, luci[illegible] tamen, at secundum potentiam obedientialem potest indifferenter extendi ad alia obiecta quaecumque alia sive spiritualia sive corporea sive spatia ad aquas. Distinguo consequens: oculi possunt elevari ad visionem Dei, id est ad producendum visionem Dei, concedo; et dato et gratis: falsum quod elevabiles esse ad illam recipiendam et in hoc sensu potentiam obedientialem oculorum aliis potentiis obedientialibus aequalem esse; possunt elevari ad visionem beatam ita ut Deum per illam intueantur, nego; ad hanc enim denominationem praeter productionem et receptionem requiritur, ut subiectum visionem recipiens sit connaturaliter et determinate pertinens a visione tam quam a vita vitali per quam tale subiectum vivat. Quare ut visio vitaliter denominet videntem, quatuor requiruntur: 1° subiectum aptum et connaturale visioni. 2° forma visionis. 3° cursus effectivus immanenter subiecti. 4° eiusdem cursus receptivus. quo

quolibet deficiente non habetur operatio vitae neque denominatio, sicut non denominaretur sciens ex habitu lapis, qui haberet in se receptum actum scientiae et actum effectivum elevatum concurrere, sed —

sed duo observo et illum concursum effectivum tunc non fore vitalem nec procedere ab illo vitaliter, sed eodem modo ex mortuo ac procederet a quovis alio subiecto inanimato. ex quo c. dicam adh. 3. sect. 4 § 2. concursum potentiae ad actum supernaturalem per quem vivit praestantiorem esse quam puram instrumentalem vide dicta ab aliquibus principalis —

2o ex D. Gran. tract. 4 de vis. disp. 2a n. 9 potentiam obedientialem partis vitalis in ordine ad vitas actuales supernaturales non posse elevari extra proprium obiectum sed elevatus illi tamen inservire ut intra latitudinem proprii obiecti excellentius operetur per actus supernaturales meliores ordinis —

ex his patet ad 2um, quod propter naturalia specialia actus vitalis, ergo per illos (qui sint supernaturales) vivunt potentiae vitales non ingerere his viva indifferenter ad operandum vitaliter per quaecunque operationes vitales sed limitari ad illas, quae ipsa potentia naturaliter respiciunt, ponderantes cum proprium obiectum potentiae; et in hoc differunt potentiae vitaliter operantes per actus supernaturales a potentia aquae et aliis non vitalibus, quae effectus supernaturales cum producant non vitaliter per potentiam obedientialem sibi non determinant causam ut illo modo producantur, sed a qualibet possunt indifferenter produci —

obiic.

Obj. quod maior improportio datur inter intellectum hominis ac ipsum Deum quam inter oculos corporeos et inter spiritum, ut patet ex distantia perfectionis, quia sicut potest videri Deus ad intellectum humano, ita spiritus v.g. Angelus ab oculis corporeis. Quod inter Deum et intellectum humanum esse maiorem distantiam perfectionis entitatis quam inter Angelum et oculos corporeos non est esse maiorem improportionem in ratione obiecti et potentiae quae datur inter obiectum intelligibile et intellectum non Angelus intra latitudinem obiecti oculorum similem (?) ... respectu potentiae visivae minus distantiae quam Deus distet a potentia intellectiva.

Obj. 5. ex Alberto Alensi S. Tho. et S. Bona. ... apud Ragusi ... quod intellectus ... in se esse imperfectus potentialitatis et essendi ab alio non convenit ad hoc ut omne eius obiectum habeat potentialitatem et esse ab alio, cum respiciat Deum actum purissimum et existentem a se ... quod potentia visiva ... corporea non convenit ad hoc ut quodlibet eius sit corpus. ... quod distantiae repugnat corporis cum spiritu potest corporis cognosci a spiritu ... 2.

Exagerat difficultatem huius arg. Ragusius ... q. 22 art. 3 n. 7, et respondet ... quod potentia corporea habet diversum modum essendi ac spiritus, et quod est inferior quovis spiritu ideo nequit cognoscere spiritum ...

spus possit cognoscere corpus, quia heant eadem opposi-
tiones in modo essendi spus quod superior est corpore, continet
quae veluti eminenter modum cognoscendi corporeum
et ideo extenditur ad cognoscenda corpora. Quod ulterius ve-
rum est et ex eo patet ad 3. Addit potentiam spualem
non obstante potentialitate posse cognoscere Deum ex
elevatione supernali quia Deus heat excessum perfectio-
nis respectu potentiae spualis habentis potentialitatem, non quod heat
modum essendi oppositum, ratione cujus constituatur extra
spheram et objectum adequatum potentiae spualis —

Sed haec solutio non satisfacit 1° quia modos esse-
ndi corporis et spus ait repugnantes et oppositos, non quod
modos essendi Dei et creaturae cum multo magis opponantur
et pugnant inter se modus essendi cum potentialitate
spectans creaturae et modus essendi cum actualitate, et absque
potentialitate Deo conveniens. Et quia recurrit praecise ad
distantiam et repugnantiam in ratione entis, quae non solet attendi
quando inquiritur utrum potentiae heant vel non heant opposita, sed
respectu objectorum ut argumento praecedenti ostendi —

Quare melius respondetur ex similitudine entitativa
inter potentiam et objecta non colligi universaliter illorum opposita
atque adeo quod corporea potentia solum respiciat corporeum
objectum propter ejus limitationem potentia quod spualis heas potentialitatem
non solum limitari ad objectum potentiale sed potest respi-
cere objectum quod est actus purus propter talis potentiae minorem
limitationem et quia actus purus participat rationem entis
quae est objectum potentiae intellectivae: colligimus enim esse illius
objectum connaturale quia intellectus potest naturaliter cognos-
cere rationem entis abstractam ab ente quod est actus purus
et

purus et ab ente potentiali et naturaliter ergo connotative prop. Deum attingere. at pot. corporea neque percipit naturaliter ullam rationem corporis et spiritui, neque in spu reperitur ullum praedicatum quod possit assignari ut objectum formale pot. visivae corporeae

Art. 2.

An per vires naturales intellectus existentis et possibilis possit videri Deus ut est in se

Sect. 1. Praemittitur de facto non videri Deum naturaliter ut est in se.

§ 1.

1° Praemittendum est Anomaeos quorum capita fuerunt Aetius et Eunomius non solum visionem Dei ut est in se sed et comprehensionem docuisse viribus naturae a nobis posse comparari. ita refert S. Chrysostomus homilia 29 in 1am ad Corinthios et hom. 1. et aliis de incomprehensibili Dei natura. qui peius errarunt quam Pelagius qui per vires naturae sensit posse nos efficere bona opera et mereri vitam aeternam. cum ipsi dicant nos posse per vires naturae assequi ipsam vitam aeternam. Deinde Begardi et Beguini ut heretici damnantur Clem. ad nostrum de haeret. desumpta ex concilio Lugdunensi. tunc propter alios execrandos errores, tum propter

ex hunc g. c. suo ordine ibidem reffertur quælibet
intellectualis natura in se ipsa naturaliter est beata
et anima non indiget lumine gloriæ ipsam elevante
ad Deum videndum et eo beate perfruendum.
2º inter chatholicos Durandus 4. dist. 49 2ª q. do
cet intellectum Beati non indigere lumine gloriæ neq.
spe. creata illum elevantibus ad videndum deum
indigere tamen gratia Dei, ut removeat impedimentum scilicet mo
dum operandi imperfectum cui alligata est quælibet
natura intellectualis. quo cuius modi est impedimento
sine potest Deum videre ut est in se. hæc sententia qua
parte negat lumen gloriæ est in eadem damnatione
cum ea quam disp. 8. art. 2. refellemus. qua vero
asserit remoto per auxilium gratiæ impedimento posse vi
dere deum naturaliter alii existimant Durandum er
rasse errore in fide quia vires naturales (scilicet ablato
impedimento) concedit virtutem videndi deum ita Valentia
Vasquez, Zumel Arigoso Herr. sect. leg. reffe
rendi. Alii Durandum excusant ab errore
quia ablationem impedimenti posuit dependenter
ab auxilio gratiæ. quod impedimentum non ita censuit auferri
ut postea per vires naturæ visio elliciatur sed auxilium
elevans ad videndum deum appellat remotionem impedi
menti. quod chatholicum est si re ipsa concedatur fieri per
lumen gloriæ et dispositivi per auxilium gratiæ super
naturalis. ita excusant Mol. et Fasol. ——

3º igitur statuendum est tanquam certum

se

secundum fidem re ipsa nullum neque hominem neque Angelum posse per vires naturales Deum videre est ipse Intueri. ita DD. cum chatholicis cum S. Tho. 1. p. q.º 12 art. 4. et cum Magistro 4. dist. 49.
Probatur 1º ex sacra scriptura. 1º in illis locis, in quibus Deus dicitur invisibilis (relata sunt art. praecedenti sect. 2) quae ab aliquibus intelliguntur de invisibilitate per vires naturae. 2º in illis in quibus dicitur Deum a nemine videri posse. 1. ad Thimoth. 6. nº 16. lucem inhabitat inaccessibilem quem nullus hominum vidit sed neque videre potest. 3º in illis in quibus visio beata, quae est beatitudo nostra dicitur donum dei et gratia. ad Roma. 6. nº 23 ut refertur 1. ad Chor. 2º nº 9. quod oculus non vidit neque auris audivit &c.ª quae praeparavit deus &c.ª Matthei 11. nº 27. nemo novit Patrem nisi filius &c.ª aut cui voluerit filius revelare. Ad Rom. 6. nº 23. gratia Dei vita aeterna interprete Sancto Aug.º tho. 2 epist. 105 tho. 3. c. 107 enchyridion tho. 7 lib. de gratia et libero arbitrio c. 9. et q. Jacobi 1º nº 12 coronam vitae quam repromisit Deus &c.ª
Probatur 2º ex conciliis et Sanctis Patribus. 1º possent afferri quae omnia relata sunt disp. 5. de praedest. q. 2. art. 3. d. n. secundum fidem nullus posse per vires naturales visionem beatam promereri. multo minus poterit eam efficere. 2º privatim a concilio Vienensi relato expresse damnatur ille error Begardorum. 3º tradunt clarissime Origines lib. 1. periarchon c. 1. S. Hyeronimus Esaie 6. S. Amb. 1º in Lucam c. 3. S. Epifanius heresi 70. S. Aug. tho. 2º epist 112 c. 15

et tho. B. lib. 3 c.a Maximinum c. 12 et tho. B. concione 6. in psal. 118 invisibilis sui natura manet S. Cyrillus Alex. lib. 5 in Esai. ad c. 64 S. Theodorus relatus tho. B. concilii ephesini c. 10 S. Angelmus 1.a ad Thimot. 6.

Probatur 3.o ex ratione collecta ex praedictis Patribus ingg ideo dicitur Deus invisibilis visibus naturae, quia objectum increatum summe excellens est et visio superioris ordinis, cum intellectus tam Angelicus quam humanus sit inferioris. Pro 1.o nam visio beata est operatio supernaturalis excedens omnes vires naturales et illis indebita. Pro 2.o nam ut videatur Deus ut est in se nulla suppetit species creata quia est impossibilis quia nulla est genita natura quae sit immediata et absoluta Dei ab natura naturalis repraesentat objectum connotative ad instar imagi creati, quod ipse visu Dei visio sit 2. Pro 3.o quia nulla creatura intellectualis potest naturae viribus efficere actus meritorios vitae aeternae ergo neque vitam aeternam comparare.

His positis quaeritur ab aliquibus in dubium an saltem sit creabilis substantia intellectualis cui sit lumen gloriae debitum sit naturaliter ad videndum Deum et ius perfectius et virtus aequalis lumini qua sine lumine posset videre Deum naturaliter. Joannes Maj. 4. dist. 49 q. 4. Anchus atque ipse Molina loquitur in hac materia Mol. 1. p. q. 12 art. 4 et art. 5. disp. 2. valde inclinatur in hoc quod sit possibilis ejusmodi substantia in

tel

intellectualis, cui debeatur lumen aut visio beata si-
militer art. 6. — Ejusmodi vero creaturam naturaliter
videntem Deum et impeccabilem ac filiam Dei non
implicare liberius decernit P. Velazquez 1. p. tt.ᵘ 2. c.
q. 9.ª 5. tandem Valen. 1. p. q.ª 12 puncto 3. et
Ster disp. 4 c. 4 nº 68 rem ajunt esse difficilem
et quod utraque p. probabilia fundamenta suppetere. Sed
ster majorem authoritatem amplectantur partem ne-
gativam —

Sect. 2. impossibilis est creatura quae per natura-
lia Deum videat —

Dico 1º impossibilis est creare intellectua-
lis, cui lumen gloriae et visio Dei sit naturalis et quae per
vires proprias possit Deum videre. ita expresse S. Tho-
1. p. q. 12 art. 4 et 5. et in aliis pene innumeris, quem
sequuntur Caj. Bañez Zumel. Med. Navarrus
Albacete Albelda Aquena et alii quos refe-
runt et sequuntur Valencia q. 12 puncto 3. Vas-
quez disp. 45. Suarez 2. de attributis c. 9.
Ragusa q.ª 12. art. 4. dub. 2. Arriaga disp. 4.
c. 4. Granad. tt.ᵘ 4. de visione disp. 2. Salas 1. 2ª.
tt.ᵘ 2. disp. 1. sect. 2. Lugdun. tho. 2. lib. 6. q.ª
2 et 2. lib. 7. q. 1. et lib. 11. q.ª 4. art. 2. Al-
bertinus tho. 1. p. 1. q.ª 1. et 2. theologica Proba-
tur 1º ex sacra scriptura aliis et SS. Patribus —

i. Probatur 1° ex sacra script. scilicet et
SS. PP. aggravantibus intellectus et Angelicas vires censentibus
insufficientes ad videndum Deum absque elevatione
solum quae intellectus creatus est; quae ratio militat in omni
intellectu possibili creato. Celebris est sententia S. Augustini
tom. tho. 5 lib. 12 de civit. c. 1. creatura quae potest esse
beata non ex seipsa potest quae ex nihilo creata est,
sed ab illo a quo creata est. quam transcripsit S.
Prosper in lib. sententiarum S. Aug. n° 140. Praeterea S.
Cyrillus lib. 2. in Esaiam ad c. 53. Ipsius adeo subtilibus
omnemque mentem ac cogitatus superantibus enarratio
nobis ille solum calamus sufficerit, de quo Deus et Pater
Davidica voce loquitur lingua mea calamus scribae ne
mo. n. novit filium nisi Pater &c.a. Huc etiam per
tinent S. Patres, qui mysterium Trinitatis docent a
nulla creatura etiam possibili videri posse. videretur
autem si videretur Deus ut est in se. ita S. Hormisda
Papa epist. ad Justinum Imperatorem secretum Tri
nitatis nec ulla visibilium vel invisibilium creaturarum potuit
investigare quae authoritas et unanimis consensus Doctorum
sufficit ut haec nostra sententia certa existimetur quin Fidei
Doctorum qui saltem 2 relati sunt formido aut dubitatio
sit de probabilitate sufficientem oppositis causis scilicet
Probatur 2° ex rationibus. Plures autem
afferentur quarum neque ... debent ... neque
... aplaud. haec sunt probabiliores 1a si possibilis esset
ejusmodi creatura existeret jam in hoc universo
ut docet S. Tho. 1a p. q. 50 art. 2 ...
en

entitas et ex eo docet Angelos esse excedendos. 2°
implicat creaturam quae sit ex natura sua impeccabilis
et cui debeatur naturaliter visio beata et quae propriis
viribus possit videre Deum et quam malefacientem
verare denique est sententia communis, quam sancti Patres
fundant in defectibilitate creaturae. 3° non est impossi-
bile accidens ita divinum ut non possit naturaliter deberi
illi creaturae: hoc autem nulli convenientius competit quam visioni
beatae. 4° nam visio beata secundum omnes est entitas
simpliciter supernaturalis et non potest deberi illi substantiae neque possibili.
Probatur namque si illi deberetur non esset supernaturale
quandoquidem deberetur illi substantiae quae esset natura ut pro-
de principium operationis debitae: et si dicas illam substantiam possibi-
lem esse supernaturalem implicatio est in adjecto, substantia enim principium
operationis debitae natura est de qua intelligitur de ente super-
naturali. Sed potissima est ratio S. Thomae 1. p. q. 12 art. 4
corpore cuiuslibet cognoscentis cognitio est secundum mo-
dum suae naturae; si igitur modus essendi alicuius rei cognitae
excedat modum naturae cognoscentis oportet quod cognitio
illius rei sit supra naturam illius cognoscentis. quod S. Tho. inductione
ostendit. Hinc autem sic arguo modus essendi cuiuscumque
naturae creabilis etiam spatii inferior est modo essendi Dei
ergo modus cognoscendi cuiuscumque creaturae possibilis inferior est
neque potest attingere Deum ut est in se. denique est certum
Deus enim est actus purissimus simplicissimus a se et per se
subsistens; quaevis vero creatura et possibilis substantia est composita
non solum genere et differentia, essentia et subsisten-
tia sed etiam ex substantia et accidente, ergo modus

essendi infinitâ est inferior, quam modus essendi Dei. Ergo quod ex se est inferior in modo essendi, consequenter habeat ex natura sua modum cognoscendi inferiorem, quam postulet Deus. Ut est inferior probatur 2º, nam modus operandi et cognoscendi sequitur modum essendi, est que xª proportio modi essendi; quod ut axioma tradidi in lib. de creaturis propositione 8. et late expenditur a Patre Albertino tomo 2. principio 2. probatur 3º nam ut dixi disp. 6. de viribus art. 6. sect. 3. § 9. virtus cognoscitiva activa intellectus ita proportionatur eadem quantitate substantiae a qua dimanat, ut haec substantia sit obiecti sui intellectui summe proportionatum et quantum haec substantia sit cognoscibilis, tantum intellectus cognoscitivus et c. etc.

Probatur 3º inductione quod sola prima demonstratio 2º. quia Deus habet supremum modum essendi, participat supremum gradum cognoscendi se ipsum et inferiora. 2º Angeli et anima nostra pro statu separationis sicut habent inferiorem modum essendi respectu Dei ita et cognoscendi. Ostenditur, cognoscunt se ipsos comprehensive, et per species (ab eorum substantia procedentes dimanantes) sicut determinatur ad sui cognitionem ad cognitionem aliorum obiectorum, ita et per modum suae substantiae cognoscunt alia obiecta: inferiora comprehensive, quia illorum cognoscibilitatem superant, superiora vero abstractive et connotative per modum suae sub-

h. eorum ut sunt in se ad modum quo anima in corpore cognoscit spiritualia per modum corporis —. 3° anima rationalis in corpore quia vere attingat spiritus per cognitionem nihil spirituale attingit ut est in se, imo neque se ipsam (secundum in statu separationis) cujus rei ea sola est ratio quia modus cognoscendi illius pro statu unionis proportionatur modo essendi in corpore. et ideo res spirituales et se ipsam cognoscit dependenter a phantasmatibus et per modum rei sensibilis. 4° bruta quae pure corporea sunt nihil nisi corporeum possunt cognoscere quia modus cognoscendi semper proportionatur modo essendi quia creaturae cum habeant inferiorem modum essendi habent etiam inferiorem modum cognoscendi quam sufficiat ad videndum Deum ut est in se —

Contra hanc rationem opponuntur plurima 1° nam ea proportio inter modum essendi et cognoscendi attenditur in ordine ad cognitionem apprehensivam non in ordine ad intuitivam praeterea anima nostra in statu separationis naturaliter intuetur posse Angelos quia habet modum essendi inferiorem Angelis non solum specie sed etiam genere diversum similiter Angelus infimus quia inferior supremis et ab illis forte genere diversus superiores intuetur naturaliter. denique quia ipse intellectus quia habet modum essendi dependentem absque videt ut est in se manifeste independentem a sensibus. 2° proportio inter modum essendi et modum cognoscendi illum postulat quia subjectum habens modum esse, inferiorem Deo et quidem Angelus infimus

habeat eius modum inferiorem cognoscendi. sicut et
ejusmodi substantia redditur cognitio abstractiva eiusdem
Dei ita posset reddi intuitiva longe inferior ea qua
habet Deus. 3° quia Angelus cognoscat inferiora iuxta
modum suae substantiae non tollit quin minus ea cognoscat ut sunt
in se, et eius cum cognoscit superiora. 4° modus superior
essendi Dei v.g. qui est actus purus Deo notus est eidem
per Angelo qui novit Deum ut est in se. 5° lu
men gloriae quod habeat modum essendi ipsius tum infe
riorem Deo determinat connaturaliter ad videndum
Deum ut est in se quod similiter substantia creata quod
in proposito —. 6° oculi habent corruptibilem modum
essendi et quod vident coelos incorruptibiles. 7° anima
in corpore propter dependentiam a sensibus
non cognoscit substantias corporeas ut sunt in se quod
inferiores sint quod si aliquid probaret illo exemplo sequi
retur non posse Angelos cognoscere inferiora ut sunt
in se. —

Haec fere sunt quae Scotus in 1 dist. 3. q. 3.
§ In ista quaestione et hic 4 dist. 49 q. 11. ex quibus
ad 14 art. 2. et ex eo Caj. q. 1. 2ae. tho. 2. tho.
6. q. 2. art. 5 & 2 impetunt vias S. Tho. sed
ipsa manent inconcussa. ad 1um resp. eam proportionem atten
di etiam in ordine ad cognitionem intuitivam. ad 2dum quod si
citur de anima et Angelis diversimode resp. Angelos ab
anima separata et superiores Angelos ab inferioribus
ideo cognosci posse ut sunt in se quia omnes pertinent
ad

ad eundem gradum et omnes habent eundem modum essendi, omnes n. species habent eandem compositionem substantiae et accidentis essentiae et subsistentiae, generis et differentiae et diversitatem idem specificam et genericam, quae magis et minus perfecti sunt intra eundem modum essendi, ~~similiter Angelus infimus et inferior superioris et ad illius forte genere diversus superior~~ et ideo nullus habet aliquid quod obstans ne superior videat ut est in se cum tamen Deus habeat infinite superiorem modum essendi ob compositionem liberum non poterit videri ut est in se ab illo Angelo qui habet modum essendi infinite inferiorem et cognoscit ad modum illius modi essendi. quod additur de intellectu habente diversum modum essendi non tenet quia ratio S. Thomae et illud probat procedit in fusione cuius tamen modum essendi imitatur modus cognoscendi: Addendum non esse dubio certum quod ab anima separata Angeli possint naturaliter cognosci ut sunt in se: cum n. Angeli non contineantur in esse intelligibili in anima et cognoscantur ab anima ad modum suorum in specie non cognoscen tur ut sunt in se —

Ad 2am probationes quae ex modo inferiore essendi colligunt non posse Deum naturaliter cognosci a creatura ut est in se: ex eo autem quod Deus cognoscatur aliquomodo evidenter et abstractive ab Angelis non sequitur quod possit videri intuitive, nam in hac vita cognoscimus Deum abstractive et evidenter quoad an est et non possumus eum intuitive cognoscere. Ad 3am instantiam compositionis substantiae non impedit cognitionem intuitivam inferiorum quia horum intelligibilitas quodammodo continetur virtute eminenter in

substa superiore, impedit cognit intuitivam supe
rioris in modo essendi. quia non stinente in inferiori
ad quod modus essendi Dei cognoscitur ab Angelis, id
est ut est in se; sed ad modum substantiae creatae; dicimus
in hac vita illum modum essendi, et non ut est in se
cognoscimus.
Ad quod imperfectus modus essendi hominis
impedit visionem Dei ut est in se qui est supernaturalis visio
ad illam inclinans ex qua modus cognoscendi non sequitur
modum essendi habitus speciei aut intellectus (et ideo non
cognoscimus ad modum illorum accidentium) sed sequitur mo
dum essendi eius principalis substantialis, qualis non
est substa, naturalis ut dicetur art. 5. sed. 4o et 5o dices
si creari posset intellectus supernaturalis a quo videatur Deus
ut est in se. Respondeo negando sequelam, nam eo ipso quod intel
lectus esset, deberetur alicui substantiae intellectuali, quae
esset naturalis, ut potentia propria operationis a se distincta et non
esset supernaturalis. imo et tunc talis intellectus non posset
naliter determinare ad videndum Deum ut est in se
quia modus cognoscendi ille naturalis esset contra modum
essendi illius substantiae oppositae.
Ad 6um quamvis coelum sit incorruptibile sim
pliciter a substantia oculorum superatur tanquam a proprio visibili
ex quo caput est habet eundem modum essendi cum oculis
eandem oppositionem similia accidentia sensibilia sed
tem lucem. Ad quod modus essendi animae in corpore
non solum dependet a phantasmatis sed mediate ab
accidentibus sensibilibus in modo cognoscendi, et ideo
 via

ria per modum rei sensibilis cognoscit et substan-
tias corporeas, quas non attingunt ut sunt in se ipsis. Ut
sic superiores sunt et non continentur sub accidentibus sen-
sibilibus, at anima separata et Angelus cognoscit in-
feriora per modum suae substantiae, siquidem quodammodo
continentur ——

Sect. 3. argumenta Solvuntur —

Obj. 1o data quacumque substantia intellectuali
possibilis est perfectior et perfectior in infinitum; ergo
potest devenire ad substantiam, cui lumen debeatur, et tunc
lumen licet infinitas substantias excedat hanc superiorem
illius non excedet, sed illi potius debebitur —. Resp. lumen glo-
riae nunquam debebitur illi substantiae creatae quantumvis sed
crescat in perfectione quia haec semper ut potest habens infe-
riorem modum essendi respectu Dei erit improportionata
se ad videndum naturaliter luminis, Deum connaturaliter videat

Obj. 2o compositum ex intellectu et lumine glo-
riae videt naturaliter Deum, illi quae connaturaliter debetur visio
Dei, sed hoc compositum est finitae et limitatae perfectionis, ergo
potest crescere perfectio creaturae substantialis adeo ut
adaequet et superet limitatam perfectionem quae in tali composi-
to reperitur cui debeatur visio beata. Resp. negando
utramque consequentiam nam ista connaturalitas respectu illius
compositi, quae datur in visione, oritur ratione luminis glo-
riae quod licet finitum est tamen superioris ordinis respectu
cuiuscumque substantiae creatae, quae licet sit perfectior et
perfectior sine termino quia tamen crescit intra infra

riorq ordinem naturalē nunquam pertinget ad equa-
litatē ne dum excessum in perfectionē luminis, atque
adeo nulla erit possibilis (oēs n. possibiles sunt in-
fra ordinem naturalē) cui lumen gloriae et visio beata
futura sit naturalis et debita.

Dices, quamuis substantia creata ex suo ordine nun-
quam crescat ita ut superat et adequet ordinem super-
naturalem, poterit ut illum superet ratione alicuius diffe-
rentiae extrahentis, quae eam habeat tantam perfectionē ut illi
debeatur visio beata. arguitur probatur. eo namque substantia An-
gelica naturalis ordinis superat perfectionē vbi super-
naturalis corporis Christi Domini et aliorum modorum supernaturalium. et
gratia sanctificans et visio beata sint accidentia
ratione differentiae excedunt substantias creatas et unio
hypostatica oēs substantias absolutas, ergo substantia
creata possibilis poterit superare perfectionē luminis gloriae

R. quamuis id fieri possit in aliis speciebus respectiue
rerum sui ordinis superiorum id tamen est excellentiā luminis
luminis gloriae et visionis propter specificam illorum naturam
ut superet oēs substantias creatas et creabiles. Propter-
terea quae substantiae creabiles nunquam excedent in perfectione
sui ordinem et perfectionē luminis. atque adeo hoc non
poterit esse naturale illi substantiae creabili. Addo propter diffe-
rentias horum ordinum non recte inferri ex eo quod substantia in-
ferioris ordinis ratione differentiae excedat accidens superio-
ris quod hoc accidens illi substantiae possit deberi, nam vbi
corporis reale supernaturale corporis Christi Domini imperfectius est

Angelo

Angelo et forte etiam hoc est quod nulli eorum deletentur post deberi.

Obj. 3° lumen gloriae est connaturale principium visionis et visio ipsa essentialiter est forma tanquam quae veluti principalis formalis, videns Deum ut sic; ergo lumen et visio habent inferiorem modum essendi quam Deus; ergo eodem jure posset dari principium substantiale connaturaliter videns Deum ut sic. R. neg. conseq. nam aliud est quod lumen efficiat visionem connaturaliter tanquam principium formale et quod visio formaliter se ipsa reddat videntem; aliud quod principium videns et vivens per visionem quod non operetur luminis neque visionem, sed solum substantiis viventi. igitur axioma de quo dicimus solum procedit in principio vivente et cognoscente, hoc enim habet modum cognoscendi similem modo essendi, non in principio formali et propterea dum cognoscimus in hac vita Deum per fidem modus cognoscendi non est secundum modum essendi habitus seu intellectus, sed secundum modum essendi principii substantialis viventis.

Obj. 4° visio beata est accidens connaturaliter possibilis solum intellectui et substantiae viventem determinate ergo accidens est, ergo operatio vitalis ut docui disp. 2. de visione art. 9. § natura intellectualis ejusque intellectus respiciunt vicissim connaturaliter visionem. Conseq. probatur nam respectus quem dicit visio mutuus est postulans consequenter deinceps respectum ex parte videntis.

R. neg. conseq. quia non deberet ex parte videntis mutuus respectus quod sit transcendentalis et essentialis ad visionem beatam, non tamen connaturalis quod petat per vires naturales videre Deum, hoc enim pugnat cum ratione accidentis super

naliz id n̄ repugnet q forma ipsa onaliter resp
ìdat subjum e poum Tclam determinata. Ut b obser
bavi, lz modu loquendi q subjum diate onale vz
hom' dispplicxat ivervas Ciapolo 1. p. q. 12 art. q.
dub. 3. nº 13. Id tn sfine solutioni a nobis datx ac
cedit.

DISP. 8. DE PRIJ.
Supernalib. concurren
tib. ad visus ex p.te intellect.

Art. 1.

AN detur in intellectu lumen gloriae per modum habitus.

Dicilius Viennae relatum clem.te ad verus de haereticis inter alios Begardos et Beguinas hunc ordine eius damnat errorem, quod quae libet intellectualis natura in se ipsa naturaliter est beata, et quod anima non indiget lumine gloriae ipsam elevante ad Deum videndum et eo beate perfruendum, in quo definitur haec tanquam certa secundum fidem dicentem 1.o quod anima per vires naturales non possit videre Deum. 2.o quod ad hoc indigeat elevatione. 3.o idem met censendum esse de qualibet alia natura intellectuali, nam quamvis textum solum loquatur de anima rationali eadem tamen est ratio de aliis naturis quare 1. cath. q. disp. 49 q. 11. § Respondeo Bassolis q. 5. art.

2. Durandus q. 2 a. n. 9. q. luminis indigen- tiam omnino negant, & doctrinam erroneam ca. alios tradiderint, n. q. erat catholici damnandi, q. a Concilii decretum antecesserunt & ignorarunt, cuius mentionem n. fecerint.

4.º ex eodem dicto certum est secundum fidem necessarium esse aliquod lumen elevans ad eliciendam visionem. idem habetur in sacra scriptura, ps. 35 n., 10 in lumine tuo videbimus lumen, Isaias 60 n. erit tibi amplius sol &c. sed erit tibi deus in lucem &c. & illud Apocalyps. 21. civitas n. eget sole neque luna nam claritas dei illuminavit eam. idem testantur Sancti PP. apud DD. referendos ad calcem huius scripturae. Probat S. Tho. 3. contra gent. c. 53. ratio quia ad videndum deum obiectum supernaturale necessaria est virtus proportionata atque adeo supernalis quae dicitur lumen intellectus, similitudine a visu corporea, nam sicut haec est omnium sensationum maxime perspicua et clara eaque sine lumine n. percipit obiectum, ita visio beata omnium cognitionum clarissima sine lumine gloriae haberi non potest.

Superest difficultas quid per hoc lumen re- quisitum intelligatur? sicut n. lumen corporeum ordinatur ad obscura manifestanda, quidquid aliquomodo iuvat ad deum manifestandum, lumen appellatur, ita S. Tho. q. 4 de pot. art. 2. ad 9. ex c. 5. ad Ephesios omnia

manifestate a lumine e. Unde in sacra scriptura Deus ipse lumen appellatur et Verum lumen de lumine. 2°. auxilium quo Deus nobiscum concurrit ad cognoscendum Joan. 1. erat lux vera quae illuminat omnem hominem 3° dictamina certa intellectus lumine naturae indita ps. 4. signatum est super nos vultus tui lumen Domine. 4° si daretur species Dei posset eodem jure lumen appellari. 5° ipsa visio lumen dici, et visio illius Deus Angelos et hi deinde inferiores illuminare. nomine ergo, dicitur Beatorum posteriores lumen a Christo ... ad visionem (ne habituale concedant) variis modis intelligunt. Richardus 1. dist. 3. q. 3. intelligit lumen increatum, 2° Adamus 2. dist. 2. q. 8 Auredus apud Capreol. q. Vasq. disp. 42 n° 5. lumen ipsam visionem intelligunt. 3° Scotus et alii intelligunt concursum Dei, quo sine lumine visio fieret. 4° Vasquez disp. 43 c. 7. per lumen intelligit speciem impressam. 5° Herice disp. 55 c. 1. n°. 20 si vera sit sententia quae concedit speciem, ea ipsa aut tam congrue lumen appellari

Existimo longe probabilius esse per lumen gloriae intelligi donum creatum habituale ante visionem intellectui infusum, ita docent Capreolus 4. dist. 49 q. 4 art. 3. Bacon q. 2. prologi art. 3. Ferrara 3. contra gentes c. 54. Soto 4. dist. 49 q. 2 art. 4. et sententia haec Cajet. 1. p. q. 12 art. 5 ad 3 Zumel ... Durandus ... 1. Zumel q. 2. Valentia puncto 3.

Mol. disp. 2. Arr. disp. 20 nº 2. Rasl. dubio 1. nº 7. Vasquez disp. 42 nº 2 Suarez 2º de attributis c. 19. Herice disp. 45 c. 1. Gran. ttr. 4 de visio. disp. 5 sect. 1. et 2. Salas 1. 2. ttra. disp. 2. sect. 4 et disp. 5 sect. 3. Egydius tho. 2. lib. 9. 3ª 4. Loring. ps. 35 nº 20.

Probatur 1º nam si Concilium per lumen gloriae intelligeret Deum et auxilium illius ad producendam visionem, debuisset repetere in 2. p. quod dixerat in 1ª. at Concilium duo damnat distincta, alterum quod natura intellectualis beata per se exigit auxilium divinum, alterum quod non indigeat lumine gloriae, quod pertinet ad habitum. 2º nam Concilium usurpavit nomine luminis gloriae ut ab scholasticis Antiquis praesertim S. Tho. usurpatum fuerat et per lumen gloriae intelligit habituale sicut intellexit S. Tho. et expressit secunda 2ª q. 75 art. 3. ad 2. et 3. et q. 20 de veritate art. 2. et alibi. 3º nam ad alios actus supernaturales requiruntur post Tridentinum sessione 6. cap. septimo habitus supernaturales id quod ut probabilius elegerat Concilium Viennense relatum in clementina unica de summa Trin. et fin. et similiter ad visionem. 4º nam congruum est, ut ad actus vitales, et immanentes et supernaturales detur adaequatum principium proportionatum ex p. pos. — 5º nam aliaqueque explicatio Concilii insufficiens est. 1º. per lumen non bene intelligitur Deus, cum Deum non negarent illi haeretici ad visionem concurrere. 3º. non intelligitur ipsa visio nam satis aperte Concilium, lumen

distinguit à visione dum illud requirit ad elevandum intellectum ad videndum deum. 3° concursus et auxilium impropriè dicuntur lumen sunt. n. tm via ad illuminandum: et Concilium lumen usurpat iuxta modum loquendi Theologorum sui temporis. 4° per lumen non intelligi speciem Dorm. Disp. 4. art. 2. alias ex Concilio constaret speciem dari de facto quod per lumen intelligitur habitus intellectualis elevans intellectum ad visionem

Quamvis haec doctrina vera sit. Magg. Suarez, Mo. l. Arrubal. Salas Egydius Lorinus, Lugo, Gran. recte observant non esse ita certam, ut qui negaret lumen per modum habitus recederet vel per modum auxilij debeat ulla gravi censura notari, ut notatur à Jacono Capreolo Vaneq Rumel et alijs thomistis. posset n. non improbabiliter responderi ad Concilium ad ... ad ... Concilium solum damnasse asserentes ... errorem suis viribus naturae posse deum videre. Unde intulit Concilium necessarium esse lumen ut definiret necessitatem elevationis, quidquid esset de modo elevationis; quamvis nomine luminis magis utatur quasi ter in scholis tunc admittebatur. Unde patet ad 2um. ad 3um potius ex eo fundamento efficitur sicut non definivit Concilium Viennense reliquos habitus supernaturales dari, sed solum id dixit probabilius, neque etiam definire habitum luminis, quod non est adeo necessarius ad visionem sicut alij habitus propter variationem suorum actuum. Unde patet ad 3um. Ad 4um dico non esse improbabilem aliquam illorum explicationem, scilicet de auxilio et concursu simultaneo, quod absque lumine suffi-

at per potentiam absolutam ut dicetur art. 3.

Art. 2.

De Essentia et munere luminis gloriae.

Constat ex dd. lumen gloriae esse habitum atque adeo qualitatem supernaturalem distingui que ab habitibus fidei charitatis et aliis, qui dantur in via, imo et a habitu spei infusae. Illi n. omnes habitus extiterunt in Adamo pro statu iustitiae, absque lumine gloriae. Et nam distinctio habituum desumitur ex dist. actuum sed visio quae est actus luminis attingit Deum ut est in se, non ita actus spei infusae, neque ullus alius fidei Xa. Restat difficultas quid munus obeat dum secundum se ipsum elevat intellectum ad videndum Deum.

Dico 2° lumen gloriae in genere efficientis causat visionem beatam, ita contra Scotum et Nominales, quos disp. 7. art. 3. sect. 1. agerebant a solo Deo causari visionem, docet que sententia S. Tho. 1. p. q. 12. art. 2. et 5. et 4. dist. 49 q. 2. art. 2. affirmans lumen confortare tribuere vim, reddere potentem intellectum Dei. Nam conclusionem docent Richardus, Capreolus, Conci. Palac. Ferrara, Med. Vasquez Ximenez, Hazarius Becanus quos iuxta sequuntur Suar. 1. p. lib. 2. de attrib. c. 14

c. 45. Arub. disp. 29 à c. 5. Nabarrete otroverss.
3. § 1. Hagolo q.e 12 art. 5 dub. 5 nº 22. Her. disp.
45 c. 3 Fal. l. 2. 8 tho. l. tt.u 2. disp. 5. sect. 3 nº 49
Vbi Egydius tho. 2. lib. 10 q. 3. art. 1. § 2. et alij.

Probatur 1º quia vallium damnat negantes necess.
luminis vt eleuetur anima ad videndum deum. at eleua-
tio non est possibilis nisi in genere efficientis. 2º quia
pot. intellectiua improportionata est in genere effi-
cientis respectu visionis vt dixi disp. 7. art. 2 § et lumen
à quo proportionatur in genere efficientis concurrit. 3º ad
alios actos supernales, quia vitales sunt conjectura magis
inale vt denter habitus supernales, effectiue concur-
rentes quia opleatur primum immanens requisitum ad
operationem vitalem et lumen etiam effectiue concurrit.

Difficultas est an sit causa principalis, an vero
dumtaxat instrumentalis? instrumentalem existimant Sanct.
thom. 3. meth. lib. 9. q.e 4 sect. 4 Alb. tho. 1. par. 2.
q. 6. Thedoq. Hagolo q.e 22. art. 5. dub. 8. nº 20.
Granad. tr. 4 de visione disp. 6. sect. 3. nº 5. habent
Medina, Mol. Monteis. Egydius. lorca delati disp.
2. art. 6. quatenus dicunt visionem esse effectiuè rem
lumine. Probatur 1º quia lumen minus perfectum est quam
visio cum non sit vitale neque formaliter neque eminen-
ter. 2º causa principalis per modum speciei vero debet
proportionis cum obiecto vt patet in potentijs naturalibus. at
lumen vt patet habens potestialitates nullam habet cum

ole alia perfectissimo. 3° nullum accidens potest esse causa principalis. quilibet. n. semper operatur sicut virtus alterius et nomine alterius; sed habitus naturalis est instrumentum respectu actus vitalis, ergo etiam supernaturalis. Sed lumen non potest subordinare sibi intellectum cum sit accidens illius.

Multo probabilius est lumen concurrere ad visionem ut causam principalem, Suarez, lib. 6. de gratia c. 5. et 7. n° 1. Vasq. 1. p. disp. 47 c. ult. n° 10. Ar rub. disp. 29 c. 7. Aguerra disp. 26. sect. 6. Lor ca 1. 2ae disp. 12. memb. 2. difficult. 2. Zumel q. 75. art. 3. disp. vnica. Mendoza q. 2. scholas. n° 11. Aluarez, de auxil. disp. 64 et Thomistae cum ipso relati disp. 7. art. 3 quatenus asserunt lumen gloriae esse totam virtutem productiuam visionis denique Herice disp. 46. c. 1. n° 2. probatur 1° nam lumen sicut et habitus supernaturales dant simpliciter posse respectu actuum supernaturalium et ex eo assimilantur potentiis sed potentiae vitales sunt causae principales actuum ergo etc. 2° nam ex dictis Vienensi lumen gloriae eleuat animam ad visionem, sed anima et intellectus quae concurrunt instrumentaliter ex se. dicitur subordinantur lumini tanquam causae principali et eleuanti.

Ad 1um R. ex disp. 2. art. 6. lumen esse perfectius visione nam vitale non formaliter est sed eminenter quatenus per modum potentiae tribuitur ad actus vitales producendos. Ad 2um sicut intellectus habet aliquas

aliquam pportionem cum Deo ut potentiae tantum intra latitudinem
sui obiecti, ita et lumen connaturaliter productivum visionem
Dei in se quamvis Deus sit praecipua causa medio lumine
potentiam elevans. Ad 3um falsum est nullum accidens
esse causam principalem, neque obstat quod nomine alterius
operetur et lumen nomine Dei, nam fortitudo vis causae
principalis, ex eo habeat pportionem cum effectu, sic in
intellectus est causa principalis actuum, lux caloris, calor
alterius, et operentur ut virtutes alterius, quamvis ex eo
quod nomine substantiae ut virtutes illius operentur nomine
tamen appellentur instrumenta substantiae sed improprie in eo sensu
in quo creaturae dicuntur Dei instrumenta, et sic lumen
lato modo instrumentum Dei dicitur —

Ad 4um habitus naturalis non dat simpliciter posse
et absolute adequate producere illius quae est imperfectior
at supernaturalis dat simpliciter posse quod habeat omnia producere
ab actibus, ideo eos per se excedit. ~~[illegible]~~ Ad 5um
Deus medio lumine subordinat intellectum quod non potentem
virtutes naturales respectu illorum quorum sunt virtutes; recte
et supernaturalis mediis quibus elevatur potentia obedientialis pari

~~Dico~~ Dico 2o lumen gloriae non recipit visionem neque
proprie disponit ut recipiatur in intellectu ita Scotus Durandus.
Argent. Aureolus Capreolus Bagd. Sonci. Pal. Lato
et Ferr. quos referunt et sequuntur Mol. 1. p. q. 12
art. 5. disp. 1. et 3. Val. Zumel q. 2. Vasque. disp. 48.
c. 2. Suarez. 2. de attrib. c. 15 nº 10 Becan. c. 9 q.
3. Besanus art. 5. disp. 1. Ragh. dub. 4 nº 19 et

dis. 45. c. 2. n° 33. et alij. Dixi proprie nam plures ex his DD. affirmant late loquendo posse appellari dispositionem quatenus non recipiet intellectus visionem donec per lumen elevetur —

Observat Suar. duobus modis posse lumen dici requisitum ut intellectus visionem recipiat. 1° ita ut lumen sit subjectum visionis adequate recipiens. 2° ita ut ex lumine et intellectu conflet unum subjectum adequatum et hoc utroque modo non solum a dictis DD. defenditur ex eo ejus quos ita eam refferam ptet Calvera. Probatur nam lumen se habebit more aliorum habituum, in his actus non recipiuntur ... Dicitur 2° nam si visio reciperetur saltem inadequate in lumine hoc videret per visionem quod est absurdum sequela probatur nam ut denominetur subjectum videns. 4or sufficiunt 1° forma visionis, 2° subjectum aptum et quale quale supponitur esse lumen 3° ut sufficiat esse Dei. 4° ut recipiat quod hec omnia conveniunt in lumine videns denominaretur. Dicitur 2° nam actus vitales omnes nisi quacumque eliciuntur a potentia in qua est habitus quod sicut etiam adequate recipiuntur in potentia vitali eorum in habitu data semper —

3° modo posset intelligi lumen disponere ad visionem sicut calor ex parte materie ad formam ignis et hoc ejus modo lumen non disponit ad visionem 1° quia solum ideirco se exigit lumen, ut elevetur intellectus, at elevatio fit in genere efficientis. 2° lumen se habet per modum habitus respectu visionis at nullus aliquis habitus disponit ad suum actum. 3° habitus supernaturalis se habet per modum potentie, at nulla potentia est dispositio ad recipiendos actus

actus 4.° ad alias formas nobiliores visione non praecedit dispositio ut ad lumen, ad gratiam in peccatoribus, ad unionem hypostaticam ergo neque ad visionem quae neque est eiusmodi naturalis et nobilissima neque terminus ultimus, fruitio enim est forma ulterior visione. Atque nam cuiuscumque potentiae naturalis terminus ultimus est operatio naturalis ad quam tamen nulla dispositio praecedit —

quod lumen sit propria dispositio ad visionem docent Richar. Palud. Maj. Mars. Cartus. Ovandus, docti Ledes. quos refferunt et sequuntur Salas 1. 2. tract. 2 disp. 5. sect. 3. Egyd. tho. 2 lib. 9 q. 3. art. 9 § 3. Cabrera, Gran. tract. 4. de visione disp. 6. sect. 3 n.° 1 et obiciunt 1.° quia visio est forma per modum termini quae indiget propria dispositione, 2.° lumen requiritur ad elevandum intellectum, ergo tam indiget intellectus elevatione in genere efficientis, quam in genere causae receptivae, ergo in utroque curritur obedientialiter quae in genere receptivae elevabit ut dispositio. 3.° actus vitalis ut potentiae immanens petit recipi in principio proximo efficitivo adequato at principium adequatum visionis non solum est intellectus sed lumen simul cum specie quae non se tenet ex parte principii vitalis — Ad 1.um visio est terminus moralis id est finis ultimus, creaturae rationalis et sic praesupponit dispositionem moralem meritorum. est etiam terminus physicus id est actus secundus ultimus intellectus versantis circa Deum et sic non est illi necessaria dispositio sicut nec aliis terminis potentiae vitalium, tandem potest dici terminus idest forma praestantioris ordinis supernaturalis et non est falsum quod unio hypostatica gratia et lumen

præcellunt — . Ad 2um ingenere causæ materialis
non datur proprie elevatio quia potentia receptiva visionis
in hoc genere est adequatum non indigens principio
nil recipiente et alio modo disponente. Unde si illud
definiens elevationis sufficienter intelligitur de propria ele
vatione ingenere efficientis; potest autem adequate ingene
re causæ materialis quia non potest intellectus in genere efficientis
quia genus materialis ignobilius esse quam efficientis et
ideo respectu visionis supernaturalis potest dicta natura esse
causa materialis quamvis dicatur elevari quatenus exigit physice
coefficientes supernaturale in quo sensu dicitur concurrere per
potentiam obedientialem, idest non reducibilem ad aliam
nisi per agens superius et supernaturale ut recte explicant
Ferr. 3. contra gent. c. 54 ad 2. Scoti. potentiam vero recep
tivam hoc nomine tamen dici obedientialem etiam principaliter
receptiva docent Alb. tho. 1. parte quæstione 6. Theol. n. 6.
et Fassol. quæstione 12. art. 5. dub 2a n. 55

Ad 3um actus immanens solum petit recipi
in principio proximo vitali quia immanentiam hoc nomine vita
vitalis, at lumen vitale non est. actus naturalis adequate re
cipitur in toto principio nati quia totum vitale est. d.

Dico 3o lumen gloriæ non est proprie dispositio ad
hoc ut essentia divina uniatur ut species cum intellectu, sed
improprie potest dici dispositio quatenus ejus determinatio ef
fectiva est veluti conditio sine qua non determinaret esse
ut species. Hanc 2am partem intendit S. Tho: 1. p. q.
12. art. 5 dicens esse supernaturalis dispositionis ex quæstione 8. de
verit. art. 3. explicans id exemplo dispositionis materiæ
ad introductionem formæ. ita Bagolij Sal. Soto Ca

præcello

predd., quos referunt et sequuntur Val. 1. p. q. 12 puncto 3. § his igitur Mol. art. 5. disp. 1. Vasq. disp. 43. c. 3. ex Suar. 2 de attrib. c. 15 n° 21. Raphel art. 5. dub. 3. Herice disp. 35 c. 2 n° 29. Probatur quia dispositio proprie non precedit nisi in ordine ad extraneam formam et informatum, id est quia divina essentia non informat intellectum, ut disp. 4. docui, quod lumen ante eius susceptionem essentiae non requiritur ut dispositio.

Hanc sententiam ubique tamen ni fallor negant Lumen 1. 1. p. q. 12 art. 5. q. 1. ad 9. Ubi Nazarius etc. 1. Gran. ttu 4 de visione disp. 6. sect. 3. n° 3. Salas 1. 2. ttu 2. disp. 5 sect. 3 a n° 55. Ubi Egydius tho. 2. ... ttu 2. q. 5 art. 4 § 3. et alij praesertim Thomistae quia essentia Divina est nobilissima forma respectu cuius est impro-portionatus intellectus, et ideo in visione ab essentia non determinatur per modum speciei quod requirit lumen ut dispositionem ... esse. Resp. negando quod requiratur lumen ad hoc ut determinet esse, requiritur quod per modum virtutis effectivae elevantis intellectum, non per modum proprie dispositionis —

Art. 3.

An possit per potentiam absolutam elevari intellectus sine lumine ad videndum Deum.

Negant constanter DD. Thomistae qui simpliciter necessarium dicunt ad elevationem intellectus aliquid illi in haerens et per modum habitus et per modum alterius qualitatis transeuntis. ita Capreolus Soncin. Soto Sylvest.

Ferr. quos referunt et sequuntur Suarez 1. p. q. 12. nº 2 dub. 3. Nabarr. Ratione 3a § 6. et 2. Albert. disp. 27 sect. 3. Ledes. q. 8. de div. perfect. art. 8. Cabr. 3. p. q. 9 art. 2. disp. 11. n. 1. Alvarez lib. 7. de auxiliis disp. 67. nº 8. Egyd. 1. 2. tho. 2. lib. 9 q. 6. art. una § 3. q alios ref. ferunt presertim S. Tho 3 2. 23 q. 5 a. 5 art. 3. ad 2. et q. 8. de verit. art. 3. ad 4 et q. 10 art. 11. Ubi semper exigit ut necessarium lumen ad videndum Deum eo eodem modo loqui scil. Bianense

Vera sententia et valde [illegible] assent posse Deum ex pot. absoluta mediato concursu simultaneo absque lumine et alio auxilio inhaerente intellectui illum elevare ad videndum Deum, ita Scotus, Durandus et Nomin. et refertur S. Antoninus Paludanus Ar. gent. Major Bacon Bassol. Palac. quos referunt et sequuntur Valenc. 1. p. disp. 2. q. 12 puncto 3. § nec et Med. art. 5. disp. 1. Vasquez disp. 40. Zumel q. 2. Becanus disp. 2. Aguirre disp. 16. sect. 7. Ar. rubal disp. 20 c. 3. Fassol. art. 5. dub. 12 nº 44 Henric. disp. 47 c. 2. Gran. tr. 4 de visione disp. 6. sect. 4 Suarez 2. de attrib. c. 16. Salas 1. 2. tr. 2. disp. 5. sect. 4 Ubi Lorca disp. 30 Curiel q. 5 art. 5. § 7. Montes. disp. 12 q. 2. Ara gon. 2. 2. q. 23 art. 3. Ubi Torres disp. 38 dub. 2. Enriquez lib. ult. c. 10 in glosa lit. B. Hu

gola

dist. 1. p. 1. Bonavent. q. 7 art. 5. dub. 1. Albert. Ling. tho. 1. q. 1. Ant. Per. cert. 3. schol. c. 10 n. 40. Lorinus psal. 35 n. 20 et bec. dd. nrg. observatio —

Probatur 2. ex S. Tho. q. 10 de verit. art. 11 potest mentem ad hoc perducere ut divinus esset immediate modo quo sibi unitur in Patria, sine hoc quod lumine gloriae perfundatur, quod clarius idem repetit in q. dist. 49 q. 2. art. 7. corp. et ad 3. id accidisse in Moyse dum erat in via ne autem dicat Capreolus S. Thomam hanc sententiam mutasse in summa Theologica observetur in 2. 2. q. 175. art. 3. ad 2um dixisse de S.to Paulo, Paulus in raptu non fuit beatus habitualiter sed solum habuit actum beatorum, quare S. Tho. in aliis locis explicandus est quod egerit de potentia ordinaria et similiter dicitur Ilierenage. Similiter S. Tho. 2. 2. q. 175. art. 3. ad 2um dum ait lumen gloriae dupliciter participari potest uno modo per modum formae immanentis et alio modo per modum cuiusdam passionis formae transeuntis et hoc modo fuit in Paulo per hoc non intendit ut explicant Thomistae loco luminis aliud auxilium inhaerens intellectui infundi libere sed auxilium Dei extrinsece assistens. et propterea in aliis locis per nobis relatis. praesertim in q. excludit omnem dispositionem inhaerentem intellectui praeter dispositiones viae inter quas neque lumen neque auxilium inhaerens ab illo reputatur —

Probatur 3. ex ratione quia in hoc

q. Deus suppleat altiuitatem luminis per concursum in actu
2º quin aliquid inhaereat ipsi intellectui nulla da
tur implicatio ut patebit ex solut. arg. 3. potius
plura suadent hanc potestatem Deo inesse. 1º q. absque
aliquo inhaerente permanente et transeunte solum
ex eo q. Deus extrinsece applicetur ad cooperandum
cum potentiis vitalibus praestat concursum effectivum suf
ficientem ad actus naturales, ergo ex eo q. per voluntatem
et ipsam applicetur poterit praestare concursum partialem
supernaturalem vice luminis gloriae. 2º q. Deus per speciem im
pressam quae illam naturaliter determinet ad intelli
gendum potest supernaturaliter absque speciebus per extrin
secam assistentiam suam ipsum intellectum determinare
supplendo defectum speciei, ergo et supplendo defectum lu
minis et alterius inhaerentis — 3º quando fidelis primum
credit et sperat et sterit concurrit Deus eleuans potentiam et
supplens defectum habitus absque auxilio inhaerente aut
habitu, ergo eodem iure posset supplere luminis absentiam

4º ait S. Tho. 1. p. q. 105 art. 2. Deus solus
efficere potest sine causis secundis quidquid efficit cum illis. Sed ex
parte effectus non debet repugnare cuius oppositum dicit S. Tho.
erroneum, ergo potest efficere sine lumine visionem. Assequentia probatur
quia in visione nihil datur entis cuius petat essentialiter esse
determinate a lumine et auxilio inhaerente proinde nam
hoc principium vitale non est, atque adeo non exigit determi
nate ex eo q. visio vitalis sit vitalitas n. praecise respon
det intellectus ut sufficiens principium vitale deinde victus effec
tiva inest adaequate lumini praecisa inhaesione quae neque
ut

vitalis neque ut ratio requisita ad effectus ut cc
spem disp. 4 docui quod cum vitalis effectiua luminis praes
tari possit melius a Deo, praecisso ei inhaerente, poterit
produci visio a Deo simul cum intellectu —

Obj. 2. implicat intellectum concurrere sine lumine
ut sufficiente sed lumen est vitalis requisita ad visionem
aut totalis aut partialis ergo sine lumine non potest concurrere
re intellectus. Resp. ad parabolem concurrum principium ad intel
lectu huic negare intrinsecam vitalis: lumen non esse vitalis
intellectui superaddita ut eleuet realiter intellectum
coefficiendo visionem cum intellectu, quare deficiente
te lumine perstat in intellectu vitalis intrinseca in
choata qua visio producatur vitaliter si eleuatio a Deo
adhibeatur quam ipsam quae meliori modo praestet officium
luminis, licet non adeo realiter quia non est principium se
tenens ex parte intellectus immanenter. in via non
est praeternaturalis eleuatio sine habitu ad actus supernaturales
quia in via non infunduntur habitus adultis, quin ipsi
per actus supernaturales se disponant atque adeo actus
debent ante habitus concedi —

Obj. 3°. Deus concurreret sine lumine per actum
liberum quo assisteret intellectui et constitueret illum
proxime et determinate potentem in actu 2°; sed talis
actus liber repugnat ergo et Resp. minor probatur quia nullam
haberet mutationem physicam extra Deum cum intellectus maneat
immutatus absque aliquo inhaerente at pro omni actu libe
ro exigitur aliqua mutatio extra Deum. Resp. de hoc
disput. 4 art. 3. ubi asserui per remotionem huius im
pedimenti et servatis intellectus ex intentione assistendi
et producendi tunc et non aliter visionem sine lumine esse

mutatis quia voluntas Dei in actu 1o censetur proxi-
me expedita ad concurrendum, intellectus vero si intrin-
sece non mutetur extrinsece tamen et in ratione tamen per
assistentiam Dei intelligit sufficiens in actu 1o. at in actu
2o mutatio respondens voluntati Dei libere producenti
sine lumine est productio visionis sine respectu trans-
cendentali ad lumen. haec pro nunc dicta. nam Tho-
mistae non curant de mutationibus physicis actuum liberorum
Dei —.

Obj. 3o visio vitalis est, ergo postulat principium ade-
quatum vitale; sed tale non est solus intellectus, ergo debet
illi infundi lumen et auxilium. Confirmatur 1o nam ex parte
Arembert disp. 10 c. 5. actus liber supernaturalis ut potentiae
elligendi ex inclinatione spontanea voluntatis petit
principium adequatum intrinsecum voluntati, ergo etiam vitales
cum debeant fieri ex intrinseco motu principii vitalis. Confirmatur
2o ex Sancto Tho. 2o contra gentes c. 59 ratione quia non
potest intelligere per intellectum separatum, ergo neque per
virtutem separatam. Confirmatur 3o intellectus nequit intelligere
per visionem increatam separatam, ergo neque determinari per
virtutem Dei extrinsece tantum assistentem —

Ad argumentum Respondeo distinguo antecedens visio postulat virtutem
intrinsecam et adequatam vitalem quae tota sit vitalis
nego: quae compleatur ex vitali et non vitali, concedo, quare
lumen si compleat principium visionis non tamen in ratione vitalis nam
sicut effectus non solum est vitalis sed etiam supernaturalis ita
ad ratione adequatam principii non solum vitalis sed etiam
efficiens elevans requiritur sufficit autem et extrinseca

et intrin

intrinseca. Ad 2.3 resp. ad actum liberum inclina-
tio voluntatis requirit q. si actus est supernaturalis ea incli-
natio debet elevari a principio supernaturali q. est liberum
non sit neque intrinsecum actui quia procedet per se a libera
a voluntate, a qua accipit adaequate libertatem, et non
a principio elevante, propterea poterit esse extrinse-
cum ad 2.3 resp. intellectus debet esse intrinsecus actui
ex motivo q. complet illam in ratione vitalis non ita lumen est principium
elevans, q. complet in ratione principii supernaturalis non in ratione vita-
lis. Ad 3.3 visio ut formaliter denominet videns de-
bet informare et esse immanens beati qua forma
denominans est vitalis; non ita principium elevans.

Obj. 4° ex Egydio, visio indiget lumine ex par-
te objecti ut illud manifestet q. patet in visione corporea
et visio Dei lumine supernaturali et implicat ut hoc a
Deo suppleatur. Conseq. quia hoc concursus nequit lumen potentiae
minus manifestandi in genere causae formalis q. genus
non potest suppleri a Deo formaliter. Respondeo omnem visionem
indigere lumine q. non possit a Deo suppleri et ideo nego
de ultimo conseq. ad probationem dico lumen effective tantum ma-
nifestare objectum etiam lumen corporeum. Unde sine hoc
posset Deus producere visionem corpoream.

Obj. ultimo, non implicat qualitas transiens quae
posset imprimi intellectui ad producendam visionem
et saltem per hanc (quamvis absit lumen permanens)
debet Deus producere visionem. Respondeo Valencia et Salas
S. et etiam Thomistas possibilem dicere illam qualitatem
in qua et nullam implicationem reperio. Suarez, Arr.
Aguirre, Torr. et Montesinos eam iudicant impos-

sibilem qa nulla ejusmodi qualitas dans potentiam
supernatis intellectui potest esse transiens aut corrup
tibilis, id quod quod i de possibili generaliter ostend
ets sine hac qualitate fluente et transeunte posse
extrinsece elevari intellectum ad videndum Deum.

Art. 4.

An aliqui in hac vita illo modo elevatus fuerit
ad videndum Deum.

De hoc S. Th. 1. p. q. 12 art. 11. Ubi secundum
legem ordinariam id putat impossibile ex illo Ex. non
videbit me homo et vivet. Joan. 1. Deum nemo vidit un
quam, 1. ad Thim. 6. quem nullus homo vidit. probat S. Th.
1. qa visio Dei opponitur modo cognoscendi per sensus q homo
in hac vita 2o qa status vitae praesentis est status viae non ter
mini, meriti non praemij. Addit S. Th. ad 2: ex potentia
absoluta visus posse conferri homini adhuc viatori; et ita col
latam Xpo homini secundum fidem e certum de quo disp. 11.
de incar. art. 1.

An fuerit alteri visio sicata in hac vita non
dum est exploratum. Pie creditur id factum cum Beata
Virgine imo ejus anima in 1o instanti conceptionis non solum
creatas esse gratia sed ets in gloria et videns Deum docuit sala
c. c. 33 de concept. § 4. alij ipsam Deum vidisse quam pluri
mi. De sanctis Moyse et Paulo id probabiliter assertum
saepe a S. Thoma et alijs PP. ac DD. id ets probabiliter
ab alijs negatum apud Recentiores ac Herrerus inve
nies. De sanctis vero Adamo, Enoc, Abrahamo Jacobo
Jobo, Elia, Isaias Ezechiele, Petro Joanne Paulo Augustino
Benedic

Benedicto S.to P. Nostro Ignatio cum minori fundam.o id affirmare sed non expendo singula q.a expectat ad munus sacrae scripturae expositoris. Vide P. Valenc. 1. p. q.e 2. punc. 7 Suar. 2 de attrib. c. 30 Egy. Hu.o 2. lib. 12 q.e 8 art. 4 Patr. Fagd. q.e 12 art. 11. per 10 disputationes.

QUEST. 13. S. Thom. E. DISPUT. 9. de nominibus Dei.

De his S. Tho. per 12 art. id quia difficultates in illis occurentes in materia de scientia Dei et aliis a nobis expeditae sunt ideo nec verbum quidem amplius de hisce nominibus neque de tota tractatione de scientia Dei. in cujus gloriam et Beatissimae Virginis haec omnia dicta sunt.

Finis impositus die 29 Junij. anno 1625

INDEX DIS-

putationum articulorum et sec-
tionum quae in hoc volumine
continentur.

Ex materia de visione et no-
minibus Dei.

possit

DISP. 3. de praedicatis et veluti affectionibus visionis beatae f. 126

&c

Sec.

Sec

